

ทฤษฎารุจลล
เตปฏัก
๒๕๔๙
พทุธวสเส

วินยปฏเก
ภิกขุณีวิกขคปาถ
ปาถวิไลธกตเถเรหิ
วิไลธิตา

ทฤษฎารุจลล เตปฏัก

๒๕๔๙ พทุธวสเส

ทฤษฎลขมทาเถรสมาคเมน มุทุทาปัต

Ra
CRE
2014
632715
V. 3

ทตอปป 26/05/2566

๓

ทยุยรฎุจสส
เตปีฎก
๒๕๔๙
พุทฐวสเส

วิมลปิฎก
ภิกขุณีโฆกุลปาลี
เจ้าวิไลยคุณเจริญ
วิไลยิตา

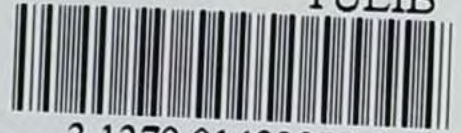
ทยุยรฎุจสส เตปีฎก

๒๕๔๙ พุทฐวสเส

ทยุยสงฆมหาเถรสมาคม มุททาปีต

ก
๖32715

TULIB

3 1379 01483876 8

ทฤษฎีจตุส เตปิก

๒๕๔๙ พุทธวสเส

วินยปิฎก
ภิกขุณีวิภังคปาติ
ปาติวิโสธกตเถเรหิ วิโสธิตา

ภูมิพลสุส ปรมินทมหาราชวรสุส
ปรีปณณสญจิวิสุส สิริรัชชมมงคลมหมกกาเล
ทฤษฎสงมมหาเถรสมาคเมน มุททาปีตา

หมดอายุ 26/05/2566

๓

With the Compliments

of 5 ส.ค. 255

Ra
CRE
2014
632715
V.3

หมดอายุ 26/05/2566

พ.ศ. ๒๕๖๖ 26/05/2566

ภาพที่ 26/05/2566

สมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ ป.ธ.๙)

หมดอายุ 26/05/2566

อดีตประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

(๑๑ มกราคม ๒๕๓๑ - ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๖)

ประวัติ เจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ ป.ธ.๘)

๑๑ มกราคม ๒๔๗๑ - ๑๐ สิงหาคม ๒๕๕๖

อายุ ๘๕ ปี พรรษา ๖๓

เจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ นามเดิมว่า เกี่ยว นามสกุล โชคชัย นามฉายา
อุปเสโณ บิดา นายเลี่ยน โชคชัย มารดา นางยี่ โชคชัย เกิดเมื่อวันศุกร์ที่ ๑๑ มกราคม ๒๔๗๑
ณ บ้านเฉวง ตำบลบ่อผุด อำเภอเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

การบรรพชาอุปสมบท

เมื่อยังเยาว์ ได้ศึกษาระดับประถมศึกษา ที่โรงเรียนวัดเฉวง จนจบประถมศึกษา
ปีที่ ๔

เมื่ออายุได้ ๑๒ ปี ได้บรรพชาเป็นสามเณร ณ วัดเฉวง (วัดสว่างอารมณ์) อำเภอ
เกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยมีพระอธิการพัฒน์ ภาทุมณี วัดภูเขาทอง เป็น
พระอุปัชฌาย์ แม้เจตนาจะบวชเพียงแค่ ๗ วัน แต่ด้วยอุปเพทตปัญญา ทำให้เจ้าประคุณ
สมเด็จฯ ยังคงมั่นในสมณเพศต่อมา หาได้คิดลาสิกขาไม่ โยมมารดาจึงนำไปฝากไว้
กับท่านพระครูอรุณกิจโกศล (หลวงพ่อพริ้ง โกสโล) วัดแจ้ง ตำบลอ่างทอง อำเภอเกาะสมุย

เจ้าประคุณสมเด็จฯ เป็นผู้ฝึกฝนในการศึกษา มีวิริยะ อุตสาหะ จนหลวงพ่อพริ้ง
เห็นอุปนิสัย ได้นำไปฝากไว้กับเจ้าพระคุณสมเด็จพระสังฆราช (อยู่ ญาณถยมมหาเถร)
โดยอยู่ในการปกครองของพระธรรมเจดีย์ (เทียบ ธมฺมโร) ณ วัดสระเกศ ราชวรมหาวิหาร
กรุงเทพมหานคร

ต่อมา พ.ศ. ๒๔๙๒ เมื่อมีอายุครบอุปสมบท ก็ได้อุปสมบท ณ วัดสระเกศ
ราชวรมหาวิหาร โดยมีเจ้าพระคุณสมเด็จพระสังฆราช (อยู่ ญาณถยมมหาเถร) ทรงเป็น
พระอุปัชฌาย์

ด้านพระกรรมฐาน

เจ้าประคุณสมเด็จฯ ได้เรียนพระกรรมฐานในเบื้องต้น จากหลวงพ่อพริ้ง ซึ่งเป็น
พระวิปัสสนาจารย์องค์สำคัญของเกาะสมุย โดยหลวงพ่อพริ้งได้นำเจริญพระกรรมฐาน
บนหลุมฝังศพขณะมีอายุ ๑๒ ปี ต่อมาได้เรียนพระกรรมฐานจากสมเด็จฯ พระสังฆราช

(อยู่ ญาโณทยมหาเถร) ซึ่งมีความชำนาญในพระกรรมฐานด้านกสิณ และยังได้ให้ความสนใจวิธีการเจริญพระกรรมฐานตามแนวต่างๆ ที่ปฏิบัติในประเทศ จนมีความชำนาญทุกสาย

เจ้าประคุณสมเด็จฯ เป็นผู้ริเริ่มวางรากฐานแนวคิงานพระศาสนาเชิงรุกที่สำคัญในด้านต่างๆ ริเริ่มให้พระสงฆ์นำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาใช้กับงานเผยแผ่พระพุทธศาสนา อนุวัติให้สอดคล้องกับโลกสมัยใหม่

ได้บริจาคเงินสร้างโรงเรียนและตึกสงฆ์อาพาธในท้องถิ่นชนบทที่อยู่ห่างไกล ความเจริญหลายแห่ง ในนาม “อาคารผู้มีพระคุณ” เพื่อพยาบาลพระภิกษุ สามเณร ผู้อาพาธ และสาธุชนทั่วไป

ในด้านต่างประเทศ

เจ้าประคุณสมเด็จฯ เป็นผู้ริเริ่มเผยแผ่พระพุทธศาสนาในต่างประเทศ ริเริ่มการสร้างวัดไทยในต่างประเทศ ริเริ่มให้มีการฝึกอบรมพระธรรมทูตไปประจำ ณ วัดไทยในต่างประเทศ ริเริ่มสานศาสนสัมพันธ์กับพระพุทธศาสนาฝ่ายมหายาน ต่อมาได้ดำรงตำแหน่งรองประธานสภาสงฆ์โลก นับเป็นพระสงฆ์ไทยรูปแรก ที่ก้าวขึ้นสู่การบริหารองค์กรสงฆ์โลก เป็นคณะสงฆ์ไทยคณะแรกเยือนท่าเหียบขาว อย่างเป็นทางการ ตามคำนิมนต์ของรัฐบาลสหรัฐอเมริกา เป็นคณะสงฆ์ไทยคณะแรก เยือนนครรัฐวาติกัน กรุงโรม อย่างเป็นทางการ ได้ออกเดินทางไปต่างประเทศทั่วทุกมุมโลก เพื่อหาแนวทางที่จะให้มีวัดเกิดขึ้นในประเทศนั้นๆ จนเกิดวัดไทยทั่วทุกมุมโลก ในปัจจุบัน

ลำดับสมณศักดิ์

พ.ศ. ๒๕๐๑	เป็นพระราชาคณะชั้นสามัญที่ พระเมธีสุทธิวงศ์
พ.ศ. ๒๕๐๕	เป็นพระราชาคณะชั้นราชที่ พระราชวิสุทธิเมธี
พ.ศ. ๒๕๐๗	เป็นพระราชาคณะชั้นเทพที่ พระเทพคุณาภรณ์
พ.ศ. ๒๕๑๔	เป็นพระราชาคณะชั้นธรรมที่ พระธรรมคุณาภรณ์
พ.ศ. ๒๕๑๖	เป็นรองสมเด็จพระราชาคณะที่ พระพรหมคุณาภรณ์
พ.ศ. ๒๕๓๓	เป็นสมเด็จพระราชาคณะที่ สมเด็จพระพุฒาจารย์
พ.ศ. ๒๕๔๗	เป็นประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

เจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ ป.ธ.๙) อดีตประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม ประธานสำนักงานกำกับดูแลพระธรรมทูตไปต่างประเทศ แม่กองงานพระธรรมทูต เจ้าคณะใหญ่หนตะวันออก และเจ้าอาวาสวัดสระเกศ ราชวรมหาวิหาร เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร เป็นพระมหาเถระที่อุทิศตนและเสียสละเพื่อพระพุทธศาสนา ประเทศชาติ บ้านเมืองมาโดยลำดับ เป็นที่ปรากฏชัดเจน

ดังบทคติธรรมซึ่งเจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ได้ประทานไว้ในหลายโอกาส ความว่า “**ความเสียสละ เป็นพระธรรมคำสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และเป็นพระพุทธจริยาที่ทรงสร้างสมจนถึงวาระแห่งการตรัสรู้ จุดหมายสูงสุดของความเสียสละในพระพุทธศาสนา คือ การเสียสละเพื่อบรรลुพระนิพพาน ความเสียสละจึงก้าวสูงขึ้นไปด้วยลำดับ ความเสียสละทุกระดับล้วนมีความสำคัญ เช่น ความเสียสละเพื่อรักษาแผ่นดิน ถ้าไม่มีผู้เสียสละเพื่อแผ่นดิน ประเทศไทยคงไม่มีแล้ว ความเสียสละเพื่อสถาบัน ความเสียสละเพื่อหน้าที่การงาน เป็นต้น ความเสียสละโดยทางหนึ่ง เป็นการลดความเห็นแก่ตัว จนถึงขั้นไม่มีความเห็นแก่ตัว**”

รัฐบาลได้มอบหมายให้สำนักนายกรัฐมนตรี และสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จัดพิมพ์พระไตรปิฎก ฉบับพิมพ์มหาเถรสมาคมชำระและจัดพิมพ์ เพื่อน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม ถวายเป็นพระราชกุศล ถวายพระพรชัยมงคลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ในโอกาสพระราชพิธีฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ในปีพุทธศักราช ๒๕๔๙ ซึ่งเจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ เป็นผู้ปรารภให้มีการชำระและจัดพิมพ์

ในโอกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานเพลิงศพสมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ ป.ธ.๙) อดีตประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช ณ เมรุหลวงหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส ในวันอาทิตย์ ที่ ๙ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗ นั้น

รัฐบาลจึงจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับดังกล่าวโดยเสด็จพระราชกุศล ในพิธีพระราชทานเพลิงศพเจ้าประคุณสมเด็จพระพุฒาจารย์ เพื่อบูชาพระคุณ พร้อมอุทิศกุศล น้อมถวายในสัมปรายกัป ตราบจนบรรลुพระนิพพานเป็นที่สุด

สำนักนายกรัฐมนตรี

๙ มีนาคม ๒๕๕๗

คำนำ

มหาเถรสมาคม ได้ปรารภการจัดกิจกรรมร่วมงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ในปีพุทธศักราช ๒๕๔๙ แล้วมีมติให้จัดพิมพ์พระไตรปิฎกทั้งภาษาบาลีและภาษาไทย เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการผู้มีความรู้และทรงธรรมวินัยพิจารณาตรวจสอบแก้ไขต้นฉบับให้ถูกต้อง โดยใช้พระไตรปิฎกฉบับสังคายนา ในพระบรมราชูปถัมภ์ปีพุทธศักราช ๒๕๓๐ เป็นต้นฉบับ เพราะได้ตระหนักถึงความสำคัญของพระไตรปิฎกในฐานะเป็นพระบรมศาสนาดาทรงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ซึ่งพระมหากษัตริย์ไทยและประชาชนชาวไทยได้นับถือพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติไทย และพระมหากษัตริย์ไทยทุกพระองค์ทรงเป็นพุทธมามกะและเป็นเอกอัครศาสนูปถัมภกมาโดยตลอด ดังที่ปรากฏเป็นหลักฐาน เช่น

ศิลาจารึกพ่อขุนรามคำแหง หลักที่ ๑ ด้าน ๒ “คนเมืองสุโขทัยนี้มักทาน มักทรงศีล มักโอยทาน พ่อขุนรามคำแหงเจ้าเมืองสุโขทัยนี้ ทั้งชาวแม่ชาวเจ้า ท่วยปั้ว ท่วยนาง ลูกเจ้าขุน ทั้งสิ้นทั้งหลาย ทั้งผู้ชาย ทั้งผู้หญิง ฟุ้งท่วย มีศรัทธาในพระพุทธศาสนา ทรงศีลเมื่อพรรษาทุกคน เมื่อออกพรรษากرانกฐินเดือนหนึ่งจึงแล้ว...”

พระบรมสัตยาธิฐานของสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ที่ตรัสประกาศแก่เทพยดาทั้งปวงว่า “ให้บังเกิดมาในประยูรมหาเศวตฉัตร จะให้บำรุงพระพุทธศาสนา ไฉนจึงมิช่วยให้สว่างแลเห็นข้าศึกเล่า” พอตกพระโอษฐ์ลง พระพายก็พัดควันอันเป็นหมอกมืดนั้นสว่างไป...

นำพระราชหฤทัยและพระราชดำรัสของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช
หมตอายุ 26/05/2566
“พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ จะให้เราเข้ารีตตั้งนั้นหรือ เรื่องนี้เป็นเรื่องใหญ่มาก เพราะในราชวงศ์ของเราก็นับถือพระพุทธศาสนามาช้านานแล้ว จะให้เปลี่ยน

ศาสนา อย่างนี้เป็นการยากอยู่ และถ้าพระเจ้าผู้สร้างฟ้าสร้างดินจะต้องการให้คนทั่วโลกได้นับถือศาสนาอันเดียวกันแล้ว พระเจ้ามิจัดการให้เป็นเช่นนั้นเสียแล้วหรือ?” “จริงอยู่ เมื่อฟอลคอนในเวลาหมอบอยู่ข้างพระบาทเจ้ากรุงสยามได้แปลคำชักชวนที่พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ ได้รับสั่งมากับราชทูตนั้น ฟอลคอนก็กลัวจนตัวสั่น และสมเด็จพระนารายณ์ทรงพระกรุณาโปรดให้อภัยแก่ฟอลคอน แต่ก็ได้รับสั่งว่า ได้ทรงนับถือศาสนาอันได้นับถือต่อๆ กันมาถึง ๒,๒๒๕ ปีแล้ว เพราะฉะนั้น ที่จะให้พระองค์เปลี่ยนศาสนาเสียนั้น เป็นการที่พระองค์จะทำได้”

พระราชปณิธานของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

“อันตัวพ่อ	ชื่อว่า	พระยาตาก
ทนทุกข์ยาก	กู้ชาติ	พระศาสนา
ถวายเป็นดิน	ให้เป็น	พุทธบูชา
แด่พระศาสนา	สมณะ	พระพุทธรูป
ให้ยืนยง	คงถาวร	ห้าพันปี
สมณะพราหมณ์ชี	ปฏิบัติ	ให้พอสมควร
เจริญสมณะ	วิปัสสนา	พ่อชื่นชม
ถวายเป็นคัม	รอยบาท	พระศาสดา
คิดถึงพ่อ	พ่ออยู่	คู่กับเจ้า
ชาติของเรา	คงอยู่	คู่พระศาสนา
พุทธศาสนา	อยู่ยง	คู่องค์กษัตริย์
พระศาสดา	ฝากไว้	ให้คู่กัน”

พระราชปณิธานของพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช

จดหมายเหตุ ๒๖/๐๕/๒๕๖๖

“ตั้งใจจะอุปถัมภ์	ยกย่องพระพุทธศาสนา
ป้องกันขอบขันฑสีมา	รักษาประชาชนและมนตรี”

พระราชศรัทธาของพระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย “ศุภมัสดุ ๑๑๗๙ ศก... พระบาทสมเด็จพระบรมธรรมิกมหาราชารามาธิราช บรมนารถบรมบพิตร พระพุทธเจ้าอยู่หัว... ทรงพระราชศรัทธาจะยกเรือวิสาขบูชามหาโยธยพิธิ อันขาดประเพณีมานั้นให้กลับคืนเจียรฐิติกาล ปราภฏสำหรับแผ่นดินสืบไป จะให้เป็นอรรถดัดตบประโยชน์และปรารถนาประโยชน์ ทรงพระราชศรัทธาจะให้สัตว์โลก ข้าขอบขัณฑสีมาทั้งปวงจำเริญอายุและอยู่เย็นเป็นสุขปราศจากทุกข์ภัยในชั่วนี้แลชั่วหน้า...”

นำพระราชหฤทัยของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว “ด้วยกำลัง ทรงพระมหากรุณาเมตตากับไพร่ฟ้าข้าแผ่นดินเป็นอันมาก ทรงพระกรุณา ดำรัสให้จดหมาย (คือ จด) กระแสพระราชโองการปฏิญาณยกพระนาม พระรัตนตรัยสรณาคมนันอันอุดมเป็นประธานพยานอันยิ่ง ให้เห็นความจริง ในพระบรมหฤทัย แล้วทรงพระราชดำรัสยอมอนุญาตให้เจ้าพระยาพระคลัง ว่าที่สมุหพระกลาโหม พระยาศรีพัฒน์รัตนราชโกษา พระยาราชสุภาวดีกับ ขุนนางผู้น้อยทั้งปวง จงมีความสไมสรสามัคคีรสปรึษาพร้อมกัน เมื่อเห็น ว่าพระบรมวงศานุวงศ์พระองค์ใดที่มีวิญญูติปริชารอบรู้ราชานวัตร จะเป็น ศาสนูปถัมภกยกพระบวรพุทธศาสนา แลจะปกป้องไพร่ฟ้าอาณาประชา ราชภูริรักษาแผ่นดินให้เป็นสุขสวัสดิ์โดยยิ่ง เป็นที่ยินดีแก่มหาชนทั้งปวงได้ ก็สุดแท้แต่จะเห็นดีประนีประนอมพร้อมใจกัน ยกพระบรมวงศานุวงศ์ พระองค์นั้นขึ้นเสวยมโหฬรรยาธิปัตย์ราชสืบสันตติวงศ์ดำรงราชประเพณี ต่อไปเถิด อย่าได้เกร็งเกรงพระราชอัธยาศัยเลย เอาแต่ให้ได้เป็นสุขทั่วหน้า อย่าให้เกิดการรบราฆ่าฟันกันให้ได้ความทุกข์ร้อนแก่ราษฎร...”

พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ที่ทรง ประกาศพระราชทานส่วนพระราชกุศลในการที่ทรงบริจาคเพชรใหญ่ประดับ พระอุณาโลมพระพุทธรูปมหายานรัตนปฏิมากร “การพระราชบริจาคอันนี้ทรงพระ ราชดำริ เห็นว่าไม่ขัดขวางเป็นเหตุให้ท่านผู้ใดชุนเคืองขัดใจเลย พระนครนี้เป็น

ถิ่นที่ของถนนับถือพระพุทธศาสนาแต่เดิม ไม่ใช่แผ่นดินของศาสนาอื่น คนที่ถือศาสนาอื่นมาแต่อื่นก็ดี อยู่ในเมืองนี้ก็ดี จะโหม่นสน้อยใจด้วยริษยาแก่ พระพุทธศาสนาเพราะบูชาอันนี้ไม่ได้ ด้วยไม่ใช่เมืองของศาสนาตัวเอง ถ้า โหม่นสักก็ชื่อว่าโลกล่วงเกินไป...”

พระราชปณิธานและพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระจุลจอม-เกล้าเจ้าอยู่หัว พระปิยมหาราช “ข้าพเจ้าจะไม่มีจิตยินดีน้อมไปในศาสนาอื่น นอกจากสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และพระธรรมอันพระองค์ได้ตรัสรู้ชอบ ดีแล้ว กับทั้งพระสงฆ์หมู่ใหญ่ อันได้ประพฤติตามคำสั่งสอนของพระสัมมา สัมพุทธเจ้าพระองค์นั้นเลยเป็นอันขาด จนตราบกว่าสิ้นชีวิต...”

พระราชนิพนธ์และพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระมงกุฎ-เกล้าเจ้าอยู่หัว “พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาสำหรับชาติเรา เราจำเป็นต้อง ถือด้วยความกตัญญูต่อบิดา มารดา และต้นโคตรวงศ์ของเรา... เมื่อรู้สึก แน่นนอนแล้วว่า ศาสนาในสมัยนี้เป็นของที่แยกจากชาติไม่ได้... ถ้าข้าพเจ้า จะขอแก้ท่านทั้งหลายว่า พุทธศาสนาเป็นของไทย เรามาชวนกันนับถือ พระพุทธศาสนาเถิด... ผู้ที่แปลงศาสนา คนเขาจะถูกยิงเสียกว่าผู้ที่แปลง ชาติ... เพราะเหตุฉะนั้น เป็นความจำเป็นที่เราทั้งหลายผู้เป็นไทย จะต้องมั่น อยู่ในศาสนาพระพุทธซึ่งเป็นศาสนาสำหรับชาติเรา...” และพระองค์ได้ พระราชทานความหมายแห่งไตรรงค์ไว้ดังนี้

“ขอรำรำพรรณบรรยาย	ความคิดเครื่องหมาย
แห่งสีทั้งสามงามถนัด	
ขาวคือบริสุทธิ์ศรีสวัสดิ์	หมายพระไตรรัตน์
และธรรมะคัมภีร์ไทย...”	

พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว “แต่ บ้านเมืองในลานนาถึงกาลวิบัติ พระพุทธศาสนาก็เศร้าหมองจนสงฆ์มณฑล

เสื่อมทรามระส่ำระสายมาช้านาน... มาจนถึงรัชกาลสมเด็จพระปิยมหาราช พระบรมชนกนาถของเราจึงได้เริ่มทรงจัดการฟื้นฟูพระพุทธศาสนาในมณฑลนี้ มาโดยทรงพระราชดำริจะให้พุทธจักรและอาณาจักรเจริญรุ่งเรืองสมกับสมัย เป็นต้นว่า ในการสั่งสอนประชาชนทั้งหลายให้รัฐบาลเอาเป็นธุระสั่งสอนส่วน คดีโลก ให้พระสงฆ์รับภาระการสั่งสอนส่วนศีลธรรมเป็นอุปการะแก่กัน ดังนี้ สมเด็จพระบรมเชษฐาธิราชของเราก็ได้โปรดให้จัดการสืบมาโดยทางนั้น”

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช รัชกาลปัจจุบัน ได้ตรัสพระปฐมบรมราชโองการซึ่งเป็นพระราชปณิธานแก่ปวงชนชาวไทยใน พระราชพิธีพระบรมราชาภิเษก เมื่อวันที่ ๕ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๔๙๓ ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ ในพระบรมมหาราชวัง ว่า “เราจะครองแผ่นดิน โดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” ได้มีพระราชดำรัสตรัส ลาผนวชต่อพระบรมวงศานุวงศ์ คณะองคมนตรี คณะรัฐมนตรี คณะทูตานุทูต สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และข้าราชการ ณ พระที่นั่งอมรินทรวินิจฉัย เมื่อ วันที่ ๑๔ ตุลาคม พุทธศักราช ๒๔๙๙ ว่า “โดยที่พระพุทธศาสนาเป็นศาสนา ประจำชาติของเรา ทั้งตามความศรัทธาเชื่อมั่นของข้าพเจ้าก็เห็นเป็นศาสนา ที่ดีศาสนาหนึ่ง เนื่องในบรรดาสัจธรรมคำสั่งสอนอันชอบด้วยเหตุผล จึง เคยคิดอยู่ว่า ถ้าโอกาสอำนวย ข้าพเจ้าควรจักได้บวชสักเวลาหนึ่งตาม ราชประเพณี ซึ่งจักเป็นทางสนองพระคุณบูรพการีตามคตินิยมด้วย...” และได้มีพระราชดำรัสในโอกาสพระสันตะปาปา จอห์น พอล ที่ ๒ เข้าเฝ้า ณ พระที่นั่งจักรีมหาปราสาท เมื่อวันที่ ๑๐ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๒๗ ว่า “คนไทยเป็นศาสนิกที่ดีทั่วกัน ส่วนใหญ่นับถือพระพุทธศาสนา อันเป็น ศาสนาประจำชาติ”

การดำเนินงานตรวจสอบทานต้นฉบับพระไตรปิฎกให้คงความ บริสุทธิ์แห่งพระบาลีพุทธพจน์ซึ่งเป็นหลักวิชาการทางพระพุทธศาสนา จำเป็นต้องอาศัยความสุขุมคัมภีรภาพด้านความรู้ความชำนาญในภาษาบาลี ของพระเถรานุเถระและศาสนบัณฑิตทั้งหลาย จึงนับว่าเป็นงานที่มี

[๖]

ความสำคัญอย่างยิ่งและเป็นกุศลกิจอันยิ่งใหญ่ที่กระทำได้ยาก ดังนั้น การที่พระเถรานุเถระและศาสนบัณฑิตทั้งหลายมีอิทธิบาทธรรมร่วมกันตรวจชำระสอบทานต้นฉบับพระไตรปิฎกจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี จึงควรแก่การอนุโมทนาสาธุการของบรรดาพุทธบริษัททั้งหลาย เพราะทราบใดที่พระไตรปิฎกยังคงความบริสุทธิ์อยู่ ย่อมเป็นที่มั่นใจได้ว่า ปริยัติ ปฏิบัติ และปฏิเวธก็ดำรงอยู่ ก่อให้เกิดสันติสุขแก่มวลมนุษยชาติตราบนั่น

ในนามของมหาเถรสมาคม ขอแสดงความชื่นชมยินดีต่อคณะกรรมการคณะอนุกรรมการ และคณะทำงานพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกที่ได้ดำเนินการจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อยสมบูรณ์ นับเป็นการเฉลิมพระเกียรติและถวายเป็นพระราชกุศลแด่ สมเด็จพระบรมพิตรพระราชสมภารเจ้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐเนื่องในวโรกาสที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ดังกล่าว

ขออานุภาพแห่งมหากุศลอันยิ่งใหญ่ที่เกิดจากการร่วมแรงร่วมใจของพระเถรานุเถระและศาสนบัณฑิตทั้งหลายที่ได้ร่วมกันพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกทั้งภาษาบาลีและภาษาไทยซึ่งถือว่าเป็นพระบรมศาสนดาแทนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าในครั้งนี้ ได้โปรดอภิบาลคุ้มครองรักษาสมเด็จพระบรมพิตร พระราชสมภารเจ้า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ตลอดจนพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ ให้ทรงพระเกษมสำราญ มีพระชนมายุยิ่งยืนนาน สถิตมั่นเป็นมิ่งขวัญร่มเกล้าของเหล่าพสกนิกรชาวไทยสืบไปตลอดจิรัฏฐิตกาล เทอญ

สมเด็จพระพุทธมหาราช.

7

(สมเด็จพระพุฒาจารย์)

หมดอายุ 26/05/2566

ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

คำปรารภ

ศาสนธรรมคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เดิมทีนั้น เรียกว่า พระธรรมวินัย พระธรรม ได้แก่คำสั่งสอนที่แสดงหลักความจริงที่ควรรู้ และแนะนำหลักความดีที่ควรประพฤติ พระวินัย ได้แก่ข้อบัญญัติที่ทรงวางไว้เป็นหลักกำกับความประพฤติให้เป็นระเบียบเรียบร้อยเสมอกัน กาลต่อมา เมื่อพระพุทธองค์เสด็จดับขันธปรินิพพาน พระธรรมวินัยที่พระพุทธองค์ ทรงแสดงไว้ทรงบัญญัติไว้ในกาลโอกาสต่าง ๆ มีความสำคัญยิ่งในฐานะ เป็นพระบรมศาสดาแทนพระพุทธองค์ โดยมีหลักฐานปรากฏในมหา ปรินิพพานสูตร (ที.ม. ๑๐/๒๑๖) ว่า ขณะที่ทรงพระประชวรจวนจะเสด็จ ดับขันธปรินิพพาน พระพุทธองค์หาได้ทรงตั้งพระสาวกรูปใดรูปหนึ่งไว้ใน ตำแหน่งพระบรมศาสดาไม่ หากแต่ตรัสกะท่านพระอานนท์พุทธอุปัฏฐากว่า

โย โว อานนฺท มยา ธมฺโม จ วินโย จ เทสิโต ปญฺญตฺโต,
โส โว มมจฺจุยน สตฺถา.

แปลความว่า “ดูก่อนอานนท์ ธรรมและวินัยอันใดที่เราแสดงแล้ว บัญญัติแล้วแก่พวกเธอ ธรรมและวินัยอันนั้นจักเป็นศาสดาของพวกเธอ โดยกาลล่วงไปแห่งเรา”

จากพระพุทธพจน์นี้เป็นหลักฐานยืนยันถึงความสำคัญของพระธรรมวินัย ซึ่งได้รับการสังคายนารวบรวมประมวลเป็นบทสวดสำหรับสวดทานความ ถูกต้องมิให้คลาดเคลื่อนไปจากที่พระพุทธองค์ตรัสสั่งสอนจริงด้วยสังฆานุมัติ พร้อมกันครั้งแรกโดยพระอรหันตเถระ ๕๐๐ รูป ภายหลังพุทธปรินิพพานได้ ๓ เดือน การสังคายนาพระธรรมวินัยในครั้งแรกนั้นได้ยกเอาพระพุทธพจน์ ที่ทรงแสดงโปรดเวไนยสัตว์ตลอดระยะเวลา ๔๕ พรรษา ขึ้นสู่การพิจารณา สอดทานรับรองความบริสุทธิ์ถูกต้องในท่ามกลางสงฆ์ แล้วประมวลจัด

เป็นหมวด ไว ๓ หมวดใหญ่ เรียกว่า พระไตรปิฎก อันประกอบด้วย พระวินัยปิฎก พระสุตตันตปิฎก และพระอภิธรรมปิฎก

พระวินัยปิฎก หมวดพระวินัย ว่าด้วยพระพุทธานุญาตที่ทรงวางหลักความประพฤติและมารยาทอันเป็นแบบอย่างเยี่ยงอารยชนของผู้เข้ามาบวช ประพฤติพรหมจรรย์ขึ้นสูงในพระพุทธศาสนา เป็นประมวลพระพุทธานุญาต รัดสั้งสอนเกี่ยวกับศีลหรือสิกขาบทตลอดจนพิธีกรรมและขนบธรรมเนียมของพระสงฆ์ อันเป็นกฎระเบียบที่พระภิกษุและพระภิกษุณีต้องปฏิบัติโดยเคร่งครัด นอกจากนี้ยังได้ประมวลเหตุการณ์พุทธประวัติที่สำคัญๆ นับตั้งแต่แรกตรัสรู้เสวยวิมุตติสุขเป็นต้นไปพร้อมทั้งประวัติการทำสังคายนาไว้ด้วย มี ๒๑,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ แบ่งออกเป็น ๕ คัมภีร์ คือ มหาวิภังค์ ภิกขุณีวิภังค์ มหาวรรค จุลวรรค และปริวาร โดยพระไตรปิฎกของไทยเราจัดพิมพ์เป็น ๘ เล่มหนังสือ ในจำนวน ๘๕ เล่ม ได้แก่พระไตรปิฎกเล่มที่ ๑ ถึงเล่มที่ ๘

พระสุตตันตปิฎก หมวดพระสูตร ว่าด้วยประมวลพระธรรมเทศนา ตรัสบรรยายธรรมของพระพุทธองค์ที่ตรัสให้เหมาะแก่บุคคลและโอกาส เป็นประมวลหลักพุทธธรรมที่ทรงแสดงโดยบุคลาธิษฐานหรือทรงใช้สมมติโวหารตลอดจนบทคาถาประพันธ์ เรื่องเล่า และเรื่องราวชั้นเดิมที่แสดงถึงประวัติของพระพุทธองค์และพระอรหันตสาวกทั้งหลาย มี ๒๑,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ แบ่งออกเป็น ๕ คัมภีร์ เรียกว่า นิกาย ๕ คือ ทีฆนิกาย มัชฌิมนิกาย สังยุตตนิกาย อังคุตตรนิกาย และขุททกนิกาย โดยพระไตรปิฎกของไทยเราจัดพิมพ์เป็น ๒๕ เล่มหนังสือ ในจำนวน ๘๕ เล่ม ได้แก่พระไตรปิฎกเล่มที่ ๙ ถึงเล่มที่ ๓๓

พระอภิธรรมปิฎก หมวดพระอภิธรรม ว่าด้วยประมวลพระพุทธานุญาตอันเกี่ยวกับหลักปรมาตมธรรมที่เป็นความหมายที่แท้จริงของสรรพสิ่ง เป็นประมวลคำอธิบายหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาแล้ว ๆ โดยธรรมาธิษฐาน

คือไม่ยกบุคคล สถานที่ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ อันเป็นสมมติบัญญัติเข้ามาประกอบความ มี ๔๒,๐๐๐ พระธรรมขันธ์ แบ่งออกเป็น ๗ คัมภีร์ คือ ัมมสังคณี วิภังค์ ธาตุกถา บุคคลบัญญัติ กถาวัตถุ ยมก และปฏิจจกัน โดยพระไตรปิฎกของไทยเราจัดพิมพ์เป็น ๑๒ เล่มหนังสือ ในจำนวน ๔๕ เล่ม ได้แก่พระไตรปิฎกเล่มที่ ๓๔ ถึงเล่มที่ ๔๕

พระไตรปิฎก จัดเป็นหนึ่งในพระสัทธรรม ๓ คือปริยัติสัทธรรมที่ประมวลไว้ซึ่งนวัคสัตตสุตสัจธรรมทั้งหมด เป็นปทัฏฐานให้เกิดปฏิบัติสัทธรรม คือศีล สมาธิ ปัญญา และนำไปสู่การบรรลุปฏิเวธสัทธรรม คือมรรค ผล นิพพานในที่สุด ดังนั้น จึงถือว่ามีความสำคัญอย่างยิ่งในทางพระพุทธศาสนา ดังพระปรารภของสมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (วาสน์ วาสโน) สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ในคราวจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับสังคายนา ในพระบรมราชูปถัมภ์ พุทธศักราช ๒๕๓๐ ความว่า

“พระไตรปิฎกเป็นพระคัมภีร์ที่รวบรวมคำสอนของสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่พระอรหันตสาวกได้รับการอุทิศสั่งสอนสืบต่อกันมา เป็นพระคัมภีร์สำคัญทางพระพุทธศาสนา เท่ากับเป็นสัญลักษณ์ของพระบรมศาสดา พระภิกษุสามเณรและพุทธศาสนิกชนผู้สนใจพระพุทธศาสนามีความจำเป็นต้องศึกษาหาความรู้จากพระไตรปิฎก เพราะฉะนั้น คัมภีร์พระไตรปิฎกนี้พระเถรานุเถระแต่ปางก่อนจึงได้ช่วยกันรักษาสืบต่อกันมา ในการสร้างวัดวาอารามสมัยก่อนนั้น จะต้องสร้างหอไตรประจำวัด ซึ่งเป็นที่เก็บรักษาพระไตรปิฎกอันประกอบด้วยคัมภีร์ใบลาน พระภิกษุสามเณรผู้บวชในพระพุทธศาสนาจะเป็นศาสนทายาท ก็จำเป็นต้องศึกษาภาษาบาลีอันเป็นภาษาที่จารึกในคัมภีร์พระไตรปิฎก พร้อมทั้งอรรถกถาฎีกา โยชนา สัทททาวิเสส อันเป็นคัมภีร์ประกอบเพื่อให้เข้าใจเนื้อความพระไตรปิฎกนั้น พระมหากษัตริย์ทรงนับถือพระพุทธศาสนาในปางก่อน

จึงได้ให้พระภิกษุสามเณรได้ศึกษาเล่าเรียนหาความรู้ในพระไตรปิฎกนั้นๆ ให้แตกฉาน เพื่อนำเอาความรู้มาสั่งสอนแก่พุทธศาสนิกชน สำหรับในประเทศไทย พระมหากษัตริย์ทรงเป็นพุทธมามกะมาตลอดสาย และได้ทรงให้พระภิกษุสงฆ์ได้ศึกษาเล่าเรียนพระปริยัติธรรมคือพระไตรปิฎกนี้สืบต่อกันมา ทรงถือเป็นพระราชกิจสำคัญ มีการสอบพระปริยัติธรรมเพื่อให้พระภิกษุสามเณรได้แสดงความรู้ที่ได้ศึกษาพระไตรปิฎกนั้นๆ และทรงปูนบำเหน็จความสามารถแก่พระภิกษุสามเณรผู้สอบไล่ได้พระปริยัติธรรม ซึ่งทุกวันนี้ได้ขยายวงกว้างออกมาเป็นการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรม แผนกบาลีสนาทมูลยง ตลอดจนพระราชนานพระบรมราชูปถัมภ์ให้พระภิกษุสามเณรผู้ทรงความรู้ทำการสังคายนาพระไตรปิฎก ถือเป็นการทรงบำเพ็ญพระราชกุศลอันยิ่งใหญ่...”

พระไตรปิฎกของพระพุทธศาสนาฝ่ายเถรวาทได้รับการนำสืบๆ กันมาด้วยภาษามคธ หรือภาษาบาลี อันหมายถึงภาษาที่รักษาไว้ซึ่งพระพุทธพจน์โดยวิธีมุขปาฐะหรือมุขบาฐ คือวิธีทรงจำนำสืบต่อ ๆ กันด้วยการสาธยายท่องจำกัน สั่งสอนกันจากปากสู่ปาก หรือวิธีบอกเล่ากล่าวสอนจากอาจารย์สู่ศิษย์โดยโวหารต่างๆ เป็นเวลาถึง ๔ พุทธศตวรรษ จึงได้รับการจารึกเป็นลายลักษณ์อักษรลงในใบลานในคราวสังคายนาครั้งที่ ๕ ในประเทศศรีลังกาเมื่อพุทธศักราช ๔๓๓ ตลอดระยะเวลาดังกล่าวนี้ ถ้าในสมัยใดมีความผันเพื่อเลอะเลือนจำกันมาผิด มีข้อบกพร่องผิดพลาดอย่างใดอย่างหนึ่ง หรือมีคำสอนของลัทธิอื่นเข้ามาปะปนในพระไตรปิฎก อันเป็นเหตุให้พระสงฆ์ประพฤติดิพดลหลักพระธรรมวินัย บรรดาพระอรหันต์หรือพระมหาเถระในยุคสมัยนั้นๆ ก็จะต้องเอาเป็นภาระธุระดำเนินการประชุมพระสงฆ์ทำสังคายนาเพื่อสอบทานสวดรับรองความถูกต้องพร้อมกันเป็นครั้ง ๆ โดยประวัติกการทำสังคายนานั้น สามครั้งแรกทำในประเทศอินเดีย ครั้งที่ ๔ และครั้งที่ ๕

ทำในประเทศศรีลังกา ซึ่งในการทำสังคายนาครั้งที่ ๕ นี้เอง พระเถระ
 สังคิติกจารย์ทั้งหลายได้คำนึงถึงว่า “ในอนาคต กุลบุตรคงมีศรัทธาน้อยลง
 และปัญญาที่จะทรงจำพระธรรมวินัยสืบอายุพระพุทธศาสนาคงน้อยลงด้วย
 ควรที่คณะสงฆ์จะสังคายนาพระธรรมวินัยแล้วลงบันทึกไว้เป็นลายลักษณ์
 อักษร” เพราะประจักษ์ที่พวกทมิฬไม่นับถือพระพุทธศาสนา ซึ่งปกครอง
 ประเทศศรีลังกาแล้วทำให้เกิดภัยพิบัติอย่างใหญ่หลวงต่อพระพุทธศาสนา
 เป็นเหตุให้พระภิกษุสาวกทั้งหลายต่างพากันปลีกตนไปอยู่ตามป่าเขาอย่าง
 ลำเค็ญ มีความผิเคืองด้วยภิกษาหาร ต้องอดทนอยู่อย่างลำบากถึง ๑๒ ปี
 แต่ท่านเหล่านั้นหาคำนึงถึงความลำบากทางกายของตนไม่ ต่างช่วยกัน
 ทรงจำพระไตรปิฎกท่านละหนึ่งนิกายบ้าง สองนิกายบ้าง ถึงแม้ไม่มีอะไร
 จะฉับเป็นภัตตาหาร ก็ฉันใบไม้แทน เพื่อให้ร่างกายมีกำลังทรงอยู่เพียงเพื่อ
 สารายาท่องบ่นทบทวนพระไตรปิฎกที่ทรงจำไว้นั้น ทั้งนี้เพื่อมิให้พระไตรปิฎก
 ที่ทรงจำไว้นั้นสูญไปพร้อมกับชีวิตของท่าน เพราะขณะนั้นพระภิกษุสาวกที่
 ทรงจำพระไตรปิฎกได้มีจำนวนน้อยเต็มที บางท่านเกิดเตโชธาตุในท้องกำเร็บก็
 ต้องนอนเอาทรายกลบท้อง เพื่อให้ดูดความร้อนจากร่างกายแล้วสารถาย
 ทบทวนพระไตรปิฎกนั้นมิให้ลืมนั่นสูญหายไป เมื่อได้ประจักษ์ชัดถึงการ
 ทรงจำพระไตรปิฎกด้วยวิธีมุขปาฐะว่าไม่อาจจะรักษาพระไตรปิฎกไว้ได้ต่อไป
 จึงได้มีมติจารึกพระไตรปิฎกลงในใบลานเป็นลายลักษณ์อักษรด้วยภาษามคธ
 พร้อมทั้งจารึกอรรถกถา (คัมภีร์อธิบายความแห่งพระไตรปิฎก) ด้วยภาษา
 สิงหล แล้วนำสืบเผยแพร่ไปยังประเทศต่างๆ ที่นับถือพระพุทธศาสนา และ
 ต่อมาเมื่อวิทยาการด้านการพิมพ์เจริญขึ้น ได้มีการพิมพ์พระไตรปิฎกเป็น
 รูปเล่มหนังสือ โดยใช้อักษรของประเทศนั้น ๆ จึงปรากฏเป็นพระไตรปิฎก
 ฉบับอักษรสิงหล ฉบับอักษรเทวนาครี ฉบับอักษรพม่า ฉบับอักษรขอม
 ฉบับอักษรไทย ฉบับอักษรโรมัน ฉบับอักษรมอญ เป็นต้น และเมื่อจะจัด

พิมพ์หรือจัดสร้างซ้ำแต่ละครั้งเนื่องในวโรกาสสำคัญๆ ก็จะมีการสังคายนาตรวจชำระสอบทานเพื่อคงความบริสุทธิ์บริบูรณ์โดยการนำคัมภีร์พระไตรปิฎกฉบับอักษรต่าง ๆ มาเทียบเคียงกัน ตรวจสอบให้ลงกันสมกันเป็นสำคัญ โดยมีการจัดทำเครื่องหมายวรรคตอน จัดทำเชิงอรรถแสดงปาฐะที่ต่างกัน พร้อมทั้งจัดทำดัชนีคือปทานุกรม นามานุกรม คาถานุกรม และฉัหมมประเภทแสดงลำดับหมวดธรรม เพื่อสะดวกในการสืบค้นดังที่ปรากฏในปัจจุบัน

สำหรับประเทศไทย ได้นำพระไตรปิฎกจากประเทศศรีลังกามาสืบทอดศึกษาเล่าเรียนกันโดยลำดับ โดยในส่วนที่เกี่ยวกับการสังคายนาตรวจชำระสอบทานพระไตรปิฎกในประเทศไทย มีประวัติการดำเนินงานในแต่ละยุคสมัยที่พระบรมมหาราชวังของไทยผู้ทรงเป็นเอกอัครศาสนูปถัมภกและทรงเป็นพุทธมามกะ ทรงโปรดฯ รับไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ ดังปรากฏตามหลักฐานที่บันทึกไว้ ดังนี้

ในรัชสมัยของพระเจ้าติโลกราชแห่งเชียงใหม่ ได้มีการสังคายนาพระไตรปิฎกจารึกลงในใบลานด้วยอักษรธรรมล้านนาขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อพุทธศักราช ๒๐๒๐ ต่อมา ในสมัยกรุงธนบุรีเป็นราชธานี สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช ภายหลังจากที่ทรงกู้เอกราชจัดการบ้านเมืองไทยเสร็จแล้ว ทรงใฝ่พระทัยในการพระพุทธานุศาสนเป็นอย่างยิ่ง ทรงปรารถนาว่าพระไตรปิฎกกระจัดกระจายเสียหายไปมาก จึงทรงโปรดฯ ให้อัญเชิญพระไตรปิฎกจากเมืองนครศรีธรรมราชซึ่งมีความสมบูรณ์มารวบรวมไว้ที่กรุงธนบุรี เมื่อพุทธศักราช ๒๓๑๓

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์เป็นราชธานี เมื่อพุทธศักราช ๒๓๓๑ พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช รัชกาลที่ ๑ ทรงโปรดฯ ให้รวบรวมคัมภีร์พระไตรปิฎกในส่วนที่กระจัดกระจายให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นแล้วทรงอาราธนาพระเถรานุเถระและเชิฐราชบัณฑิตผู้ทรงความรู้ ให้ทำการสังคายนาตรวจ

ชำระพระไตรปิฎก แล้วทรงโปรดฯ ให้ช่างคัดลอกจำลองพระไตรปิฎกพร้อมทั้งอรรถกถาและฎีกาจารึกด้วยอักษรขอมลงในใบลาน จำนวน ๓,๗๘๖ ผูก พร้อมทั้งปิดทองหีบ ปกหน้า ปกหลัง และกรอบ เรียกว่า พระไตรปิฎก ฉบับทอง ต่อมา พระบาทสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย รัชกาลที่ ๒ ทรงโปรดฯ ให้มีการซ่อมส่วนคัมภีร์พระไตรปิฎกที่ชำรุดให้สมบูรณ์ และทรงโปรดฯ ให้สร้างฉบับใหม่ขึ้นมาอีก เรียกว่า ฉบับรดน้ำแดง แม้ในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ ก็ทรงโปรดฯ ให้สร้างคัมภีร์พระไตรปิฎก ๕ ฉบับ มีฉบับรดน้ำเอก ฉบับเทพชุมนุม เป็นต้น พร้อมทั้งทรงโปรดฯ ให้อาราธนาพระมหาเถระเข้าไปถวายพระธรรมเทศนาในพระบรมมหาราชวัง โดยให้เรียบเรียงพระไตรปิฎก อรรถกถา และฎีกา เป็นสำนวนพระธรรมเทศนา และในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ก็ทรงโปรดฯ ให้สร้างคัมภีร์พระไตรปิฎกที่ขาดหายไปให้ครบสมบูรณ์ พร้อมทั้งทรงโปรดฯ ให้สร้างฉบับใหม่ขึ้นมาอีก เรียกว่า ฉบับส่องชาด

พระไตรปิฎกทั้ง ๔ รัชสมัยแห่งกรุงรัตนโกสินทร์ดังกล่าวมานี้ยังเป็นภาษาบาลีอักษรขอม ดังนั้น ในปีพุทธศักราช ๒๔๓๑ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ จึงทรงโปรดฯ ให้มีการสังคายนาชำระพระไตรปิฎกและปริวรรตบาลีอักษรขอมเป็นบาลีอักษรไทย และทรงโปรดฯ ให้จัดพิมพ์เป็นเล่มหนังสือขึ้นเป็นครั้งแรก จำนวน ๓๙ เล่ม รวม ๑,๐๐๐ ชุด เพื่อฉลองในวโรกาสที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๒๕ ปี

ต่อมา พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๗ ทรงมีพระราชประสงค์อุทิศพระราชกุศลถวายแด่พระบรมเชษฐาธิราช พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๖ จึงทรงโปรดฯ ให้มีการตรวจชำระต้นฉบับที่ขาดหายไปเพิ่มอีกจากที่มีอยู่ ๓๙ เล่ม และจัดพิมพ์เป็น ๔๕ เล่ม จบบริบูรณ์ เพื่อให้เท่ากับจำนวนพรรษาที่พระพุทธเจ้าทรงบำเพ็ญ

พุทธกิจ การตรวจชำระพระไตรปิฎกครั้งนี้คณะสงฆ์กระทำอย่างโอฬารยิ่ง โดยปรับปรุงแก้ไขเครื่องหมายวรรคตอน ใช้เครื่องหมายพินทุแทนยามักการ เริ่มจัดทำตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๔๖๘ จนถึงปีพุทธศักราช ๒๔๗๓ จึงแล้วเสร็จ และเรียกชื่อพระไตรปิฎกฉบับนี้ว่า **สยามรณฺจสฺส เตปิฎกํ** : พระไตรปิฎกฉบับสยามรัฐ พิมพ์จำนวน ๑,๕๐๐ ชุด ซึ่งนับเป็นครั้งแรกที่ได้มีการจัดพิมพ์ คัมภีร์พระไตรปิฎกฉบับอักษรไทยครบสมบูรณ์ และพระไตรปิฎกบาลีฉบับสยามรัฐนี้ได้มีการพิมพ์ซ้ำสืบต่อกันมาจนถึงปัจจุบัน

อย่างไรก็ตาม พระไตรปิฎกที่ได้รับการตรวจชำระและจัดพิมพ์ทั้งหมด นับแต่สมัยโบราณมาจนถึงสมัยรัชกาลที่ ๗ เป็นภาษาบาลีหรือภาษามคธ แม้จะได้มีการแปลเป็นภาษาไทยมาช้านานแล้วตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา แต่ก็ยังมิได้มีการแปลอย่างเป็นทางการในนามของคณะสงฆ์ จึงต่อมา ในปีพุทธศักราช ๒๔๔๓ คณะสงฆ์โดยได้รับพระบรมราชูปถัมภ์จากพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล รัชกาลที่ ๘ ได้ประชุมกันดำเนินการแปลพระไตรปิฎกภาษาบาลีเป็นภาษาไทยบริบูรณ์และจัดพิมพ์เป็นครั้งแรก เรียกว่า **พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง** โดยแปลตามความในพระไตรปิฎกภาษาบาลี แล้วพิมพ์เป็นเล่ม ๒,๕๐๐ ชุด ชุดละ ๔๐ เล่ม เพื่อให้เท่ากับจำนวนพระชนมายุของพระพุทธเจ้าส่วนหนึ่ง อีกส่วนหนึ่งแปลเป็นสำนวนเทศนา โดยถือเอาพระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับสยามรัฐเป็นต้นฉบับ พิมพ์ลงในใบลาน ๑,๒๕๐ กัณฑ์ เพื่อให้เท่ากับจำนวนพระอรหันตสาวกในครั้งพุทธกาลที่มาเฝ้าพระพุทธเจ้าโดยมีนัยหมายเพื่อประชุมฟังพระโอวาทปาติโมกข์ในคราวจาตุรงคสันนิบาต ดิถีเพ็ญแห่งมาฆมาส อนึ่ง การแปลและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกครั้งนี้กระทำเพื่อเป็นการเฉลิมฉลองในโอกาสที่พระพุทธศาสนาได้ดำรงมั่นมาครบ ๒๕ พุทธศตวรรษ อีกส่วนหนึ่งด้วย

พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวงนี้ คณะสงฆ์ได้ดำเนินการตรวจชำระจัดพิมพ์สืบต่อมาเนื่องในวโรกาสสำคัญอีก ๓ วาระ รวมเป็น ๔ วาระด้วยกัน

กล่าวคือ วาระที่ ๒ พิมพ์ในปีพุทธศักราช ๒๕๑๔ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช เนื่องในมหามงคลวโรกาสที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๒๕ ปี จำนวน ๒,๐๐๐ ชุด ชุดละ ๔๕ เล่ม วาระที่ ๓ พิมพ์ในปีพุทธศักราช ๒๕๒๑ จำนวน ๒,๐๐๐ ชุด และวาระที่ ๔ พิมพ์ในปีพุทธศักราช ๒๕๒๕ จำนวน ๓,๐๐๐ ชุด เนื่องในวโรกาสสมโภชกรุงรัตนโกสินทร์ครบ ๒๐๐ ปี

ปีพุทธศักราช ๒๕๒๔ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชมหาราช ทรงมีพระราชดำริว่า พระพุทธวจนะอันเรียกว่าพระไตรปิฎกย่อมเป็นหนังสือที่ประมวลพระธรรมวินัยของสมเด็จพระผู้มีพระภาคเจ้า ซึ่งยังบริบูรณ์และตั้งมั่นอยู่ตราบใด ก็ย่อมเป็นหลักของพุทธบริษัทที่จะปฏิบัติให้เป็นสัมมาปฏิบัติ ถึงความมั่งคั่งรุ่งเรืองอยู่ตราบนั้น จึงทรงมีพระราชศรัทธาเลื่อมใสพระราชทานพระบรมราชูปถัมภ์ในการสังคายนาพระไตรปิฎกถวายตามที่สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ (วาสน์ วาสโน) สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก ถวายพระพร เนื่องในมงคลดิถีที่มีพระชนมพรรษาจะบรรจบ ๕ รอบนักษัตร ในวันที่ ๕ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๓๐ และมีพระบรมราชโองการประกาศขออาราธนาสมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก สมเด็จพระราชาคณะ พระราชาคณะ พระสงฆ์เปรียญธรรมพร้อมด้วยศาสนบัณฑิต เป็นภาระธุระดำเนินการสังคายนาพระธรรมวินัยตรวจชำระพระไตรปิฎกให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี เพื่อความเจริญรุ่งเรืองสถาพรแห่งพระบวรพุทธศาสนาสืบไป

การสังคายนาพระธรรมวินัยตรวจชำระพระไตรปิฎกเนื่องในมหามงคลวโรกาสที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมพรรษา ๕ รอบนักษัตร ในปีพุทธศักราช ๒๕๓๐ นี้ คณะสงฆ์ได้มอบให้กระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมการศาสนา ซึ่งเป็นหน่วยงานที่รับสนองงานคณะสงฆ์ขณะนั้นเป็นผู้รับผิดชอบโครงการ โดยรัฐบาลซึ่งมี พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ เป็น

[๑๖]

นายกรัฐมนตรีขณะนั้นได้จัดสรรงบประมาณอุดหนุน และได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ประกอบพระราชพิธีพระฤกษ์ ณ วัดพระศรีรัตนศาสดาราม แล้วได้ดำเนินการสังคายนาตรวจชำระในรูปของคณะกรรมการ ประกอบด้วย คณะกรรมการสังคีติการกสงฆ์ คณะกรรมการปาฬิวิโสธกะ คณะกรรมการการแห่งสังคีติการกสงฆ์ คณะกรรมการศาสนบัณฑิต ทั้งฝ่ายบรรพชิตและฝ่ายคฤหัสถ์ และคณะกรรมการดำเนินการและประสานงาน และมีสังฆานุมัติให้ใช้ตำหนักสมเด็จพระวัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ เป็นสถานที่ตรวจชำระ โดยนำพระไตรปิฎกที่ได้ดำเนินการจัดพิมพ์เป็นฉบับหลวงแล้วนั้นมาตรวจสอบให้มีความถูกต้องทั้งฉบับภาษาบาลีและฉบับภาษาไทย กล่าวคือ ในส่วนของฉบับภาษาบาลี ได้ใช้ พระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับสยามรัฐ เป็นต้นฉบับสอบเทียบกับพระไตรปิฎกฉบับอื่นๆ โดยได้ตั้งข้อ ย่อหน้า ยกหัวข้อสูตรหรือมาติกาให้เห็นชัดเจน และได้อ้างหน้าคัมภีร์พระไตรปิฎกฉบับสยามรัฐ ฉบับฉกฐสังคีติ (อักษรพม่า) ฉบับอักษรเทวนาครี และฉบับอักษรโรมัน ในบรรทัดแรกของหน้านั้นๆ เพื่อสะดวกต่อการค้นคว้าของนักศึกษา รวมทั้งบอกเลขบรรทัดแต่ละหน้าของพระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลีนี้ไว้ด้วย สำหรับฉบับภาษาไทย ได้นำ พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง มาเป็นต้นฉบับในการตรวจสอบพิจารณาสำนวนแปล

การดำเนินการสังคายนาพระธรรมวินัยตรวจชำระพระไตรปิฎกตามที่กล่าวมานี้ได้แล้วเสร็จทันพระราชพิธีเฉลิมพระชนมพรรษา ๕ รอบนักษัตริย์ และเรียกชื่อพระไตรปิฎกฉบับนี้ว่า ทศยรรณสุต สกฺกิติเตปิฏก ๒๕๓๐ พุทธวสุเส : พระไตรปิฎกฉบับสังคายนา ในพระบรมราชูปถัมภ์ พุทธศักราช ๒๕๓๐ โดยจัดพิมพ์ฉบับภาษาบาลีจำนวน ๑,๐๐๐ ชุด และจัดพิมพ์ฉบับภาษาไทย จำนวน ๓,๐๐๐ ชุด

หมดอายุ 26/05/2566

ต่อมา พระไตรปิฎกฉบับสังคายนา ในพระบรมราชูปถัมภ์ พุทธศักราช ๒๕๓๐ ทั้งภาษาบาลีและภาษาไทยดังกล่าวนี้ได้มีพุทธศาสนิกชนผู้มีจิตศรัทธา

สร้างถวายวัดจนหมดลง โดยเหตุที่พระไตรปิฎกนั้นเป็นพระคัมภีร์ที่มีความสำคัญ คณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคมจึงเตรียมการที่จะจัดพิมพ์ซ้ำ แต่เพื่อให้เป็นไปตามประเพณีที่ทำกันมา คือก่อนจะจัดพิมพ์พระไตรปิฎกแต่ละครั้ง ต้องมีการประชุมสงฆ์ผู้ทรงความรู้และศาสนบัณฑิตตรวจชำระสอบทานความถูกต้องในเบื้องต้น กอปรกับได้พิจารณาเห็นว่าพระไตรปิฎกฉบับสังคายนาฯ ในส่วนภาษาบาลีนั้น แม้จะดำเนินการตรวจชำระจากคณะกรรมการสังคีติการกสงฆ์ในครั้งนั้นมาแล้ว แต่ก็ยังมีปาฐะที่บกพร่องผิดพลาดอยู่บ้างในบางเล่ม บางสูตร บางข้อ ทั้งนี้เพราะมีข้อจำกัดด้านเวลาและขั้นตอนการจัดพิมพ์เป็นสำคัญ แม้ในส่วนฉบับภาษาไทยก็ปรากฏว่าสูตรเดียวกันซึ่งมีบทพระบาลีเหมือนกัน หรือข้อความพระบาลีอย่างเดียวกันแต่ปรากฏต่างที่กัน กลับมีข้อความสำนวนแปลที่ไม่ลงกันสมกัน เป็นต้น ทั้งนี้เพราะเกิดจากคณะกรรมการแปลมีหลายชุดจึงแปลสำนวนต่างกัน แต่เป็นที่ทราบกันโดยทั่วไปว่า พระไตรปิฎกนั้นเป็นพระคัมภีร์สำคัญในพระพุทธศาสนาสำหรับศึกษาค้นคว้าอ้างอิงของพุทธบริษัท หาใช่เป็นหนังสืออ่านทั่วไปไม่ แม้จะเป็นฉบับภาษาไทยก็ควรที่จะมีเอกภาพในด้านสำนวนคำแปลที่เป็นแบบอย่างและมีมาตรฐานเป็นที่ยอมรับของบัณฑิตชน ดังนั้น เพื่อให้การจัดพิมพ์พระไตรปิฎกเผยแพร่ในปัจจุบันมีข้อบกพร่องผิดพลาดน้อยที่สุด คณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคมจึงแต่งตั้งคณะกรรมการสอบทานต้นฉบับพระไตรปิฎกฉบับสังคายนา ซึ่งคณะกรรมการดังกล่าวนี้ได้มีฉันทานุมัติชำระสอบทานต้นฉบับพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับสังคายนา ทั้ง ๔๕ เล่ม เป็นอันดับแรก โดยกำหนดแนวทาง คือ ให้สอบทานคำแปลของพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับสังคายนาให้ถูกต้องสมบูรณ์ มิให้ตกหล่นคลาดเคลื่อนจากบทปาฐะในพระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับสังคายนา หากพบว่าตกหล่น ก็แปลเพิ่มให้สมบูรณ์ หากพบว่าคลาดเคลื่อน ก็แปลให้ถูกต้องตามนัยอรรถกถา และหากพบว่าสำนวนคำแปลของสูตรใด หรือข้อใดที่ปรากฏหลายที่ทั้งในเล่มเดียวกันหรือ

ต่างเล่มไม่ตรงกัน ซึ่งเมื่อเทียบเคียงกับฉบับภาษาบาลีแล้วปรากฏว่ามีข้อความพระบาลีอย่างเดียวกัน ก็ปรับแก้สำนวนให้ตรงกัน เป็นต้น

คณะกรรมการดังกล่าวนี้ได้เพียรพยายามดำเนินการตรวจสอบต้นฉบับพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับสังคายนาสำเร็จเพียงขั้นตอนการสอบทานคำแปลมิให้ตกหล่นจากต้นฉบับภาษาบาลี โดยมีได้ปรับแก้สำนวนคำแปลที่ลักลั่นกันในบางสูตรให้ลงกันสมกัน จึงต่อมา คณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคม ได้มีมติให้ พระธรรมกิตติวงศ์ (ทองดี สุรเตโช ป.ธ. ๙, ราชบัณฑิต) วัดราชโอรสาราม รับเป็นภาระธุระดำเนินการสานต่อในขั้นตอนที่เหลือให้สำเร็จเรียบร้อย ซึ่งในเบื้องต้น พระธรรมกิตติวงศ์ ได้นำต้นฉบับพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับสังคายนา ที่คณะกรรมการดังกล่าวได้สอบทานคำแปลกับฉบับภาษาบาลีไว้แล้วนั้นมาให้คณะศิษย์ดำเนินการบันทึกข้อมูลลงในคอมพิวเตอร์เพื่อให้เกิดความสะดวกในการปรับแก้สำนวนและการเชื่อมโยงข้อมูลแล้วได้ศึกษาการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อที่จะได้ดำเนินการปรับแก้สำนวนคำแปลในเครื่องคอมพิวเตอร์ด้วยตนเอง อันเป็นการลดขั้นตอนที่ไม่ต้องพิมพ์ข้อมูลออกมาเป็นรูปเพื่อตรวจและสั่งแก้ ซึ่งช่วยประหยัดทั้งด้านเวลาและวัสดุประกอบการพิมพ์ พร้อมทั้งได้เตรียมรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพระไตรปิฎกภาษาไทยจากแหล่งต่างๆ ที่พระโบราณจารย์ได้แปลไว้ เช่น พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวงและฉบับอื่นๆ เพื่อจัดหามาเป็นอุปการะสอบทานเทียบเคียงประกอบการปรับแก้สำนวนคำแปล และที่สำคัญ ได้นำคัมภีร์อรรถกถาภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ที่นายพร รัตนสุวรรณ ได้ประชุมศาสนบัณฑิตตรวจชำระและจัดพิมพ์อย่างครบบริบูรณ์มาเป็นอุปกรณ์ประกอบการปรับแก้สำนวนคำแปลให้ถูกต้องตามพุทธานุญาต นอกจากนี้ยังได้จัดหาซีดีรอมพระไตรปิฎกฉบับคอมพิวเตอร์ที่มหาวิทยาลัยมหิดลจัดทำไว้มาสืบค้นข้อความพระบาลีที่ซ้ำกันเพื่อจะได้ปรับสำนวนคำแปลให้เป็นเอกภาพกันอีกด้วย เมื่อเสร็จขั้นตอนการบันทึกข้อมูลดังกล่าวแล้ว จึงได้ดำเนินการ

ปรับแก้ข้อมูลสำนวนคำแปลพระไตรปิฎกภาษาไทยในเครื่องคอมพิวเตอร์ไปตามลำดับเล่ม จนแล้วเสร็จทั้ง ๔๕ เล่ม พร้อมทั้งจะให้พิสุจน์อักษรก่อนเสนออนุมัติจัดพิมพ์ แต่ได้พิจารณาเห็นว่า พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวงและฉบับสังคายนาที่พระโบราณจารย์ได้แปลและจัดทำไว้นั้น มิได้ทำเชิงอรรถคือคำอธิบายศัพท์หรือข้อความที่ยากต่อความเข้าใจไว้ ดังนั้น เพื่อเอื้อประโยชน์ ในการอ่านพระไตรปิฎกให้เข้าใจสำหรับประชาชนทั่วไปและสามารถเป็นแหล่งค้นคว้าอ้างอิงที่ถูกต้องอันเหมาะสมแก่ยุคสมัยปัจจุบันที่เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ จึงได้เพิ่มขั้นตอนการจัดทำเชิงอรรถขึ้นโดยกำหนดแนวทางในการจัดทำ คือทำคำอธิบายเฉพาะคำศัพท์วิชาการทางพระพุทธศาสนาที่ปรากฏในพระไตรปิฎกซึ่งแปลทับศัพท์ไว้หรือข้อความที่ยากต่อความเข้าใจ โดยตรวจดูคำอธิบายจากคัมภีร์อรรถกถาภาษาบาลีฉบับมหาจุฬาฯ ที่อธิบายหรือแยกประเภทศัพท์หรือข้อความแห่งพระบาลีนั้นๆ เป็นเบื้องต้นแล้วแปลสรุปความเป็นภาษาไทยที่กะทัดรัด พร้อมทั้งอ้างอิงคัมภีร์อรรถกถาเป็นอักษรย่อและบอกเล่มหรือหน้าไว้ในวงเล็บเพื่อประโยชน์ในการสืบค้นอ้างอิงของผู้ต้องการหลักฐานอ้างอิงหรือต้องการศึกษาพระพุทธศาสนาชั้นสูง ในกรณีคำแปลภาษาไทยที่ไม่นิยมใช้ซึ่งเกรงว่าคนทั่วไปอ่านแล้วไม่เข้าใจและต้องเสียเวลาเปิดดูความหมายในพจนานุกรม โดยที่คัมภีร์อรรถกถาก็ไม่ได้ให้คำอธิบายไว้ เช่น คำว่า ทิม ซึ่งหมายถึงศาลาแถวหรือห้องแถวสำหรับเป็นที่พักหรือเก็บของ ก็ได้ทำเชิงอรรถไว้โดยอ้างที่มาจากพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน หรืออธิบายเพิ่มเติมตามสมควร พร้อมทั้งบอกหน้ากำกับไว้เพื่อการสืบค้น เป็นต้น ซึ่งขั้นตอนการจัดทำเชิงอรรถพร้อมทั้งจัดหน้าบรรดาคอนนี้ได้อาศัยความละเอียดและใช้เวลาในการจัดทำเป็นอย่างมาก

การจัดทำต้นฉบับพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับสังคายนาฯ เพื่อเสนอจัดพิมพ์ดังกล่าวนี้ ได้ใช้เวลาในการดำเนินการจัดทำเป็นเวลานาน จึงแล้วเสร็จเป็นข้อมูลต้นฉบับอยู่ในคอมพิวเตอร์ ในส่วนของการจัดทำต้นฉบับ

พระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับสังคายนาฯ นั้นยังมิได้มีการตรวจชำระสอบทาน
แต่อย่างใด จนถึงปีพุทธศักราช ๒๕๔๘ คณะสงฆ์โดยมหาเถรสมาคม พิจารณ
เหตุที่พระมหากษัตริย์ไทยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันทรงดำรงอยู่ในฐานะองค์
เอกอัครศาสนูปถัมภกและทรงเป็นพุทธมามกะ พระราชกรณียกิจของพระ
มหากษัตริย์แต่ละพระองค์อันเกี่ยวเนื่องกับการพระพุทธศาสนานอกจากจะ
ทรงอุปถัมภ์พระสงฆ์ให้สามารถบริหารงานปกครอง งานการศึกษา
งานเผยแผ่ งานสาธารณูปการ งานสาธารณสงเคราะห์ และงานการศึกษา
สงเคราะห์อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว พระราชกรณียกิจอันเกี่ยวเนื่องกับ
การอุปถัมภ์บำรุงพระพุทธศาสนาอีกส่วนหนึ่ง ก็คือทรงโปรดฯ ให้มีการ
ตรวจชำระจัดพิมพ์พระไตรปิฎก ซึ่งพระราชกรณียกิจส่วนนี้ได้อำนวยผลให้
พระสงฆ์และประชาชนมีหลักในการศึกษา ปฏิบัติ และเผยแผ่พระพุทธศาสนา
อันก่อให้เกิดความดำรงมั่นคงแห่งพระพุทธศาสนาคู่กับชาติไทยตราบนานเท่า
ทุกวันนี้ ดังนั้น ในมหามงคลโรกาสที่ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา-
ภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤพดินทร สยามินทราธิราช
บรมนาถบพิตร ได้เสด็จเถลิงถวัลยราชสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์แห่ง
ราชอาณาจักรไทย ตั้งแต่วันที่ ๕ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๙๕ นับเวลา
ถึงปัจจุบัน เป็นปีที่ ๖๐ สมเด็จพระบรมบพิตรพระราชสมภารพระองค์ได้
เสด็จดำรงสยามรัฐสีมาราชอาณาจักร ทรงประพฤติปฏิบัติพระองค์มั่นคงอยู่
ในทศพิธราชธรรมและจักรวรรดิวัตร ประสิทธิ์ประสาทความไพบุลย์รุ่งเรือง
วัฒนาสถาพร ทรงพระมหากรุณาแก่พสกนิกรถ้วนหน้า คณะสงฆ์โดย
มหาเถรสมาคม สำนักในพระมหากรุณาธิคุณที่มีต่อพสกนิกร ประเทศชาติ
และพระพุทธศาสนา จึงมีมติให้จัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลีและ
ฉบับภาษาไทย เพื่อเป็นการเฉลิมพระบุญญาธิการและเฉลิมพระเกียรติคุณ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเพื่อเป็นการสืบสานพระไตรปิฎกให้เป็น

หลักสำคัญของพระพุทธศาสนาในการศึกษาสัมมาปฏิบัติของพุทธบริษัท ซึ่งกิจกรรมส่วนนี้นับเป็นหนึ่งในแปดกิจกรรมเฉลิมพระเกียรติ ในวโรกาสมหามงคลสมัยที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ในปีพุทธศักราช ๒๕๔๙

ในการประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒๗/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๒๑ พฤศจิกายน พุทธศักราช ๒๕๔๘ มหาเถรสมาคมได้มีมติเห็นชอบแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลีและฉบับภาษาไทยเฉลิมพระเกียรติฯ ประกอบด้วยบรรพชิต ๔๑ รูป คฤหัสถ์ ๔ คน รวม ๔๕ รูป/คน โดยมี สมเด็จพระพุทธมาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ ป.ธ. ๙) วัดสระเกศ ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช เป็นประธานกรรมการ พระพรหมมุนี (จันท์ พรหมคฺคโต ป.ธ. ๙) วัดบวรนิเวศวิหาร พระพรหมเวที (สนิท ชวนปญฺโญ ป.ธ. ๙) วัดไตรมิตรวิทยาราม เป็นรองประธานกรรมการ และพระราชสุธี (โสภณ โสภณจิตฺโต ป.ธ. ๙) วัดเทวราชกุญชร เป็นเลขานุการ ซึ่งต่อมา เมื่อวันที่ ๘ สิงหาคม ๒๕๔๙ คณะกรรมการ ฯ นี้ได้ประชุมพิจารณาแนวทางในการดำเนินงานจัดพิมพ์พระไตรปิฎกภาษาบาลีและภาษาไทยเฉลิมพระเกียรติฯ และได้ข้อสรุปเป็นแนวปฏิบัติว่า ในการดำเนินงานตรวจชำระพระไตรปิฎกภาษาบาลีให้นำพระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับสังคายนา พุทธศักราช ๒๕๓๐ เป็นต้นฉบับในการตรวจชำระ และให้นำพระไตรปิฎกฉบับอื่นๆ มาเทียบเคียงโดยให้ทำเชิงอรรถในปาฐะที่ต่างกันไว้ ส่วนการตรวจชำระพระไตรปิฎกภาษาไทยให้นำต้นฉบับพระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับสังคายนาฯ ที่พระธรรมกิตติวงศ์และคณะได้จัดทำไว้แล้วตามมติมหาเถรสมาคม มาตรวจสอบคำแปลและจัดทำหัวข้อให้ตรงกันกับพระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับสังคายนาฯ ที่คณะกรรมการตรวจชำระแล้ว ทั้งนี้ประธานคณะกรรมการฯ ได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะทำงานกองงานพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฯ เป็น ๓ กอง คือ

๑. คณะทำงานกองงานพระวินัยปิฎก จำนวน ๒๕ รูป/คน มีพระธรรมคุณาภรณ์ (เอื้อน หาสมุโม ป.ธ. ๙, Ph.D.) วัดสามพระยา เป็นประธาน

๒. คณะทำงานกองงานพระสุตตันตปิฎก จำนวน ๑๙ รูป มีพระวิสุทธีวงศาจารย์ (วิเชียร โอนมคุโณ ป.ธ. ๙, พธ.ด. กิตติมศักดิ์) วัดปากน้ำ เป็นประธาน

๓. คณะทำงานกองงานพระอภิธรรมปิฎก จำนวน ๒๑ รูป/คน มีพระพรหมโมลี (สมศักดิ์ อุปสโม ป.ธ. ๙, Ph.D.) วัดพิชยญาติการาม เป็นประธาน

ในการพิจารณาตรวจต้นฉบับพระไตรปิฎกภาษาบาลีนั้น ได้นำพระไตรปิฎกภาษาบาลีฉบับอื่นๆ ทั้งในและต่างประเทศมาเทียบเคียงตรวจสอบทำเชิงอรรถในปาฐะที่ต่างกัน จำนวน ๗ ฉบับ ประกอบด้วยพระไตรปิฎกบาลี อักษรไทย ๓ ฉบับ คือ (๑) ทพยรฎกสส สงคีติเตปิฎก (๒๕๓๐ พุทธวสุเส) (๒) สยามรฎกสส เตปิฎก (๒๕๒๕ พุทธวสุเส) (๓) มหาจุฬาเตปิฎก (อนุสรณีย์ ๒๕๐๐ พุทธวสุเส) และพระไตรปิฎกบาลีอักษรต่างประเทศ ๔ ฉบับ คือ (๑) ฉฎกสงคีติเตปิฎก (พระไตรปิฎกบาลีอักษรพม่า ฉบับฉฎกสังคายนา พิมพ์ พ.ศ. ๒๕๓๔) (๒) อังคลิสเตปิฎก (พระไตรปิฎกบาลีอักษรโรมัน ฉบับสมาคมบาลีปกรณ์) (๓) สิทฺธิเตปิฎก (พระไตรปิฎกบาลีอักษรสิงหล) (๔) นาลันทาเทวนาครีปาตีเตปิฎก (พระไตรปิฎกบาลีอักษรเทวนาครี ฉบับมหาวิทยาลัยนาลันทา)

คณะทำงานแต่ละกองงานได้เพียรพยายามพิจารณาตรวจต้นฉบับพระไตรปิฎกทั้งภาษาบาลีและภาษาไทยตามที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลังความสามารถ เริ่มตั้งแต่เดือนกันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙ เป็นต้นมา จึงทำให้การพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลีและฉบับภาษาไทยเฉลิมพระเกียรติฯ สำเร็จลุล่วงด้วยดี

บัดนี้ การพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกภาษาบาลี และภาษาไทยเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในมหามงคลสมัยที่ทรงครองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ได้บรรลุผลเสร็จสิ้นแล้ว นับว่าสำเร็จได้โดยอาศัยพระบารมีพระบรมเดชานุภาพแห่งองค์พระมหากษัตริยาธิราช กอปรด้วยความวิริยะอุตสาหะอุทิศเวลาเป็นพุทธบูชาของคณะกรรมการ พระเถรานุเถระและศาสนบัณฑิตผู้ดำเนินการพิจารณาตรวจต้นฉบับและความร่วมมือร่วมใจจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ขออานุภาพแห่งคุณพระศรีรัตนตรัย และอานุภาพแห่งกุศลเจตนาในการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลีและฉบับภาษาไทยเฉลิมพระเกียรติฯ ครั้งนี้ จงเป็นพลวปัจจัยดลบันดาลให้พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช สมเด็จพระบรมบพิตร พระราชสมภารเจ้า ผู้ทรงพระคุณอันประเสริฐ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระราชโอรส พระราชธิดา พร้อมทั้งพระบรมวงศานุวงศ์ ทรงเจริญพระชนมายุยิ่งยืนนาน สถิตในไศศวรรยราชสมบัติ ทั้งสุขโสมนัสสวัสดีจงเกิดมีในที่ทุกสถาน ขอให้รัฐบาลในพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวจงประสบความสำเร็จในการบริหารราชการแผ่นดิน ขออาณานิธิราชารักษ์และสรรพสัตว์ทุกหมู่เหล่าจงอยู่เย็นเป็นสุข ภายใต้พระบรมโพธิสมภาร เจริญงอกงามในธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตลอดจิรัฏฐิตกาล เทอญ

สทา ทิปปตฺ สทุธมฺโม ตถาคตปฺปเวทิตो
ทสฺเสนฺโต สพฺพโลกสฺส อุมฺมกฺโข วิสุทฺธิยา.

ขอพระสังฆธรรมที่พระตถาคตเจ้าทรงประกาศไว้ แสดง
ทางตรงเพื่อความบริสุทธิ์แก่โลกทั้งปวง จงรุ่งเรืองทุกเมื่อ เทอญ.

THE PAḬI ALPHABET IN THAI AND ROMAN CHARACTERS

VOWELS

อ = a -า = ā อิ = i -ี = ī อุ = u -ู = ū เ = e โ = o

CONSONANTS WITH VOWEL “A”

ก = ka	ข = kha	ค = ga	ฃ = gha	ง = ṅa
จ = ca	ฉ = cha	ช = ja	ฌ = jha	ญ = ña
ฎ = ṭa	ฐ = ṭha	ฑ = ḍa	ฒ = ḍha	ณ = ṇa
ด = ta	ถ = tha	ท = da	ธ = dha	น = na
ป = pa	ฝ = pha	พ = ba	ภ = bha	ม = ma

ย = ya ร = ra ล = la ว = va ส = sa ห = ha ฬ = ḷa ° = ṁ

VOWELS IN COMBINATION

ก = ka กา = kā กิ = ki กี = kī กุ = ku กู = kū เก = ke โก = ko
 ข = kha ขา = khā ขิ = khi ขี = khī ขุ = khu ขู = khū เข = khe ขอ = kho

FIGURES

๑	๒	๓	๔	๕	๖	๗	๘	๙	๐
1	2	3	4	5	6	7	8	9	0

ทฤษฎารุจสุส เตปิฏเก สงเกตวิญญาปนํ

อ.	=	อังกสิสเตปิฏกํ
จ.	=	จฏจสงคิตเตปิฏกํ
ทย.	=	ทยารุจสุส สงคิตเตปิฏกํ (๒๕๓๐ พุทรวสเส)
เท.	=	นาลนุทาเทวนาคริปาลิตเตปิฏกํ
โป.	=	โปราณเตปิฏกํ
มหา.	=	มหาจุพาเตปิฏกํ (อนุสสรณียํ ๒๕๐๐ พุทรวสเส)
สี.	=	สีหพเตปิฏกํ
สุยา.	=	สุยามารุจสุส เตปิฏกํ (๒๕๒๕ พุทรวสเส)

วินยปิฎก
ภิกขุณีวิภงกปาติยา
กิตฺตนปตฺตํ

มาติกา

องฺเก

๑. ปาราชิกกณฺท์

๑. ปจฺมปาราชิกํ	๑
๒. ทุติยปาราชิกํ	๑๐
๓. ตติยปาราชิกํ	๑๓
๔. จตุตฺถปาราชิกํ	๑๗

๒. สงฺฆาติเสสกณฺท์

๑. ปจฺมสงฺฆาติเสสสิกฺขาปทํ	๒๒
๒. ทุติยสงฺฆาติเสสสิกฺขาปทํ	๒๕
๓. ตติยสงฺฆาติเสสสิกฺขาปทํ	๒๙
๔. จตุตฺถสงฺฆาติเสสสิกฺขาปทํ	๓๔
๕. ปญฺจมสงฺฆาติเสสสิกฺขาปทํ	๓๗
๖. ฉฎฺฐสงฺฆาติเสสสิกฺขาปทํ	๓๙
๗. สดฺดตฺมสงฺฆาติเสสสิกฺขาปทํ	๔๒
๘. อฏฺฐมสงฺฆาติเสสสิกฺขาปทํ	๔๗
๙. นวมสงฺฆาติเสสสิกฺขาปทํ	๕๑
๑๐. ทสมสงฺฆาติเสสสิกฺขาปทํ	๕๕

มาติกา

องเก

๓. นิสสัคคิยกณห์

๑. ปตฺตวคฺโค

๑. ปจฺมสิกฺขาปทํ	๖๒
๒. ทุติยสิกฺขาปทํ	๖๕
๓. ตติยสิกฺขาปทํ	๖๘
๔. จตุตฺถสิกฺขาปทํ	๗๐
๕. ปณฺจมสิกฺขาปทํ	๗๒
๖. ฉฏฺฐสิกฺขาปทํ	๗๕
๗. สตฺตมสิกฺขาปทํ	๗๗
๘. อฏฺฐมสิกฺขาปทํ	๗๙
๙. นวมสิกฺขาปทํ	๘๑
๑๐. ทสมสิกฺขาปทํ	๘๔

๒. จีวรวคฺโค

๑. ปจฺมสิกฺขาปทํ	๘๖
๒. ทุติยสิกฺขาปทํ	๘๘

๔. ปาจิตุตฺติยกณห์

๑. สสุณวคฺโค

๑. ปจฺมสิกฺขาปทํ	๙๑
๒. ทุติยสิกฺขาปทํ	๙๔
๓. ตติยสิกฺขาปทํ	๙๕
๔. จตุตฺถสิกฺขาปทํ	๙๖

มัตติกา

องเก

๕. ปณฺจมสิกฺขาปทํ	๙๗
๖. ฉนฺนจสิกฺขาปทํ	๙๙
๗. สตฺตมสิกฺขาปทํ	๑๐๑
๘. อฏฺฐมสิกฺขาปทํ	๑๐๒
๙. นวมสิกฺขาปทํ	๑๐๕
๑๐. ทสมสิกฺขาปทํ	๑๐๗

๒. อนุทธการวคฺโค

๑. ปจฺมสิกฺขาปทํ	๑๐๘
๒. ทุติยสิกฺขาปทํ	๑๑๐
๓. ตติยสิกฺขาปทํ	๑๑๒
๔. จตุตฺถสิกฺขาปทํ	๑๑๔
๕. ปณฺจมสิกฺขาปทํ	๑๑๖
๖. ฉนฺนจสิกฺขาปทํ	๑๑๘
๗. สตฺตมสิกฺขาปทํ	๑๒๐
๘. อฏฺฐมสิกฺขาปทํ	๑๒๓
๙. นวมสิกฺขาปทํ	๑๒๔
๑๐. ทสมสิกฺขาปทํ	๑๒๖

๓. นคฺควคฺโค

๑. ปจฺมสิกฺขาปทํ	๑๒๗
๒. ทุติยสิกฺขาปทํ	๑๒๙
๓. ตติยสิกฺขาปทํ	๑๓๐
๔. จตุตฺถสิกฺขาปทํ	๑๓๓

มัตติกา

องเก

๕. ปณจมสิกขาปทํ	๑๓๔
๖. ฦจสิกขาปทํ	๑๓๖
๗. สตุตมสิกขาปทํ	๑๓๘
๘. อฏฐมสิกขาปทํ	๑๓๙
๙. นวมสิกขาปทํ	๑๔๑
๑๐. ทสมสิกขาปทํ	๑๔๒

๔. ตูวฏฏวคโค

๑. ปจมสิกขาปทํ	๑๔๕
๒. ทุตติยสิกขาปทํ	๑๔๖
๓. ตติยสิกขาปทํ	๑๔๗
๔. จตุตถสิกขาปทํ	๑๔๙
๕. ปณจมสิกขาปทํ	๑๕๑
๖. ฦจสิกขาปทํ	๑๕๔
๗. สตุตมสิกขาปทํ	๑๕๗
๘. อฏฐมสิกขาปทํ	๑๕๘
๙. นวมสิกขาปทํ	๑๖๐
๑๐. ทสมสิกขาปทํ	๑๖๑

๕. จิตตาคารวคโค

๑. ปจมสิกขาปทํ	๑๖๒
๒. ทุตติยสิกขาปทํ	๑๖๔
๓. ตติยสิกขาปทํ	๑๖๕
๔. จตุตถสิกขาปทํ	๑๖๗
๕. ปณจมสิกขาปทํ	๑๖๘
๖. ฦจสิกขาปทํ	๑๗๐

มัตติกา

องฺเก

๗. สตฺตมฺสึกฺขาปํ	๑๗๑
๘. อฏฺฐมฺสึกฺขาปํ	๑๗๓
๙. นวมฺสึกฺขาปํ	๑๗๕
๑๐. ทสมฺสึกฺขาปํ	๑๗๖

๖. อารามวคฺโค

๑. ปจฺมสึกฺขาปํ	๑๗๗
๒. ทฺตฺติยสึกฺขาปํ	๑๘๐
๓. ตตฺติยสึกฺขาปํ	๑๘๒
๔. จตฺตฺตฺตสึกฺขาปํ	๑๘๕
๕. ปญฺจมฺสึกฺขาปํ	๑๘๗
๖. ฉฏฺฐสึกฺขาปํ	๑๘๘
๗. สตฺตมฺสึกฺขาปํ	๑๘๙
๘. อฏฺฐมฺสึกฺขาปํ	๑๙๐
๙. นวมฺสึกฺขาปํ	๑๙๒
๑๐. ทสมฺสึกฺขาปํ	๑๙๓

๗. คพฺพณีนวคฺโค

๑. ปจฺมสึกฺขาปํ	๑๙๕
๒. ทฺตฺติยสึกฺขาปํ	๑๙๖
๓. ตตฺติยสึกฺขาปํ	๑๙๘
๔. จตฺตฺตฺตสึกฺขาปํ	๒๐๑
๕. ปญฺจมฺสึกฺขาปํ	๒๐๔
๖. ฉฏฺฐสึกฺขาปํ	๒๐๖
๗. สตฺตมฺสึกฺขาปํ	๒๐๙
๘. อฏฺฐมฺสึกฺขาปํ	๒๑๓

มัตติกา

องเก

๙. นวมสิกขาปทํ	๒๑๔
๑๐. ทสมสิกขาปทํ	๒๑๕

๘. กุมารีฎทวคฺโค

๑. ปจรมสิกขาปทํ	๒๑๗
๒. ทุตติยสิกขาปทํ	๒๑๘
๓. ตตติยสิกขาปทํ	๒๒๒
๔. จตตตยสิกขาปทํ	๒๒๕
๕. ปญจมสิกขาปทํ	๒๒๖
๖. ฉฏฐสิกขาปทํ	๒๒๙
๗. สตตมสิกขาปทํ	๒๓๐
๘. อฏฐมสิกขาปทํ	๒๓๒
๙. นวมสิกขาปทํ	๒๓๔
๑๐. ทสมสิกขาปทํ	๒๓๕
๑๑. เอกาทสมสิกขาปทํ	๒๓๗
๑๒. ทฺวาทสมสิกขาปทํ	๒๓๘
๑๓. เตรสมสิกขาปทํ	๒๔๐

๙. นตฺตฺปาหนวคฺโค

๑. ปจรมสิกขาปทํ	๒๔๑
๒. ทุตติยสิกขาปทํ	๒๔๓
๓. ตตติยสิกขาปทํ	๒๔๕
๔. จตตตยสิกขาปทํ	๒๔๖
๕. ปญจมสิกขาปทํ	๒๔๗

มาติกา

องเก

๖. ฌฐสิกขาปท	๒๔๘
๗. สดตมสิกขาปท	๒๔๙
๘,๙,๑๐. อฏฐม นวม ทสมสิกขาปท	๒๕๑
๑๑. เอกาทสมสิกขาปท	๒๕๒
๑๒. ทวาทสมสิกขาปท	๒๕๓
๑๓. เตรสมสิกขาปท	๒๕๕

๕. ปาฏิเทศนียกณทำ

๑. ปจมปาฏิเทศนียสิกขาปท	๒๕๗
๒-๘. พุติยาติปาฏิเทศนียสิกขาปท	๒๕๙
	๒๖๒

๖. เสขียกณทำ

๑. ปริมณฑลวคโค	๒๖๓
๑. ปริมณฑลสิกขาปท	๒๖๓
๗. ปาทุกวคโค	๒๖๔

๗. อธิกรณสมถา

อธิกรณสมถา	๒๖๗
ปทานุกกโม	๒๖๘
อสาธารณนามานิ	๓๑๙
ธมมปปเภโท	๓๒๒

วินยปิฎก ภิกขุณีวิภงกปาติ

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สมฺมาสมฺพุทฺธสฺส.

๑. ปาราชิกกณฑ์^๑

ตตฺริเม อฏฺฐ ปาราชิกา ฐมา อุตฺเทสํ อากฺขณฺติ.

๑. ปจฺมปาราชิก

[๒๕๖] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน สาพุโห มิคารนตฺตา
ภิกขุณีสงฺฆสฺส วิหารํ กตฺตกาโม โหติ. อถ โข สาพุโห มิคารนตฺตา
ภิกขุณิโย อุปสงฺกมิตฺวา เอตทวโจ “อิจฺฉามหิ อยฺเย ภิกขุณีสงฺฆสฺส
วิหารํ กาคฺตุํ, เทถ เม นวกมฺมิกํ ภิกขุณินฺติ. เตน โข ปน สมเยน
จตฺสโส ภคินีโย ภิกขุณิสฺส ปพฺพชิตา โหन्ติ นนฺทา นนฺทวตี
สุนฺทรินนฺทา ฤลฺลนนฺทาติ. ตาสฺส สุนฺทรินนฺทา^๒ ภิกขุณี ตฺรณ-
ปพฺพชิตา อภิรฺฐปา โหติ ทสฺสนียา ปาสาทิกา ปณฺธิตา พฺยตฺตา
เมธาวิณี ทกฺขา อนลสา ตตฺรฺปายาย วิมฺบสาย สมฺนฺนาคตา อลํ

^๑ อยํ ลิกฺขาปทคณฺหา ภิกขุณี อสาศารณาปตฺติวเสน เวทิตพฺพา.

^๒ ฉ. สพฺพตฺถ สุนฺทรินนฺทนาติ ปาโจ ทิสฺสติ.

กาตุํ อลํ สัวิชาตุํ. อถ โข ภิกขุณีสงฺขโม สุนฺทรีนฺนํทำ ภิกขุณี
สมฺมนฺนิตฺวา สาทุสฺส มิคารนตฺตโน นวกมฺมิกํ อทาสิ. เตน โข
ปน สมเยน สุนฺทรีนฺนํทา ภิกขุณี สาทุสฺส มิคารนตฺตโน นิเวสนํ
อภิกฺขณํ คจฺจนติ “วาสี เทถ ผรสุํ”^๑ เทถ กุจาริ^๒ เทถ กุฑฺฑาลํ เทถ
นิขาทนํ เทถาติ. สาทุโหปิ มิคารนตฺตา ภิกขุณฺณุปสฺสยํ อภิกฺขณํ
คจฺจนติ กตาทํ ชานิตุํ. เต อภิกฺขณํ ทสฺสเนน^๓ ปฏิพทฺธจิตฺตา อหฺเรสุ.

อถ โข สาทุโห มิคารนตฺตา สุนฺทรีนฺนํทำ ภิกขุณี ทูเสตุํ โอกาสํ
อลภมาโน เอตเทว อตฺถาย^๔ ภิกขุณีสงฺขมฺสฺส ภาตํ อทาสิ. อถ โข
สาทุโห มิคารนตฺตา ภาตฺตคฺเค อาสนํ ปณฺญาเปนฺโต “เอตตฺกา
ภิกขุณิโย อยฺยาย สุนฺทรีนฺนํทาย วุฑฺฒตฺราติ เอกมฺนตํ อาสนํ
ปณฺญาเปสิ, “เอตตฺกา นวกตฺราติ เอกมฺนตํ อาสนํ ปณฺญาเปสิ,
ปฏิจฺจนฺเน โอกาสํ นิคุฑฺเท^๕ สุนฺทรีนฺนํทาย ภิกขุณิยา อาสนํ
ปณฺญาเปสิ, ยถา เถรา ภิกขุณิโย ชาเนยฺยํ “นวกานํ ภิกขุณีนํ
สนฺติเก นิสินฺนาติ, นวกาปิ ภิกขุณิโย ชาเนยฺยํ “เถรานํ ภิกขุณีนํ
สนฺติเก นิสินฺนาติ. อถ โข สาทุโห มิคารนตฺตา ภิกขุณีสงฺขมฺสฺส
กาลํ อาโรจาเปสิ “กาโล อยฺเย นิฏฺฐิตํ ภาตฺตนฺติ. สุนฺทรีนฺนํทา
ภิกขุณี สลฺลภฺเขตฺวา “น พหุโกโต สาทุโห มิคารนตฺตา ภิกขุณีสงฺขมฺสฺส
ภาตํ อทาสิ, มํ โส ทูเสตฺกามา, สจฺจํ คมิสฺสามิ, วิสฺสโร เม
ภวิสฺสตีติ อนฺเตवासินี ภิกขุณี^๖ อาณาเปสิ “คจฺจ เม ปิณฺฑปาตํ
นีหฺร, โย เจ”^๗ มํ ปุจฺจติ, ‘คิลานาติ ปฏิเวเทหิตี. “เอวํ อยฺเยติ
โข สา ภิกขุณี สุนฺทรีนฺนํทาย ภิกขุณิยา ปจฺจสฺสสสิ.

๑ ฐมฺมปาฏ 26/05/2566

๑ ส.จ. ปรสุํ ๒ อ. กุจาริ ๓ ส.จ.เท. อภิกฺขทสฺสเนนาติ อยํ ปาโจ ทิสฺสติ.

๔ ส.เท. เอตเทวตฺถาย ๕ ส.จ.เท. นิคุฏฺเฐ ๖ อ. อนฺเตวาสินีภิกขุณี ๗ สฺยา.อ. จ

เตน โข ปน สมเยน สาพุโห มิคารนตฺตา พหิทฺวารโกฏฺฐเก
 จิตฺโต โหติ สุนฺทรีนฺนทํ ภิกฺขุณี ปริปุจฺจนโต^๑ “กหํ อยฺเย อยฺยา
 สุนฺทรีนฺนทา, กหํ อยฺเย อยฺยา สุนฺทรีนฺนทาติ. เอวํ วุตฺเต
 สุนฺทรีนฺนทาย ภิกฺขุณียา อนฺตฺเวาสินี ภิกฺขุณี สาพุหํ มิคารนตฺตารํ
 เอตทวโจ “คิลานาธุโส, ปิณฑปาทํ นีหริสฺสามิตี. อถ โข สาพุโห
 มิคารนตฺตา “ยํปาหํ []”^๒ ภิกฺขุณีสงฺฆสฺส ภตฺตํ อกาสิ, อยฺยาย
 สุนฺทรีนฺนทาย การณาติ มนุสฺเส อาณาเปตฺวา “ภิกฺขุณีสงฺฆํ ภตฺเตน
 ปริวิสฺสาติ วตฺวา, เยน ภิกฺขุณฺฐปสฺสโย, เตนฺอุปสงฺกมิ. เตน โข ปน
 สมเยน สุนฺทรีนฺนทา ภิกฺขุณี พหารามโกฏฺฐเก จิตฺตา โหติ สาพุหํ
 มิคารนตฺตารํ ปฏฺฐิมาเนนฺตี. อทฺทสา”^๓ โข สุนฺทรีนฺนทา ภิกฺขุณี สาพุหํ
 มิคารนตฺตารํ ทฺวโรโต ว อาคจฺจนตํ; ทิสฺวาน อุปสฺสยํ ปวิสิตฺวา สสีสํ
 ปารุปีตฺวา มญฺจเก นิปชฺชติ. อถ โข สาพุโห มิคารนตฺตา, เยน
 สุนฺทรีนฺนทา ภิกฺขุณี, เตนฺอุปสงฺกมิ; อุปสงฺกมิตฺวา สุนฺทรีนฺนทํ ภิกฺขุณี
 เอตทวโจ “กิณฺเต อยฺเย อผาสฺว, กิสฺส นิปนฺนาสีติ. “เอวํ เหน็ด
 อาธุโส โหติ, ยา อนิจฺจนตํ อิจฺจตีติ. “กฺยาหนตํ อยฺเย น
 อิจฺจิสฺสามิ, อปีจํหา โอกาสํ น ลภามิ ตํ ทฺวเสตฺถนฺติ อวสฺสโต
 อวสฺสตาย สุนฺทรีนฺนทาย ภิกฺขุณียา กายสํสคฺคํ สmapชฺชติ.

เตน โข ปน สมเยน อญฺญตฺรา ภิกฺขุณี ชฺราทุพฺพลา
 จรณคิลานา สุนฺทรีนฺนทาย ภิกฺขุณียา อวิทฺฐเร นิปนฺนา โหติ.
 อทฺทสา โข सा ภิกฺขุณี สาพุหํ มิคารนตฺตารํ อวสฺสตํ^๔ อวสฺสตาย
 สุนฺทรีนฺนทาย ภิกฺขุณียา กายสํสคฺคํ สmapชฺชชฺนตํ; ทิสฺวาน อุชฺฌายติ

^๑ ส.ฉ.,เท.,อ.,มหา. ปฏฺฐิปุจฺจนโต
 ทิสฺสตี. ^๒ อ. อทฺทส

^๓ ส.ฉ.,เท.,อ.,มหา. เอตฺถนฺตเร อตฺถายาติ อยํ ปาโจ
 สฺยา. อยํ ปาโจ น ทิสฺสตี.

ขียติ วิปาเจติ “กถํ หิ นาม อยฺยา สุนฺทรีนฺนฺหา อวสฺสตา
 อวสฺสตสฺส ปุริสํปฺคฺคสฺส กายสํสคฺคํ สาทิยิสฺสตีติ. อถโข สา
 ภิกฺขุณี ภิกฺขุณีนํ เอตมตฺถํ อาโรเจสิ. ยา ตา ภิกฺขุณียํ อปฺปิจฺจา
 สนฺตฺตฺตฺตา ลชฺชินีโย กุกฺกัจจิกา สีกฺขากามา, ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ
 วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อยฺยา สุนฺทรีนฺนฺหา อวสฺสตา อวสฺสตสฺส
 ปุริสํปฺคฺคสฺส กายสํสคฺคํ สาทิยิสฺสตีติ. อถโข ตา ภิกฺขุณียํ ภิกฺขุณีนํ
 เอตมตฺถํ อาโรเจสฺสุ. เย เต ภิกฺขุ อปฺปิจฺจา สนฺตฺตฺตฺตา ลชฺชินี
 กุกฺกัจจิกา สีกฺขากามา, เต เต ภิกฺขุ อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ
 “กถํ หิ นาม สุนฺทรีนฺนฺหา ภิกฺขุณี อวสฺสตา อวสฺสตสฺส ปุริส-
 ํปฺคฺคสฺส กายสํสคฺคํ สาทิยิสฺสตีติ.

อถโข เต ภิกฺขุ สุนฺทรีนฺนํ ภิกฺขุณี อเนกปริยาเยน วิครหิตฺวา
 ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสฺสุ. อถโข ภควา เอตสฺมี นิทาเน เอตสฺมี
 ปกรณํ ภิกฺขุสงฺฆํ สนนฺิปาตาเปตฺวา ภิกฺขุ ปฏฺิปปุจฺฉิ “สจฺจํ กิร
 ภิกฺขเว สุนฺทรีนฺนํหา ภิกฺขุณี อวสฺสตา อวสฺสตสฺส ปุริสํปฺคฺคสฺส
 กายสํสคฺคํ สาทิยตีติ. “สจฺจํ ภควาติ.”^๑ วิครหิ พุทฺโธ ภควา
 “อนนฺุจฺฉวิกํ”^๒ ภิกฺขเว สุนฺทรีนฺนํหาภย ภิกฺขุณียา อนนฺุโลมิกํ อปฺปฏฺิฐปํ
 อสฺสามณฺกํ อกปฺปิยํ อกรณียํ. กถํ หิ นาม ภิกฺขเว สุนฺทรีนฺนํหา
 ภิกฺขุณี อวสฺสตา อวสฺสตสฺส ปุริสํปฺคฺคสฺส กายสํสคฺคํ สาทิยิสฺสตี;
 เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺนํหา นว ปสาทาย ปสฺนฺนํหา นว
 ภิกฺขโยภาวาย. อถ เขวตํ”^๓ ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺนํหาณญฺเจว อปฺปสาทาย
 ปสฺนฺนํหาณญฺจ เอกจฺจานํ อณฺณถตฺตฺตฺตาติ. อถโข ภควา สุนฺทรีนฺนํหา
 ภิกฺขุณี อเนกปริยาเยน วิครหิตฺวา ทฺพฺภกรตาย ทฺพฺโปสตาย

ทศมาส ๒๖/๐๕/๒๕๖๖

^๑ อ. ภควา.

^๒ อ. อนนฺุจฺฉวียํ

^๓ อ. อถ โข ตํ

๔. เท. เอตถนตเร วาสทโท ทิสฺสติ.

เอहि ภิกขุณีติ ภิกขุณี, ตีहि สรณคมเนहि อุปสมปณฺหาติ ภิกขุณี,
ภทฺธาติ ภิกขุณี,^๑ สาราติ ภิกขุณี,^๒ เสกฺขาติ ภิกขุณี,^๓ อเสกฺขาติ
ภิกขุณี,^๔ สมคฺเคน อุกฺโกตฺสงฺเขน ฌตฺติจตฺตเถน กมฺเมเน อุกฺกุปฺเปเน
จानารहेเน อุปสมปณฺหาติ ภิกขุณี, ตตฺตร ยายํ ภิกขุณี สมคฺเคน
อุกฺโกตฺสงฺเขน ฌตฺติจตฺตเถน กมฺเมเน อุกฺกุปฺเปเน จานารहेเน
อุปสมปณฺหา; อยํ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกขุณีติ.

อวสฺสุตา นาม สารตฺตา อเปกฺขวตี^๕ ปฏฺวิพทฺธจิตฺตา.

อวสฺสุโต นาม สารตฺโต อเปกฺขวา ปฏฺวิพทฺธจิตฺโต.

ปฺริสฺปุคฺคโล นาม มนุสฺสปฺริโส น ยกฺโข น เปโต น
ติรจฺฉานคโต วิญญู ปฏฺวิพลฺโล กายสํสคฺคํ สમાปชฺชิตฺตุ.

อธกฺขกนฺติ เหมจฺกขกํ.

อุพฺพกฺขานมฺมกฺกนฺติ อุปฺริชานมฺมกฺกนฺติ.

อามสฺนํ นาม อามกฺกจฺมตฺตํ.

ปรามสฺนํ นาม อิตโต จิตฺโต จ สญฺโจปนํ.

คหณํ นาม คหิตมตฺตํ.

จฺอุปนํ นาม จฺกฺกจฺมตฺตํ.

ปฏฺวิปฺพนํ วา สาทิเยยฺยาติ องฺคํ คเหตฺวา นิปฺปีพนํ^๖ สาทิยติ.

อยมฺปิติ ปฺริมาโย อุปาทาย วุจฺจติ.

ปาราชิกา โหตีติ เสยฺยถาปิ นาม ปฺริโส สีสจฺฉินฺโน
อภพฺโพ เตเน สรรพนฺธเนเน ชีวิตฺตุ; เอวเมว ภิกขุณี อวสฺสุตา

^๑ ส.,ฉ.,เท.,อ.,มหา. ภทฺธา ภิกขุณี
พิมพ์ 26/05/2566

^๓ ฉ.,เท.,อ. เสขา ภิกขุณี

^๕ อ. อเปกฺขวา

^๒ ส.,ฉ.,เท.,อ.,มหา. สารา ภิกขุณี

^๔ ส.,ฉ.,เท.,อ. อเสขา ภิกขุณี

^๖ ส.,ฉ.,เท. นิปฺปีพนํ

อวสฺสุตสฺส ปุริสปุคฺคสฺส อรหุขกํ อุพฺภชานุมณฺ्हลํ อามสํ ภา
ปฺรามสํ ภา คหณํ ภา จุปนํ ภา ปฏฺฐิปปํ ภา สาทิยนฺตํ
อสฺสมณํ โหติ อสฺสยธิตา; เตน วุจฺจติ ปาราชิกา โหติติ.

อํสฺวาสาติ สํวาโส นาม เอกกมฺมํ เอกุทฺเทโส สมสฺสิกฺขาตา^๑
เอโส สํวาโส นาม, โส ตาย สทฺธิ นตฺถิ; เตน วุจฺจติ
อํสฺวาสาติ.

[๖๕๙] อุภโต อวสฺสุตฺ อรหุขกํ อุพฺภชานุมณฺ्हลํ กาเยน
กายํ อามสติ, อาปตฺติ ปาราชิกสฺส. กาเยน กายปฏฺฐิพฺพทฺธํ อามสติ,
อาปตฺติ ฤลฺลจฺจยสฺส. กายปฏฺฐิพฺพทฺธํ กายํ อามสติ, อาปตฺติ
ฤลฺลจฺจยสฺส. กายปฏฺฐิพฺพทฺธํ กายปฏฺฐิพฺพทฺธํ อามสติ, อาปตฺติ
ทฺถกฺกสฺส. นิสฺสคฺคิเยน กายํ อามสติ, อาปตฺติ ทฺถกฺกสฺส.
นิสฺสคฺคิเยน กายปฏฺฐิพฺพทฺธํ อามสติ, อาปตฺติ ทฺถกฺกสฺส. นิสฺสคฺคิเยน
นิสฺสคฺคิยํ อามสติ, อาปตฺติ ทฺถกฺกสฺส.

อุพฺภกฺขกํ อโธชานุมณฺ्हลํ กาเยน กายํ อามสติ, อาปตฺติ
ฤลฺลจฺจยสฺส. กาเยน กายปฏฺฐิพฺพทฺธํ อามสติ, อาปตฺติ ทฺถกฺกสฺส.
กายปฏฺฐิพฺพทฺธํ กายํ อามสติ, อาปตฺติ ทฺถกฺกสฺส. กายปฏฺฐิพฺพทฺธํ
กายปฏฺฐิพฺพทฺธํ อามสติ, อาปตฺติ ทฺถกฺกสฺส. นิสฺสคฺคิเยน กายํ
อามสติ, อาปตฺติ ทฺถกฺกสฺส. นิสฺสคฺคิเยน กายปฏฺฐิพฺพทฺธํ อามสติ,
อาปตฺติ ทฺถกฺกสฺส. นิสฺสคฺคิเยน นิสฺสคฺคิยํ อามสติ, อาปตฺติ
ทฺถกฺกสฺส.

[๖๖๐] เอกโต อวสฺสุตฺ อรหุขกํ อุพฺภชานุมณฺ्हลํ กาเยน
กายํ อามสติ, อาปตฺติ ฤลฺลจฺจยสฺส. กาเยน กายปฏฺฐิพฺพทฺธํ อามสติ,

หมดอายุ 26/05/2566

อาปตติ ทุกุกกฺขสฺส. กายปฏฺวิพทฺเชน กายํ อามสฺติ, อาปตติ
 ทุกุกกฺขสฺส. กายปฏฺวิพทฺเชน กายปฏฺวิพทฺธํ อามสฺติ, อาปตติ ทุกุกกฺขสฺส.
 นิสฺสคฺคิเยน กายํ อามสฺติ, อาปตติ ทุกุกกฺขสฺส. นิสฺสคฺคิเยน
 กายปฏฺวิพทฺธํ อามสฺติ, อาปตติ ทุกุกกฺขสฺส. นิสฺสคฺคิเยน นิสฺสคฺคิยํ
 อามสฺติ, อาปตติ ทุกุกกฺขสฺส.

อุพฺภกฺขกํ อโธชานุมณฺทลํ กาเยน กายํ อามสฺติ, อาปตติ
 ทุกุกกฺขสฺส. กาเยน กายปฏฺวิพทฺธํ อามสฺติ, อาปตติ ทุกุกกฺขสฺส.
 กายปฏฺวิพทฺเชน กายํ อามสฺติ, อาปตติ ทุกุกกฺขสฺส. กายปฏฺวิพทฺเชน
 กายปฏฺวิพทฺธํ อามสฺติ, อาปตติ ทุกุกกฺขสฺส. นิสฺสคฺคิเยน กายํ
 อามสฺติ, อาปตติ ทุกุกกฺขสฺส. นิสฺสคฺคิเยน กายปฏฺวิพทฺธํ อามสฺติ,
 อาปตติ ทุกุกกฺขสฺส. นิสฺสคฺคิเยน นิสฺสคฺคิยํ อามสฺติ, อาปตติ
 ทุกุกกฺขสฺส.

[๖๖๑] อุภโต อวสฺสุเต ยกฺขสฺส วา เปตสฺส วา ปณฺทกสฺส
 วา ตีรจฺฉานคตมณฺุสฺสวึคฺคหสฺส วา อชกฺขกํ อุพฺภชานุมณฺทลํ
 กาเยน กายํ อามสฺติ, อาปตติ ฤลลจฺฉยสฺส. กาเยน กายปฏฺวิพทฺธํ
 อามสฺติ, อาปตติ ทุกุกกฺขสฺส. กายปฏฺวิพทฺเชน กายํ อามสฺติ,
 อาปตติ ทุกุกกฺขสฺส. กายปฏฺวิพทฺเชน กายปฏฺวิพทฺธํ อามสฺติ, อาปตติ
 ทุกุกกฺขสฺส. นิสฺสคฺคิเยน กายํ อามสฺติ, อาปตติ ทุกุกกฺขสฺส.
 นิสฺสคฺคิเยน กายปฏฺวิพทฺธํ อามสฺติ, อาปตติ ทุกุกกฺขสฺส. นิสฺสคฺคิเยน
 นิสฺสคฺคิยํ อามสฺติ, อาปตติ ทุกุกกฺขสฺส.

อุพฺภกฺขกํ อโธชานุมณฺทลํ กาเยน กายํ อามสฺติ, อาปตติ
 ทุกุกกฺขสฺส. กาเยน กายปฏฺวิพทฺธํ อามสฺติ, อาปตติ ทุกุกกฺขสฺส. กาย-
 ปฏฺวิพทฺเชน กายํ อามสฺติ, อาปตติ ทุกุกกฺขสฺส. กายปฏฺวิพทฺเชน

ปรมปาราชิกំ ฦๅจិតំ.^๕

ឆ. ២០០២ ឆ. ២០០៣

๒. ทุติยปาราชิก

[๖๖๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตถิโย วิหระติ เขตวเน
 อนาคตนิกาส อาราม. เตน โข ปน สมเยน สุนฺทรีนฺหา ภัทฺฐนึ
 สาพฺุเหเน มิคารนตฺตนา คพฺภินิ โหติ. ยาว คพฺภโก ตฺรฺโณ อโหสิ,
 ตาว ฉาเทสิ; ปริปกฺเก คพฺภเ วิพฺภมิตฺวา วิชายิ. ภัทฺฐนฺโย ฤๅลนฺนํ
 ภัทฺฐนึ เอตทวโจํ “สฺนฺทรีนฺหา โข อยฺเย อจิรวิพฺภนฺตา วิชิตา,
 กจฺจิ โน सा ภัทฺฐนฺเยว สมานา คพฺภินิตี. “เอวํ อยฺเยติ.
 “กิสฺส ปน ตวํ อยฺเย ชานํ ปาราชิกํ ฐมํ อชฺฌาปนํ ภัทฺฐนึ
 เนว อดตฺตา” ปฏฺิโจเทสิ น คณสฺส อโรเจสฺสีติ. โย เอติสฺสา
 อวณฺเณ, มยฺहेโส อวณฺเณ; ยา เอติสฺสา อกิตฺติ, มยฺहेสา อกิตฺติ;
 โย เอติสฺสา อยโส, มยฺहेโส อยโส, โย เอติสฺสา อลาโภ;
 มยฺहेโส อลาโภ; กฺยาหํ อยฺเย อดตฺโน อวณฺเณ อดตฺโน อกิตฺติ
 อดตฺโน อยสํ อดตฺโน อลาภํ ปเรสํ อโรเจสฺสามีติ. ยา ตา
 ภัทฺฐนฺโย อปฺปิฉา ะเปฯ ตา อชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ
 “กถํ หิ นาม อยฺยา ฤๅลนฺนํหา ชานํ ปาราชิกํ ฐมํ อชฺฌาปนํ
 ภัทฺฐนึ เนว อดตฺตา ปฏฺิโจเทสฺสีติ, น คณสฺส อโรเจสฺสตีติ.
 อถโข ตา ภัทฺฐนฺโย ภัทฺฐนํ เอตมตฺถํ อโรเจสฺสุ. ภัทฺฐ ภควโต
 เอตมตฺถํ อโรเจสฺสุ. อถโข ภควา เอตสฺมี นินาเน เอตสฺมี
 ปกรเณ ภัทฺฐสงฺฆํ สนฺนิปาตาเปตฺวา “ฐมํ กถํ กตฺวา” ภัทฺฐ
 ปฏฺิพฺจุจฺฉิ “สจฺจํ กิร ภัทฺฐเว ฤๅลนฺนํหา ภัทฺฐนึ ชานํ ปาราชิกํ

ธมฺมํ อชฺฌมาปณฺ्हํ ภิกฺขุณี เหนว อตฺตนา ปฏฺฐิจฺเจเตตี^๑, น คณฺสฺส อารโจะตฺตีติ.^๒ “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ฤๅลลนฺนฺหา ภิกฺขุณี ชานํ ปาราชิกํ ธมฺมํ อชฺฌมาปณฺ्हํ ภิกฺขุณี เหนว อตฺตนา ปฏฺฐิจฺเจตฺสสฺสตี, น คณฺสฺส อารโจะตฺสสฺสตี; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสณฺ्हานํ วา ปสาทาย^๓ ปสณฺ्हานํ วา ภิกฺขโวยภาวาย; อถเขวตํ ภิกฺขเว อปฺปสณฺ्हานนฺญเจว อปฺปสาทาย ปสณฺ्हานนฺญจ เอกจฺจานํ อณฺณถตฺตยาตฺตี^๔” ๕เปยฺย เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อิมํ สีกฺขาปทํ อุทฺทิสฺสนฺตุ

[๖๖๕] “ยา ปน ภิกฺขุณี ชานํ ปาราชิกํ ธมฺมํ อชฺฌมาปณฺ्हํ ภิกฺขุณี เหนว อตฺตนา ปฏฺฐิจฺเจเตยฺย, น คณฺสฺส อารโจะยฺย, ยทา จ สา จิตฺตา วา อสฺส จุตฺตา วา นาสิตา วา อวสฺสวํ^๕ วา, สา ปจฺจมา เหวํ วเทยฺย ‘ปฺพุเพ วาหํ อยฺเย สณฺณาสี เอตํ ภิกฺขุณี เหวรูปา จ เหวรูปา จ สา ภคินีติ, โน จ โข อตฺตนา ปฏฺฐิจฺเจตฺสสฺส, น คณฺสฺส อารโจะตฺสสฺสตี; อยมฺปิ ปาราชิกา โหติ อสํวสา วชฺชปฏฺฐิจฺจาทิกาทิ.^๕

[๖๖๖] ยา ปหาติ ยา ยาทิสสา ๕เปยฺย

ภิกฺขุณีติ ๕เปยฺย อยํ อิมสฺมึ อตฺเต อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

ชานาติ นาม สามํ วา ชานาติ, อณฺเณ วา ตสฺสา อารโจะนฺติ, สา วา อารโจะติ.

ปาราชิกัม ฐมมัม อชฺฌมาปณฺหนติ อญฺจนํ ปาราชิกานํ อญฺจตรํ
ปาราชิกัม อชฺฌมาปณฺหน.

แนว อตฺตนา ปฏฺิโจทยฺยาติ น สยํ โจทยฺย.

น คณฺสฺส อารฺโจะยฺยาติ น อญฺจาสิ ภิกฺขุณีํ อารฺโจะยฺ.

ยทา จ सा जिता वा असृसति^๑ जिता नाम स्लिङ्गे जिता
वृज्जति.

จฺตา नाम กาลกตา^๒ วृจฺจติ.

หาสีตา नाम สยํ वा วิพฺภนฺตา โหติ อญฺเฆหิ वा
หาสีตา.

อวสฺสา नाम ติตฺถายตน์ สงฺกนฺตา วृจฺจติ.

สา ปจฺจา เอวํ วเทยฺย “ปฺพุเพ วาหํ อยฺเย อญฺจาสิ
เอตํ ภิกฺขุณี เอวรูปา จ เอวรูปา จ सा ภคินีติ; โห จ ไช
อตฺตนา ปฏฺิโจเทสฺสนฺติ^๓ น สยํ โจเทสฺส.”

น คณฺสฺส อารฺโจะสฺสนฺติ^๔ น อญฺจาสิ ภิกฺขุณีํ อารฺโจะสฺส.^๕

อยมฺปิติ ปุริมาโย อุปาทาย วृจฺจติ.

ปาราชิกา โหตีติ สยฺยถาปิ नाम ปณฺฑุปลาโส พนฺธนา
ปมฺตุโต^๖ อภพฺโพ หริตฺตทาย^๗ เอวเมว ภิกฺขุณี ชานํ ปาราชิกัม
ฐมมัม อชฺฌมาปณฺหนํ ภิกฺขุณีํ แนว อตฺตนา ปฏฺิโจเทสฺสามิ, น คณฺสฺส

^๑ ส.,ฉ.,เท.,อิ. ยทา จ सा जिता वा असृस ज्ञता वाติ

^๒ ส.,ฉ.,เท.,อิ. กาลงฺกตา

^๓ อิ. ปฏฺิโจทยฺยนฺติ สยํ वा น โจทยฺย

^๔ เท. สยํ वा น โจเทสฺส.

^๕ เท. อารฺโจะยฺย

^๖ อิ. อารฺโจะยฺย

^๗ ฉ.,มหา. ปมฺตุโต

^๘ ส.,ฉ. หริตฺตทาย

อาโรเจสสามิติ ฐรํ นิยุตฺตมตฺเต อสฺสมณิ โหติ อสฺกยธิตา; เตน วุจฺจติ ปาราชิกา โหตีติ.

อสงฺวสาติ สสงฺวโส นาม เอกกมฺมํ เอกุทฺเทโส สมสิกฺขาทา,^๑ เอโส สสงฺวโส นาม. โส ตาย สทฺธิ นตฺถิ; เตน วุจฺจติ อสงฺวสาติ.

[๖๖๗] อนาปตฺติ “สงฺฆสฺส ภณฺฑนํ วา กลโห วา วิคฺคโห วา วิวาทโ วา ภวิสฺสตีติ นาโรเจติ, “สงฺฆเภโท วา สงฺฆราชา วา ภวิสฺสตีติ นาโรเจติ, “อโย กกุขลา^๒ ผรุสา ชีวิตนฺตรายํ วา พุรหฺม- จริยนฺตรายํ วา กริสฺสตีติ นาโรเจติ, อญฺญา ปฏฺฐีปา^๓ ภิกฺขุณิโย อปสฺสนนฺตี นาโรเจติ, น ฉาเหตุกามา^๔ นาโรเจติ, “ปญฺญายิสฺสตีติ สเกน กมฺเมนาติ นาโรเจติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ทตฺติยปาราชิกํ นิฏฺฐิตํ.

๓. ตติยปาราชิก

[๖๖๘] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิโย วิหฺรติ เชตวเน อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน ฤๅลนฺนทา ภิกฺขุณี สมคฺเคน สงฺฆเณ อุกฺขิตตํ อริฏฺฐํ ภิกฺขุ คณฺธพาธิปฺพุพฺพ^๕ อนฺวตฺตติ. ยา ตา ภิกฺขุณิโย อปฺปิจุฉา ๕เปยฺ ตา อฺชฌายนฺติ ชียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อยฺยา ฤๅลนฺนทา สมคฺเคน สงฺฆเณ อุกฺขิตตํ อริฏฺฐํ ภิกฺขุ คณฺธพาธิปฺพุพฺพ อนฺวตฺตติสฺสตีติ ๕เปยฺ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ฤๅลนฺนทา ภิกฺขุณี สมคฺเคน สงฺฆเณ

^๑ ส.,ฉ.,เท.,มหา. สมสิกฺขาทา

^๒ ส.,เท. กกุขลา

^๓ ส.,เท. ปฏฺฐีปา

^๔ ส.,ฉ.,เท.,มหา. นจฺฉาเหตุกามา

^๕ ส.,ฉ.,เท.,อิ.,มหา. คณฺธพาธิปฺพุพฺพ, เอวมฺปิปปิ.

อุกฺขิตฺตํ อริฏฺฐํ []^๑ คณฺฐพาธิปฺพุพฺผิ อหฺวตฺตตีติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม กิกฺขเว ฤๅลฺลนฺนฺหา กิกฺขุณี สมคฺเคน สงฺฆเณ อุกฺขิตฺตํ อริฏฺฐํ คณฺฐพาธิปฺพุพฺผิ อหฺวตฺตีสฺสตี; เหนติ กิกฺขเว อปฺปสฺนฺหานํ วา ปสาทาย ๕เปยฺ เอาวญจ ปน กิกฺขเว กิกฺขุณีโย อิมํ ลิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺนตฺตํ

[๖๖๙] “ยา ปน กิกฺขุณี สมคฺเคน สงฺฆเณ อุกฺขิตฺตํ กิกฺขุ ฌมฺเมเน วินเยเน สตฺถุสฺสเนเน อนาทโร อปฺปฏิการํ อกตสหายํ ตมนฺหวตฺเตยฺย, สา กิกฺขุณี กิกฺขุณีหิ เอาวมสฺส วจฺนียา ‘เอโส โข อยฺเย กิกฺขุ สมคฺเคน สงฺฆเณ อุกฺขิตฺโต ฌมฺเมเน วินเยเน สตฺถุสฺสเนเน อนาทโร อปฺปฏิการํ อกตสหาโย, มายฺเย เอตํ กิกฺขุ อหฺวตฺตตีติ. เอาวญจ^๒ สา กิกฺขุณี กิกฺขุณีหิ วุจฺจมานา ตเถว ปคฺคณฺเหยฺย, สา กิกฺขุณี กิกฺขุณีหิ ยาวตฺติยํ สมฺนุภาสิตพฺพา ตสฺส ปฏฺฐินิสฺสคฺคาย, ยาวตฺติยญฺเจ สมฺนุภาสียมานา ตํ ปฏฺฐินิสฺสชฺเชยฺย, อิจฺเจตํ กุสฺลํ; โน เจ ปฏฺฐินิสฺสชฺเชยฺย; อยฺมปิ ปาราชิกา โหติ อสฺวาสา อุกฺขิตฺตานฺหวตฺติกาติ.

[๖๗๐] ยา ปหาติ ยา ยาทิสสา ๕เปยฺ

กิกฺขุณีติ ๕เปยฺ อยํ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา กิกฺขุณีติ.

สมคฺโค นาม สงฺโฆ สมานสฺวาสโก สมานสฺมายํ จิตฺโต.

อุกฺขิตฺโต นาม อาปตฺติยา อทสฺสเน^๓ วา อปฺปฏิกมฺเม^๔ วา อปฺปฏฺฐินิสฺสคฺเค^๕ วา อุกฺขิตฺโต.

^๑ ส.จ. เอตฺถนฺตเร กิกฺขุณีติ อยํ ปาโจ ทิสฺสตี.

^๓ อ. อทสฺสเนเน ^๔ อ. อปฺปฏิกมฺเมน

^๒ เท. เอวํ จ ปน

^๕ อ. อปฺปฏฺฐินิสฺสคฺเคน

ธมฺเมเน วินเยนาติ เยเน ธมฺเมเน เยเน วินเยเน.

สตฺถุสสาสเนนาติ ชินสาสเนเน พุทฺธสาสเนเน.

อนาทโร นาม สงฺฆํ วา คณํ วา ปุคฺคํ วา กมฺมํ วา
นาทียติ.

อปฺปฏิการโ นาม อุกฺขิตโต อโนสาริตो.

อกตสหาโย นาม สมานสํวาสกา ภิกฺขุ วุจฺจนฺติ สหาया.
โส เตหิ สทฺธิ นตฺถิ; เตเน วุจฺจติ อกตสหาโยติ.

ตมฺนฺวตฺเตยฺยาติ ยํทิกฺขจิกโก โส โหติ ยํขนฺติกโก ยํรฺจิกโก,
สาปิ ตํทิกฺขจิกา โหติ ตํขนฺติกา ตํรฺจิกา.

สา ภิกฺขุณีติ ยา सा อุกฺขิตตานุวตฺติกา ภิกฺขุณี.

ภิกฺขุณีหิติ อญฺเฆาหิ ภิกฺขุณีหิ. ยา ปสฺสนฺติ, ยา สฺสนฺติ, ตาหิ
วตฺตพฺพา “เอโส โข อยฺเย ภิกฺขุ สมคฺเคน สงฺเขเน อุกฺขิตโต
ธมฺเมเน วินเยเน สตฺถุสสาสเนเน อนาทโร อปฺปฏิการโ อกตสหาโย,
มายฺเย เอตํ ภิกฺขุํ อนฺวตฺติติ. ทุตฺติยมฺปิ วตฺตพฺพา. ตติยมฺปิ
วตฺตพฺพา. สเจ ปญฺนิสฺสชฺชติ, อิจฺเจตํ กุสลํ; โน เจ ปญฺนิสฺสชฺชติ,
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. สุตฺวา น วทฺนฺติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. सा
ภิกฺขุณี สงฺฆมฺมชฺฌมฺปิ อากทฺธิตฺวา วตฺตพฺพา “เอโส โข อยฺเย
ภิกฺขุ สมคฺเคน สงฺเขเน อุกฺขิตโต ธมฺเมเน วินเยเน สตฺถุสสาสเนเน
อนาทโร อปฺปฏิการโ อกตสหาโย, มายฺเย เอตํ ภิกฺขุํ อนฺวตฺติติ.
ทุตฺติยมฺปิ วตฺตพฺพา. ตติยมฺปิ วตฺตพฺพา. สเจ ปญฺนิสฺสชฺชติ, อิจฺเจตํ
กุสลํ; โน เจ ปญฺนิสฺสชฺชติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส.

หมดอายุ 26/05/2566

สา ภิกฺขุณี สมฺนุภาสิตพฺพา. เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว สมฺนุ-
ภาสิตพฺพา. พุยตฺตาย ภิกฺขุณียา ปฏฺวิพลาย สงฺโฆ ญาเปตพฺโพ

[๖๗๑] “สุณาทู เม อยฺเย สงฺໂໝ, ອຍ໌ ອິຕູໜຸໜາມາ ກິໆຊຸໜີ ສມຄເຄໜ ສງເໝໜ ອຸກຸຊິຕຸຕ໌ ກິໆຊຸ໌ ຫມເໝໜ ວິໜເຍໜ ສຕຸຣຸສາສເໜ ອໜາທຣ໌ ອປປຣືກາຣ໌ ອກຕສໜາຍ໌ ຕມໜຸວຕຕຕິ, ສາ ຕ໌ ວຕຸຣ໌ ນປປຣືໜີສສໜຸໜຕິ; ຍທິ ສງໝສຸສ ປຕຕກລຸລ໌, ສງໂໝ ອິຕູໜຸໜາມ໌ ກິໆຊຸໜີ ສມໜຸກາເສຍຍ ຕສຸສ ວຕຸຣຸສຸສ ປຣືໜີສສຄຸກາຍ; ເອສາ ຄຕຕິ.

สุณาทู เม อยฺเย สงฺໂໝ, ອຍ໌ ອິຕູໜຸໜາມາ ກິໆຊຸໜີ ສມຄເຄໜ ສງເໝໜ ອຸກຸຊິຕຸຕ໌ ກິໆຊຸ໌ ຫມເໝໜ ວິໜເຍໜ ສຕຸຣຸສາສເໜ ອໜາທຣ໌ ອປປຣືກາຣ໌ ອກຕສໜາຍ໌ ຕມໜຸວຕຕຕິ, ສາ ຕ໌ ວຕຸຣ໌ ນປປຣືໜີສສໜຸໜຕິ. ສງໂໝ ອິຕູໜຸໜາມ໌ ກິໆຊຸໜີ ສມໜຸກາສຕິ ຕສຸສ ວຕຸຣຸສຸສ ປຣືໜີສສຄຸກາຍ; ຍສຸສາ ອຍຍາຍ ໝຕິ ອິຕູໜຸໜາມາຍ ກິໆຊຸໜີຍາ ສມໜຸກາສໜາ ຕສຸສ ວຕຸຣຸສຸສ ປຣືໜີສສຄຸກາຍ, ສາ ຕຸໝໜສຸສ; ຍສຸສາ ນກຸໝຕິ, ສາ ກາເສຍຍ.

ທຸຕິຍມປິ ເອຕມຕຸຕ໌ ວ ທາມິ ຍເປຍ ຕຕິຍມປິ ເອຕມຕຸຕ໌ ວທາມິ ຍເປຍ

สมณภุจจา สงฺໂໝໜ ອິຕູໜຸໜາມາ ກິໆຊຸໜີ ຕສຸສ ວຕຸຣຸສຸສ ປຣືໜີສສຄຸກາຍ, ໝຕິ ສງໝສຸສ, ຕສຸມາ ຕຸໝໜີ, ເອວເມຕ໌ ຫາຣຍາມິຕິ. ຄຕຕິຍາ ທຸກຸກຸ໌, ທຸວິທິ ກມມວາຈາທິ ຄຸລຸລຈຸຍາ, ກມມວາຈາປຣິໂຍສາເໜ ອາປຕຕິ ປາຣາຊິກສຸສ.

อยมฺปิติ ปุริมาโย อูปาทาย วุจฺจติ.

ปาราชิกา โหตีติ ເສຍຍຄາປິ ນາມ ປຸຣຸສິລາ ທຸວາ ກິໜາ ອປປຣືສໜຸຣິກາ ໂຫຕິ, ເອວເມວ ກິໆຊຸໜີ ຍາວຕຕິຍ໌ ສມໜຸກາສິຍມາໜາ^๑ ອປປຣືໜີສສໜຸໜຕິ^๒ ອສສມໜີ ໂຫຕິ ອສກຸຍຣິຕາ; ຕເໜ ວຸຈຸຈຕິ ປາຣາຊິກາ ໂຫຕິຕິ.

^๑ ส.น.ท.อ. สมณภุจนาย

^๒ ส.น.ท. น ปฏินิสฺสวณฺตี

อัสวาสาติ สวาโส นาม เอกกมฺมํ เอกุทฺเทโส สมสิกฺขาตา,^๑
เอโส สวาโส นาม, โส ตาย สหฺริ นตฺติ; เตน วุจฺจติ อัสวาสาติ.

[๖๗๒] ฐมฺมกมฺเม ฐมฺมกมฺมสญฺญา นปฺปญฺญินิสฺสชฺชติ, อาปตฺติ
ปาราชิกสฺส. ฐมฺมกมฺเม เวมตฺติกา นปฺปญฺญินิสฺสชฺชติ, อาปตฺติ
ปาราชิกสฺส. ฐมฺมกมฺเม อฐมฺมกมฺมสญฺญา นปฺปญฺญินิสฺสชฺชติ, อาปตฺติ
ปาราชิกสฺส. อฐมฺมกมฺเม ฐมฺมกมฺมสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกญฺจสฺส.
อฐมฺมกมฺเม เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทุกฺกญฺจสฺส. อฐมฺมกมฺเม อฐมฺมกมฺม-
สญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกญฺจสฺส.

[๖๗๓] อนาปตฺติ อสมนฺุภาสณฺติยา ปญฺญินิสฺสชฺชนฺติยา, อุมฺมตฺติกาย,
อาทิกมฺมิกายาติ.^๒

ตติยปาราชิกํ นิฉฺจิตํ.

๔. จตุตถปาราชิก

[๖๗๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน จพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุณีโย อวสุสฺสา อวสุสฺสสฺส ปุริสปุคฺคสฺส หตฺถคฺคณฺปิ^๓
สาทียนฺติ, สงฺฆาฏิกณฺณคฺคณฺปิ สาทียนฺติ, สนฺติฏฺจนฺติปิ, สลฺลปนฺติปิ,
สงฺเกตํปิ คจฺจนฺติ, ปุริสสฺสปิ อพฺภากมฺนํ สาทียนฺติ, จนฺนํปิ
อนุปวิสนฺติ, กายํปิ ตทตฺถาย อุปสํหฺรณฺติ เอตสฺส อสทฺฐมฺมสฺส

^๑ ส.เท. สมสิกฺขาตา

^๒ ส.จ.มหา. อุมฺมตฺติกาย ๔เป ๔ อาทิกมฺมิกายาติ.

^๓ ส.เท. หตฺถคฺคณฺปิ, เอวฺมฺปริปิ.

กายํ วา ตทตถาย อุปสัหเรยฺย เอตสฺส อสทฺธมฺมสฺส
ปฏฺิเสวนตถาย; อยมปิ ปาราชิกา โหติ อสํวสา อฏฺจวตฺถกาติ.

[๖๗๖] ยา ปนาติ ยา ยาทิสสา ฯเปฯ

ภิกฺขุณีติ ฯเปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

อวสฺสตา นาม สารตฺตา อเปกฺขวดี^๑ ปฏฺิพทฺธจิตฺตา.

อวสฺสโต นาม สารตฺโต อเปกฺขวา ปฏฺิพทฺธจิตฺโต.

ปฺริสฺปุคฺคโล นาม มนุสฺสปฺริโส น ยกฺโข น เปโต น
ติรจฺฉานคโต วิญญฺ ปฏฺิพโล กายสํสคฺคํ สமாปทฺธิตํ.

หตฺถคณฺห์ วา สาทิเยยฺยาติ หตฺถโก นาม กปฺปรี^๒ อุปาทาย
ยาว อคฺคณา. เอตสฺส อสทฺธมฺมสฺส ปฏฺิเสวนตถาย อุกฺกฏกํ
อโรชานมฺมณฺทลํ คณฺห์ สาทิยติ, อาปตฺติ ฤลฺลจฺจยสฺส.

สงฺฆาภิกณฺณคณฺห์ วา สาทิเยยฺยาติ เอตสฺส อสทฺธมฺมสฺส
ปฏฺิเสวนตถาย นีวตฺถํ วา ปารุตํ วา คณฺห์ สาทิยติ, อาปตฺติ
ฤลฺลจฺจยสฺส.

สนฺติฏฺเจยฺย วาติ เอตสฺส อสทฺธมฺมสฺส ปฏฺิเสวนตถาย
ปฺริสฺสฺส หตฺถปาเส ติฏฺฐติ, อาปตฺติ ฤลฺลจฺจยสฺส.

สลฺลเปยฺย วาติ เอตสฺส อสทฺธมฺมสฺส ปฏฺิเสวนตถาย ปฺริสฺสฺส
หตฺถปาเส จิตฺตา สลฺลปติ, อาปตฺติ ฤลฺลจฺจยสฺส.

สงฺเกตํ วา คจฺเจยฺยาติ เอตสฺส อสทฺธมฺมสฺส ปฏฺิเสวนตถาย
ปฺริเสน "อิตฺถนฺนามํ โอภาสํ อากจฺฉาติ วุตฺตา คจฺฉติ, ปเท ปเท

อาปตติ ทุกุกกฺขสฺส, ปุริสสฺส หตฺถปาฬิ โอกุกนฺตมตฺเต อาปตติ
 ฤลฺลจฺจยสฺส.

ปุริสสฺส วา อพฺภากมฺหํ สาทิเยยฺยาติ เอตสฺส อสทฺธมฺมสฺส
 ปฏฺิเสวนตฺถาย ปุริสสฺส อพฺภากมฺหํ สาทิยติ, อาปตติ ทุกุกกฺขสฺส.
 หตฺถปาฬิ โอกุกนฺตมตฺเต อาปตติ ฤลฺลจฺจยสฺส.

จหนฺหํ วา อหฺมฺปิเสยฺยาติ เอตสฺส อสทฺธมฺมสฺส ปฏฺิเสวนตฺถาย
 เยน เกนจิ ปฏฺิจจหนฺหํ โอกาสํ ปวิฏฺจมตฺเต, อาปตติ ฤลฺลจฺจยสฺส.

กายํ วา ตทตฺถาย อฺปสํหเรยฺยาติ เอตสฺส อสทฺธมฺมสฺส
 ปฏฺิเสวนตฺถาย ปุริสสฺส หตฺถปาเส จิตฺตา กายํ อฺปสํหริติ, อาปตติ
 ฤลฺลจฺจยสฺส.

อยมฺปิติ ปริมาโย อฺปาทาย วุจฺจติ.

ปาราชิกา โหติติ เสยฺยถาปิ นาม ตาโล มตฺถกจฺฉินฺโน
 อภพฺโพ ปุณฺ วิรุพฺพิยา เอวเมว ภัทฺทนิ อฏฺจมํ วตฺถุํ ปรีปฺพเรณฺติ
 อสฺสมณิ โหติ อสฺกยธิตา; เตเน วุจฺจติ ‘ปาราชิกา โหติติ.

อสํวาสาติ สํวาโส นาม เอกกมฺมํ เอกุทฺเทโส สมสิกฺขตา,^๑
 เอโส สํวาโส นาม. โส ตาย สทฺธิ นตฺถิ เตเน วุจฺจติ
 ‘อสํวาสาติ.

[๖๗๗] อนาปตติ อสณฺจิจฺจ อสติยา, อชานนฺติยา, อสาทิยนฺติยา
 อุมฺมตฺติกาย, ขิตฺตจิตฺตตาย, เวทณฺณฏฺาย,^๒ อาทิกมฺมิกายาติ.

จตุตฺถปาราชิกํ นิฏฺจติ.

^๑ ส.,จ.,เท.,มหา. สมสิกฺขตา

^๒ ส.,จ.,เท.,มหา. เวทณฺณฏฺาย

อุทฺทหิฏฺฐจา โข อยฺยาโย อฏฺฐ ปาราชิกา ฐมา, เยสํ ภิกฺขุณี
 อณฺเฏตโร วา อณฺเฏตโร วา อาปชฺชิตฺวา น ลภติ ภิกฺขุณีหิ สทฺธิ
 สํวาสํ ยถา ปุเร, ตถา ปจฺฉา, ปาราชิกา โหติ อสํวสา.
 ตตฺถายฺยาโย^๑ ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปริสฺสุทฺธา. ทฺติยมฺปิ ปุจฺฉามิ
 กจฺจิตฺถ ปริสฺสุทฺธา. ตติยมฺปิ ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปริสฺสุทฺธา.
 ปริสฺสุทฺเธตฺถายฺยาโย^๒ ตสฺมา ตฺถเห, เอวเมตํ ธารยามีติ.

[]^๓

ปาราชิกกณฺห์ นิฎฺฐิตํ.

๒. สงฆาภิเสกณฺท์

อิเม โข ปณฺยยาโย^๑ สตุตฺตรส สงฆาภิเสสา ฐมา อุทฺเทสํ
อาคจฺจนฺติ.

๑. ปรมสงฆาภิเสกสิกฺขาปทํ

[๖๗๘] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปณฺ สมเยน อญฺญตโร อุปาสโก
ภิกฺขุนี้สงฆสฺส อุทฺโทสิโต^๒ ทตฺวา กาลกโต โหติ. ตสฺส เทว ปุตฺตา
โหนติ เอโก อสฺสทฺโธ อปฺปสนฺโน, เอโก สทฺโธ ปสนฺโน, เต
เปตฺติกํ สาปเตยฺยํ วิภจฺสิ. อถ โข โส อสฺสทฺโธ อปฺปสนฺโน ตํ
สทฺธํ ปสนฺนํ เอตทวโจ “อมฺหากํ อุทฺโทสิโต, ตํ ภาเชมาติ.”^๓ เอวํ
วุตฺเต โส สทฺโธ ปสนฺโน ตํ อสฺสทฺธํ อปฺปสนฺนํ เอตทวโจ “มายฺโย
เอวํ อวจ, อมฺหากํ ปิตฺตนา ภิกฺขุนี้สงฆสฺส ทินฺโนติ. ทฺติยมฺปิ โข
โส อสฺสทฺโธ อปฺปสนฺโน ตํ สทฺธํ ปสนฺนํ เอตทวโจ “อมฺหากํ
อุทฺโทสิโต, ตํ ภาเชมาติ. อถ โข โส สทฺโธ ปสนฺโน ตํ อสฺสทฺธํ
อปฺปสนฺนํ เอตทวโจ “มายฺโย เอวํ อวจ, อมฺหากํ ปิตฺตนา ภิกฺขุนี้-
สงฆสฺส ทินฺโนติ. ตติยมฺปิ โข โส อสฺสทฺโธ อปฺปสนฺโน ตํ สทฺธํ
ปสนฺนํ เอตทวโจ “อมฺหากํ อุทฺโทสิโต ตํ ภาเชมาติ. อถ โข โส
สทฺโธ ปสนฺโน “สเจ มยฺหิ ภวิสฺสติ, อหํปิ ภิกฺขุนี้สงฆสฺส
ทสฺสามิติ ตํ อสฺสทฺธํ อปฺปสนฺนํ เอตทวโจ “ภาเชมาติ. อถ โข โส
อุทฺโทสิโต เตหิ ภาชียมาโน ตสฺส อสฺสทฺธสฺส อปฺปสนฺนสฺส

^๑ ส.จ.,ท. ปณฺยยาโย

^๒ ส.จ.,ท. อุทฺโทสิโต, เอวมฺปริปิ.

^๓ อ. ภาชามาติ.

ปาปุณิ.^๑ อถโข โส อสฺสทฺโธ อปฺปสหนฺโน ภิกฺขุณฺโณ อุปสงฺกมิตฺวา
เอตทโวจ “นิกฺขมถยฺเย”^๒ อมฺหากํ อุทฺโทสิโตติ.

เอวํ วุตฺเต, อุลลนฺนทา ภิกฺขุณี ตํ ปุริสํ เอตทโวจ “มายโย
เอวํ อวจ, ตุมฺหากํ ปิตุณา ภิกฺขุณฺโณสงฺฆสฺส ทินฺโนติ. “ทินฺโน น
ทินฺโนติ โวหาริเก มหามตฺเต ปุจฺจิสฺสุ. มหามตฺตา เอวมาหํสุ “โก
อยฺเย ชานาติ ภิกฺขุณฺโณสงฺฆสฺส ทินฺโนติ. เอวํ วุตฺเต อุลลนฺนทา
ภิกฺขุณี เต มหามตฺเต เอตทโวจ “อปินฺนวยฺยา”^๓ ตุมฺहेหิ ทิฏฺฐํ วา
สุตํ วา สกฺขี จปยิตฺวา ทานํ ทิยมานนฺติ. อถโข เต มหามตฺตา
“สจฺจํ โข อยฺยา อาหาติ ตํ อุทฺโทสิตํ ภิกฺขุณฺโณสงฺฆสฺส อกํสุ.
อถโข โส ปุริโส ปราชิโต อชฺฌายติ ขิยติ”^๔ วิปาเจติ “อสฺสมณฺโณ
อิมา มุณฺหา พนฺธกัณฺโณ, กถํ หิ นาม อมฺหากํ อุทฺโทสิตํ
อจฺฉินฺหาเปสฺสนฺตํ. อุลลนฺนทา ภิกฺขุณี มหามตฺตานํ เอตมตฺถํ
อาโรเจสิ. มหามตฺตา ตํ ปุริสํ ทณฺหาเปสฺสุ. อถโข โส ปุริโส
ทณฺหิโต”^๕ ภิกฺขุณฺณุปสฺสยสฺส อวิทฺฐเร อาชีวกเสยฺยํ การาเปตฺวา
อาชีวกเก อโยเชสิ “เอตา ภิกฺขุณฺโณ อจฺจาวทถาติ.

อุลลนฺนทา ภิกฺขุณี มหามตฺตานํ เอตมตฺถํ อาโรเจสิ. มหามตฺตา
ตํ ปุริสํ พนฺหาเปสฺสุ. มนุสฺสา อชฺฌายนฺติ ขิยนฺติ วิปาเจนฺติ
“ปจฺม”^๖ หิ นาม ภิกฺขุณฺโณ อุทฺโทสิตํ อจฺฉินฺหาเปสฺสุ, ทุตฺติยมฺปิ”^๗
ทณฺหาเปสฺสุ, ตุตฺติยมฺปิ”^๗ พนฺหาเปสฺสุ, อิทานิ ฆาตาเปสฺสนฺตํ. อสฺโสสุ
โข ภิกฺขุณฺโณ เตสํ มนุสฺसानํ อชฺฌายนฺตานํ ขิยนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ.

^๑ ส.เจ.อ. 26/1 ปาปุณฺนาติ.

^๒ ส.เจ.ท. นิกฺขมถายฺเย

^๓ ส.เจ.ท. อปิ นายโย, อ. อปินฺนโย

^๔ ส.ท. ขิยติ

^๕ อ. ทณฺหิโก

^๖ ส.เจ.ท. ปจฺม ภิกฺขุณฺโณ, อ. กถํ

^๗ ส.ท. ปิสฺสทฺโธ น ทิสฺสติ.

ยา ตา ภิกขุณีโย อปปัจจันตา ฯเปฯ ตา อุชฌายนฺติ ขีณนฺติ
 วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อยฺยา ถุลลนฺนทา อุตฺตมยวาทิกา”^๑
 วิหริสฺสตีติ. อถปิ ตา ภิกขุณีโย ภิกขุณฺเ อตมตฺถํ อาโรเจสฺสุ ฯเปฯ
 “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ถุลลนฺนทา ภิกฺขุณี อุตฺตมยวาทิกา วิหริสฺสตีติ.
 “สจฺจํ ภควาติ. วิคฺรหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว
 ถุลลนฺนทา ภิกฺขุณี อุตฺตมยวาทิกา วิหริสฺสตีติ; เนตํ ภิกฺขเว
 อปฺปสนฺนํ นว ปสาทาย ฯเปฯ เอวเมว ปน ภิกฺขเว “ภิกฺขุณีโย
 อิมํ สีกฺขาปทํ อุทฺทิสฺสนตุ

[๖๗๙] “ยา ปน ภิกฺขุณี อุตฺตมยวาทิกา วิหเรยฺย คหปติหา
 วา คหปติปฺตฺเตน วา ทาเสน วา กมฺมกเรน”^๒ วา อนฺตมโส
 สมณปริพฺพชาชเกนาปิ; อयํ ภิกฺขุณี ปจฺมาปตฺติกํ ฐมํ
 อาปนฺหา นิสฺสารณียํ สงฆาภิเสกนฺติ.

[๖๘๐] ยา ปหาติ ยา ยาทิสา ฯเปฯ

ภิกฺขุณีติ ฯเปฯ อयํ อิมสฺมี อตฺถเก อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

อุตฺตมยวาทิกา นาม อฏฺฐการิกา วุจฺจติ.

คหปติ นาม โย โกจิ อคารํ อชฺฌาวสตี.

คหปติปฺตฺโต นาม เย เกจิ”^๓ ปฺตฺตภาตโร.

ทาโส นาม อนฺโตชาโต ฐนฺกกีโต กรมฺรานีโต.

กมฺมกโร”^๔ นาม ภฏฺโก อาหฏฺโก.”^๕

๓ ส.จ.เท.มหา. อุมมตฺติกาย ๔เป๔ อาทิกมฺมิกายาติ. ๔ ส.เท. ปชาปติ

ตัม อิตถิ เอตทโวจ “สาธุ วิรมาหิ, อนตถัม โข เต กริสสามิตี.”^๑
 เอวंपิ^๒ สา วุจจมานา น อาทียิ. เตเน โข ปน สมเยเน เวสาลียัม^๓
 ลิจฺฉวิคเณ สนนฺปิโต โหติ เกณจิเทว กรณิเยเน. อถโข โส
 ลิจฺฉวี เต ลิจฺฉวิน^๔ เอตทโวจ “เอกัม เม อยฺยา^๕ อิตถิ อนุชานาถาติ.
 กา นาม สาคิ. มยหัม ปชาปตี อติจรติ ตัม ฆาเตสสามิตี.
 “ชานาหิตี. อสฺสสสิ โข สา อิตถิ “สามิโก กิร มัม ฆาเตตูกาโมติ
 วรรณํ อาทาย สาวตถิ คนฺตวา ติตฺถิเย อุปสงฺกมิตวา ปพฺพชฺช
 ยาจิ. ติตฺถิยา น อิจฺฉิสฺส ปพฺพชาเชตฺถ. ภัทฺทนิโย อุปสงฺกมิตวา
 ปพฺพชฺช ยาจิ. ภัทฺทนิโยปิ น อิจฺฉิสฺส ปพฺพชาเชตฺถ. ฤๅลลนฺนํ
 ภัทฺทนิ อุปสงฺกมิตวา ภาณุกํ ทสฺเสตฺวา ปพฺพชฺช ยาจิ. ฤๅลลนฺนํ
 ภัทฺทนิ ภาณุกํ คเหตฺวา ปพฺพชาเชติ.

อถโข โส ลิจฺฉวี ตัม อิตถิ คเวสนฺโต สาวตถิ คนฺตวา
 ภัทฺทนิสฺส ปพฺพชิตํ ทิสฺวา,^๖ เยเน ราชา ปเสนทิ โกสโล, เตณฺอุปสงฺกมิ;
 อุปสงฺกมิตวา ราชานํ ปเสนทิ โกสลํ เอตทโวจ “ปชาปตี เม เทว
 วรรณํ อาทาย สาวตถิ อนุปฺปตฺตา ตัม เทโว อนุชานาตุติ.
 “เตเนหิ ภณเ วิจินิตฺวา อาจิภาตติ. “ทิสฺวา เทว ภัทฺทนิสฺส ปพฺพชิตาติ.
 “สเจ ภณเ ภัทฺทนิสฺส ปพฺพชิตา, น สา ลพฺภา กิณฺจิกาทํ,
 สุวากฺขาโต ภควตา^๗ ธมฺโม, จรตุ พุรหฺมจริยํ สมฺมา ทุกฺขสฺส
 อนฺตกิริยาयाติ. อถโข โส ลิจฺฉวี อชฺฌายติ ขียติ วิปาเจติ
 “กถํ หิ นาม ภัทฺทนิโย จีรํ ปพฺพชาเชตฺถนฺตติ. อสฺสสสิ โข

^๑ อ. กริสสามาติ.

^๒ ฉ.,อ. เอวมปิ วุจจมานา นาทียิ.

^๓ อ. เวสาลิยา

^๔ ส.,ฉ.,เท. ลิจฺฉวโย

^๕ ส.,ฉ.,อ. อยโย

^๖ ส.,ฉ.,เท.,อ. ทิสฺวาน

^๗ สยา. อยฺ ปาโจ น ทิสฺสตี.

ภิกฺขุณฺโณ ตสฺส ลิจฺฉวิสฺส อุชฺฌายนฺตสฺส ขียนฺตสฺส วิปาเจนฺตสฺส.
 ยา ตา ภิกฺขุณฺโณ อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ
 วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อยฺยา ถุลลนฺนทา โจรี ปพฺพาเชสฺสตีติ.
 อถโข ตา ภิกฺขุณฺโณ ภิกฺขุณฺ อตฺมตฺถํ อารโจะสฺสุ ฯเปฯ “สจฺจํ กิร
 ภิกฺขเว ถุลลนฺนทา ภิกฺขุณี โจรี ปพฺพาเชตีติ.” “สจฺจํ ภควาติ.
 วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ถุลลนฺนทา ภิกฺขุณี
 โจรี ปพฺพาเชสฺสตี; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺนํ วา ปสาทาย
 ฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺสนฺตุ

[๖๘๓] “ยา ปน ภิกฺขุณี ชานํ โจรี วชฺฌวิทิตํ^๒ อนฺปโลเกตฺวา
 ราชานํ วา สงฺฆมํ วา คณํ วา ปุคํ วา เสณี วา อญฺญตร
 กปฺปา วุฏฺฐาเปยฺย; อยมฺปิ ภิกฺขุณี ปจฺมาปตฺติกํ ธมฺมํ อาปนฺหา
 นิสฺสารณียํ สงฺฆมาทิสเสนฺติ.

[๖๘๔] ยา ปนฺหาติ ยา ยาทิสสา ฯเปฯ

ภิกฺขุณีติ ฯเปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺถเก อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

ชานาติ นาม สามํ วา ชานาติ, อญฺเฆ วา ตสฺสา
 อารโจะนฺติ, सा वा आरोजेति.

โจโร^๓ นาม ยา ปญฺจมาสกํ วา อติเรกปญฺจมาสกํ วา
 อคฺคฆนํ อทินฺนํ เถยฺยสงฺฆาตํ อาทียติ, เอสา โจรี นาม.

วชฺฌา นาม ยํ []^๔ กตฺวา วชฺฌปฺปตฺตา โหติ.

วิทิตา นาม อญฺเฆหิ มนุสฺเสหิ ฃาตา โหติ “วชฺฌา
 เอสาติ.

^๑ อ. ปพฺพาเชสฺสตี.

^๒ ส.,จ.,อ. วชฺฌ วิทิตํ

^๓ ส.,จ.,เท.,อ. โจรี

^๔ เท. เอตฺถนฺตเร กมฺมณฺติ อยํ ปาโร ทิสฺสตี.

อนปโลเกตวาติ อนาปุจณา.

ราชา นาม ยตถ ราชา อนุสาสติ, ราชา อปโลเกตพุโพ.

สงโฆ นาม ภัททวินยสงโฆ วุจจติ, ภัททวินยสงโฆ อปโลเกตพุโพ.

คโณ นาม ยตถ คโณ อนุสาสติ, คโณ อปโลเกตพุโพ.

ปุโค นาม ยตถ ปุโค อนุสาสติ, ปุโค อปโลเกตพุโพ.

เสถนิ นาม ยตถ เสถนิ อนุสาสติ, เสถนิ อปโลเกตพุโพ.

อณฺณตฺร กปฺปาติ จเปตฺวา กปฺป.

กปฺป นาม เทว กปฺปานิ ติตฺถิเยสุ วา ปพฺพชิตา โหติ,
อณฺณตฺร วา ภัททวินย ปพฺพชิตา. อณฺณตฺร กปฺปา “วุฏฺฐาเปตฺตสมมิตฺติ
คณํ วา อจฺจริณํ วา ปตฺตํ วา จีวรํ วา ปรีเยสฺส, สีมํ วา
สมฺมณฺหนฺติ, อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส. ฌตฺติยา ทุกฺกกุ, ทวีหิ กมฺมวาจาหิ
ถุลลจฺจยา. กมฺมวาจาปรีเยसानเ อปฺชฌายาย อาปตฺติ สงฆาภิเสกฺส.
คณฺส จ อจฺจรินฺยา จ อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส.

อยมุปีติ ปุริมํ อฺปาทาย วุจจติ.

ปจฺมาปตฺติกนฺติ สห วตฺถุชฌาจารา อาปชฺชติ อสมฺม-
ภาสนาย.

นิตฺตสารถนฺนํ สงฆมฺหา นิตฺตสารถนํ.

สงฆาภิเสกนฺติ ๔เป๔ เตนปี วุจจติ สงฆาภิเสกนํ.

[๒๘๕] โจรียา โจรียสญฺญา อณฺณตฺร กปฺปา วุฏฺฐาเปติ, อาปตฺติ
สงฆาภิเสกฺส. โจรียา เวมตฺติกา อณฺณตฺร กปฺปา วุฏฺฐาเปติ,
อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส. โจรียา อโจรียสญฺญา อณฺณตฺร กปฺปา วุฏฺฐาเปติ,
อนาปตฺติ. อโจรียา โจรียสญฺญา อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส. อโจรียา
เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส. อโจรียา อโจรียสญฺญา อนาปตฺติ.

[๖๘๖] อนาปตฺติ อชานนฺตี วุฏฺฐาเปติ, อปฺโลเกตฺวา วุฏฺฐาเปติ, กปฺปกตํ วุฏฺฐาเปติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ทตฺติยสงฺฆาภิเสสสิกขาปทํ นิฉฺจิตํ.

๓. ตติยสงฺฆาภิเสสสิกขาปทํ

[๖๘๗] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ
 เชตฺวเน อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน
 ภทฺทาย กาปิลานิยา อนฺเตวาสินี^๑ []^๒ ภิกฺขุณีหิ สทฺธิ ภณฺทิตฺวา
 คามเก^๓ ฌาติกุลํ อคฺมาสิ. ภทฺทา กาปิลานี ตํ ภิกฺขุณี อปฺสฺสนฺตี
 ภิกฺขุณีโย ปุจฺฉิ “กหิ อิตฺถนฺนามา น ทิสฺสตีติ. “ภิกฺขุณีหิ สทฺธิ
 อยฺเย ภณฺทิตฺวา น ทิสฺสตีติ. “อมฺมา อมฺกสฺมี คามเก เอติสฺสา
 ฌาติกุลํ, ตตฺถ คนฺตฺวา วิจฺฉินฺถาติ. ภิกฺขุณีโย ตตฺถ คนฺตฺวา ตํ
 ภิกฺขุณี ปสฺสิตฺวา เอตทฺโวจฺจุ “กิสฺส ตวํ อยฺเย เอกิกกา อาคตา
 กจฺจิสฺสิ อปฺปรัสฺสิตาติ. “อปฺปรัสฺสิตมฺหิ^๔ อยฺเยติ. ยา ตา ภิกฺขุณีโย
 อปฺปิจฺฉา ๔เปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถิ หิ นาม
 ภิกฺขุณี เอกา คามนฺตรํ คจฺจิสฺสตีติ ๔เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว
 ภิกฺขุณี เอกา คามนฺตรํ คจฺจตีติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ
 ภควา []^๕ กถิ หิ นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุณี เอกา คามนฺตรํ
 คจฺจิสฺสตีติ; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺนํ นวํ ปสาทาย ๔เปฯ เอวญฺจ
 ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อิมํ สิกขาปทํ อุทฺทิสฺสนฺตุ

^๑ อ. อนเตวาสิกา

^๒ ส.,ฉ.,เท. เอตฺถนฺตเร ภิกฺขุณีติ อยํ ปาโจ ทิสฺสตี.

^๓ ส.,ฉ.,เท.,อ. คามกํ

^๔ ส.,ฉ.,เท. อปฺปรัสฺสิตามฺหิ, เอวมฺปรีปิ.

^๕ ส.,ฉ.,เท. เอตฺถนฺตเร เปยฺยาโล ทิสฺสตี, เอวมฺปรีปิ.

“ยา ปน ภิกขุณี เอกา คามนุตรํ คจฺเจยฺย, อยมฺปิ ภิกขุณี
ปจฺมาปตฺตีกํ ฌมฺมํ อาปนฺหา นิสฺสารณียํ สงฆาภิเสกฺกนฺติ.

เอวณฺจิทํ ภควตา ภิกขุณีนํ สีกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ.

[๖๘๘] เตน โข ปน สมเยน เทว ภิกขุณิโย สาเกตา
สาวตฺถี อทฺธานมคฺคปฏฺธิปนฺหา โหณฺติ. อนฺตรามคฺเค นทึ ตริตพฺพา
โหติ. อถ โข ตา ภิกขุณิโย นาวิกะ อุปสงฺกมิตฺวา เอตทวโจ
“สาธุ โน อาวุโส ตาเรธาติ. “นายเย สกฺกา อุมฺ สกึ ตาเรตฺนฺติ.
เอโก เอกํ อุตฺตารสฺสี. อุตฺตติณฺโณ อุตฺตติณฺณํ ทฺวเสสฺสี. อนฺตฺตติณฺโณ
อนฺตฺตติณฺณํ ทฺวเสสฺสี. ตา ปจฺฉา สมากนฺตฺวา ปุจฺฉิสฺสุ “กจฺจิสฺสิ อยฺเย
อปฺปรัสฺสีตาติ. ปรัสฺสีตมฺหิ อยฺเย, ตวํ ปนฺยเย อปฺปรัสฺสีตาติ. “ปรัสฺสีตมฺหิ
อยฺเยติ. อถ โข ตา ภิกขุณิโย สาวตฺถี คนฺตฺวา ภิกขุณีนํ เอตมตฺถํ
อาโรเจสฺสุ. ยา ตา ภิกขุณิโย อปฺปิจฺฉา ๔เปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ
ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกขุณี เอกา นทึปารํ
คจฺจิสฺสตีติ. อถ โข ตา ภิกขุณิโย ภิกขุณํ เอตมตฺถํ อาโรเจสฺสุ.
ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสฺสุ ๔เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว
ภิกขุณี เอกา นทึปารํ คจฺจตีติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ
ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ภิกขุณี เอกา นทึปารํ คจฺจิสฺสตี;
เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ๔เปฯ เอวณฺจ ปน
ภิกฺขเว ภิกขุณิโย อิมํ สีกฺขาปทํ อุตฺทิสฺสนฺตุ

“ยา ปน ภิกขุณี เอกา วา คามนุตรํ คจฺเจยฺย, เอกา วา
นทึปารํ คจฺเจยฺย, อยมฺปิ ภิกขุณี ปจฺมาปตฺตีกํ ฌมฺมํ อาปนฺหา
นิสฺสารณียํ สงฆาภิเสกฺกนฺติ.

หมดอายุ 26/05/2566

เอวณฺจิทํ ภควตา ภิกขุณีนํ สีกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ.

[๖๘๙] เตน โข ปน สมเยน สมพหุลา ภิกฺขุณฺโง โกสเลสุ
 ชนปเทสุ สาวตฺถิ คจฺจนฺติโย^๑ สายํ อญฺญตรํ คามํ อุปคจฺจิสฺสุ.
 ตตฺถ อญฺญตฺรา ภิกฺขุณฺโง อภิรฺฐปา โหติ ทสฺสนียา ปาสาทิกา.
 อญฺญตโร ปุริโส ตสฺสา ภิกฺขุณฺเอยา สห ทสฺสเนน ปฏิพทฺชจิตฺโต
 โหติ. อถ โข โส ปุริโส ตาสํ ภิกฺขุณฺเอยํ เสยฺยํ ปณฺณาเปนฺโต
 ตสฺสา ภิกฺขุณฺเอยา เสยฺยํ เอกมฺหํ ปณฺณาเปสิ. อถ โข सा ภิกฺขุณฺเอย
 สลฺลภฺเขตฺวา “ปริยฺยจฺจิตฺโต อโย ปุริโส, สจฺเจ รตฺถิ อากจฺจิสฺสตี,
 วิสฺสโร เม ภวิสฺสตีติ” ภิกฺขุณฺโง อนาปุจฺฉา อญฺญตรํ กุลํ คนฺตฺวา
 เสยฺยํ กปฺเปสิ. อถ โข โส ปุริโส รตฺถิ อากนฺตฺวา ตํ ภิกฺขุณฺเอย
 คเวสนฺโต ภิกฺขุณฺโง ฆฏฺเฏสิ. ภิกฺขุณฺโง ตํ ภิกฺขุณฺเอย อุปสฺสนฺติโย
 เอวมาหํสุ “นิสฺสํสโย โข सा ภิกฺขุณฺเอย ปุริเสน สทฺธิ นิกฺขนฺตาคี.

อถ โข सा ภิกฺขุณฺเอย ตสฺสา รตฺถิยา อจฺจเยน, เยน ตา
 ภิกฺขุณฺโง, เตนฺอุปสงฺกมิ. ภิกฺขุณฺโง ตํ ภิกฺขุณฺเอย เอตทวโจ “กิสฺส ตว
 อโยเย ปุริเสน สทฺธิ นิกฺขนฺตาคี. “นาหํ อโยเย ปุริเสน สทฺธิ
 นิกฺขนฺตาคี ภิกฺขุณฺเอย เอตมตฺถํ อโรเจสิ. ยา ตา ภิกฺขุณฺโง
 อุปฺปิจฺฉา ฯเปฯ ตา อฺขุณฺณายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม
 ภิกฺขุณฺเอย เอกา รตฺถิ วิปฺปวสฺสตีติ ฯเปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว
 ภิกฺขุณฺเอย เอกา รตฺถิ วิปฺปวสฺสตีติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ
 ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺเอย เอกา รตฺถิ วิปฺปวสฺสตี;
 เนตํ ภิกฺขเว อุปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ปสนฺนํ วา ภิกฺขเวภาวาย
 ฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโง อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺสนฺตุ

^๑ ส.สุยา.,ฉ.,เท.,มหา. คจฺจนฺตา, อ. คนฺตฺวา

“ยา ปน กิกฺขุณี เอกา วา คามนฺตรํ คจฺเจยฺย, เอกา วา นทีปารํ คจฺเจยฺย, เอกา วา รตฺตํ วิปฺปวเสยฺย, อยมฺปิ กิกฺขุณี ปจฺมาปตฺติกํ ฌมฺมํ อาปนฺนา นิสฺสารณียํ สงฆาภิเสกฺกนฺติ.

เอวณฺจิทํ ภควตา กิกฺขุณีนํ สิग्ขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ.

[๖๙๐] เตน โข ปน สมเยน สมพฺพสุลา กิกฺขุณียो โกสเลสุ ชนปฺเทสุ สาวตฺถิ อทฺธานมคฺคปฏฺธิปฺนฺนา โหณฺติ. ตตฺถ อณฺณตฺรา กิกฺขุณี วจฺเจน ปิฬิตา เอกิกกา โอหียิตฺวา ปจฺจา อคฺมาสิ. มนุสฺสา ตํ กิกฺขุณี ปสฺสิตฺวา ทูเสสุ. อถ โข सा กิกฺขุณี, येन ता กิกฺขุณียो, เตนฺอุปสงฺกมิ. กิกฺขุณียो ตํ กิกฺขุณี เอตทวโจ “กิสฺส ตวํ อยฺเย เอกิกกา โอหีนา, กจฺจิสฺสิ อปฺปรัตฺติตาติ. “ปรตฺติตมฺหิ อยฺเยติ. ยา ता กิกฺขุณียो อปฺปิจฺจา ฯเปฯ ता อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม กิกฺขุณี เอกา คณฺมฺหา โอหียิสฺสตีติ ฯเปฯ “สจฺจํ กิร กิกฺขเว กิกฺขุณี เอกา คณฺมฺหา โอหียิตฺติ.” “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม กิกฺขเว กิกฺขุณี เอกา คณฺมฺหา โอหียิสฺสตี; เนตํ กิกฺขเว อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ฯเปฯ เอวณฺจ ปน กิกฺขเว กิกฺขุณียो อิมํ สิग्ขาปทํ อุทฺทิสฺนตุ

[๖๙๑] “ยา ปน กิกฺขุณี เอกา วา คามนฺตรํ คจฺเจยฺย, เอกา วา นทีปารํ คจฺเจยฺย, เอกา วา รตฺตํ วิปฺปวเสยฺย, เอกา วา คณฺมฺหา โอหียเยยฺย, อยมฺปิ กิกฺขุณี ปจฺมาปตฺติกํ ฌมฺมํ อาปนฺนา นิสฺสารณียํ สงฆาภิเสกฺกนฺติ.

[๖๙๒] ยา ปหาติ ยา ยาทิสา ๔เปย

ภิกขุณีติ ๔เปย อัย อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกขุณีติ.

เอกา วา ความนุตรํ คจฺเจยฺยาติ ปริกฺขิตฺตสฺส ความสฺส
ปริกฺเขปํ ปจฺมํ ปาทํ อติฏฺกาเมนฺติยา อาปตฺติ ฤๅลจฺจยสฺส, ทฺติยํ
ปาทํ อติฏฺกาเมนฺติยา อาปตฺติ สงฆาภิเสกสฺส. อปริกฺขิตฺตสฺส
ความสฺส อุปจารํ ปจฺมํ ปาทํ อติฏฺกาเมนฺติยา อาปตฺติ ฤๅลจฺจยสฺส,
ทฺติยํ ปาทํ อติฏฺกาเมนฺติยา อาปตฺติ สงฆาภิเสกสฺส.

เอกา วา นทีปารํ คจฺเจยฺยาติ นที นาม ติมณฺทลํ
ปฏิจฺฉาเทตฺวา ยตฺถ กตฺถจิ อุตฺตรนฺติยา ภิกขุณียา อนฺตรวาสโก
เตมียติ. ปจฺมํ ปาทํ อุตฺตาราเนนฺติยา^๑ อาปตฺติ ฤๅลจฺจยสฺส, ทฺติยํ
ปาทํ อุตฺตาราเนนฺติยา อาปตฺติ สงฆาภิเสกสฺส.

เอกา วา รตฺตี วิปฺปวเสยฺยาติ สห อรฺุณฺคฺคมนา ทฺติยิกาย
ภิกขุณียา หตฺถปาสํ วิชฺชนฺติยา อาปตฺติ ฤๅลจฺจยสฺส, วิชฺหิตะ
อาปตฺติ สงฆาภิเสกสฺส.

เอกา วา คณฺมฺหา โอหีเยยฺยาติ อคามเก อรณฺเณ ทฺติยิกาย
ภิกขุณียา ทสฺสนฺูปจารํ^๒ วา สวณฺูปจารํ^๓ วา วิชฺชนฺติยา อาปตฺติ
ฤๅลจฺจยสฺส, วิชฺหิตะ อาปตฺติ สงฆาภิเสกสฺส.

อยมฺปิติ ปุริมาโย อุปาทาย วุจฺจติ.

ปจฺมาปตฺติกนฺติ สห วตฺถุชฺฌาจารา อาปชฺชติ อสมนฺุภาสนาย.

นิสฺสารณียนฺติ สงฆมฺหา นิสฺสารียติ.

สงฆาภิเสกนฺติ ๔เปย เตนฺปิ วุจฺจติ สงฆาภิเสโสติ.

^๑ ส.,ฉ.,เท.,ธ. อุตฺตรนฺติยา, เอวมฺปิริ.

^๒ มหา. ทสฺสนฺูปจารํ

^๓ มหา. สวณฺูปจารํ

[๖๙๓] อนาปตติ ทุตติกา ภัทฐนึ ปกุกนฺตา วา โหติ วิพุกนฺตา วา กาลกตา วา ปกฺขสงฺกนฺตา วา, อาปทาสฺ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ตติยสงฆาทีเสสสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๔. จตุตฺถสงฆาทีเสสสิกฺขาปทํ

[๖๙๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน จณฺทกาลี ภัทฐนึ ภณฺทนการิกา โหติ กลหการิกา วิวาทการิกา ภสฺสการิกา สงฺฆे อธิกรณการิกา. อุลลนฺนฺหา ภัทฐนึ ตสฺสา กมฺเม กยิรมาเน^๑ ปฏิกโกสตี. เตน โข ปน สมเยน อุลลนฺนฺหา ภัทฐนึ คามกํ อคฺมาสี เกณจิเทว กรณิเยน. อถ โข ภัทฐนึสงฺฆे “อุลลนฺนฺหา ภัทฐนึ ปกุกนฺตาติ จณฺทกาลี ภัทฐนึ อาปตฺติยา อทสฺสเน^๒ อุกฺขิปี. อุลลนฺนฺหา ภัทฐนึ คามเก ตํ กรณิยํ ตีเรตฺวา ปุนฺเทว สาวตฺถิ ปจฺจาคจฺฉิ. จณฺทกาลี ภัทฐนึ อุลลนฺนฺหาย ภัทฐนฺนิยา อาคจฺฉนฺติยา เนว อาสนํ ปญฺญาเปสิ, น ปาโททกํ ปาทปี้จํ ปาทกถลิกํ อุปนิกฺขิปี, น ปจฺจุคฺคนฺตฺวา ปตฺตจิวริ ปฏิกคฺเคสิ, น ปานีเยน อาปฺจฺฉิ. อุลลนฺนฺหา ภัทฐนึ จณฺทกาลี ภัทฐนึ เอตทวโจ “กิสฺส ตวํ อยฺเย มยิ อาคจฺฉนฺติยา เนว อาสนํ ปญฺญาเปสิ, น ปาโททกํ ปาทปี้จํ ปาทกถลิกํ อุปนิกฺขิปี, น ปจฺจุคฺคนฺตฺวา ปตฺตจิวริ ปฏิกคฺเคสิ, น

^๑ ส.,ฉ.,เท.,มหา. กรียมาเน, เอวมฺปริปี. ^๒ อ. อทสฺสเนน, เอวมฺปริปี.

ปานีเยน อาปฺจุจฺฉิตฺติ. “เอวญฺเหตฺ”^๑ อยฺเย โหติ, ยถา ตํ อนาถายาติ.
 “กิสฺส ปน ตวํ อยฺเย อนาถาติ. “อิมํ มํ อยฺเย ภิกฺขุณฺโิโย ‘อํ
 อนาถา อปฺปญฺญาตา, นตฺถิ อิมิสฺสา กาจิ ปตฺติวตฺตาติ อาปตฺติยา
 อทสฺสเน อุกฺขิปปิสฺสูติ. อุลลนฺนหา ภิกฺขุณี “พาลา เอตา อพฺยตฺตา
 เอตา, เนตา”^๒ ชานนฺติ กมฺมํ วา กมฺมโทสํ วา กมฺมวิปตฺตี วา
 กมฺมสมฺปตฺตี วา, มยฺ โข ชานาม กมฺมํปิ กมฺมโทสํปิ กมฺมวิปตฺตีปิ
 กมฺมสมฺปตฺตีปิ, มยฺ โข อกตํ วา กมฺมํ กเรยฺยาม,^๓ กตํ วา กมฺมํ
 โกเปยฺยมาติ ลหุํ ลหุํ ภิกฺขุณีสงฺฆํ สนนฺิปาเตตฺวา จณฺทกาสี
 ภิกฺขุณี โอสารสฺสิ. ยา ตา ภิกฺขุณฺโิโย อปฺปิจฺฉา ๔เป๔ ตา
 อฺชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อยฺยา อุลลนฺนหา
 สมคฺเคน สงฺฆเณ อุกฺขิตตํ ภิกฺขุณี ฌมฺเมน วินเยน สตฺถุสสาสเนน
 อนปฺโลเกตฺวา การกสงฺฆํ อนญฺฌาย คณฺสฺส จณฺทํ โอสารสฺสตีติ
 ๔เป๔ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว อุลลนฺนหา ภิกฺขุณี สมคฺเคน สงฺฆเณ
 อุกฺขิตตํ ภิกฺขุณี ฌมฺเมน วินเยน สตฺถุสสาสเนน อนปฺโลเกตฺวา
 การกสงฺฆํ อนญฺฌาย คณฺสฺส จณฺทํ โอสารสฺตีติ.”^๔ “สจฺจํ ภควาติ.
 วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว อุลลนฺนหา ภิกฺขุณี
 สมคฺเคน สงฺฆเณ อุกฺขิตตํ ภิกฺขุณี ฌมฺเมน วินเยน สตฺถุสสาสเนน
 อนปฺโลเกตฺวา การกสงฺฆํ อนญฺฌาย คณฺสฺส จณฺทํ โอสารสฺสตีติ;
 เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺนํ วา ปสาทาย ๔เป๔ เอวญฺจ ปน
 ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกทิสฺนตฺตุ

[๒๕๔] “ยา ปน ภิกฺขุณี สมคฺเคน สงฺฆเณ อุกฺขิตตํ ภิกฺขุณี
 ฌมฺเมน วินเยน สตฺถุสสาสเนน อนปฺโลเกตฺวา การกสงฺฆํ

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ ฉ.,เท. เอวฺ เหตํ ^๒ ส.,ฉ.,เท. เนว ^๓ ส.,ฉ.,เท. กาเรยฺยาม ^๔ อ. โอสารสฺตีติ.

อนนฺทญาย คณสฺส จนฺทํ โอสาทเรยฺย, อยมฺปิ กิกฺขุณี
ปจฺมาปตฺตํ ฐมฺมํ อาปนฺหา นิสฺสารณียํ สงฆาทีเสสนฺติ.

[๖๙๖] ยา ปหาติ ยา ยาทิสสา ฯเปฯ

กิกฺขุณีติ ฯเปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺถเก อธิปฺเปตา กิกฺขุณีติ.

สมคฺโค นาม สงฺโฆ สมานสํวาสโก สมานสํมายํ จิตฺ.

อุกฺขิตฺตา นาม อาปตฺติยา อทสฺสเน วา อปฺปฏิกมฺเม วา
อปฺปฏินิสฺสคฺเค วา อุกฺขิตฺตา.

ธมฺเมเน วินยเหาติ เยน ธมฺเมเน เยน วินยเณ.

สตฺถุสสาสเนหาติ ชินสาสเนเน พุทฺธสาสเนเน.

อนปฺโลเกตฺวา การกสงฺฆนฺติ กมฺมการกสงฺฆํ อนาปฺจุฉา.

อนนฺทญาย คณสฺส จนฺทนฺติ คณสฺส จนฺทํ อชานิตฺวา.
“โอสาทเรสฺสามีติ คณํ วา ปรีเยสฺติ, สีมํ วา สมฺมณฺนฺติ, อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส. ฌตฺติยา ทุกฺกฏํ, ทวีหิ กมฺมวาจาหิ ฤๅลลจฺจยา,
กมฺมวาจาปรีโยสาเน อาปตฺติ สงฆาทีเสสสฺส.

อยมฺปีติ ปุริมาโย อุปาทาย วุจฺจติ.

ปจฺมาปตฺติกนฺติ สห วตฺถุชฺฌาจารา อาปชฺชติ อสมนฺภูสาสนาย.

นิสฺสารณียนฺติ สงฺฆมฺหา นิสฺสารียติ.

สงฆาทีเสสนฺติ ฯเปฯ เตนฺปิ วุจฺจติ สงฆาทีเสโสติ.

[๖๙๗] ธมฺมกมฺเม ธมฺมกมฺมสญฺญา โอสาทเรติ, อาปตฺติ
สงฆาทีเสสสฺส. ธมฺมกมฺเม เวมตฺติกา โอสาทเรติ, อาปตฺติ
สงฆาทีเสสสฺส. ธมฺมกมฺเม อธมฺมกมฺมสญฺญา โอสาทเรติ, อาปตฺติ
สงฆาทีเสสสฺส. อธมฺมกมฺเม ธมฺมกมฺมสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส.

อธมฺมกมฺเม เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส. อธมฺมกมฺเม อธมฺม-
กมฺมสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส.

[๖๔๘] อนาปตฺติ กมฺมการกสงฺฆํ อปโลเกตฺวา โอสารเถติ,
คณฺสฺส จณฺห์ ชานิตฺวา โอสารเถติ, วตฺเต วตฺตณฺห์ติ โอสารเถติ,
อสนฺเต กมฺมการกสงฺฆเ โอสารเถติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

จตุตฺถสงฺฆมาทิสเสสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๕. ปณฺจมสงฺฆมาทิสเสสิกฺขาปทํ

[๖๔๙] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน สุนฺทรีนฺนทา
ภิกฺขุณี อภิสฺสา โหติ ทสฺสนียา ปาสาทิกา. มนุสฺสา ภตฺตคฺเค
สุนฺทรีนฺนทํ ภิกฺขุณี ปสฺสิตฺวา อวสฺสุตา อวสฺสุตาย สุนฺทรีนฺนทาย
ภิกฺขุณียา อคฺคมคฺคานิ โภชนานิ เทนฺติ. สุนฺทรีนฺนทา ภิกฺขุณี
ยาวทตฺถํ ภาวฺชติ. อญฺญา ภิกฺขุณียเ น จิตฺตรูปํ ลภณฺติ. ยา ตา
ภิกฺขุณียเ อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ ตา อฺขุณฺณนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ
“กถํ หิ นาม อยฺยา สุนฺทรีนฺนทา อวสฺสุตา อวสฺสุตสฺส
ปฺริสฺปคฺคลสฺส หตฺถโต ขาทนียํ []” โภชนียํ []” สหตฺถา
ปฏิกฺคเหตฺวา ขาทิสฺสตี ภาวฺชิสฺสตีติ ฯเปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว
สุนฺทรีนฺนทา ภิกฺขุณี อวสฺสุตา อวสฺสุตสฺส ปฺริสฺปคฺคลสฺส หตฺถโต
ขาทนียํ โภชนียํ สหตฺถา ปฏิกฺคเหตฺวา ขาทิติ ภาวฺชตีติ. “สจฺจํ
ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว สุนฺทรีนฺนทา

หมดอายุ 26/05/2566

กิกฺขุณี อวสฺสตา อวสฺสุตสฺส ปฺริสฺปฺกฺคฺลสฺส หตฺถโต ขาทนียํ
โกชนียํ สหตฺถา ปฏิกฺคฺเหตฺวา ขาทิสฺสตี ภูณฺชิสฺสตี; เนตํ
กิกฺขเว อปฺปสฺนฺหานํ วา ปสาทาย ๕เปยฺ ๕เวณฺจ ปน กิกฺขเว
กิกฺขุณียํ อิมํ ลิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺนฺตุ

[๗๐๐] “ยา ปน กิกฺขุณี อวสฺสตา อวสฺสุตสฺส ปฺริส-
ปฺกฺคฺลสฺส หตฺถโต ขาทนียํ วา โกชนียํ วา สหตฺถา
ปฏิกฺคฺเหตฺวา ขาทะยฺ วา ภูณฺเชยฺ วา, อยมฺปิ กิกฺขุณี
ปจฺมาปตฺติกํ ธมฺมํ อาปนฺหา นิสฺสารณียํ สงฆาภิเสสนฺติ.

[๗๐๑] ยา ปนาติ ยา ยาทิสฺสา ๕เปยฺ

กิกฺขุณีติ ๕เปยฺ อยํ อิมสฺมี อตฺถเ อธิปฺเปตา กิกฺขุณีติ.

อวสฺสตา นาม สารตฺตา อเปกฺขวตี^๑ ปฏฺวิพทฺชิตฺตา.

อวสฺสโต นาม สารตฺโต อเปกฺขวา ปฏฺวิพทฺชิตฺโต.

ปฺริสฺปฺกฺคฺโล นาม มนุสฺสปฺริโส น ยกฺโข น เปโต น
ติรจฺฉานคโต วิญญู ปฏฺวิโล สารชฺชิตฺตุ.

ขาทนียํ นาม ปญฺจ โกชนานิ อุทกทนต์โปณํ จเปตฺวา
อวเสสํ ขาทนียํ นาม.

โกชนียํ นาม ปญฺจ โกชนานิ โอทโน กุมฺมาโส สตฺตุ มจฺโจ
มัส. “ขาทิสฺสามิ ภูณฺชิสฺสามีติ ปฏิกฺคฺคฺนฺหาติ, อาปตฺติ ฤลฺลจฺจยสฺส.
อชฺโฆหาเร อชฺโฆหาเร อาปตฺติ สงฆาภิเสสสฺส.

อยมฺปิติ ปฺริมาโย อุปาทาย วุจฺจติ.

^๑ อ. อเปกฺขวา

ปจมาปตฺติกนฺตฺติ สห วตฺถุชฺฌมาจารา อาปชฺชติ อสมนฺนุภาสนาย.

นิสสารณีนุติ สงฺฆมฺหา นิสสาริปติ.

สงฺฆาติเสสนฺติ ๔เป๔ เตนปี วุจฺจติ สงฺฆาติเสโสติ.
 อุทกทนต์โปณํ ปฏฺฐิคุคฺคณฺหาติ, อาปตฺติ ทุกกฺกฺกฺกฺกฺก. เอกโต อวสฺสฺสฺส
 “ขาทิสฺสามิ ภฺยูชิสฺสามีติ ปฏฺฐิคุคฺคณฺหาติ, อาปตฺติ ทุกกฺกฺกฺกฺก.

[๗๐๒] อชโณหาระ อชโณหาระ อาปตติ ฤๅลจจยสส. อุทก-
ทนต์โปณิ ปฏิกคณหาติ, อาปตติ ทุกกกฏสส. อุมโต อวสสุเต ยกขสส
วา เปตสส วา ปณทกสส วา ตีรจจณคตมณฺสสวีกคหสส วา
หตถโต “ขาทิสสามิ ภูณฺชิสสามีติ ปฏิกคณหาติ, อาปตติ ทุกกกฏสส.
อชโณหาระ อชโณหาระ อาปตติ ฤๅลจจยสส. อุทกทนต์โปณิ
ปฏิกคณหาติ, อาปตติ ทุกกกฏสส. เอกโต อวสสุเต “ขาทิสสามิ
ภูณฺชิสสามีติ ปฏิกคณหาติ, อาปตติ ทุกกกฏสส. อชโณหาระ
อชโณหาระ อาปตติ ทุกกกฏสส. อุทกทนต์โปณิ ปฏิกคณหาติ,
อาปตติ ทุกกกฏสส.

[๗๐๓] อนาปตติ อุมโต อนวสสุตา โหนติ, “อนวสสุโตติ
ชานนตี ปฏิคฺคณฺหาติ, อุมมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ປຣູຈມສຸໝາທິເສສສິກຸໜາປທໍ ນິຣຸຈິຕໍ.

៦. ឧទ្ទេសន្តរាហិតេសតិក្កាបតំ

[๗๐๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
 อนาคตาย 26/05/2566
 อนาถปิณฑิกสฺส อารามเ. เตน โข ปน สมเยน สุนฺทรีนันทา
 ภิกฺขุณี อภีรुปา โหติ ทสฺสนียา ปาสาทิกา. มนุสฺสา ภตฺตคฺเค

สุนทรินนุทํ ภิกขุณี ปสฺสิตฺวา อวสฺสตา สุนทรินนุทาย ภิกขุณียา
 อคฺคมคฺคานิ โภชนานิ เทนฺติ. สุนทรินนุทา ภิกขุณี กุกฺกุจฺจายนฺติ
 นปฺปฏิกฺคณฺหาติ. อนนฺตริกา ภิกขุณี สุนทรินนุทํ ภิกขุณี เอตทวโจ
 “กิสฺส ตวํ อยฺเย นปฺปฏิกฺคณฺหาสีติ. “อวสฺสโต” อยฺเยติ. “ตวํ ปน
 อยฺเย อวสฺสตาติ. “นาหํ อยฺเย”^๒ อวสฺสตาติ. “กิณฺเต อยฺเย เอโส
 ปุริสฺปุคฺคโล กริสฺสติ อวสฺสโต วา อนวสฺสโต วา ยโต; ตวํ
 อนวสฺสตา, อิงฺฆยฺเย ยนฺเต เอโส ปุริสฺปุคฺคโล เทติ ขาทนียํ วา
 โภชนียํ วา, ตํ ตวํ สหตฺถา ปฏิกฺคเหตฺวา ขาท วา ภูณฺช วาติ.
 ยา ตา ภิกขุณียो อปฺปิจฺจา ๔เปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ
 วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกขุณี เอวํ วกฺขติ ‘กิณฺเต อยฺเย เอโส
 ปุริสฺปุคฺคโล กริสฺสติ อวสฺสโต วา อนวสฺสโต วา; ยโต ตวํ
 อนวสฺสตา, อิงฺฆยฺเย ยนฺเต เอโส ปุริสฺปุคฺคโล เทติ ขาทนียํ วา
 โภชนียํ วา, ตํ ตวํ สหตฺถา ปฏิกฺคเหตฺวา ขาท วา ภูณฺช วาติ.
 ๔เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกขุณี เอวํ วเทติ ‘กิณฺเต อยฺเย
 เอโส ปุริสฺปุคฺคโล กริสฺสติ อวสฺสโต วา อนวสฺสโต วา; ยโต ตวํ
 อนวสฺสตา, อิงฺฆยฺเย ยนฺเต เอโส ปุริสฺปุคฺคโล เทติ ขาทนียํ วา
 โภชนียํ วา, ตํ ตวํ สหตฺถา ปฏิกฺคเหตฺวา ขาท วา ภูณฺช วาติ.
 “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว
 ภิกขุณี เอวํ วกฺขติ ‘กิณฺเต อยฺเย เอโส ปุริสฺปุคฺคโล กริสฺสติ
 อวสฺสโต วา อนวสฺสโต วา; ยโต ตวํ อนวสฺสตา, อิงฺฆยฺเย
 ยนฺเต เอโส ปุริสฺปุคฺคโล เทติ ขาทนียํ วา โภชนียํ วา, ตํ ตวํ
 สหตฺถา ปฏิกฺคเหตฺวา ขาท วา ภูณฺช วาติ; เนตํ ภิกฺขเว

^๑ ส.จ.,ท.,มหา. อวสฺสตา

^๒ อ. อัย ปาโจ น ทิสฺสติ.

อปฺปสนฺนํ ภา ปสาทาย ๔เปฯ เหวญจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย
อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสนฺตุ

[๗๐๕] “ยา ปน ภิกฺขุณี เหว วเทยฺย ‘กิณฺเต อยฺเย เอโส
ปฺริสฺปกฺคโล กริสฺสติ อวสฺสุโต ภา อนวสฺสุโต ภา; ยโต ตวํ
อนวสฺสุตา, อิงฺฆยฺเย ยนฺเต เอโส ปฺริสฺปกฺคโล เทติ ขาทนียํ
ภา โภชนียํ ภา, ตํ ตวํ สหตฺถา ปฏฺฐิคฺคเหตฺวา ขาท ภา ภุญฺช
วาติ; อยมฺปิ ภิกฺขุณี ปจฺมาปตฺติกํ ฌมฺมํ อาปนฺหา นิสฺสารณียํ
สงฺฆาภิเสสฺสนฺติ.

[๗๐๖] ยา ปนาติ ยา ยาทิสา ๔เปฯ

ภิกฺขุณีติ ๔เปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺถเ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

เหว วเทยฺยาติ “กิณฺเต อยฺเย เอโส ปฺริสฺปกฺคโล กริสฺสติ
อวสฺสุโต ภา อนวสฺสุโต ภา; ยโต ตวํ อนวสฺสุตา, อิงฺฆยฺเย
ยนฺเต เอโส ปฺริสฺปกฺคโล เทติ ขาทนียํ ภา โภชนียํ ภา, ตํ ตวํ
สหตฺถา ปฏฺฐิคฺคเหตฺวา ขาท ภา ภุญฺช วาติ อุกฺกมฺมสฺส, อาปตฺติ
ทุกฺกมฺมสฺส. ตสฺสา วจเนน “ขาทิสฺสามิ ภุญฺชิสฺสามีติ ปฏฺฐิคฺคณฺหาติ,
อาปตฺติ ทุกฺกมฺมสฺส. อชฺโฆหาเร อชฺโฆหาเร อาปตฺติ อุกฺกมฺมสฺส,
โฆชนปฺริโยสาเน อาปตฺติ สงฺฆาภิเสสฺส.

อยมฺปิติ ปฺริมาโย อฺปาทาย วุจฺจติ.

ปจฺมาปตฺติกนฺติ สห วตฺถุขฺมาจารา อาปชฺชติ อสมนฺนภาสฺนายน.

นิสฺสารณียนฺติ สงฺฆมฺหา นิสฺสารียติ.

สงฺฆาภิเสสฺสนฺติ ๔เปฯ เตน วุจฺจติ สงฺฆาภิเสสฺสติ.

“อุทกทนฺตโปณํ ปฏฺฐิคฺคณฺหาติ อุกฺกมฺมสฺส, อาปตฺติ ทุกฺกมฺมสฺส.
ตสฺสา วจเนน “ขาทิสฺสามิ ภุญฺชิสฺสามีติ ปฏฺฐิคฺคณฺหาติ, อาปตฺติ
ทุกฺกมฺมสฺส.

[๗๐๗] เอกโต อวสุสฺส เต “ยถาสฺส วา เปตสฺส วา ปณฺทกสฺส วา ตีรจฺฉานคตมฺนุสฺสวีกุคหสฺส วา หตฺถโต ขาทนียํ วา โภชนียํ วา ขาท วา ภูฏช วาติ อญฺโฆเชติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. ตสฺสา วจเนน “ขาทิสฺสามิ ภูฏชิสฺสามีติ ปฏฺฐิคุคฺคฺหาติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. อชฺโฆหาเร อชฺโฆหาเร อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. โภชนปริโยसानเ อาปตฺติ ฤลลจฺจยสฺส. “อุทกทนต์โปณํ ปฏฺฐิคุคฺคฺหาติ อญฺโฆเชติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. ตสฺสา วจเนน “ขาทิสฺสามิ ภูฏชิสฺสามีติ ปฏฺฐิคุคฺคฺหาติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส.

[๗๐๘] อนาปตฺติ “อนวสุสฺสโตติ ชานนฺตึ อญฺโฆเชติ, “กุปิตา นปฺปฏฺฐิคุคฺคฺหาตีติ อญฺโฆเชติ, “กุลานุกุทฺตตาย นปฺปฏฺฐิคุคฺคฺหาตีติ อญฺโฆเชติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

จณฺฐสงฆาภิเสกสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๗. สตุตมสงฆาภิเสกสิกฺขาปทํ

[๗๐๙] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน จณฺทกาลี ภัทฺทวินฺนี ภัทฺทวินฺนีหิ สทฺธี ภณฺฑิตฺวา กุปิตา อนตฺตมฺนา เอวํ วเทติ “พุทฺธํ ปจฺจจาจิภฺขามิ, ฐมฺมํ ปจฺจจาจิภฺขามิ, สงฺฆํ ปจฺจจาจิภฺขามิ, สิกฺขํ ปจฺจจาจิภฺขามิ, กิณฺहुมา ว สมณฺโณ ยสฺมา สมณฺโณ สกฺยธิตโร; สนฺตณฺณยาปิ สมณฺโณ ลชฺชินีโย กุกฺกุจฺจิกา สิกฺขาการา, ตาสาหํ สนฺติเก พุรฺหมจฺริยํ จริสฺสามีติ. ยสฺมา ตา ภัทฺทวินฺนีโย อปฺปิจฺฉา ยเปยฺย ตา อชฺฌายนฺตึ ขียนฺตึ วิปาเจนฺตึ “กถํ หิ นาม อญฺญา จณฺทกาลี กุปิตา อนตฺตมฺนา เอวํ วทฺติ ‘พุทฺธํ ปจฺจจาจิภฺขามิ,

๔เป๔ สิกขํ ปจฺจาจิกฺขามิ, กิณฺहुมา ว สมณฺโณ ยา สมณฺโณ
 สกฺยธิตโร; สนฺตณฺณปิ สมณฺโณ ลชฺชินีโย กุกฺกุจฺจิกา สิกฺขาการา,
 ตาสาหํ สนฺติเก พุรหฺมจริยํ จริสฺสามีติ. ๔เป๔ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว
 จณฺทกาลี ภิกฺขุณี กุปีตา อนตฺตมนา เอวํ วเทติ ‘พุทฺธํ ปจฺจาจิกฺขามิ,
 ๔เป๔ สิกขํ ปจฺจาจิกฺขามิ, กิณฺहुมา ว สมณฺโณ ยา สมณฺโณ
 สกฺยธิตโร; สนฺตณฺณปิ สมณฺโณ ลชฺชินีโย กุกฺกุจฺจิกา สิกฺขาการา,
 ตาสาหํ สนฺติเก พุรหฺมจริยํ จริสฺสามีติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ
 พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว จณฺทกาลี ภิกฺขุณี กุปีตา
 อนตฺตมนา เอวํ วทฺติ ‘พุทฺธํ ปจฺจาจิกฺขามิ, ๔เป๔ สิกขํ ปจฺจาจิกฺขามิ,
 กิณฺहुมา ว สมณฺโณ ยา สมณฺโณ สกฺยธิตโร; สนฺตณฺณปิ สมณฺโณ
 ลชฺชินีโย กุกฺกุจฺจิกา สิกฺขาการา, ตาสาหํ สนฺติเก พุรหฺมจริยํ
 จริสฺสามีติ; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺนํ วา ปสาทาย ๔เป๔
 เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อิมํ สิกฺขาปํ อุกฺกิสฺสตุ

[๗๑๐] “ยา ปน ภิกฺขุณี กุปีตา อนตฺตมนา เอวํ วเทย
 ‘พุทฺธํ ปจฺจาจิกฺขามิ, ฌมฺมํ ปจฺจาจิกฺขามิ, สงฺฆํ ปจฺจาจิกฺขามิ,
 สิกขํ ปจฺจาจิกฺขามิ, กิณฺहुมา ว สมณฺโณ ยา สมณฺโณ สกฺยธิตโร;
 สนฺตณฺณปิ สมณฺโณ ลชฺชินีโย กุกฺกุจฺจิกา สิกฺขาการา,
 ตาสาหํ สนฺติเก พุรหฺมจริยํ จริสฺสามีติ. สา ภิกฺขุณี ภิกฺขุณีหิ
 เอวมสฺส วเจีย “มายเย กุปีตา อนตฺตมนา เอวํ อวจ ‘พุทฺธํ
 ปจฺจาจิกฺขามิ, ฌมฺมํ ปจฺจาจิกฺขามิ, สงฺฆํ ปจฺจาจิกฺขามิ, สิกขํ
 ปจฺจาจิกฺขามิ, กิณฺहुมา ว สมณฺโณ ยา สมณฺโณ สกฺยธิตโร;
 สนฺตณฺณปิ สมณฺโณ ลชฺชินีโย กุกฺกุจฺจิกา สิกฺขาการา, ตาสาหํ
 สนฺติเก พุรหฺมจริยํ จริสฺสามีติ; ‘อภิมยเย, สุวากฺขาโต ฌมฺโม,
 จร พุรหฺมจริยํ สมฺมา ทุกฺขสฺส อนฺตกิริยาชาติ. เอวญฺจ สา

ภิกขุณี ภิกขุณีหิ วุจจมานา ตเถว ปคฺคณฺเหยฺย, สา ภิกขุณี
 ภิกขุณีหิ ยาวตติยํ สมณฺภาสิตพฺพา ตสฺส ปฏฺนิสฺสคฺคาย;
 ยาวตติยญฺเจ สมณฺภาสิยมานา ตํ ปฏฺนิสฺสชฺเชยฺย, อิจฺเจตํ
 กุสลํ; โน เจ ปฏฺนิสฺสชฺเชยฺย, อยมฺปิ ภิกขุณี ยาวตติยํ ธมฺมํ
 อาปนฺหา นิสฺสารณียํ สงฆาภิเสกฺกนฺติ.

[๗๑๑] ยา ปนาติ ยา ยาทิสสา ๕เปฯ

ภิกขุณีติ ๕เปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกขุณีติ.

กุปิตา อนตฺตมฺหาติ อนภิริทฺธา อาหตจิตฺตา ขิลชาตา.

เอวํ วเทยฺยาติ “พุทฺธํ ปจฺจาจิกฺขามิ ๕เปฯ สิกฺขํ
 ปจฺจาจิกฺขามิ, กิณฺณฺมา ว สมณฺโณ ยา สมณฺโณ สกฺยธิตโร;
 สนฺตญฺยาปิ สมณฺโณ ลชฺชินีโย กุกฺกุจฺจิกา สิกฺขาการฺมา, ตาสาหํ
 สนฺติเก พุรฺหมจฺริยํ จริสฺสามีติ.

สา ภิกขุณีติ ยา สา เอวํวาทีนํ ภิกขุณี.

ภิกขุณีหิติ อญฺญาหิ ภิกขุณีหิ. ยา ปสฺสฺนฺติ ยา สฺสฺนฺติ,
 ตาหิ วตฺตพฺพา “มายฺเย กุปิตา อนตฺตมฺนา เอวํ อวจ ‘พุทฺธํ
 ปจฺจาจิกฺขามิ ๕เปฯ สิกฺขํ ปจฺจาจิกฺขามิ, กิณฺณฺมา ว สมณฺโณ ยา
 สมณฺโณ สกฺยธิตโร; สนฺตญฺยาปิ สมณฺโณ ลชฺชินีโย กุกฺกุจฺจิกา
 สิกฺขาการฺมา, ตาสาหํ สนฺติเก พุรฺหมจฺริยํ จริสฺสามีติ; อภิริมฺเย,
 สุวากฺขาโต ธมฺโม, จร พุรฺหมจฺริยํ สมฺมา ทุกฺขสฺส อนตฺกิริยาयाติ.
 ทฺติยมฺปิ วตฺตพฺพา. ตติยมฺปิ วตฺตพฺพา. สเจ ปฏฺนิสฺสชฺชติ, อิจฺเจตํ
 กุสลํ; โน เจ ปฏฺนิสฺสชฺชติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสส. สุตฺวา น
 วทฺนฺติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสส. สา ภิกขุณี สงฺฆมฺชฺฌนํปิ อากทฺธิตฺวา
 วตฺตพฺพา “มายฺเย กุปิตา อนตฺตมฺนา เอวํ อวจ ‘พุทฺธํ ปจฺจาจิกฺขามิ
 ๕เปฯ สิกฺขํ ปจฺจาจิกฺขามิ, กิณฺณฺมา ว สมณฺโณ ยา สมณฺโณ

สกุยธิตโร; สนฺตณฺญาปิ สมณฺโณ ลชฺชนฺโณ กุกฺกุจฺจิกา สิกฺขาการา, ตาสาหํ สนฺติเก พุรหฺมจริยํ จริสฺสามิตี; ‘อภิรณฺเย, สุวาการาโต ฌมฺโณ, จร พุรหฺมจริยํ สมมา ทุกฺขสฺส อนฺตกิริยาयाตี. ทุตฺติยมฺปิ วตฺตพฺพา. ตติยมฺปิ วตฺตพฺพา. สเจ ปญฺนิสฺสชฺชติ, อิจฺเจตํ กุสฺลํ; โน เจ ปญฺนิสฺสชฺชติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส.

สา ภิกฺขุณี สมนฺุภาสิตพฺพา. เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว สมนฺุภาสิตพฺพา. พุยตฺตาย ภิกฺขุณิยา ปญฺพิลาเย สงฺโฆ ฌาเปตพฺโพ

[๗๑๒] “สุณฺาตุ เม อญฺเเย สงฺโฆ, อญฺ อิตฺถนฺนามา ภิกฺขุณี กุปีตา อนตฺตมฺนา เอวํ วเทตี ‘พุทฺธํ ปจฺจาจิกฺขามิ, ฌมฺมํ ปจฺจาจิกฺขามิ, สงฺฆํ ปจฺจาจิกฺขามิ, สิกฺขํ ปจฺจาจิกฺขามิ, กิณฺุมา ว สมณฺโณ ยา สมณฺโณ สกุยธิตโร; สนฺตณฺญาปิ สมณฺโณ ลชฺชนฺโณ กุกฺกุจฺจิกา สิกฺขาการา, ตาสาหํ สนฺติเก พุรหฺมจริยํ จริสฺสามิตี. สา ตํ วตฺถํ นปฺปญฺนิสฺสชฺชติ; ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกฺลลํ, สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุณี สมนฺุภาเสยฺย ตสฺส วตฺถสฺส ปญฺนิสฺสคฺคาย; เอสา ฌตฺติ.

สุณฺาตุ เม อญฺเเย สงฺโฆ, อญฺ อิตฺถนฺนามา ภิกฺขุณี กุปีตา อนตฺตมฺนา เอวํ วเทตี ‘พุทฺธํ ปจฺจาจิกฺขามิ, ฌมฺมํ ปจฺจาจิกฺขามิ, สงฺฆํ ปจฺจาจิกฺขามิ, สิกฺขํ ปจฺจาจิกฺขามิ, กิณฺุมา ว สมณฺโณ ยา สมณฺโณ สกุยธิตโร; สนฺตณฺญาปิ สมณฺโณ ลชฺชนฺโณ กุกฺกุจฺจิกา สิกฺขาการา, ตาสาหํ สนฺติเก พุรหฺมจริยํ จริสฺสามิตี, สา ตํ วตฺถํ นปฺปญฺนิสฺสชฺชติ. สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุณี สมนฺุภาสติ ตสฺส วตฺถสฺส ปญฺนิสฺสคฺคาย; ยสฺสา อญฺยาย ฌมฺติ อิตฺถนฺนามาย ภิกฺขุณิยา สมนฺุภาสฺนา ตสฺส วตฺถสฺส ปญฺนิสฺสคฺคาย, สา ตฺถนฺหสฺส, ยสฺสา นกฺขมฺติ, สา ภาเสยฺย.

หุตติยมปิ เอตมตถัม วทามิ ฯเปฯ ตติยมปิ เอตมตถัม วทามิ
 ฯเปฯ []^๑

สมนุภาจจา สงฺเขน อิตถนุณามา ภิกขุณี ตสฺส วตฺถุสฺส
 ปฏินิสฺสคฺคาย, ขมฺติ สงฺขสฺส, ตสฺมา ตฺนุหิ, เอวเมตํ ธารยามีติ.

ฌตฺติยา ทุกฺกมฺ, ทฺวิหิ กมฺมวาทาหิ ถุลลจฺจยา, กมฺมวาทา-
 ปริโยसानเ อาปตฺติ สงฆาภิเสกสฺส. สงฆาภิเสกํ อชฺฌาปชฺชนฺติยา
 ฌตฺติยา ทุกฺกมฺ ทฺวิหิ กมฺมวาทาหิ ถุลลจฺจยา ปฏีปฺปสฺสมณฺติ.

อยมฺปีติ ปุริมาโย อุปาทาย วุจฺจติ.

ยวตตฺติยกนฺติ ยวตตฺติยํ สมณฺภาสนาย อาปชฺชติ, น สห
 วตฺถุชฺฌาจารา.

นิสฺสสารณียนฺติ สงฺฆมฺหา นิสฺสสารียติ.

สงฆาภิเสกนฺติ ฯเปฯ เตนปิ วุจฺจติ สงฆาภิเสโสติ.

[๗๑๓] ฐมฺมกมฺเม ฐมฺมกมฺมสญฺญา นปฺปฏินิสฺสชฺชติ, อาปตฺติ
 สงฆาภิเสกสฺส. ฐมฺมกมฺเม เวมตฺติกา นปฺปฏินิสฺสชฺชติ, อาปตฺติ
 สงฆาภิเสกสฺส. ฐมฺมกมฺเม อฐมฺมกมฺมสญฺญา นปฺปฏินิสฺสชฺชติ,
 อาปตฺติ สงฆาภิเสกสฺส. อฐมฺมกมฺเม ฐมฺมกมฺมสญฺญา, อาปตฺติ
 ทุกฺกมฺสฺส. อฐมฺมกมฺเม เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทุกฺกมฺสฺส. อฐมฺมกมฺเม
 อฐมฺมกมฺมสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกมฺสฺส.

[๗๑๔] อนาปตฺติ อสมณฺภาสนฺติยา, ปฏินิสฺสชฺชนฺติยา,
 อุมมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

สตตฺตมสงฆาภิเสกสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

^๑ เท. เอตถนุตเร สา ภาเสยยาติ อิมะ ปาจา ทิสฺสนฺติ, เอวมฺปรีปิ.

๘. อฏฺฐมสงฺฆมาทิสสสิกฺขาปทํ

[๗๑๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวนเ
อนาถปิณฑิกสฺส อารามเ. เตน โข ปน สมเยน จณฺทกาลี ภิกฺขุณี
กิสฺมิณฺจิทฺเทว อธิกรณํ ปจฺจจากตา^๑ กุปิตา อนตฺตมฺหา เอรํ วเทติ
“จณฺทคามินิโย จ ภิกฺขุณีโย โทสคามินิโย จ ภิกฺขุณีโย โมหคามินิโย
จ ภิกฺขุณีโย ภยคามินิโย จ ภิกฺขุณีโยติ. ยา ตา ภิกฺขุณีโย อปฺปิจฺจ
ฯเปฯ ตา อชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อยฺยา
จณฺทกาลี” []^๒ กิสฺมิณฺจิทฺเทว อธิกรณํ ปจฺจจากตา กุปิตา อนตฺตมฺหา
เอวรํ วกฺขติ ‘จณฺทคามินิโย จ ภิกฺขุณีโย ฯเปฯ ภยคามินิโย จ
ภิกฺขุณีโยติ. “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว จณฺทกาลี ภิกฺขุณี กิสฺมิณฺจิทฺเทว
อธิกรณํ ปจฺจจากตา กุปิตา อนตฺตมฺหา เอรํ วเทติ ‘จณฺทคามินิโย
จ ภิกฺขุณีโย ฯเปฯ ภยคามินิโย จ ภิกฺขุณีโยติ. “สจฺจํ ภควาติ.
วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว จณฺทกาลี ภิกฺขุณี
กิสฺมิณฺจิทฺเทว อธิกรณํ ปจฺจจากตา กุปิตา อนตฺตมฺหา เอรํ วกฺขติ
‘จณฺทคามินิโย จ ภิกฺขุณีโย ฯเปฯ ภยคามินิโย จ ภิกฺขุณีโยติ;
เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺหานํ วา ปสาทาย ฯเปฯ เอวญฺจ ปน
ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกทิสฺนตฺตุ

[๗๑๖] “ยา ปน ภิกฺขุณี กิสฺมิณฺจิทฺเทว อธิกรณํ ปจฺจจากตา
กุปิตา อนตฺตมฺหา เอรํ วเทยฺย ‘จณฺทคามินิโย จ ภิกฺขุณีโย
โทสคามินิโย จ ภิกฺขุณีโย โมหคามินิโย จ ภิกฺขุณีโย ภยคามินิโย
จ ภิกฺขุณีโยติ. सा ภิกฺขุณี ภิกฺขุณีหิ เอวมสฺส วจฺนียา ‘มายฺเย

^๑ สฺยา. ปจฺจจากตา, เอวมฺปฺริปิ.

^๒ สฺ.,ฉ.,เท. จณฺทกาฬี, เอวมฺปฺริปิ.

^๓ สฺ.,ฉ.,เท.,อ. เอตฺถนฺตเร ภิกฺขุณีติ อยํ ปาโจ ทิสฺสติ.

กิสฺมิณฺณจิทฺทว อธิกรณํ ปจฺจจากตา กุปิตา อนตฺตมฺหา เอวํ
 อวจ “ฉนฺทคามินิโย จ กิกฺขุณีโย โทสคามินิโย จ กิกฺขุณีโย
 โมหคามินิโย จ กิกฺขุณีโย ภยคามินิโย จ กิกฺขุณีโยติ, อยฺยา ไช
 ฉนฺทาทิ คจฺเจยฺย, โทสาทิ คจฺเจยฺย, โมหาทิ คจฺเจยฺย, ภยาทิ
 คจฺเจยฺยาติ. เอวญฺจ สา กิกฺขุณี กิกฺขุณีหิ วุจฺจมาณา ตเถว
 ปคฺคณฺเหยฺย, สา กิกฺขุณี กิกฺขุณีหิ ยาวตตฺติยํ สมนฺุภาสิตพฺพา
 ตสฺส ปฏฺิณิสฺสคฺคาย, ยาวตตฺติยญฺเจ สมนฺุภาสียมาณา ตํ
 ปฏฺิณิสฺสชฺเชยฺย, อิจฺเจตํ กุสํ; โน เจ ปฏฺิณิสฺสชฺเชยฺย, อยมฺปิ
 กิกฺขุณี ยาวตตฺติยํ ฐมฺมํ อาปนฺหา นิสฺสารณฺิยํ สงฺฆาทิเสสฺสนฺติ.

[๗๑๗] ยา ปนาติ ยา ยาทิสา ฯเปฯ

กิกฺขุณีติ ฯเปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา กิกฺขุณีติ.

กิสฺมิณฺณจิทฺทว อธิกรณฺติ อธิกรณํ นาม จตฺตาริ อธิกรณานิ
 วิวาทาธิกรณํ อนฺุวาทาธิกรณํ อาปตฺตาทิกรณํ กิจฺจาธิกรณํ.

ปจฺจจากตา นาม ปราชิตา วุจฺจติ.

กุปิตา อนตฺตมฺหาติ อนภิริทฺธา อาหตจิตฺตา ขิลชาตา.

เอวํ วเทยฺยาติ “ฉนฺทคามินิโย จ กิกฺขุณีโย ฯเปฯ ภยคามินิโย
 จ กิกฺขุณีโยติ.

สา กิกฺขุณีติ ยา สา เอวํวาทีนํ กิกฺขุณี.

กิกฺขุณีหิติ อญฺเฆาหิ กิกฺขุณีหิ. ยา ปสฺสนฺติ, ยา สฺสนฺติ,
 ตาหิ วตฺตพฺพา “มายฺเย กิสฺมิณฺณจิทฺทว อธิกรณํ ปจฺจจากตา กุปิตา
 อนตฺตมฺหา เอวํ อวจ ‘ฉนฺทคามินิโย จ กิกฺขุณีโย ฯเปฯ
 ภยคามินิโย จ กิกฺขุณีโยติ, อยฺยา ไช ฉนฺทาทิ คจฺเจยฺย ฯเปฯ
 ภยาทิ คจฺเจยฺยาติ. ทฺติยมฺปิ วตฺตพฺพา. ตตฺติยมฺปิ วตฺตพฺพา. สเจ

ปฏฺฐินิสฺสชฺชติ, อิจฺเจตํ กุสลํ; โน เจ ปฏฺฐินิสฺสชฺชติ, อาปตฺติ
 ทุกกฺกฺกสฺส. สุตฺวา น วทนต์ิ, อาปตฺติ ทุกกฺกฺกสฺส. สา ภิกฺขุณี
 สงฺฆมชฺฌปี อากทฺตฺติว วตฺตพฺพา “มายฺเย กิสมิณฺณจิเทว อธิกรณ
 ปจฺจจากตา กุปีตา อนตฺตมฺนา เอวํ อวจ ‘ฉนฺทคามินิโย จ
 ภิกฺขุณีโย ฯเปฯ ภยคามินิโย จ ภิกฺขุณีโยติ, อยฺยา โห ฉนฺทาปี
 คจฺเจยฺย ฯเปฯ ภยาปี คจฺเจยฺยาติ. ทุตฺติยมฺปี วตฺตพฺพา. ตติยมฺปี
 วตฺตพฺพา. สเจ ปฏฺฐินิสฺสชฺชติ, อิจฺเจตํ กุสลํ; โน เจ ปฏฺฐินิสฺสชฺชติ,
 อาปตฺติ ทุกกฺกฺกสฺส.

สา ภิกฺขุณี สมฺนุภาสิตพฺพา, เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว สมฺนุ-
 ภาสิตพฺพา, พฺยตฺตาย ภิกฺขุณิยา ปฏฺฐิพลาย สงฺฆเ ฌาเปตพฺโพ

[๗๑๘] “สุณฺหาตุ เม อยฺเย สงฺฆเ, อयํ อิตฺถนฺนามา ภิกฺขุณี
 กิสมิณฺณจิเทว อธิกรณ ปจฺจจากตา กุปีตา อนตฺตมฺนา เอวํ วเทติ
 ‘ฉนฺทคามินิโย จ ภิกฺขุณีโย โทสคามินิโย จ ภิกฺขุณีโย โมห-
 คามินิโย จ ภิกฺขุณีโย ภยคามินิโย จ ภิกฺขุณีโยติ, สา ตํ วตฺถุ
 นปฺปฏฺฐินิสฺสชฺชติ; ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลํ, สงฺฆเ อิตฺถนฺนามํ
 ภิกฺขุณี สมฺนุภาเสยฺย ตสฺส วตฺถุสฺส ปฏฺฐินิสฺสคฺคาเย; เอสา ฌตฺติ.

สุณฺหาตุ เม อยฺเย สงฺฆเ, อยํ อิตฺถนฺนามา ภิกฺขุณี กิสมิณฺณจิเทว
 อธิกรณ ปจฺจจากตา กุปีตา อนตฺตมฺนา เอวํ วเทติ ‘ฉนฺทคามินิโย
 จ ภิกฺขุณีโย โทสคามินิโย จ ภิกฺขุณีโย โมหคามินิโย จ ภิกฺขุณีโย
 ภยคามินิโย จ ภิกฺขุณีโยติ, สา ตํ วตฺถุ นปฺปฏฺฐินิสฺสชฺชติ. สงฺฆเ
 อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุณี สมฺนุภาสติ ตสฺส วตฺถุสฺส ปฏฺฐินิสฺสคฺคาเย;
 ยสฺสา อยฺยาย ขมตี อิตฺถนฺนามาย ภิกฺขุณิยา สมฺนุภาสนา
 ตสฺส วตฺถุสฺส ปฏฺฐินิสฺสคฺคาเย, สา ตฺถนฺทสฺส; ยสฺสา นภขมตี, สา
 ภาเสยฺย.

ทุติยมุปี เอตมตถัม วทามิ ฯเป ฯ ตติยมุปี เอตมตถัม วทามิ
 ฯเปฯ

สมนุภฏฐา สงฺฆเณ อิตถนฺนามา ภิกขุณี ตสฺส วตถุสฺส
 ปฏินิสฺสคฺกาย, ขมฺติ สงฺฆสฺส, ตสฺมา ตฺถนฺทึ, เอวเมตํ ธารยามีติ.

ฌตฺติยา ทุกฺกมฺ, ทฺวึหิ กมฺมวาทาหิ ถุลลจฺจยา, กมฺมวาทา-
 ปรีโยसानเ อาปตฺติ สงฺฆาทิเสสสฺส. สงฺฆาทิเสสํ อชฺฌาปชฺชนฺติยา
 ฌตฺติยา ทุกฺกมฺ. ทฺวึหิ กมฺมวาทาหิ ถุลลจฺจยา ปฏีปฺปสฺสมภนฺติ.

อฺยมุปีติ ปฺริมาโย อุปาทาย วุจฺจติ.

ยาวตตฺติยกนฺติ ยาวตตฺติยํ สมฺนุภาสนฺาย อาปชฺชติ, น สห
 วตถุชฺฌาจฺจรา.

นิสฺสาร์ณียนฺติ สงฺฆมฺหา นิสฺสาร์ยติ.

สงฺฆาทิเสสนฺติ ฯเปฯ เตนปิ วุจฺจติ สงฺฆาทิเสสํติ.

[๗๑๙] ฐมฺมกมฺเม ฐมฺมกมฺมสญฺญา นปฺปฏินิสฺสชฺชติ, อาปตฺติ
 สงฺฆาทิเสสสฺส. ฐมฺมกมฺเม เวมตฺิกา นปฺปฏินิสฺสชฺชติ, อาปตฺติ
 สงฺฆาทิเสสสฺส. ฐมฺมกมฺเม อฐมฺมกมฺมสญฺญา นปฺปฏินิสฺสชฺชติ,
 อาปตฺติ สงฺฆาทิเสสสฺส. อฐมฺมกมฺเม ฐมฺมกมฺมสญฺญา, อาปตฺติ
 ทุกฺกมฺสฺส. อฐมฺมกมฺเม เวมตฺิกา, อาปตฺติ ทุกฺกมฺสฺส. อฐมฺมกมฺเม
 อฐมฺมกมฺมสญฺญา อาปตฺติ, ทุกฺกมฺสฺส.

[๗๒๐] อนาปตฺติ อสมฺนุภาสนฺติยา, ปฏินิสฺสชฺชนฺติยา,
 อุมฺมตฺติคฺกาย, อาทิกมฺมิคฺกายาติ.

หมดอายุ 26/05/2566

อภฺจมสงฺฆาทิเสสสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๙. นวมสงฆมาทิสเสสสิกขาปทํ

[๗๒๑] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตถิย์ วิหรติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน อุลลนฺทาย
ภิกฺขุณิยา อนฺเตवासินีโย ภิกฺขุณิโย^๑ สํสฺมจฺจา วิหรนฺติ ปาปาจารา
ปาปสทฺทา ปापสิโลกา ภิกฺขุณีสงฺฆสฺส วิहेสิกา อญฺญมณฺณิสฺสา
วชฺชปฏิจฺฉาทิกา.^๒ ยา ตา ภิกฺขุณิโย อปฺปิจฺฉา ๕เปยฺ ตา อชฺฌายนฺติ
ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณิโย สํสฺมจฺจา วิหริสฺสนฺติ
ปาปาจารา ปापสทฺทา ปापสิโลกา ภิกฺขุณีสงฺฆสฺส วิहेสิกา อญฺญ-
มณฺณิสฺสา วชฺชปฏิจฺฉาทิกาติ ๕เปยฺ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุณิโย
สํสฺมจฺจา วิหรนฺติ ปาปาจารา ปापสทฺทา ปापสิโลกา ภิกฺขุณีสงฺฆสฺส
วิहेสิกา อญฺญมณฺณิสฺสา วชฺชปฏิจฺฉาทิกาติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ
พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุณิโย สํสฺมจฺจา วิหริสฺสนฺติ
ปาปาจารา ปापสทฺทา ปापสิโลกา ภิกฺขุณีสงฺฆสฺส วิहेสิกา
อญฺญมณฺณิสฺสา วชฺชปฏิจฺฉาทิกา; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสหนฺนํ วา
ปสาทาย ๕เปยฺ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณิโย อิมํ สิกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺสนฺตุ

[๗๒๒] “ภิกฺขุณิโย ปนฺเว สํสฺมจฺจา วิหรนฺติ ปาปาจารา
ปาปสทฺทา ปापสิโลกา ภิกฺขุณีสงฺฆสฺส วิहेสิกา อญฺญมณฺณิสฺสา
วชฺชปฏิจฺฉาทิกา, ตา ภิกฺขุณิโย ภิกฺขุณีหิ เอวมสฺส วจฺนียา
‘ภคินีโย โข สํสฺมจฺจา วิหรนฺติ ปาปาจารา ปापสทฺทา ปापสิโลกา
ภิกฺขุณีสงฺฆสฺส วิहेสิกา อญฺญมณฺณิสฺสา วชฺชปฏิจฺฉาทิกา,

^๑ ส.ฉ.,เท. อนฺเตवासิกา ภิกฺขุณิโย, อ. อนฺเตवासิกภิกฺขุณิโย

^๒ ส.ฉ.,เท.,มหา. วชฺชปฏิจฺฉาทิกา, เอวมฺปริปี.

วิวิจจถยเย, วิเวกญเณว ภคินีหัง สงโฆ วนฺณเถตฺติ. เอวญจ ตา
 ภิกขุณีโย ภิกขุณีหิ วุจฺจมานา ตเถว ปคฺคณฺเหยฺยํ, ตา ภิกขุณีโย
 ภิกขุณีหิ ยาวตตฺติยํ สมฺมณาสิตพฺพา ตสฺส [๑] ปฏฺินิสฺสคฺคาย;
 ยาวตตฺติยญฺเจ สมฺมณาสิยมานา ตํ ปฏฺินิสฺสชฺเชยฺยํ, อิจฺเจตํ
 กุสลํ; โห เจ ปฏฺินิสฺสชฺเชยฺยํ; อีมาปิ ภิกขุณีโย ยาวตตฺติยกํ
 ธมฺมํ อาปนฺนา นิสฺสารณียํ สงฆาภิเสกฺหนฺติ.

[๗๒๓] ภิกขุณีโย ปเหวติ อุปสมฺปนฺนาโย วุจฺจติ.

สํสฺฐา วิหรนฺตฺติ [๒] อนนฺดูโลมิเกน กายิกวาจสิเกน
 สํสฺฐา วิหรนฺติ.

ปาปาจาราติ ปาปเกน อจาเรน สมฺมณาคตา.

ปาปสทฺทาติ ปาปเกน กิตฺติสทฺเทน อพฺภุคฺคตา.

ปาปสิโลกาติ ปาปเกน มิจฺฉาชีเวน ชีวิตํ กปฺเปนฺติ.

ภิกขุณีสงฺฆสฺส วิหเสิกาติ อญฺญมณฺณิสฺสา กมฺเม กยิรมาเน
 ปฏฺิกโกสนฺติ.

อญฺญมณฺณิสฺสา วชฺชปฏฺิจฺฉาทิกาติ อญฺญมณฺณํ วชฺชํ
 ปฏฺิจฺฉาเทนฺติ.

ตา ภิกขุณีโยติ ยา ตา สํสฺฐา ภิกขุณีโย.

ภิกขุณีหิติ อญฺญาหิ ภิกขุณีหิ.

ยา ปสฺสนฺติ, ยา สฺกนฺติ, ตาหิ วตฺตพฺพา “ภคินีโย โห
 สํสฺฐา วิหรนฺติ ปาปาจารา ปาปสทฺทา ปาปสิโลกา ภิกขุณีสงฺฆสฺส

^๑ หมายเหตุ 26/05/2566
 เท. เอตฺถนฺตเร วตฺตสฺสาติ อัย ปาโจ ทิสฺสติ.

^๒ ส.,ฉ.,เท.,อ.,มหา. เอตฺถนฺตเร สํสฺฐา นามาติ อีเม ปาจา ทิสฺสนฺติ.

สมณูภาสณา ตสฺส วตฺถุสฺส ปฏินิสฺสคฺคาเย, สา ตฺถุณฺหสฺส, ยสฺसानกฺขมฺติ, สา ภาเสยฺย.

ทฺฐิตฺถมฺปิ เอตมฺตถํ วทามิ ฯเปฯ ตฺถิตฺถมฺปิ เอตมฺตถํ วทามิ ฯเปฯ

สมณูภุจฺจา สงฺฆเณ อิตฺถนฺนามา จ อิตฺถนฺนามา จ กิฏฺฐนฺนิโย ตสฺส วตฺถุสฺส ปฏินิสฺสคฺคาเย; ขมฺติ สงฺฆสฺส, ตสฺมา ตฺถุณฺหิ, เอวเมตํ ธารยามีติ.

ฌตฺติยา ทฺถกฺกํ, ทฺวิหิ กมฺมวาทฺหิ ฤลฺลจฺจยา, กมฺมวาทฺ-
ปฺริโยสานเ อาปตฺติ สงฺฆาทิเสสสฺ. สงฺฆาทิเสสํ อชฺฌมาปฺตฺตฺชนฺติํ
ฌตฺติยา ทฺถกฺกํ. ทฺวิหิ กมฺมวาทฺหิ ฤลฺลจฺจยา ปฏฺธิปฺปสฺสมฺภนฺติ.
เทว ติสฺโส เอกโต สมณูภาสิตพฺพา, ตตฺถตฺตริ^๑ น สมณูภาสิตพฺพา.

อิมปิ กิฏฺฐนฺนิโยติ ปุริมาโย อุปาทาย วุจฺจนฺติ.

ยวตฺตติยกฺนฺติ ยวตฺตติยํ สมณูภาสณาย อาปตฺตฺชนฺติ, น สห
วตฺถุชฺฌมาจฺจารา.

นิสฺสสารณฺิยนฺติ สงฺฆมฺหา นิสฺสสาริยฺติ.

สงฺฆาทิเสสฺนฺติ^๒ ฯเปฯ เตนปิ วุจฺจติ สงฺฆาทิเสโสติ.

[๗๒๕] ฐมฺมกมฺเม ฐมฺมกมฺมสญฺญา นปฺปฏฺธินิสฺสชฺชนฺติ, อาปตฺติ
สงฺฆาทิเสสสฺ. ฐมฺมกมฺเม เวมตฺติกา นปฺปฏฺธินิสฺสชฺชนฺติ, อาปตฺติ
สงฺฆาทิเสสสฺ. ฐมฺมกมฺเม อฐมฺมกมฺมสญฺญา นปฺปฏฺธินิสฺสชฺชนฺติ,
อาปตฺติ สงฺฆาทิเสสสฺ. อฐมฺมกมฺเม ฐมฺมกมฺมสญฺญา, อาปตฺติ

ทกฺกฏสฺส. อธมฺมกมฺเม เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทกฺกฏสฺส. อธมฺมกมฺเม
อธมฺมกมฺมสญฺญา, อาปตฺติ ทกฺกฏสฺส.

[๗๒๖] อนาปตฺติ อสมนุภาสหนฺตึนํ, ปฏฺฐินิสฺสชฺชนฺตึนํ, อุมฺมตฺติกาณํ,
“ขิตฺตจิตฺตาทนํ, เวทณฺณฏฺฐานํ” อาทิกมฺมิกานนฺตึ.

ทสมสงฺฆาทีเสสสิกฺขาปํ นิฏฺฐิตํ.

๑๐. ทสมสงฺฆาทีเสสสิกฺขาปํ

[๗๒๗] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน อุลลนฺนทา ภิกฺขุณี
สงฺฆเณ สมนุภาฏฺจา ภิกฺขุณิโย เอวํ วเทติ “สํสฏฺฐา ว อยฺเย ตุมฺहे
วิหฺรตฺถ, มา ตุมฺहे นานา วิหฺรตฺถ, สนฺติ สงฺฆเณ อญฺญาปิ
ภิกฺขุณิโย เอวาทาธา เอวํสทฺทา เอวํสิโลกา ภิกฺขุณีสงฺฆสฺส วิเหสิกา
อญฺญมณฺณิสฺสา วชฺชปฏฺิจฺฉาทิกา, ตา สงฺโฆ น กิณฺจิ อาห,
ตุมฺहेเยว^๒ สงฺโฆ อญฺญาเย ปรีกเวณ อกฺขนฺตียา เวภสฺสา”^๓ ทุพฺพลฺยา
เอวมาห ‘ภคินีโย โข สํสฏฺฐา วิหฺรนฺติ ปาปาจารา ปาปสทฺทา
ปาปสิโลกา ภิกฺขุณีสงฺฆสฺส วิเหสิกา อญฺญมณฺณิสฺสา วชฺช-
ปฏฺิจฺฉาทิกา, วิวิจฺจถยฺเย, วิเวกญฺเวย ภคินีนํ สงฺโฆ วณฺณเณตฺติติ.
ยา ตา ภิกฺขุณิโย อปฺปิจฺฉา ๕เปยฺ ตา อุกฺกมฺยานนฺติ ขิยนฺติ
วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อยฺยา อุลลนฺนทา สงฺฆเณ สมนุภาฏฺจา

^{๑-๑} ส.,ฉ.,เท.,อิ. อิม ปาจา น ทิสฺสนฺติ.

^๒ ส.,ฉ.,เท.,อิ. ตุมฺหญฺเวย, เอวมุปริปี.

^๓ ส.,ฉ.,เท.,อิ. เวภสฺสียา, เอวมุปริปี.

ภิกขุณีโย เอวံ วกฺขติ ‘สัสมฺมจฺจา ว อยฺเย ตุมฺเห วิหฺรตฺ, มา ตุมฺเห นานา วิหฺริตฺถ, ๔เปฯ วิวิจฺจถยฺเย, วิเวกณฺเณว ภคินีํ สงฺโฆ วนฺณเถตฺติติ ๔เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ฤๅลลนฺนทา ภิกฺขุณี สงฺฆเณ สมนุภกฺกจฺจา ภิกฺขุณีโย เอวံ วเทติ ‘สัสมฺมจฺจา ว อยฺเย ตุมฺเห วิหฺรตฺ, มา ตุมฺเห นานา วิหฺริตฺถ, ๔เปฯ วิวิจฺจถยฺเย, วิเวกณฺเณว ภคินีํ สงฺโฆ วนฺณเถตฺติติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ฤๅลลนฺนทา ภิกฺขุณี สงฺฆเณ สมนุภกฺกจฺจา ภิกฺขุณีโย เอวံ วกฺขติ ‘สัสมฺมจฺจา ว อยฺเย ตุมฺเห วิหฺรตฺ, มา ตุมฺเห นานา วิหฺริตฺถ, ๔เปฯ วิวิจฺจถยฺเย, วิเวกณฺเณว ภคินีํ สงฺโฆ วนฺณเถตฺติติ; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ ภา ปสาทาย ๔เปฯ เอวญจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อิมํ สีกฺขาปทํ อุทฺทิสฺนตฺตุ

[๗๒๘] “ยา ปน ภิกฺขุณี เอวံ วเทยฺย ‘สัสมฺมจฺจา ว อยฺเย ตุมฺเห วิหฺรตฺ, มา ตุมฺเห นานา วิหฺริตฺถ, สนฺติ สงฺฆเณ อญฺญาปิ ภิกฺขุณีโย เอวาทาธา เอวํสทฺทา เอวํสีโลกา ภิกฺขุณี-สงฺฆสฺส วิเหสีกา อญฺญมณฺณิสฺสา วชฺชปฏิจฺฉาทิกา, ตา สงฺโฆ น กิณฺจิ อาห, ตุมฺเหเยว สงฺโฆ อญฺญาย ปริกฺวเณ อกฺขนฺติยา เวภสฺสา^๑ ทพฺพลฺยา เอวมาห ‘ภคินีโย โห สัสมฺมจฺจา วิหฺรตฺติ ปาปาจาทา ปาปสทฺทา ปาปสีโลกา ภิกฺขุณีสงฺฆสฺส วิเหสีกา อญฺญมณฺณิสฺสา วชฺชปฏิจฺฉาทิกา, วิวิจฺจถยฺเย, วิเวกณฺเณว ภคินีํ สงฺโฆ วนฺณเถตฺติติ. सा ภิกฺขุณี ภิกฺขุณีหิ เอวมสฺส วจฺนียา ‘มายฺเย เอวํ อวจ สัสมฺมจฺจา ว อยฺเย ตุมฺเห วิหฺรตฺ, มา ตุมฺเห นานา วิหฺริตฺถ, สนฺติ สงฺฆเณ อญฺญาปิ ภิกฺขุณีโย เอวาทาธา

^๑ ส.,ฉ.,เท.,อ. เวภสฺสียา, เอวมฺปรีปี.

เอวํสทฺทา เอวํสิโลกา ภิกฺขุนี้สงฺฆสฺส วิहेสิกา อญฺญมณฺณิสฺสา
 วชฺชปฏิจฺฉาทิกา, ตา สงฺโฆ น กิณฺจि อահ, ตุมฺเหเยว สงฺโฆ
 อญฺญา ย ปริกฺเวณ อกฺขนฺติยา เวกฺขสฺสา ทฺวพฺพลฺยา เอวมาห
 ‘ภคินีโย โข สํสฺสจฺจา วิหรนฺติ ปาปาจารา ปาปสทฺทา ปาปสิโลกา
 ภิกฺขุนี้สงฺฆสฺส, วิहेสิกา อญฺญมณฺณิสฺสา วชฺชปฏิจฺฉาทิกา,
 วิวิจฺจถฺยเย, วิเวกญฺเวย ภคินีํ สงฺโฆ วณฺณเถตีติ. เอวญฺจ สา
 ภิกฺขุนี้ ภิกฺขุนี้หิ วุจฺจมานา ตเถว ปคฺคณฺเหยย, สา ภิกฺขุนี้
 ภิกฺขุนี้หิ ยาวตตฺติยํ สมนุภาสิตพฺพา ตสฺส ปฏฺินิสฺสคฺคาย;
 ยาวตตฺติยญฺเจ สมนุภาสียมานา ตํ ปฏฺินิสฺสชฺเชยฺย, อิจฺเจตฺ
 กุสลํ; โห เจ ปฏฺินิสฺสชฺเชยฺย; อยมฺปิ ภิกฺขุนี้ ยาวตตฺติยํ ฐมฺมํ
 อาปนฺนา นิสฺสารณียํ สงฺฆมาทิสเสนฺติ.

[๗/๒๙] ยา ปนาติ ยา ยาทิสสา ๕เปย

ภิกฺขุนี้ติ ๕เปย อัย อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกฺขุนี้ติ.

เอวํ วเทยฺยาติ สํสฺสจฺจา ว อยฺเย ตุมฺเห วิหรณ, มา ตุมฺเห
 นานา วิหริตฺถ, สนฺติ สงฺฆเ อญฺญาปิ ภิกฺขุนี้โย เอวาจารา
 เอวํสทฺทา เอวํสิโลกา ภิกฺขุนี้สงฺฆสฺส วิहेสิกา อญฺญมณฺณิสฺสา
 วชฺชปฏิจฺฉาทิกา, ตา สงฺโฆ น กิณฺจิ อահ.

ตุมฺเหเยว สงฺโฆ อญฺญาติ อวญฺญา.

ปริกฺเวนาติ ปริกฺพฺยตา.^๑

อกฺขนฺติยาติ โกเปณ.

เวกฺขสฺสาติ วิกฺขสิกฺตา.^๒

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ ส., ฉ., เท., อ. ปริกฺพฺยตา.

^๒ ฉ., อ. วิกฺขสิกฺตา.

ทพฺพผลยาติ อปภุตา. เอวมาห “ภคินีโย โข สัมมจฺจา
 วิหรนฺติ ปาปาจารา ปาปสทฺทา ปาปสีโลกา ภิกขุณีสงฆสฺส วิहेสิกา
 อญฺญมณฺณิสฺสา วชฺชปฏิจฺฉาทิกา, วิวิจฺจถยฺเย, วิเวกญฺเอย เอว ภคินี
 สงฺໄໝ វណ្ណេតីតិ.

สา ภิกขุณีติ ยา सा ऐव्वาทिณี ภิกขुณี.

ภิกขุณีหิติ อญฺญาหิ ภิกขุณีหิ.

ยา ปสฺสณฺติ, ยา สฺสณฺติ, ตาหิ วตฺตพฺพา “มายฺเย ऐว
 อวจ ‘สัมมจฺจา ว อยฺเย ตุมฺहे วิหรถ, มา ตุมฺहे นานา วิหริตฺถ,
 ๔เป๔ วิวิจฺจถยฺเย, วิเวกญฺเอย ภคินีสงฺໄໝ វណ្ណេតីតិ. ทุตฺติยมฺปิ
 วตฺตพฺพา. ตุตฺติยมฺปิ วตฺตพฺพา. สจฺเจ ปฏฺฐินิสฺสชฺชติ, อิจฺเจตฺถ กุสฺลํ;
 โน จ ปฏฺฐินิสฺสชฺชติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. สุตฺวา น วทนฺติ,
 อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. สา ภิกขุณี สงฆมฺมชฺฌนํปิ อากทฺธมิตฺวา วตฺตพฺพา
 “มายฺเย ऐว อวจ ‘สัมมจฺจา ว อยฺเย ตุมฺहे วิหรถ, มา ตุมฺहे
 นานา วิหริตฺถ, ๔เป๔ วิวิจฺจถยฺเย, วิเวกญฺเอย ภคินีสงฺໄໝ វណ្ណេតីតิ. ทุตฺติยมฺปิ
 วตฺตพฺพา. ตุตฺติยมฺปิ วตฺตพฺพา. สจฺเจ ปฏฺฐินิสฺสชฺชติ,
 อิจฺเจตฺถ กุสฺลํ; โน จ ปฏฺฐินิสฺสชฺชติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส.

สา ภิกขุณี สมนุภาสิตพฺพา, เอวญจ ปน ภิกฺขเว สมนุ-
 ภาสิตพฺพา, พุยตฺตาย ภิกขุณียา ปฏฺฐิพฺลาย สงฺໄໝ ញាបេតវុព្វ

[๗๓๐] “สุณาทู เม อยฺเย สงฺໄໝ, อຍံ อิตฺถนฺนามา ภิกขุณี
 สงฺໄໝ สมนุภาจฺจา ภิกขุณียໄໝ ऐว วเทติ ‘สัมมจฺจา ว อยฺเย ตุมฺहे
 วิหรถ, มา ตุมฺहे นานา วิหริตฺถ, สนฺติ สงฺໄໝ อญฺญาปิ ภิกขุณียໄໝ
 เอวาคารา เอวสทฺทา เอวสีโลกา ภิกขุณีสงฆสฺส วิहेสิกา
 อญฺญมณฺณิสฺสา วชฺชปฏิจฺฉาทิกา, ตา สงฺໄໝ น กิณฺจิ อาห,
 ตุมฺहेยว สงฺໄໝ อญฺญา ย ปริภเวน อภฺษนฺติยา เวภสฺสา ทพฺพผลยา

เอวมาห 'ภคินีโย โข สํสญฺจา วิหรนฺติ ฯเปฯ วิวิจฺจถยฺเย,
 วิเวกญฺเวยว ภคินีํ สงฺโฆ วณฺณเฑตีติ. สํ ตํ วตถุํ นปฺปฏฺินิสฺสชฺชติ.
 ยที สงฺฆสฺส ปตฺตกถลํ, สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุณี สมนุภาเสยฺย
 ตสฺส วตฺถุสฺส ปฏฺินิสฺสคฺคาย; เอสา ฅตฺติ.

สุณาตุ เม อยฺเย สงฺโฆ, อยํ อิตฺถนฺนามา ภิกฺขุณี สงฺฆเณ
 สมนุภาญฺจา ภิกฺขุณีโย เอวํ วเทติ 'สํสญฺจา ว อยฺเย ตุมฺहे วิหรณฺ,
 มา ตุมฺहे นานา วิหริตฺถ, สนฺติ สงฺฆเณ อญฺญาปิ ภิกฺขุณีโย
 เอวอาจารย์ เอวํสทฺทา เอวํสิโลกา ภิกฺขุณีสงฺฆสฺส วิเหสิกา
 อญฺญมณฺณิสฺสา วชฺชปฏฺิจฺฉาทิกา, ตา สงฺโฆ น กิณฺจิ อาห,
 ตุมฺहेยว สงฺโฆ อญฺญาย ปรีกเวณ อกฺขนฺติยา เวภสฺสา ทุพฺพลยา
 เอวมาห 'ภคินีโย โข สํสญฺจา วิหรนฺติ ปาปาจารย์ ปาปสทฺทา
 ปาปสิโลกา ภิกฺขุณีสงฺฆสฺส วิเหสิกา อญฺญมณฺณิสฺสา วชฺช-
 ปฏฺิจฺฉาทิกา, วิวิจฺจถยฺเย, วิเวกญฺเวยว ภคินีํ สงฺโฆ วณฺณเฑตีติ.
 สํ ตํ วตถุํ นปฺปฏฺินิสฺสชฺชติ. สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกฺขุณี
 สมนุภาสติ ตสฺส วตฺถุสฺส ปฏฺินิสฺสคฺคาย. ยสฺสา อยฺยาย ขมติ
 อิตฺถนฺนามาย ภิกฺขุณียา สมนุภาสนา ตสฺส วตฺถุสฺส ปฏฺินิสฺสคฺคาย,
 สํ ตฺถนฺหสฺส, ยสฺสา นกฺขมติ, สํ ภาเสยฺย.

ทฺติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ ฯเปฯ ตติยมฺปิ เอตมตฺถํ วทามิ
 ฯเปฯ

สมนุภาญฺจา สงฺฆเณ อิตฺถนฺนามา ภิกฺขุณี ตสฺส วตฺถุสฺส
 ปฏฺินิสฺสคฺคาย. ขมติ สงฺฆสฺส, ตสฺมา ตฺถนฺหี, เอวเมตํ ธารยามีติ.

ฅตฺติยา ทฺกุกกฺ, ทฺวีหิ กมฺมวาทาหิ ฤลฺลจฺจยา, กมฺมวาทา-
 ปรีโยसानเ อาปตฺติ สงฺฆาทีเสสสฺส. สงฺฆาทีเสสํ อชฺฌาปชฺชนฺติยา
 ฅตฺติยา ทฺกุกกฺ. ทฺวีหิ กมฺมวาทาหิ ฤลฺลจฺจยา ปฏฺิปปสฺสมภนฺติ.

อยมุปีติ ปุริมาโย อุปาทาย วุจฺจติ.

ยาวตติยกนฺติ ยาวตติยํ สมณฺภาสนาย อาปชฺชติ, น สห
วตฺถุชฺฌาจารา.

นิสฺสารณียนฺติ สงฺฆมฺหา นิสฺสารียติ.

สงฆาภิเสกนฺติ สงฺโฆ ว ตสฺสา อาปตฺติยา มานตฺตํ เทติ,
มฺลายุ ปฏิกสฺสติ, อพฺภะติ; น สมฺพหุลา น เอกา ภัทฺทวินฺ; เตน
วุจฺจติ สงฆาภิเสกฺติ. ตสฺสเวา อาปตฺตินิกายสฺส นาม กมฺมํ อธิวณฺ, เตน
ปิ วุจฺจติ สงฆาภิเสกฺติ.

[๗๓๑] ฐมฺมกมฺเม ฐมฺมกมฺมสญฺญา นปฺปฏฺฐินิสฺสชฺชติ, อาปตฺติ
สงฆาภิเสกสฺส. ฐมฺมกมฺเม เวมตฺติกา นปฺปฏฺฐินิสฺสชฺชติ, อาปตฺติ
สงฆาภิเสกสฺส. ฐมฺมกมฺเม อฐมฺมกมฺมสญฺญา นปฺปฏฺฐินิสฺสชฺชติ,
อาปตฺติ สงฆาภิเสกสฺส. อฐมฺมกมฺเม ฐมฺมกมฺมสญฺญา, อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส. อฐมฺมกมฺเม เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. อฐมฺมกมฺเม
อฐมฺมกมฺมสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส.

[๗๓๒] อนาปตฺติ อสมณฺภาสนฺติยา, ปฏฺฐินิสฺสชฺชนฺติยา, อุมฺมตฺติกาย,
อาทิกมฺมิกายาติ.

ทสมสงฆาภิเสกสิกฺขาปทํ นิฉฺฉิตํ.

อุทฺทิฏฺฐา โข อญฺญาโย สตฺตรสฺส สงฆาภิเสกา ฐมฺมา นว
ปจฺมาปตฺติกา อฏฺฐ ยาวตติยกา, เยสํ ภัทฺทวินฺ อญฺญตฺรํ วา
อญฺญตฺรํ วา อาปชฺชติ,^๑ ตาย ภัทฺทวินฺยา อุกฺโกตฺตสงฺฆเ ปกฺขมานตฺตํ

๑๒๐๒๖ ๒๖/๐๕/๒๕๖๖

^๑ อ. อาปชฺชิตวา

จริตพพํ, จิณฺณมานตฺตาย ภิกฺขุณียา,^๑ ยตฺถ สียา วีสติคฺโค
 ภิกฺขุณีสงฺໂໝ ตตฺถ สา ภิกฺขุณิ อพฺເမတພຸພາ. ເອກາຍປີ ເຈ ອູໂນ^๒
 ວິສັຕິໂຄ໌ ກິກຂຸນີສຸໂໝ ຕໍ່ ກິກຂຸນີ ອພຸເມຍຍ, ສາ ຈ ກິກຂຸນີ
 ອນພຸກິຕາ, ຕາ ຈ ກິກຂຸນີໂຍ ດາຣຍຸຫາ. ອຍໍ ຕຕຸ໌ ສາມິຈິ.
 ຕຕຸ໌ຍຍາໂຍ ປຸຈຸຊາມິ ກຈຸຈິຕຸ໌ ປຣິສຸທຸຫາ. ທຸຕິຍມປີ ປຸຈຸຊາມິ
 ກຈຸຈິຕຸ໌ ປຣິສຸທຸຫາ. ຕຕິຍມປີ ປຸຈຸຊາມິ ກຈຸຈິຕຸ໌ ປຣິສຸທຸຫາ.
 ປຣິສຸທຸເຣຕຸ໌ຍຍາໂຍ, ຕສຸມາ ຕຸ໌໌, ເອວເມຕໍ ຫາຣາມິຕິ.

ສຕຸຕຣສກໍ ນິໂງຈິຕໍ.

[]^๓

ສງฺฆາทีເສສກณฺທํ ນິໂງຈິຕໍ.

^๑ ส.,ฉ.,เท.,อิ.,มหา. จิณฺณมานตฺตา ภิกฺขุณิ ^๒ อ. อุณฺวีสติคฺโค

^๓ ทพ. เอตฺถนฺตเร ภิกฺขุณີวົງເກຕິ ອຍໍ ປາໂຈ ທິສຸສຕິ.

๓. นิสฺสคฺคิยกณฺท์

อิมเ โข ปนยยาโย ตีส นิสฺสคฺคิยา ปาจิตฺติยา ฐมา
อุทฺทเทสํ อากฺขณฺติ.

๑. ปตฺตวคฺโค

๑. ปจฺมสฺสิกฺขาปทํ

[๗๓๓] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน จพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุณิโย พหุปตฺเต^๑ สन्नิจยํ กโรนฺติ. มนุสฺสา วิหารจาริกํ
อาหิณฺทนต์ตา ปสฺสิตฺวา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ
นาม ภิกฺขุณิโย พหุปตฺเต สन्नิจยํ กริสฺสนฺติ, ปตฺตวณฺชิ^๒ วา
ภิกฺขุณิโย กริสฺสนฺติ อามตฺติกาปณํ วา ปสาเรสฺสนฺตีสฺส. อสฺโสสุ
โข ภิกฺขุณิโย เตสํ มนุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตานํ ขียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ.
ยา ตา ภิกฺขุณิโย อปฺปิจฺจา ๔เปยฺ ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ
“กถํ หิ นาม จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณิโย ปตฺตสन्नิจยํ กริสฺสนฺตีสฺส
๔เปยฺ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณิโย ปตฺตสन्नิจยํ
กโรนฺตีสฺส. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม
ภิกฺขเว จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณิโย ปตฺตสन्नิจยํ กริสฺสนฺติ; เนตํ
ภิกฺขเว อปฺปสन्नํ วา ปสาทาย ๔เปยฺ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว
ภิกฺขุณิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺสนฺตุ

^๑ ส.จ.,เท.,มหา. พหุ ปตฺเต, เอมฺปริปิ.

^๒ ส.จ.,เท. ปตฺตวณฺชิ

[๗๓๔] “ยา ปน ภิกฺขุณี ปตฺตสหนฺนิจยํ กเรยฺย, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตียนฺหติ.

[๗๓๕] ยา ปหาติ ยา ยาทิสสา ฯเปฯ

ภิกฺขุณีติ ฯเปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺถเก อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

ปตฺโต นาม เทว ปตฺตา อโยปตฺโต มตฺติกาปตฺโต. ตโย ปตฺตสฺส วณฺณา อุกฺกฏฺโจ ปตฺโต, มชฺฌิโม ปตฺโต, โอมโก ปตฺโต. อุกฺกฏฺโจ นาม ปตฺโต อทฺตมาพฺพโกทหนํ คณฺหาติ จตฺถากํ ขาทหนิ^๑ ตทฺฐปิย^๒ []^๓ พฺยณฺชนํ. มชฺฌิโม นาม ปตฺโต นาฬิโกทหนํ คณฺหาติ จตฺถากํ ขาทหนิ ตทฺฐปิย พฺยณฺชนํ. โอมโก นาม ปตฺโต ปตฺโตทหนํ คณฺหาติ จตฺถากํ ขาทหนิ ตทฺฐปิย พฺยณฺชนํ. ตโต อุกฺกฏฺโจ อปตฺโต โอมโก อปตฺโต.

สหนฺนิจยํ กเรยฺยาติ อนนฺธิจฺฉิตฺโต อวิกปฺปิโต.

นิสฺสคฺคิโย โหติติ สห อรฺหณฺคฺคมนา นิสฺสคฺคิโย โหติ. นิสฺสชฺชิตพฺโพ สงฺฆสฺส วา คณฺสฺส วา เอกภิกฺขุณิยา วา. เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสชฺชิตพฺโพ, ตาย ภิกฺขุณิยา สงฺฆํ อฺปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตตราสํกํ กริตฺวา วุทฺธมานํ ภิกฺขุณิณํ ปาเท วนฺทิตฺวา อุกฺกฏฺฐิํ นิสฺสิทิตฺวา อญฺชลึ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจฺนีโย “อยํ เม อยฺเย ปตฺโต รตฺตาติกฺกนฺโต นิสฺสคฺคิโย, อิมํ หํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามิติ; นิสฺสชฺชิตฺวา อาปตฺติ เทเสตพฺพา. พฺยตฺตาย ภิกฺขุณิยา ปฏฺวิพลาย อาปตฺติ ปฏฺวิคฺคเหตพฺพา, นิสฺสจฺจปตฺโต ทาทพฺโพ

^๑ ส.,ฉ.,เท.,อิ. ขาทหนิ, เอวมฺปริปิ.

^๒ ส.,ฉ.,เท.,อิ.,มหา. ตทฺฐปิย, เอวมฺปริปิ.

^๓ เท. เอตฺถนฺตเร จสฺสทโท ทิสฺสติ.

“สุณนตุ เม อยฺเย สงฺฆเ, อยํ ปตฺโต อิตฺถนฺนามาย ภัทฺฐนียา นิสสัคคิโย สงฺฆสฺส นิสฺสญฺโจ; ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกฺลลํ, สงฺฆเ อิมํ ปตฺตํ อิตฺถนฺนามาย ภัทฺฐนียา ทฺเพยฺยาติ.

ตาย ภัทฺฐนียา สมฺพหฺลลา ภัทฺฐนียเ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตฺราสงฺคํ กริตฺวา วุฑฺฒาณํ ภัทฺฐนินํ ปาเท วนฺทิตฺวา อุกฺกุฏฺกํ นิสฺสิตฺวา อณฺชลึ ปคฺคเหตฺวา เอวฺมสฺส วจฺนียา “อยํ เม อยฺยาโย ปตฺโต รตฺตาติกฺกนฺโต นิสสัคคิโย, อิมํ อยฺยานํ นิสฺสชฺชามิตฺติ; นิสฺสชฺชิตฺวา อาปตฺติ เทเสตพฺพา. พฺยตฺตาย ภัทฺฐนียา ปฏฺวิพลาย อาปตฺติ ปฏฺวิคฺคเหตพฺพา. นิสฺสญฺจปตฺโต ทาทพฺโพ

“สุณนตุ เม อยฺยาโย, อยํ ปตฺโต อิตฺถนฺนามาย ภัทฺฐนียา นิสสัคคิโย อยฺยานํ นิสฺสญฺโจ; ยถิ อยฺยานํ ปตฺตกฺลลํ, อยฺยาโย อิมํ ปตฺตํ อิตฺถนฺนามาย ภัทฺฐนียา ทฺเพยฺยฺนฺติ.

ตาย ภัทฺฐนียา เอกํ ภัทฺฐนินํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตฺราสงฺคํ กริตฺวา อุกฺกุฏฺกํ นิสฺสิตฺวา อณฺชลึ ปคฺคเหตฺวา เอวฺมสฺส วจฺนียา “อยํ เม อยฺเย ปตฺโต รตฺตาติกฺกนฺโต นิสสัคคิโย, อิมํ อยฺยาย นิสฺสชฺชามิตฺติ; นิสฺสชฺชิตฺวา อาปตฺติ เทเสตพฺพา. ตาย ภัทฺฐนียา อาปตฺติ ปฏฺวิคฺคเหตพฺพา. นิสฺสญฺจปตฺโต ทาทพฺโพ “อิมํ ปตฺตํ อยฺยาย ทมฺมิตฺติ.

[๗๓๖] รตฺตาติกฺกนฺเต อติกฺกนฺตสณฺณเ, นิสสัคคิยํ ปาจิตฺติยํ. รตฺตาติกฺกนฺเต เวมตฺติกา, นิสสัคคิยํ ปาจิตฺติยํ, รตฺตาติกฺกนฺเต อนติกฺกนฺตสณฺณเ, นิสสัคคิยํ ปาจิตฺติยํ. อนนฺธิจฺเจเต อนนฺธิจฺตสณฺณเ, นิสสัคคิยํ ปาจิตฺติยํ. อวิกปฺปิเต วิกปฺปิตสณฺณเ, นิสสัคคิยํ ปาจิตฺติยํ. อวิสฺสชฺชิตฺเต วิสฺสชฺชิตสณฺณเ, นิสสัคคิยํ ปาจิตฺติยํ. อนนฺนฺเจ

นญฺจสญฺญา ๔เปฯ อวิณฺญฺเจ วิณฺญฺจสญฺญา ๔เปฯ อภินฺเน
ภินฺนสญฺญา ๔เปฯ อวิลฺลตฺเต วิลฺลตฺตสญฺญา, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ.

นิสฺสคฺคิยํ ปตฺตํ อนิสฺสชฺชิตฺวา ปริภุญฺชติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส.
รตฺตานตฺติกฺกนฺเต อตฺติกฺกนฺตสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. รตฺตา-
นตฺติกฺกนฺเต เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. รตฺตานตฺติกฺกนฺเต
อนตฺติกฺกนฺตสญฺญา อนาปตฺติ.

[๗๓๗] อนาปตฺติ อนฺโตอรุณํ^๑ อธิญฺเจติ วิกปฺเปติ วิสฺสชฺเชติ,
นสฺสติ วินสฺสติ, ภิชฺชติ, อจฺฉินฺหิตฺวา คณฺหนฺติ, วิสฺสาสํ คณฺหนฺติ,
อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ .

เตน โข ปน สมเยน จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโง นิสฺสญฺจปตฺตํ
น เทนฺติ. ภควโต เอตมตฺถํ อารุเญสฺสุ. “น ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺเอยา^๒
นิสฺสญฺจปตฺโต น ทาทพฺโพ, ยา น ทเพยฺย, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺสาติ.

ปจฺมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๒. ทุตฺติยสิกฺขาปทํ

[๗๓๘] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา
ภิกฺขุณฺโง คามกาวาเส วสฺสํ วุตฺตา^๓ สาวตฺถิ อคมฺสํ วตฺตสมฺปนฺนา
อิริยาปถสมฺปนฺนา ทฺวโจลา^๔ ลฺลวจิวรา. อุปาสกา ตา ภิกฺขุณฺโง

^๑ ส.,ฉ.,เท. อนฺโตอรุณ

^๒ ส.,ฉ.,เท.,อิ. อยํ ปาโจ น ทิสฺสติ.

^๓ ส.,ฉ. วสฺสํวฺจฺจา, เอวฺมฺปริปี.

^๔ ส.,ฉ.,เท. ทฺวโจพา, เอวฺมฺปริปี.

ปสฺสิตฺวา “อิมํ ภัทฺฐนีนโย วตฺตสมฺปนฺนา อิริยาปถสมฺปนฺนา ทฺวจฺฉลา
 ลฺลวฺจิวฺรา, อิมํ ภัทฺฐนีนโย อจฺฉินฺนา ภวิสฺสนฺตํ ภัทฺฐนีนฺสงฺมสฺส
 อกาลจิวฺรํ อทฺสํ. ฤๅลลนฺนํ ภัทฺฐนีนํ “อมฺหากํ กจฺฉิน” อตฺถตํ กาล-
 จิวฺรนฺติ อธิฏฺฐหิตฺวา ภาชาเปสฺสิ. อุปาสกา ตา ภัทฺฐนีนโย ปสฺสิตฺวา
 เอตทวโจ “อปฺยยาหิ จิวฺรํ ลทฺชนฺติ. “น มยฺ อวฺโส จิวฺรํ ลภาม,
 อปฺยยา ฤๅลลนฺนํ ‘อมฺหากํ กจฺฉิน อตฺถตํ กาลจิวฺรนฺติ อธิฏฺฐหิตฺวา
 ภาชาเปสฺสิตฺติ. อุปาสกา อฺชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ
 นาม อปฺยยา ฤๅลลนฺนํ อกาลจิวฺรํ ‘กาลจิวฺรนฺติ อธิฏฺฐหิตฺวา
 ภาชาเปสฺสิตฺติ. อสฺสสํ โข ภัทฺฐนีนโย เตสํ อุปาสกานํ อฺชฺฌายนฺตานํ
 ขียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ. ยา ตา ภัทฺฐนีนโย อปฺปิจฺฉา ๕เป๕ ตา
 อฺชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อปฺยยา ฤๅลลนฺนํ
 อกาลจิวฺรํ ‘กาลจิวฺรนฺติ อธิฏฺฐหิตฺวา ภาชาเปสฺสิตฺติ. อถ โข ตา
 ภัทฺฐนีนโย ภัทฺฐนํ เอตมตฺถํ อโรเจสฺสํ. ภัทฺฐํ ภควโต เอตมตฺถํ
 อโรเจสฺสํ ๕เป๕ “สจฺจํ กิร ภัทฺฐเว ฤๅลลนฺนํ ภัทฺฐนีนํ อกาลจิวฺรํ
 ‘กาลจิวฺรนฺติ อธิฏฺฐหิตฺวา ภาชาเปสฺสิตฺติ,^๑ “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ
 พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภัทฺฐเว ฤๅลลนฺนํ ภัทฺฐนีนํ อกาลจิวฺรํ
 ‘กาลจิวฺรนฺติ อธิฏฺฐหิตฺวา ภาชาเปสฺสิตฺติ; เนตํ ภัทฺฐเว อปฺปสฺสนฺนํ
 วา ปสาทาย ๕เป๕ เอวญฺจ ปน ภัทฺฐเว ภัทฺฐนีนโย อิมํ
 สิกฺขาปทํ อฺทฺทิสฺสนฺตุ

[๗๓๙] “ยา ปน ภัทฺฐนีนํ อกาลจิวฺรํ ‘กาลจิวฺรนฺติ
 อธิฏฺฐหิตฺวา ภาชาเปยฺย, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตียนฺติ.

[๗๔๐] ยา ปนาติ ยา ยาทิสา ๕เป๕

^๑ ส.,ฉ.,เท. กถิน, เอวมุปริปิ.

^๒ เท.,อิ. ภาชาเปสฺสิต

ภิกฺขุณฺีติ ๕เปฯ อัย อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณฺีติ.

อกาลจิวรี นาม อนตฺถเต กจิเน เอกาทสฺมาเส อุปฺปนฺนํ, อตฺถเต กจิเน สตฺตมาเส อุปฺปนฺนํ; กาลเป อาทิสฺส ทินฺนํ, เอตํ อกาลจิวรี นาม.

อกาลจิวรี กาลจิวรนฺติ อธิจฺจุทฺวา ภาชาเปติ, ปโยเค ทุกฺกมฺ. ปฏฺิลาเภน นิสฺสคฺคิยํ โหติ. นิสฺสชฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺส วา คณฺสฺสวา เอกภิกฺขุณฺียา วา. เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสชฺชิตพฺพํ ๕เปฯ “อิทํ เม อยฺเย อกาลจิวรี ‘กาลจิวรนฺติ อธิจฺจุทฺวา ภาชาปิตี นิสฺสคฺคิยํ, อิมาทํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามิตี ๕เปฯ ทเพยฺยาติ ๕เปฯ ทเพยฺยุนฺติ ๕เปฯ อยฺยาย ทมฺมีติ.

[๗๔๑] อกาลจิวเร อกาลจิวรสมฺญา “กาลจิวรนฺติ อธิจฺจุทฺวา ภาชาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ. อกาลจิวเร เวมตฺิกา, “กาลจิวรนฺติ อธิจฺจุทฺวา ภาชาเปติ,” นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ. อกาลจิวเร กาลจิวร-สมฺญา “กาลจิวรนฺติ อธิจฺจุทฺวา ภาชาเปติ,” นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ. กาลจิวเร อกาลจิวรสมฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกมฺสฺส. กาลจิวเร เวมตฺิกา, อาปตฺติ ทุกฺกมฺสฺส. กาลจิวเร กาลจิวรสมฺญา, อนาปตฺติ.

[๗๔๒] อนาปตฺติ อกาลจิวรี อกาลจิวรสมฺญา ภาชาเปติ, กาลจิวรี กาลจิวรสมฺญา ภาชาเปติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ทุติยสิกฺขาปทํ นิจฺจิตํ.

^๑ น. อกาลจิวเร เวมตฺิกา ... ภาชาเปติ, อาปตฺติ ทุกฺกมฺสฺส.

^๒ น. อกาลจิวเร กาลจิวรสมฺญา ... ภาชาเปติ, อนาปตฺติ.

๓. ตติยสิกขาปท

[๗๔๓] เตเน สมเยเน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสุส อารามे. เตเน โข ปน สมเยเน อุลลนฺนทา
ภิกขุณี อญฺญตราย^๑ ภิกขุณียา สทฺธิ จีวรํ ปริวฏฺเฏตฺวา^๒ ปริภุชฺชติ.
อถ โข सा ภิกขุณี ตํ จีวรํ สงฺฆริตฺวา^๓ นิภฺชิปิ. อุลลนฺนทา ภิกขุณี
ตํ ภิกขุณี เอตทวโจ ยนฺเต “อญฺเย มया สทฺธิ จีวรํ ปริวฏฺฏิตํ,
กํหํ ตํ จีวรนฺติ. อถ โข सा ภิกขุณี ตํ จีวรํ นีหริตฺวา
อุลลนฺนทาย ภิกขุณียา ทสฺเสสิ. อุลลนฺนทา ภิกขุณี ตํ ภิกขุณี
เอตทวโจ “หนฺทญฺเย ตฺยํหํ จีวรํ, อาหาร เมตํ จีวรํ, ยํ ตฺยํหํ,
ตฺยํหเมเวตํ; ยํ มยํหํ มยํหเมเวต, อาหาร เมตํ, สกํ ปจฺจาหาราติ
อจฺฉินฺทิ. อถ โข सा ภิกขุณี ภิกขุณินํ เอตมตฺถํ อารोเจสิ. ยา ता
ภิกขุณิโย อปฺปิจฺฉา ๔เป ๔ ตา อฺขุณฺณายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ
हि นาม อญฺยา อุลลนฺนทา ภิกขุณียา สทฺธิ จีวรํ ปริวฏฺเฏตฺวา
อจฺฉินฺทิสฺสตีติ. อถ โข ता ภิกขุณิโย ภิกขุณํ เอตมตฺถํ อารोเจสฺสุ.
ภิกขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารोเจสฺสุ. ๔เป ๔ “สจฺจํ กิร ภิกขเว
อุลลนฺนทา ภิกขุณี ภิกขุณียา สทฺธิ จีวรํ ปริวฏฺเฏตฺวา อจฺฉินฺทตีติ.
“สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ हि นาม ภิกขเว
อุลลนฺนทา ภิกขุณี ภิกขุณียา สทฺธิ จีวรํ ปริวฏฺเฏตฺวา อจฺฉินฺทิสฺสตี;
เนตํ ภิกขเว อปฺปสนฺนํ นํ วา ปสาทาย ๔เป ๔ เอวญฺจ ปน
ภิกขเว ภิกขุณิโย อิมํ สิกขาปทํ อุกฺกทิสฺนฺตุ

[๗๔๔] “ยา ปน ภิกฺขุณี ภิกฺขุณียา สทฺธิ จีวรํ ปริวฏฺเฐตฺวา, สา ปจฺฉา เอวํ วทฺเขยฺย ‘หนฺนทฺยเย ตฺยํ จีวรํ, อาหาร เมตํ จีวรํ, ยํ ตฺยํ, ตฺยํหเมเวตํ; ยํ มยํ, มยํหเมเวตํ, อาหาร เมตํ, สกํ ปจฺจหาราติ อจฺฉินฺทฺเขยฺย วา อจฺฉินฺทาเปยฺย วา, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตียนฺติ.

[๗๔๕] ยา ปหาติ ยา ยาทิสสา ฯเปฯ

ภิกฺขุณีติ ฯเปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

ภิกฺขุณียา สทฺธินฺติ อญฺญา ย ภิกฺขุณียา สทฺธิ.

จีวรํ นาม จนฺนํ จีวรํ อญฺจตรํ จีวรํ วิกปฺปนุปลํ ปจฺฉิมํ.

ปริวฏฺเฐตฺวาติ ปริตฺเตน วา วิปลํ, วิปลฺเลน วา ปริตฺตํ ปริวฏฺเฐตฺวา.^๑

อจฺฉินฺทฺเขยฺยาติ สยํ อจฺฉินฺทติ, นิสฺสคฺคิยํ โหติ.^๒

อจฺฉินฺทาเปยฺยาติ อญฺญํ อาณาเปติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส, สกํ อาณตฺตา พหุํปิ อจฺฉินฺทติ, นิสฺสคฺคิยํ โหติ. นิสฺสชฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺส วา คณฺสฺส วา เอกภิกฺขุณียา วา. เอวํจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสชฺชิตพฺพํ ฯเปฯ “อิทํ เม อยฺเย จีวรํ ภิกฺขุณียา สทฺธิ ปริวฏฺเฐตฺวา อจฺฉินฺนํ นิสฺสคฺคิยํ, อิมํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามีติ ฯเปฯ ททฺเขยฺยาติ ฯเปฯ ททฺเขยฺยฺนฺติ ฯเปฯ อยฺยา ย ทมฺมีติ.

[๗๔๖] อุปสมฺปนฺนํ ย อุปสมฺปนฺนสญฺญา จีวรํ ปริวฏฺเฐตฺวา อจฺฉินฺทติ วา อจฺฉินฺทาเปติ วา, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตียํ. อุปสมฺปนฺนํ ย เวตติกา จีวรํ ปริวฏฺเฐตฺวา อจฺฉินฺทติ วา อจฺฉินฺทาเปติ วา,

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ ส.,ฉ.,อิ. อยํ ปาโจ น ทิสฺสติ. ^๒ สพฺพตฺถ. นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตียนฺติ ปาจา ทิสฺสนฺติ.

นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตํ. อุปสมฺปนฺนํ อนุปสมฺปนฺนสญฺญา จีวรํ
 ปริวฏฺเฐตฺวา อจฺฉินฺหติ วา อจฺฉินฺหาเปติ วา, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตํ.
 อณฺณํ ปริกฺขารํ ปริวฏฺเฐตฺวา อจฺฉินฺหติ วา อจฺฉินฺหาเปติ วา,
 อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส. อนุปสมฺปนฺนํ สทฺธิ จีวรํ วา อณฺณํ วา
 ปริกฺขารํ ปริวฏฺเฐตฺวา อจฺฉินฺหติ วา อจฺฉินฺหาเปติ วา, อาปตฺติ
 ทุกฺกฏฺสฺส. อนุปสมฺปนฺนํ อุปสมฺปนฺนสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส.
 อนุปสมฺปนฺนํ เวมตฺติกา อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส. อนุปสมฺปนฺนํ
 อนุปสมฺปนฺนสญฺญา อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส.

[๗๔๗] อนุอาปตฺติ สา วา เทติ, ตสฺสา วา วิสฺสาแสนฺตี
 คณฺหาติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ตติยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ

๔. จตุตฺถสิกฺขาปทํ

[๗๔๘] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
 อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน อุลลนฺนทา
 ภัทฺฐนํ คิลานา โหติ. อถ โข อณฺณตโร อุปาสโก, เยเน อุลลนฺนทา
 ภัทฺฐนํ, เตนฺอุปสงฺกมิ; อุปสงฺกมิตฺวา อุลลนฺนทํ ภัทฺฐนํ เอตทวโจ
 “กิณฺเต อยฺเย อผาสฺ, กิ อหริยตฺติ. “สปปิณา เม อาวุโส อตฺถโถติ.
 อถ โข โส อุปาสโก อณฺณตรสฺส อาปณฺิกสฺส ฆรา กหาปณสฺส
 สปปิ อหริตฺวา อุลลนฺนทาย ภัทฺฐนียา อทาสิ. อุลลนฺนทา ภัทฺฐนํ
 เอวมาห^๑ “น เม อาวุโส สปปิณา อตฺถโถ, เตเลน เม อตฺถโถติ.

^๑ อ. อิม ปาจา น ทิสฺสนฺติ.

อถโข โส อุปาสโก, เยน โส อาปณฺโโก, เตนฺอุปสงฺกมิ; อุปสงฺกมิตฺวา
 ตํ อาปณฺกํ เอตทวโจ “น กิรยฺย”^๑ อยฺยาย สปปิณา อตฺโถ, เตเลน
 อตฺโถ, หนฺท เต สปปิ, เตลํ เม เทหิตฺติ. “สเจ มยฺ อยฺย”^๒ วิกกิตํ
 กณฺหํ ปฺน อาทียิสฺสาม,^๓ กทา อมฺหากํ กณฺหํ วิกกายิสฺสติ;
 สปปิสฺส กเยน สปปิ หนฺ, เตลสฺส กยฺ อหาร, เตลํ หริสฺสตีติ.
 อถโข โส อุปาสโก อุชฺฌายติ ขียติ วิปาเจติ “กถํ หิ นาม
 อยฺยา ถุลลนฺททา อณฺณํ วิญฺญาเปตฺวา อณฺณํ วิญฺญาเปสฺสตีติ.
 อสฺโสสุ โข ภิกฺขุณฺโณ ตสฺส อุปาสกสฺส อุชฺฌายนฺตสฺส ขียนฺตสฺส
 วิปาเจนฺตสฺส. ยา ตา ภิกฺขุณฺโณ อปฺปิจฺฉา ๔เปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ
 ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อยฺยา ถุลลนฺททา อณฺณํ
 วิญฺญาเปตฺวา อณฺณํ วิญฺญาเปสฺสตีติ. อถโข ตา ภิกฺขุณฺโณ ภิกฺขุณฺ
 เอตมตฺถํ อารโจะสุ. ภิกฺขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสุ ๔เปฯ “สจฺจํ
 กิร ภิกฺขเว ถุลลนฺททา ภิกฺขุณฺ อณฺณํ วิญฺญาเปตฺวา อณฺณํ
 วิญฺญาเปตีติ.”^๔ “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม
 ภิกฺขเว ถุลลนฺททา ภิกฺขุณฺ อณฺณํ วิญฺญาเปตฺวา อณฺณํ
 วิญฺญาเปสฺสติ; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺหานํ วา ปสาทาย ๔เปฯ
 เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺนฺตุ

[๗๔๙] “ยา ปน ภิกฺขุณฺ อณฺณํ วิญฺญาเปตฺวา อณฺณํ
 วิญฺญาเปยฺย, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยนฺติ.

[๗๕๐] ยา ปนาติ ยา ยาทิสฺสา ๔เปฯ

^๑ ส.,ฉ. กิรายโย, อ. กิรายโย

^๓ อ. อหาริสฺสาม

^๒ ส.,ฉ.,อ. อยฺโย

^๔ อ. วิญฺญาเปสฺตีติ.

ภิกขุณีติ ฯเปฯ อัย อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกขุณีติ.

อญฺญํ วิญญาเปตฺวาติ ยงฺกิญฺจิ วิญญาเปตฺวา.

อญฺญํ วิญญาเปยฺยาติ ตํ จเปตฺวา อญฺญํ วิญญาเปติ, ปโยเค
 ทุกฺกณฺท์. ปฏฺฐิลาเภณ นิสฺสคฺคิยํ โหติ. นิสฺสชฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺส วา
 คณฺสฺส วา เอกภิกขุณิยา วา. เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสชฺชิตพฺพํ
 ฯเปฯ “อิทํ เม อยฺเย อญฺญํ วิญญาเปตฺวา อญฺญํ วิญญาปิตํ
 นิสฺสคฺคิยํ, อิมํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามิตี ฯเปฯ ทเพยฺยาติ ฯเปฯ
 ทเพยฺยุนฺหิตี ฯเปฯ อยฺยาย ทมฺมิตี.

[๗๕๑] อญฺเฆ อนนฺดสญฺญา อญฺญํ วิญญาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ
 ปาจิตฺตํ. อญฺเฆ เวมตฺติกา อญฺญํ วิญญาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตํ.
 อญฺเฆ อนนฺดสญฺญา อญฺญํ วิญญาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตํ.
 อนนฺดสญฺญา []^๑ อาปตฺติ ทุกฺกณฺสฺส. อนนฺดสญฺญา เวมตฺติกา
 []^๒ อาปตฺติ ทุกฺกณฺสฺส. อนนฺดสญฺญา, อนาปตฺติ.

[๗๕๒] อนาปตฺติ ตณฺเฏ^๒ วิญญาเปติ อญฺญญจ วิญญาเปติ,
 อานิสฺสํ ทสฺเสตฺวา วิญญาเปติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

จตุตฺถสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๕. ปณฺจมสํกฺขาปทํ

[๗๕๓] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวนเ
 อนาถปิณฑิกสฺส อารามเ. เตน โข ปน สมเยน อุลลนฺหา

^๑ ส.,ฉ.,อ. เอตฺถนฺตเร อนนฺดํ วิญญาเปตฺติ อิมํ ปาจา ทิสฺสนฺติ. ^๒ ส.,ฉ. ตณฺเฏ

ภิกฺขุนี้ คิลานา โหติ. อถโข อญฺญตโร อุปาสโก, เยน ถุลลนฺนทา
 ภิกฺขุนี้, เตนฺอุปสงฺกมิ; อุปสงฺกมิตฺวา ถุลลนฺนทํ ภิกฺขุนี้ เอตทวโจ
 “กจฺจิ อยฺเย ขมนียํ, กจฺจิ ยาปนียนฺติ. “น เม อาวุโส ขมนียํ,
 น ยาปนียนฺติ. “อมฺกสฺส อยฺเย อาปณฺิกสฺส มเร กหาปณํ
 นิทฺธิปิสุสํ, ตโต ยํ อิจฺเจยฺยาสิ, ตํ อาหาราเปยฺยาสีติ. ถุลลนฺนทา
 ภิกฺขุนี้ อญฺญตรํ สิกฺขมานํ อาณาเปสิ “จจฺฉ สิกฺขมาเน
 อมฺกสฺส อาปณฺิกสฺส มรา กหาปณสฺส เตลํ อาหาราติ. อถโข सा
 สิกฺขมานา ตสฺส อาปณฺิกสฺส มรา กหาปณสฺส เตลํ อาหาริตฺวา
 ถุลลนฺนทาย ภิกฺขุนี้ยา อทาสิ. ถุลลนฺนทา ภิกฺขุนี้ เอวมาห^๑ “น
 เม สิกฺขมาเน เตเลนฺน อตฺถโก, สปปิณา เม อตฺถโกติ. อถโข सा
 สิกฺขมานา, เยน โส อาปณฺิกโก, เตนฺอุปสงฺกมิ; อุปสงฺกมิตฺวา ตํ
 อาปณฺิกํ เอตทวโจ “น กิร อาวุโส อยฺยาย เตเลนฺน อตฺถโก;
 สปปิณา อตฺถโก, นนฺท เต เตลํ; สปปิ เม เทหีติ. “สเจ มยฺ
 อยฺเย วิกกิตํ ภณฺฑํ ปฺน อาทิสฺสํ, กทา อมฺหากํ ภณฺฑํ
 วิกกายิสฺสตี; เตลสฺส กเยน เตลํ หมฺ, สปปิสฺส กยํ อาหาร,
 สปปิ หริสฺสตี. อถโข सा สิกฺขมานา โรทนต์ อฏฺฐาสิ.
 ภิกฺขุนี้โย ตํ สิกฺขมานํ เอตทวโจ “กิสฺส ตวํ สิกฺขมาเน โรทสีติ.
 อถโข सा สิกฺขมานา ภิกฺขุนี้เน เอตมตฺถํ อาโรเจสิ. ยา ता
 ภิกฺขุนี้โย อปฺปิจฺฉา ๔เปฯ ตา อุทฺธมายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ
 “กถํ हि นาม อยฺยา ถุลลนฺนทา อญฺญํ เจตาเปตฺวา อญฺญํ
 เจตาเปสฺสตีติ ๔เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ถุลลนฺนทา ภิกฺขุนี้
 อญฺญํ เจตาเปตฺวา อญฺญํ เจตาเปตีติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ

^๑ อ. อิม ปาจา น ทิสฺสนฺติ.

พทุโธ ภควา “กถิ หิ นาม ภิกขเว อุลลนฺทา ภิกขุณี อญฺญํ
 เจตาเปตฺวา อญฺญํ เจตาเปสฺสติ; เหนฺตํ ภิกขเว อปฺปสนฺนํ ภา
 ปสาทาย ะเปฯ เหวญจ ปน ภิกขเว ภิกขุณีโย อิมํ ลิกฺขาปทํ
 อุกฺกิสนฺตุ

[๗๕๔] “ยา ปน ภิกขุณี อญฺญํ เจตาเปตฺวา อญฺญํ
 เจตาเปยฺย, นิสฺสัคคิยํ ปาจิตฺตียนฺติ.

[๗๕๕] ยา ปนาติ ยา ยาทิสฯ ะเปฯ

ภิกขุณีติ ะเปฯ อยํ อิมสฺมี อตุเถ อธิปฺเปตา ภิกขุณีติ.

อญฺญํ เจตาเปตฺวาติ ยงฺกิญจิ เจตาเปตฺวา.

อญฺญํ เจตาเปยฺยาติ ตํ จเปตฺวา อญฺญํ เจตาเปติ, ปโยเค
 ทุกฺกฏํ. ปฏฺฐิลาเภณ นิสฺสัคคิยํ โหติ. นิสฺสชฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺส ภา
 คณสฺส ภา เอกภิกขุณิยา ภา. เหวญจ ปน ภิกขเว นิสฺสชฺชิตพฺพํ
 ะเปฯ “อิทํ เม อยฺเย อญฺญํ เจตาเปตฺวา อญฺญํ เจตาปิตํ
 นิสฺสัคคิยํ, อิมํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามิติ ะเปฯ ทเทยฺยาติ ะเปฯ
 ทเทยฺยฺนฺติ ะเปฯ อยฺยาย ทมฺมีติ.

[๗๕๖] อญฺเณ อนนฺณสณฺณา อญฺญํ เจตาเปติ, นิสฺสัคคิยํ
 ปาจิตฺตียํ. อญฺเณ เวมตฺิกา อญฺญํ เจตาเปติ, นิสฺสัคคิยํ ปาจิตฺตียํ.
 อญฺเณ อนนฺณสณฺณา อญฺญํ เจตาเปติ, นิสฺสัคคิยํ ปาจิตฺตียํ.
 อนนฺณสณฺณา, []^๑ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. อนนฺณสณฺณา เวมตฺิกา
 อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. อนนฺณสณฺณา, อนาปตฺติ.

^๑ ส.จ. เอตฺถนฺตเร อนนฺณสณฺณา เจตาเปสฺสติ อิมํ ปาจา ทิสฺสนฺติ.

[๗๕๗] อนาปตฺติ ตณฺเฏจ เจตาเปติ อณฺณณจ เจตาเปติ,
อานิสฺสํ ทสฺเสตฺวา เจตาเปติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ปณฺจมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ

๒. ฉฏฺฐสิกฺขาปทํ

[๗๕๘] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวนเ
อนาถปิณฑิกสฺส อารามเ. เตน โข ปน สมเยน อุปาสกา ภิกฺขุ-
สงฺฆสฺส จีวรตฺถาย จนฺทกํ สงฺฆริตฺวา^๑ อณฺณตฺรสฺส ปาวาริกสฺส
ฆเร ปริกฺขารํ นิทฺธิปิตฺวา ภิกฺขุณิโย อุปสงฺกมิตฺวา เอตทวโจ
“อมุกสฺส อยฺเย ปาวาริกสฺส ฆเร จีวรตฺถาย ปริกฺขาโร นิทฺธิตฺโต,
ตฺโต จีวรํ อหฺราเปตฺวา ภาเชถาติ. ภิกฺขุณิโย เตน ปริกฺขาเรน
สยฺ^๒ เกสชฺช เจตาเปตฺวา ปริกฺกมฺมชฺช. อุปาสกา ชานิตฺวา อฺขฺมายนฺติ
ชียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณิโย อณฺณทตฺถิกเณ
ปริกฺขาเรน อณฺณทฺทิสิกเณ สงฺฆิกเณ อณฺณํ เจตาเปสฺสนฺตฺติติ.
อสฺโสสุ โข ภิกฺขุณิโย เตสํ อุปาสกานํ อฺขฺมายนฺตานํ ชียนฺตานํ
วิปาเจนฺตานํ. ยา ตา ภิกฺขุณิโย อปฺปิจฺจา ๔เปฯ ตา อฺขฺมายนฺติ
ชียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณิโย อณฺณทตฺถิกเณ
ปริกฺขาเรน อณฺณทฺทิสิกเณ สงฺฆิกเณ อณฺณํ เจตาเปสฺสนฺตฺติติ ๔เปฯ
“สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุณิโย อณฺณทตฺถิกเณ ปริกฺขาเรน
อณฺณทฺทิสิกเณ สงฺฆิกเณ อณฺณํ เจตาเปนฺตฺติติ. “สจฺจํ ภควาติ.
วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุณิโย อณฺณทตฺถิกเณ

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ อ. สํหริตฺวา

^๒ ส.,ฉ.,อ. อยฺ ปาโง น ทิสฺสติ.

ปริกขารเณ อญญทุทิสิเกน สงฺฆิเกน อญฺญํ เจตาเปสฺสนฺติ; เนตํ
ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ ภา ปสาทาย ๕เปฯ เวณฺจ ปน ภิกฺขเว
ภิกฺขุณิโย อิมํ สีกฺขาปทํ อุตฺทิสฺสนฺตุ

[๗๕๙] “ยา ปน ภิกฺขุณี อญฺญทตฺติเกน ปริกฺขารเณ
อญฺญทุทิสิเกน สงฺฆิเกน อญฺญํ เจตาเปยฺย, นิสฺสัคคิยํ
ปาจิตฺติยนฺติ.

[๗๖๐] ยา ปนาติ ยา ยาทิสา ๕เปฯ

ภิกฺขุณีติ ๕เปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺถเถ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

อญฺญทตฺติเกน ปริกฺขารเณ อญฺญทุทิสิเกนาติ อญฺญสฺสตุถาย
ทินฺเนน.

สงฺฆิเกนาติ สงฺฆสฺสตุถาย,^๑ น คณสฺส, น เอกภิกฺขุณิยา.

อญฺญํ เจตาเปยฺยยาติ ยํ อตฺถาย ทินฺนํ, ตํ จเปตฺวา อญฺญํ
เจตาเปติ, ปโยเค ทุกฺกมฺ. ปฏฺฐิลาเภณ นิสฺสัคคิยํ โหติ. นิสฺสชฺชิตพฺพํ
สงฺฆสฺส ภา คณสฺส ภา เอกภิกฺขุณิยา ภา. เวณฺจ ปน ภิกฺขเว
นิสฺสชฺชิตพฺพํ ๕เปฯ “อิทํ เม อยฺเย อญฺญทตฺติเกน ปริกฺขารเณ
อญฺญทุทิสิเกน สงฺฆิเกน อญฺญํ เจตาปิตํ นิสฺสัคคิยํ, อิมาทํ
สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามิติ ๕เปฯ ททฺเหยยาติ ๕เปฯ ททฺเหยยฺยนฺติ ๕เปฯ
อญฺญาย ทมฺมีติ.

[๗๖๑] อญฺญทตฺติเก อญฺญทตฺติกสญฺญา อญฺญํ เจตาเปติ,
นิสฺสัคคิยํ ปาจิตฺติยํ. อญฺญทตฺติเก เวมตฺติกา อญฺญํ เจตาเปติ,
นิสฺสัคคิยํ ปาจิตฺติยํ. อญฺญทตฺติเก อนญฺญทตฺติกสญฺญา อญฺญํ

^๑ มยฺย ๒๖/๐๕/๒๕๖๖

^๑ ส.,ฉ.,อ. สงฺฆสฺส

เจตาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ. นิสฺสํญํ ปฏฺฐิภิตฺวา ยถาทาเน
 อุปเนตพฺพํ. อนนฺณทตฺถิกเก อนนฺณทตฺถิกสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกญฺสฺส.
 อนนฺณทตฺถิกเก เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทุกฺกญฺสฺส. อนนฺณทตฺถิกเก
 อนนฺณทตฺถิกสญฺญา, อนาปตฺติ.

[๗๖๒] อนาปตฺติ เสสํ อุปเนติ, สามิกเก อปฺโลเกตฺวา อุปเนติ,
 อาปทาสฺ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ฉนฺนจสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๗. สตฺตมสํกฺขาปทํ

[๗๖๓] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
 อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน อุปาสกา ภิกฺขุ-
 สงฺฆสฺส จีวรตฺถาย ฉนฺทกํ สงฺฆริตฺวา อณฺณตรสฺส ปาวาริกสฺส
 ฆเร ปริกฺขารํ นิทฺธิปิตฺวา ภิกฺขุณีโย อุปสงฺกมิตฺวา เอตทโวจํ
 “อมฺกสฺส อยฺเย ปาวาริกสฺส ฆเร จีวรตฺถาย ปริกฺขาโร นิทฺธิตฺโต,
 ตฺโต จีวรํ อหฺราเปตฺวา ภาเชถาติ. ภิกฺขุณีโย เตน จ ปริกฺขาเรน
 สยฺปิ ยาจิตฺวา เกสชฺชํ เจตาเปตฺวา ปริกฺกฺขชฺชํ. อุปาสกา
 ชานิตฺวา อฺขฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณีโย
 อณฺณทตฺถิกเกน ปริกฺขาเรน อณฺณทฺทิสิกเกน สงฺฆิกเกน สญฺญาจิกเกน
 อณฺณํ เจตาเปสฺสหนฺตฺติ. อสฺโสสุ โข ภิกฺขุณีโย เตสํ อุปาสกานํ
 อฺขฺฌายนฺตานํ ขียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ” ยา ตา ภิกฺขุณีโย อปฺปิจฺฉา
 ๔เป๔ ตา อฺขฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณีโย
 อณฺณทตฺถิกเกน ปริกฺขาเรน อณฺณทฺทิสิกเกน สงฺฆิกเกน สญฺญาจิกเกน
 อณฺณํ เจตาเปสฺสหนฺตฺติ ๔เป๔ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย

อณฺณทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อณฺณทตฺถิสิเกน สงฺฆิเกน สณฺณาจิเกน
 อณฺณํ เจตาเปนฺตํติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ
 นาม ภัทฺธเว ภัทฺธุนิโย อณฺณทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อณฺณทตฺถิสิเกน
 สงฺฆิเกน สณฺณาจิเกน อณฺณํ เจตาเปสฺสนฺตํ; เนตํ ภัทฺธเว
 อปฺปสหนฺนํ วา ปสาทาย ๕เป๕ เอวญฺจ ปน ภัทฺธเว ภัทฺธุนิโย
 อิมํ สีกฺขาปทํ อุตฺติสนฺตํ

[๗๖๔] “ยา ปน ภัทฺธุนิ อณฺณทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน
 อณฺณทตฺถิสิเกน สงฺฆิเกน สณฺณาจิเกน อณฺณํ เจตาเปยฺย,
 นิสฺสัคคิยํ ปาจิตฺตียนฺตํ.

[๗๖๕] ยา ปหาติ ยา ยาทิสสา ๕เป๕

ภัทฺธุนิติ ๕เป๕ อยํ อิมสฺมี อตฺถเ อธิปฺเปตา ภัทฺธุนิติ.

อณฺณทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อณฺณทตฺถิสิเกนาติ อณฺณสฺสตุถาย
 ทินฺเนน.

สงฺฆิเกนาติ สงฺฆสฺสตุถาย, น คณฺสส, น เอกภัทฺธุนิยา.

สณฺณาจิเกนาติ สยํ ยาจิตฺวา.

อณฺณํ เจตาเปยฺยยาติ ยํ อตฺถาย ทินฺนํ, ตํ จเปตฺวา อณฺณํ
 เจตาเปติ, ปโยเค ทุกฺกภูํ, ปฏฺฐิสาเกน นิสฺสัคคิยํ โหติ. นิสฺสชฺชิตพฺพํ
 สงฺฆสฺส วา คณฺสส วา เอกภัทฺธุนิยา วา. เอวญฺจ ปน ภัทฺธเว
 นิสฺสชฺชิตพฺพํ ๕เป๕ “อิทํ เม อยฺเย อณฺณทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน
 อณฺณทตฺถิสิเกน สงฺฆิเกน สณฺณาจิเกน อณฺณํ เจตาปิตํ นิสฺสัคคิยํ,
 อิมํ หิ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามิติ ๕เป๕ ทเทยฺยาติ ๕เป๕ ทเทยฺยุนฺติ
 ๕เป๕ อยฺยาย ทมฺมิติ.

๒ อี. เอตถนตเร อถ ไชติ อีเม ปาจา ทิสฺสนฺติ.

ภัทฐนินโย อญฺญทตฺถิเกน ปรีกฺขาเรน อญฺญทฺทิสฺสเกน มหาชนิเกน
 อญฺญํ เจตาเปสฺสนตฺติ. อสฺสอัสฺสํ โข ภัทฐนินโย ตสฺส อุปาสกสฺส
 อุชฺฌายนตฺสส ขียนตฺสส วิปาเจนตฺสส. ยา ตา ภัทฐนินโย อปฺปิจฺฉา
 ๕เป๕ ตา อุชฺฌายนตฺติ ขียนตฺติ วิปาเจนตฺติ “กถํ หิ นาม ภัทฐนินโย
 อญฺญทตฺถิเกน ปรีกฺขาเรน อญฺญทฺทิสฺสเกน มหาชนิเกน อญฺญํ
 เจตาเปสฺสนตฺติ ๕เป๕ “สจฺจํ กิร ภัทฺธเว ภัทฐนินโย อญฺญทตฺถิเกน
 ปรีกฺขาเรน อญฺญทฺทิสฺสเกน มหาชนิเกน อญฺญํ เจตาเปสฺสนตฺติ. “สจฺจํ
 ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภัทฺธเว ภัทฐนินโย
 อญฺญทตฺถิเกน ปรีกฺขาเรน อญฺญทฺทิสฺสเกน มหาชนิเกน อญฺญํ
 เจตาเปสฺสนตฺติ; เนตํ ภัทฺธเว อปฺปสฺสนนํ วา ปสาทาย ๕เป๕
 เอวญฺจ ปน ภัทฺธเว ภัทฐนินโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺสนตฺตุ

[๗๖๙] “ยา ปน ภัทฺธนํ อญฺญทตฺถิเกน ปรีกฺขาเรน
 อญฺญทฺทิสฺสเกน มหาชนิเกน อญฺญํ เจตาเปยฺย, นิสฺสัคคิยํ
 ปาจิตฺตียนตฺติ.

[๗๗๐] ยา ปนาติ ยา ยาทิสสา ๕เป๕

ภัทฺธนินฺติ ๕เป๕ อยํ อิมสฺมึ อตฺถเ อธิปฺเปตา ภัทฺธนินฺติ.

อญฺญทตฺถิเกน ปรีกฺขาเรน อญฺญทฺทิสฺสเกนาติ อญฺญสฺสตุถาย
 ทินฺเนน.

มหาชนิเกนาติ คณสฺสตุถาย,^๑ น สงฺฆสฺส, น เอกภัทฺธนินฺยา.

อญฺญํ เจตาเปยฺยยาติ ยํ อตฺถาย ทินฺนํ, ตํ จเปตฺวา
 อญฺญํ เจตาเปติ, ปโยเค ทุกฺกฏํ. ปฏฺฐิลาเภน นิสฺสัคคิยํ โหติ.

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ ส.,ฉ.,อ. คณสฺส

นินฺสชฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺส วา คณฺสฺส วา เอกภิกฺขุณฺเีย วา.
 เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว นินฺสชฺชิตพฺพํ ๔เปฯ “อิทํ เม อญฺเญ
 อญฺเญทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อญฺเญทตฺถิสิเกน มหาชนิเกน อญฺเญ
 เจตาปีตํ นินฺสคฺคิยํ, อิมํ สงฺฆสฺส นินฺสชฺชามิตี ๔เปฯ
 ทเพยฺยาตี ๔เปฯ ทเพยฺยุนฺตี ๔เปฯ อญฺยาเย ทมฺมมิตี.

[๗๗๑] อญฺเญทตฺถิเก อญฺเญทตฺถิกสญฺเญมา อญฺเญ เจตาเปตี,
 นินฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตียํ. อญฺเญทตฺถิเก เวมตฺติกา อญฺเญ เจตาเปตี,
 นินฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตียํ. อญฺเญทตฺถิเก อนญฺเญทตฺถิกสญฺเญมา อญฺเญ
 เจตาเปตี, นินฺสคฺคิยํ ปาจิตฺตียํ. นินฺสจฺจุจํ ปฏฺฐิลภิตฺวา ยถาทาเน
 อุปเนตพฺพํ. อนญฺเญทตฺถิเก อญฺเญทตฺถิกสญฺเญมา, อาปตฺติ ทุกฺกจฺจุสฺส.
 อนญฺเญทตฺถิเก เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทุกฺกจฺจุสฺส. อนญฺเญทตฺถิเก
 อนญฺเญทตฺถิกสญฺเญมา, อนาปตฺติ.

[๗๗๒] อนาปตฺติ เสสํ อุปเนตี, สามิเก อปฺโลเกตฺวา อุปเนตี,
 อาปทาสฺส, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาตี.

อภฺจมสิกฺขาปํ นิฏฺฐิตํ.

๕. นวมสิกฺขาปํ

[๗๗๓] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริตี เชตวเน
 อนาถปิณฺฑิกิสฺส อารามเ. เตน โข ปน สมเยน อญฺเญตรสฺส ปุคฺคสฺส
 ปรีเวณฺวาสิกา ภิกฺขุณฺเีย ยาคฺยุยา กิลมฺหติ. อถ โข โส ปุคฺโค
 ภิกฺขุณฺเีย ยาคฺคูตฺถาย จนฺทกํ สงฺฆริตฺวา อญฺเญตรสฺส อาปณฺนิกิสฺส
 ฆเร ปริกฺขารํ นิภฺชิปีตฺวา ภิกฺขุณฺเีย อุปสงฺกมิตฺวา เอตทวโจ

“อมุกสฺส อยฺเย อาปณิกสฺส ชฺเว ยาคฺคฺตถาย ปริกฺขารโ นิกฺขิตฺโต,
 ตโต ตณฺหุเล อหฺราเปตฺวา ยาคฺคฺ ปจฺาเปตฺวา ปริกฺกฺชธฺธาติ.
 ภิกฺขุณีโย เตน จ ปริกฺขารเณ สยฺปิ ยาจิตฺวา เกสชฺช เจตฺาเปตฺวา
 ปริกฺกฺชธฺสิ. [๑]” โส ปุโค ชานิตฺวา อฺชฺฌายติ ขียติ วิปาเจติ “กถํ
 หิ นาม ภิกฺขุณีโย อญฺญทตฺถิกเณ ปริกฺขารเณ อญฺญทฺทิสฺสิกเณ
 มหฺาชนิกเณ สญฺญาจิกเณ อญฺญํ เจตฺาเปสฺสนฺตํ. อสฺสํสํ โข
 ภิกฺขุณีโย ตสฺส ปุคสฺส อฺชฺฌายนฺตสฺส ขียนฺตสฺส วิปาเจนฺตสฺส.
 ยา ตา ภิกฺขุณีโย อปฺปิจฺฉา ๔เปฯ ตา อฺชฺฌายนฺติ ขียนฺติ
 วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณีโย อญฺญทตฺถิกเณ ปริกฺขารเณ
 อญฺญทฺทิสฺสิกเณ มหฺาชนิกเณ สญฺญาจิกเณ อญฺญํ เจตฺาเปสฺสนฺตํ
 ๔เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อญฺญทตฺถิกเณ ปริกฺขารเณ
 อญฺญทฺทิสฺสิกเณ มหฺาชนิกเณ สญฺญาจิกเณ อญฺญํ เจตฺาเปสฺสนฺตํ.
 “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว
 ภิกฺขุณีโย อญฺญทตฺถิกเณ ปริกฺขารเณ อญฺญทฺทิสฺสิกเณ มหฺาชนิกเณ
 สญฺญาจิกเณ อญฺญํ เจตฺาเปสฺสนฺตํ; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺนํ วา
 ปสาทาย ๔เปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อิมํ ลิกฺขาปทํ
 อฺทฺทิสฺสนฺตุ

[๗๗๔] “ยา ปน ภิกฺขุณี อญฺญทตฺถิกเณ ปริกฺขารเณ
 อญฺญทฺทิสฺสิกเณ มหฺาชนิกเณ สญฺญาจิกเณ อญฺญํ เจตฺาเปยฺย,
 นิสฺสัคคิยํ ปาจิตฺตียนฺติ.

[๗๗๕] ยา ปนฺหาติ ยา ยาทิสฺสา ๔เปฯ

ภิกฺขุณีติ ๔เปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

^๑ อ. เอตฺถนฺตเร อถ โขติ อิมํ ปาจา ทิสฺสนฺติ.

อณฺณทตฺถิเกน ปริกฺขารเณ อณฺณทตฺถิสิเกนาติ อณฺณสฺสตุถาย
ทินฺนเนน.

มหาชนิเกนาติ คณฺสฺสตุถาย,^๑ น สงฺฆสฺส, น เอกภิกฺขุณฺเีย.
สณฺณวาจิเกนาติ สยํ ยาจิตฺวา.

อณฺณํ เจตาเปยฺยาติ ยํ อตฺถาย ทินฺนํ, ตํ จเปตฺวา
อณฺณํ เจตาเปติ, ปโยเค ทุกฺกณฺ์. ปฏฺฐิลานเณ นิสฺสคฺคิยํ โหติ.
นิสฺสชฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺส วา คณฺสฺส วา เอกภิกฺขุณฺเีย วา. เอวณฺจ
ปน ภิกฺขเว นิสฺสชฺชิตพฺพํ ยเปยฺ “อิทํ เม อยฺเย อณฺณทตฺถิเกน
ปริกฺขารเณ อณฺณทตฺถิสิเกน มหาชนิเกน สณฺณวาจิเกน อณฺณํ
เจตาปิตํ นิสฺสคฺคิยํ, อิมาทํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามีติ ยเปยฺ
ทเทยฺยาติ ยเปยฺ ทเทยฺยุนฺหติ ยเปยฺ อยฺยาย ทมฺมีติ.

[๗๗๖] อณฺณทตฺถิเก อณฺณทตฺถิกสณฺณว อณฺณํ เจตาเปติ,
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ. อณฺณทตฺถิเก เวมตฺติกา อณฺณํ เจตาเปติ,
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ. อณฺณทตฺถิเก อนณฺณทตฺถิกสณฺณว อณฺณํ
เจตาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ. นิสฺสณฺจํ ปฏฺฐิลมิตฺวา ยถาทาเน
อุปเนตพฺพํ. อนณฺณทตฺถิเก อณฺณทตฺถิกสณฺณว, อาปตฺติ ทุกฺกณฺสฺส.
อนณฺณทตฺถิเก เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทุกฺกณฺสฺส. อนณฺณทตฺถิเก
อนณฺณทตฺถิกสณฺณว, อนาปตฺติ.

[๗๗๗] อนาปตฺติ เสสํ อุปเนติ, สามิเก อปฺโลเกตฺวา อุปเนติ,
อาปทาสฺสุ, อุมมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

นวมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๑๐. ทสมลิกขาปทံ

[๗๗๘] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตถิย์ วิหริติ เชตวเน
 อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน ถุลลนฺนทา ภิกขุณี
 พหุสฺสตา โหติ ภานิกา วิสารทา ปญฺจา^๑ ฐมฺมี กถํ กาทํ. พหุ
 มนุสฺสา ถุลลนฺนทํ ภิกขุณี ปยฺริฐปาสนฺติ. เตน โข ปน สมเยน
 ถุลลนฺนทาย ภิกขุณียา ปรีเวณํ อุทฺริยตี.^๒ มนุสฺสา ถุลลนฺนทํ ภิกขุณี
 เอตทวโจ “กิสฺสํ เต”^๓ อยฺเย ปรีเวณํ อุทฺริยตีติ. “นตฺถาสุ ทายกา,
 นตฺถิ การกาตี. อถ โข เต มนุสฺสา ถุลลนฺนทาย ภิกขุณียา ปรีเวณตฺถาย
 จนนทํ สงฺฆริตฺวา ถุลลนฺนทาย ภิกขุณียา ปรีกฺขารํ อทฺธํ. ถุลลนฺนทา
 ภิกขุณี เตน จ ปรีกฺขาเรน สยฺปิ ยาจิตฺวา เกสชฺช เจตาเปตฺวา
 ปรีกฺกชฺช. มนุสฺสา ชานิตฺวา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ
 นาม อยฺยา ถุลลนฺนทา อญฺญตฺถิเกน ปรีกฺขาเรน อญฺญทฺทิสฺสเกน
 ปุคฺคลิเกน สญฺญาจิเกน อญฺญํ เจตาเปสฺสตีติ ฯ”^๔ “สจฺจํ กิร
 ภิกฺขเว ถุลลนฺนทา ภิกขุณี อญฺญตฺถิเกน ปรีกฺขาเรน อญฺญทฺทิสฺสเกน
 ปุคฺคลิเกน สญฺญาจิเกน อญฺญํ เจตาเปตีติ. “สจฺจํ ภควาตี. วิครหิ
 พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ถุลลนฺนทา ภิกขุณี
 อญฺญตฺถิเกน ปรีกฺขาเรน อญฺญทฺทิสฺสเกน ปุคฺคลิเกน สญฺญาจิเกน
 อญฺญํ เจตาเปสฺสตีติ; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสन्नํ นวํ ปสาทาย ฯ”^๕
 เอวเมว ปน ภิกฺขเว ภิกขุณีโย อิมํ ลิกขาปทํ อุทฺทิสฺสนฺตุ

[๗๗๙] “ยา ปน ภิกขุณี อญฺญตฺถิเกน ปรีกฺขาเรน
 อญฺญทฺทิสฺสเกน ปุคฺคลิเกน สญฺญาจิเกน อญฺญํ เจตาเปยฺย,
 นิสฺสัคคิยํ ปาจิตฺตียนฺติ.

[๗๘๐] ยา ปหาตี ยา ยาทิสสา ฯ”^๖

พจนานุกรม ๒๖/๐๕/๒๕๕๕

^๑ ส.มหา. ปญฺญา, เอวมุปริปี.

^๒ จ. อุทฺริยตี.

^๓ อ. โว

ภิกฺขุณฺีติ ฯเปฯ อัย อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณฺีติ.

อณฺณทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน อณฺณทตฺถิเกนาติ อณฺณสฺสตุถาย
ทินฺน.

ปฺคฺคฺลิกเกนาติ เอกภิกฺขุณฺียา อตฺถาย,^๑ น สงฺฆสฺส , น คณฺสฺส.
สณฺณวาทิกเกนาติ สยํ ยาจิตฺวา.

อณฺณํ เจตาเปยฺยาติ ยํ อตฺถาย ทินฺน, ตํ จเปตฺวา อณฺณํ
เจตาเปติ, ปโยเค ทุกฺกฏํ. ปฏฺฐิลาเกน นิสฺสคฺคิยํ โหติ. นิสฺสชฺชิตพฺพํ
สงฺฆสฺส วา คณฺสฺส วา เอกภิกฺขุณฺียา วา. เอวเมว ปน ภิกฺขเว
นิสฺสชฺชิตพฺพํ ฯเปฯ “อิทํ เม อยฺเย อณฺณทตฺถิเกน ปริกฺขาเรน
อณฺณทตฺถิเกน ปฺคฺคฺลิกเกน สณฺณวาทิกเกน อณฺณํ เจตาปิตํ นิสฺสคฺคิยํ,
อิมํ หํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามิตี ฯเปฯ ทเพยฺยาติ ฯเปฯ ทเพยฺยุนฺติ
ฯเปฯ อยฺยาย ทมฺมีติ.

[๗๘๑] อณฺณทตฺถิเก อณฺณทตฺถิกสณฺณวา อณฺณํ เจตาเปติ,
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ. อณฺณทตฺถิเก เวมตฺติกา อณฺณํ เจตาเปติ,
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ. อณฺณทตฺถิเก อนณฺณทตฺถิกสณฺณวา อณฺณํ
เจตาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ. นิสฺสฏฺฐํ ปฏฺฐิภิตฺวา ยถาทาเน
อุปเนตพฺพํ. อนณฺณทตฺถิเก อณฺณทตฺถิกสณฺณวา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส.
อนณฺณทตฺถิเก เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. อนณฺณทตฺถิเก
อนณฺณทตฺถิกสณฺณวา, อนาปตฺติ.

[๗๘๒] อนาปตฺติ เสสํ อุปเนติ, สามิเก อปฺโลเกตฺวา อุปเนติ,
อาปทาสฺส, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ทสมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

ปตฺตวคฺโค ปจฺโม.

๒. จีวรวกุโค

๑. ปจมตีกุขาปท

[๗๘๓] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตถึยฺม วิหริติ เชตวนเ
อนาถปิณฑิกสฺส อารามเ. เตน โข ปน สมเยน ฤๅลนฺนทา
ภิกขุณี พหุสฺสตา โหติ ภานิกา วิสารทา ปญฺจา ฐมฺมึ กถํ กาทํ.
อถ โข ราชฯ ปเสนทิ โกสโล สิตกาเล มหคฺฉํ กมฺพลํ ปารุปีตฺวา,
เยน ฤๅลนฺนทา ภิกขุณี, เตนฺอุปสงฺกมิ; อุปสงฺกมิตฺวา ฤๅลนฺนทํ
ภิกขุณี อภิวาทิตฺวา เอกมฺนตํ นิสฺสีทิ. เอกมฺนตํ นิสฺสนฺ โข ราชานํ
ปเสนทึ โกสลํ ฤๅลนฺนทา ภิกขุณี ฐมฺมียา กถาย สนฺทสฺเสสิ
สมาทเปสิ สมุตฺเตเชสิ สมฺปหํเสสิ. อถ โข ราชฯ ปเสนทิ โกสโล
ฤๅลนฺนทาย ภิกขุณียา ฐมฺมียา กถาย สนฺทสฺสีโต สมาทปิโต
สมุตฺเตชิตो สมฺปหํสีโต ฤๅลนฺนทํ ภิกขุณี เอตทวโจ “วเทยฺยาสิ
อยฺเย, เยน อตฺถเกติ. “สเจ เม ตวํ มหาราช ทาทูกาโมสิ, อิมํ
กมฺพลํ เทหิติ. อถ โข ราชฯ ปเสนทิ โกสโล ฤๅลนฺนทาย
ภิกขุณียา กมฺพลํ ทตฺวา อุฏฺฐายาสนา ฤๅลนฺนทํ ภิกขุณี อภิวาทิตฺวา
ปทกฺขิณํ กตฺวา ปกุกามิ. มนุสฺสา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ
“มหิจฺฉา อีมา ภิกขุณียो อสนฺตุญฺจา, กถํ हि นาม ราชานํ กมฺพลํ
วิญญาเปสฺสตีติ. อสฺโสสุ โข ภิกขุณียो เตสํ มนุสฺसानํ
อุชฺฌายนฺตานํ ขียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ. ยา ตา ภิกขุณียो อปฺปิจฺฉา
ฯเปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ हि นาม อยฺยา
ฤๅลนฺนทา ราชานํ กมฺพลํ วิญญาเปสฺสตีติ ฯเปฯ “สจฺจํ กิร
ภิกฺขเว ฤๅลนฺนทา ภิกขุณี ราชานํ กมฺพลํ วิญญาเปตีติ.” “สจฺจํ

^๑ อ. วิญญาเปตีติ.

ภควาติ. วิคฺรหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ฤๅลลนฺนทา
ภิกฺขุนี้ ราชานํ กมฺพลํ วิญญาเปสฺสติ; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนทานํ
วา ปสาทาย ๔เปฯ เหวญจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณิโย อิมํ
สิกฺขาปทํ อุตฺตฺติสนฺตุ

[๗๘๔] “ครุปาปุรณํ^๑ ปน ภิกฺขุณิยา เจตาเปหฺติยา
จตุกกํสปรมํ เจตาเปตพฺพํ, ตโต เจ อุตฺตริ^๒ เจตาเปยฺย,
นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยฺหติ.

[๗๘๕] ครุปาปุรณํ นาม ยงฺกิณฺจิ สีตกาเล ปาปุรณํ.^๓

เจตาเปหฺติยาติ วิญญาเปหฺติยา.

จตุกกํสปรมํ เจตาเปตพฺพหฺติ โสฬสฺสหาปณฺณกํ
เจตาเปตพฺพํ.

ตโต เจ อุตฺตริ เจตาเปยฺยาติ ตทฺตฺตริ วิญญาเปติ, ปโยเค
ทูกกมฺ. ปฏฺฐิลาเกน นิสฺสคฺคิยํ โหติ. นิสฺสชฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺส วา
คณฺสฺส วา เอกภิกฺขุณิยา วา. เหวญจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสชฺชิตพฺพํ
“อิทํ เม อยฺเย ครุปาปุรณํ อติเรกจตุกกํสปรมํ เจตาปิตํ นิสฺสคฺคิยํ,
อิมาทํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามีติ ๔เปฯ ทเพยฺยาติ ๔เปฯ ทเพยฺยฺยฺหติ
๔เปฯ อยฺยาย ทมฺมีติ.

[๗๘๖] อติเรกจตุกกํเส อติเรกสณฺญา เจตาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ
ปาจิตฺติยํ. อติเรกจตุกกํเส เวมตฺติกา เจตาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ.
อติเรกจตุกกํเส อุณฺกสณฺญา เจตาเปติ, นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยํ.
อุณฺกจตุกกํเส อติเรกสณฺญา, อาปตฺติ ทูกกมฺสฺส. อุณฺกจตุกกํเส
เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทูกกมฺสฺส. อุณฺกจตุกกํเส อุณฺกสณฺญา, อนาปตฺติ.

^๑ ส.,ฉ.,อ. ครุปาปุรณํ ^๒ ส.,ฉ.,อ. อุตฺตริ, เหวมฺปริปิ. ^๓ ส.,ฉ.,เท.,อ. ปาปุรณํ.

[๗๘๗] อนาปตติ จตุกกัมปรมํ เจตาเปติ, อุณกจตุกกัมปรมํ เจตาเปติ, ฌาตกานํ, ปวาริตานํ, อญญสฺสตุถาย, อตฺตโน ฐเนน, มหคฺฉํ เจตาเปตฺตูกามสฺส อปฺปคฺฉํ เจตาเปติ, อุมมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ปจฺมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๒. ทุตติยสิกฺขาปทํ

[๗๘๘] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน อุลลนฺนทา ภิกฺขุณี พหุสฺสฺสตฺตา โหติ ภาณิกา วิสารทา ปญฺจา ฐมฺมี กถํ กาคุํ. อถ โข ราชฯ ปเสนทิ โกสโล อญฺหกาเล มหคฺฉํ ไชมํ ปารุปีตฺวา, เยน อุลลนฺนทา ภิกฺขุณี, เตนุปสงฺกมิ; อุปสงฺกมิตฺวา อุลลนฺนทํ ภิกฺขุณี อภิวาเทตฺวา เอกมนฺตํ นิสฺสีทิ. เอกมนฺตํ นิสฺสินฺ โข ราชานํ ปเสนทิ โกสลํ อุลลนฺนทา ภิกฺขุณี ฐมฺมียา กถาย สนฺทสฺสเสสิ สมากเปสิ สมุตฺเตเชสิ สมฺปหํเสสิ. อถ โข ราชฯ ปเสนทิ โกสโล อุลลนฺนทาย ภิกฺขุณียา ฐมฺมียา กถาย สนฺทสฺสสิโต สมากปิโต สมุตฺเตชิตฺโต สมฺปหํสิตฺโต อุลลนฺนทํ ภิกฺขุณี เอตทวโจ “วเทยฺยาสิ อยฺเย, เยน อตฺถิเถติ. “สเจ เม ตวํ มหาราช ทาตฺกามาสิ, อิมํ ไชมํ เทหิตฺติ. อถ ราชฯ ปเสนทิ โกสโล อุลลนฺนทาย ภิกฺขุณียา ไชมํ ทตฺวา อญฺจายาสนา อุลลนฺนทํ ภิกฺขุณี อภิวาเทตฺวา ปทกฺขิณํ กตฺวา ปกฺกามิ. มนุสฺสา อชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “มหิจฺฉา อิมฯ ภิกฺขุณิโย อสนฺตฺตฺตฺตา, กถํ हि นาม ราชานํ ไชมํ วิญญาเปสฺสนฺตฺตฺติ. อสฺสสํ โข ภิกฺขุณิโย เตสํ มนุสฺसानํ

อุชฺฌายนฺตานํ ขียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ. ยา ตา ภิกฺขุณีโย อปฺปิจฺจา
 ๕เปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อยฺยา
 ฤๅลลนฺนฺหา ราชานํ โขมํ วิญฺญาเปสฺสตีติ ๕เปฯ “สจฺจํ กิร
 ภิกฺขเว ฤๅลลนฺนฺหา ภิกฺขุณี ราชานํ โขมํ วิญฺญาเปตีติ.”
 “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว
 ฤๅลลนฺนฺหา ภิกฺขุณี ราชานํ โขมํ วิญฺญาเปสฺสตี; เนตํ ภิกฺขเว
 อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ๕เปฯ เอวฺมจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย
 อิมํ สิกฺขาปทํ อทฺทิสนฺตุ

[๗๘๙] “ลหุปาปุรณ”^๒ ปน ภิกฺขุณียา เจตาเปนฺติยา อทฺธ-
 เตยฺยํสปรมํ เจตาเปตพฺพํ, ตโต เจ อุตฺตริ เจตาเปยฺย,
 นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตฺติยนฺติ.

[๗๙๐] ลหุปาปุรณ นาม ยงฺกิณฺจิ อุนฺหกาเล ปาปุรณ.

เจตาเปนฺติยาติ วิญฺญาเปนฺติยา.

อทฺธเตยฺยํสปรมํ เจตาเปตพฺพนฺติ ทสฺกหาปณฺณกํ
 เจตาเปตพฺพํ.

ตโต เจ อุตฺตริ เจตาเปยฺยาติ ตทฺตฺตริ วิญฺญาเปติ, ปโยเค
 ทุกฺกมฺ. ปฏฺฐิลาเภณ นิสฺสคฺคิยํ โหติ. นิสฺสชฺชิตพฺพํ สงฺฆสฺส วา
 คณฺสฺส วา เอกภิกฺขุณียา วา. เอวฺมจ ปน ภิกฺขเว นิสฺสชฺชิตพฺพํ
 “อิทํ เม อยฺเย ลหุปาปุรณํ อติเรกอทฺธเตยฺยํสปรมํ เจตาปิตํ
 นิสฺสคฺคิยํ, อิมาทํ สงฺฆสฺส นิสฺสชฺชามีติ ๕เปฯ ทเทยฺยาติ ๕เปฯ
 ทเทยฺยนฺติ ๕เปฯ อยฺยาย ทมฺมีติ.

[๗๙๑] อติเรกอนุตตมเตชฺฐกัมมสเส อติเรกสญญา เจตาเปติ,
 นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตุตฺติยํ. อติเรกอนุตตมเตชฺฐกัมมสเส เวมติกา เจตาเปติ,
 นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตุตฺติยํ. อติเรกอนุตตมเตชฺฐกัมมสเส อุณฺณกสญญา เจตาเปติ,
 นิสฺสคฺคิยํ ปาจิตุตฺติยํ. อุณฺณกอนุตตมเตชฺฐกัมมสเส อติเรกสญญา, อาปตฺตติ
 ทุกฺกฏสฺส. อุณฺณกอนุตตมเตชฺฐกัมมสเส เวมติกา, อาปตฺตติ ทุกฺกฏสฺส.
 อุณฺณกอนุตตมเตชฺฐกัมมสเส อุณฺณกสญญา, อนาปตฺตติ.

[๗๙๒] อนาปตติ อทฺธมเตยฺยกัมปรมํ เจตาเปติ, อุณฺณกอทฺธม-
เตยฺยกัมปรมํ เจตาเปติ, ฌาตกาณํ, ปวารีตาณํ, อญฺญสฺสตุถาย.
อตุตฺตโน ฐเนน, มหคฺฆํ เจตาเปตุกามสฺส อปฺปคฺฆํ เจตาเปติ,
อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

តុតិយសិក្ខាបកំ និព្វតំ.

อุทฺทิมฺหิ จา โข อຍယာယိ တိဓ နိဓုဓနုဓိယာ ပာဓိတုတိယာ ဝမ္မာ.
တတုဓယယာယိ ပုဓုဓာမိ ဂဓုဓိတုဓ ပရိဓုဓာ. ဟုတိယမ္ပိ ပုဓုဓာမိ ဂဓုဓိတုဓ
ပရိဓုဓာ. တတိယမ္ပိ ပုဓုဓာမိ ဂဓုဓိတုဓ ပရိဓုဓာ. ပရိဓုဓာဓေတုဓယာယိ,
တဓုဓာ တုဓုဓိ, ဧဝမေတံ ဘာဓာယာမိတိ.

ภิกขุณีวิภงฺเก

និរុត្តកុកិយកណ្តោះ និរ្យាទិតំ.

๔. ปาจิตติยกณฑ์

อิเม โข ปนยยาโย จสญฺจิสตา ปาจิตติยา ฐมา อุทฺเทสํ
อาคจฺจนฺติ.

๑. ลสฺสณวคฺโค

๑. ปจฺมสฺสิกฺขาปทํ

[๗๙๓] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน อณฺณตเรน อุปาสเกน
ภิกฺขุนี้สงฺฆเ ลสฺสณเณ ปวาริตฺโต โหติ “ยาสํ อยฺยานํ ลสฺสณเณ
อตฺถเ อหํ ลสฺสณนาติ. เขตฺตปาโล จ อาณตฺโต โหติ “สเจ
ภิกฺขุนี้โย อาคจฺจนฺติ, เอกเมกาย ภิกฺขุนี้ยา เทว ตโย ภณฺฑิกเ
เทหิตฺติ. เตน โข ปน สมเยน สวตฺถิยํ อุตฺตวเ โหติ. ยถาภตํ
ลสฺสณํ ปริกฺขยํ อคมาสิ. ภิกฺขุนี้โย ตํ อุปาสกํ อุปสงฺกमितฺวา
เอตทวโจจํ “ลสฺสณเณ อาวุโส อตฺถเติ. “นตฺถเยเย ยถาภตํ ลสฺสณํ
ปริกฺขีณํ, เขตฺตํ คจฺจนฺตาติ. อุลลนฺนทา ภิกฺขุนี้ เขตฺตํ คนฺตฺวา น
มตฺตํ ชานิตฺวา พหุํ ลสฺสณํ หราเปสิ. เขตฺตปาโล อุชฺฌายติ ขียติ
วิปาเจติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุนี้โย “เขตฺตํ คนฺตฺวา” น มตฺตํ
ชานิตฺวา พหุํ ลสฺสณํ หราเปสฺสนฺตฺติ. อสฺสสํ โข ภิกฺขุนี้โย [๑]^๒
เขตฺตปาโล อุชฺฌายนฺตฺส ขียนฺตฺส วิปาเจนฺตฺส. ยา ตา
ภิกฺขุนี้โย อปฺปิจฺจา ฯเปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ

หมดอายุ 26/05/2566

๑-๑) ฉ.,เท.,อิ. อิเม ปาจา น ทิสฺสนฺติ.

๒) ฉ.,เท.,อิ. เอตฺถนฺตเร ตสฺสาติ อปํ ปาโร ทิสฺสตี.

“กถิ หิ นาม อยยา อุลลนฺหา น มตฺตํ ชานิตฺวา พหุํ ลฺลนํ
 หาราเปสฺสตีติ ฯ” “สจฺจํ กิร ภัทฺทเว อุลลนฺหา ภัทฺทนี
 น มตฺตํ ชานิตฺวา พหุํ ลฺลนํ หาราเปตีติ.” “สจฺจํ ภควาติ.
 วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถิ หิ นาม ภัทฺทเว อุลลนฺหา ภัทฺทนี
 น มตฺตํ ชานิตฺวา พหุํ ลฺลนํ หาราเปสฺสตีติ; เนตํ ภัทฺทเว
 อปฺปสฺสนฺหานํ วา ปสาทาย ปสฺสนฺหานํ วา ภิกฺขุโยภาวาย, อถเชวตํ
 ภัทฺทเว อปฺปสฺสนฺหานญฺเจว อปฺปสาทาย ปสฺสนฺหานญฺจ เอกจฺจานํ
 อณฺณตตฺตยาติ.

อถปิ ภควา อุลลนฺทํ ภัทฺทนี อเนกปริยาเยน วิครหิตฺวา
 ภัทฺทนี ตทฺทจฺจวีกํ ตทฺทโลมิกํ ฐมฺมี กถิ กตฺวา ภัทฺท
 อามนฺเตสิ

“ภุตฺตํ พุทฺโธ ภัทฺทเว อุลลนฺหา ภัทฺทนี อณฺณตรสฺส พุราหฺมณสฺส
 ปชาปตี”^๑ อโหสิ. ติสฺโส จ ฐิตโร นนฺหา นนฺทวตี สุนฺทรีนฺหา.
 อถปิ ภัทฺทเว โส พุราหฺมณเณ กาลํ กตฺวา อณฺณตรํ หํสโยนี
 อุปฺปชฺชติ. ตสฺส สพุพฺโสวณฺณมยา ปตฺตา อหฺลํ. โส ตาสํ
 เอเกกํ ปตฺตํ เทติ. อถปิ ภัทฺทเว อุลลนฺหา ภัทฺทนี “อโย หํโส
 อมฺหากํ เอเกกํ ปตฺตํ เทตีติ ตํ หํสราชํ คเหตฺวา นิปฺปตฺตํ
 อกาสิ, ตสฺส ปุณฺ ชายมาณา ปตฺตา เสตา สมฺปชฺชิสฺสุ. ตทาหุ”^๔
 ภัทฺทเว อุลลนฺหา ภัทฺทนี อติโลเกน สุวณฺณา ปริหีนา, อิทานิ
 ลฺลนฺตา ปริหายิสฺสตีติ.

^๑ อ. อโย ปาโจ น ทิสฺสตี.

^๓ จ. ปชาปตี, อ. อโย ปาโจ น ทิสฺสตี.

^๒ เท., อ. หาราเปสฺสตี.

^๔ จ., เท., อ. ตทาปี

ยํ ลทฺธํ เตน ตฺวญฺจพฺพํ อติโลโก หิ ปาปโก
หํสราชํ คเหตฺวาน สุวณฺณา ปรีหยาถาติ.

อถโข ภควา อุลลนฺนทํ ภิกฺขุนี้ อเนกปริยาเยน วิครหิตฺวา
ฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุนี้โย อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกิสนฺตุ

[๗๙๔] “ยา ปน ภิกฺขุนี้ ลสฺสํ ขาทะเยย, ปาจิตฺตียนฺติ.

[๗๙๕] ยา ปนาติ ยา ยาหิสา ฯเปฯ

ภิกฺขุนี้ติ ฯเปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกฺขุนี้ติ.

ลสฺสํ นาม มาตฺรํ^๑ วุจฺจติ. “ขาทิสฺสามีติ ปฏฺิคฺคณฺหาติ, อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส. อชฺโฆหาเร อชฺโฆหาเร อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.

[๗๙๖] ลสฺสเณ ลสฺสณสญฺญา ขาทติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.
ลสฺสเณ เวมตฺติกา ขาทติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส. ลสฺสเณ อลสฺสณสญฺญา
ขาทติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส. อลสฺสเณ ลสฺสณสญฺญา ขาทติ,
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. อลสฺสเณ เวมตฺติกา ขาทติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส.
อลสฺสเณ อลสฺสณสญฺญา ขาทติ, อนาปตฺติ.

[๗๙๗] อนาปตฺติ ปลณฺฑทฺเเก, ภณฺฑชนกฺเเก, หรีตกฺเเก, จาปลสฺสเณ,
สฺฐปสฺสํปาเก, มํสสฺสํปาเก, เตลสฺสํปาเก, สาทฺพะเว, อุตฺตฺริภงฺเก, อุมฺมตฺติกาเย,
อาทิกมฺมิกายาติ.

ปจฺมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๒. ทุตติยสิกขาปท

[๗๙๘] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน จพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุณิโย สมฺพาเช โลมํ สํหฺราเปตฺวา อจิรวติยา นทียา เวสียาหิ
สทฺธิํ นคฺคา เอกติตฺถเ นหฺยยนฺติ. เวสียา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ
วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณิโย สมฺพาเช โลมํ สํหฺราเปสฺสนฺติ,
เสยฺยถาปิ คิหิณิโย กามโมคฺคิณิโยติ. อสฺสอสฺสุ โข ภิกฺขุณิโย ตาสํ
เวสียานํ อุชฺฌายนฺตึนํ ขียนฺตึนํ วิปาเจนฺตึนํ. ยา ตา ภิกฺขุณิโย
อปฺปิจฺจ ๕เปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม
จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณิโย สมฺพาเช โลมํ สํหฺราเปสฺสนฺตึติ ๕เปฯ “สจฺจํ
กิริ ภิกฺขเว จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณิโย สมฺพาเช โลมํ สํหฺราเปนฺตึติ.
“สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว
จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณิโย สมฺพาเช โลมํ สํหฺราเปสฺสนฺติ; เนตํ ภิกฺขเว
อปฺปสฺนฺหานํ วา ปสฺสาทาย ๕เปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณิโย
อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกิสฺนฺตุ

[๗๙๙] “ยา ปน ภิกฺขุณี สมฺพาเช โลมํ สํหฺราเปยฺย,
ปาจิตฺตियนฺติ.

[๘๐๐] ยา ปหาติ ยา ยาทิสสา ๕เปฯ

ภิกฺขุณีติ ๕เปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺถเ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

สมฺพาโร นาม อุภฺ อุกฺกจฺจกา มุตฺตกรณํ.

สํหฺราเปยฺยาติ เอกมฺปิ โลมํ สํหฺราเปติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส.
พหุเกปิ โลเม สํหฺราเปติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส.

[๘๐๑] อนาปตฺติ อาพาธปฺปจฺจยา, อุมฺมตฺติกาเย, อาทิกมฺมิกาयाติ.

ทฺตติยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๓. ตติยสิกฺขาปทํ

[๘๐๒] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน เทว ภิกฺขุณฺโณ อนภิริติยา ปิพิตา โอวรํ ปวิสิตฺวา ตลฆาตกํ กโรนฺติ. ภิกฺขุณฺโณ เตน สทฺเทเน อปฺชาวิตฺวา ตา ภิกฺขุณฺโณ เอตทวโจจํ “กิสฺส ตุมฺเห อยฺเย ปุริเสน สทฺธี ปทฺสฺสเถาติ.” “น มยฺ อยฺเย ปุริเสน สทฺธี ปทฺสฺสามาติ.”^๑ ภิกฺขุณฺโณ เอตมตฺถํ อารโจะสฺส. ยา ตา ภิกฺขุณฺโณ อปฺปิจฺจนา ๔เป๔ ตา อุชฺฌายนฺติ ขิยนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณฺโณ ตลฆาตกํ กริสฺสนฺตฺติ ๔เป๔ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ ตลฆาตกํ กโรนฺตฺติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ ตลฆาตกํ กริสฺสนฺติ; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ๔เป๔ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกทิสฺนตฺตุ

[๘๐๓] “ตลฆาตเก ปาจิตฺตียนฺติ.

[๘๐๔] ตลฆาตกํ นาม สมฺมสฺสํ สาทิยนฺติ อนตฺมโส อูปฺพลปฺตฺเตนปิ มุตฺตกรเณ ปหาริ เทติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส.

^๑ ส.,ฉ.,เท.,อ. สมปทฺสฺสเถาติ.

^๒ ส.,ฉ.,เท.,อ. สมปทฺสฺสามาติ.

[๘๐๕] อนาปัตติ อาพาธปัจจุจยา, อุมมตติกาย, อาทิกมมิกายาติ.

ตติยสิกขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๔. จตุตถสิกขาปทํ

[๘๐๖] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตถิยํ วิหริติ เชตวเน อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน “อณฺณตโร ปุราณ-ราโชโรโธ ภัทฺทนีสุ ปพฺพชิตो”^๑ โหติ. อณฺณตรา ภัทฺทนี อนภิริติยา ปิพิตา, เยน सा ภัทฺทนี, เตนุปลสงฺกมิ; อุปสงฺกมิตฺวา ตํ ภัทฺทนี เอตทวโจ “ราชา โข อยฺเย ตุมฺहे จิราจิริ คจฺจติ, กถํ ตุมฺहे ธาเรธาติ. “ชตฺตมฺภจฺเจน อยฺเยติ. “กํ เอตํ อยฺเย ชตฺตมฺภจฺกนฺติ. อถ โข सा ภัทฺทนี ตสฺสา ภัทฺทนียา ชตฺตมฺภจฺกํ อาจิกฺขิ. อถ โข सा ภัทฺทนี ชตฺตมฺภจฺกํ อาทียิตฺวา โหวิตุํ วิสฺสริตฺวา เอกมฺนตํ จทฺเทสิ. ภัทฺทนีโย มกฺขิกาหิ สมฺปริกิณฺณํ ปสฺสิตฺวา เอวมาหํสุ “กสฺสิทํ กมฺมฺนฺติ. सा เอวมาห “มยฺหิทํ กมฺมฺนฺติ. ยา ता ภัทฺทนีโย อปฺปิจฺจา ๔เปฯ ता อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ हि นาม ภัทฺทนี ชตฺตมฺภจฺกํ อาทียิสฺสตีติ ๔เปฯ “สจฺจํ กิร ภัทฺทเว ภัทฺทนี ชตฺตมฺภจฺกํ อาทียิตฺติ.”^๒ “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ हि นาม ภัทฺทเว ภัทฺทนี ชตฺตมฺภจฺกํ อาทียิสฺสติ; เนตํ ภัทฺทเว อปฺปสฺนฺหานํ वा ปสาทาย ๔เปฯ เอวญฺจ ปน ภัทฺทเว ภัทฺทนีโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺนฺตุ

^{๑-๑} ส.,ฉ.,เท.,อ. อณฺณตรา ปุราณราโชโรธา ภัทฺทนีสุ ปพฺพชิตา

^๒ เท.,อ. อาทียิตติ.

[๘๐๗] “ชตฺตมฏฺฐเก ปาจิตฺตียนฺตฺติ.

[๘๐๘] ชตฺตมฏฺฐกํ นาม ชตฺตมยํ กฏฺฐมยํ ปิฏฺฐมยํ มตฺตติกาเมยํ.
[]^๑ สมฺมสฺสํ สาทิยนฺตฺติ อนฺตมโส อฺปฺปฺลปตฺตมปิ มุตฺตการณํ
ปเวเสตฺติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.

[๘๐๙] อนาปตฺติ อาพาธปฺปจฺจยา, อุมฺมตฺติกาย, อาทิ-
กมฺมิกายาติ.

จตฺตตฺถสฺสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๕. ปญฺจมสฺสิกฺขาปทํ

[๘๑๐] เตเน สมเยเน พุทฺโธ ภควา สกฺกเกสฺส วิหฺรติ กปฺล-
วตฺถุสฺสมี นิโครธารามะ. อถโข มหาปชาปตี^๒ โคตมี, เยเน ภควา,
เตนฺอุปสงฺกมิ; อฺปฺสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ อวิวาทะเตวาทา อโรวาทะ อฏฺฐจาสิ.
“ทุคฺคณฺโธ ภควา มาตฺตคาโมติ. อถโข ภควา “อาทิยนฺตฺติ โข
ภิกฺขุณฺโณ อุกฺกสฺสทฺธิกนฺตฺติ มหาปชาปตี โคตมี ฐมฺมียา กถาย
สนฺทสฺสเสสิ สมหาทเปสิ สมฺมุตฺเตเชสิ สมฺปหํเสสิ. อถโข มหาปชาปตี
โคตมี ภควตา ฐมฺมียา กถาย สนฺทสฺสสิตา สมหาทปิตา สมฺมุตฺเตชิตา
สมฺปหํสิตา ภควนฺตํ อวิวาทะเตวาทา ปทกฺขิณํ กตฺวา ปกฺกามิ. อถโข
ภควา เอตฺตสฺสมี นิทานะ เอตฺตสฺสมี ปกรณะ ฐมฺมึ กถํ กตฺวา ภิกฺขุ
อามนฺเตสิ “อนฺุชานามิ ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ อุกฺกสฺสทฺธิกนฺตฺติ.

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ ส.,ฉ.,อ. เอตฺถนฺตเร อาทิเยยฺยาตฺติติ อยํ ปาโง ทิสฺสติ.

^๒ ส.,ฉ.,เท.,อ.,มหา. มหาปชาปตี

เตน โข ปน สมเยน อณฺเฏตธา ภัทฐนึ “ภควตา อุทกสุทฺธิกา
 อณฺเฏตธาติ อติคฺคฺภีรึ อุทกสุทฺธิกั อาทิยนฺตี มุตฺตกรณเ วณํ
 อกาสิ. อถ โข สา ภัทฐนึ ภัทฐนึนํ เอตมตฺถํ อารุเจสิ.”^๑ ยา ता
 ภัทฺฐนึโย อปฺปิจุฉา ฯเปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ ขิยนฺติ วิปาเจนฺติ
 “กถํ หิ นาม ภัทฐนึ อติคฺคฺภีรึ อุทกสุทฺธิกั อาทิยิสฺสตีติ ฯเปฯ
 “สจฺจํ กิร ภัทฺฐเว ภัทฐนึ อติคฺคฺภีรึ อุทกสุทฺธิกั อาทิยตีติ.”^๒
 “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภัทฺฐเว
 ภัทฐนึ อติคฺคฺภีรึ อุทกสุทฺธิกั อาทิยิสฺสตี; เนตํ ภัทฺฐเว อปฺปสนฺนํ
 วา ปสาทาย ฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภัทฺฐเว ภัทฺฐนึโย อิมํ
 สิขฺขาปทํ อุทฺทิสฺสนฺตุ

[๘๑๑] “อุทกสุทฺธิกั ปน ภัทฺฐนึยา อาทิยมานาย ทฺวํคฺค-
 ปพฺพปรมํ อาทาทพฺพํ, ตํ อติกฺกาเมนฺติยา ปาจิตฺติยนฺติ.

[๘๑๒] อุทกสุทฺธิกา^๓ นาม มุตฺตกรณสฺส โชวนา วุจฺจติ.

आतिยमानयाति โชวนฺติยา.

ทฺวํคฺคปพฺพปรมํ อาทาทพฺพนฺติ ทฺวิสฺส อํคฺคฺสิสฺส^๔ เทวปพฺพ-
 ปรมา อาทาทพฺพา.

ตํ อติกฺกาเมนฺติยาติ สมฺผสฺสํ สาทิยนฺตี อนฺตมโส เกสคฺค-
 มตฺตํปิ อติกฺกาเมติ, อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส.

[๘๑๓] อติเรกทฺวํคฺคปพฺเพ อติเรกสญฺญา อาทิยติ, อาปตฺติ
 ปาจิตฺติยสฺส. อติเรกทฺวํคฺคปพฺเพ เวเมติกา อาทิยติ, อาปตฺติ

ปาจิตติยสฺส. อติเรกทวํคฺคฺลปพฺเพ อุนกสณฺญา อาทียติ, อาปตฺติ
 ปาจิตติยสฺส. อุนกทวํคฺคฺลปพฺเพ อติเรกสณฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกณฺณสฺส.
 อุนกทวํคฺคฺลปพฺเพ เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทุกฺกณฺณสฺส. อุนกทวํคฺคฺลปพฺเพ
 อุนกสณฺญา, อนาปตฺติ.

[๘๑๔] อนาปตฺติ ทวํคฺคฺลปพฺพปรมํ อาทียติ, อุนกทวํคฺค-
 ปพฺพปรมํ อาทียติ, อาพาธปฺปจฺจยา, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ปญฺจมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๖. ฉนฺนจสิกฺขาปทํ

[๘๑๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
 อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน อาโรหฺนโต นาม
 มหามตฺโต ภิกฺขุสฺส ปพฺพชิตฺโต โหติ. ตสฺส ปุราณทฺตฺติยิกา ภิกฺขุณีสุ
 ปพฺพชิตา โหติ. เตน โข ปน สมเยน โส ภิกฺขุ ตสฺสา
 ภิกฺขุณียา สนฺติเก ภตฺตวิสสคฺคํ กโรติ. อถ โข सा ภิกฺขุณีตสฺส
 ภิกฺขุโน ภูณฺชนตสฺส ปาณีเยน จ วิธฺวปเนน จ อุปติฏฺฐิตฺวา
 เคหสิตกถํ กเถติ อจฺจาวทติ. อถ โข โส ภิกฺขุ ตํ ภิกฺขุณี
 อปสาเทติ “มา ภคินี เอวฺรูปํ อกาสิ, เนตํ กปฺปตฺตีติ. “ปฺปพฺเพ มํ
 ตวํ เอวฺมจฺจ เอวฺมจฺจ กโรสิ, อิทานิ เอตฺตํ น สหสีติ ปาณียถาลกํ
 มตฺถเก อาสุมฺภิตฺวา วิธฺวปเนน ปหารํ อทาสิ. ยา ตา ภิกฺขุณียो
 อปฺปิจฺจนา ฯเปฯ ตา อชฺชฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม
 ภิกฺขุณี ภิกฺขุสฺส ปหารํ ทสฺสตีติ ฯเปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุณี
 ภิกฺขุสฺส ปหารํ เทตีติ.” “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา

หมดอายุ 26/05/2566

“กถํ หิ นาม ภิกขเว ภิกขุณี ภิกขุสฺส ปหารํ ทสฺสติ; เนตํ
ภิกขเว อปฺปสหนฺนํ วา ปสาทาย ๔เปฯ เอวญฺจ ปน ภิกขเว
ภิกขุณีโย อิมํ สีกฺขาปทํ อุทฺทิสฺนตฺถ

[๘๑๖] “ยา ปน ภิกขุณี ภิกขุสฺส ญฺชนฺตสฺส ปาณีเยน
วา วิฐฺปนฺเนน วา อุปตฺติญฺเจยฺย, ปาจิตฺตियนฺติ.

[๘๑๗] ยา ปหาติ ยา ยาทิสสา ๔เปฯ

ภิกขุณีติ ๔เปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺถเอ อธิปฺเปตา ภิกขุณีติ.

ภิกขุสฺสชาติ อุปสมฺปนฺนสฺส.

ญฺชนฺตสฺสชาติ ปญฺจนฺนํ โภชนานํ อญฺจตรํ โภชนํ
ญฺชนฺตสฺส.

ปาณียํ นาม ยงฺกิญฺจิ ปาณียํ.

วิฐฺปนํ นาม ยา กาจิ วิชฺณี.

อุปตฺติญฺเจยฺยาติ หตฺถปาเส ติฏฺฐติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส.

[๘๑๘] อุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสญฺญา ปาณีเยน วา วิฐฺปนฺเน
วา อุปตฺติญฺจติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส. อุปสมฺปนฺเน เวมตฺติกา
ปาณีเยน วา วิฐฺปนฺเน วา อุปตฺติญฺจติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส.
อุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสญฺญา ปาณีเยน วา วิฐฺปนฺเน วา
อุปตฺติญฺจติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส. หตฺถปาสํ วิชฺชิตฺวา อุปตฺติญฺจติ,
อาปตฺติ ทุกฺกญฺจสฺส. ขาทนียํ ขาทนฺตสฺส อุปตฺติญฺจติ, อาปตฺติ
ทุกฺกญฺจสฺส. อนุปสมฺปนฺนสฺส อุปตฺติญฺจติ, อาปตฺติ ทุกฺกญฺจสฺส.
อนุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกญฺจสฺส. อนุปสมฺปนฺเน
เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทุกฺกญฺจสฺส. อนุปสมฺปนฺเน อนุปสมฺปนฺนสญฺญา,
อาปตฺติ ทุกฺกญฺจสฺส.

[๘๑๙] อนาปตฺติ เทติ, ทาเปติ, อนุปสมฺปนฺนํ อาณาเปติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ฉฺฉจฺจสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๗. สตฺตมสิกฺขาปทํ

[๘๒๐] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุณฺโิย สสฺส-
กาเล อามกธณฺณํ วิญญาเปตฺวา นครํ อภิหฺรณฺติ.^๑ ทฺวารภูจฺจาเน
“เทถยฺเย”^๒ ภาคณฺติ ปลิพุทฺธิตฺวา^๓ มุญฺจิสฺสุ. อถ โข ตา ภิกฺขุณฺโิย
อุปสฺสยํ คนฺตฺวา ภิกฺขุณฺโิย เอตมตฺถํ อโรเจสฺสุ. ยา ตา ภิกฺขุณฺโิย
อปฺปิจฺฉา ๔เปฯ ตา อชฺชฌายณฺติ ขียนฺติ วิปาเจณฺติ “กถํ หิ นาม
ภิกฺขุณฺโิย อามกธณฺณํ วิญญาเปสฺสนฺตฺติติ ๔เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว
ภิกฺขุณฺโิย อามกธณฺณํ วิญญาเปณฺตฺติติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ
พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโิย อามกธณฺณํ
วิญญาเปสฺสนฺตฺติ; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสหนฺนํ วา ปสาทาย ๔เปฯ
เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโิย อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺสนฺตุ

[๘๒๑] “ยา ปน ภิกฺขุณฺโิย อามกธณฺณํ วิญญาเปตฺวา^๔ วา
วิญญาปาเปตฺวา^๕ วา ภชฺชิตฺวา วา ภชฺชาเปตฺวา วา โกฏฺฐเฏตฺวา
วา โกฏฺฐฎาเปตฺวา วา ปจิตฺวา วา ปจาเปตฺวา วา ภูณฺเชยฺย,
ปาจิตฺตฺติยณฺติ.

^๑ ส.ฉ.เท.อ. อติหฺรณฺติ.

^๒ ส.ฉ. ทฺวารภูจฺจาเน “เทถายฺเย, เท. ทฺวารภูจฺจา “เทถายฺเย

^๓ ส.ฉ.เท. ปลิพุทฺธิตฺวา

^๔ ส.ฉ.เท. วิญญตฺวา, อ. วิญญิตฺวา

^๕ ส.ฉ.เท.อ. วิญญาเปตฺวา

[๘๒๒] ยา ปหาติ ยา ยาทิสา ๔เปฯ
 ภิกขุณีติ ๔เปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกขุณีติ.
 อามกธณฺณํ นาม สาลิ วีหิ ยโว โคฐโม กงฺค วรโก
 กุฑฺฐสโก.

วิณฺญาเปตฺวาติ สยํ วิณฺญาเปตฺวา.

วิณฺญาปาเปตฺวาติ อณฺณํ วิณฺญาปาเปตฺวา.

ภชฺชิตฺวาติ สยํ ภชฺชิตฺวา.

ภชฺชาเปตฺวาติ อณฺณํ ภชฺชาเปตฺวา.

โกฏฺฐเฏตฺวาติ สยํ โกฏฺฐเฏตฺวา.

โกฏฺฐาเปตฺวาติ อณฺณํ โกฏฺฐาเปตฺวา.

ปจิตฺวาติ สยํ ปจิตฺวา.

ปจาเปตฺวาติ อณฺณํ ปจาเปตฺวา. “ภุณฺขิสฺสสามีติ ปฏฺิคฺคณฺหาติ,
 อาปตฺติ ทุกฺกสฺส. อชฺโฆหาเร อชฺโฆหาเร อาปตฺติ ปาจิตตियสฺส.

[๘๒๓] อนาปตฺติ อาพาธปฺปจฺจยา, อปรณฺณํ วิณฺญาเปติ,
 อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

สตุตฺตมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๘. อฏฺฐมสิกฺขาปทํ

[๘๒๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน
 อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน อณฺณตโร
 พุราหฺมणे นิพฺพิฏฺฐราชภโฏ “ตณฺเฑว ภฏฺปถํ ยาจิสฺสสามีติ สีสํ
 นฺหายิตฺวา ภิกขุณฺฐปสฺสยํ นิสฺสาย ราชกฺลํ คจฺจติ. อณฺณตฺรา

ภิกฺขุณี กุฏาเห วจฺจํ กตฺวา ติโรกฺขฺเต จตฺตฺเนตฺติ ตสฺส
 พฺราหฺมณสฺส มตฺถเก อาสุมฺภิ. อถ โข โส พฺราหฺมณฺ อชฺฌายติ
 ขียติ วิปาเจติ “อสฺสมณฺิโย อีมา มฺนุทา พนฺธกิณฺิโย, กถํ หิ
 นาม กุฏกฏาหํ มตฺถเก อาสุมฺภิสฺสนฺติ, อีมาสํ อฺปสฺสยํ ฌาเปสฺสามีติ
 อุมฺภุํ คเหตฺวา อฺปสฺสยํ ปวิสติ. อณฺเฑตโร อฺปาสโก อฺปสฺสยา
 นิกฺขมนฺโต อทฺทส ตํ พฺราหฺมณํ อุมฺภุํ คเหตฺวา อฺปสฺสยํ
 ปวิสฺนฺตํ; ทิสฺวาน ตํ พฺราหฺมณํ เอตทวโจ “กิสฺส ตวํ โภ อุมฺภุํ
 คเหตฺวา อฺปสฺสยํ ปวิสฺสีติ. “อีมา โภมํ” มฺนุทา พนฺธกิณฺิโย
 กุฏกฏาหํ มตฺถเก อาสุมฺภิสฺส, อีมาสํ อฺปสฺสยํ ฌาเปสฺสามีติ. “คจฺจ
 โภ []” มงฺคลํ เอตํ, สหสฺสํ ลจฺจสิ ตณฺจ ภฏฺฐปณฺติ. อถ โข โส
 พฺราหฺมณฺ สีสํ นฺหายิตฺวา ราชกฺลํ คนฺตฺวา สหสฺสํ อลตฺถ ตณฺจ
 ภฏฺฐปณฺ. อถ โข โส อฺปาสโก อฺปสฺสยํ ปวิสิตฺวา ภิกฺขุณฺิณํ เอตมตฺถํ
 อาโรเจตฺวา ปรีภาสิ. ยา ตา ภิกฺขุณฺิโย อปฺปิจฺจา ๔เปฯ ตา
 อชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณฺิโย อฺจุจาร์
 ติโรกฺขฺเต จตฺตฺเนตฺติติ ๔เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺิโย
 อฺจุจาร์ ติโรกฺขฺเต จตฺตฺเนตฺติติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ
 ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺิโย อฺจุจาร์ ติโรกฺขฺเต
 จตฺตฺเนตฺติ; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ๔เปฯ
 เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อฺทฺทิสฺนฺตุ

[๘๒๕] “ยา ปน ภิกฺขุณี อฺจุจาร์ วา ปสฺสาวํ วา สงฺการํ
 วา วิมาสํ วา ติโรกฺขฺเต วา ติโรปกาเร วา จตฺตฺนํ วา
 จตฺตฺนาเปยฺย วา, ปาจิตฺตียนฺติ.

[๘๒๖] ยา ปหาติ ยา ยาทิสา ๕เปฯ

ภิกขุณีติ ๕เปฯ อัย อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกขุณีติ.

อุจฺจาโร นาม คฺคุโธ วุจฺจติ.

ปสฺสาโว นาม มุตฺตํ วุจฺจติ.

สงฺการํ นาม กจฺวรํ วุจฺจติ.

วิฆาฬํ นาม จลกานิ วา อฏฺฐิกานิ วา อุจฺฉิณฺโงทกํ วา
วุจฺจติ.^๑

กฺขุทฺโธ นาม ตโย กฺขุทฺทา อิกฺขจฺกา กฺขุทฺโธ สีลา กฺขุทฺโธ ทารุ-
กฺขุทฺโธ.

ปกาโร นาม ตโย ปการา อิกฺขจฺกา ปกาโร สีลา ปกาโร
ทารุ ปกาโร. ตโร กฺขุทฺเตติ กฺขุทฺตสฺส ปฺรโต.

ตโร ปกาเรติ ปการสฺส ปฺรโต.

จทฺเทยฺยาติ สยํ จทฺเตติ, อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส.

จทฺทาเปยฺยาติ อณฺณํ อาณาเปติ, อาปตฺติ ทุกฺกณฺณสฺส. สกั
อาณตฺตา พหุํปิ จทฺเตติ, อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส.

[๘๒๗] อนาปตฺติ โอลฺลเกตฺวา จทฺเตติ, อวลณฺเช จทฺเตติ,
อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

อฏฺฐมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

^๑ ส.,ฉ.,อ. อัย ปาโร น ทิสฺสติ.

๕. นววมลิกฺขาปทํ

[๘๒๘] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรสฺส
พฺรหฺมณสฺส ภิกฺขุณฺฺปสฺสยํ นิสฺสาย ยวกฺเขตฺตํ โหติ. ภิกฺขุณฺฺโย
อุจฺจารํปี ปสฺสาวํปี สงฺการํปี วิฆาสํปี เขตฺเต จตฺตฺเทนฺติ. อถ โข
โส พฺรหฺมโณ อุชฺฌายติ ขียติ วิปาเจติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณฺฺโย
อมฺหากํ ยวกฺเขตฺตํ ทฺวสฺสสนฺตีติ. อสฺสสํ โข ภิกฺขุณฺฺโย ตสฺส
พฺรหฺมณสฺส อุชฺฌายนฺตสฺส ขียนฺตสฺส วิปาเจนฺตสฺส. ยถา
ภิกฺขุณฺฺโย อปฺปิจฺจ ๔เปยฺย ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ
“กถํ หิ นาม ภิกฺขุณฺฺโย อุจฺจารํปี ปสฺสาวํปี สงฺการํปี วิฆาสํปี
หริเต จตฺตฺเทสนฺตีติ ๔เปยฺย “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺฺโย อุจฺจารํปี
ปสฺสาวํปี สงฺการํปี วิฆาสํปี หริเต จตฺตฺเทสนฺตีติ. “สจฺจํ ภควาติ.
วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺฺโย อุจฺจารํปี
ปสฺสาวํปี สงฺการํปี วิฆาสํปี หริเต จตฺตฺเทสนฺติ; เนตํ ภิกฺขเว
อปฺปสนฺนํ นวํ ปสาทาย ๔เปยฺย เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺฺโย
อิมํ ลิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺสนฺตุ

[๘๒๙] “ยถา ปน ภิกฺขุณฺฺยํ อุจฺจารํ วา ปสฺสาวํ วา สงฺการํ
วา วิฆาสํ วา หริเต จตฺตฺเทยฺย วา จตฺตฺทาเปยฺย วา,
ปาจิตฺตียนฺติ.

[๘๓๐] ยถา ปณาติ ยถา ยาทิสสา ๔เปยฺย

ภิกฺขุณฺฺยํ ๔เปยฺย อयํ อิมสฺมี อตฺถเ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณฺฺยํ.

อุจฺจารโร นาม คฺคฺโค วุจฺจติ.

ปสฺสาโว นาม มุตฺตํ วุจฺจติ.

สงฺการํ นาม กจวํ วุจฺจติ.

วิฆาสํ นาม จลกานิ วา อฏฺฐิกานิ วา อุกฺคินฺนุโจทกํ วา
วุจฺจติ.^๑

หริตํ นาม ปุพฺพพณฺณํ อปรณฺณํ, ยํ มนุสฺसानํ อุปฺโปคปริโปคํ
โรปิมี.

ฉทฺทเทยฺยาติ สยํ ฉทฺทเทติ. อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส.

ฉทฺทาเปยฺยาติ อณฺณํ อาณาเปติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสส. สกั
อาณตฺตา พหุํปิ ฉทฺทเทติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส.

[๘๓๑] หริเต หริตสญฺญา ฉทฺทเทติ วา ฉทฺทาเปติ วา,
อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส. หริเต เวมตฺติกา ฉทฺทเทติ วา ฉทฺทาเปติ
วา, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส. หริเต อหริตสญฺญา ฉทฺทเทติ วา
ฉทฺทาเปติ วา, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส. อหริเต หริตสญฺญา,
อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสส. อหริเต เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสส. อหริเต
อหริตสญฺญา, อนาปตฺติ.

[๘๓๒] อนาปตฺติ โอลฺลเกตฺวา ฉทฺทเทติ, เขตฺตมริยาเท
ฉทฺทเทติ, สามิเก อาปุจฺฉา^๒ อลฺลเกตฺวา ฉทฺทเทติ, อุมฺมตฺติกาย,
อาทิกมฺมิกายาติ.

นวมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

^๑ ส.,ฉ.,อ. ยอฺ ปาโจ น ทิสฺสติ.

^๒ ส.,ฉ.,เท.,อ. อาปุจฺฉิตฺวา

๑๐. ทสมสิกฺขาปทํ

[๘๓๓] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา ราชคเห วิหฺรติ เวฬุวนเ
 กลนฺทกนิวาเป. เตน โข ปน สมเยน ราชคเห คิรคฺคสมชฺชโ
 หิ. จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโณ คิรคฺคสมชฺชํ ทสฺสนาย อคมฺส.
 มนุสฺสา อุชฺฌายนฺติ ขิยนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณฺโณ
 นจจํปี คีตํปี วาทิตํปี ทสฺสนาย คจฺฉิสฺสนฺติ,^๑ เสยฺยถาปี คิหิณฺโณ
 กามโมคฺชินฺโณติ. อสฺสสํ โข ภิกฺขุณฺโณ เตสํ มนุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตานํ
 ขิยนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ. ยา ตา ภิกฺขุณฺโณ อปฺปิจฺฉา ๔เปฯ ตา
 อุชฺฌายนฺติ ขิยนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโณ
 นจจํปี คีตํปี วาทิตํปี ทสฺสนาย คจฺฉิสฺสนฺตีติ ๔เปฯ “สจฺจํ กิร
 ภิกฺขเว จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโณ นจจํปี คีตํปี วาทิตํปี ทสฺสนาย
 คจฺฉนฺตีติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม
 ภิกฺขเว จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโณ นจจํปี คีตํปี วาทิตํปี ทสฺสนาย
 คจฺฉิสฺสนฺติ; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสณฺนํ วา ปสาทาย ๔เปฯ
 เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺสนฺตุ

[๘๓๔] “ยา ปน ภิกฺขุณี นจจํ วา คีตํ วา วาทิตํ วา
 ทสฺสนาย คจฺเจยฺย, ปาจิตฺตยนฺติ.

[๘๓๕] ยา ปหาติ ยา ยาทิสสา ๔เปฯ

ภิกฺขุณีติ ๔เปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

นจจํ นาม ยงฺกิณฺจิ นจจํ.

คีตัม นาม ยงฺกิญฺจิ คีตัม.

วาทิตัม นาม ยงฺกิญฺจิ วาทิตัม.

[๘๓๖] ทสฺสนาย คจฺจติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. ยตฺถ จิตฺตา ปสฺสติ วา สุณฺหาติ วา, อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส. ทสฺสนุปจาร์^๑ วิชฺชิตฺวา ปุณฺนปุณฺนํ ปสฺสติ วา สุณฺหาติ วา, อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส. เอกเมกํ ทสฺสนาย คจฺจติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. ยตฺถ จิตฺตา ปสฺสติ วา สุณฺหาติ วา, อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส. ทสฺสนุปจาร์ วิชฺชิตฺวา ปุณฺนปุณฺนํ ปสฺสติ วา สุณฺหาติ วา, อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส.

[๘๓๗] อนาปตฺติ อารามे จิตฺตา ปสฺสติ วา สุณฺหาติ วา, ภัทฺฐนียา จิโตกาสํ วา นิสินฺโนกาสํ วา นิปนฺโนกาสํ วา อาคนฺตฺวา นจฺจนฺติ วา คายนฺติ วา วาเทนฺติ วา, ปฏฺวิปถํ คจฺจนฺติ ปสฺสติ วา สุณฺหาติ วา, สติ กรณียะ, คนฺตฺวา ปสฺสติ วา สุณฺหาติ วา, อาปทาสฺ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ทสมสฺสิทฺธาปทํ นิฏฺฐจิตฺตัม.

๒. อนุทธการวคฺโค

๑. ปจฺมสฺสิทฺธาปทํ

[๘๓๘] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน ภทฺททาย กาปิลานียา อนฺเตวาสินียา ภัทฺฐนียา^๒ ฌาตโก ปุริโส คามกา

^๑ สี่,จ.,เท.,อิ. ทสฺสนุปจาร์, เอมฺมปริปิ. ^๒ อิ. อนฺเตวาสิภัทฺฐนียา, เอมฺมปริปิ.

สาวตฺถิ อคมาสิ เกนจิเทว กรณิเยน. อถโข สา ภิกฺขุณี เตน
 ปุริเสน สทฺธิ รตฺตนุทธการเ อปฺปทีเป เอเกเนกา สนฺติภฺจติปิ
 สลฺลปติปิ. ยา ตา ภิกฺขุณีโย อปฺปิจฺจ ๕เปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ
 ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณี รตฺตนุทธการเ อปฺปทีเป
 ปุริเสน สทฺธิ เอเกเนกา สนฺติภฺจิสฺสติปิ สลฺลปิสฺสติปิติ ๕เปฯ
 “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุณี รตฺตนุทธการเ อปฺปทีเป ปุริเสน สทฺธิ
 เอเกเนกา สนฺติภฺจติปิ สลฺลปติปิติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ
 ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุณี รตฺตนุทธการเ อปฺปทีเป
 ปุริเสน สทฺธิ เอเกเนกา สนฺติภฺจิสฺสติปิ สลฺลปิสฺสติปิ; เนตํ ภิกฺขเว
 อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ๕เปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย
 อิมํ สิกขาปํ อุกฺกมิตฺตํ

[๘๓๙] “ยา ปน ภิกฺขุณี รตฺตนุทธการเ อปฺปทีเป ปุริเสน
 สทฺธิ เอเกเนกา สนฺติภฺจเยยฺย วา สลฺลเปยฺย วา, ปาจิตฺตียนฺติ.

[๘๔๐] ยา ปหาติ ยา ยาทิสสา ๕เปฯ

ภิกฺขุณีติ ๕เปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺเต อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

รตฺตนุทธการเติ โอคฺคเต สฺริเย.”

อปฺปทีเปติ อนาโลเก.

ปุริโส นาม มนุสฺสปุริโส, น ยกฺโข น เปโต น
 ติรจฺฉานคโต, วิญญู ปฏฺวิฬโส สนฺติภฺจิตฺํ สลฺลปิตฺํ.

สทฺธินฺติ เอกโต.

เอเกเนกาติ ปุริโส เจว โหติ ภิกฺขุณี จ.

สนฺติฏฺเฐย วาติ ปุริสสฺส หตฺถปาเส ติฏฺฐติ, อาปตฺติ
ปาจิตตियสฺส.

สฺลลเปยฺย วาติ ปุริสสฺส หตฺถปาเส จิตฺตา สฺลลปติ, อาปตฺติ
ปาจิตตियสฺส. หตฺถปาสํ วิชิตฺวา สนฺติฏฺฐติ วา สฺลลปติ วา,
อาปตฺติ ทุกฺกมฺมสฺส. ยกฺเขน วา เปเตน วา ปณฺทเกน วา
ติรจฺฉานคตมฺนุสฺสวિકฺคเหน วา สทฺธิ์ สนฺติฏฺฐติ วา สฺลลปติ วา,
อาปตฺติ ทุกฺกมฺมสฺส.

[๘๔๑] อนาปตฺติ ยา กาจิ^๑ วิมฺมมฺหุ ตฺติยา^๒ โหติ, อรโหเปกฺขา,
อณฺณาวีหิตา สนฺติฏฺฐติ วา สฺลลปติ วา, อุมฺมตฺติกาย, อาทิ-
กมฺมิกายาติ.

ปจฺจมฺมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๒. ทุตฺติยสิกฺขาปทํ

[๘๔๒] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน ภทฺททาย
กาปิลานิยา อนนฺเตวาสินิยา ภัทฺทนิยา ฌาตโก ปุริโส คามกา
สาวตฺถิ อคฺมาสิ เกณจิเทว กรณิเยน. อถ โข สา ภัทฺทนี “ภควตา
ปฏฺฐิกขิตฺตํ รตฺตนฺธกาเร อปฺปทีเป ปุริเสน สทฺธิ์ เอเกเนกา
สนฺติฏฺฐิตุํ สฺลลปิตฺตุนฺติ เตเนว ปุริเสน สทฺธิ์ ปฏฺฐิจฺฉนฺเน โอภาเส
เอเกเนกา สนฺติฏฺฐติปิ สฺลลปติปิ. ยา ตา ภัทฺทนีโย อปฺปิจฺฉา
ฯเปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภัทฺทนี

^๑ ส.,ฉ.,เท.,อิ. โย โกจิ, เอวมฺปรีปิ.

^๒ ส.,ฉ.,เท.,อิ. ทุตฺติโย, เอวมฺปรีปิ.

ปฏิจฺจนฺนเน โອกาสเ ปຸຣິສເນ สทຸຣີ ເອເກເນກາ สนฺตိฏฺฐจิสฺສติປິ
 สลฺลປิสฺສติປິຕິ ฯປေฯ “สจฺຈံ กิຣ ກິຖເວ ກິຖຸນີ ປຸຸຸຈີຈນນເ
 ໂອກາສເ ປຸຣິສເນ ສຸຣີ ເອເກເນກາ ສນຕິຸຸຈຕິປິ ສລປຕິປິຕິ. “ສຈຈໍ
 ກວາຕິ. ວິຣຸຸທິ ພຸຸໂໄ ກວາ “ກໍ ທີ ນາມ ກິຖເວ ກິຖຸນີ
 ປຸຸຸຈີຈນນເ ໂອກາສເ ປຸຣິສເນ ສຸຣີ ເອເກເນກາ ສນຕິຸຸຈສສຕິປິ
 ສລປສສຕິປິ; ເນຕໍ ກິຖເວ ອປປສນຸນານໍ ວາ ປສາທາຍ ະປເຢ
 ເວຸຸຸຸຈ ປນ ກິຖເວ ກິຖຸນີໂຍ ອີມໍ ສິກຸຂາປທໍ ອຸທຸທິສນຕຸ

[๘๔๓] “ยา ปน วิกฺขุณี ปฏิจฺจนฺนเน โອกาสเ ปຸຣິສເນ สทຸຣີ
 ເອເກເນກາ สนฺตိฏฺฐເຍຍ ວາ ສລປເຍຍ ວາ, ປາຈິຕຸຕິຍນຸຕິ.

[๘๔๔] ยา ปหาติ ยา ยาทิสา ฯປເຢ

วิกฺขุນີຕິ ະປເຢ ອຍໍ ອີມສຸມີ ອຕຸເ ອຣິປເປຕາ ກິຖຸນີຕິ.

ปฏิจฺจนฺໂ ນາມ ໂອກາສໂ ກຸທຸເທນ ວາ ກວາເງນ ວາ
 ກິລຸເຂນ ວາ ສາຸນີປາກາເນນ ວາ ຣຸກຸເຂນ ວາ ຄມຸເກນ ວາ
 ໂກຸຸຸຈພິກາຍ^๑ ວາ ເຍນ ເກນຈິ ປຸຸຸຈີຈນໂ ໂຫຕິ.

ປຸຣິສໂ ນາມ ມນຸສສປຸຣິສໂ, ນ ຍກຸໂໄ ນ ເປໂຕ ນ
 ຕິຣຈຸຈານຄໂຕ, ວິຸຸຸຸຸ ປຸຸຸຸໂໄ ສນຕິຸຸຈຕິຕຸ ສລປຕຸ.

สทຸຣີນຸຕິ ເອກໂຕ.

ເອເກເນກາຕິ ປຸຣິສໂ ເຈວ ໂຫຕິ ກິຖຸນີ ຈ.

สนฺตိฏฺฐເຍຍ ວາຕິ ປຸຣິສສສ ທຕຸຸປາເສ ຕິຸຸຸຈຕິ, ອາປຕຕິ
 ປາຈິຕຸຕິຍສສ.

สลดเปยย วาติ ปุริสสฺส หตฺถปาเส จิตฺตา สลดปติ, อาปตฺติ ปาจิตติยสฺส. หตฺถปาสํ วิชิตฺวา สนฺติภูจฺติ วา สลดปติ วา, อาปตฺติ ทุกฺกภูสฺส. ยกฺเขน วา เปเตน วา ปณฺทเกน วา ตีรจฺฉานคตฺมนุสฺสวિકฺคเหน วา สทฺธิ สนฺติภูจฺติ วา สลดปติ วา, อาปตฺติ ทุกฺกภูสฺส.

[๘๔๕] อนาปตฺติ ยา กาจิ วิณฺญ หุตฺติยา โหติ, อรโหเปกฺขา, อณฺณาวีหิตา สนฺติภูจฺติ วา สลดปติ วา, อุมฺมตฺติกาย. อาทิกมฺมิกายาติ.

หุตฺติยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐจิตํ.

๓. ตติยสิกฺขาปทํ

[๘๔๖] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน ภทฺททาย กาปิลานิยา อนุตฺตวาสินิยา ภิกฺขุณิยา ฌาตโก ปุริโส คามกา สาวตฺถิ อคฺมาสิ เกนจิเทว กรณิเยน. อถ โข सा ภิกฺขุณี “ภควตา ปฏิกฺขิตตํ ปฏิจฺฉนฺเน โอภาเส ปุริเสน สทฺธิ เอเกเนกา สนฺติภูจฺติตุํ สลดปิตฺตุนฺติ เตเนว ปุริเสน สทฺธิ อชฺโฌกาสฺส เอเกเนกา สนฺติภูจฺติปิ สลดปติปิ. ยา ตา ภิกฺขุณิโย อปฺปิจฺฉา ๔เปยฺ ตา อชฺฉายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ हि นาม ภิกฺขุณี อชฺโฌกาสฺส ปุริเสน สทฺธิ เอเกเนกา สนฺติภูจฺติสฺสตีปิ สลดปิสฺสตีปิติ ๔เปยฺ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุณี อชฺโฌกาสฺส ปุริเสน สทฺธิ เอเกเนกา สนฺติภูจฺติปิ สลดปติปิติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ हि นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุณี อชฺโฌกาสฺส ปุริเสน สทฺธิ เอเกเนกา สนฺติภูจฺติสฺสตีปิ

สลลปิสุสตีปิ; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ๕เปย
เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณิโย อิมํ สิกขาปทํ อุกฺกมิตฺตํ

[๘๔๗] “ยา ปน ภิกฺขุณี อชฺโฌกาเส ปุริเสน สทฺธิ
เอเกเนกา สหติญฺเจยฺย วา สลลเปยฺย วา, ปาจิตฺตียนฺติ.

[๘๔๘] ยา ปหาติ ยา ยาทิสสา ๕เปย

ภิกฺขุณีติ ๕เปย อยํ อิมสฺมี อตฺถเ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

อชฺโฌกาโส นาม อปฺปฏิจฺจนฺโน โหติ กุฑฺเดว วา กวาณฺเณ
วา กิลฺยฺเชน วา สาณิปาการเณ วา รุกฺเขน วา ธมฺมเกน วา
โกฏฺฐพิกาย วา, เยน เกนจิ อปฺปฏิจฺจนฺโน โหติ.

ปุริโส นาม มนุสฺสปุริโส, น ยกฺโข น เปโต น
ตฺริจฺฉานคโต, วิญฺญ ปฏฺวิโล สหติญฺจิต्तํ สลลปิต्तํ.

สทฺธิหนฺติ เอกโต.

เอเกเนกาติ ปุริโส เจว โหติ ภิกฺขุณี จ.

สหติญฺเจยฺย วาติ ปุริสสฺส หตฺถปาเส ติฏฺฐติ, อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส.

สลลเปยฺย วาติ ปุริสสฺส หตฺถปาเส จิตฺตา สลลปติ, อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส. หตฺถปาสํ วิชิตฺวา สหติญฺจติ วา สลลปติ วา,
อาปตฺติ ทุกกฺกสฺส. ยกฺเขน วา เปเตน วา ปณฺทเกน วา
ตฺริจฺฉานคตมนุสฺสวિકฺคเณน วา สทฺธิ สหติญฺจติ วาสลลปติ วา,
อาปตฺติ ทุกกฺกสฺส.

[๘๔๙] อนาปตติ ยา กาจิ วิญญู ทุตติยา โหติ, อรโหเปกฺขา, อญฺญาวิหิตา สนฺติฏฺฐติ वा สลฺลปติ वा, อุมฺมตฺติกา, อาทิกมฺมิกา, ยาทิ.

ติตฺยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๔. จตุตฺถสิกฺขาปทํ

[๘๕๐] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน อุลฺลนฺนทา ภิกฺขุณี รติยายปิ^๑ พฺยุहेปิ สิงฺฆาภฺเฏปิ ปุริเสน สทฺธิ เอเกเนกา สนฺติฏฺฐติปิ สลฺลปติปิ นิกณฺณิกํปิ ชปฺเปติ ทุตฺติยกํปิ ภิกฺขุณี อุกฺกมฺมชยเต. ยา ตา ภิกฺขุณีโย อปฺปิจฺจ ๕เป ๕ ตา อุกฺกมฺมชยเต ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อญฺยา อุลฺลนฺนทา รติยายปิ พฺยุहेปิ สิงฺฆาภฺเฏปิ ปุริเสน สทฺธิ เอเกเนกา สนฺติฏฺฐิสฺสติปิ สลฺลปิสฺสติปิ นิกณฺณิกํปิ ชปฺปิสฺสติ ทุตฺติยกํปิ ภิกฺขุณี อุกฺกมฺมชยเต ๕เป ๕ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว อุลฺลนฺนทา ภิกฺขุณี รติยายปิ พฺยุहेปิ สิงฺฆาภฺเฏปิ ปุริเสน สทฺธิ เอเกเนกา สนฺติฏฺฐติปิ สลฺลปติปิ นิกณฺณิกํปิ ชปฺเปติ ทุตฺติยกํปิ ภิกฺขุณี อุกฺกมฺมชยเต. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว อุลฺลนฺนทา ภิกฺขุณี รติยายปิ พฺยุहेปิ สิงฺฆาภฺเฏปิ ปุริเสน สทฺธิ เอเกเนกา สนฺติฏฺฐิสฺสติปิ สลฺลปิสฺสติปิ นิกณฺณิกํปิ ชปฺปิสฺสติ ทุตฺติยกํปิ ภิกฺขุณี อุกฺกมฺมชยเต; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ๕เป ๕ เอวเมว ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกมฺมชยเต.

^๑ ส.ฉ.เท. รติกายปิ, เอวมฺปรปิ.

[๘๕๑] “ยา ปน ภิกขุณี รติยาย วา พฺยุเห วา สิงฆาฏเก
วา ปุริเสน สทุธิ เอเกเนกา สนฺติฏฺเฐยฺย วา สลฺลเปยฺย วา
นิกณฺณิกํ วา ชปะเปยฺย ทฺติยิกํ วา ภิกขุณี อฺยุโยเชยฺย,
ปาจิตฺตียนฺติ.

[๘๕๒] ยา ปนาติ ยา ยาทิสา ๔เปฯ

ภิกขุณีติ ๔เปฯ อํยํ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปะเตตา ภิกขุณีติ.

รติยา นาม รจฺฉา วุจฺจติ.

พฺยุห์ นาม เยเนว ปวิสฺนฺติ, เตเนว นิกฺขมนฺติ.

สิงฆาฏโก นาม จจฺจริ วุจฺจติ.

ปุริโส นาม มนุสฺสปุริโส, น ยกฺโข น เปโต น
ติรจฺฉานคโต, วิญญฺ ปฏฺวิพลฺ สนฺติฏฺฐิจิตุํ สลฺลปิตุํ.

สทุธินฺติ เอกโต.

เอเกเนกาติ ปุริโส เจว โหติ ภิกขุณี จ.

สนฺติฏฺเฐยฺย วาติ ปุริสสฺส หตฺถปาเส ติฏฺฐจติ, อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส.

สลฺลเปยฺย วาติ ปุริสสฺส หตฺถปาเส จิตา สลฺลปติ, อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส.

นิกณฺณิกํ วา ชปะเปยฺยาติ ปุริสสฺส อุกกณฺณเก อาโรเจติ,
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.

ทฺติยิกํ วา ภิกขุณี อฺยุโยเชยฺยาติ อนาจารํ อัจริตฺตูกามา
ทฺติยิกํ^๑ ภิกขุณี อฺยุโยเชติ, อาปตฺติ ทุกกฏฺสส. ทสฺสนฺนุปจาร วา

สวณุปจารี วา วิชหนตฺติยา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. วิชหิตฺเต อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส. หตฺถปาสํ วิชหิตฺวา สนฺติภฺจติ วา สลฺลปติ วา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. ยกฺเขน วา เปเตน วา ปณฺทเกน วา ตีรจฺฉานคตมฺนุสฺสวึคฺคเหน วา สทฺฐี สนฺติภฺจติ วา สลฺลปติ วา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส.

[๘๕๓] อนาปตฺติ ยา กาจิ วิณฺญ หุติยา โหติ, อรโหเปกฺขา, อณฺณาวิหิตา สนฺติภฺจติ วา สลฺลปติ วา, น อนาจารี อัจริตฺตูกามา, สติ กรณียเ หุติยิกํ ภิกฺขุณี อุกฺโขเชติ, อุมฺมตฺติกาย. อาทิกมฺมิกายาติ.

จตุตฺถสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๕. ปญฺจมสิกฺขาปทํ

[๘๕๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน อณฺณตฺรา ภิกฺขุณี อณฺณตฺรสฺส กุลสฺส กุลุปฺปิกา โหติ นิจฺจภตฺติกา. อถ โข สา ภิกฺขุณี ปุพฺพพณฺ्हสมยํ นิวาเสตฺวา ปตฺตจิวฺรมาทาย,^๑ เยน ตํ กุลํ, เตนุปลสงฺกมิ; อุปสงฺกมิตฺวา อาสเน นิสิตฺติวา สามิกเ อนาปุจฺฉา ปกฺกามิ. ตสฺส กุลสฺส ทาสี ฃรํ สมมชฺชนฺตี ตํ อาสนํ ภาชนนฺตฺริกาย ปกฺขิปี. มนุสฺสา ตํ อาสนํ อปสฺสนฺตา ตํ ภิกฺขุณี เอตทวโจจํ “กหนฺตํ อยฺเย อาสนนฺติ. “นาหนฺตํ อาวุโส อาสนํ ปสฺสามิติ. “เทหฺยเย”^๒ ตํ อาสนนฺติ ปริภาสิตฺวา นิจฺจภตฺตํ ปจฺฉินฺทิสฺสุ. อถ โข เต มนุสฺสา ฃรํ โสเชนฺตา ตํ อาสนํ ภาชนนฺตฺริกาย

^๑ เท.,อิ. ปตฺตจิวฺร อาทาย

^๒ ส.,ฉ.,เท. เทถายฺเย, อิ. เทถยฺเย

ปสฺสิตฺวา ตํ ภิกขุํ ขมาเปตฺวา นิจฺจมตฺตํ ปณฺจเปสฺสุ. อถ โข
 สา ภิกขุํ ภิกขุํนิ เอตมตฺถํ อาโรเจสิ. ยํ ตา ภิกขุํนิโย
 อปฺปิจฺฉา ๔เปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม
 ภิกขุํนิ ปุเรมตฺตํ กุลานิ อุปสงฺกมิตฺวา อาสเน นิสิตฺวา สามิเก
 อนาปุจฺฉา ปกฺกมิสฺสตีติ ๔เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกขุํนิ
 ปุเรมตฺตํ กุลานิ อุปสงฺกมิตฺวา อาสเน นิสิตฺวา สามิเก อนาปุจฺฉา
 ปกฺกมตีติ.” “สจฺจํ ภควาติ.”^๒ วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม
 ภิกฺขเว ภิกขุํนิ ปุเรมตฺตํ กุลานิ อุปสงฺกมิตฺวา อาสเน นิสิตฺวา
 สามิเก อนาปุจฺฉา ปกฺกมิสฺสตี; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ นว
 ปสาทาย ๔เปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกขุํนิโย อิมํ สิทขาปทํ
 อุทฺทิสนฺตุ

[๘๕๕] “ยา ปน ภิกขุํนิ ปุเรมตฺตํ กุลานิ อุปสงฺกมิตฺวา
 อาสเน นิสิตฺวา สามิเก อนาปุจฺฉา ปกฺกเมยฺย, ปาจิตฺตียนฺติ.

[๘๕๖] ยา ปนาติ ยา ยาทิสา ๔เปฯ

ภิกขุํนิตฺติ ๔เปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺถเ อธิปฺเปตา ภิกขุํนิตฺติ.

ปุเรมตฺตํ นาม อรุณฺคฺคณฺ^๓ อุปาทาย ยาว มชฺฌนฺติกา.^๔

กุลํ นาม จตฺตาริ กุลานิ ขตฺตียกุลํ พุราหุมนกุลํ เวสฺสกุลํ
 สุกฺกุทกุลํ. อุปสงฺกมิตฺวาติ ตตฺถ คนฺตฺวา.

อาสนํ นาม ปลลฺงกสฺส โอกาโส วุจฺจติ.

นิสิตฺวาติ ตสฺมี นิสิตฺวา.

สามิเก อนาปุจฺฉา ปกฺกเมยฺยาติ โย ตสฺมี กุเล มนุสฺโส
สามิโก ทาตุ^๑ ตํ อนาปุจฺฉา. อโนวสฺสีก^๒ อติกกมฺนฺติยา^๓ อาปตฺติ
ปาจิตตियสฺส. อชฺโฌกาสเ อุปจารํ อติกกมฺนฺติยา อาปตฺติ
ปาจิตตियสฺส.

[๘๕๗] อนาปุจฺฉิตเ อนาปุจฺฉิตสญฺญา ปกฺกมฺติ, อาปตฺติ
ปาจิตตियสฺส. อนาปุจฺฉิตเ เวมตฺิกา ปกฺกมฺติ, อาปตฺติ ปาจิตตियสฺส.
อนาปุจฺฉิตเ อาปุจฺฉิตสญฺญา ปกฺกมฺติ, อาปตฺติ ปาจิตตियสฺส. ปลฺลงฺกสฺส
อโนกาสเ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. อาปุจฺฉิตเ อนาปุจฺฉิตสญฺญา, อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส. อาปุจฺฉิตเ เวมตฺิกา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. อาปุจฺฉิตเ
อาปุจฺฉิตสญฺญา, อนาปตฺติ.

[๘๕๘] อนาปตฺติ อาปุจฺฉา คจฺฉติ, อสฺหาริเม, คิลานาย,
อาปทาสฺ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ปณฺจมสฺสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๖. ฉฏฺฐสฺสิกฺขาปทํ

[๘๕๙] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน
อนาถปิณฺฑิกสฺส อารามเ. เตน โข ปน สมเยน อุลฺลนฺนทา
ภิกฺขุณี ปจฺฉาภตฺตํ กุลานิ อุปสงฺกมิตฺวา สามิเก อนาปุจฺฉา
อาสเน อภินิสฺสทฺติปิ อภินิพฺพชฺติปิ. มนุสฺสา อุลฺลนฺนทํ ภิกฺขุณี
หิริยมานา อาสเน เนว อภินิสฺสทฺติ น อภินิพฺพชฺติ. มนุสฺสา

อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อยฺยา ถุลลนฺนทา
 ปจฺจามตฺตํ กุลานิ อุปสงฺกमितฺวา สามิเก อนาปฺจุฉา อาสเน
 อภินิสฺสิติสฺสตีปิ อภินิปชฺชิสฺสตีปิติ. อสฺสสํ โข ภิกฺขุณีโย เตสํ
 มนุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตานํ ขียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ. ยา ตา ภิกฺขุณีโย
 อปฺปิจุฉา ๔เป๔ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม
 อยฺยา ถุลลนฺนทา ปจฺจามตฺตํ กุลานิ อุปสงฺกमितฺวา สามิเก
 อนาปฺจุฉา อาสเน อภินิสฺสิติสฺสตีปิ อภินิปชฺชิสฺสตีปิติ ๔เป๔ “สจฺจํ
 กิร ภิกฺขเว ถุลลนฺนทา ภิกฺขุณี ปจฺจามตฺตํ กุลานิ อุปสงฺกमितฺวา
 สามิเก อนาปฺจุฉา อาสเน อภินิสฺสิติสฺสตีปิ อภินิปชฺชิสฺสตีปิติ. “สจฺจํ
 ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ถุลลนฺนทา
 ภิกฺขุณี ปจฺจามตฺตํ กุลานิ อุปสงฺกमितฺวา สามิเก อนาปฺจุฉา
 อาสเน อภินิสฺสิติสฺสตีปิ อภินิปชฺชิสฺสตีปิ; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ
 วา ปสาทาย ๔เป๔ เหวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อิมํ
 สิทฺฐาปทํ อุทฺทิสฺสนฺตุ

[๘๖๐] “ยา ปน ภิกฺขุณี ปจฺจามตฺตํ กุลานิ อุปสงฺกमितฺวา
 สามิเก อนาปฺจุฉา อาสเน อภินิสฺสิติสฺสตีปิ วา อภินิปชฺชิสฺสตีปิ วา,
 ปาจิตฺตียนฺติ.

[๘๖๑] ยา ปหาติ ยา ยาทิสสา ๔เป๔

ภิกฺขุณีติ ๔เป๔ อยํ อิมสฺสมี อตฺถเ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

ปจฺจามตฺตํ นาม มชฺฌนฺติเก วิตฺติวตฺเต ยาว อตฺถนฺคเต
 สฺริเย.

กฺลํ นาม จตฺตาริ กุลานิ ขตฺตียกฺลํ พุราหฺมณกฺลํ เวสฺสกฺลํ
 สฺสทฺทกฺลํ.

อุปสงฺกมิตฺวาติ ตตฺถ คนฺตฺวา.

สามิเก อนาปฺจุฉาติ โย ตสฺมี กุเล มนุสฺโส สามิโก ทาตุํ,
 ตํ อนาปฺจุฉา.

อาสนํ นาม ปลฺลนฺกสฺส โอกาโส วุจฺจติ.

อภินิสฺสึเทยฺยาติ ตสฺมี อภินิสฺสึทฺติ, อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส.

อภินิพฺชเชยฺยาติ ตสฺมี อภินิพฺชชฺติ, อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส.

[๘๖๒] อนาปฺจุฉิตฺเต อนาปฺจุฉิตฺตสญฺญา อาสเน อภินิสฺสึทฺติ วา
 อภินิพฺชชฺติ วา, อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส. อนาปฺจุฉิตฺเต เวมตฺติกา อาสเน
 อภินิสฺสึทฺติ วา อภินิพฺชชฺติ วา, อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส. อนาปฺจุฉิตฺเต
 อาปฺจุฉิตฺตสญฺญา อาสเน อภินิสฺสึทฺติ วา อภินิพฺชชฺติ วา, อาปตฺติ
 ปาจิตฺติยสฺส. ปลฺลนฺกสฺส อโนกาเส, อาปตฺติ ทุกฺกนฺนสฺส. อาปฺจุฉิตฺเต
 อนาปฺจุฉิตฺตสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกนฺนสฺส. อาปฺจุฉิตฺเต เวมตฺติกา, อาปตฺติ
 ทุกฺกนฺนสฺส. อาปฺจุฉิตฺเต อาปฺจุฉิตฺตสญฺญา, อนาปตฺติ.

[๘๖๓] อนาปตฺติ อาปฺจุฉา อาสเน อภินิสฺสึทฺติ วา อภินิพฺชชฺติ
 วา, ชฺวปณฺณตฺเต, คิลานาย, อาปทาสฺ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ฉนฺนจสิกฺขาปทํ นิฉฺจิตฺตํ.

๗. สตุตฺตมสิกฺขาปทํ

[๘๖๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
 อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา
 ภิกฺขุณีโย โกสเลสุ ชนฺปเทสุ^๑ สาวตฺถิ คจฺจนฺติโย สายํ อณฺณตฺร

คามํ อุปคณฺตฺวา อญฺญตรํ พุราหฺมณกุลํ อุปสงฺกमितฺวา โอกาสํ
 ยาจีสุ. อถโข []” พุราหฺมณํ ตา ภิกฺขุณีโย เอตทวโจ “อาคเมถ
 อยฺเย, ยาว พุราหฺมणे อาคจฺจตีติ. ภิกฺขุณีโย “ยาว พุราหฺมणे
 อาคจฺจตีติ เสยฺยํ สนฺนํริตฺวา เอกจฺจา นิสีทิสฺสุ เอกจฺจา นิปชฺชิสฺสุ.
 อถโข โส พุราหฺมणे รตฺตี อาคณฺตฺวา ตํ พุราหฺมณํ เอตทวโจ
 “กา อิมาคิ. “ภิกฺขุณีโย อยฺยาคิ. “นิกฺกทฺตฺว อิมา มุญฺหา
 พนฺทกิณีโยติ ฆรโต นิกฺกทฺตฺวาเปสิ. อถโข ตา ภิกฺขุณีโย สาวตฺถิ
 คณฺตฺวา ภิกฺขุณีเน เอตมตฺถํ อาโรเจสฺสุ. ยา ตา ภิกฺขุณีโย อปฺปิจฺจา
 ๕เป๕ ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณีโย
 วิกาเล กุลานิ อุปสงฺกमितฺวา สามิเก อนาปฺจุจฺจา เสยฺยํ สนฺนํริตฺวา
 วา สนฺนํราเปตฺวา วา” อภินิสีทิสฺสนฺติปิ อภินิปชฺชิสฺสนฺติปิติ ๕เป๕
 “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย วิกาเล กุลานิ อุปสงฺกमितฺวา สามิเก
 อนาปฺจุจฺจา เสยฺยํ สนฺนํริตฺวา วา สนฺนํราเปตฺวา วา อภินิสีทิตฺปิ
 อภินิปชฺชิตฺปิติ. “สจฺจํ ภควาคิ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ
 นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย วิกาเล กุลานิ อุปสงฺกमितฺวา สามิเก
 อนาปฺจุจฺจา เสยฺยํ สนฺนํริตฺวา วา สนฺนํราเปตฺวา วา อภินิสีทิสฺสนฺติปิ
 อภินิปชฺชิสฺสนฺติปิ; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ นวํ ปสาทาย ๕เป๕
 เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺสนฺตุ

[๘๖๕] “ยา ปน ภิกฺขุณี วิกาเล กุลานิ อุปสงฺกमितฺวา
 สามิเก อนาปฺจุจฺจา เสยฺยํ สนฺนํริตฺวา วา สนฺนํราเปตฺวา วา
 อภินิสีเทยฺย วา อภินิปชฺเชยฺย วา, ปาจิตฺตียนฺติ.

[๔๖๖] ยา ปหาติ ยา ยาหิสา ๕เปฯ

ภิกขุณีติ ๕เปฯ อัย อิมสมี อตเถ อธิปเปตา ภิกขุณีติ.

วิกาโล นาม อตถกเต สूरिये ยาว อรุณकुคมนา.

กุลं นาม จตุตาริ कुलानि चतुतीयकुलं पुराहुमन्कुलं वेसुसकुलं
सुतकुलं.

อุปसङ्गमित्वाติ तत्तถ कन्तवा.

सामिगे अनापुञ्जाति โย तस्मिं गुले मनुस्सो सामिगे तातुं,
तं अनापुञ्जा.

เสยฺยํ นาม อนุตมโส ปณฺณสนฺหาโรปิ.

สนฺถริตฺวาติ สยं สन्ถริตฺวา.

สนฺถราเปตฺวาติ อญฺญं สन्ถราเปตฺวา.

อภินิสํเทยฺยาติ तस्मिं अघिनिसिंहति, आपत्ति पाजित्तियस्स.

อภินิพฺชเชยฺยาติ तस्मिं अघिनिपचति, आपत्ति पाजित्तियस्स.

[๔๖๗] อนาปุจฺจิตเต อนาปุจฺจิตสญฺญา เสยฺยํ สन्ถริตฺวา वा
สนฺถราเปตฺวา वा อภินิสํหติ वा อภินิพชติ वा, आपत्ति पाजित्तियस्स.
อนาปุจฺจิตเต वेमตिका เสยฺยํ สन्ถริตฺวา वा สन्ถราเปตฺวา वा
อภินิสํหติ वा อภินิพชติ वा, आपत्ति पाजित्तियस्स. อนาปุจฺจิตเต
आपुज्जितसंज्ञा เสยฺยํ สन्ถริตฺวา वा สन्ถราเปตฺวา वा อภินิสํหติ
वा अघिनिपचति वा, आपत्ति पाजित्तियस्स. आपुจ्जितเต अनापुज्जित-
संज्ञा, आपत्ति पुक्कस्स. आपुज्जितเต वेमตिका, आपत्ति पुक्कस्स.
आपुज्जितเต आपुज्जितसंज्ञा, अनापत्ति.

[๘๖๘] อนาปตติ อาปุจฺฉา เสยฺยํ สนฺถริตฺวา วา สนฺถราเปตฺวา
วา อภินิสิตฺติ วา อภินิพฺพชฺติ วา, คิลานาย, อาปทาสุ,
อุมฺมตฺติกาย. อาทิกมฺมิกายาติ.

สตุตฺตมสิกขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๘. อฏฐมสิกขาปท

[๘๖๙] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสุส อารามे. เตน โข ปน สมเยน ภทฺททาย
กาปิลานิยา อนฺเตवासินี^๑ ภิกฺขุณี ภทฺทํ กาปิลานี สกฺกจฺจํ อฺปฏฺฐเจติ.
ภทฺททา กาปิลานี ภิกฺขุณีโย เอตทวโจ “อํ ยํ อยฺเย ภิกฺขุณี
สกฺกจฺจํ อฺปฏฺฐเจติ, อิมิสฺสาหํ จีวรํ ทสฺสามีติ. อถ โข सा ภิกฺขุณี
ทฺถคฺคหิตฺเตน ทฺฐปฺचारิตฺเตน ปรี อฺชฺชมาเปตี^๒ “อํ กิริยฺเย อยฺยํ
น สกฺกจฺจํ อฺปฏฺฐเจมิ, น กิริ เม อยฺยา จีวรํ ทสฺสตีติ. ยา ตา
ภิกฺขุณีโย อปฺปิจฺฉา ๔เปฯ ตา อฺชฺชมายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ
“กถํ หิ นาม ภิกฺขุณี ทฺถคฺคหิตฺเตน ทฺฐปฺचारิตฺเตน ปรี อฺชฺชมาเปสฺสตีติ
๔เปฯ “สจฺจํ กิริ ภิกฺขเว ภิกฺขุณี ทฺถคฺคหิตฺเตน ทฺฐปฺचारิตฺเตน ปรี
อฺชฺชมาเปตีติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม
ภิกฺขเว ภิกฺขุณี ทฺถคฺคหิตฺเตน ทฺฐปฺचारิตฺเตน ปรี อฺชฺชมาเปสฺสตี; เนตํ
ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺหานํ วา ปสาทาย ๔เปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว
ภิกฺขุณีโย อิมํ สิกขาปทํ อฺทฺทิสฺนฺตุ

[๘๗๐] “ยา ปน กิฏฐนึ ทุคฺคหิเตน ทูปธาริเตน ปริ
อุชฺฐมาเปยฺย, ปาจิตฺตียนฺติ.

[๘๗๑] ยา ปหาติ ยา ยาทิสา ฯเปฯ

กิฏฺฐนึติ ฯเปฯ อยฺ อิมสฺมึ อตฺถ อธิปฺเปตา กิฏฺฐนึติ.

ทุคฺคหิเตนาติ อญฺญถา คหิเตน.^๑

ทูปธาริเตนาติ อญฺญถา อุปธาริเตน.

ปรนฺติ อุปสมฺปนฺนํ อุชฺฐมาเปติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส.

[๘๗๒] อุปสมฺปนฺนํ อุปสมฺปนฺนสญฺญา อุชฺฐมาเปติ, อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส. อุปสมฺปนฺนํ เวมตฺติกา อุชฺฐมาเปติ, อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส. อุปสมฺปนฺนํ อนุปสมฺปนฺนสญฺญา อุชฺฐมาเปติ, อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส. อนุปสมฺปนฺนํ อุชฺฐมาเปติ, อาปตฺติ ทุกฺกสฺส. อนุป-
สมฺปนฺนํ อุปสมฺปนฺนสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกสฺส. อนุปสมฺปนฺนํ
เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทุกฺกสฺส. อนุปสมฺปนฺนํ อนุปสมฺปนฺนสญฺญา,
อาปตฺติ ทุกฺกสฺส.

[๘๗๓] อนาปตฺติ อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

อฏฺฐมฺมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๕. นวมสิกฺขาปทํ

[๘๗๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน กิฏฺฐนฺนํ

^๑ อ. อุคฺคหิเตน

อตฺตโน ภณฺทกํ อปสฺสนฺติโย จณฺทกาลี^๑ ภิกฺขุณี เอตทวโจ
 “อปยเย อมฺหากํ ภณฺทกํ ปสฺเสยฺยาสีติ. จณฺทกาลี ภิกฺขุณี
 อฺขุณฺณายติ ขียติ วิปาเจติ “อหเมว นฺน จีริ, อหเมว นฺนาลชฺชินี,
 ยา อยฺยา^๒ อตฺตโน ภณฺทกํ อปสฺสนฺติโย, ตา มํ เอวมาหํสุ
 ‘อปยเย อมฺหากํ ภณฺทกํ ปสฺเสยฺยาสีติ, สจฺจายเย ตมฺหากํ
 ภณฺทกํ คณฺหามิ, อสฺสมณิ โหมิ, พุรฺหมจริยา จวามิ, นิริยํ
 อุปฺปชฺชามิ, ยา ปน มํ อญฺเฏน เอวมาห, สปิ อสฺสมณิ โหตุ
 พุรฺหมจริยา จวตุ, นิริยํ อุปฺปชฺชตฺติ. ยา ตา ภิกฺขุณีโย อปฺปิจฺจ
 ๔เปฯ ตา อฺขุณฺณายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อยฺยา
 จณฺทกาลี อตฺตนาณฺปิ ปรีปิ นิริเยนฺปิ พุรฺหมจริเยนฺปิ อภิสปฺปสฺสตีติ
 ๔เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว จณฺทกาลี ภิกฺขุณี อตฺตนาณฺปิ ปรีปิ
 นิริเยนฺปิ พุรฺหมจริเยนฺปิ อภิสปฺปตีติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ
 ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว จณฺทกาลี ภิกฺขุณี อตฺตนาณฺปิ ปรีปิ
 นิริเยนฺปิ พุรฺหมจริเยนฺปิ อภิสปฺปสฺสตี; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺสนฺนํ
 วา ปสาทาย ๔เปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อิมํ
 สิกฺขาปํ อุกฺกิสฺสนฺตุ

[๘๗๕] “ยา ปน ภิกฺขุณี อตฺตนาณํ วา ปรี วา นิริเยน วา
 พุรฺหมจริเยน วา อภิสเปยฺย, ปาจิตฺตียนฺติ.

[๘๗๖] ยา ปหาติ ยา ยาทิสสา ๔เปฯ

ภิกฺขุณีติ ๔เปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺเต อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

อตฺตนาณฺติ ปจฺจตฺตํ.

ปรนฺติ อุปสมฺปนฺนํ นีรเยน วา พุรหฺมจรีเยน วา อภิสปฺติ, อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส.

[๘๗๗] อุปสมฺปนฺนํ อุปสมฺปนฺนสญฺญา นีรเยน วา พุรหฺมจรีเยน วา อภิสปฺติ, อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส. อุปสมฺปนฺนํ เวมตฺติกา นีรเยน วา พุรหฺมจรีเยน วา อภิสปฺติ, อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส. อุปสมฺปนฺนํ อนุปสมฺปนฺนสญฺญา นีรเยน วา พุรหฺมจรีเยน วา อภิสปฺติ, อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส. ตีรจฺฉานโยนียา วา ปิตฺติวิสเยน วา มนุสฺสโทภคฺเคน วา อภิสปฺติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. อนุปสมฺปนฺนํ อภิสปฺติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. อนุปสมฺปนฺนํ อุปสมฺปนฺนสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. อนุปสมฺปนฺนํ เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. อนุปสมฺปนฺนํ อนุปสมฺปนฺนสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส.

[๘๗๘] อนาปตฺติ อตฺถปฺปเรขาราย, ฐมฺมปฺปเรขาราย, อนุสาสนีปฺปเรขาราย, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

นวมสฺสิกฺขาปํ นินฺนิจิตํ.

๑๐. ทสมสฺสิกฺขาปํ

[๘๗๙] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน จณฺทกาลี ภิกฺขุณี ภิกฺขุณีหิ สทฺธี ภณฺทิตฺวา อตฺตานํ วริตฺวา วริตฺวา โรทฺติ. ยา ตา ภิกฺขุณีโย อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อยฺยา จณฺทกาลี อตฺตานํ วริตฺวา วริตฺวา โรทิสฺสตีติ ฯเปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว จณฺทกาลี ภิกฺขุณี

อตฺตํ วรฺตฺวา วรฺตฺวา โรหตฺตีติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ
ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว จณฺหฺกาสี ภิกฺขุณี อตฺตํ วรฺตฺวา
วรฺตฺวา โรหิตฺสฺสตี; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสํนํนํ วา ปสํทาย ๔เปฯ
เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกมิตฺตํ

[๘๘๐] “ยา ปน ภิกฺขุณี อตฺตํ วรฺตฺวา วรฺตฺวา โรหเตยฺย,
ปาจิตฺตียนฺตี.

[๘๘๑] ยา ปนํติ ยา ยาทิสํ ๔เปฯ

ภิกฺขุณีติ ๔เปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

อตฺตํนฺตี ปจฺจตฺตํ. วรฺตฺวา วรฺตฺวา โรหตี, อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส. วรฺตี น โรหตี, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. โรหตี น วรฺตี,
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส.

[๘๘๒] อนาปตฺติ ฌาติพฺยสเนน วา โภคพฺยสเนน วา โรค-
พฺยสเนน วา ผุฏฺฐา โรหตี น วรฺตี, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ทสมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๓. นคฺควคฺโค

๑. ปจฺมสิกฺขาปทํ

[๘๘๓] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหริตี เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน สมฺพหุลา
ภิกฺขุณีโย อจิรวติยา นทียา เวสียาหิ สทฺธี นคฺคา เอกตฺติเถ

นุหายนฺติ. เวสียา ตา ภิกขุณีโย อุปฺปณฺเฑสฺสุ^๑ กิณฺณุ โข นาม
 อยฺเย ตุมฺหากํ ทหรานํ^๒ พุรฺหมจฺริยํ จิณฺเณน, นนฺุ นาม กามา
 ปริภุญฺชิตพฺพา; ยทา ชินฺณา ภวิสฺสถ, ตทา พุรฺหมจฺริยํ จริสฺสถ,
 เอวํ ตุมฺหากํ อุโภ อตฺถา^๓ ปรีคฺคหิตา ภวิสฺสนฺตํ. ภิกขุณีโย
 เวสียาหิ อุปฺปณฺฑิตยมาณา มงฺกุ อเหสฺสุ. อถ โข ตา ภิกขุณีโย อุปฺสสยํ
 คนฺตฺวา ภิกขุณีนํ เอตมตฺถํ อารโจะสฺสุ. ภิกขุณีโย ภิกขุณํ เอตมตฺถํ
 อารโจะสฺสุ. ภิกขุ ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสฺสุ. อถ โข ภควา
 เอตสฺมี นิทาเน เอตสฺมี ปกรเณ ฐมฺมี กถํ กตฺวา ภิกขุ
 อามนฺเตสิ “เตนหิ ภิกฺขเว ภิกขุณีนํ สิกฺขาปทํ ปณฺญาเปสฺสามิ
 ทส อตฺถวเส ปฏฺิจจ สงฺฆสฺสุจฺจตฺตาย ฯเปฯ วินยานุคฺคหาย เอวญฺจ
 ปน ภิกฺขเว ภิกขุณีโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺสนฺตุ

[๘๘๔] “ยา ปน ภิกขุณี นคฺคา นุหาเยยฺย, ปาจิตตियนฺติ.

[๘๘๕] ยา ปหาติ ยา ยาทิสสา ฯเปฯ

ภิกขุณีติ ฯเปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกขุณีติ.

นคฺคา นุหาเยยฺยาติ อนิวตฺถา วา อปารุตา วา นุหายติ,
 ปโยเค ทุกฺกมฺ. นุหานปริโยसानเ อาปตฺติ ปาจิตตियสฺส.

[๘๘๖] อนาปตฺติ อจฺฉิณฺนจิวริกาย วา นญฺจจิวริกาย วา,
 อาปทาสฺ, อุมมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ปจฺมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๑ ส.จ.,เท.,อ. อุปฺปณฺเฑสฺสุ

๓ อ. อนฺตา

๒ ส.,เท. ตุมฺหากํ อยฺเย ทหรานํ

๒. ทุติยสิกฺขาปทํ

[๘๘๗] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
 อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน ภควตา ภิกฺขุณฺโณ
 อุตฺทกสาฎฺฐิกา อนุญฺญาตา โหติ. จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโณ “ภควตา
 อุตฺทกสาฎฺฐิกา อนุญฺญาตาติ อปฺปมาณิกาโย อุตฺทกสาฎฺฐิกาโย ธาเรสฺสุ,
 ปฺรโตปิ ปจฺจนโตปิ อากทฺตมฺหตา อาหิณฺฑมฺหตา.” ยถา ตา ภิกฺขุณฺโณ
 อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ ตา อชฺชฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม
 จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโณ อปฺปมาณิกาโย อุตฺทกสาฎฺฐิกาโย ธาเรสฺสสนฺตีติ
 ฯเปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโณ อปฺปมาณิกาโย
 อุตฺทกสาฎฺฐิกาโย ธาเรสนฺตีติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา
 “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโณ อปฺปมาณิกาโย
 อุตฺทกสาฎฺฐิกาโย ธาเรสฺสสนฺติ; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสन्नํ นวํ วา
 ปสาทาย ฯเปฯ เอวเมว ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ อิมํ สิกฺขาปทํ
 อุตฺททิสฺสนฺตุ

[๘๘๘] “อุตฺทกสาฎฺฐิกํ ปน ภิกฺขุณฺเญฯ การยมาหนาย ปมาณิกา
 กาเรตพฺพา, ตตฺถิรํ ปมาณํ ทิมสฺส จตสฺส วิทตฺถิโย สุตต-
 วิทตฺถิยา, ติริยํ เทว วิทตฺถิโย; ตํ อติฏฺกามาเนนฺติยา เจทนํ
 ปาจิตฺตียนฺติ.

[๘๘๙] อุตฺทกสาฎฺฐิกา นาม ยาย นีวตฺถาย^๒ นฺหาติ.

การยมาหนายติ กโรนฺติยา วา การาเปนฺติยา วา ปมาณิกา
 กาเรตพฺพา.

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ ส.,เท.,มหา. อาหิณฺฑมฺหติ

^๒ ส.,จ.,เท.,อิ. นีวตฺถา

ตตฺริทํ ปมาณํ ทิมโส จตฺสโส วิทตฺติโย สุตตวิทตฺติยา, ติริยํ เทว วิทตฺติโย; ตํ อตฺติกาเมตฺวา กโรติ วา การฺาเปติ วา, ปโยเค ทุกฺกมฺ. ปฏฺิลาเภณ จินฺหิตฺวา ปาจิตฺตियํ เทเสตพฺพํ.

[๘๙๐] อตฺตนา วิปฺปกตํ อตฺตนา ปริโยสาเปติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส. อตฺตนา วิปฺปกตํ ปเรหิ ปริโยสาเปติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส. ปเรหิ วิปฺปกตํ อตฺตนา ปริโยสาเปติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส. ปเรหิ วิปฺปกตํ ปเรหิ ปริโยสาเปติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส. อณฺณสฺสตุถาย กโรติ วา การฺาเปติ วา, อาปตฺติ ทุกฺกมฺสฺส. อณฺเณน กตํ ปฏฺิลาเภตฺวา ปริภฺุชฺชติ, อาปตฺติ ทุกฺกมฺสฺส.

[๘๙๑] อนาปตฺติ ปมาณิกํ กโรติ, อุณฺกํ กโรติ, อณฺเณน กตํ ปมาณาตฺติกนฺตํ ปฏฺิลาเภตฺวา จินฺหิตฺวา ปริภฺุชฺชติ, วิตานํ วา ภุมฺมตฺถรณฺ^๑ วา สาณฺิปาการํ วา ภิสฺสี วา พิมฺโพหนํ วา กโรติ, อุณฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ทฺุติยสิกฺขาปทํ นิฏฺุจิตํ.

๓. ตติยสิกฺขาปทํ

[๘๙๒] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส อาราเม. เตน โข ปน สมเยน อณฺณตริสฺสา ภิกฺขุณฺิยา มหคฺเช จีวรทฺุสฺเส จีวรํ ทุกฺกตํ โหติ ทฺุสฺสิพฺพิตํ. ถุลลนฺนทา ภิกฺขุณฺิ ตํ ภิกฺขุณฺิ เอตทวโจ “สุนฺทรี โข อิทนฺเต”^๒

อยฺเย จีวรํทุสฺสํ, จีวรญฺจ โข ทุกฺกตํ ทุสฺสสิพฺพิตฺตํ. “วิสิพฺเพมิ
 อยฺเย, สิพฺเพสฺสตีติ.”^๑ “อามยฺเย สิพฺเพสฺสามีติ.”^๒ อถ โข สา ภิกฺขุณี
 ตํ จีวรํ วิสิพฺเพตฺวา ถูลนฺนํทาย ภิกฺขุณียา อทาสิ. ถูลนฺนํทา
 ภิกฺขุณี “สิพฺเพสฺสามี สิพฺเพสฺสามีติ เหนว สิพฺเพติ, น สิพฺพาปนาย
 อุตฺตํ กโรติ. อถ โข สา ภิกฺขุณี ภิกฺขุณีนํ เอตมตฺถํ อารอเจสิ.
 ยา ตา ภิกฺขุณียํ อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ ตา อชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ
 “กถํ หิ นาม อยฺยา ถูลนฺนํทา ภิกฺขุณียา จีวรํ วิสิพฺพาเปตฺวา
 เหนว สิพฺเพสฺสตี, น สิพฺพาปนาย อุตฺตํ กโรตีติ ฯเปฯ “สจฺจํ
 กิร ภิกฺขเว ถูลนฺนํทา ภิกฺขุณี ภิกฺขุณียา จีวรํ วิสิพฺพาเปตฺวา
 เหนว สิพฺเพติ, น สิพฺพาปนาย อุตฺตํ กโรตีติ. “สจฺจํ ภควาติ.
 วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ถูลนฺนํทา ภิกฺขุณี
 ภิกฺขุณียา จีวรํ วิสิพฺพาเปตฺวา เหนว สิพฺเพสฺสตี, น สิพฺพาปนาย
 อุตฺตํ กโรตี; เหนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺสณํ นํ วา ปสาทาย ฯเปฯ
 เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณียํ อิมํ สิกฺขาปํ อทฺทิสฺนตฺตุ

[๘๙๓] “ยา ปน ภิกฺขุณี ภิกฺขุณียา จีวรํ วิสิพฺเพตฺวา วา
 วิสิพฺพาเปตฺวา วา สา ปจฺฉา อนนฺตรายิกิณี เหนว สิพฺเพยฺย
 น สิพฺพาปนาย อุตฺตํ กโรยฺย อญฺญตฺร จตฺตหปญฺจาหา,
 ปาจิตฺตียนฺติ.

[๘๙๔] ยา ปนฺนาติ ยา ยาทิสฺสา ฯเปฯ

ภิกฺขุณีติ ฯเปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺถํ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

ภิกฺขุณียาติ อญฺญาย ภิกฺขุณียา.

จีวรํ นาม จนนํ จีวรานํ อณฺณตรํ จีวรํ.

วิสีฬุเพตฺวาติ สยํ วิสีฬุเพตฺวา.

วิสีฬุพาเปตฺวาติ อณฺณํ วิสีฬุพาเปตฺวา.

สา ปจฺจํา อนนฺตรายิกิณฺตี อสฺติ อนฺตรายเ.

เนว สีฬุเพยฺยาติ น สยํ สีฬุเพยฺย.

น สีฬุพาปนาย อุตฺตํ กเรยฺยาติ น อณฺณํ อาณายเ.

อณฺณตร จตฺตฺวปญฺจาหาติ จเปตฺวา จตฺตฺวปญฺจาหํ “เนว
สีฬุพิสฺสามิ น สีฬุพาปนาย อุตฺตํ กริสฺสามิติ” ฐํ นิภฺชิตฺตมตฺเต
อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส.

[๘๙๕] อุปสมฺปนฺนาย อุปสมฺปนฺนสญฺญา จีวรํ วิสีฬุเพตฺวา
วา วิสีฬุพาเปตฺวา วา สา ปจฺจํา อนนฺตรายิกิณฺตี เนว สีฬุเพติ,
น สีฬุพาปนาย อุตฺตํ กโรติ อณฺณตร จตฺตฺวปญฺจาหา, อาปตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส. อุปสมฺปนฺนาย เวมตฺติกา จีวรํ วิสีฬุเพตฺวา วา
วิสีฬุพาเปตฺวา วา สา ปจฺจํา อนนฺตรายิกิณฺตี เนว สีฬุเพติ, น
สีฬุพาปนาย อุตฺตํ กโรติ อณฺณตร จตฺตฺวปญฺจาหา, อาปตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส. อุปสมฺปนฺนาย อนุปสมฺปนฺนสญฺญา จีวรํ วิสีฬุเพตฺวา
วา วิสีฬุพาเปตฺวา วา สา ปจฺจํา อนนฺตรายิกิณฺตี เนว สีฬุเพติ,
น สีฬุพาปนาย อุตฺตํ กโรติ อณฺณตร จตฺตฺวปญฺจาหา, อาปตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส. อณฺณํ ปริภุขารํ วิสีฬุเพตฺวา วา วิสีฬุพาเปตฺวา วา
สา ปจฺจํา อนนฺตรายิกิณฺตี เนว สีฬุเพติ, น สีฬุพาปนาย อุตฺตํ
กโรติ อณฺณตร จตฺตฺวปญฺจาหา, อาปตฺติ ทุกฺกณฺสฺส. อนุปสมฺปนฺนาย
จีวรํ วา อณฺณํ วา ปริภุขารํ วิสีฬุเพตฺวา วา วิสีฬุพาเปตฺวา วา
สา ปจฺจํา อนนฺตรายิกิณฺตี เนว สีฬุเพติ, น สีฬุพาปนาย อุตฺตํ
กโรติ อณฺณตร จตฺตฺวปญฺจาหา, อาปตฺติ ทุกฺกณฺสฺส. อนุปสมฺปนฺนาย

อุปสมปฺนฺนสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. อนุปสมปฺนฺนํ วมตฺติกา,
 อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. อนุปสมปฺนฺนํ อนุปสมปฺนฺนสญฺญา, อาปตฺติ
 ทุกฺกฏสฺส.

[๘๙๖] อนุอาปตฺติ สติ อนุตราเย, ปฺริเยสิตฺวา น ลภติ,
 กโรนฺหํ จตฺตูปญฺจาหํ อตฺติกาเมตฺติ, คิลานาย, อาปทาสฺ. อุมฺมตฺติกาย,
 อาทิกมฺมิกายาติ.

ตติยสิกขาปํ นิฏฺฐิตํ.

๔. จตุตถสิกขาปํ

[๘๙๗] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน
 อนาคตปฺนฺนํ กสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุณฺโณ
 ภิกฺขุณฺโณ หตฺถे จีวรํ นิภฺชิปิตฺวา สนฺตรุตฺตเรน ชนฺปทจาริกํ
 ปกฺกมฺนฺติ. ตานิ จีวรานิ จิรํ นิภฺชิตฺวานิ กณฺณกิตฺวานิ โหนฺติ.
 ตานิ ภิกฺขุณฺโณ โอตฺทาเปนฺติ. ภิกฺขุณฺโณ ตา ภิกฺขุณฺโณ เอตทวโจ
 “กสฺสิมานิ อยฺเย จีวรานิ กณฺณกิตฺวานีติ. อถ โข ตา ภิกฺขุณฺโณ
 ภิกฺขุณฺโณ เอตมตฺถํ อโรเจสฺส. ยา ตา ภิกฺขุณฺโณ อปฺปิจฺฉา ๔เปฯ
 ตา อชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณฺโณ
 ภิกฺขุณฺโณ หตฺถे จีวรํ นิภฺชิปิตฺวา สนฺตรุตฺตเรน ชนฺปทจาริกํ
 ปกฺกมฺมิสฺสนฺตีติ ๔เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ ภิกฺขุณฺโณ หตฺถे
 จีวรํ นิภฺชิปิตฺวา สนฺตรุตฺตเรน ชนฺปทจาริกํ ปกฺกมฺนฺตีติ. “สจฺจํ
 ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ
 ภิกฺขุณฺโณ หตฺถे จีวรํ นิภฺชิปิตฺวา สนฺตรุตฺตเรน ชนฺปทจาริกํ
 ปกฺกมฺมิสฺสนฺติ; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสํนํ นํ วา ปสาทาย ๔เปฯ
 เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ อิมํ สิกขาปํ อุตฺทิสฺสนฺตุ

[๘๙๘] “ยา ปน ภัทฐนี ปญจาหิ กัง สงฆาภิวาริ^๑
อติกกามาเยย, ปาจิตติยนหติ.

[๘๙๙] ยา ปนาติ ยา ยาทิสา ๔เปย

ภัทฐนีติ ๔เปย อัย อิมสมิ อตเถ อธิปเปตา ภัทฐนีติ.

ปญจาหิ กัง สงฆาภิวาริ อติกกามาเยยติ ปญจัม ทิวสั
ปญจ จีวรานิ เนว นินาเสติ น ปารุปติ น โอตาเปติ ปญจัม
ทิวสั อติกกามาติ, อาปตติ ปาจิตติยสส.

[๙๐๐] ปญจาหาติกกนฺเต อติกกนฺตสญฺญา, อาปตติ ปาจิตติยสส.
ปญจาหาติกกนฺเต เวมตีกา, อาปตติ ปาจิตติยสส. ปญจาหาติกกนฺเต
อนติกกนฺตสญฺญา, อาปตติ ปาจิตติยสส. ปญจาหานติกกนฺเต
อติกกนฺตสญฺญา, อาปตติ ทุกุกกสส. ปญจาหานติกกนฺเต เวมตีกา,
อาปตติ ทุกุกกสส. ปญจาหานติกกนฺเต อนติกกนฺตสญฺญา, อนาปตติ.

[๙๐๑] อนาปตติ ปญจัม ทิวสั ปญจ จีวรานิ นินาเสติ วา
ปารุปติ วา โอตาเปติ วา, คิลานาย, อาปทาสุ, อุมมตติกาย,
อาทิกมฺมิกายาติ.

จตุตถสิกขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๕. ปญจมสิกขาปทํ

[๙๐๒] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตถึยํ วิหริติ เขตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน อญฺญตฺรา

^๑ ฉ., เท., อ. สงฆาภิวาริ, เอมุปริปี.

ภิกฺขุนี้ ปิณฺหาเย จริตฺวา อลฺลจีวรํ ปตฺถริตฺวา วิหารํ ปาวิสิ.
 อณฺณตฺรา ภิกฺขุนี้ ตํ จีวรํ ปารุปีตฺวา คามํ ปิณฺหาเย ปาวิสิ. สา
 นิภฺขมิตฺวา ภิกฺขุนี้โย ปุจฺฉิ “อปฺยเย มยฺหํ จีวรํ ปสฺสเยยฺยาถาติ.
 ภิกฺขุนี้โย ตสฺสา ภิกฺขุนี้ยา เอตมตฺถํ อาโรเจสฺสุ. อถ โข สา ภิกฺขุนี้
 อฺขุณฺณายติ ขีเยติ วิปาเจติ “กถํ हि นาม ภิกฺขุนี้ มยฺหํ จีวรํ
 อนาปุจฺฉา ปารุปีสฺสตีติ. อถ โข สา ภิกฺขุนี้ ภิกฺขุนี้นํ เอตมตฺถํ
 อาโรเจสิ. ยถา ตา ภิกฺขุนี้โย อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ ตา อฺขุณฺณายนฺติ
 ขีเยนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ हि นาม ภิกฺขุนี้ ภิกฺขุนี้ยา จีวรํ อนาปุจฺฉา
 ปารุปีสฺสตีติ ฯเปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุนี้ ภิกฺขุนี้ยา จีวรํ
 อนาปุจฺฉา ปารุปีตีติ.” “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ
 हि นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุนี้ ภิกฺขุนี้ยา จีวรํ อนาปุจฺฉา ปารุปีสฺสตี;
 เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสหนฺนํ วา ปสาทาย ฯเปฯ เอวญฺจ ปน
 ภิกฺขเว ภิกฺขุนี้โย อิมํ สิกฺขาปทํ อฺหุทิสหนฺตุ

[๔๐๓] “ยา ปน ภิกฺขุนี้ จีวรสงฺกมณียํ ธาเรยฺย,
 ปาจิตฺตียนฺติ.

[๔๐๔] ยา ปหาติ ยา ยาทิสสา ฯเปฯ

ภิกฺขุนี้ติ ฯเปฯ อยํ อิมสฺมि อตฺถเก อธิปฺเปตา ภิกฺขุนี้ติ.

จีวรสงฺกมณียํ นาม อฺปสมฺปนฺนํ ปณฺจณฺหํ จีวรํ
 อณฺณตฺรํ จีวรํ. ตสฺสา วา อทินฺนํ ตํ วา อนาปุจฺฉา นิวาเสติ วา
 ปารุปีติ วา, อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.

[๔๐๕] อฺปสมฺปนฺนํ อฺปสมฺปนฺนสญฺญา จีวรสงฺกมณียํ ธาเรติ,
 อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส. อฺปสมฺปนฺนํ เวมตฺติกา จีวรสงฺกมณียํ

ชาเรติ, อาปตติ ปาจิตตियสฺส. อุปสมปณฺหาเย อนุปสมปณฺหสฺสญฺชา
 จีวรสงฺกมณียํ ชาเรติ, อาปตติ ปาจิตตियสฺส. อนุปสมปณฺหาเย
 จีวรสงฺกมณียํ ชาเรติ, อาปตติ ทุกฺกญฺส. อนุปสมปณฺหาเย
 อุปสมปณฺหสฺสญฺชา, อาปตติ ทุกฺกญฺส. อนุปสมปณฺหาเย เวมตฺติกา,
 อาปตติ ทุกฺกญฺส. อนุปสมปณฺหาเย อนุปสมปณฺหสฺสญฺชา, อาปตติ
 ทุกฺกญฺส.

[๔๐๖] อนาปตติ สา วา เทติ, ตํ วา อาปฺจุจฺจา นิวาเสติ วา
 ปารุปฺติ วา, อจฺฉิณฺณจีวรกาย, นญฺจจีวรกาย, อาปทาสฺ, อุมฺมตฺติกาย,
 อาทิกมฺมิกายาติ.

ปณฺจมสฺสิกฺขาปทํ นิฉฺชิตํ.

๖. ฉนฺนสฺสิกฺขาปทํ

[๔๐๗] เตเน สมเยเน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
 อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตเน โข ปเน สมเยเน อุลฺลนฺนทฺหา
 ภิกฺขุณียา อุปญฺจจากุลํ อุลฺลนฺนทํ ภิกฺขุณี เอตทวโจ “ภิกฺขุณีสงฺฆสฺส
 อยฺเย จีวรํ ทสฺสามาติ. อุลฺลนฺนทฺหา ภิกฺขุณี “ตุเมเห พหุกิจฺจา
 พหุกรณียาติ อนฺตรายํ อกาสิ. เตเน โข ปเน สมเยเน ตสฺส
 กุลสฺส ฆรํ ทยฺหติ. เต อชฺชฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ
 นาม อยฺยา อุลฺลนฺนทฺหา อมฺหากํ เทยฺยธมฺมํ อนฺตรายํ กริสฺสติ,
 อุกาเยนมฺห^๑ ปริพาหิรา โภเคหิ จ ปุณฺณเณ จาติ. อสฺสสํ โข
 ภิกฺขุณียเ ตสฺส มนุสฺसानํ อชฺชฌายนฺตานํ ขียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ.

^๑ ส.,ฉ.,เท. อุกาเยนามฺห, อี. อุกาเยนมฺหา

ยา ตา ภิกขุณิโย อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ
 วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อยฺยา ฤๅลนฺนทา คณฺสฺส จีวรลาภํ
 อนฺตรายํ กริสฺสตีติ ฯเปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ฤๅลนฺนทา ภิกฺขุณี
 คณฺสฺส จีวรลาภํ อนฺตรายํ กโรตีติ.” “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ
 ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ฤๅลนฺนทา ภิกฺขุณี คณฺสฺส จีวรลาภํ
 อนฺตรายํ กริสฺสตี; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ นวํ ปสาทาย
 ฯเปฯ เอวฺมจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณิโย อิมํ สิขปาทำ อุทฺทิสฺนตฺตุ

[๔๐๘] “ยา ปน ภิกฺขุณี คณฺสฺส จีวรลาภํ อนฺตรายํ
 กเรยฺย, ปาจิตฺตียนฺติ.

[๔๐๙] ยา ปนาติ ยา ยาหิสสา ฯเปฯ

ภิกฺขุณีติ ฯเปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

คโณ นาม ภิกฺขุณีสงฺโฆ วุจฺจติ.

จีวรํ นาม จนนํ จีวรํ อณฺณตฺรํ จีวรํ วิกปฺปนุปคํ ปจฺจิมํ.

อนฺตรายํ กเรยฺยาติ กถํ อิมํ^๒ จีวรํ []^๓ ทเพยฺยฺยนฺติ
 อนฺตรายํ กโรติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส. อณฺณํ ปริกฺขารํ อนฺตรายํ
 กโรติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. สมฺพหุสฺสํ ภิกฺขุณีนํ วา เอกภิกฺขุณิยา
 วา อนฺุปสมฺปนฺนํ วา จีวรํ วา อณฺณํ วา ปริกฺขารํ อนฺตรายํ
 กโรติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส.

[๔๑๐] อนาปตฺติ อานิสฺสํ ทสฺเสตฺวา นิวาเรติ, อุมฺมตฺติกาย,
 อาทิกมฺมิกายาติ.

จฉฐสิขปาทำ นิฉฐิตํ.

^๑ ส.,ฉ.,เท.,อ. อากาสีติ.

^๒ ส.,ฉ.,เท. อิม

^๓ ส.,ฉ.,เท. เอตฺถนฺตเร นสฺสทโท ทิสฺสตี.

๗. สุตตมสิกขาปท

[๙๑๑] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวนเ
อนาถปิณฑิกสฺส อารามเ. เตน โข ปน สมเยน ภัทฺทวินยสงฺฆสฺส
อกาลจิวรํ อุปฺปนฺนํ โหติ. อถ โข ภัทฺทวินยสงฺโฆ ตํ จิวรํ ภาเชตุ-
กาโม สนฺนิปติ. เตน โข ปน สมเยน อุลลนฺนทาย ภัทฺทวินยา
อนฺเตवासินีโย ภัทฺทวินโย^๑ ปกฺกนฺตา โหณฺติ. อุลลนฺนทา ภัทฺทวินี ตา
ภัทฺทวินโย เอตทวโจ “อຍယေ ภัทฺทวินโย ปกฺกนฺตา, ဟ် တာဝ် ခိဝ်
ဗာစိယိန္တတိတိ ခိဝ်ဝိဂ္ဂင်္ဂံ ပဉ္စိပာဟိ.”^๒ ภัทฺทวินโย “ဟ် တာဝ် ခိဝ်
ဗာစိယိန္တတိတိ ဝိပုပ္ပဂ္ဂမီဇ္ဇ.”^๓ อุลลนฺนทา ภัทฺทวินี อน္တေवासินีဇ္ဇ ภัทฺတဝီဇ္ဇ^၄
အာဇာတု တံ ခိဝ် ဗာစာပေဇိ. ယာ တာ ภัทฺတဝီဇ္ဇ ဝပဉ္စိဇ္ဇာ
ဗပေ တာ အုဇ္ဇာယနုတိ ခိယနုတိ ဝိပာဇေတိ “ဂဏံ ဟိ နာမ ဝယယ
အုလ္လနန္တ ဝမ္မိဂံ ခိဝ်ဝိဂ္ဂင်္ဂံ ပဉ္စိပာဟိန္တတိတိ ဗပေ “ဇ္ဇုဉ် ဂိရ
ဗိက္ခဝေ အုလ္လနန္တ ภัတုဉ် ဝမ္မိဂံ ခိဝ်ဝိဂ္ဂင်္ဂံ ပဉ္စိပာဟိတိတိ.”^၅ “ဇ္ဇုဉ်
ဗကဝတိ. ဝိဇ္ဇာဟိ ပုပ္ပတေ ဗကဝ “ဂဏံ ဟိ နာမ ဗိက္ခဝေ အုလ္လနန္တ
ဗိက္ခဝီ ဝမ္မိဂံ ခိဝ်ဝိဂ္ဂင်္ဂံ ပဉ္စိပာဟိန္တတိ; နေတံ ဗိက္ခဝေ ဝပဉ္စိနာမံ
ဝာ ပဇာတယ ဗပေ အေဝဇ္ဇ ပန ဗိက္ခဝေ ภัတုဉ် ဝိမံ
ဇိက္ခပတံ ဝုပ္ပတိန္တ

[๙๑๒] “ยา ปน ภัทฺทวิน ธรรมิกံ จีวรวิภังคံ ปฏฺวิพาหေယ,
ปาจิตติยนฺติ.

[๙๑๓] ยา ปหาติ ยา ยาทิสา ဗပေ

ภัทฺทวินီติ ဗပေ ဝယံ ဝိမ္မဇ္ဇမီ ဝတုဇ္ဇေ ဝစိပုပေတာ ภัတုဉ်တိ.

^๑ อ. อน္တေवासိภัทฺทวินโย

^၄ อ. อน္တေवासိภัတုဉ်

^๒ อ. ปฏฺวิพาหတိ.

^၅ เท., อ. ปฏฺวิพาหတိ.

^๓ ฉ., เท. ปกฺกမီဇ္ဇ.

ธมฺมิโก นาม จีวรวิภงฺโก สมคฺโค ภิกฺขุนี้สงฺฆโม สนฺนิปตฺติวาทา
ภาเซตี.

ปฏฺวิพาเหยฺยาตี “กถํ อิมํ จีวรํ []” ภาเซยฺยาตี ปฏฺวิพาหตี,
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.

[๙๑๔] ธมฺมิเก ธมฺมิกสญฺญา ปฏฺวิพาหตี, อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.
ธมฺมิเก เวมตฺติกา ปฏฺวิพาหตี, อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสส. ธมฺมิเก อธมฺมิก-
สญฺญา ปฏฺวิพาหตี, อนาปตฺติ. อธมฺมิเก ธมฺมิกสญฺญา, อาปตฺติ
ทุกฺกฏฺสส. อธมฺมิเก เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสส. อธมฺมิเก
อธมฺมิกสญฺญา, อนาปตฺติ.

[๙๑๕] อนาปตฺติ อาณิสฺสํ ทสฺเสตฺวา ปฏฺวิพาหตี, อุมฺมตฺติกาย,
อาทิกมฺมิกายาตี.

สจฺจตมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๘. อฏฺฐมสิกฺขาปทํ

[๙๑๖] เตน สมเยน พุทฺโธ ภคฺวา สวาทฺถิยํ วิหฺรตี เชตวเน
อนาถปณฺฑิตกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน อุลลนฺนทา
ภิกฺขุนี้ นฏฺฏาณํปี นฏฺฏกาณํปี ลงฺกิกาณํปี^๑ โสภชฺฌายิกาณํปี
กุมฺภฏฺฐิกาณํปี สมณจีวรํ เทตี “มยฺหํ ปริสตี วณฺณํ ภาสธฺวาตี.
นฏฺฏาณํปี นฏฺฏกาณํปี ลงฺกิกาณํปี โสภชฺฌายิกาณํปี กุมฺภฏฺฐิกาณํปี อุลลนฺนทา
ภิกฺขุณิยา ปริสตี วณฺณํ ภาสนฺตี” “อโยยา อุลลนฺนทา พหุสฺสุตา

^๑ ส.,ฉ.,เท. เอตฺถนฺตเร นสฺสทโท ทิสฺสติ.

^๒ ส.,ฉ.,เท. ลงฺกิกานํ, ทย. ลงฺกิกานํ, เอวฺมปฺริปี.

ภาณิกา วิสารทา ปฏฐา ฐมมี กถิ กาทุ, เทถ อยฺยาย, กโรธ
 อยฺยายาติ. ยา ตา ภิกขุณีโย อปฺปิจฺจนา ๔เปฯ ตา อชฺชฌายนฺติ
 ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถิ หิ นาม อยฺยา อุลลนฺนทา อาคาริกสฺส
 สมณจิวริ ทสฺสตีติ ๔เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว อุลลนฺนทา ภิกฺขุณี
 อาคาริกสฺส สมณจิวริ เทตีติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ
 ภควา “กถิ หิ นาม ภิกฺขเว อุลลนฺนทา ภิกฺขุณี อาคาริกสฺส
 สมณจิวริ ทสฺสตี; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ นวํ ปสาทาย ๔เปฯ
 เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อิมํ สีกฺขาปทํ อุกฺกิสฺสํ”

[๔๑๗] “ยา ปน ภิกฺขุณี อาคาริกสฺส วา ปริพฺพาชกสฺส
 วา ปริพฺพาชิกาย วา สมณจิวริ ทเทยฺย, ปาจิตตियนฺติ.

[๔๑๘] ยา ปนาติ ยา ยาทิสสา ๔เปฯ

ภิกฺขุณีติ ๔เปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺเต อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

อาคาริกโก^๑ นาม โย โกจิ อคาริ อชฺชฌาวสตี.

ปริพฺพาชโก นาม ภิกฺขุญฺจ สามเณรญฺจ จเปตฺวา โย โกจิ
 ปริพฺพาชกสมาปนโน.

ปริพฺพาชิกา นาม ภิกฺขุญฺจ สีกฺขมานญฺจ สามเณริญฺจ
 จเปตฺวา ยา กาจิ ปริพฺพาชิกสมาปนา.

สมณจิวริ นาม กปฺปกตํ วุจฺจติ. เทติ, อาปตฺติ ปาจิตตियสฺส.

[๔๑๙] อนาปตฺติ มาตาปิตูนํ เทติ, ตาวกาลิกํ เทติ,
 อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

อฏฺฐมสีกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

^๑ ฉ.,เท.,อิ. อคาริกสฺส, เอวฺมปริปิ.

๘. นวมสิกฺขาปทํ

[๙๒๐] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน อุลลนฺนทาย
ภิกฺขุณิยา อปฺปจฺจากุลํ อุลลนฺนทํ ภิกฺขุณี เอตทวโจ “สเจ มยฺ
อยเย สกฺโกม, ภิกฺขุณีสงฺฆสฺส จีวรํ ทสฺสามาติ. เตน โข ปน
สมเยน วสฺสํ วุตฺตา ภิกฺขุณิโย จีวรํ ภาเชตฺตูกามา สนนฺิปตีสฺสุ.
อุลลนฺนทา ภิกฺขุณี ตา ภิกฺขุณิโย เอตทวโจ “อาคเมถ, อยเย
อตฺถิ ภิกฺขุณีสงฺฆสฺส จีวรปจฺจาสาติ. ภิกฺขุณิโย อุลลนฺนทํ ภิกฺขุณี
เอตทวโจ “คจฺฉยเย,^๑” ตํ จีวรํ ชานาหิตฺติ. อุลลนฺนทา ภิกฺขุณี, เยน
ตํ กุลํ, เตนฺอุปสงฺกมิ; อุปสงฺกมิตฺวา เต มนุสฺเส เอตทวโจ
“เทถาวุโส ภิกฺขุณีสงฺฆสฺส จีวรนฺติ. “น มยฺ อยเย สกฺโกม ภิกฺขุณี-
สงฺฆสฺส จีวรํ ทาตฺตุนฺติ. อุลลนฺนทา ภิกฺขุณี ภิกฺขุณินํ เอตมตฺถํ
อาโรเจสิ. ยา ตา ภิกฺขุณิโย อปฺปิจฺฉา ๔เปฯ ตา อุตฺตมายนฺติ
ชียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อยฺยา อุลลนฺนทา ทุพฺพลจีวร-
ปจฺจาสาย จีวรกาลสมยํ อติฏฺกาเมสฺสตีติ ๔เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว
อุลลนฺนทา ภิกฺขุณี ทุพฺพลจีวรปจฺจาสาย จีวรกาลสมยํ อติฏฺกาเมตีติ.^๒
“สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว
อุลลนฺนทา ภิกฺขุณี ทุพฺพลจีวรปจฺจาสาย จีวรกาลสมยํ อติฏฺกาเมสฺสตี;
เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ ภา ปสาทาย ๔เปฯ เอวญฺจ ปน
ภิกฺขเว ภิกฺขุณิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกิสฺสนฺตุ

[๙๒๑] “ยา ปน ภิกฺขุณี ทุพฺพลจีวรปจฺจาสาย จีวรกาล-
สมยํ อติฏฺกาเมยฺย, ปาจิตฺตียนฺติ.

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ ส.,ฉ.,เท. คจฺฉยเย

^๒ ฉ.,เท.,อิ. อติฏฺกาเมสฺสตี.

[๙๒๒] ยา ปหาติ ยา ยาทิสา ๔เปฯ

ภิกขุณีติ ๔เปฯ อัย อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกขุณีติ.

พลจีวรปจฺจาสา นาม “สเจ มยฺ สกฺโกม, ทสฺสาม กริสฺสามาติ
วจา ภินฺนา โหติ.

จีวรกาลสมโย นาม อนตฺถเต กจิเน วสฺसानสฺส ปจฺฉิโม
มาโส, อตฺถเต กจิเน ปญฺจ มาสา.

จีวรกาลสมยํ อติฏฺกาเมยฺยาติ อนตฺถเต กจิเน วสฺसानสฺส
ปจฺฉิมํ ทิวสํ อติฏฺกาเมติ, อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส. อตฺถเต กจิเน
กจิณฺหุชฺชารทิวสํ อติฏฺกาเมติ, อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส.

[๙๒๓] ทุพฺพลจีวเร ทุพฺพลจีวรสญฺญา จีวรกาลสมยํ อติฏ-
กาเมติ, อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส. ทุพฺพลจีวเร เวมตฺิกา จีวรกาลสมยํ
อติฏฺกาเมติ, อาปตฺติ ทุฏฺกฏสฺส. ทุพฺพลจีวเร อทุพฺพลจีวรสญฺญา
จีวรกาลสมยํ อติฏฺกาเมติ, อนาปตฺติ.

อทุพฺพลจีวเร ทุพฺพลจีวรสญฺญา, อาปตฺติ ทุฏฺกฏสฺส. อทุพฺพล-
จีวเร เวมตฺิกา, อาปตฺติ ทุฏฺกฏสฺส. อทุพฺพลจีวเร อทุพฺพลจีวรสญฺญา,
อนาปตฺติ.

[๙๒๔] อนาปตฺติ อานิสฺสํ ทสฺเสตฺวา นีวาเรติ, อุมฺมตฺติกาย,
อาทิกมฺมิกายาติ.

นวมสฺกฺขาปทํ นิฏฺจิตํ.

๑๐. ทสมสฺกฺขาปทํ

หมดอายุ 26/10/2566 [๙๒๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน
อนาถปิณฺฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน อญฺญตเรน

อุปาสกน สงฺฆํ อุทฺทิสฺส วิหาโร การापิตो โหติ. โส ตสฺส
 วิหารสฺส มहे อุมาโตสงฺฆสฺส อกาลจีวรํ ทาตุกาโม โหติ. เตन
 โข ปน สมเยน อุมาโตสงฺฆสฺส กจिन्ํ อตฺถตํ โหติ. อถโข โส
 อุปาสโก สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา กจिन्อุทฺธารํ ยาจิ. ภควโต เอตมตฺถํ
 อารोเจสฺสุ. อถโข ภควา เอตสฺมี นิทาเน เอตสฺมี ปกรเณ ฐมฺมี
 กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ “อนฺุชานามิ ภิกฺขเว กจिन्ํ อุทฺธริตุํ
 เอวเมจ ปน ภิกฺขเว กจिन्ํ อุทฺธริตพฺพํ. พุยตฺเตน ภิกฺขุณา
 ปฏิพเลน สงฺโฆ ณาเปตพฺโพ

[๙๒๖] “สุณฺาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลฺลํ,
 สงฺโฆ กจिन्ํ อุทฺธเรยฺย, เอสา ญตฺติ.

สุณฺาตุ เม ภนฺเต สงฺโฆ, สงฺโฆ กจิन्ํ อุทฺธริตฺ; ยสฺสา ยสมโต
 ฆมฺติ กจิสฺส อุทฺธารो, โส ตฺถนฺุหสฺส; ยสฺส นกฺขมฺติ, โส
 ภาเสยฺย. อุทฺธตฺ^๑ สงฺเขน กจิन्ํ, ฆมฺติ สงฺฆสฺส ตสฺมา ตฺถนฺุหิ,
 เอวเมตํ ธารยามีติ.

[๙๒๗] อถโข โส อุปาสโก ภิกฺขุณฺิสงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา กจิन्อุทฺธารํ
 ยาจิ. อูลลนฺุทา ภิกฺขุณฺิ “จีวรํ อมฺหากํ ภวิสฺสตีติ กจิन्อุทฺธารํ
 ปฏิพาหิ. อถโข โส อุปาสโก อุชฺฌายติ ขียติ วิปาเจติ “กถํ หิ
 นาม ภิกฺขุณฺิโย อมฺหากํ กจิन्อุทฺธารํ น ทสฺสนฺุตีติ. อสฺโสสุ^๑ โข
 ภิกฺขุณฺิโย ตสฺส อุปาสกสฺส อุชฺฌายนฺุตสฺส ขียนฺุตสฺส วิปาเจนฺุตสฺส.
 ยา ตา ภิกฺขุณฺิโย อปฺปิจฺฉา ๔เปฯ ตา อุชฺฌายนฺุติ ขียนฺุติ
 วิปาเจนฺุติ “กถํ หิ นาม อยฺยา อูลลนฺุทา ฐมฺมิกํ กจิन्อุทฺธารํ
 ปฏิพาหิสฺสตีติ ๔เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว อูลลนฺุทา ภิกฺขุณฺิ ฐมฺมิกํ

กจิณฺหุทธารํ ปฏฺวิพาหตีติ.^๑ “สจฺจํ ภควาติ. วิคฺรหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ
 หิ นาม ภิกฺขเว อุตฺตลนฺนทา ภิกฺขุณี ฐมฺมิกํ กจิณฺหุทธารํ ปฏฺวิพาหิสฺสตี;
 เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺหานํ วา ปสฺสาทาย ๔เปยฺย เอวญฺจ ปน
 ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อิมํ สีกฺขาปทํ อุตฺตทิสฺนตฺตํ

[๙๒๘] “ยา ปน ภิกฺขุณี ฐมฺมิกํ กจิณฺหุทธารํ ปฏฺวิพาเหยฺย,
 ปาจิตฺตियนฺตี.

[๙๒๙] ยา ปนาติ ยา ยาทีสา ๔เปยฺย

ภิกฺขุณีติ ๔เปยฺย อยํ อิมสฺมึ อตฺถเก อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

ฐมฺมิโก นาม กจิณฺหุทธารโ สมนฺคโค ภิกฺขุณีสงฺฆโม สนฺนิปตฺติวา
 อุตฺตรติ.

ปฏฺวิพาเหยฺยาติ “กถํ อิทํ กจิณฺ []”^๒ อุตฺตรเวยฺยาติ ปฏฺวิพาหตี,
 อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส.

[๙๓๐] ฐมฺมิเก ฐมฺมิกสญฺญา ปฏฺวิพาหตี, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส.
 ฐมฺมิเก เวมตฺติกา ปฏฺวิพาหตี, อาปตฺติ ทุกฺกญฺจสฺส. ฐมฺมิเก อฐมฺมิ-
 กสญฺญา ปฏฺวิพาหตี, อนาปตฺติ. อฐมฺมิเก ฐมฺมิกสญฺญา, อาปตฺติ
 ทุกฺกญฺจสฺส. อฐมฺมิเก เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทุกฺกญฺจสฺส. อฐมฺมิเก อฐมฺมิ-
 กสญฺญา, อนาปตฺติ.

[๙๓๑] อนาปตฺติ อานิสฺสํ ทสฺเสตฺวา ปฏฺวิพาหตี, อุมฺมตฺติกาย,
 อาทิกมฺมิกายาติ.

ทสมสีกฺขาปทํ นิฏฺฐจิตํ.

^๑ ฉ.,เท.,อ. ปฏฺวิพาหตี.

^๒ ส.,ฉ.,เท. เอตฺถนฺตเร นสฺสทโท ทิสฺสตี.

๔. ตวณฺณวคฺโค

๑. ปจฺมสิกฺขาปทํ

[๙๓๒] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุณิโย เทว
เอกมณฺเฑ ตวณฺณวคฺโคติ. มนุสฺสา วิหารจาริกํ อาหิณฺชนฺตา ปสฺสิตฺวา
อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณิโย เทว
เอกมณฺเฑ ตวณฺณวคฺคสฺส นฺติ, เสยฺยถาปิ คิหิณิโย กามโมคฺคิณิโยติ.”^๑
อสฺสํโส โข ภิกฺขุณิโย เตสํ มนุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตานํ ขียนฺตานํ
วิปาเจนฺตานํ. ยถา ตา ภิกฺขุณิโย อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ
ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณิโย เทว เอกมณฺเฑ
ตวณฺณวคฺคสฺส นฺตีติ ฯเปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุณิโย เทว
เอกมณฺเฑ ตวณฺณวคฺคสฺส นฺตีติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา
“กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุณิโย เทว เอกมณฺเฑ ตวณฺณวคฺคสฺส นฺติ;
เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสหนฺนํ วา ปสาทาย ฯเปฯ เอวเมว ปน
ภิกฺขเว ภิกฺขุณิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสหนฺตุ

[๙๓๓] “ยถา ปน ภิกฺขุณิโย เทว เอกมณฺเฑ ตวณฺณวคฺคยฺยํ,
ปาจิตฺตียนฺติ.

[๙๓๔] ยถา ปนฺนาติ ยถา ยาทิสสา ฯเปฯ

ภิกฺขุณิโยติ อุปสมฺปนฺนาโย วุจฺจนฺติ.

เทว เอกมณฺเฑ ตวณฺณวคฺคยฺยนฺติ เอกาย นิปนฺนํ อปฺรา
นิปชฺชติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส. อุโม วา นิปชฺชนฺติ, อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส. อุจฺจहितฺวา ปุณฺณํ นิปชฺชนฺติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.

หมตฺตํ 26/05/2566

^๑ อ. คิหิกามโมคฺคิณิโยติ.

[๙๓๕] อนาปตติ เอกาย นิปนุนาย อปรา นิสิตติ, อุโก
วา นิสิตนติ, อุมมตติกาน, อาทิกมมิกานนติ.

ปจมสิกขาปทํ นิฏฐิตํ.

๒. ทุตติยสิกขาปทํ

[๙๓๖] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตถิย์ วิหริติ เขตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน ภิกขุณีโย เทว
เอกตฺถรณปาปุรณา^๑ ตฺวญฺเฐนติ. มนุสฺสา วิหารจาริกํ อาหิณฺทนต์
ปสฺสิตฺวา อชฺชฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกขุณีโย
เทว เอกตฺถรณปาปุรณา ตฺวญฺเฐสฺสนฺติ, เสยฺยถาปิ คิหิณีโย กาม-
โกคิณีโยติ. อสฺสอสุ โข ภิกขุณีโย เตสํ มนุสฺसानํ อชฺชฌายนฺตานํ
ขียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ. ยา ตา ภิกขุณีโย อปฺปิจฺจ ๔เปฯ ตา
อชฺชฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกขุณีโย เทว
เอกตฺถรณปาปุรณา ตฺวญฺเฐสฺสนฺตฺติ ๔เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว
ภิกขุณีโย เทว เอกตฺถรณปาปุรณา ตฺวญฺเฐนฺตฺติ. “สจฺจํ ภควาติ.
วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ภิกขุณีโย เทว
เอกตฺถรณปาปุรณา ตฺวญฺเฐสฺสนฺติ; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺหานํ วา
ปสาทาย ๔เปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกขุณีโย อิมํ สิกขาปทํ
อุทฺทิสฺนตุ.

[๙๓๗] “ยา ปน ภิกขุณีโย เทว เอกตฺถรณปาปุรณา
ตฺวญฺเฐยฺยํ, ปาจิตติยนฺติ.

^๑ ส.,ฉ.,เท.,อิ. เอกตฺถรณปาปุรณา, เอวมฺปริปี.

[๔๓๘] ยา ปนาติ ยา ยาทิสสา ๗เปย

ภิกฺขุณีโยติ อุปสมฺปนฺนาโย วุจฺจนฺติ.

เทว เอกตฺถรณปาปุรณา ตุมฺภวฺวณฺติ ตณฺเฆว อตฺถริตฺวา
ตณฺเฆว ปารุณฺติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.

[๔๓๙] เอกตฺถรณปาปุรณ เอกตฺถรณปาปุรณสณฺหา ตุมฺภวฺวณฺติ,
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส. เอกตฺถรณปาปุรณ เวมตฺติกา ตุมฺภวฺวณฺติ,
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส. เอกตฺถรณปาปุรณ นานตฺถรณปาปุรณสณฺหา
ตุมฺภวฺวณฺติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส. เอกตฺถรณ นานาปาปุรณ,^๑
อาปตฺติ ทุกฺกณฺสฺส. นานตฺถรณ เอกปาปุรณ,^๒ อาปตฺติ ทุกฺกณฺสฺส.
นานตฺถรณปาปุรณ เอกตฺถรณปาปุรณสณฺหา, อาปตฺติ ทุกฺกณฺสฺส.
นานตฺถรณปาปุรณ เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทุกฺกณฺสฺส. นานตฺถรณ-
ปาปุรณ นานตฺถรณปาปุรณสณฺหา, อนาปตฺติ.

[๔๔๐] อนาปตฺติ วตฺถานํ ทสฺเสตฺวา นิปชฺชนฺติ, อุมฺมตฺติกาณํ,
อาทิกมฺมิกานนฺติ.

ตติยสิกขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๓. ตติยสิกขาปทํ

[๔๔๑] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตฺวเน
อนาถปิณฺฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน อุลลนฺนทา
ภิกฺขุณี พหุสฺสุตา โหติ ภานิกา วิสารทา ปญฺจา^๓ ฌมฺมี กถิ^๔

^๑ จ.,เท.,อิ. นานาปาปุรณสณฺหา

^๓ ส.,จ.,เท. ปญฺญา. เอวมฺปริปิ.

^๒ จ.,เท.,อิ. เอกปาปุรณสณฺหา

^๔ อิ. ฌมฺมกถิ

กาตุ. ภทฺทาปิ กาปิลานี พหุสฺสตา โหติ ภาณิกา วิสารทา
 ปฏฺจา ฌมฺมี กถํ กาตุ อุมารสมฺภาวิตา. มนุสฺสา “อยฺยา ภทฺทา
 กาปิลานี พหุสฺสตา ภาณิกา วิสารทา ปฏฺจา ฌมฺมี กถํ กาตุ
 อุมารสมฺภาวิตาติ, ภทฺทํ กาปิลานี ปจฺมํ ปยฺรฺปาสิตฺวา ปจฺฉา
 อุลลนฺนํ ภัทฺฐนํ ปยฺรฺปาสนฺติ. อุลลนฺนํ ภัทฺฐนํ อิสฺสาปกตา
 “อิมํ กิร อปฺปิจฺฉา สนฺตฺตฺตฺวา ปวิวิตฺตา อสฺสฏฺจา, ยา อิมํ
 สณฺณตฺตฺติพฺพลา วิณฺณตฺตฺติพฺพลา วิหรนฺตฺติติ ภทฺทาย กาปิลานียา
 ปุรโต จงฺกมตฺติปิ ติฏฺฐตฺติปิ นิสิตฺติปิ เสยฺยํปิ กปฺเปติ อุกฺกิสฺสตีปิ
 อุกฺกิสฺสาเปตีปิ สขุณฺณายมฺปิ กโรติ. ยา ตา ภัทฺฐนํ โย อปฺปิจฺฉา
 ๕เป๕ ตา อุกฺกณฺณนฺติ ขีณนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อยฺยา
 อุลลนฺนํ อยฺยาย ภทฺทาย กาปิลานียา สณฺณจิจฺจ อผาสฺสุ
 กริสฺสตีติ ๕เป๕ “สจฺจํ กิร ภัทฺฐนํ อุลลนฺนํ ภัทฺฐนํ ภทฺทาย
 กาปิลานียา สณฺณจิจฺจ อผาสฺสุ กโรตีติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ
 พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภัทฺฐนํ อุลลนฺนํ ภัทฺฐนํ ภทฺทาย
 กาปิลานียา สณฺณจิจฺจ อผาสฺสุ กริสฺสตี; เหนฺตํ ภัทฺฐนํ อปฺปสนฺนํ
 วา ปสาทาย ๕เป๕ เอวณฺจ ปน ภัทฺฐนํ ภัทฺฐนํ โย อิมํ
 สิกฺขาปทํ อุกฺกิสฺสนฺตฺ

[๔๔๒] “ยา ปน ภัทฺฐนํ ภัทฺฐนํ สณฺณจิจฺจ อผาสฺสุ กเรยฺย,
 ปาจิตฺตียนฺติ.

[๔๔๓] ยา ปหาติ ยา ยาทิสฺสา ๕เป๕

ภัทฺฐนํ ๕เป๕ อยํ อิมสฺมํ อตฺถํ อธิปฺเปตา ภัทฺฐนํ.

ภัทฺฐนํ อณฺณาย ภัทฺฐนํ.

หมดอายุ 26/05/2566

สณฺณจิจฺจาติ ชานนฺตํ สณฺณชานนฺตํ เจจฺจ อภิวิตฺติตฺวา วิตฺติกฺกม.

อผาสฺ กเรยฺยาติ “อิมินา อิมิสฺสา อผาสฺ” ภาวิสฺสตีติ
 อนาปุจฺฉา ปุโรโต จงฺกมฺติ वा तिष्ठति वा नิสिंहति वा เสยฺยํ वा
 กप्เปติ อุทฺทิสฺติ वा อุทฺทิสฺสาเปติ वा สขุฌายํ वा กโรติ, อาปตฺติ
 ปาจิตฺตियสฺส.

[๙๔๔] อุปสมฺปนฺนํ ภาวิสฺสตีติ สยฺยํ อผาสฺ
 กโรติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส. อุปสมฺปนฺนํ เวมตฺติกา สยฺยํ อผาสฺ
 กโรติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส. อุปสมฺปนฺนํ อนุปสมฺปนฺนํ สยฺยํ
 อผาสฺ กโรติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส. อนุปสมฺปนฺนํ
 สยฺยํ อผาสฺ กโรติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. อนุปสมฺปนฺนํ
 อุปสมฺปนฺนํ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. อนุปสมฺปนฺนํ เวมตฺติกา,
 อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. อนุปสมฺปนฺนํ อนุปสมฺปนฺนํ, อาปตฺติ
 ทุกฺกฏสฺส.

[๙๔๕] อนาปตฺติ น อผาสฺ กตฺตูกามา อนาปุจฺฉา ปุโรโต
 จงฺกมฺติ वा तिष्ठति वा निसिंहति वा เสยฺยํ वा กप्เปติ อุทฺทิสฺติ
 वा อุทฺทิสฺสาเปติ वा สขุฌายํ वा กโรติ, อุมฺมตฺติกา, อาทิ-
 กมฺมิกา ยาทิ.

ตติยสิกขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๔. จตุตถสิกขาปทํ

[๙๔๖] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
 อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข สมเยน อุลลนฺนํ ภาวิสฺสตีติ
 ทุกฺกฏํ สหชีวินิ เหนว อุปฏฺฐาเปติ, น อุปฏฺฐาปนาย อสฺสํ

กโรติ. ยา ตา ภิกขุณีโย อปฺปิจฺจา ฯเปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ
 วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อยฺยา ถุลลนฺนฺทา ทุกฺขิตํ สหชีวินี เหน
 อุปฺภุเจสฺสตี น อุปฺภุจฺาปนาย อุสฺสํกํ กริสฺสตีติ ฯเปฯ “สจฺจํ กิร
 ภิกฺขเว ถุลลนฺนฺทา ภิกฺขุณี ทุกฺขิตํ สหชีวินี เหน อุปฺภุเจติ, น
 อุปฺภุจฺาปนาย อุสฺสํกํ กโรตีติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ
 ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ถุลลนฺนฺทา ภิกฺขุณี ทุกฺขิตํ สหชีวินี
 เหน อุปฺภุเจสฺสตี, น อุปฺภุจฺาปนาย อุสฺสํกํ กริสฺสตี; เนตํ
 ภิกฺขเว อปฺปสํนฺนํ วา ปสาทาย ฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว
 ภิกฺขุณีโย อิมํ สีกฺขาปทํ อุทฺทิสฺนตฺตุ

[๙๔๗] “ยา ปน ภิกฺขุณี ทุกฺขิตํ สหชีวินี เหน อุปฺภุเจยฺย
 น อุปฺภุจฺาปนาย อุสฺสํกํ กเรยฺย, ปาจิตฺติยนฺติ.

[๙๔๘] ยา ปนาติ ยา ยาหิสา ฯเปฯ

ภิกฺขุณีติ ฯเปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺเต อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

ทุกฺขิตา นาม คิลานา วุจฺจติ.

สหชีวินี นาม สหฺชชีวินี วุจฺจติ.

เหน อุปฺภุเจยฺยาติ น สยํ อุปฺภุเจยฺย.

น อุปฺภุจฺาปนาย อุสฺสํกํ กเรยฺยาติ น อญฺญํ อาณาเปยฺย.
 “เหน อุปฺภุเจสฺสามิ, น อุปฺภุจฺาปนาย อุสฺสํกํ กริสฺสามิตี ฐํ
 นิทฺธิตฺตมตฺเต, อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส. อนฺเตवासินี” วา อนฺตฺตมฺปนํ
 วา เหน อุปฺภุเจติ, น อุปฺภุจฺาปนาย อุสฺสํกํ กโรติ, อาปตฺติ
 ทุกฺกฏสฺส.

[๔๔๙] อนาปตฺติ สติ อนฺตรายะ, ปรีเยสิตฺวา น ลภติ,
คิลานาย, อาปทาสฺ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

จตุตฺถสสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๕. ปณฺจมสสิกฺขาปทํ

[๔๕๐] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามะ. เตน โข ปน สมเยน ภทฺททา กาปิลาณิ
สาเกตะ วสฺสํ อุปคตา โหติ. सा เกณจิเทว กรณิเยน อุพฺพาพฺหา
ถูลลนฺนทาย ภิกฺขุณิยา สนฺติเก พฺตุํ ปาहेสิ “สเจ เม อयฺยา
ถูลลนฺนทา อุปสฺสยํ ทเทยฺย, อากจฺเจยฺยามหํ, คจฺเจยฺยามหํ,^๑
สาวตฺถินฺติ. ถูลลนฺนทา ภิกฺขุณี เอวมาห “อากจฺจตุ, ทสฺสามิติ.
อถโข ภทฺททา กาปิลาณิ สาเกตา สาวตฺถิ อคมาสิ. ถูลลนฺนทา
ภิกฺขุณี ภทฺททาย กาปิลาณิยา อุปสฺสยํ อทาสิ. เตน โข ปน
สมเยน ถูลลนฺนทา ภิกฺขุณี พหุสฺสฺตา^๒ โหติ ภาณิกา วิสารทา
ปฏฺจา^๓ ฐมฺมี กถํ กาทํ. ภทฺททาปิ กาปิลาณิ พหุสฺสฺตา โหติ
ภาณิกา วิสารทา ปฏฺจา ฐมฺมี กถํ กาทํ อุพารสมฺภาวิตา.
มฺนุสฺสา “อयฺยา ภทฺททา กาปิลาณิ พหุสฺสฺตา ภาณิกา วิสารทา
ปฏฺจา ฐมฺมี กถํ กาทํ อุพารสมฺภาวิตาติ ภทฺทํ กาปิลาณิ ปจฺม
ปยิริปาสิตฺวา ปจฺฉา ถูลลนฺนทํ ภิกฺขุณี ปยิริปาสนฺติ. ถูลลนฺนทา
ภิกฺขุณี อิสฺสาปกตา “อิมา กิร อปฺปิจฺฉา สนฺตฺตฺตฺวา ปวิวิตฺตา

^๑ ส.,ฉ.,เท. ยบ ปาโจ น ทิสฺสติ, อ. อากจฺเจยฺยามหํ

^๒ เท.,มหา. พหุสฺสฺตาเยว, เอวฺมฺปรี. ^๓ ส.,เท. ปฏฺจา

อัสสฏฐา, ยา อีมา สณฺณตฺตฺติพฺพลา วิณฺณตฺตฺติพฺพลา วิหรนฺตฺตฺติ
 กุปีตา อนตฺตมฺนา ภทฺทํ กาปีลานี อุปฺสฺสยา นิกฺกทฺตฺติ. ยา ตา
 ภิกฺขุณีโย อปฺปิจฺจา ฯเปฯ ตา อชฺชฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ
 “กถํ หิ นาม อยฺยา ฤๅลฺลนฺนฺทา อยฺยาย ภทฺทาย กาปีลานียา
 อุปฺสฺสยํ ทตฺวา กุปีตา อนตฺตมฺนา นิกฺกทฺตฺตฺติ ฯเปฯ “สจฺจํ
 กิร ภิกฺขเว ฤๅลฺลนฺนฺทา ภิกฺขุณี ภทฺทาย กาปีลานียา อุปฺสฺสยํ
 ทตฺวา กุปีตา อนตฺตมฺนา นิกฺกทฺตฺตฺติ.” “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ
 พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ฤๅลฺลนฺนฺทา ภิกฺขุณี ภทฺทาย
 กาปีลานียา อุปฺสฺสยํ ทตฺวา กุปีตา อนตฺตมฺนา นิกฺกทฺตฺตฺติ;
 เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺนํ วา ปสฺสาทาย ฯเปฯ เอวฺมจ ปน
 ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อิมํ สีกฺขาปทํ อุตฺทิสฺนตฺตุ

[๔๕๑] “ยา ปน ภิกฺขุณี ภิกฺขุณียา อุปฺสฺสยํ ทตฺวา
 กุปีตา อนตฺตมฺนา นิกฺกทฺตฺตฺติ วา นิกฺกทฺตฺตฺติ วา,
 ปาจิตตฺติยนฺติ.

[๔๕๒] ยา ปนฺทติ ยา ยาทิสสา ฯเปฯ

ภิกฺขุณีติ ฯเปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

ภิกฺขุณียาติ อญฺญาย ภิกฺขุณียา.

อุปฺสฺสโย นาม กวาฏฺพทฺโธ วุจฺจติ.

ทตฺวาติ สยํ ทตฺวา.

กุปีตา อนตฺตมฺนาติ อนภิตฺตฺตา อาหตฺตฺตา ขีลชาตา.

นิกกทุณฺณติ วา นิกกทุณฺณาเปติ วา, ตสฺสา ปริกฺขารํ นิกกทุณฺณติ วา
 นิกกทุณฺณาเปติ วา, ภณฺฑนการิกํ ๔เปยฺ กลหการิกํ ๔เปยฺ วิวาทการิกํ
 ๔เปยฺ ภสฺสการิกํ ๔เปยฺ สงฺฆเ อธิกรณการิกํ นิกกทุณฺณติ วา
 นิกกทุณฺณาเปติ วา, ตสฺสา ปริกฺขารํ นิกกทุณฺณติ วา นิกกทุณฺณาเปติ
 วา, อนฺเตवासินี วา สทฺธิวิหารินี วา นสมฺมาวตฺตนฺตํ นิกกทุณฺณติ
 วา นิกกทุณฺณาเปติ วา, ตสฺสา ปริกฺขารํ นิกกทุณฺณติ วา
 นิกกทุณฺณาเปติ วา, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ปญฺจมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๖. จญฺจสิกฺขาปทํ

[๙๕๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
 อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน จณฺทกาลี^๑
 ภัทฺฐนํ สํสญฺจา วิหริติ คหปตินาปิ คหปติปฺตฺเตนปิ. ยา ตา
 ภัทฺฐนินฺโอย อปฺปิจฺฉา ๔เปยฺ ตา อชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ
 “กถํ หิ นาม อยฺยา จณฺทกาลี สํสญฺจา วิหริสฺสติ คหปตินาปิ
 คหปติปฺตฺเตนปิติ ๔เปยฺ “สจฺจํ กิร ภัทฺฐเว จณฺทกาลี ภัทฺฐนํ
 สํสญฺจา วิหริติ คหปตินาปิ คหปติปฺตฺเตนปิติ. “สจฺจํ ภควาติ.
 วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภัทฺฐเว จณฺทกาลี ภัทฺฐนํ
 สํสญฺจา วิหริสฺสติ คหปตินาปิ คหปติปฺตฺเตนปิ; เนตํ ภัทฺฐเว
 อปฺปสหนฺนํ วา ปสาทาย ๔เปยฺ เอวญฺจ ปน ภัทฺฐเว ภัทฺฐนินฺโอย
 อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกทิสนฺตุ.

[๙๕๖] “ยา ปน ภิกฺขุณี สํสฺมจฺจา วิหเรยฺย คหปตินา วา
คหปติปฺตฺเตน วา, สา ภิกฺขุณี ภิกฺขุณีหิ เอวมสฺส วจฺนียา
“มายฺเย สํสฺมจฺจา วิหริ คหปตินาปิ คหปติปฺตฺเตนปิ,
วิวิจฺจาหฺยเย;” วิเวกญฺเวยว ภคินิยา สงฺโฆ วณฺณเถตฺติ. เอวญจ
ปน สา ภิกฺขุณี ภิกฺขุณีหิ วุจฺจมาณา ตเถว ปคฺคณฺเหยฺย, สา
ภิกฺขุณี ภิกฺขุณีหิ ยาวตตฺติยํ สมนุภาสิตพฺพา ตสฺส ปฏฺนิสฺสคฺคาย;
ยาวตตฺติยญฺเจ สมนุภาสียมาณา ตํ ปฏฺนิสฺสชฺเชยฺย, อิจฺเจตํ
กุสลํ; โน เจ ปฏฺนิสฺสชฺเชยฺย, ปาจิตฺตียนฺติ.

[๙๕๗] ยา ปนาติ ยา ยาทิสสา ๔เปฯ

ภิกฺขุณีติ ๔เปฯ อัย อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

สํสฺมจฺจา นาม อนนฺโถมิเกน กายิกวาจสิเกน สํสฺมจฺจา.

คหปติ นาม โย โกจิ อการํ อชฺฌาวสติ.

คหปติปฺตฺโต นาม โย โกจิ^๒ ปฺตฺตภาตโร.

สา ภิกฺขุณีติ ยา สา สํสฺมจฺจา ภิกฺขุณี.

ภิกฺขุณีหิติ อญฺญาหิ ภิกฺขุณีหิ. ยา ปสฺสนฺติ, ยา สฺกฺขนฺติ,
ตาหิ วตฺตพฺพา “มายฺเย สํสฺมจฺจา วิหริ คหปตินาปิ คหปติ
ปฺตฺเตนปิ, วิวิจฺจาหฺยเย; วิเวกญฺเวยว ภคินิยา สงฺโฆ วณฺณเถตฺติ.
หุติยมฺปิ วตฺตพฺพา. []” ตติยมฺปิ วตฺตพฺพา. สเจ ปฏฺนิสฺสชฺชติ,
อิจฺเจตํ กุสลํ; โน เจ ปฏฺนิสฺสชฺชติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. สุตฺวา น
วทฺนฺติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. สา ภิกฺขุณี สงฺฆมชฺฌมฺปิ อากทฺธิตฺวา
วตฺตพฺพา “มายฺเย สํสฺมจฺจา วิหริ คหปตินาปิ คหปติปฺตฺเตนปิ,

^๑ ส.,ฉ.,เท. วิวิจฺจาหฺยเย, อ. วิวิจฺเย, เอวมฺปริปิ.

^๒ ฉ.,มหา. เป เกจิ

^๓ มหา. เอตฺถนฺตเร เปยฺยาโล ทิสฺสติ.

วิวิจจาหยาเย; วิเวกญเณว ภคินิยา สงฺโฆ วนฺณเณตฺติติ. ทุติยมฺปิ
วตฺตพฺพา. ตติยมฺปิ วตฺตพฺพา. สเจ ปญฺนิสฺสชฺชติ, อิจฺเจตํ กุสฺลํ;
โน เจ ปญฺนิสฺสชฺชติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส.

สา ภิกขุณี สมณฺภาสิตพฺพา. เอวญจ ปน ภิกฺขเว
สมณฺภาสิตพฺพา, พฺยตฺตาย ภิกขุณิยา ปญฺพิลลายนฺ สงฺโฆ ฌาเปตพฺโพ

[๙๕๘] “สุณฺหาตุ เม อญฺเเย สงฺโฆ, อญฺ อิตฺถนฺนามา ภิกขุณี
สํสญฺจา วิหฺรติ คหปตินาปิ คหปติปฺตฺเตนปิ, สา ตํ วตฺถุํ
นปฺปญฺนิสฺสชฺชติ; ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกฺลลํ, สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ
ภิกขุณี สมณฺภาสเยยฺย ตสฺส วตฺถุสฺส ปญฺนิสฺสคฺคายน, เอสา ฌตฺติ.

สุณฺหาตุ เม อญฺเเย สงฺโฆ, อญฺ อิตฺถนฺนามา ภิกขุณี สํสญฺจา
วิหฺรติ คหปตินาปิ คหปติปฺตฺเตนปิ, สา ตํ วตฺถุํ นปฺปญฺนิสฺสชฺชติ;
สงฺโฆ อิตฺถนฺนามํ ภิกขุณี สมณฺภาสติ ตสฺส วตฺถุสฺส ปญฺนิสฺสคฺคายน;
ยสฺสา อญฺยาย ขมฺติ อิตฺถนฺนามาย ภิกขุณิยา สมณฺภาสนา
ตสฺส วตฺถุสฺส ปญฺนิสฺสคฺคายน, สา ตฺถนฺหสฺส; ยสฺสา นกขมฺติ,
สา ภาเสยฺย.

ทุติยมฺปิ เอตมฺตถํ วทามิ ฯเปฯ ตติยมฺปิ เอตมฺตถํ วทามิ
ฯเปฯ

สมณฺภานุจฺจา สงฺฆเณ อิตฺถนฺนามา ภิกขุณี ตสฺส วตฺถุสฺส
ปญฺนิสฺสคฺคายน, ขมฺติ สงฺฆสฺส, ตสฺมา ตฺถนฺหิ, เอวเมตํ ฌารยามีติ.

ฌตฺติยา ทุกฺกฏํ. ทฺวิหิ กมฺมวาทาหิ ทุกฺกฏา. กมฺมวาทา-
ปริโยसानเ อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส.

หมตอาญ 26/03/2020 [๙๕๙] ฐมฺมกมฺเม ฐมฺมกมฺมสญฺญา นปฺปญฺนิสฺสชฺชติ, อาปตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส. ฐมฺมกมฺเม เวมตฺติกา นปฺปญฺนิสฺสชฺชติ, อาปตฺติ

ปาจิตฺตียสฺส. ฐมฺมกมฺเม อฐมฺมกมฺมสญฺญา นปฺปฏินิสฺสชฺชติ, อาปตฺติ
 ปาจิตฺตียสฺส. อฐมฺมกมฺเม ฐมฺมกมฺมสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส.
 อฐมฺมกมฺเม เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. อฐมฺมกมฺเม อฐมฺม-
 กมฺมสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส.

[๙๖๐] อนาปตฺติ อสมนุสฺสาสนฺติยา, ปฏินิสฺสชฺชนฺติยา, อุมฺมตฺติกา, อาทิกมฺมิกายาติ.

ฉฐฺยสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๗. สตุตฺตมสํกฺขาปทํ

[๙๖๑] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
 อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน []^๑ อนฺตรํ ฏฺเฐ
 สาสงฺกสมฺมเต สปฺปฏฺฐิกายเ อสตุตฺติกา จาริกํ จรณฺติ, ชุตฺตา ทูเสนฺติ.
 ยา ตา ภิกฺขุณฺโณ อปฺปิ จา ตา อชฺฌายนฺติ ขียนฺติ
 วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณฺโณ อนฺตรํ ฏฺเฐ สาสงฺกสมฺมเต
 สปฺปฏฺฐิกายเ อสตุตฺติกา จาริกํ จริสฺสณฺตีติ ๕เปย “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว
 ภิกฺขุณฺโณ อนฺตรํ ฏฺเฐ สาสงฺกสมฺมเต สปฺปฏฺฐิกายเ อสตุตฺติกา จาริกํ
 จรณฺตีติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม
 ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ อนฺตรํ ฏฺเฐ สาสงฺกสมฺมเต สปฺปฏฺฐิกายเ อสตุตฺติกา
 จาริกํ จริสฺสณฺติ; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสณฺนํ วา ปสาทาย ๕เปย
 เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ อิมํ สํกฺขาปทํ อุกฺกมฺมํ

^๑ ส.ฉ.อ.มหา. เอตฺถนฺตเร ภิกฺขุณฺโณติ อยํ ปาโง ทิสฺสติ.

[๙๖๒] “ยา ปน กิฏฐนึ อหุโตรภูเจ สาสงกสมมเต
สปปฎิภเย อสตุถิกา จาริกัม จเรยฺย, ปาจิตตियนฺติ.

[๙๖๓] ยา ปหาติ ยา ยาทิสสา ๔เปฯ

กิฏฐนึติ ๔เปฯ อยัม อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา กิฏฐนึติ.

อหุโตรภูเจติ ยสฺส วิชิตะ วิหริติ, ตสฺส รฏฺเฐ.

สาสงกัม นาม ตสฺมี มคฺเค โจรานํ นิวิฏฺฐโจกาโส ทิสฺสติ,
ภตฺโตกาโส ทิสฺสติ, จิตฺโตกาโส ทิสฺสติ, นิสินฺโนกาโส ทิสฺสติ,
นิปนฺโนกาโส ทิสฺสติ.

สปปฎิภยํ นาม ตสฺมี มคฺเค โจเรหิ มนุสฺสา หตา
ทิสฺสนฺติ, วิลฺลุตฺตา ทิสฺสนฺติ, อาโกฏิตฺตา ทิสฺสนฺติ.

อสตุถิกา นาม วินา สตุเถน.

จาริกัม จเรยฺยาติ กุกฺกุฏสฺปาเต คาเม คามนฺตเร คามนฺตเร
อาปตฺติ ปาจิตตियสฺส. อคามเก อรณฺเณ อทฺธมฺโยชเน อทฺธม-
โยชเน อาปตฺติ ปาจิตตियสฺส.

[๙๖๔] อนาปตฺติ สตุเถน สห คจฺจติ, เขเม อปปฎิภเย
คจฺจติ, อาปทาสฺสุ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

สตุตฺตมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐจิตํ.

๘. อฏฺฐมสิกฺขาปทํ

[๙๖๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เขตฺตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามะ. เตน โข ปน สมเยน กิฏฐนฺิโย ติโรรฏฺเฐ
สาสงกสมมเต สปปฎิภเย อสตุถิกา จาริกัม จรณฺติ, ชุตฺตา พุเสณฺติ.

ยา ตา ภิกขุณิโย อปฺปิฉา ๕เปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ
 วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกขุณิโย ติโรธฺวเจ สาสงฺกสมฺมเต
 สปปฏฺฐิกายเ อสตุตฺติกา จาริกํ จริสฺสนฺตํ ๕เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว
 ภิกขุณิโย ติโรธฺวเจ สาสงฺกสมฺมเต สปปฏฺฐิกายเ อสตุตฺติกา จาริกํ
 จรณฺตํ ๕เปฯ “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม
 ภิกฺขเว ภิกขุณิโย ติโรธฺวเจ สาสงฺกสมฺมเต สปปฏฺฐิกายเ อสตุตฺติกา
 จาริกํ จริสฺสนฺตํ; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสณฺนํ วา ปสาทาย ๕เปฯ
 เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกขุณิโย อิมํ สิกขาปทํ อุทฺทิสฺสนฺตุ.

[๘๖๖] “ยา ปน ภิกขุณี ติโรธฺวเจ สาสงฺกสมฺมเต
 สปปฏฺฐิกายเ อสตุตฺติกา จาริกํ จเรยฺย, ปาจิตฺตียนฺติ.

[๘๖๗] ยา ปนฺหาติ ยา ยาหิสสา ๕เปฯ

ภิกขุณีติ ๕เปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺเต อธิปฺเปตา ภิกขุณีติ.

ติโรธฺวเจติ ยสฺส วิชิตฺเต วิหฺรติ, ตํ จเปตฺวา อณฺณสฺส รณฺณเจ.

สาสงฺกํ นาม ตสฺมี มคฺเค โจรานํ นิวิฏฺฐโจกาโส ทิสฺสติ,
 ภูตฺโตกาโส ทิสฺสติ, จิตฺโตกาโส ทิสฺสติ, นิสินฺโนกาโส ทิสฺสติ,
 นิปนฺโนกาโส ทิสฺสติ.

สปปฏฺฐิกายํ นาม ตสฺมี มคฺเค โจเรหิ มนุสฺสา หตา
 ทิสฺสนฺติ, วิลฺลตฺตา ทิสฺสนฺติ, อาโกฏิตา ทิสฺสนฺติ.

อสตุตฺติกา นาม วินา สตุเถน.

จาริกํ จเรยฺยาติ กุกฺกุฏสฺปาเต คามे คามนฺตเร คามนฺตเร
 อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส. อคามเก อรณฺเณ อทฺธมโยชเน อทฺธมโยชเน
 อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.

[๙๖๘] อนาปตติ สตุเถน สห คจฺจติ, เขเม อปฺปฏิกายเย
คจฺจติ, อาปทาสฺ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

อฏฺฐมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๕. นวมสิกฺขาปทํ

[๙๖๙] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา ราชคฺเห วิหฺรติ เวพฺพวเน
กลนฺทกนิวาเป. เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุณีโย อนฺโตวสฺสํ จาริกํ
จรณฺติ. มนุสฺสา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม
ภิกฺขุณีโย อนฺโตวสฺสํ จาริกํ จริสฺสนฺติ หริตานิ ติณฺหานิ” สมฺมทฺทนฺตา
เอกีนฺทริยํ ชีวํ วิเหเจนฺตา พหุ ชุทฺทเก ปาณํ สงฺฆาภูํ อาปาเทนฺตาติ.
อสฺโสสุ โข ภิกฺขุณีโย เตสํ มนุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตานํ ขียนฺตานํ
วิปาเจนฺตานํ. ยา ตา ภิกฺขุณีโย อปฺปิจฺฉา ๔เปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ
ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณีโย อนฺโตวสฺสํ จาริกํ
จริสฺสนฺตฺติ ๔เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อนฺโตวสฺสํ จาริกํ
จรณฺตฺติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม
ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อนฺโตวสฺสํ จาริกํ จริสฺสนฺติ; เนตํ ภิกฺขเว
อปฺปสฺนฺหานํ วา ปสาทาย ๔เปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย
อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกทิสฺนฺตุ

[๙๗๐] “ยา ปน ภิกฺขุณี อนฺโตวสฺสํ จาริกํ จเรยฺย,
ปาจิตฺตियนฺติ.

[๙๗๑] ยา ปหาติ ยา ยาทิสสา ๔เปฯ

ภิกฺขุณฺนีติ ฯเปฯ อัย อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณฺนีติ.

อนฺโตะวสฺสนฺติ ปุริมฺ วา เตมาสํ ปจฺจิมํ วา เตมาสํ อวสฺสิตฺวา.

จาริกํ จเรยฺยาติ กุกฺกุฏสฺปาเต คามะ คามนฺตเร คามนฺตเร
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส. อคามเก อรณฺเณ อทฺธมฺโยชเน อทฺธมฺโยชเน
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.

[๙๗๒] อนาปตฺติ สตฺตาหกรณฺเณน คจฺฉติ, เกนจิ อุพฺพาพฺพา
คจฺฉติ, อาปทาสฺ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

นวมสิกฺขาปํ นิฏฺฐิตํ.

๑๐. ทสมสิกฺขาปํ

[๙๗๓] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา ราชคฺเห วิหฺรติ เวพฺพวน
กลนฺทกนิวาเป. เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุณฺนีโย ตตฺถเภา ราชคฺเห
วสฺสํ วสฺสนฺติ ตตฺถ เหมนฺตํ ตตฺถ คิมํ. มนุสฺสา อุชฺฌายนฺติ
ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “อาหุณฺทริกา ภิกฺขุณฺนีนํ ทิสฺวา อนุชฺการา, น
อิมาสํ ทิสฺวา ปกฺขายนฺตฺติ. อสฺสํ โข ภิกฺขุณฺนีโย เตสํ มนุสฺसानํ
อุชฺฌายนฺตานํ ขียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ. อถ โข ตา ภิกฺขุณฺนีโย
ภิกฺขุณฺนี อุตฺมตฺถํ อารโจะสฺส. ภิกฺขุ ภควโต อุตฺมตฺถํ อารโจะสฺส.
อถ โข ภควา เอตสฺมี นิทาเน เอตสฺมี ปกรเณ ฐมฺมี กถํ กตฺวา
ภิกฺขุ อามนฺเตสิ “เตนहि ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺนีนํ สิกฺขาปํ ปณฺญาเปสฺสามิ
ทส อตฺถวเส ปฏิจฺจ สงฺฆสฺสจฺจุตฺตาย ฯเปฯ สทฺธมฺมฏฺฐิตฺติยา
วินยานุคฺคหยา. เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺนีโย อิมํ สิกฺขาปํ
อุทฺทิสฺนตฺตุ

[๙๗๔] “ยา ปน ภิกขุณี วสฺสํ วุตฺตา จาริกํ น ปกุกเมยฺย
อนฺตมโส จปฺปญฺจโยชนานีปิ, ปาจิตตियนฺติ.

[๙๗๕] ยา ปหาติ ยา ยาทิสา ฯเปฯ

ภิกขุณีติ ฯเปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกขุณีติ.

วสฺสํ วุตฺตา นาม ปุริมํ วา เตมาสํ ปจฺจิมํ วา เตมาสํ
วุตฺตา. “จาริกํ น ปกุกมิสฺสามิ อนฺตมโส จปฺปญฺจโยชนานีติ”
ฐุํ นิภฺขิตฺตมตฺเต อาปตฺติ ปาจิตตियสฺส.

[๙๗๖] อนาปตฺติ สติ อนฺตราเย, ปริเยสิตฺวา ทฺตฺติยกํ ภิกขุณี
น ลภติ, คิลานาย, อาปทาสฺ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ทสมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๕. จิตฺตาคารวคฺโค

๑. ปจฺมสิกฺขาปทํ

[๙๗๗] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน รณฺโณ ปเสนทิสฺส
โกสลสฺส^๒ อุตฺตยาเน จิตฺตาคารเ ปฏฺฐิภาณจิตฺตํ กตํ โหติ. พหุ
มนุสฺสา จิตฺตาคารํ ทสฺสนาย คจฺฉนฺติ. จพฺพคฺคิยาปิ ภิกขุณีโย
จิตฺตาคารํ ทสฺสนาย อคมฺสฺ. มนุสฺสา อุตฺตมาณฺติ ขีณฺติ วิปาเจณฺติ
“กถํ หิ นาม ภิกขุณีโย จิตฺตาคารํ ทสฺสนาย คจฺฉิสฺสนฺติ,

^๑ ส.,ฉ.,ท.,อ. จปฺปญฺจโยชนานีปิติ

^๒ อ. ปเสนทิกอสฺสส

เสยฺยถาปิ คิหิณิโย กามโกคิณิโยติ.” อสฺสสํ โข ภิกฺขุณิโย เตสํ
 มนุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตานํ ขียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ. ยา ตา ภิกฺขุณิโย
 อปฺปิจฺจนา ฯเปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม
 จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณิโย จิตฺตาคารํ ทสฺสนาย คจฺจิสฺสนฺตํติ ฯเปฯ
 “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณิโย จิตฺตาคารํ ทสฺสนาย
 คจฺจนฺตํติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม
 ภิกฺขเว จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณิโย จิตฺตาคารํ ทสฺสนาย คจฺจิสฺสนฺติ;
 เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺหานํ วา ปสาทาย ฯเปฯ เอวญฺจ ปน
 ภิกฺขเว ภิกฺขุณิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺสนฺตุ

[๔๗๘] “ยา ปน ภิกฺขุณี ราชาคารํ วา จิตฺตาคารํ วา
 อารามํ วา อุยฺยานํ วา โปกฺขรณํ วา ทสฺสนาย คจฺเจยฺย,
 ปาจิตฺตียนฺติ.

[๔๗๙] ยา ปนาติ ยา ยาหิสสา ฯเปฯ

ภิกฺขุณีติ ฯเปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺถเก อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

ราชาคารํ นาม ยตฺถ กตฺถจิ รณฺโณ กิพฺพิตุํ รมิตุํ กตํ โหติ.

จิตฺตาคารํ นาม ยตฺถ กตฺถจิ มนุสฺसानํ กิพฺพิตุํ รมิตุํ กตํ
 โหติ.

อาราโม นาม ยตฺถ กตฺถจิ มนุสฺसानํ กิพฺพิตุํ รมิตุํ กโต
 โหติ.

อุยฺยานํ นาม ยตฺถ กตฺถจิ มนุสฺसानํ กิพฺพิตุํ รมิตุํ กตํ
 โหติ.

ไปกฺขรณิ นาม ยตถ กตฺถจิ มนุสฺसानํ กิฬิตุํ รมิตุํ กตา
โหติ.

[๙๘๐] ทสฺสนาย คจฺจติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. ยตถ จิตา
ปสฺสติ, อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส. ทสฺสนุปจาร์^๑ วิชฺชิตฺวา ปุณฺณปุณฺ
ปสฺสติ, อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส. เอกเมกํ ทสฺสนาย คจฺจติ, อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส. ยตถ จิตา ปสฺสติ, อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส. ทสฺสนุปจาร์
วิชฺชิตฺวา ปุณฺณปุณฺ ปสฺสติ, อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส.

[๙๘๑] อนาปตฺติ อารามे จิตา ปสฺสติ, คจฺจนฺตี วา
อาคจฺจนฺตี วา ปสฺสติ, สติ กรณิเย คนฺตฺวา ปสฺสติ, อาปทาสุ,
อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ปจฺมสิกขาปทํ นิฏฺฐจิตํ.

๒. ทุติยสิกขาปทํ

[๙๘๒] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน กิฏฺฐนโย อาสนฺทีปิ
ปลฺลงฺกํปิ ปริภุญฺชนฺติ. มนุสฺสา วิหารจาริกํ อาหิณฺทนต์ตา ปสฺสิตฺวา
อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม กิฏฺฐนโย อาสนฺทีปิ
ปลฺลงฺกํปิ ปริภุญฺชิสฺสฺสนฺติ, เสยฺยถาปิ คิฬิณฺโย กามโภคิณฺโยติ.
อสฺสํ โข กิฏฺฐนโย เตสํ มนุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตานํ ขียนฺตานํ
วิปาเจนฺตานํ. ยา ตา กิฏฺฐนโย อปฺปิจฺฉา ๔เปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ
ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม กิฏฺฐนโย อาสนฺทีปิ ปลฺลงฺกํปิ

ปริภุณฺชิสฺสณฺติ, ๔เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ อาสนฺทีปํ
 ปลฺลํกํปิ ปริภุณฺชณฺตีติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา
 “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ อาสนฺทีปํ ปลฺลํกํปิ ปริภุณฺชิสฺสณฺติ;
 เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ นวํ ปสาทาย ๔เปฯ เอวญฺจ ปน
 ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺสณฺตุ

[๙๘๓] “ยา ปน ภิกฺขุณี อาสนฺที วา ปลฺลํกํ วา
 ปริภุณฺเชยฺย, ปาจิตฺตียนฺติ.

[๙๘๔] ยา ปหาติ ยา ยาทิสสา ๔เปฯ

ภิกฺขุณีติ ๔เปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

อาสนฺที^๑ นาม อติกฺกนฺตปฺปมาณํ วุจฺจติ.

ปลฺลํโก นาม อหริเมหิ วาเลหิ^๒ กโต โหติ.

ปริภุณฺเชยฺยาติ ตสฺมี อภินิสฺสํติ วา อภินิพฺชติ วา,
 อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.

[๙๘๕] อนาปตฺติ อาสนฺทียา ปาเท จินฺทิตฺวา ปริภุณฺชติ,
 ปลฺลํกสฺส วาเล^๓ ภินฺทิตฺวา ปริภุณฺชติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ทตฺติยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๓. ตติยสิกขาปทํ

[๙๘๖] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน
 อนาถปิตฺตํกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน จพฺพคฺคิยา

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ ส.,ฉ.,เท. อาสนฺที

^๒ ส.,เท. วาเพหิ

^๓ ส.,เท. วาเพ

ภิกขุณีโย สุตตัม กนฺตนฺติ. มนุสฺสา วิหารจาริกัม อาหิณฺชนฺตา
 ปสฺสิตฺวา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกขุณีโย
 สุตตัม กนฺติสฺสนฺติ, เสยฺยถาปิ คิหิณีโย กามโมคิณีโยติ. อสฺสสํ ไช
 ภิกขุณีโย เตสํ มนุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตานํ ขียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ.
 ยา ตา ภิกขุณีโย อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ
 วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม จพฺพคฺคิยา ภิกขุณีโย สุตตัม กนฺติสฺสนฺตฺติ.
 ฯเปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว จพฺพคฺคิยา ภิกขุณีโย สุตตัม กนฺตนฺตฺติ.
 “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว
 จพฺพคฺคิยา ภิกขุณีโย สุตตัม กนฺติสฺสนฺติ; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺนํ
 วา ปสาทาย ฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกขุณีโย อิมํ
 สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺสนฺตุ

[๕๘๗] “ยา ปน ภิกขุณี สุตตัม กนฺเตยฺย, ปาจิตฺตียนฺติ.

[๕๘๘] ยา ปหาติ ยา ยาทิสฺสา ฯเปฯ

ภิกขุณีติ ฯเปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกขุณีติ.

สุตฺตัม นาม จ สุตฺตานิ ไชมํ กปฺปาสิกํ โกเสยฺยํ กมฺพลํ
 สาณํ ภงฺคํ.

กนฺเตยฺยาติ สยํ กนฺตติ. ปโยเค ทุกฺกมฺ. อุชฺชวฺชเว
 อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.

[๕๘๙] อนาปตฺติ กนฺติตฺสฺสุตฺตัม กนฺตติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิ-
 กมฺมิกายาติ.

๔. จตุตถสิกขาปทํ

[๔๕๐] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตถิย์ วิหริติ เขตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุณิโย
คิหิเวยฺยาวจฺจํ กโรนฺติ. ยา ता ภิกฺขุณิโย อปฺปิจฺฉา ๔เปฯ ता
อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณิโย คิหิเวยฺยาวจฺจํ
กริสฺสนฺตိติ ๔เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุณิโย คิหิเวยฺยาวจฺจํ
กโรนฺตติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม
ภิกฺขเว ภิกฺขุณิโย คิหิเวยฺยาวจฺจํ กริสฺสนฺติ; เนตํ ภิกฺขเว
อปฺปสนฺนํ นวํ ปสาทาย ๔เปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณิโย
อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺสนฺตุ.

[๔๕๑] “ยา ปน ภิกฺขุณี คิหิเวยฺยาวจฺจํ กเรยฺย,
ปาจิตฺติยนฺติ.

[๔๕๒] ยา ปหาติ ยา ยาทิสสา ๔เปฯ

ภิกฺขุณีติ ๔เปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺถเ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

คิหิเวยฺยาวจฺจํ นาม อาคาริกสฺส ยาคุํ วา ภตฺตํ วา
ชาทนียํ วา ปจติ, สากฺกํ วา เวจฺนํ วา โรวติ, อาปตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส.

[๔๕๓] อนาปตฺติ ยาคูปาเน, สงฺฆภตฺเต, เจตียปฺปชาย,
อตฺตโน เวยฺยาวจฺจกรสฺส, ยาคุํ วา ภตฺตํ วา ชาทนียํ วา ปจติ,
สากฺกํ วา เวจฺนํ วา โรวติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

จตุตถสิกขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

[๙๙๖] ยํ ปนาติ ยํ ยาทิสํ ๔เปย

ภิกฺขุณฺตี ๔เปย อํมํ อิมสฺมํ อตฺถํ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณฺตี.

ภิกฺขุณฺติยาติ อญฺเฌาย ภิกฺขุณฺติยา.

อธิกรณํ นาม จตฺตาริ อธิกรณานิ วิวาทาธิกรณํ
อนฺุวาทาธิกรณํ อาปตฺตาริกรณํ กิจฺจาธิกรณํ.

เอหฺยเย อิมํ อธิกรณํ วุปฺสเมหฺตี เอหฺยเย, อิมํ อธิกรณํ
วินิจฺเจहि.

สา ปจฺจํ อนนฺตรายิกิณฺตี อสฺติ อนฺตรายเ.

เนว วุปฺสเมยฺยาติ น สยํ วุปฺสเมยฺย.

น วุปฺสเมยฺย อุตฺตํ กเรยฺยาติ น อญฺเฌํ อาณาเปยฺย.
“เนว วุปฺสเมสฺสามิ, น วุปฺสเมยฺย อุตฺตํ กริสฺสามิติ ฐํ
นิฏฺฐิตตมตฺเต อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.

[๙๙๗] อุปสมฺปนฺนํ อุปสมฺปนฺนสญฺญา อธิกรณํ เนว วุปฺสเมติ,
น วุปฺสเมยฺย อุตฺตํ กโรติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส. อุปสมฺปนฺนํ
เวมตฺติกา อธิกรณํ เนว วุปฺสเมติ, น วุปฺสเมยฺย อุตฺตํ กโรติ,
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส. อุปสมฺปนฺนํ อนฺุปสมฺปนฺนสญฺญา อธิกรณํ
เนว วุปฺสเมติ, น วุปฺสเมยฺย อุตฺตํ กโรติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.
อนฺุปสมฺปนฺนํ อธิกรณํ เนว วุปฺสเมติ, น วุปฺสเมยฺย อุตฺตํ กโรติ,
อาปตฺติ ทุกฺกสฺส. อนฺุปสมฺปนฺนํ อุปสมฺปนฺนสญฺญา,
อาปตฺติ ทุกฺกสฺส. อนฺุปสมฺปนฺนํ เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทุกฺกสฺส.
อนฺุปสมฺปนฺนํ อนฺุปสมฺปนฺนสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกสฺส.

[๙๙๘] อนาปตฺติ สติ อนฺตรายเ, ปริเยสิตฺวา น ลภฺติ,
คิลานาย, อาปทาสฺ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกาयाติ.

ปณฺจมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๖. นฏฐสิกฺขาปท

[๙๙๙] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน ถุลลนฺนทา
ภิกฺขุณี นฏฺฏานํปิ นฏฺฏกานํปิ ลงฺฆิกานํปิ^๑ โสภชฺฌายิกานํปิ กุมฺภ-
ณฺณิกานํปิ สหตฺถา ขาทนํยํ โภชนํยํ เทติ “มยฺหํ ปริสฺติ วณฺณํ
ภาสธาคิ. นฏฺฏาปิ นฏฺฏกาปิ ลงฺฆิกาปิ โสภชฺฌายิกาปิ กุมฺภณฺณิกาปิ
ถุลลนฺนทาย ภิกฺขุณียา ปริสฺติ วณฺณํ ภาสนฺติ “อຍ္ယာ ถุลลนฺนทา
พหุສສຸຕາ ກາຕິກາ ວິສາກາ ປຼູງຈາ^๒ ຣຸມມີ ກຄໍ ກາຕຸ້, ເທດ ອຍຍາຍ,
ກໂຣຄ ອຍຍາຍາຕິ. ຍາ ຕາ ກິກຸຊນີໂຍ ອປປິຈຸຈາ ທປປ ຕາ
ອຸຊຸຸມາຍນຸຕິ ຂີຍນຸຕິ ວິປາເຈນຸຕິ “ກຄໍ ທິ ນາມ ອຍຍາ ທຸລນນຸຫາ
ອາຄາຣິກສຸສ ສຫຕຸຄາ ຂາຫນີຍໍ ໂກຊນີຍໍ ທສຸສຕິຕິ ທປປ “ສຈຸຈໍ ກິຣ
ກິກຸຊເວ ທຸລນນຸຫາ ກິກຸຊນີ ອາຄາຣິກສຸສ ສຫຕຸຄາ ຂາຫນີຍໍ ໂກຊນີຍໍ
ເທຕິຕິ. “ສຈຸຈໍ ກຸວາຕິ. ວິຄຣທິ ພຸຖຸໂຮ ກຸວາ “ກຄໍ ທິ ນາມ
ກິກຸຊເວ ທຸລນນຸຫາ ກິກຸຊນີ ອາຄາຣິກສຸສ ສຫຕຸຄາ ຂາຫນີຍໍ ໂກຊນີຍໍ
ທສຸສຕິ; ເນຕໍ ກິກຸຊເວ ອປປສນຸນານໍ ວາ ປສາຫາຍ ທປປ ເວວຸຈ
ປນ ກິກຸຊເວ ກິກຸຊນີໂຍ ອີມໍ ສິກຸຊາປທໍ ອຸທຸທິສນຸຕຸ

[๑๐๐๐] “ยา ปน ภิกฺขุณี อคาริกสฺส วา ปริพຸພາຊກສຸສ
วา ปริพຸພາຊິກາຍ ວາ ສຫຕຸຄາ ຂາຫນີຍໍ ວາ ໂກຊນີຍໍ ວາ
ທເທຍຸຍ, ປາຈິຕຸຕິຍນຸຕິ.

[๑๐๐๑] ยา ปหาติ ยา ยาທິສາ ທປປ

ກິກຸຊນີຕິ ທປປ ອຍໍ ອີມສຸມີ ອຕຸເຄ ອຣິປເປຕາ ກິກຸຊນີຕິ.

อาคารโก นาม โย โกจิ อการํ อชฌาวสติ.

ปริพฺพาชโก นาม ภิกฺขุญฺจ สามเณรญฺจ จเปตฺวา โย โกจิ
ปริพฺพาชกสมาปฺนโน.

ปริพฺพาชิกา นาม ภิกฺขุณีญฺจ สิกฺขมานญฺจ สามเณริญฺจ
จเปตฺวา ยา กาจิ ปริพฺพาชิกสมาปฺนนา.

ขาทนียํ นาม ปญฺจ โภชนานิ อุกททนต์โปณํ จเปตฺวา
อวเสสํ ขาทนียํ นาม.

โภชนียํ นาม ปญฺจ โภชนานิ โอทโน กุมฺมาโส สตุตฺตํ
มจฺझे มํสํ.

ทเทยฺยาติ กาเยน วา กายปฏฺวิพฺพตฺเตน วา นิสฺสคฺคิเยน วา
เทติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส. อุกททนต์โปณํ เทติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส.

[๑๐๐๒] อนาปตฺติ ทาเปติ, น เทติ, อุปนิยุปิตฺวา เทติ,
พาหิรเลป^๑ เทติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

จณฺฐสิกขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๗. สุตตมสิกขาปทํ

[๑๐๐๓] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อาราเม. เตน โข ปน สมเยน อุลลนฺนทา
ภิกฺขุณี อวสธจีวรํ อนิสฺสชฺชิตฺวา ปริภุชฺชติ. อญฺเฌา อุตฺตนิโย

ภิกขุณีโย น ลภนฺติ. ยา ตา ภิกขุณีโย อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ ตา อชฺชฌายนฺติ
 ขีปนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อยฺยา ถุลลนฺนทา อวสธจิวํ
 อนิสฺสชฺชิตฺวา ปริภุญฺชิสฺสตีติ ฯเปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ถุลลนฺนทา
 ภิกฺขุณี อวสธจิวํ อนิสฺสชฺชิตฺวา ปริภุญฺชตีติ. “สจฺจํ ภควาติ.
 วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ถุลลนฺนทา ภิกฺขุณี
 อวสธจิวํ อนิสฺสชฺชิตฺวา ปริภุญฺชิสฺสตี; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ
 วา ปสาทาย ฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อิมํ
 ลิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺสนฺตุ

[๑๐๐๔] “ยา ปน ภิกฺขุณี อวสธจิวํ อนิสฺสชฺชิตฺวา
 ปริภุญฺเชยฺย, ปาจิตฺตियนฺติ.

[๑๐๐๕] ยา ปหาติ ยา ยาทิสสา ฯเปฯ

ภิกฺขุณีติ ฯเปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺถเถ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

อวสธจิวํ นาม “อุตฺตุนิโย ภิกฺขุณีโย ปริภุญฺชนฺตฺตติ ทินฺนํ
 โหติ.

อนิสฺสชฺชิตฺวา ปริภุญฺเชยฺยาติ เทวํ ติสฺโส รตฺตติโย
 ปริภุญฺชิตฺวา จตฺตตฺถทิวเส ฐิตฺวา ภิกฺขุณียา วา ลิกฺขมานาย วา
 สามเณรียา วา อนิสฺสชฺชิตฺวา ปริภุญฺชติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส.

[๑๐๐๖] อนิสฺสชฺชิตฺเต อนิสฺสชฺชิตฺตสญฺญา ปริภุญฺชติ, อาปตฺติ
 ปาจิตฺตियสฺส. อนิสฺสชฺชิตฺเต เวมตฺติกา ปริภุญฺชติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส.
 อนิสฺสชฺชิตฺเต นิสฺสชฺชิตฺตสญฺญา ปริภุญฺชติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส.
 นิสฺสชฺชิตฺเต อนิสฺสชฺชิตฺตสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกสฺส. นิสฺสชฺชิตฺเต
 เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทุกฺกสฺส. นิสฺสชฺชิตฺเต นิสฺสชฺชิตฺตสญฺญา, อนาปตฺติ.

[๑๐๐๗] อนาปตติ นิสฺสชฺชิตฺวา ปริภุญฺชติ, ปฺน ปรียาเยน
 ปริภุญฺชติ, อญฺเฆ อุตฺตุนิโย ภิกฺขุณิโย น โหหนฺติ, อจฺฉินฺนจิวริกาย,
 นญฺจจิวริกาย, อาปทาสุ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

สตุตฺตมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๘. อฏฺฐมสิกฺขาปทํ

[๑๐๐๘] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิโย วิหฺรติ เชตวนเ
 อนาถปิตฺตํ กิสฺส อารามเ. เตน โข ปน สมเยน อุลลนฺนทา ภิกฺขุณี
 อาวสถํ อนิสฺสชฺชิตฺวา จาริกํ ปกฺกามิ. เตน โข ปน สมเยน
 อุลลนฺนทาย ภิกฺขุณิยา อาวสเถ ทยฺหติ. ภิกฺขุณิโย เอวมาหํสุ
 “หนฺทยฺเย” ภาณฺทกํ นีหฺรามาติ. เอกจฺจา เอวมาหํสุ “น มยํ
 อยฺเย นีหฺริสฺสาม, ยงฺกิณฺจ นญฺจํ, สพุพฺผ อมฺเห อภิกฺขุณฺชิสฺสตีติ.
 อุลลนฺนทา ภิกฺขุณี ปฺนทเว ตํ อาวสถํ ปจฺจาคนฺตฺวา ภิกฺขุณิโย
 ปุจฺฉิ “อปยฺเย” ภาณฺทกํ นีหฺริตฺถาติ. “น มยํ อยฺเย นีหฺริมฺหาติ.
 อุลลนฺนทา ภิกฺขุณี อุชฺฌายติ ขียติ วิปาเจติ “กถํ หิ นาม
 ภิกฺขุณิโย อาวสเถ ทยฺหมานเ ภาณฺทกํ น นีหฺริสฺสนฺตีติ. ยา ตา
 ภิกฺขุณิโย อปฺปิจฺฉา ๔เปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ
 “กถํ หิ นาม อยฺยา อุลลนฺนทา อาวสถํ อนิสฺสชฺชิตฺวา จาริกํ
 ปกฺกมฺิสฺสตีติ ๔เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว อุลลนฺนทา ภิกฺขุณี อาวสถํ
 อนิสฺสชฺชิตฺวา จาริกํ ปกฺกมฺิตีติ.” “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ
 ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว อุลลนฺนทา ภิกฺขุณี อาวสถํ

อนิสฺสชฺชิตฺวา จาริกํ ปกฺกมฺมฺสฺสตี; เหน้ํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ นํ วา
ปสาทาย ๕เป๕ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ อิมํ สีกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺนตุ

[๑๐๐๙] “ยา ปน ภิกฺขุณี อวสถํ อนิสฺสชฺชิตฺวา จาริกํ
ปกฺกเมยฺย, ปาจิตฺตियนฺติ.

[๑๐๑๐] ยา ปหาติ ยา ยาทีสา ๕เป๕

ภิกฺขุณีติ ๕เป๕ อยํ อิมสฺมี อตฺถเ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

อวสโถ นาม กวาวุพฺพุโร วุจฺจติ.

อนิสฺสชฺชิตฺวา จาริกํ ปกฺกเมยฺยาติ ภิกฺขุณฺเีย วา สีกฺขมานาย
วา สามเณรียา วา อนิสฺสชฺชิตฺวา ปรีกฺขิตฺตสฺส อวสถสฺส ปรีกฺขเป
อติกฺกมฺมฺนฺติยา^๑ อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส. อปรีกฺขิตฺตสฺส อวสถสฺส
อุปจารํ อติกฺกมฺมฺนฺติยา อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส.

[๑๐๑๑] อนิสฺสชฺชิตฺเต อนิสฺสชฺชิตฺตสฺสญฺเา ปกฺกมฺติ, อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส. อนิสฺสชฺชิตฺเต เวมตฺติกา ปกฺกมฺติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส.
อนิสฺสชฺชิตฺเต นิสฺสชฺชิตฺตสฺสญฺเา ปกฺกมฺติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส.
อกวาวุพฺพุทฺธํ อนิสฺสชฺชิตฺวา ปกฺกมฺติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. นิสฺสชฺชิตฺเต
อนิสฺสชฺชิตฺตสฺสญฺเา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. นิสฺสชฺชิตฺเต เวมตฺติกา, อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส. นิสฺสชฺชิตฺเต นิสฺสชฺชิตฺตสฺสญฺเา, อนาปตฺติ.

[๑๐๑๒] อนาปตฺติ นิสฺสชฺชิตฺวา ปกฺกมฺติ, สติ อนฺตรายเ,
ปรีเยสิตฺวา น ลภติ, คีลานาย, อาปทาสฺ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิก
กมฺมิกายาติ.

อฏฺฐมสีกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๕. นวมสิกขาปทํ

[๑๐๑๓] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตถิย์ วิหริติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณิโย
ติรจฺฉานวิหฺรํ ปริยาปฺณนฺติ. มนุสฺสา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ
“กถํ หิ นาม ภิกฺขุณิโย ติรจฺฉานวิหฺรํ ปริยาปฺณิสฺสนฺติ, เสยฺยถาปิ
คิหิณิโย กามโมคฺคิณิโยติ. อสฺสสํ โข ภิกฺขุณิโย เตสํ มนุสฺसानํ
อุชฺฌายนฺตานํ ขียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ. ยา ตา ภิกฺขุณิโย อปฺปิจฺฉา
ฯเปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุณิโย ติรจฺฉานวิหฺรํ ปริยาปฺณิสฺสนฺตํติ ฯเปฯ “สจฺจํ กิร
ภิกฺขเว ฉพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณิโย ติรจฺฉานวิหฺรํ ปริยาปฺณนฺตํติ. “สจฺจํ
ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ฉพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุณิโย ติรจฺฉานวิหฺรํ ปริยาปฺณิสฺสนฺติ; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสหนฺนํ
วา ปสาทาย ฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณิโย อิมํ
สิกขาปทํ อุทฺทิสฺสนฺตุ.

[๑๐๑๔] “ยา ปน ภิกฺขุณี ติรจฺฉานวิหฺรํ ปริยาปฺณเญยฺย,
ปาจิตฺตียนฺติ.

[๑๐๑๕] ยา ปหาติ ยา ยาหิสา ฯเปฯ

ภิกฺขุณีติ ฯเปฯ อยํ อิมสฺมี อตุเถ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

ติรจฺฉานวิหฺรชา นาม ยงฺกิณฺจ พาทิรํ อนตฺถสฺสยฺหิตํ.

ปริยาปฺณเญยฺยาติ ปเทเน ปริยาปฺณาติ, ปเท ปเท อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส. อกฺขราย ปริยาปฺณาติ, อกฺขรอกฺขราย อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส.

[๑๐๑๖] อนาปตติ เลขํ ปริยาปฺณาติ, ธารณํ ปริยาปฺณาติ,
 คฺคตฺตตฺถาย ปริตฺตํ ปริยาปฺณาติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

นวมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๑๐. ทสมสิกฺขาปทํ

[๑๐๑๗] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
 อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณีโย
 ตีรจฺฉานวิหฺรํ วาเจนฺติ. มนุสฺสา อุมฺมายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ
 “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณีโย ตีรจฺฉานวิหฺรํ วาเจสฺสฺสนฺติ, เสยฺยถาปิ
 คิหิณีโย กามโมคฺคิณีโยติ. อสฺสึสฺสํ โข ภิกฺขุณีโย เตสํ มนุสฺसानํ
 อุมฺมายนฺตานํ ขียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ. ยา ตา ภิกฺขุณีโย อปฺปิจฺฉา
 ๕เป๕ ตา อุมฺมายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม
 จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณีโย ตีรจฺฉานวิหฺรํ วาเจสฺสฺสนฺตีติ ๕เป๕ “สจฺจํ
 กิร ภิกฺขเว จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณีโย ตีรจฺฉานวิหฺรํ วาเจนฺตีติ.
 “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว
 จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณีโย ตีรจฺฉานวิหฺรํ วาเจสฺสฺสนฺติ; เนตํ ภิกฺขเว
 อปฺปสฺสนฺนํ วา ปสาทาย ๕เป๕ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย
 อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกิสฺสนฺตุ

[๑๐๑๘] “ยา ปน ภิกฺขุณี ตีรจฺฉานวิหฺรํ วาเจยฺย,
 ปาจิตฺติยนฺติ.

[๑๐๑๙] ยา ปหาติ ยา ยาทิสสา ๕เป๕

ภิกฺขุณีติ ๕เป๕ อยํ อิมสฺมี อตฺถเ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

ตีรจฺฉานวิหฺรชา นาม ยงฺกิณฺณจิ พาหิรํ อนตฺถสญฺหิตํ.

วาเจยฺยาติ ปเทเน วาเจติ, ปเท ปเท อาปตฺติ, ปาจิตฺตียสฺส.
อภฺขราย วาเจติ, อภฺขรภฺขราย อาปตฺติ, ปาจิตฺตียสฺส.

[๑๐๒๐] อนาปตฺติ เลหํ วาเจติ, ธารณํ วาเจติ, คฺคตฺตถาย
ปริตตํ วาเจติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ทสมสิกฺขาปทํ นิฉฺฐิตํ.

๖. อารามวคฺโค

๑. ปจฺมสิกฺขาปทํ

[๑๐๒๑] เตเน สมเยเน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตเน โข ปน สมเยเน สมฺพหฺลสา ภิกฺขุ
คามกาวาเส เอกจีวรํ จีวรกมฺมํ กโรนฺติ. ภิกฺขุณีโย อนาปุจฺจา
อารามํ ปวิสิตฺวา, เยเน เต ภิกฺขุ, เตนฺอุปสงฺกมฺมึสฺส. ภิกฺขุ อชฺชฌายนฺติ
ชียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณีโย อนาปุจฺจา อารามํ
ปวิสฺสสนฺตํ ๔เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อนาปุจฺจา
อารามํ ปวิสฺสสนฺตํ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ
นาม []” ภิกฺขุณีโย อนาปุจฺจา อารามํ ปวิสฺสสนฺติ; เนตํ ภิกฺขเว
อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ๔เปฯ เอวเมว ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย
อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺสนฺตุ

“ยา ปน ภิกฺขุณี อนาปุจฺจา อารามํ ปวิเสยฺย, ปาจิตฺตียนฺติ.

เอวเมว จิทํ ภควตา ภิกฺขุณีเน สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ.

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ ส., เท., อ. เอตฺถนฺตเร ภิกฺขเวติ อยํ ปาโง ทิสฺสติ.

[๑๐๒๒] เตน โข ปน สมเยน เต ภัทฐ ตมฺหา อาวาสา ปกฺกมึสฺส. ภัทฐนึโย “อຍယာ ปกฺกนฺတာติ อารามံ นาคม္มึสฺส. อถ โข เต ภัทฐ ปุณฺทေว ตံ อาวาสံ ปจฺจາจฺจึสฺส. ภัทฐนึโย “อຍယာ อาคတာติ อาပ္ပจฺฉา อารามံ ปวิสิตฺวา, เยน เต ภัทฐ, เตนฺอุปสงฺกมึสฺส; อุปสงฺกมิตฺวา เต ภัทฐ อภิวาເတဝာ အေကမ္မန္တံ ဝဏ္ဏိန္ဒ. အေကမ္မန္တံ ခိတာ ဟိ တာ ภัทฐနိယံ တေ ภัทฐ အေတဘိက္ခု “ဂိန္ဒေ တုမ္မေ ဝေဒနိယံ အာရမံ နေဝ ဓမ္မစုတိတု, န ပာဏိယံ ပရိဂေဟနိယံ ဝုပ္ပဇ္ဈာပိတဇာတိ.” ဝေဒနာတော အຍယာ ဓိက္ခာပာတံ ပဏ္ဍတုတံ^၂ ‘န ဝနာပ္ပဇ္ဈာ အာရမံ ပဝိစိတပုပ္ဖေ တေန မယံ နာကမ္မိမ္မာတိ. ဝေဒနာတေ အေတမ္မတုတံ အာရေဇေ. ဝနာနာမာမိ ဝိက္ခဝေ ဓန္တံ ဝိက္ခု အပ္ပဇ္ဈာ အာရမံ ပဝိစိတံ. အေဝေဇ ပန ဝိက္ခဝေ ဝိက္ခနိယံ ဝိမံ ဓိက္ခာပာတံ ဝုပ္ပဇ္ဈာပိတံ

“ยา ปน ภัทฐนึ ฌนฺတံ ภัทฺธံ ဝနာပ္ပဇ္ဈာ အာရမံ ပဝိစေယ, ပာจิตติယန္တိ.

အေဝေဇိတံ ဝေဒနာတေ ဝိက္ခနိယံ ဓိက္ခာပာတံ ပဏ္ဍတုတံ ဟိတိ.

[๑๐๒๓] เตน โข ปน สมเยน เต ภัทฐ ตมฺหา อาวาสา ปกฺกမ္မိတฺวา ပุณฺတေว ตံ အာวาสံ ပจฺจာจฺจိန္ဒ. ภัทฐနိယံ “အယယာ ပကကနတာတိ ဝနာပ္ပဇ္ဈာ အာရမံ ပဝိစိန္ဒ. တာဓံ ဂုဂုဂုဇ္ဈံ ဝဟေဓိ “ဝေဒနာ” ဓိက္ခာပာတံ ပဏ္ဍတုတံ ‘န ဓန္တံ ဝိက္ခု ဝနာပ္ပဇ္ဈာ အာရမံ ပဝိစိတပုပ္ဖေ မယံ ခ^၃ ဓန္တံ ဝိက္ခု ဝနာပ္ပဇ္ဈာ အာရမံ ပဝိစိမ္မာ, ဂဇ္ဈိ ဣ ဟိ မယံ ပာจิตတိယံ အာပတုတိ အာပနုဏာတိ.

^၂ ဓိ., တေ. ဝုပ္ပဇ္ဈာပိတဇာတိ.

^၃ တေ. ဝေဒနာ ဝိက္ခနိယံ

^၂ ဓိ., တေ. ပဏ္ဍတုတံ ဟိတိ

^၃ ဓိ., ဇ., တေ. မယဇ္ဈမ္မာ

ภควโต เอตมตฺถํ อารโจะสฺสุ. []^๑ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย
อิมํ สีกฺขาปํ อุกฺกมฺมํ

[๑๐๒๔] “ยา ปน ภิกฺขุณี ชานํ สภิกฺขุกํ อารามํ อนาปุจฺจา
ปวิเสยฺย, ปาจิตฺตียนฺติ.

[๑๐๒๕] ยา ปนาติ ยา ยาหิสสา ๔เปย

ภิกฺขุณีติ ๔เปย อยํ อิมสฺมี อตฺถเ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

ชานํ^๒ นาม สามํ วา ชานาติ, อญฺเญ วา ตสฺสา
อารโจะนฺติ, เต วา อารโจะนฺติ.

สภิกฺขุกํ นาม อาราโม, ยตฺถ ภิกฺขุ รุกฺขมฺมูลेषิ วสนฺติ.

อนาปุจฺจา อารามํ ปวิเสยฺยาติ ภิกฺขุํ วา สามเณรํ วา
อารามิกํ วา อนาปุจฺจา ปริกฺขิตฺตสฺส อารามสฺส ปริกฺเขปํ
อติกฺกมฺมฺนฺติยา อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส. อปริกฺขิตฺตสฺส อารามสฺส
อุปจาร์ โอกฺกมฺมฺนฺติยา อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.

[๑๐๒๖] สภิกฺขุกเก สภิกฺขุกสญฺญา สนฺตํ ภิกฺขุํ อนาปุจฺจา
อารามํ ปวิสฺติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส. สภิกฺขุกเก เวมตฺติกา สนฺตํ
ภิกฺขุํ อนาปุจฺจา อารามํ ปวิสฺติ, อาปตฺติ ทุกฺกมฺมฺสฺส. สภิกฺขุกเก
อภิกฺขุกสญฺญา สนฺตํ ภิกฺขุํ อนาปุจฺจา อารามํ ปวิสฺติ, อนาปตฺติ.
อภิกฺขุกเก สภิกฺขุกสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกมฺมฺสฺส. อภิกฺขุกเก เวมตฺติกา,
อาปตฺติ ทุกฺกมฺมฺสฺส. อภิกฺขุกเก อภิกฺขุกสญฺญา, อนาปตฺติ.

^๑ ส.ฉ.เท. เอตฺถนฺตเร อถ โข ภควา เอตสฺมี นิทาเน เอตสฺมี ปกรณเ ฐมฺมี กถํ กถฺวา
ภิกฺขุ อามนฺเตสฺสํติ อิมเ ปาจา ทิสฺสนฺติ. ^๒ ส.ฉ.เท.อิ. ชานาติ

[๑๐๒๗] อนาปตติ สนฺตํ ภัทฺฐํ อาปจฺจนา ปวิสติ, อสนฺตํ ภัทฺฐํ อนาปจฺจนา ปวิสติ, สีสานุโลกิกา คจฺจติ, ยตฺถ ภัทฺฐนฺนิโย สนฺนิปตฺติตา โหนฺติ, ตตฺถ คจฺจติ, อาราเมน มคฺโค โหติ, คิลานาย, อาปทาสฺ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ปจฺมสิทฺธาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๒. ทุตฺติยสิทฺธาปทํ

[๑๐๒๘] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา เวสาลิยํ วิหริติ มหาวเน กุฎฺฐาคารสาลาเย. เตน โข ปน สมเยน อายสฺมโต อุปาลิสฺส อุปชฺฌาโย อายสฺมา กปฺปิตโก สฺसानเ วิหริติ. เตน โข ปน สมเยน จพฺพคฺคิยานํ ภัทฺฐนฺนํ มหตฺตรา^๑ ภัทฺฐนํ กาลกตา^๒ โหติ. จพฺพคฺคิยา ภัทฺฐนฺนิโย ตํ ภัทฺฐนํ นีหริตฺวา อายสฺมโต กปฺปิตกสฺส วิหารสฺส อวิทฺฐเร ตํ^๓ ฌาเปตฺวา ฐูปํ กตฺวา คนฺตฺวา ตสฺมี ฐูเป โรหนฺติ. อถ โข อายสฺมา กปฺปิตโก เตน สทฺเทน อุกฺกพฺพาพฺโห ตํ ฐูปํ ภินฺทิตฺวา วิปฺปกิเรสิ.^๔ จพฺพคฺคิยา ภัทฺฐนฺนิโย “อิมินา กปฺปิตเกน อมฺหากํ อยฺยาย ฐูโป ภินฺโน, หนฺท นํ ฌาเตมาติ มนฺเตสฺสุ. อณฺณตฺรา ภัทฺฐนํ อายสฺมโต อุปาลิสฺส เอตมตฺถํ อาโรเจสิ. อายสฺมา อุปาลิ อายสฺมโต กปฺปิตกสฺส เอตมตฺถํ อาโรเจสิ. อถ โข อายสฺมา กปฺปิตโก วิหารา นิทฺขมิตฺวา นิสฺสีโน อจฺฉิ. อถ โข จพฺพคฺคิยา ภัทฺฐนฺนิโย, เยนายสฺมโต กปฺปิตกสฺส

^๑ ติ. ๒. มหตฺตรา

^๓ ส. จ. เท. อ. อัย ปาโจ น ทิสฺสติ.

^๒ ส. จ. เท. อ. กาลงฺกตา, เอวมฺปริปิ.

^๔ ส. จ. อ. ปกิเรสิ.

วิหาโร, เตนฺอุปสงฺกมึสุ; อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมโต กปฺปิตกสฺส วิหารํ
ปาสาณฺเหจิ จ เลทฺทฺฑุหิ จ โอตฺถราเปตฺวา “มโต กปฺปิตโกติ
ปฏกมึสุ.

อถโข อายสฺมา กปฺปิตโก ตสฺสา รตฺติยา อจฺจเยน
ปฺพุพฺพณฺหสมยํ นิวาเสตฺวา ปตฺตจิวรมาทาย เวสาลี ปิณฺฑทาย
ปาวิสฺสิ. อทฺทสํสุ โข จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโง อายสฺมนฺตํ กปฺปิตกํ
ปิณฺฑทาย จรณฺตํ, ทิสฺวาน เอวมาหํสุ “อโย กปฺปิตโก ชีวติ, โก
นุ โข อมฺหากํ มนฺตํ สํหริตฺติ.” อสฺโสสุ โข จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโง
“อโยเยน กิร อุปาลิณา อมฺหากํ มนฺโต สํหโรตฺติ. ตา อายสฺมนฺตํ
อุปาลี อฏฺโกลีสุ “กถํ หิ นาม อโย กสาวโฏ” มลฺมชฺชโน นิหีน-
ชจฺโจ อมฺหากํ มนฺตํ สํหริสฺสตีติ. ยา ตา ภิกฺขุณฺโง อปฺปิจฺฉา
ฯเปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม
จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโง อโย อุปาลี อฏฺโกลีสนฺตีติ ฯเปฯ
“สจฺจํ กิร ภิกฺขเว จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโง อุปาลี อฏฺโกลีสนฺตีติ.
“สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว
จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโง อุปาลี อฏฺโกลีสนฺติ; เนตํ ภิกฺขเว
อปฺปสนฺนํ ภา ปสาทาย ฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโง
อิมํ สิกขาปทํ อุทฺทิสฺนตฺตุ

[๑๐๒๙] “ยา ปน ภิกฺขุณี ภิกฺขุ อฏฺโกลีเสยฺย วา ปริภาเสยฺย
วา, ปาจิตฺติยนฺติ.

[๑๐๓๐] ยา ปหาติ ยา ยาทีสา ฯเปฯ

ภิกขุณีติ ๕เปฯ อัย อิมสมิ อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกขุณีติ.

ภิกขุณีติ อุปสมฺปนฺน.

อกุโกเสยฺย วาติ ทสฺหิ วา อกุโกสวตฺถุหิ อกุโกสฺติ เอเตสํ
วา อญฺญตเรน, อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส.

ปริภาเสยฺย วาติ ภยํ อุปทํเสติ, อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส.

[๑๐๓๑] อุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสญฺญา อกุโกสฺติ วา
ปริภาสฺติ วา, อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส. อุปสมฺปนฺเน เวมตฺิกา
อกุโกสฺติ วา ปริภาสฺติ วา, อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส. อุปสมฺปนฺเน
อนุปสมฺปนฺนสญฺญา อกุโกสฺติ วา ปริภาสฺติ วา, อาปตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส. อนุปสมฺปนฺนํ อกุโกสฺติ วา ปริภาสฺติ วา, อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส. อนุปสมฺปนฺเน อุปสมฺปนฺนสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส.
อนุปสมฺปนฺเน เวมตฺิกา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. อนุปสมฺปนฺเน
อนุปสมฺปนฺนสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส.

[๑๐๓๒] อนาปตฺติ อตฺถปฺุเรกฺขาราย, ฐมฺมปฺุเรกฺขาราย,
อนุสาสนฺิปฺุเรกฺขาราย,^๑ อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ทฺุติยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๓. ตติยสิกฺขาปทํ

[๑๐๓๓] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวนเ
อนาถปิณฑิกสฺส อารามเ. เตน โข ปน สมเยน จณฺทกาลี^๒

^๑ ส.เท. อนุสาสนฺิปฺุเรกฺขาราย, เอวมฺุปริปิ.

^๒ ส.เท. จณฺทกาฬิ

ภิกขุณี ภณฺทนการิกา โหติ กลหการิกา วิวาทการิกา ภสฺสการิกา
สงฺฆเ อธิกรณการิกา. ถุลลนฺนทา ภิกขุณี ตสฺสา กมฺเม กยิรมาเน^๑
ปฏิกโกสติ.

เตน โข ปน สมเยน ถุลลนฺนทา ภิกขุณี คามกํ อคฺมาสิ
เกนจิเทว กรณิเยน. อถ โข ภิกขุณีสงฺโฆ “ถุลลนฺนทา ภิกขุณี
ปฏกนฺตาติ จณฺทกาลี ภิกขุณี อาปตฺติยา อทสฺสเน อุกฺขิปี.
ถุลลนฺนทา ภิกขุณี คามเก ตํ กรณิเยํ ดีเรตฺวา ปฺนเทว สาวตฺถิ
ปจฺจาจฺจติ. จณฺทกาลี ภิกขุณี ถุลลนฺนทาย ภิกขุณิยา อาคจฺจนฺติยา
เนว อาสนํ ปญฺญาเปสิ, น ปาโททกํ ปาทปี้จํ ปาทกถลิกํ อุปนิกฺขิปี,
น ปจฺจุคฺคนฺตฺวา ปตฺตจิวรี ปฏิกคฺเคสิ, น ปานิเยน อาปฺจฺจติ.
ถุลลนฺนทา ภิกขุณี จณฺทกาลี ภิกขุณี เอตทวโจ “กิสฺส ตฺวํ อยฺเย
มยิ อาคจฺจนฺติยา เนว อาสนํ ปญฺญาเปสิ, น ปาโททกํ ปาทปี้จํ
ปาทกถลิกํ อุปนิกฺขิปี, น ปจฺจุคฺคนฺตฺวา ปตฺตจิวรี ปฏิกคฺเคสิ, น
ปานิเยน อาปฺจฺจติ. “เอวํ เหตุํ อยฺเย โหติ, ยถา ตํ อนาถายาติ.
“กิสฺส ปน ตฺวํ อยฺเย อนาถาติ. “อิมา มํ อยฺเย ภิกขุณิโย ‘อัย
อนาถา อปฺปญฺญาตา, นตฺถิ อิมิสฺสา โกจิ^๒ ปติวตฺตาติ อาปตฺติยา
อทสฺสเน อุกฺขิปีสูติ. ถุลลนฺนทา ภิกขุณี “พาลา เอตา, อพฺยตฺตา
เอตา, เนตา^๓ ชานนฺติ กมฺมํ วา กมฺมโทสํ วา กมฺมวิปตฺติํ วา
กมฺมสมฺปตฺติํ วาติ จณฺทิกตา คณฺํ ปริภาสติ.^๔ ยา ตา ภิกขุณิโย
อปฺปิจฺจนา ฯเปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม

อยุยา ฤๅลลนฺหา จณฺทีกตา คณฺ ปริภาสิสฺสตีติ ฯเปฯ “สจฺจํ กิร
ภิกฺขเว ฤๅลลนฺหา ภิกฺขุณี จณฺทีกตา คณฺ ปริภาสตีติ. “สจฺจํ
ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ฤๅลลนฺหา
ภิกฺขุณี จณฺทีกตา คณฺ ปริภาสิสฺสตี; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺหานํ
วา ปสาทาย ฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อิมํ
สิกฺขาปทํ อุกฺกทิสฺนตุ

[๑๐๓๔] “ยา ปน ภิกฺขุณี จณฺทีกตา คณฺ ปริภาเสยฺย,
ปาจิตตियนฺติ.

[๑๐๓๕] ยา ปหาติ ยา ยาทิสา ฯเปฯ

ภิกฺขุณีติ ฯเปฯ อัย อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

จณฺทีกตา นาม โกธนา วุจฺจติ.

คโณ นาม ภิกฺขุณีสงฺໂໝ วุจฺจติ.

ปริภาเสยฺยาติ “พาลา เอตา, อพฺยตฺตา เอตา, เนตา
ชานนฺติ กมฺมํ วา กมฺมโทสํ วา กมฺมวิปตฺตี วา กมฺมสมฺปตฺตี
วาติ ปริภาสตี, อาปตฺติ ปาจิตตियสฺส. สมฺพหฺลลา ภิกฺขุณีโย วา
เอกภิกฺขุณี^๑ วา อนุปสมฺปนฺนํ วา ปริภาสตี, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส.

[๑๐๓๖] อนาปตฺติ อตฺถปฺุเรกฺขาราย, ฐมฺมปฺุเรกฺขาราย,
อนุสาสนีปฺุเรกฺขาราย, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ตติยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๔. จตุตถสิกขาปทํ

[๑๐๓๗] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตถิยํ วิหริติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน อณฺณตโร พุราหฺมणे
ภิกฺขุณิโย นิมฺมเตตฺวา โภเชสิ. ภิกฺขุณิโย ภุตฺตาวิ ปวารีตา
ณาทิกุลานิ คนฺตฺวา เอกจฺจา ภฺยชีสฺส, เอกจฺจา ปิณฑปาตํ อาทาย
อคมฺสฺส. อถ โข โส พุราหฺมणे ปฏฺวิสฺสเก เอตทวโจ “ภิกฺขุณิโย
มยา อยฺยา สนฺตปฺปีตา, เอถ, ตุมฺहेปิ สนฺตปฺเปสฺสามิตี. เต
เอวมาหฺสฺส “กึ ตวํ อยฺย” อมฺเห สนฺตปฺเปสฺสสิ, ยาปิ ตยา
นิมฺมตฺตา, ตापิ อมฺหากํ ชฺรานิ อาคนฺตฺวา เอกจฺจา ภฺยชีสฺส, เอกจฺจา
ปิณฑปาตํ อาทาย อคมฺสฺสตี. อถ โข โส พุราหฺมणे อฺชฺฌมายตี
ชียตี วิปาเจตี “กถํ हि นาม ภิกฺขุณิโย อมฺหากํ ชฺเร ภฺยชิตฺวา
อณฺณตฺร ภฺยชีสฺสนฺตี, น จาหํ ปฏฺวิโล ยาวทตฺถํ ทาตฺถตี.
อสฺโสสุ โข ภิกฺขุณิโย ตสฺส พุราหฺมณสฺส อฺชฺฌายนฺตสฺส ชียนฺตสฺส
วิปาเจนฺตสฺส. ยา ตา ภิกฺขุณิโย อปฺปิจฺจา ๔เปฯ ตา อฺชฺฌายนฺตี
ชียนฺตี วิปาเจนฺตี “กถํ हि นาม ภิกฺขุณิโย ภุตฺตาวิ ปวารีตา
อณฺณตฺร ภฺยชีสฺสนฺตีติ ๔เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุณิโย ภุตฺตาวิ
ปวารีตา อณฺณตฺร ภฺยชนฺตีติ. “สจฺจํ ภควาตี. วิครหิ พุทฺโธ ภควา
“กถํ हि นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุณิโย ภุตฺตาวิ ปวารีตา อณฺณตฺร
ภฺยชีสฺสนฺตี; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺนํ วา ปสาทาย ๔เปฯ
เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณิโย อิมํ สิกขาปทํ อฺทฺทิสฺนตฺถ

[๑๐๓๘] “ยา ปน ภิกฺขุณี นิมฺมตฺตา วา ปวารีตา วา
ชาทนียํ วา โภชนียํ วา ชาเทยฺย วา ภฺยเชยฺย วา,
ปาจิตฺตียนฺตี.

๕. ปญจมสิกฺขาปทํ

[๑๐๔๒] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน
 อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน อญฺญตฺรา ภิกฺขุณี
 สาวตฺถิยํ อญฺญตฺริสฺสา วิสิขาย ปิณฑาย จรมาณา, เยเน อญฺญตฺริ
 กุลํ, เตนุปลสงฺกมิ; อุปลสงฺกมิตฺวา ปญฺณตฺเต อาสเน นิสิตฺติ. อถ โข
 เต มนุสฺสา ตํ ภิกฺขุณี โภเชตฺวา เอตทวโจ “อญฺญาปิ อยฺเย
 ภิกฺขุณีโย อาคจฺจนฺตฺติ. อถ โข सा ภิกฺขุณี “กถํ” อญฺญา ภิกฺขุณีโย
 นาคจฺเจยฺยฺนฺติ ภิกฺขุณีโย อุปลสงฺกมิตฺวา เอตทวโจ “อมฺกสฺมี อยฺเย
 โอกาเส วาลา”^๒ สุนฺชา จณฺโท พลฺพิทฺโท จิกฺขลฺโล โอกาโส,
 มา โข ตตฺถ อคฺมิตฺถาติ. อญฺญตฺราปิ ภิกฺขุณี ตสฺสา วิสิขาย
 ปิณฑาย จรมาณา, เยเน ตํ กุลํ, เตนุปลสงฺกมิ; อุปลสงฺกมิตฺวา
 ปญฺณตฺเต อาสเน นิสิตฺติ. อถ โข เต มนุสฺสา ตํ ภิกฺขุณี โภเชตฺวา
 เอตทวโจ “กิสฺส อยฺเย ภิกฺขุณีโย น อาคจฺจนฺตฺติ. อถ โข सा
 ภิกฺขุณี เตสํ มนุสฺसानํ เอตมตฺถํ อาโรเจสิ. มนุสฺสา อฺขฺฌายนฺติ
 ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ” หิ นาม ภิกฺขุณี กุลํ มจฺจรายิสฺสตีติ
 ๔เป ๔ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุณี กุลํ มจฺจรายตีติ. “สจฺจํ ภควาติ.
 วิครหิ พุทฺโธ ภควา []”^๓ “กถํ” หิ นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุณี กุลํ
 มจฺจรายิสฺสตี; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺหานํ วา ปสาทาย ๔เป ๔
 เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อิมํ สิกฺขาปทํ อฺภฺทิสฺนฺตุ

[๑๐๔๓] “ยา ปน ภิกฺขุณี กุลมจฺจริณี อสฺส, ปาจิตฺตียนฺติ.

[๑๐๔๔] ยา ปหาติ ยา ยาทิสสา ๔เป ๔

ภิกขุณีติ ๕เปฯ อัย อิมสมิ อตเถ อธิปเปตา ภิกขุณีติ.

กุลํ นาม จตตาริ กุลานิ ขตฺติยกุลํ พุราหมณกุลํ เวสฺสกุลํ
สุทฺทกุลํ.

มจฺจริณี อสฺสาติ “กถํ ภิกขุณีโย นาคจฺเจยฺยุนฺติ ภิกขุณีนํ
สนฺติเก กุลสฺส อวณฺณํ ภาสติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส. กุลสฺส วา
สนฺติเก ภิกขุณีนํ อวณฺณํ ภาสติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส.

[๑๐๔๕] อนาปตฺติ []^๑ น มจฺจรายนฺตี สนฺตํเยว อาทีนํ
อาจิขฺยติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ปณฺจมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๖. ฉฏฺฐสิกฺขาปทํ

[๑๐๔๖] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวนเ
อนาถปิณฑิกสฺส อารามเ. เตน โข ปน สมเยน สมฺพหฺลสา ภิกขุณีโย
คามกาวาเส วสฺสํ วุตฺถา สาวตฺถิ อคมฺสฺ. ภิกขุณีโย ตา
ภิกขุณีโย เอตทโวจฺจุ “กตฺถยฺยาโย วสฺสํ วุตฺถา, กจฺจิ โอวาโท
อิทฺโธ อโหสีติ. “นตฺถยฺเย ตตฺถ ภิกฺขุ, กุโต โอวาโท อิทฺโธ
ภวิสฺสตีติ. ยา ตา ภิกขุณีโย อปฺปิจฺจนา ๕เปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ
ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกขุณีโย อภิกฺขเก อาวาเส
วสฺสํ วสฺสสนฺตีติ ๕เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกขุณีโย อภิกฺขเกอาวาเส
วสฺสํ วสนฺตีติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ
นาม ภิกฺขเว ภิกขุณีโย อภิกฺขเก อาวาเส วสฺสํ วสฺสสนฺติ; เนตํ

^๑ ส.,ฉ.,อ.,มหา. เอตถนฺตเร กุลนฺติ อัย ปาโจ ทิสฺสติ.

ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ ภา ปสทาเย อเปยฺ เอยฺยจ ปน ภิกฺขเว
ภิกฺขุณีโย อิมํ สํกฺขาปทํ อุกฺกมฺมํ

[๑๐๔๗] “ยา ปน ภิกฺขุณี อภิกฺขุเก อวาเส วสฺสํ วเสยฺย,
ปาจิตฺตียนฺติ.

[๑๐๔๘] ยา ปนาติ ยา ยาทิสสา อเปยฺ

ภิกฺขุณีติ อเปยฺ อยํ อิมสฺมึ อตฺถเ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

อภิกฺขุโก นาม อวาโส น สกฺกา โหติ โอวาทาย ภา
สํวาสาย ภา คนฺตุ. “วสฺสํ วสฺสสํมิตฺติ เสนาสนํ ปญฺญาเปติ,
ปานีโย ปริโกชนีโย อุปฺปจฺเจติ,^๑ ปริเวณํ สมฺมชฺชติ, อาปตฺติ
ทุกฺกฏสฺส. สห อรฺกคฺคมนา อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.

[๑๐๔๙] อนาปตฺติ วสฺสํคตา ภิกฺขุ ปกฺกนฺตา ภา โหนฺติ,
วิพฺกนฺตา ภา, กาลกตา ภา, ปกฺขสงฺกนฺตา ภา, อาปทาสฺ,
อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

จฺญจฺจสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๗. สตุตฺตมสํกฺขาปทํ

[๑๐๕๐] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถียํ วิหฺรติ เชตวเน
อนาถปิณฺฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน สมพฺพลา ภิกฺขุณีโย
คามกาเวเส วสฺสํ วุตฺตา สาวตฺถี อคมฺส. ภิกฺขุณีโย ตา
ภิกฺขุณีโย เอตทวโจจํ “กตฺถยฺยาโย วสฺสํ วุตฺตา, กจฺจิ^๒ ภิกฺขุสงฺโฆ
ปวาริตฺติ. น มยฺย อยฺเย ภิกฺขุสงฺฆํ ปวาเรมาติ. ยา ตา

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ เท. อุปฺปจฺเจติ

^๒ ส.จ.เท. กตฺถ

ภิกขุณีโย อปปัจจันตา อชฺฌายนฺติ ขีณนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ
 หิ นาม ภิกขุณีโย วสฺสํ วุตฺตา ภิกขุสงฺฆํ นปฺปวาเรสฺสนฺตํ
 อชฺเชยฺ” “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกขุณีโย วสฺสํ วุตฺตา ภิกขุสงฺฆํ
 นปฺปวาเรนฺตํ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ
 นาม ภิกฺขเว ภิกขุณีโย วสฺสํ วุตฺตา ภิกขุสงฺฆํ นปฺปวาเรสฺสนฺติ;
 เหนติ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย อชฺเชยฺ เอวญฺจ ปน
 ภิกฺขเว ภิกขุณีโย อิมํ สีกฺขาปทํ อหฺมํ อหฺมํ”

[๑๐๕๑] “ยา ปน ภิกขุณี วสฺสํ วุตฺตา อุกฺโตสฺสเม ตีหิ
 จาเนหิ นปฺปวาเรยฺย ทิฏฺฐเณ วา สุตฺเตน วา ปริสํกาย วา,
 ปาจิตตियนฺติ.

[๑๐๕๒] ยา ปนาคิ ยา ยาทิสา อชฺเชยฺ

ภิกขุณีติ อชฺเชยฺ อยํ อิมสฺมึ อตฺเต อชิปฺเปตา ภิกขุณีติ.

วสฺสํ วุตฺตา นาม ปุริมํ วา เตมาสํ ปจฺฉิมํ วา เตมาสํ
 วุตฺตา. “อุกฺโตสฺสเม ตีหิ จาเนหิ นปฺปวาเรสฺสามิ ทิฏฺฐเณ วา
 สุตฺเตน วา ปริสํกาย วาติ ชฺฐํ นิกฺขิตฺตมตฺเต อาปตฺติ ปาจิตตियสฺส.

[๑๐๕๓] อนาปตฺติ สติ อนนฺตราเย, ปริเยสิตฺวา น ลภติ,
 คิลานาย, อาปทาสฺ, อุมมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

สตฺตมสีกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๘. อฏฺฐมสีกฺขาปทํ

[๑๐๕๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สกฺเกสฺส วิหริติ กปิล-
 วตฺถุสฺมึ นิโครธาราเม. เตน โข ปน สมเยน จพฺพคฺคิยา ภิกขุ

ภิกฺขุณฺโณปสฺสยํ อุปสงฺกมิตฺวา จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโณ โอวทหนฺติ.
 ภิกฺขุณฺโณ จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโณ เอตทวโจจํ “เอถยฺเย,^๑ โอวาทํ
 คมฺมสฺสามาติ. “ยํปี^๒ มยํ อยฺเย จจฺเจยฺยาม โอวาทสฺส การณา,
 อยฺยา จพฺพคฺคิยา อิธฺว อาคนฺตฺวา อมฺเห โอวทหนฺตฺติ. ยา ตา
 ภิกฺขุณฺโณ อปฺปิจฺฉา ๔เปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ
 “กถํ หิ นาม จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโณ โอวาทํ น จจฺฉิสฺสนฺตฺติ
 ๔เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโณ โอวาทํ น
 จจฺฉนฺตฺติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม
 ภิกฺขเว จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโณ โอวาทํ น จจฺฉิสฺสนฺติ; เนตํ
 ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺนํ วา ปสาทาย ๔เปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว
 ภิกฺขุณฺโณ อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺสนฺตุ

[๑๐๕๕] “ยา ปน ภิกฺขุณี โอวาทาย วา สํวาสาย วา
 น จจฺเจยฺย, ปาจิตฺตียนฺติ.

[๑๐๕๖] ยา ปนาติ ยา ยาทิสฺสา ๔เปฯ

ภิกฺขุณีติ ๔เปฯ อยํ อิมสฺมึ อตฺถเ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

โอวาทโ นาม อฏฺฐจฺจ ครุฑมฺมา.

สํวาสโ นาม เอกกมฺมํ เอกุทฺเทโส สมสิกฺขาตา. “โอวาทาย
 วา สํวาสาย วา น จจฺฉิสฺสามิตี ฐุรํ นิกฺขิตฺตมตฺเต อาปตฺติ
 ปาจิตฺตียสฺส.

[๑๐๕๗] อนาปตฺติ สติ อนนฺตราเย, ปริเยสิตฺวา ทุติยิกํ ภิกฺขุณี
 น ลภติ, คิลานาย, อาปทาสฺส, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

อฏฺฐมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๕. นวมสิกขาปท

[๑๐๕๘] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตถุณฺณํ วิหริติ เชตวนเอนาถปิณฑิกสฺส อารามเ. เตน โข ปน สมเยน ภิกขุณฺโณ อุโปสถํปิ น ปุจฺจนฺติ, โอวาทํปิ น ยาจนฺติ. ภิกขุ อชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกขุณฺโณ อุโปสถํปิ น ปุจฺจิสฺสนฺติ, โอวาทํปิ น ยาจิสฺสนฺตํติติ ฯ”เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกขุณฺโณ อุโปสถํปิ น ปุจฺจนฺติ, โอวาทํปิ น ยาจนฺตํติติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ภิกขุณฺโณ อุโปสถํปิ น ปุจฺจิสฺสนฺติ, โอวาทํปิ น ยาจิสฺสนฺติ; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ นวํ ปสาทาย ฯ”เปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกขุณฺโณ อิมํ สิกขาปทํ อุทฺทิสฺสนฺตุ

[๑๐๕๙] “อนฺหวทฺตมมํสํ^๑ ปน^๒ ภิกขุณฺเีย ภิกฺขุสงฺฆโต เทวธมฺมา ปจฺจาสีสิตพฺพา อุโปสถปุจฺจกญฺจ โอวาทุปสงฺกมณญฺจ, ตํ อติฏฺกามาเนนฺติยา ปาจิตฺติยนฺติ.

[๑๐๖๐] อนฺหวทฺตมมํสํสนฺติ อนฺอุโปสถิกํ.

อุโปสโถ นาม เทว อุโปสธา จาตุทฺทสิโก จ ปณฺณรสิโก จ.

โอวาทโธ นาม อญฺจ ครุฑมฺมา. “อุโปสถํปิ น ปุจฺจิสฺสํ, โอวาทํปิ น ยาจิสฺสํมิตฺติ ฐุรํ นิฏฺขิตตฺตมตฺเต อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส.

[๑๐๖๑] อนาปตฺติ สติ อนฺตรายเ, ปริเยสิตฺวา ทฺตฺติยํ ภิกขุณฺเ็น ลภติ, คีลานาย, อาปทาสฺ, อุมมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

นวมสิกขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๑๐. ทสมสิกฺขาปทํ

[๑๐๖๒] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหริติ เชตวนเ
อนาถปิณฑิกสฺส อารามเ. เตน โข ปน สมเยน อญฺญตรา ภิกฺขุ
ปสาเช ชาตํ กณฺห์ ปุริเสน สทฺธิ เอเกเนกา เกทาเปสิ. อถโข
โส ปุริโส ตํ ภิกฺขุํ ทุเสตฺถํ อุปกฺกมิ. สา ภิกฺขุํ^๑ วิสฺสรมกาสิ.
ภิกฺขุณิโย อุปชาวิตฺวา ตํ ภิกฺขุํ เอตทวโจ “กิสฺส ตวํ อยฺเย
วิสฺสรมกาสิติ. อถโข สา ภิกฺขุํ ภิกฺขุณิํ เอตมตฺถํ อาโรเจสิ.
ยา ตา ภิกฺขุณิโย อปฺปิจฺฉา ๕เปยฺ ตา อชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ
“กถํ หิ นาม ภิกฺขุํ ปสาเช ชาตํ กณฺห์ ปุริเสน สทฺธิ
เอเกเนกา เกทาเปสฺสตีติ ๕เปยฺ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุํ^๒
ปสาเช ชาตํ กณฺห์ ปุริเสน สทฺธิ เอเกเนกา เกทาเปตีติ.” “สจฺจํ
ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุํ
ปสาเช ชาตํ กณฺห์ ปุริเสน สทฺธิ เอเกเนกา เกทาเปสฺสตี; เนตํ
ภิกฺขเว อปฺปสหนฺนํ วา ปสาทาย ๕เปยฺ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว
ภิกฺขุณิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกิสหนฺตุ

[๑๐๖๓] “ยา ปน ภิกฺขุํ ปสาเช ชาตํ กณฺห์ วา รุหิตํ^๓
วา อนปฺโลเกตฺวา สงฺฆํ วา คณฺห์ วา ปุริเสน สทฺธิ เอเกเนกา
เกทาเปยฺ วา ผาลาเปยฺ วา โธวาเปยฺ วา อาสิมฺปาเปยฺ
วา พนฺธาเปยฺ วา โมจาเปยฺ วา, ปาจิตฺตียนฺติ.

[๑๐๖๔] ยา ปหาติ ยา ยาทิสสา ๕เปยฺ

^๑ ส.,ฉ.,เท.,อ. อยฺ ปาโจ น ทิสฺสตี.

^๓ เท.,อ. เกทาเปตีติ.

^๒ สย. ภิกฺขุณิโย

^๔ ส.,ฉ. รุหิตํ

ภิกขุณีติ ฯเปฯ อัย อิมสมิ อตเถ อธิปเปตา ภิกขุณีติ.

ปสาขํ นาม อโชนาภิ อุพฺภชานุมณฺทลํ.

ชาตนฺติ ตตฺถ ชาตํ.

คณฺโฑ นาม โย โกจิ คณฺโฑ.

รุหิตํ นาม ยงฺกิญฺจิ วณฺ.

อนปฺโลเกตฺวาติ อนาปุจฺฉา.

สงฺฆเ นาม ภิกขุณีสงฺฆเ วุจฺจติ.

คโณ นาม สมฺพหุลา ภิกขุณีโย วุจฺจนฺติ.

ปุริโส นาม มนุสฺสปุริโส น ยกฺโข น เปโต น ตिरจฺฉานคโต
วิณฺญฺ ปฏฺวิพลํ ทูเสตุํ.

สทฺธินฺติ เอกโต.

เอเกเนกาติ ปุริโส เจว โหติ ภิกขุณี จ.

[๑๐๖๕] ภินฺหาติ อาณาเปติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส. ภินฺเน อาปตฺติ
ปาจิตตियสฺส. “ผาเลหิตี อาณาเปติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส. ผาลิตฺเต
อาปตฺติ ปาจิตตियสฺส. “โธวาทิ อาณาเปติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส.
โธเต^๒ อาปตฺติ ปาจิตตियสฺส. “อาลิมฺปาติ อาณาเปติ, อาปตฺติ
ทุกฺกฏฺสฺส. อาลิตฺเต^๓ อาปตฺติ ปาจิตตियสฺส. “พนฺธาติ^๔ อาณาเปติ,
อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส, พทฺเช อาปตฺติ ปาจิตตियสฺส. “โมเจหิตี
อาณาเปติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส. มุตฺเต อาปตฺติ ปาจิตตियสฺส.

^๑ เท., อ. ยงฺกิญฺจิ วณ.

^๓ ส., ฉ., อ. ลิตฺเต

^๒ ส., เท., ฉ. โธวเต

^๔ ส., เท., ฉ. พนฺธาหิตี

[๑๐๖๖] อนาปตฺติ อปโลเกตฺวา เกทาเปติ วา ผาลาเปติ วา
โธวาเปติ วา อาลิมฺปาเปติ วา พนฺธาเปติ วา โมจาเปติ วา,
ยา กาจิ วิณฺญ หุตฺติยา^๑ โหติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ทสมสํกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๗. คพฺภินีวคฺโค

๑. ปจฺมสํกฺขาปทํ

[๑๐๖๗] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุณฺโณ คพฺภินี
วุฏฺฐาเปนฺติ. सा पिณฑाय जरति. मनुस्सा ऐवमाहंसु “तेद्यय”^๒
ภิกฺขุ, करुणमा^๓ อยฺยาติ. मनुस्सा उच्चयानन्ति चियन्ति विपाजेन्ति
“กถํ हि นาม ภิกฺขุณฺโณ คพฺภินี วุฏฺฐาเปสฺสนฺตํ. อสฺโสสุ โข
ภิกฺขุณฺโณ เตสํ มनुสฺसानํ उच्चयानन्तानं चियन्तानं विपाजेन्तानं.
या ता ภิกฺขุณฺโณ अपिज्जा अपेฯ ता उच्चयानन्ति चियन्ति
विपाजेन्ति “กถํ हि นาม ภิกฺขุณฺโณ คพฺภินี วุฏฺฐาเปสฺสนฺตํ. अपेฯ
“สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ คพฺภินี วุฏฺฐาเปนฺตํ. “สจฺจํ
ภควาติ. विरहि पुट्ठो भक्वा “กถํ हि นาม ภิกฺขवे ภิกฺขุณฺโณ
คพฺภินี วุฏฺฐาเปสฺสนฺตํ; नेतं भिक्वे अप्पสन्नानं वा पสาทาย
अपेฯ ऐवञ्च पन भिक्वे भिकฺखุณฺโณ อิมं สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺसตุ

หมตอาญ 26/05/2566

^๑ ส.,ฉ.,เท. หุตฺติยา, อ. โย โกจิ วิณฺญ หุตฺติโย, ทย. อยํ ปาโร น ทิสฺสติ.

^๒ ส.,เท. เทद्यาย

^๓ ส.,ฉ.,อ. ครุณฺมา

[๑๐๖๘] “ยา ปน ภิกขุณี คพฺภินี วุฏฺฐาเปยฺย, ปาจิตฺตियนฺติ.

[๑๐๖๙] ยา ปหาติ ยา ยาทิสสา ฯเปฯ

ภิกขุณีติ ฯเปฯ อยฺ อิมสฺมี อตฺถ อธิปฺเปตา ภิกขุณีติ.

คพฺภินี นาม อาปนฺนสตฺตา วุจฺจติ.

วุฏฺฐาเปยฺยาติ อุปสมฺปาเทยฺย. “วุฏฺฐาเปสฺสามีติ คณฺ วา
อาจริณี วา ปตฺตํ วา จีวรํ วา ปรีเยสฺติ, สีมํ วา สมฺมณฺนติ,
อาปตฺติ ทุกกฺกฺกฺสฺส. ฌตฺติยา ทุกกฺกฺกฺ. ทวีหิ กมฺมวาจาหิ ทุกกฺกฺกฺ.
กมฺมวาจาปริโยสฺสานเ อุปชฺฌายาย อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส. คณฺสฺส
จ อาจริณียา จ อาปตฺติ ทุกกฺกฺกฺสฺส.

[๑๐๗๐] คพฺภินียา คพฺภินีสญฺญา^๑ วุฏฺฐาเปติ, อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส. คพฺภินียา เวมตฺติกา วุฏฺฐาเปติ, อาปตฺติ ทุกกฺกฺกฺสฺส.
คพฺภินียา อคพฺภินีสญฺญา^๒ วุฏฺฐาเปติ, อนาปตฺติ. อคพฺภินียา
คพฺภินีสญฺญา, อาปตฺติ ทุกกฺกฺกฺสฺส. อคพฺภินียา เวมตฺติกา, อาปตฺติ
ทุกกฺกฺกฺสฺส. อคพฺภินียา อคพฺภินีสญฺญา, อนาปตฺติ.

[๑๐๗๑] อนาปตฺติ คพฺภินี อคพฺภินีสญฺญา วุฏฺฐาเปติ, อคพฺภินี
อคพฺภินีสญฺญา วุฏฺฐาเปติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ปจฺมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๒. ทุตฺติยสิกฺขาปทํ

[๑๐๗๒] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามเ. เตน โข ปน สมเยน ภิกขุณีโย ปายนฺตี

^๑ ส.เท. คพฺภินีสญฺญา, เอวฺมฺปริปิ.

^๒ ส.เท. อคพฺภินีสญฺญา, เอวฺมฺปริปิ.

วฺภูจาเปนฺติ. สา ปิณฑาย จรติ. มนุสฺสา เอวมาหํสุ “เทถยฺยาย
ภิกฺขุ สหุติยา” อยฺยาติ. มนุสฺสา อชฺชฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ
“กถํ หิ นาม ภิกฺขุณีโย ปายนฺตี วฺภูจาเปสฺสนฺตํ. อสฺสํ โข
ภิกฺขุณีโย เตสํ มนุสฺसानํ อชฺชฌายนฺตานํ ขียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ.
ยา ตา ภิกฺขุณีโย อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ ตา อชฺชฌายนฺติ ขียนฺติ
วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณีโย ปายนฺตี วฺภูจาเปสฺสนฺตํ
ฯเปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย ปายนฺตี วฺภูจาเปนฺตํ. “สจฺจํ
ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย
ปายนฺตี วฺภูจาเปสฺสนฺตํ; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสํนํ นํ วา ปสาทาย
ฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อิมํ สิกขาปทํ อุกฺกมฺมํ

[๑๐๗๓] “ยา ปน ภิกฺขุณี ปายนฺตี วฺภูจาเปยฺย,
ปาจิตฺตียนฺติ.

[๑๐๗๔] ยา ปนฺหาติ ยา ยาทิสสา ฯเปฯ

ภิกฺขุณีติ ฯเปฯ อยํ อิมสฺมึ อตฺถเก อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

ปายนฺตี นาม มาตา วา โหติ ธาตี วา.

วฺภูจาเปยฺยาติ อุปสมฺปาเทยฺย. “วฺภูจาเปสฺสามีติ คณํ วา
อาจริณี วา ปตฺตํ วา จีวรํ ปริเยสฺติ, สีมํ วา สมฺมณฺนํ, อาปตฺติ
ทูกฺกฏสฺส. ฌตฺติยา ทูกฺกฏํ. ทวีหิ กมฺมวาจาหิ ทูกฺกฏา. กมฺมวาจา-
ปริโยสาเน อุปชฺฌายาย อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส. คณสฺส จ
อาจรินียา จ อาปตฺติ ทูกฺกฏสฺส.

[๑๐๗๕] ปายนุติยา ปายนุตีสถนา^๑ วุฏฐาเปติ, อาปตติ ปาจิตติยสส. ปายนุติยา เวมตีกา วุฏฐาเปติ, อาปตติ ทุกกฐสส. ปายนุติยา อปายนุตีสถนา^๒ วุฏฐาเปติ, อนาปตติ. อปายนุติยา ปายนุตีสถนา, อาปตติ ทุกกฐสส. อปายนุติยา เวมตีกา, อาปตติ ทุกกฐสส. อปายนุติยา อปายนุตีสถนา, อนาปตติ.

[๑๐๗๖] อนาปตติ ปายนุตี อปายนุตีสถนา วุฏฐาเปติ, อปายนุตี อปายนุตีสถนา วุฏฐาเปติ, อุมมตติกาย, อาทิกมมิกายาติ.

ทุติยสิกขาปทํ นิฏฐิตํ.

๓. ตติยสิกขาปทํ

[๑๐๗๗] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน ภิกขุณีโย เทว วสฺसानิ จสุ ฐมฺเมสุ อสิขฺขิตสิขฺขํ สิขฺขมานํ วุฏฐาเปนฺติ. ตา พาลา โหณฺติ อพฺยตฺตา, น ชานนฺติ กปฺปิยํ วา อกปฺปิยํ วา. ยา ตา ภิกขุณีโย อปฺปิจฺฉา ยเปยฺ ตา อชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกขุณีโย เทว วสฺसानิ จสุ ฐมฺเมสุ อสิขฺขิตสิขฺขํ สิขฺขมานํ วุฏฐาเปสฺสนฺตฺติติ ยเปยฺ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกขุณีโย เทว วสฺसानิ จสุ ฐมฺเมสุ อสิขฺขิตสิขฺขํ สิขฺขมานํ วุฏฐาเปนฺตฺติติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ภิกขุณีโย เทว วสฺसानิ จสุ ฐมฺเมสุ อสิขฺขิตสิขฺขํ สิขฺขมานํ วุฏฐาเปสฺสนฺตฺติ; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ยเปยฺ วิครหิตฺวา ฐมฺมํ กถํ กตฺวา ภิกฺขู อามนฺเตสิ อนุชานามิ

^๑ ส.เท. ปายนุตีสถนา, เอวมุปริปี. ^๒ ส.เท. อปายนุตีสถนา, เอวมุปริปี.

ภิกฺขเว สิกฺขมานาย เทว วสฺसानิ จสฺส ฐมฺเมสฺส สิกฺขาสมฺมตฺตี^๑
 ทาตุํ. เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ทาตพฺพา, ตาย สิกฺขมานาย สงฺฆํ
 อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตราสงฺคํ กริตฺวา ภิกฺขุนี้นํ ปาเท วนฺทิตฺวา
 อุกฺกุฏิกํ นิสิตฺติตฺวา อณฺชลีสํ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนีโย “อหํ
 อยฺเย อิตฺถนฺนามา อิตฺถนฺนามาย อยฺยาย สิกฺขมานา สงฺฆํ เทว
 วสฺसानิ จสฺส ฐมฺเมสฺส สิกฺขาสมฺมตฺตี ยาจามิตี. ทฺวติยมฺปิ ยาจิตพฺพา.
 ตติยมฺปิ ยาจิตพฺพา. พฺยตฺตตาย ภิกฺขุณียา ปฏฺวิพลาย สงฺโฆ
 ณาเปตพฺโพ

[๑๐๗๘] “สุณฺหาตุ เม อยฺเย สงฺโฆ, อยํ อิตฺถนฺนามา
 อิตฺถนฺนามาย อยฺยาย สิกฺขมานา สงฺฆํ เทว วสฺसानิ จสฺส
 ฐมฺเมสฺส สิกฺขาสมฺมตฺตี ยาจติ. ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลลํ, สงฺโฆ
 อิตฺถนฺนามาย สิกฺขมานาย เทว วสฺसानิ จสฺส ฐมฺเมสฺส สิกฺขาสมฺมตฺตี
 ทเทยฺย, เอสา ฅตฺติ.

สุณฺหาตุ เม อยฺเย สงฺโฆ, อยํ อิตฺถนฺนามา อิตฺถนฺนามาย
 อยฺยาย สิกฺขมานา สงฺฆํ เทว วสฺसानิ จสฺส ฐมฺเมสฺส สิกฺขาสมฺมตฺตี
 ยาจติ, สงฺโฆ อิตฺถนฺนามาย สิกฺขมานาย เทว วสฺसानิ จสฺส ฐมฺเมสฺส
 สิกฺขาสมฺมตฺตี เทติ, ยสฺสา อยฺยาย ขมติ อิตฺถนฺนามาย สิกฺขมานาย
 เทว วสฺसानิ จสฺส ฐมฺเมสฺส สิกฺขาสมฺมตฺติยา ทานํ, สา ตฺถนฺหสฺส;
 ยสฺสา นกฺขมติ, สา ภาเสยฺย.

ทินฺหา สงฺเขน อิตฺถนฺนามาย สิกฺขมานาย เทว วสฺसानิ
 จสฺส ฐมฺเมสฺส สิกฺขาสมฺมตฺติ. ขมติ สงฺฆสฺส, ตสฺมา ตฺถนฺหี, เอวเมตํ
 ฅารยามีตี.

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ ส.,จ.,อ. สิกฺขาสมฺมตฺติ, เอวมฺปิ.

[๑๐๗๙] สา ลิกขมานา เอวံ วเทหิตี วตตพพา “ปาณาติปาตา เวรมณี เทว วสฺसानิ อวีตีกุมสมาทาน^๑” สมายิยามิ. อทินฺนาทานา เวรมณี เทว วสฺसानิ อวีตีกุมสมาทาน สมายิยามิ. อพฺรหฺมจริยา เวรมณี เทว วสฺसानิ อวีตีกุมสมาทาน สมายิยามิ. มุสาวาทา เวรมณี เทว วสฺसानิ อวีตีกุมสมาทาน สมายิยามิ. สุราเมรยมชฺชปมาทญฺจานา^๒ เวรมณี เทว วสฺसानิ อวีตีกุมสมาทาน สมายิยามิ. วิกาลโภชนา เวรมณี เทว วสฺसानิ อวีตีกุมสมาทาน สมายิยามิ. อถโข ภควา ตา ภิกฺขุณฺโณ อเนกปริยาเยน วิครหิตฺวา ทพฺภรตาย ๔เปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ อิมํ ลิกฺขาปทํ อุกฺกิสนฺตุ

[๑๐๘๐] “ยา ปน ภิกฺขุณี เทว วสฺसानิ จสุ ธมฺเมสุ อสิกฺขิตลิกฺขํ ลิกฺขมานํ วุฏฺฐาเปยฺย, ปาจิตตियนฺติ.

[๑๐๘๑] ยา ปณาติ ยา ยาทิสสา ๔เปฯ

ภิกฺขุณีติ ๔เปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺถเอ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

เทว วสฺसानีติ เทว สํวจฺจรานิ.

อสิกฺขิตลิกฺขา นาม ลิกฺขา วา น ทินฺนา โหติ ทินฺนา วา ลิกฺขา กุปิตา.

วุฏฺฐาเปยฺยาติ อุปสมฺปาเทยฺย. “วุฏฺฐาเปสฺสามิติ คณํ วา อาจริณี วา ปตฺตํ วา จีวรํ วา ปริเยสฺติ, สีมํ วา สมฺมณฺณติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. ฌตฺติยา ทุกฺกฏํ. ทวีหิ กมฺมวาจาหิ ทุกฺกฏา. กมฺมวาจาปริโยสาเน อุปชฺฌายาย อาปตฺติ ปาจิตตियสฺส. คณสฺส จ อาจรินิยา จ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส.

^๑ ส.,ฉ.,เท. อวีตีกุมม สมาทาน, เอวมุปริปี. ^๒ ส.,เท. สุราเมรยมชฺชปมาทญฺจานา

[๑๐๘๒] ฐมฺมกมฺเม ฐมฺมกมฺมสญฺญา วุฏฺฐจาเปติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส. ฐมฺมกมฺเม เวมตฺติกา วุฏฺฐจาเปติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส. ฐมฺมกมฺเม อฐมฺมกมฺมสญฺญา วุฏฺฐจาเปติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส. อฐมฺมกมฺเม ฐมฺมกมฺมสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกภูสฺส. อฐมฺมกมฺเม เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทุกฺกภูสฺส. อฐมฺมกมฺเม อฐมฺมกมฺมสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกภูสฺส.

[๑๐๘๓] อนาปตฺติ เทว วสฺसानิ จสฺส ฐมฺเมสฺส สิกฺขิตฺตสิกฺขํ สิกฺขมานํ วุฏฺฐจาเปติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ตฺตียสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๔. จตุตฺถสิกฺขาปทํ

[๑๐๘๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุณฺโณ เทว วสฺसानิ จสฺส ฐมฺเมสฺส สิกฺขิตฺตสิกฺขํ สิกฺขมานํ สงฺฆेเน อสฺมมตํ วุฏฺฐจาเปนฺติ. ภิกฺขุณฺโณ เอวมาหํสฺส “เอถ สิกฺขมานา, อิมํ ชานาถ, อิมํ เทถ, อิมํ อารถ, อิมินา อตฺถิ, อิมํ กปฺปิยํ กโรธาติ. ตา เอวมาหํสฺส “น มยํ อยฺเย สิกฺขมานา, ภิกฺขุณฺโณ มยฺนฺติ. ยา ตา ภิกฺขุณฺโณ อปฺปิจฺฉา ๔เปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณฺโณ เทว วสฺसानิ จสฺส ฐมฺเมสฺส สิกฺขิตฺตสิกฺขํ สิกฺขมานํ สงฺฆेเน อสฺมมตํ วุฏฺฐจาเปสฺสนฺตีติ ๔เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ๒๖/๐๕/๒๕๖๖ ภิกฺขุณฺโณ เทว วสฺसानิ จสฺส ฐมฺเมสฺส สิกฺขิตฺตสิกฺขํ สิกฺขมานํ สงฺฆेเน อสฺมมตํ วุฏฺฐจาเปนฺตีติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ

พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย เทว วสฺसानิ จสฺส
 ฌมฺเมสฺสุ สิกฺขิตฺตสิกฺขํ สิกฺขมานํ สงฺฆเณ อสมฺมตํ วุฏฺฐจาเปสฺสนฺติ;
 เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺนํ วา ปสาทาย ๕เปฯ วิครหิตฺวา ฌมฺมี
 กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสฺสิ อนฺุชานามิ ภิกฺขเว เทว วสฺसानิ
 จสฺส ฌมฺเมสฺสุ สิกฺขิตฺตสิกฺขาย สิกฺขมานาย วุฏฺฐจฺจนสมฺมตํ ทาทํ.
 เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ทาทพฺพา, ตาย เทว วสฺसानิ จสฺส ฌมฺเมสฺสุ
 สิกฺขิตฺตสิกฺขาย สิกฺขมานาย สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตราสงฺคํ
 กริตฺวา ภิกฺขุณฺีํ ปาเท วรฺหิตฺวา อุกฺกุฏิกํ นิสิตฺติวฺวา อณฺุชลิ
 ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจฺนีโย “อหํ อยฺเย อิตฺถนฺนามา อิตฺถนฺนามาย
 อยฺยาย เทว วสฺसानิ จสฺส ฌมฺเมสฺสุ สิกฺขิตฺตสิกฺขา สิกฺขมานา สงฺฆํ
 วุฏฺฐจฺจนสมฺมตํ ยาจามิตฺติ. พุตฺติยมฺปิ ยาจิตพฺพา. ตติยมฺปิ ยาจิตพฺพา.
 พุยฺตตฺตาย ภิกฺขุณฺียา ปฏฺวิพลาย สงฺโฆ ฌาเปตพฺโพ

[๑๐๘๕] “สุณฺาตุ เม อยฺเย สงฺโฆ, อยํ อิตฺถนฺนามา
 อิตฺถนฺนามาย อยฺยาย เทว วสฺसानิ จสฺส ฌมฺเมสฺสุ สิกฺขิตฺตสิกฺขา
 สิกฺขมานา สงฺฆํ วุฏฺฐจฺจนสมฺมตํ ยาจติ. ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกฺลลํ,
 สงฺโฆ อิตฺถนฺนามาย เทว วสฺसानิ จสฺส ฌมฺเมสฺสุ สิกฺขิตฺตสิกฺขา
 สิกฺขมานาย วุฏฺฐจฺจนสมฺมตํ ทเทยฺย, เอสา ฌตฺติ.

สุณฺาตุ เม อยฺเย สงฺโฆ, อยํ อิตฺถนฺนามา อิตฺถนฺนามาย
 อยฺยาย เทว วสฺसानิ จสฺส ฌมฺเมสฺสุ สิกฺขิตฺตสิกฺขา สิกฺขมานา สงฺฆํ
 วุฏฺฐจฺจนสมฺมตํ ยาจติ. สงฺโฆ อิตฺถนฺนามาย เทว วสฺसानิ จสฺส
 ฌมฺเมสฺสุ สิกฺขิตฺตสิกฺขาย สิกฺขมานาย วุฏฺฐจฺจนสมฺมตํ เทติ. ยสฺสา
 อยฺยาย ฌมฺติ อิตฺถนฺนามาย เทว วสฺसानิ จสฺส ฌมฺเมสฺสุ สิกฺขิต-
 ตฺตสิกฺขาย สิกฺขมานาย วุฏฺฐจฺจนสมฺมตฺติยา ทานํ, สา ตฺถนฺหสฺส; ยสฺสา
 นกฺขมฺติ, สา ภาเสยฺย.

ธมฺมกมฺเม อธมฺมกมฺมสญฺญา วุฏฺฐจาเปติ, อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส.
 อธมฺมกมฺเม ธมฺมกมฺมสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส. อธมฺมกมฺเม
 เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส. อธมฺมกมฺเม อธมฺมกมฺมสญฺญา,
 อาปตฺติ ทุกฺกกุสฺส.

[๑๐๘๙] อนาปตฺติ เทว วสฺसानิ จสุ ธมฺเมสุ สิกฺขิตฺตสิกฺขํ
 สิกฺขมานํ สงฺเขน สมมตํ วุฏฺฐจาเปติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

จตุตฺถสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๕. ปญจมสิกฺขาปทํ

[๑๐๙๐] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
 อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน กิษุณฺนิโย อุณ-
 ทฺวาทสวสฺสํ คิหิคตํ วุฏฺฐจาเปนฺติ. ตา อกฺขมา โหนฺติ สิตฺตสฺส
 อญฺหสฺส ชีฆจฺฉาย ปิปาสา ยํ สมนกสวาทาตปสฺสึสฺสปสมฺพสฺसानํ
 ทุรฺรุตฺตานํ ทุรฺราคฺตานํ วจนฺปถานํ, อุปฺปนฺนํ สารีริกานํ เวทฺธานํ
 ทุกฺขานํ ติพฺพานํ ขรานํ กญฺจกานํ อสาตานํ อมฺหาปानํ ปาณฺหรานํ
 อนธิวาสกชาติกา โหนฺติ. ยา ตา กิษุณฺนิโย อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ ตา
 อฺขฺมายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม กิษุณฺนิโย อุณทฺวาทสวสฺสํ
 คิหิคตํ วุฏฺฐจาเปสฺสนฺตํติ ฯเปฯ “สจฺจํ กิร กิษฺเว กิษุณฺนิโย
 อุณทฺวาทสวสฺสํ คิหิคตํ วุฏฺฐจาเปนฺตํติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ
 ภควา “กถํ หิ นาม กิษฺเว กิษุณฺนิโย อุณทฺวาทสวสฺสํ คิหิคตํ
 วุฏฺฐจาเปสฺสนฺติ, อุณทฺวาทสวสฺสา หิ^๑ กิษฺเว คิหิคตา อกฺขมา

^๑ ส.,ฉ.,เท.,อ. หิสทโท น หิสสติ.

โหติ สีสฺส อุนฺหสฺส ชิมฺมจฺฉาย ปิปาสา ย ทํสมกสฺวาตาตปสฺสียส-
สมฺพสฺसानํ, ทฺรุตฺตานํ ทฺรุตฺตานํ วจนฺปถานํ, อฺปฺปนฺนํ สารีริกานํ
เวทนํ ทฺกฺขณํ ติพฺพณํ ขรณํ กฺกฺกณํ อสฺสตาณํ อมฺนาปณํ
ปาณฺหรณํ อธิวาสกชาตिका โหติ, ทฺวาทสฺสสา จ โข ภิกฺขเว
คิหิคตา ขมา โหติ สีสฺส อุนฺหสฺส ชิมฺมจฺฉาย ปิปาสา
ย ทํสมกสฺวาตาตปสฺสียสสมฺพสฺसानํ, ทฺรุตฺตานํ ทฺรุตฺตานํ วจนฺปถานํ,
อฺปฺปนฺนํ สารีริกานํ เวทนํ ทฺกฺขณํ ติพฺพณํ ขรณํ กฺกฺกณํ
อสฺสตาณํ อมฺนาปณํ ปาณฺหรณํ อธิวาสกชาตिका โหติ; เนตํ
ภิกฺขเว อฺปฺปนฺนํ วา ปสาทาย ๔เปยฺย เหวญฺจ ปน ภิกฺขเว
ภิกฺขุณีโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺนตฺตุ

[๑๐๙๑] “ยา ปน ภิกฺขุณี อุนทฺวาทสฺสํ คิหิคตํ
วฺจุจฺจาเปยฺย, ปาจิตฺตียนฺติ.

[๑๐๙๒] ยา ปนาติ ยา ยาทิสสา ๔เปยฺย

ภิกฺขุณีติ ๔เปยฺย อยํ อิมสฺมี อตฺถ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

อุนทฺวาทสฺสํ นาม อปฺปตฺตทฺวาทสฺส.

คิหิคตา นาม ปุริสฺนตฺรคตา วฺจุจติ.

วฺจุจฺจาเปยฺยาติ อฺปสมฺปาเทยฺย.

“วฺจุจฺจาเปสฺสามิติ คณํ วา อจฺจริณี วา ปตฺตํ วา จีวรํ วา
ปริเยสฺติ, สิมํ วา สมฺมณฺณติ, อาปตฺติ ทฺกฺกฏสฺส. ฌตฺติยา
ทฺกฺกฏํ. ทฺวีหิ กมฺมวาจาหิ ทฺกฺกฏา. กมฺมวาจาปริโยสาเน
อฺปชฺฌายาย อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส. คณสฺส จ อจฺจรินิยา จ
อาปตฺติ ทฺกฺกฏสฺส.

[๑๐๙๓] อุณหวาทสวสฺสาย อุณหวาทสวสฺสสญฺญา วุฏฺฐาเปติ,
 อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส. อุณหวาทสวสฺสาย เวมตฺติกา วุฏฺฐาเปติ,
 อาปตฺติ ทุกฺกสฺส. อุณหวาทสวสฺสาย ปริปฺปณฺณสญฺญา วุฏฺฐาเปติ,
 อนาปตฺติ. ปริปฺปณฺณวาทสวสฺสาย อุณหวาทสวสฺสสญฺญา, อาปตฺติ
 ทุกฺกสฺส. ปริปฺปณฺณวาทสวสฺสาย เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทุกฺกสฺส.
 ปริปฺปณฺณวาทสวสฺสาย ปริปฺปณฺณสญฺญา, อนาปตฺติ.

[๑๐๙๔] อนาปตฺติ อุณหวาทสวสฺสํ ปริปฺปณฺณสญฺญา วุฏฺฐาเปติ,
 ปริปฺปณฺณวาทสวสฺสํ ปริปฺปณฺณสญฺญา วุฏฺฐาเปติ, อุมฺมตฺติกาย,
 อาทิกมฺมิกายาติ.

ปณฺจมสฺสิกาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๖. ฉฏฺฐสฺสิกาปทํ

[๑๐๙๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
 อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน ภัทฺฐนฺิโย ปริปฺปณฺณ-
 วาทสวสฺสํ คิหิคตํ เทว วสฺसानิ จสุ ฐมฺเมสุ อสฺสิกฺขิตสฺสิกฺขํ
 วุฏฺฐาเปนฺติ. ตา พาลา โหณฺติ อพฺยตฺตา, น ชานนฺติ กปฺปิยํ วา
 อกปฺปิยํ วา. ยถา ภัทฺฐนฺิโย อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ ตา อชฺฌายนฺติ
 ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภัทฺฐนฺิโย ปริปฺปณฺณวาทสวสฺสํ
 คิหิคตํ เทว วสฺसानิ จสุ ฐมฺเมสุ อสฺสิกฺขิตสฺสิกฺขํ วุฏฺฐาเปสฺสนฺตีติ
 ฯเปฯ “สจฺจํ กิร ภัทฺฐเว ภัทฺฐนฺิโย ปริปฺปณฺณวาทสวสฺสํ
 คิหิคตํ เทว วสฺसानิ จสุ ฐมฺเมสุ อสฺสิกฺขิตสฺสิกฺขํ วุฏฺฐาเปนฺตีติ.
 “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภัทฺฐเว

ภิกฺขุณิโย ปริปฺปณฺณทฺวาทสวสฺสํ คิหิคตํ เทว วสฺसानิ จสฺส ฐมฺเมสฺส
 อสิกฺขิตสิกฺขํ วุฏฺฐจาเปนฺติ;^๑ เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสณฺณานํ วา ปสาทาย
 ๕เป๕ วิครหิตฺวา ฐมฺมี กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ อนฺุชานามิ
 ภิกฺขเว ปริปฺปณฺณทฺวาทสวสฺสาย คิหิคตาย เทว วสฺसानิ จสฺส
 ฐมฺเมสฺส สิกฺขาสมฺมตฺตี ทาทํ. เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ทาทพฺพา,
 ตาย ปริปฺปณฺณทฺวาทสวสฺสาย คิหิคตาย สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ
 อุตฺตราสงฺคํ กริตฺวา ภิกฺขุณีนํ ปาเท วนฺทิตฺวา อุกฺกุฏิกํ นิสิตฺติว
 อณฺชลึ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจฺนีโย “อหํ อยฺเย อิตฺถนฺนามา
 อิตฺถนฺนามาย อยฺยาย ปริปฺปณฺณทฺวาทสวสฺสา คิหิคตา สงฺฆํ เทว
 วสฺसानิ จสฺส ฐมฺเมสฺส สิกฺขาสมฺมตฺตี^๒ ยาจามิติ. ทุตฺติยมฺปิ ยาจิตพฺพา.
 ตติยมฺปิ ยาจิตพฺพา. พฺยตฺตตาย ภิกฺขุณิยา ปฏฺวิพลาย สงฺโฆ
 ณาเปตพฺโพ

[๑๐๙๖] “สุณฺหาตุ เม อยฺเย สงฺโฆ, อयํ อิตฺถนฺนามา
 อิตฺถนฺนามาย อยฺยาย ปริปฺปณฺณทฺวาทสวสฺสา คิหิคตา สงฺฆํ เทว
 วสฺसानิ จสฺส ฐมฺเมสฺส สิกฺขาสมฺมตฺตี ยาจติ, ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลฺลํ,
 สงฺโฆ อิตฺถนฺนามาย ปริปฺปณฺณทฺวาทสวสฺสาย คิหิคตาย เทว
 วสฺसानิ จสฺส ฐมฺเมสฺส สิกฺขาสมฺมตฺตี ทเทยฺย, เอสา ฅตฺติ.

สุณฺหาตุ เม อยฺเย สงฺโฆ, อยํ อิตฺถนฺนามา อิตฺถนฺนามาย
 อยฺยาย ปริปฺปณฺณทฺวาทสวสฺสา คิหิคตา สงฺฆํ เทว วสฺसानิ จสฺส
 ฐมฺเมสฺส สิกฺขาสมฺมตฺตี ยาจติ, สงฺโฆ อิตฺถนฺนามาย ปริปฺปณฺณ-
 ทฺวาทสวสฺสาย คิหิคตาย เทว วสฺसानิ จสฺส ฐมฺเมสฺส สิกฺขาสมฺมตฺตี
 เทติ; ยสฺสา อยฺยาย ฅมฺติ อิตฺถนฺนามาย ปริปฺปณฺณทฺวาทสวสฺสาย

คิหิคตาย เทว วสุธานี จสุ ฐมฺเมสุ สิกฺขาสมฺมตียา^๑ ทานํ, สา
ตุณฺหสฺส; ยสฺสา นกฺขมฺติ, สา ภาเสยฺย.

ทินฺนา สงฺเขน อิตฺถนฺนามาย ปริปฺปณฺณทฺวาทสวสฺสา คิหิคตาย
เทว วสุธานี จสุ ฐมฺเมสุ สิกฺขาสมฺมตฺติ, ขมฺติ สงฺฆสฺส, ตสฺมา
ตุณฺหิ, เอวเมตํ ธารยามีติ.

สา ปริปฺปณฺณทฺวาทสวสฺสา คิหิคตา “เอวํ วเทหิตี วตฺตพฺพา
“ปาณาติปาตา เวรมณี เทว วสุธานี อวิตฺกฺกมสมาทานํ”^๒ สมาทียามิ
ฯเปฯ วิกาลโกชนา เวรมณี เทว วสุธานี อวิตฺกฺกมสมาทานํ
สมาทียามีติ.

อถโข ภควา ตา กิฏฺขุณิโย อนเภกปริยาเยน วิครหิตฺวา
ทฺพฺภรตาย ฯเปฯ เอวญจ ปน กิฏฺขเว กิฏฺขุณิโย อิมํ สิกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺนตุ

[๑๐๙๗] “ยา ปน กิฏฺขุณี ปริปฺปณฺณทฺวาทสวสฺสํ คิหิคตํ
เทว วสุธานี จสุ ฐมฺเมสุ อสฺสิกฺขิตสฺสิกฺขํ วุฏฺฐจาเปยฺย,
ปาจิตติยนฺติ.

[๑๐๙๘] ยา ปนาติ ยา ยาทิสา ฯเปฯ

กิฏฺขุณิตี ฯเปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺถเ อธิปฺเปตา กิฏฺขุณิตี.

ปริปฺปณฺณทฺวาทสวสฺสา นาม ปตฺตทฺวาทสวสฺสา.

คิหิคตา นาม ปุริสนฺตรคตา วุจฺจติ.

เทว วสุธานีตี เทว สํวจฺจรานิ.

อสิกฺขิตสิกฺขา นาม สิกฺขา วา น ทินฺนา โหติ, ทินฺนา
วา สิกฺขา กุปิตา.

วุฏฺฐจาเปยฺยาติ อุปสมฺปาเทยฺย.

“วุฏฺฐจาเปสฺสามีติ คณฺห์ วา อาจริณี วา ปตฺตํ วา จีวรํ วา
ปริเยสฺติ, สีมํ วา สมฺมณฺหํ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. ฌตฺติยา ทุกฺกฏํ.
ทวิหิ กมฺมวาจาหิ ทุกฺกฏา. กมฺมวาจาปริโยसानเ อุปชฺฌายาย
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส. คณฺห์ จ อาจรินียา จ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส.

[๑๐๙๙] ฐมฺมกมฺเม ฐมฺมกมฺมสญฺญา วุฏฺฐจาเปติ, อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส. ฐมฺมกมฺเม เวมตฺติกา วุฏฺฐจาเปติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.
ฐมฺมกมฺเม อฐมฺมกมฺมสญฺญา วุฏฺฐจาเปติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.
อฐมฺมกมฺเม ฐมฺมกมฺมสญฺญา วุฏฺฐจาเปติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส.
อฐมฺมกมฺเม เวมตฺติกา วุฏฺฐจาเปติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. อฐมฺมกมฺเม
อฐมฺมกมฺมสญฺญา วุฏฺฐจาเปติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส.

[๑๑๐๐] อนาปตฺติ ปริปฺปณฺนทฺวาทสวสฺสํ คิหิคตํ เทว วสฺसानิ
จฺสุ ฐมฺเมสุ สิกฺขิตสิกฺขํ วุฏฺฐจาเปติ, อุมมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

จฺญจสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๘. สตุตฺตมสิกฺขาปทํ

[๑๑๐๑] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
อนาถปิณฺฑิกสฺส อารามเ. เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุณฺโณ ปริปฺปณฺน-
ทฺวาทสวสฺสํ คิหิคตํ เทว วสฺसानิ จฺสุ ฐมฺเมสุ สิกฺขิตสิกฺขํ
สงฺเขน อสมฺมตํ วุฏฺฐจาเปนฺติ. ภิกฺขุณฺโณ เอวมาหํสุ “เอถ สิกฺขมานา,

อิมํ ชานาถ, อิมํ เทถ, อิมํ อاهرถ, อิมินา อตุโถ, อิมํ กปฺปิยํ
 กโรถาติ. ตา เอวมาหํสุ “น มยํ อยฺเย สิกฺขมานา, กิษุณฺนิโย
 มยฺหนฺติ. ยา ตา กิษุณฺนิโย อปฺปิจฺจา ฯเปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ
 วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม กิษุณฺนิโย ปริปฺปณฺณทฺวาทสวสฺสํ คิหิคตํ
 เทว วสฺसानิ จฺสุ ฐมฺเมสุ สิกฺขิตฺตสิกฺขํ สงฺเขน อสมฺมตํ วุฏฺฐจาเปสฺสนฺตํ
 ฯเปฯ “สจฺจํ กิร กิษฺเว กิษุณฺนิโย ปริปฺปณฺณทฺวาทสวสฺสํ คิหิคตํ
 เทว วสฺसानิ จฺสุ ฐมฺเมสุ สิกฺขิตฺตสิกฺขํ สงฺเขน อสมฺมตํ วุฏฺฐจาเปสฺสนฺตํ.
 “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม กิษฺเว
 กิษุณฺนิโย ปริปฺปณฺณทฺวาทสวสฺสํ คิหิคตํ เทว วสฺसानิ จฺสุ ฐมฺเมสุ
 สิกฺขิตฺตสิกฺขํ สงฺเขน อสมฺมตํ วุฏฺฐจาเปสฺสนฺตํ; เนตํ กิษฺเว
 อปฺปสฺนฺหานํ วา ปสาทาย ฯเปฯ วิครหิตฺวา ฐมฺมํ กถํ กตฺวา
 กิษฺว อามนฺเตสิ อนฺุชานามิ กิษฺเว ปริปฺปณฺณทฺวาทสวสฺสํ
 คิหิคตํ เทว วสฺसानิ จฺสุ ฐมฺเมสุ สิกฺขิตฺตสิกฺขํ วุฏฺฐจฺจนสมฺมตํ
 ทาตุํ. เอวญฺจ ปน กิษฺเว ทาตพฺพา. ตาย ปริปฺปณฺณทฺวาทสวสฺสํ
 คิหิคตํ เทว วสฺसानิ จฺสุ ฐมฺเมสุ สิกฺขิตฺตสิกฺขํ สงฺฆํ
 อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตฺราสงฺคํ กริตฺวา กิษุณฺนํ ปาเท วนฺทิตฺวา
 อุกฺกุฏิกํ นิสิตฺติว อญฺชลํ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจฺนีโย “อหํ
 อยฺเย อิตฺถนฺนามา อิตฺถนฺนามาย อยฺยาย ปริปฺปณฺณทฺวาทสวสฺสํ
 คิหิคตา เทว วสฺसानิ จฺสุ ฐมฺเมสุ สิกฺขิตฺตสิกฺขา สงฺฆํ วุฏฺฐจฺจนสมฺมตํ
 ยาจามิ. ทฺติยมฺปิ ยาจิตพฺพา. ตติยมฺปิ ยาจิตพฺพา. พฺยตฺตาย
 กิษุณฺนียา ปฏฺวิพลาย สงฺฆเ ฌาเปตพฺโพ

[๑๑๐๒] “สุณฺาตุ เม อยฺเย สงฺฆ, อยํ อิตฺถนฺนามา
 อิตฺถนฺนามาย อยฺยาย ปริปฺปณฺณทฺวาทสวสฺสํ คิหิคตา เทว วสฺसानิ
 จฺสุ ฐมฺเมสุ สิกฺขิตฺตสิกฺขา สงฺฆํ วุฏฺฐจฺจนสมฺมตํ ยาจติ, ยทิ

สงฺฆสฺส ปตฺตกถลํ, สงฺโฆ อิตฺถนฺนามาย ปริปฺพณฺทวาทสวสฺสาย
คิหิคตาย เทว วสฺसानิ จสฺส ฆมฺเมสฺส สิกฺขิตสิกฺขาย วุฏฺฏจฺานสมฺมตฺตี
ทเพยฺย, เอสา ฅตฺติ.

สฺุณฺาตุ เม อยฺเย สงฺโฆ, อํ อิตฺถนฺนามา อิตฺถนฺนามาย
อຍယาย ปริปฺพณฺทวาทสวสฺสา คิหิคตา เทว วสฺसानิ จสฺส ฆมฺเมสฺส
สิกฺขิตสิกฺขา สงฺฆํ วุฏฺฏจฺานสมฺมตฺตี ยาจติ, สงฺโฆ อิตฺถนฺนามาย
ปริปฺพณฺทวาทสวสฺสาย คิหิคตาย เทว วสฺसानิ จสฺส ฆมฺเมสฺส
สิกฺขิตสิกฺขาย วุฏฺฏจฺานสมฺมตฺตี เทติ; ยสฺสา อຍယาย ฆมฺติ
อิตฺถนฺนามาย ปริปฺพณฺทวาทสวสฺสาย คิหิคตาย เทว วสฺसानิ จสฺส
ฆมฺเมสฺส สิกฺขิตสิกฺขาย วุฏฺฏจฺานสมฺมตฺติยา ทานํ, สา ตฺถนฺหสฺส;
ยสฺสา นกฺขมฺติ, สา ภาเสยฺย.

ทินฺหา สงฺเขน อิตฺถนฺนามาย ปริปฺพณฺทวาทสวสฺสาย
คิหิคตาย เทว วสฺसानิ จสฺส ฆมฺเมสฺส สิกฺขิตสิกฺขาย วุฏฺฏจฺานสมฺมตฺติ;
ฆมฺติ สงฺฆสฺส, ตสฺมา ตฺถนฺหี, เอวเมตํ ธารยามีติ.

อถโข ภควา ตา ภิกฺขุณีโย อนေနปริยาเยน วิครหิตฺวา
ทพฺุภรตาย ๔เป๔ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อิมํ สิกฺขาปทํ
อฺุทฺทิสนฺตุ

[๑๑๐๓] “ยา ปน ภิกฺขุณี ปริปฺพณฺทวาทสวสฺสํ คิหิคตํ
เทว วสฺसानิ จสฺส ฆมฺเมสฺส สิกฺขิตสิกฺขํ สงฺเขน อสมฺมตํ
วุฏฺฏจาเปยฺย, ปาจิตฺตียนฺหติ.

๑๑๐๔] ยา ปนาติ ยา ยาทิสา ๔เป๔

ภิกฺขุณีติ ๔เป๔ อํ อิมสฺมี อตฺถเอ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

ปริปัญณทวาทสวสุสา นาม ปตตทวาทสวสุสา.

คิหิคตา นาม ปุริสนนฺตรคตา วุจฺจติ.

เทว วสุสานีติ เทว สํวจฺจนฺรานิ.

สิกฺขิตสิกฺขา นาม จสุ ฌมฺเมสุ สิกฺขิตสิกฺขา.

อสมฺมตา นาม ฌตฺตติทุติเยน กมฺเมน วุฏฺฐจฺานสมฺมตฺติ น
ทินฺนา โหติ.

วุฏฺฐจาเปยฺยาติ อุปสมฺปาเทยฺย.

“วุฏฺฐจาเปสฺสามีติ คณํ วา อจฺริณี วา ปตฺตํ วา จีวรํ วา
ปรีเยสฺติ, สีมํ วา สมฺมณฺหฺนติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส. ฌตฺติยา ทุกฺกฏฺ.
ทฺวีหิ กมฺมวาจาหิ ทุกฺกฏฺ. กมฺมวาจาปรีโยสาเน อุปชฺฌายาย
อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส. คณฺสฺส จ อจฺริณียา จ อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส.

[๑๑๐๕] ฌมฺมกมฺเม ฌมฺมกมฺมสญฺญา วุฏฺฐจาเปติ, อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส. ฌมฺมกมฺเม เวมตฺติกา วุฏฺฐจาเปติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส.
ฌมฺมกมฺเม อฌมฺมกมฺมสญฺญา วุฏฺฐจาเปติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส.
อฌมฺมกมฺเม ฌมฺมกมฺมสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส. อฌมฺมกมฺเม
เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส. อฌมฺมกมฺเม อฌมฺมกมฺมสญฺญา,
อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส.

[๑๑๐๖] อนาปตฺติ ปริปัญณทวาทสวสุสํ คิหิคตํ เทว วสุสานิ
จสุ ฌมฺเมสุ สิกฺขิตสิกฺขํ สงฺเขน สมฺมตํ วุฏฺฐจาเปติ, อุมฺมตฺติกาย,
อาทิกมฺมิกายาติ.

๘. อฏฺฐมสิกฺขาปทํ

[๑๑๐๗] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
 อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน ฤๅลลนฺนทา
 ภิกฺขุณี สหชีวินี ฐฏฺฐจาเปตฺวา เทว วสฺसानิ เนว อนุคฺคณฺหาติ
 น อนุคฺคณฺหาเปติ. ตา พาลา โหณฺติ อพฺยตฺตา, น ชานฺนฺติ
 กปฺปิยํ วา อกปฺปิยํ วา. ยา ตา ภิกฺขุณีโย อปฺปิจฺจฯ ๕เปฯ ตา
 อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อยฺยา ฤๅลลนฺนทา
 สหชีวินี ฐฏฺฐจาเปตฺวา เทว วสฺसानิ เนว อนุคฺคณฺหิสฺสตี
 น อนุคฺคณฺหาเปสฺสตีติ ๕เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ฤๅลลนฺนทา
 ภิกฺขุณี สหชีวินี ฐฏฺฐจาเปตฺวา เทว วสฺसानิ เนว อนุคฺคณฺหาติ
 น อนุคฺคณฺหาเปตีติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ
 หิ นาม ภิกฺขเว ฤๅลลนฺนทา ภิกฺขุณี สหชีวินี ฐฏฺฐจาเปตฺวา เทว
 วสฺसानิ เนว อนุคฺคณฺหิสฺสตี น อนุคฺคณฺหาเปสฺสตี; เนตํ ภิกฺขเว
 อปฺปสฺนฺนํ วา ปสฺสาทาย ๕เปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย
 อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺนตฺตุ

[๑๑๐๘] “ยา ปน ภิกฺขุณี สหชีวินี ฐฏฺฐจาเปตฺวา เทว
 วสฺसानิ เนว อนุคฺคณฺเหยฺย น อนุคฺคณฺหาเปยฺย, ปาจิตฺตียนฺติ.

[๑๑๐๙] ยา ปนาติ ยา ยาทิสฺสา ๕เปฯ

ภิกฺขุณีติ ๕เปฯ อยํ อิมสฺมึ อตฺถे อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

สหชีวินี นาม สหุชฺชิวาหารินี วุจฺจติ.

ฐฏฺฐจาเปตฺวาติ อุปสมฺปาเทตฺวา.

เทว วสฺसानีติ เทว สํวจฺจรานิ.

เหว อนุคฺคณฺเหยฺยาติ น สยํ อนุคฺคณฺเหยฺย อุทฺเทเสน
ปรีปฺจุฉาย โอวาเทน อนุสาสนิยา.

น อนุคฺคณฺหาเปยฺยาติ น อณฺเฏ อาณาเปยฺย. “เทว
วสุสานิ เหว อนุคฺคณฺหิสฺสามิ น อนุคฺคณฺหาเปสฺสามีติ ชฺฐิ
นิกฺขิตฺตมตฺเต อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส.

[๑๑๑๐] อนาปตฺติ สติ อนฺตราย, ปรีเยสิตฺวา น ลภติ,
คิลานาย, อาปทาสุ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

อฏฺฐมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๕. นวมสิกฺขาปทํ

[๑๑๑๑] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตฺวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน กิฏฺฐนฺิโย
วุฏฺฐาปีตํ ปวตฺติเน เทว วสุสานิ นานฺุพนฺธนฺติ. ตา พาลา โหณฺติ
อพฺยตฺตา, น ชานนฺติ กปฺปิยํ วา อกปฺปิยํ วา. ยา ตา
กิฏฺฐนฺิโย อปฺปิฉาฯฯ ตา อชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ
“กถํ หิ นาม กิฏฺฐนฺิโย วุฏฺฐาปีตํ ปวตฺติเน เทว วสุสานิ
นानฺุพนฺธิสฺสนฺติติฯฯ “สจฺจํ กิร กิฏฺฐเว กิฏฺฐนฺิโย วุฏฺฐาปีตํ
ปวตฺติเน เทว วสุสานิ นานฺุพนฺธิสฺสนฺติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ
พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม กิฏฺฐเว กิฏฺฐนฺิโย วุฏฺฐาปีตํ
ปวตฺติเน เทว วสุสานิ นานฺุพนฺธิสฺสนฺติ; เนตํ กิฏฺฐเว อปฺปสฺสนานํ
ปสาทายฯฯ เวณฺจ ปน กิฏฺฐเว กิฏฺฐนฺิโย อิมํ
สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺสนฺตุ

[๑๑๑๒] “ยา ปน ภิกฺขุณี วุฏฺฐาปีตํ ปวตฺตินี เทว
วสุสानी นานุพฺพนุชฺเชยฺย, ปาจิตฺตียนฺติ.

[๑๑๑๓] ยา ปนาติ ยา ยาทิสสา ๔เปฯ

ภิกฺขุณีติ ๔เปฯ อัย อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

วุฏฺฐาปีตฺตฺนฺติ อุปสมฺปาทิตฺ.?

ปวตฺตินี นาม อุปชฺฌายา วุจฺจติ.

เทว วสุسانیติ เทว สํวจฺจราณี.

นานุพฺพนุชฺชียาติ น สยํ อุปฺภูจฺเจยฺย. “เทว วสุسانی
นานุพฺพนุชฺชิสามีติ ฐุํ นิภฺขิตฺตมตฺเต อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.

[๑๑๑๔] อนาปตฺติ อุปชฺฌายา พาลา วา โหติ อลฺลชฺชินี วา,
คิลานาย, อาปทาสฺ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ทสมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๑๐. ทสมสิกฺขาปทํ

[๑๑๑๕] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน ฤๅลลนฺหา
ภิกฺขุณี สหชีวินี วุฏฺฐาเปตฺวา เหนว วูปกาเสติ^๑ น วูปกาสาเปติ.^๒
สามิโก อคฺคเหสิ. ยา ता ภิกฺขุณีโย อปฺปิจฺจา ๔เปฯ ता
อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อยฺยา ฤๅลลนฺหา
สหชีวินี วุฏฺฐาเปตฺวา เหนว วูปกาเสสฺสติ น วูปกาสาเปสฺสติ,
สามิโก อคฺคเหสิ. สจายํ ภิกฺขุณี ปกฺกนฺตา อสฺส, น จ สามิโก

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ อ. วูปกาเสสิ, เอมฺปริปิ.

^๒ อ. วูปกาสาเปสิ, เอมฺปริปิ.

คณฺเหยฺยาติ ฯเปฯ “สจฺจํ กิร กิฏฺขเว ฤๅลลนฺนทา กิฏฺขุณิ
 สหชีวิณี ฐฏฺฐาเปตฺวา เหนว ฐฺฏกาเสติ น ฐฺฏกาสาเปติ สามิโก
 อคฺคเหสีติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม
 กิฏฺขเว ฤๅลลนฺนทา กิฏฺขุณิ สหชีวิณี ฐฏฺฐาเปตฺวา เหนว ฐฺฏกาเสสฺสติ
 น ฐฺฏกาสาเปสฺสติ, สามิโก อคฺคเหสี; เนตํ กิฏฺขเว อปฺปสนฺนํ
 วา ปสาทาย ฯเปฯ เอวญฺจ ปน กิฏฺขเว กิฏฺขุณิโย อิมํ
 สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺนตุ

[๑๑๑๖] “ยา ปน กิฏฺขุณิ สหชีวิณี ฐฏฺฐาเปตฺวา เหนว
 ฐฺฏกาเสยฺย น ฐฺฏกาสาเปยฺย อนฺตมโส จปฺปญฺจโยชนานิปี,
 ปาจิตตियนฺติ.

[๑๑๑๗] ยา ปนาติ ยา ยาติสา ฯเปฯ

กิฏฺขุณิติ ฯเปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา กิฏฺขุณิติ.

สหชีวิณี นาม สหชีวิหารินี ฐจฺจติ.

ฐฏฺฐาเปตฺวาติ อุปสมฺปาเทตฺวา.

เหนว ฐฺฏกาเสยฺยาติ น สยํ ฐฺฏกาเสยฺย.

น ฐฺฏกาสาเปยฺยาติ น อญฺญํ อาณาเปยฺย. “เหนว ฐฺฏกาเสสฺสสามิ
 น ฐฺฏกาสาเปสฺสสามิ อนฺตมโส จปฺปญฺจโยชนานิปีติ ฐุํ นิภิตฺตมตฺเต
 อาปตฺติ ปาจิตตियสฺส.

[๑๑๑๘] อนาปตฺติ สติ อนฺตราย, ปรีเยสิตฺวา ทฺตฺติยกํ กิฏฺขุณิ
 น ลภติ, []^๑ อาปทาสุ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ทสมฺสิกฺขาปทํ นิฏฺฐจิตํ.

๘. กุมาริฏฺฏวคฺโค

๑. ปจฺมสิกฺขาปทํ

[๑๑๑๙] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุณิโย
อุณฺวิสตีวสฺสํ กุมาริฏฺฏํ^๑ วุฏฺฐาเปนฺติ. ตา อกฺขมา โหณฺติ สีตสฺส
อุณฺหสฺส ชิมฺมจฺฉาย ปิปาสา ย ทํสมกสฺวาตาทปสีรีสปสมฺผลฺลสาณํ
ทฺรุตฺตาทนํ, ทฺรุตฺตาทนํ วจนฺปถานํ, อุปฺปนฺนํ สารีริกานํ เวทณานํ
ทฺกฺขณานํ ติพฺพณานํ ขรณํ กมฺมกานํ อสาทานํ อมฺหาปณํ ปาณฺหฺรณํ
อนธฺวาสกชาติกา โหณฺติ. ยา ตา ภิกฺขุณิโย อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ ตา
อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณิโย อุณฺวิสตีวสฺสํ
กุมาริฏฺฏํ วุฏฺฐาเปสฺสนฺตีติ ฯเปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุณิโย
อุณฺวิสตีวสฺสํ กุมาริฏฺฏํ วุฏฺฐาเปนฺตีติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิจฺรหิ พุทฺโธ
ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุณิโย อุณฺวิสตีวสฺสํ กุมาริฏฺฏํ
วุฏฺฐาเปสฺสนฺติ อุณฺวิสตีวสฺสา หิ^๒ ภิกฺขเว กุมาริฏฺฏา อกฺขมา โหติ
สีตสฺส อุณฺหสฺส ฯเปฯ ปาณฺหฺรณํ อนธฺวาสกชาติกา โหติ;
วิสตีวสฺสา จ โข ภิกฺขเว กุมาริฏฺฏา ขมา โหติ สีตสฺส อุณฺหสฺส
ฯเปฯ ปาณฺหฺรณํ อธฺวาสกชาติกา โหติ; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ
วา ปสาทาย ฯเปฯ เอวฺมจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณิโย อิมํ สิกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺสนฺตุ.

[๑๑๒๐] “ยา ปน ภิกฺขุณี อุณฺวิสตีวสฺสํ กุมาริฏฺฏํ
วุฏฺฐาเปยฺย, ปาจิตฺตียนฺติ.

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ ส.เท. กุมาริฏฺฏํ, เอวฺมฺปริปี.

^๒ ส.ฉ.อ. หิสฺสทโท น ทิสฺสตี.

[๑๑๒๑] ยา ปหาติ ยา ยาทิสสา ๔เปฯ

ภัททนิติ ๔เปฯ อัย อิมสุมิ อตเถ อธิปเปตา ภัททนิติ.

อุณวิสติวสุสา นาม อปปตตวิสติวสุสา.

กุมาริภูตา นาม สามเณรี วุจจติ.

วุจจาเปยยาติ อุปสมปาเทย. “วุจจาเปสสามิติ คณ วา
อาจริณี วา ปตตัม วา จีวร วา ปริเยสติ, สัมม วา สมมมุนติ,
อาปตติ ทุกุกกสฺส. ฌตติยา ทุกุกก. ทวีหิ กมฺมวาจาหิ ทุกุกก.
กมฺมวาจาปริโยसानเ อุปชฌายาย อาปตติ ปาจิตติยสฺส. คณสฺส
จ อาจริณียา จ อาปตติ ทุกุกกสฺส.

[๑๑๒๒] อุณวิสติวสุสาย อุณวิสติวสุสสญฺเญ วุจจาเปติ, อาปตติ
ปาจิตติยสฺส. อุณวิสติวสุสาย เวมตีกา วุจจาเปติ, อาปตติ
ทุกุกกสฺส. อุณวิสติวสุสาย ปริปุณฺณสญฺเญ วุจจาเปติ, อนาปตติ.
ปริปุณฺณวิสติวสุสาย อุณวิสติวสุสสญฺเญ, อาปตติ ทุกุกกสฺส.
ปริปุณฺณวิสติวสุสาย เวมตีกา, อาปตติ ทุกุกกสฺส. ปริปุณฺณ-
วิสติวสุสาย ปริปุณฺณสญฺเญ, อนาปตติ.

[๑๑๒๓] อนาปตติ อุณวิสติวสุสํ ปริปุณฺณสญฺเญ วุจจาเปติ,
ปริปุณฺณวิสติวสุสํ ปริปุณฺณสญฺเญ วุจจาเปติ, อุมมตฺติกาย, อาทิ-
กมฺมิกายาติ.

ปจฺมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๒. ทุตติยสิกฺขาปทํ

[๑๑๒๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามเ. เตน โข ปน สมเยน ภัททนิโย

ปรีปฺพณฺณวีสตฺวสฺสํ กุมาริฏฺฐํ เทว วสฺसानิ จสฺส ฐมฺเมสฺส อสิกฺขิตสิกฺขํ
 วุฏฺฐจาเปนฺติ. ตา พาลา โหเนติ อพฺยตฺตา, น ชานนฺติ กปฺปิยํ วา
 อกปฺปิยํ วา. ยา ตา ภิกฺขุณีโย อปฺปิจฺจา ฯเปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ
 ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณีโย ปรีปฺพณฺณวีสตฺวสฺสํ
 กุมาริฏฺฐํ เทว วสฺसानิ จสฺส ฐมฺเมสฺส อสิกฺขิตสิกฺขํ วุฏฺฐจาเปสฺสนฺตฺติ
 ฯเปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย กุมาริฏฺฐํ เทว วสฺसानิ จสฺส
 ฐมฺเมสฺส สิกฺขิตสิกฺขํ” วุฏฺฐจาเปนฺตฺติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ
 ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย ปรีปฺพณฺณวีสตฺวสฺสํ
 กุมาริฏฺฐํ เทว วสฺसानิ จสฺส ฐมฺเมสฺส อสิกฺขิตสิกฺขํ วุฏฺฐจาเปสฺสนฺติ;
 เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสหนฺนํ วา ปสาทาย ฯเปฯ วิครหิตฺวา ฐมฺมํ
 กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ อนฺุชานามิ ภิกฺขเว อฏฺฐจารสวสฺสาย
 กุมาริฏฺฐาย เทว วสฺसानิ จสฺส ฐมฺเมสฺส สิกฺขาสมมฺตํ ทาตุํ, เอวญฺจ
 ปน ภิกฺขเว ทาตพฺพา, ตาย อฏฺฐจารสวสฺสาย กุมาริฏฺฐาย สงฺฆํ
 อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตฺราสงฺกํ กริตฺวา ภิกฺขุณฺีเน ปาเท วนฺทิตฺวา
 อุกกฺกฏิกํ นิสิตฺติวฺวา อณฺุชลํ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจฺนีโย ‘อหํ
 อยฺเย อิตฺถนฺนามา อิตฺถนฺนามาย อยฺยาย อฏฺฐจารสวสฺสา กุมาริฏฺฐา
 สงฺฆํ เทว วสฺसानิ จสฺส ฐมฺเมสฺส สิกฺขาสมมฺตํ ยาจามิ. ทุตฺติยมฺปิ
 ยาจิตพฺพา. ตตฺติยมฺปิ ยาจิตพฺพา. พฺยตฺตาย ภิกฺขุณฺียา ปฏฺวิพลาย
 สงฺโฆ ณาเปตพฺโพ

[๑๑๒๕] “สุณฺาตุ เม อยฺเย สงฺโฆ, อยํ อิตฺถนฺนามา
 อิตฺถนฺนามาย อยฺยาย อฏฺฐจารสวสฺสา กุมาริฏฺฐา สงฺฆํ เทว
 วสฺसानิ จสฺส ฐมฺเมสฺส สิกฺขาสมมฺตํ ยาจติ, ยถิ สงฺฆสฺส ปตฺตกถลํ,

หมดอายุ 26/05/2566

สงฺโฆ อิตถนุหนามาย อฏฺฐจารสวสฺสาย กุมาริฏฺฐตาย เทว วสฺसानิ
 จสฺส ฐมฺเมสฺส ลิกฺขาสมฺมตํ ททေยฺย, เอสา ฅตฺติ.

สุณฺหาตุ เม อยฺเย สงฺโฆ, อยํ อิตถนุหนามา อิตถนุหนามาย
 อยฺยาย อฏฺฐจารสวสฺสา กุมาริฏฺฐตา สงฺฆํ เทว วสฺसानิ จสฺส
 ฐมฺเมสฺส ลิกฺขาสมฺมตํ ยาจติ. สงฺโฆ อิตถนุหนามาย อฏฺฐจารสวสฺสาย
 กุมาริฏฺฐตาย เทว วสฺसानิ จสฺส ฐมฺเมสฺส ลิกฺขาสมฺมตํ เทติ.
 ยสฺสา อยฺยาย ฅมฺติ อิตถนุหนามาย อฏฺฐจารสวสฺสาย กุมาริฏฺฐตาย
 เทว วสฺसानิ จสฺส ฐมฺเมสฺส ลิกฺขาสมฺมตํ ยาทนํ, สา ตฺถนุหสฺส;
 ยสฺสา นกฺขมฺติ, สา ภาเสยฺย.

ทินฺนา สงฺเขน อิตถนุหนามาย อฏฺฐจารสวสฺสาย กุมาริฏฺฐตาย
 เทว วสฺसानิ จสฺส ฐมฺเมสฺส ลิกฺขาสมฺมตํ, ฅมฺติ สงฺฆสฺส, ตสฺมา
 ตฺถนุหํ, เอวเมตํ ธารยามีติ.

สา อฏฺฐจารสวสฺสา กุมาริฏฺฐตา “เอวํ วเทหิตํ วตฺตพฺพา
 “ปาณาติปาตา เวรมณี เทว วสฺसानิ อวิติกุมมสมาทานํ” สมาทิยามิ.
 อทินฺนาทานา เวรมณี เทว วสฺसानิ อวิติกุมมสมาทานํ สมาทิยามิ.
 อพฺรหฺมจริยา เวรมณี เทว วสฺसानิ อวิติกุมมสมาทานํ สมาทิยามิ.
 มุสฺสาวาหา เวรมณี เทว วสฺसानิ อวิติกุมมสมาทานํ สมาทิยามิ.
 สฺวราเมรยมชฺชปมาทญฺจนา เวรมณี เทว วสฺसानิ อวิติกุมมสมาทานํ
 สมาทิยามิ. วิกาลโภชนา เวรมณี เทว วสฺसानิ อวิติกุมมสมาทานํ
 สมาทิยามิตฺติ. อถโข ภควา ตา กิฏฺฐนํ โย อเนกปริยาเยน วิครหิตฺวา
 ทฺวพฺภรตํ ๕ เปฯ เอวญฺจ ปน กิฏฺฐเว กิฏฺฐนํ โย อิมํ ลิกฺขาปทํ
 อุกฺกทิสนฺตุ

^๑ ส.เท. อวิติกุมม สมาทานํ, เอวมุปริปิ.

[๑๑๒๖] “ยา ปน ภิกฺขุณี ปริปุณฺณวิสฺตวสฺสํ กุมาริฏฺฐํ
เทว วสฺसानิ จสุ ฐมฺเมสุ อสิกฺขิตสิกฺขํ วุฏฺฐจาเปยฺย, ปาจิตฺตียนฺติ.

[๑๑๒๗] ยา ปนาติ ยา ยาหิสา ๔เปย

ภิกฺขุณีติ ๔เปย อยํ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

ปริปุณฺณวิสฺตวสฺสา นาม ปตฺตวิสฺตวสฺสา.

กุมาริฏฺฐา นาม สามเณรี วุจฺจติ.

เทว วสฺसानีติ เทว สํวจฺจนานิ.

อสิกฺขิตสิกฺขา นาม สิกฺขา วา น ทินฺนา โหติ, ทินฺนา วา
สิกฺขา กุปิตา.

วุฏฺฐจาเปยฺยาติ อุปสมฺปาเทยฺย. “วุฏฺฐจาเปสฺสามีติ คณฺโณ วา
อาจริณี วา ปตฺตํ วา จีวรํ วา ปริเยสฺติ, สิมํ วา สมฺมณฺณติ,
อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส. ฌตฺติยา ทุกฺกฏฺ. ทวีหิ กมฺมวาจาหิ ทุกฺกฏฺ.
กมฺมวาจาปริโยสฺสานเ อุปชฺฌายาย อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส. คณฺสฺส
จ อาจรินฺยา จ อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส.

[๑๑๒๘] ฐมฺมกมฺเม ฐมฺมกมฺมสญฺญา วุฏฺฐจาเปติ, อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส. ฐมฺมกมฺเม เวมตฺติกา วุฏฺฐจาเปติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.
ฐมฺมกมฺเม อฐมฺมกมฺมสญฺญา วุฏฺฐจาเปติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.
อฐมฺมกมฺเม ฐมฺมกมฺมสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส. อฐมฺมกมฺเม
เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส. อฐมฺมกมฺเม อฐมฺมกมฺมสญฺญา,
อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส.

[๑๑๒๙] อนาปตฺติ ปริปุณฺณวิสฺตวสฺสํ กุมาริฏฺฐํ เทว วสฺसानิ
จสุ ฐมฺเมสุ สิกฺขิตสิกฺขํ วุฏฺฐจาเปติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ทุตฺติยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๓. ตติยสิกขาปท

[๑๑๓๐] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตถิย์ วิหริติ เขตวเน
 อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน กิษุณิโย
 ปริปฺพณวิสตีวสฺสํ กุมาริภูตํ เทว วสฺसानิ จสุ ฐมฺเมสุ สิกฺขิต-
 สิกฺขํ สงฺฆเณ อสมฺมตํ วุฏฺฐาเปนฺติ. กิษุณิโย เอวมาหํสุ “เอถ
 สิกฺขมานา, อิมํ ชานาถ, อิมํ เทถ, อิมํ อารถ, อิมินา อตุโถ,
 อิมํ กปฺปิยํ กโรธาติ. ตา เอวมาหํสุ “น มยํ อยฺเย สิกฺขมานา;
 กิษุณิโย มยฺนฺติ. ยา ตา กิษุณิโย อปฺปิจฺจา ๔เปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ
 ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ हि นาม กิษุณิโย ปริปฺพณวิสตีวสฺสํ
 กุมาริภูตํ เทว วสฺसानิ จสุ ฐมฺเมสุ สิกฺขิตสิกฺขํ สงฺฆเณ อสมฺมตํ
 วุฏฺฐาเปสฺสนฺตํ ๔เปฯ “สจฺจํ กิร กิษฺเว กิษุณิโย ปริปฺพณวิสตี-
 วสฺสํ กุมาริภูตํ เทว วสฺसानิ จสุ ฐมฺเมสุ สิกฺขิตสิกฺขํ สงฺฆเณ
 อสมฺมตํ วุฏฺฐาเปนฺตํ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา
 “กถํ हि นาม กิษฺเว กิษุณิโย ปริปฺพณวิสตีวสฺสํ กุมาริภูตํ
 เทว วสฺसानิ จสุ ฐมฺเมสุ สิกฺขิตสิกฺขํ สงฺฆเณ อสมฺมตํ
 วุฏฺฐาเปสฺสนฺติ; เนตํ กิษฺเว อปฺปสฺนฺหานํ วา ปสาทาย ๔เปฯ
 วิครหิตฺวา ฐมฺมี กถํ กตฺวา กิษฺว อามนฺเตสิ อนฺุชานามิ กิษฺเว
 ปริปฺพณวิสตีวสฺสาย กุมาริภูตาย เทว วสฺसानิ จสุ ฐมฺเมสุ
 สิกฺขิตสิกฺขาย วุฏฺฐานสมฺมตํ ทาตุ. เอวญฺจ ปน กิษฺเว ทาตพฺพา,
 ตาย ปริปฺพณวิสตีวสฺสาย กุมาริภูตาย เทว วสฺसानิ จสุ ฐมฺเมสุ
 สิกฺขิตสิกฺขาย สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา เอกํสํ อุตฺตราสงฺคํ กริตฺวา
 กิษุณินํ ปาเท วนฺทิตฺวา อุกฺกุฏิกํ นิสิตฺวา อญฺชลํ ปคฺคเหตฺวา
 เอวามสฺส วจฺนีโย ‘อหํ อยฺเย อิตฺถนฺนามา อิตฺถนฺนามาย อยฺยาย
 ปริปฺพณวิสตีวสฺสา กุมาริภูตา เทว วสฺसानิ จสุ ฐมฺเมสุ

สิกฺขิตสิกฺขา สงฺฆํ วุฏฺฐจฺานสมฺมตฺติ ยาจามิตฺติ. ทฺุติยมฺปิ ยาจิตพฺุพา.
ตติยมฺปิ ยาจิตพฺุพา. พฺุยตฺตาย ภิกฺขุณฺเีย ปฏฺิพฺลายน สงฺโฆ
ณฺาเปตพฺุโพ

[๑๑๓๑] “สุณฺาตุ เม อยฺเย สงฺโฆ, อโย อิตฺถนฺนามา
อิตฺถนฺนามาย อยฺยาย ปรีปฺนฺณวีสตฺิวสฺสา กุมาริฏฺฏตา เทว วสฺसानิ
ณฺสุ ฐมฺเมสฺสุ สิกฺขิตสิกฺขา สงฺฆํ วุฏฺฐจฺานสมฺมตฺติ ยาจติ, ยทิ
สงฺฆสฺส ปตฺตกถลลํ, สงฺโฆ อิตฺถนฺนามาย ปรีปฺนฺณวีสตฺิวสฺสายน
กุมาริฏฺฏตายน เทว วสฺसानิ ณฺสุ ฐมฺเมสฺสุ สิกฺขิตสิกฺขาย วุฏฺฐจฺานสมฺมตฺติ
ทฺุเทยฺย, เอสา ฅตฺติ.

สุณฺาตุ เม อยฺเย สงฺโฆ อโย อิตฺถนฺนามา อิตฺถนฺนามาย
อยฺยาย ปรีปฺนฺณวีสตฺิวสฺสา กุมาริฏฺฏตา เทว วสฺसानิ ณฺสุ ฐมฺเมสฺสุ
สิกฺขิตสิกฺขา สงฺฆํ วุฏฺฐจฺานสมฺมตฺติ ยาจติ, สงฺโฆ อิตฺถนฺนามาย
ปรีปฺนฺณวีสตฺิวสฺสายน กุมาริฏฺฏตายน เทว วสฺसानิ ณฺสุ ฐมฺเมสฺสุ
สิกฺขิตสิกฺขาย วุฏฺฐจฺานสมฺมตฺติ เทติ. ยสฺสา อยฺยาย ฅมฺติ
อิตฺถนฺนามาย ปรีปฺนฺณวีสตฺิวสฺสายน กุมาริฏฺฏตายน เทว วสฺसानิ
ณฺสุ ฐมฺเมสฺสุ สิกฺขิตสิกฺขาย วุฏฺฐจฺานสมฺมตฺติยา ทานํ, สา ตฺุณฺหสฺส;
ยสฺสา นกฺขมฺติ, สา ภาเสยฺย.

ทินฺนา สงฺเขน อิตฺถนฺนามาย ปรีปฺนฺณวีสตฺิวสฺสายน กุมาริฏฺฏตายน
เทว วสฺसानิ ณฺสุ ฐมฺเมสฺสุ สิกฺขิตสิกฺขาย วุฏฺฐจฺานสมฺมตฺติ. ฅมฺติ
สงฺฆสฺส, ตสฺมา ตฺุณฺหี, เอวเมตํ ธารยามิตฺติ.

อถโข ภควา ตา ภิกฺขุณฺเีย อเนกปริยาเยน วิครหิตฺวา
ทฺุพฺุภรตฺตาย ๔เปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺเีย อิมํ สิกฺขาปทํ
อฺุทฺุทิสนฺตุ

[๑๑๓๒] “ยา ปน กิกขุณี ปริปฺภนฺณวิสตีวสุสํ กุมาริภูตํ
เทว วสุสานิ จสุ ฐมฺเมสุ สิกฺขิตสิกฺขํ สงฺเขน อสมฺมตํ
วฺภูจาเปยฺย, ปาจิตฺตียนฺติ.

[๑๑๓๓] ยา ปหาติ ยา ยาทิสา ฯเปฯ

กิกฺขุณีติ ฯเปฯ อยํ อิมสฺมี อตุเถ อธิปฺเปตา กิกฺขุณีติ.

ปริปฺภนฺณวิสตีวสุสา นาม ปตฺตวิสตีวสุสา.

กุมาริภูตา นาม สามเณรี วุจฺจติ.

เทว วสุสानीติ เทว สํวจฺจนฺรานิ.

สิกฺขิตสิกฺขา นาม จสุ ฐมฺเมสุ สิกฺขิตสิกฺขา.

อสมฺมตา นาม ฌตฺติทุติเยน กมฺเมน วฺภูจฺจานสมฺมตํ น
ทินฺนา โหติ.

วฺภูจาเปยฺยาติ อุปสมฺปาเทยฺย. “วฺภูจาเปสฺสามิตี คณํ วา
อาจริณี วา ปตฺตํ วา จีวรํ วา ปริเยสฺติ, สีมํ วา สมฺมณฺณติ,
อาปตฺติ ทุกกฺกฺกฺสฺส. ฌตฺติยา ทุกกฺกฺกฺ. ทวีหิ กมฺมวาจาหิ ทุกกฺกฺกฺ.
กมฺมวาจาปริโยสฺสานเ อฺปชฺฌายาย อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส. คณฺสฺส
จ อาจริณียา จ อาปตฺติ ทุกกฺกฺกฺสฺส.

[๑๑๓๔] ฐมฺมกมฺเม ฐมฺมกมฺมสญฺญา วฺภูจาเปติ, อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส. ฐมฺมกมฺเม เวมตฺติกา วฺภูจาเปติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.
ฐมฺมกมฺเม อฐมฺมกมฺมสญฺญา วฺภูจาเปติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.
อฐมฺมกมฺเม ฐมฺมกมฺมสญฺญา, อาปตฺติ ทุกกฺกฺกฺสฺส. อฐมฺมกมฺเม
เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทุกกฺกฺกฺสฺส. อฐมฺมกมฺเม อฐมฺมกมฺมสญฺญา,
อาปตฺติ ทุกกฺกฺกฺสฺส.

[๑๑๓๕] อนาปตฺติ ปริปฺพณฺณวีสตฺวสฺสํ กุมาริฏฺฐํ เทว วสฺसानิ
 ฌสฺส ฌมฺเมสฺส สิกฺขิตฺตสิกฺขํ สงฺฆเณ สมฺมตํ วุฏฺฐาเปตฺติ, อุมฺมตฺติกาย,
 อาทิกมฺมิกายาติ.

ตติยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๔. จตุตฺถสิกฺขาปทํ

[๑๑๓๖] เตเน สมเยเน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน
 อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตเน โข ปน สมเยเน ภิกฺขุณิโย
 อุณหฺวาทสวสฺสา วุฏฺฐาเปนฺตฺติ. ตา พาลา โหณฺติ อพฺยตฺตา, น
 ชานนฺติ กปฺปิยํ วา อกปฺปิยํ วา. สทฺธิวิหฺรณิโยปิ พาลา
 โหณฺติ อพฺยตฺตา, น ชานนฺติ กปฺปิยํ วา อกปฺปิยํ วา. ยา ตา
 ภิกฺขุณิโย อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ
 “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณิโย อุณหฺวาทสวสฺสา วุฏฺฐาเปสฺสหนฺตฺติติ ฯเปฯ
 “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุณิโย อุณหฺวาทสวสฺสา วุฏฺฐาเปนฺตฺติติ.
 “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว
 ภิกฺขุณิโย อุณหฺวาทสวสฺสา วุฏฺฐาเปสฺสหนฺติ; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสหนฺนํ
 วา ปสาทาย ฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณิโย อิมํ
 สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺนตฺตุ

[๑๑๓๗] “ยา ปน ภิกฺขุณี อุณหฺวาทสวสฺสา วุฏฺฐาเปยฺย,
 ปาจิตฺตียนฺตฺติ.

หมดอายุ 26/05/2566

[๑๑๓๘] ยา ปหาติ ยา ยาทิสสา ฯเปฯ

ภิกฺขุณีติ ฯเปฯ อยํ อิมสฺมิ อตฺเต อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

กถํ กตฺวา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ อนุชานามิ ภิกฺขเว ปริปฺพุณฺณทฺวาทส-
 วสุสสาย ภิกฺขุณียา วุฏฺฐจาปนสมฺมตฺตี^๑ ทาตุ. เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว
 ทาทพฺพา, ตาย ปริปฺพุณฺณทฺวาทสวสุสสาย ภิกฺขุณียา สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา
 เอกํสํ อุตฺตฺราสงฺคํ กริตฺวา วุฑฺฒมานํ ภิกฺขุณีนํ ปาเท วนฺทิตฺวา
 อุกฺกุฏิกํ นิสีทิตฺวา อณฺชลีสํ ปคฺคเหตฺวา เอวมสฺส วจนีโย “อหํ อยฺเย
 อิตฺถนฺนามา ปริปฺพุณฺณทฺวาทสวสุสา ภิกฺขุณี สงฺฆํ วุฏฺฐจาปนสมฺมตฺตี
 ยาจามิตฺติ. ทุตฺติยมฺปิ ยาจิตพฺพา. ตตฺติยมฺปิ ยาจิตพฺพา. सा ภิกฺขุณี
 สงฺฆेन ปริจฺฉินฺทิตพฺพา “พฺยตฺตายํ ภิกฺขุณี ลชฺชินีติ. สเจ พาลา
 จ โหติ อลชฺชินี จ, น ทาทพฺพา. สเจ พาลา โหติ ลชฺชินี, น
 ทาทพฺพา. สเจ พฺยตฺตา โหติ อลชฺชินี, น ทาทพฺพา. สเจ
 พฺยตฺตา จ โหติ ลชฺชินี จ, ทาทพฺพา. เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว
 ทาทพฺพา. พฺยตฺตาย ภิกฺขุณียา ปฏฺวิพลาย สงฺโฆ ฌาเปตพฺโพ

[๑๑๔๑] “สุณฺาตุ เม อยฺเย สงฺโฆ, อयํ อิตฺถนฺนามา ปริปฺพุณฺณ-
 ทฺวาทสวสุสา ภิกฺขุณี สงฺฆํ วุฏฺฐจาปนสมฺมตฺตี ยาจติ; ยถิ สงฺฆสฺส
 ปตฺตกฺกลํ, สงฺโฆ อิตฺถนฺนามาย ปริปฺพุณฺณทฺวาทสวสุสสาย ภิกฺขุณียา
 วุฏฺฐจาปนสมฺมตฺตี ทเทยฺย; เอสา ฌตฺติ.

สุณฺาตุ เม อยฺเย สงฺโฆ, อยํ อิตฺถนฺนามา ปริปฺพุณฺณทฺวาทส-
 วสุสา ภิกฺขุณี สงฺฆํ วุฏฺฐจาปนสมฺมตฺตี ยาจติ; สงฺโฆ อิตฺถนฺนามาย
 ปริปฺพุณฺณทฺวาทสวสุสสาย ภิกฺขุณียา วุฏฺฐจาปนสมฺมตฺตี เทติ. ยสุสา
 อยฺยาย ขมติ อิตฺถนฺนามาย ปริปฺพุณฺณทฺวาทสวสุสสาย ภิกฺขุณียา
 วุฏฺฐจาปนสมฺมตฺติยา ทานํ, सा तुณฺหสฺส; ยสุสา นกฺขมติ, सा
 ภาเสยฺย.

ทินฺหา สงฺเขน อิตฺถนฺนามาย ปริปฺพณฺทวาทสวสฺสา ยิกฺขุณียา
วฺจุจฺจาปนสมฺมตฺติ, ขมตฺติ สงฺขสฺส, ตสฺมา ตฺถเห, เอวเมตํ ธารยามีตฺติ.

อถโข ภควา ตา ยิกฺขุณียเณ อเนกปริยาเยน วิครหิตฺวา
ทพฺภรตาย ๕เปยฺ เอวญฺจ ปน ยิกฺขเว ยิกฺขุณียเณ อิมํ สีกฺขาปทํ
อุทฺทิสนฺตุ

[๑๑๔๒] “ยา ปน ยิกฺขุณี ปริปฺพณฺทวาทสวสฺสา สงฺเขน
อสมฺมตา วฺจุจฺจาเปยฺย, ปาจิตฺตियนฺติ.

[๑๑๔๓] ยา ปนฺหาติ ยา ยาทิสฺสา ๕เปยฺ

ยิกฺขุณีติ ๕เปยฺ อยํ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ยิกฺขุณีติ.

ปริปฺพณฺทวาทสวสฺสา นาม ปตฺตทวาทสวสฺสา.

อสมฺมตา นาม ฌตฺติทฺตฺติเยน กมฺเมน วฺจุจฺจาปนสมฺมตฺติ น
ทินฺหา โหติ.

วฺจุจฺจาเปยฺยยาติ อุปสมฺปาเทยฺย. “วฺจุจฺจาเปสฺสามีติ คณํ วา
อาจรินี วา ปตฺตํ วา จีวรํ วา ปริเยสฺติ, สีมํ วา สมฺมณฺนตฺติ,
อาปตฺติ ทฺกฺกฏสฺส. ฌตฺติยา ทฺกฺกฏํ. ทฺวีหิ กมฺมวาจาหิ ทฺกฺกฏา.
กมฺมวาจาปริโยสฺสานเณ อุปชฺฌายาย อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส. คณสฺส
จ อาจรินียา จ อาปตฺติ ทฺกฺกฏสฺส.

[๑๑๔๔] ฐมฺมกมฺเม ฐมฺมกมฺมสญฺญา วฺจุจฺจาเปติ, อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส. ฐมฺมกมฺเม เวมตฺติกา วฺจุจฺจาเปติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส.
ฐมฺมกมฺเม อฐมฺมกมฺมสญฺญา วฺจุจฺจาเปติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส.
อฐมฺมกมฺเม ฐมฺมกมฺมสญฺญา, อาปตฺติ ทฺกฺกฏสฺส. อฐมฺมกมฺเม
เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทฺกฺกฏสฺส. อฐมฺมกมฺเม อฐมฺมกมฺมสญฺญา,
อาปตฺติ ทฺกฺกฏสฺส.

[๑๑๔๕] อนาปตฺติ ปริปฺพณฺทวาทสวสฺสา สงฺเขน สมฺมตา
วฺจุจฺจาเปติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ปณฺจมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๖. จญฺจสิกฺขาปทํ

[๑๑๔๖] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน จณฺทกาลี^๑ ภิกฺขุนี้
ภิกฺขุนี้สงฺฆํ อุปสงฺกมิตฺวา วฺจุจฺจาปนสมฺมตฺติ ยาจติ. อถ โข ภิกฺขุนี้สงฺฆเ
จณฺทกาลี ภิกฺขุนี้ ปริจฺฉินฺหิตฺวา “อลนฺตาว เต อยฺเย วฺจุจฺจาปิเตนาติ
วฺจุจฺจาปนสมฺมตฺติ น อทาสิ. จณฺทกาลี ภิกฺขุนี้ “สาธฺฐติ ปฏฺฐิสฺสุณฺนิ.
เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุนี้สงฺฆเ อญฺเฌาสํ ภิกฺขุนี้^๒ วฺจุจฺจาปนสมฺมตฺติ
เทติ. จณฺทกาลี ภิกฺขุนี้ อฺขุฌายติ ขิยติ วิปาเจติ “อหเมว ฐฺน
พาลา, อหเมว []^๓ อลฺลขฺชินิ, ยํ สงฺฆเ อญฺเฌาสํ ภิกฺขุนี้^๔
วฺจุจฺจาปนสมฺมตฺติ เทติ, มยฺหเมว น เทตฺติ. ยา ตา ภิกฺขุนี้โย
อปฺปิจฺฉา ๕เปฯ ตา อฺขุฌายนฺติ ขิยนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม
อຍယာ จณฺทกาลี ‘อลนฺตาว เต อยฺเย วฺจุจฺจาปิเตนาติ วฺจุจฺจมานา
‘สาธฺฐติ ปฏฺฐิสฺสุณฺนิตฺวา ปจฺฉา ขิยนธมฺมံ”^๕ อาปชฺชิสฺสตีติ ๕เปฯ “สจฺจํ
กิริ ภิกฺขเว จณฺทกาลี ภิกฺขุนี้ ‘อลนฺตาว เต อยฺเย วฺจุจฺจาปิเตนาติ
วฺจุจฺจมานา ‘สาธฺฐติ ปฏฺฐิสฺสุณฺนิตฺวา ปจฺฉา ขิยนธมฺมံ อาปชฺชตีติ.
“สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ ส.,เท.,อ. จณฺทกาลี, เอวมฺปฺริปิ.

^๒ ส.,จ.,เท.,อ. เอตฺถนฺตเร ฐฺนสทฺโท ทิสฺสตี.

^๓ จ.,อ. ขิยนธมฺม, เอวมฺปฺริปิ, เท. ขิยนธมฺม

จณฺหทกาลี ภิกฺขุณี ‘อลนฺตาว เต อยฺเย วุฏฺฐาปิเตนาติ วุจฺจมานา
‘สาธฺตติ ปฏฺฐิสฺสณฺนิตฺวา ปจฺฉา ขียนธมฺมํ อาปชฺชิสฺสติ; เนตํ ภิกฺขเว
อุปฺปสฺสนฺหานํ วา ปสาทาย ๕เปฯ เหวณฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ
อิมํ ลิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺสนฺตุ.

[๑๑๔๗] “ยา ปน ภิกฺขุณี ‘อลนฺตาว เต อยฺเย วุฏฺฐาปิเตนาติ
วุจฺจมานา ‘สาธฺตติ ปฏฺฐิสฺสณฺนิตฺวา ปจฺฉา ขียนธมฺมํ อาปชฺชเยย,
ปาจิตฺตียนฺติ.

[๑๑๔๘] ยา ปนาติ ยา ยาทิสา ๕เปฯ

ภิกฺขุณฺนิตฺติ ๕เปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺถเถ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณฺนิตฺติ.

อลนฺตาว เต อยฺเย วุฏฺฐาปิเตนาติ อลนฺตาว เต อยฺเย
อุปฺสมปาทิตฺเตน.

สาธฺตติ ปฏฺฐิสฺสณฺนิตฺวา ปจฺฉา ขียนธมฺมํ อาปชฺชติ, อาปตฺติ
ปาจิตฺตियสฺส.

[๑๑๔๙] อนาปตฺติ ปกตฺติมา จนฺหา โทสา โมหา ภยา
กโรนฺตํ ขียติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

จณฺฐลิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๗. สตุตฺมลิกฺขาปทํ

[๑๑๕๐] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวนเ
อนาถปิณฺฑิกสฺส อารามเ. เตน โข ปน สมเยน อณฺณตรา
ลิกฺขมานา ถุลลนฺนทํ ภิกฺขุณี อุปฺสงฺกมิตฺวา อุปฺสมปทํ ยาจิ.
ถุลลนฺนทา ภิกฺขุณี ตํ ลิกฺขมานํ “สเจ เม ตวํ อยฺเย จีวรํ

ทสฺสสิ, เอวาทนฺตํ^๑ วุฏฺฐาเปสฺสามีติ วตฺวา เหนว วุฏฺฐาเปติ, น
 วุฏฺฐาปนาย อุตฺตสฺสูกํ กโรติ. อถปิ สา สิสิกฺขมานา ภิกฺขุณี
 เอตมตฺถํ อารุเจสิ. ยถา ตา ภิกฺขุณีโย อปฺปิจฺฉา ๕เปฯ ตา
 อชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อยฺยา ฤๅลลนฺนทา
 สิสิกฺขมานํ ‘สเจ เม ตวํ อยฺเย จีวรํ ทสฺสสิ, เอวาทนฺตํ
 วุฏฺฐาเปสฺสามีติ วตฺวา เหนว วุฏฺฐาเปสฺสติ, น วุฏฺฐาปนาย อุตฺตสฺสูกํ
 กริสฺสตีติ ๕เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ฤๅลลนฺนทา ภิกฺขุณี สิสิกฺขมานํ
 ‘สเจ เม ตวํ อยฺเย จีวรํ ทสฺสสิ, เอวาทนฺตํ วุฏฺฐาเปสฺสามีติ วตฺวา
 เหนว วุฏฺฐาเปติ, น วุฏฺฐาปนาย อุตฺตสฺสูกํ กโรตีติ. “สจฺจํ ภควาติ.
 วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ฤๅลลนฺนทา ภิกฺขุณี
 สิสิกฺขมานํ ‘สเจ เม ตวํ อยฺเย จีวรํ ทสฺสสิ, เอวาทนฺตํ
 วุฏฺฐาเปสฺสามีติ วตฺวา เหนว วุฏฺฐาเปสฺสติ, น วุฏฺฐาปนาย
 อุตฺตสฺสูกํ กริสฺสตี; เหนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ๕เปฯ
 เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อิมํ สิสิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺนตฺตุ

[๑๑๕๑] “ยถา ปน ภิกฺขุณี สิสิกฺขมานํ ‘สเจ เม ตวํ อยฺเย
 จีวรํ ทสฺสสิ, เอวาทนฺตํ วุฏฺฐาเปสฺสามีติ วตฺวา สา ปจฺฉา
 อนนฺตรายิกิณี เหนว วุฏฺฐาเปยฺย น วุฏฺฐาปนาย อุตฺตสฺสูกํ
 กเรยฺย, ปาจิตฺตียนฺติ.

[๑๑๕๒] ยถา ปนทติ ยถา ยาทิสสา ๕เปฯ

ภิกฺขุณีติ ๕เปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺถเก อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

สิสิกฺขมานา นาม เทว วสฺसानิ จสฺส ฌมฺเมสฺส สิสิกฺขิตสิกฺขา.

สเจ เม ตวํ อยเย จีวรํ ทสฺสสฺส, เอวาหนตํ
วุฏฺฐาเปสฺสามีติ เอวาหนตํ อุปสมฺปาเทสฺสามิ.

สา ปจฺจา อนนฺตรายิกิณีติ อสฺติ อนนฺตราเย.

เนว วุฏฺฐาเปยฺยาติ น สยํ วุฏฺฐาเปยฺย.

น วุฏฺฐาปนาย อุตฺตํ กเรยฺยาติ น อญฺญํ อาณาเปยฺย.

“เนว วุฏฺฐาเปสฺสามิ น วุฏฺฐาปนาย อุตฺตํ กริสฺสามีติ ฐุํ
นิกฺขิตฺตมตฺเต อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส.

[๑๑๕๓] อนาปตฺติ สฺติ อนนฺตราเย, ปริเยสิตฺวา น ลภติ,
คิลานาย, อาปทาสฺ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

สत्ตมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๘. อฏฺฐมสิกฺขาปทํ

[๑๑๕๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน อญฺญตฺรา
สิกฺขมานา อุลลนฺนทํ ภิกฺขุณี อุปสงฺกมิตฺวา อุปสมฺปทํ ยาจิ.
อูลลนฺนทา ภิกฺขุณี ตํ สิกฺขมานํ []^๑ “สเจ มํ ตวํ อยเย เทว
วสฺसानิ อนุพฺพนฺธิสฺสสฺส, เอวาหนตํ วุฏฺฐาเปสฺสามีติ วตฺวา เนว
วุฏฺฐาเปติ, น วุฏฺฐาปนาย อุตฺตํ กโรติ. อถ โข สา สิกฺขมานา
ภิกฺขุณีนํ เอตมตฺถํ อาโรเจสฺสิ. ยา ตา ภิกฺขุณิโย อปฺปิจฺจา ๔ เปฯ
ตา อชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อยฺยา

ฤๅลลนฺนทา สิกฺขมานํ 'สเจ มํ ตวํ อยฺเย เทว วสฺसानิ
 อนุพฺพนฺธิสฺสสฺสี, เอวาหนฺตํ วุฏฺฐจาเปสฺสามีติ วตฺวา เหนว วุฏฺฐจาเปสฺสตี,
 น วุฏฺฐจาปนาย อุตฺตสฺสูกํ กริสฺสตีติ ฯเปฯ "สจฺจํ กิร ภิกฺขเว
 ฤๅลลนฺนทา ภิกฺขุณี สิกฺขมานํ 'สเจ มํ ตวํ อยฺเย เทว วสฺसानิ
 อนุพฺพนฺธิสฺสสฺสี, เอวาหนฺตํ วุฏฺฐจาเปสฺสามีติ วตฺวา เหนว วุฏฺฐจาเปตี,
 น วุฏฺฐจาปนาย อุตฺตสฺสูกํ กโรตีติ. "สจฺจํ ภคฺวาติ. วิครหิ พุทฺโธ
 ภคฺวา "กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ฤๅลลนฺนทา ภิกฺขุณี สิกฺขมานํ 'สเจ
 มํ ตวํ อยฺเย เทว วสฺसानิ อนุพฺพนฺธิสฺสสฺสี, เอวาหนฺตํ วุฏฺฐจาเปสฺสามีติ
 วตฺวา เหนว วุฏฺฐจาเปสฺสตี, น วุฏฺฐจาปนาย อุตฺตสฺสูกํ กริสฺสตี;
 เหนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ ภา ปสทาทย ฯเปฯ เอวญฺจ ปน
 ภิกฺขเว ภิกฺขุณิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกทิสฺนตฺตุ.

[๑๑๕๕] "ยา ปน ภิกฺขุณี สิกฺขมานํ 'สเจ มํ ตวํ อยฺเย
 เทว วสฺसानิ อนุพฺพนฺธิสฺสสฺสี, เอวาหนฺตํ วุฏฺฐจาเปสฺสามีติ วตฺวา
 สา ปจฺฉา อนนฺตรายิกิณี เหนว วุฏฺฐจาเปยฺย, น วุฏฺฐจาปนาย
 อุตฺตสฺสูกํ กเรยฺย, ปาจิตฺตียนฺติ.

[๑๑๕๖] ยา ปนาติ ยา ยาทิสสา ฯเปฯ

ภิกฺขุณีติ ฯเปฯ อยํ อิมสฺมึ อตฺถเก อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

สิกฺขมานา นาม เทว วสฺसानิ จสฺส ฆมฺเมสฺส สิกฺขิตฺตสิกฺขา.

สเจ มํ ตวํ อยฺเย เทว วสฺसानิ อนุพฺพนฺธิสฺสสฺสีติ เทว
 สํวจฺจราณี อฺปฏฺฐหิสฺสสฺสี.

เอวาหนฺตํ วุฏฺฐจาเปสฺสามีติ เอวาหนฺตํ อฺปสมฺปาเทสฺสามิ.

หมดอายุ 26/05/2566

สา ปจฺฉา อนนฺตรายิกิณีติ อสตี อนฺตรายเ.

เหนว วุฏฺฐจาเปยฺยาติ น สยํ วุฏฺฐจาเปยฺย.

น วุฏฺฐาปนาย อุตฺตํ กเรยฺยาติ น อญฺญํ อาณาเปยฺย.
 “เนว วุฏฺฐาเปสฺสามิ น วุฏฺฐาปนาย อุตฺตํ กริสฺสามิตี ฐุรํ
 นิยุตฺตมตฺเต อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส.

[๑๑๕๗] อนาปตฺติ สติ อนุตฺตราเย, ปริเยสิตฺวา น ลภติ,
 คิลานาย, อาปทาสฺ, อุมมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

อญฺจมสิกฺขาปทํ นิยุจฺติ.

๕. นวมสิกฺขาปทํ

[๑๑๕๘] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริตี เชตวเน
 อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน อุตฺตมมฺหา
 ภัทฺฐนํ ปุริสสํสฺสจํ กุมารกสํสฺสจํ จณฺเฑี โสการสฺส^๑ จณฺทกาลี
 สิขฺขมานํ วุฏฺฐาเปตี. ยา ตา ภัทฺฐนํโย อปฺปิจฺจา ๔เปฯ ตา
 อชฺฌายนฺติ ขิยนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อญฺญา อุตฺตมมฺหา
 ปุริสสํสฺสจํ กุมารกสํสฺสจํ จณฺเฑี โสการสฺส จณฺทกาลี สิขฺขมานํ
 วุฏฺฐาเปสฺสตีติ ๔เปฯ “สจฺจํ กิร ภัทฺฐเว อุตฺตมมฺหา ภัทฺฐนํ
 ปุริสสํสฺสจํ กุมารกสํสฺสจํ จณฺเฑี โสการสฺส จณฺทกาลี สิขฺขมานํ
 วุฏฺฐาเปตีติ.”^๒ “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม
 ภัทฺฐเว อุตฺตมมฺหา ภัทฺฐนํ ปุริสสํสฺสจํ กุมารกสํสฺสจํ จณฺเฑี
 โสการสฺส จณฺทกาลี สิขฺขมานํ วุฏฺฐาเปสฺสตี; เนตํ ภัทฺฐเว
 อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ๔เปฯ เอวญฺจ ปน ภัทฺฐเว ภัทฺฐนํโย
 อิมํ สิขฺขาปทํ อุตฺตมมฺหา.

^๑ ส.,ฉ.,เท.,อ.,มหา. โสการาสฺ, เอวมุปริปิ.

^๒ เท.,อ. วุฏฺฐาเปสฺตี, เอวมุปริปิ.

[๑๑๕๙] “ยา ปน ภิกฺขุณี ปุริสสํสฺสจํ กุมารกสํสฺสจํ
จณฺห์ โสการสฺสํ สิขมานํ วุฏฺฐาเปยฺย, ปาจิตฺตียนฺติ.

[๑๑๖๐] ยา ปนาติ ยา ยาทิสสา ฯเปฯ

ภิกฺขุณีติ ฯเปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺถะ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

ปุริโส นาม ปตฺตวีสตีวสฺโส.

กุมารโก นาม อปฺปตฺตวีสตีวสฺโส.

สํสฺสจฺจา นาม อนนฺโถมิเกน กายิกวาจสิเกน สํสฺสจฺจา.

จณฺห์ นาม โกธนา วุจฺจติ.

โสการสฺสํ นาม ปเรสํ ทุกฺขํ อุปฺปาเทติ, โสกํ อาวิสติ.

สิขมามา นาม เทว วสฺसानิ จสุ ฆมฺเมสุ สิขิตฺตสิกฺขา.

วุฏฺฐาเปยฺยาติ อุปสมฺปาเทยฺย. “วุฏฺฐาเปสฺสามีติ คณฺห์ วา
อาจริณี วา ปตฺตํ วา จีวรํ วา ปริเยสฺติ, สีมํ วา สมฺมณฺหนฺติ,
อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส. ฌตฺติยา ทุกฺกฏํ. ทวีหิ กมฺมวาจาหิ ทุกฺกฏา.
กมฺมวาจาปรีโยसानะ อุปชฺฌายาย อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส. คณฺห์
จ อาจรินียา จ อาปตฺติ ทุกฺกฏฺสฺส.

[๑๑๖๑] อนาปตฺติ อชานนฺตี วุฏฺฐาเปติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิ-
กมฺมิกายาติ.

นวมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๑๐. ทสมสิกฺขาปทํ

หมดอายุ 26/05/2566

[๑๑๖๒] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามะ. เตน โป ปน สมเยน ฤๅลนฺนทา

ภิกขุณี มาตาปิตุหิปี สามิเกนปี อนนุญญาตัม สิกขมานัม วุฏฐาเปติ.
 มาตาปิตโรปี สามิโกปี อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ
 หิ นาม อยฺยา ฤๅลลนฺหา อมฺเหหิ อนนุญญาตัม สิกขมานัม
 วุฏฐาเปสฺสตีติ. อสฺโสสุ โข ภิกขุณีโย มาตาปิตุณฺปิ สามิกสฺสปี
 อุชฺฌายนฺตานํ ขียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ. ยา ตา ภิกขุณีโย อปฺปิจุฉา
 ๕เป๕ ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม อยฺยา
 ฤๅลลนฺหา มาตาปิตุหิปี สามิเกนปี อนนุญญาตัม สิกขมานัม
 วุฏฐาเปสฺสตีติ ๕เป๕ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ฤๅลลนฺหา ภิกขุณี
 มาตาปิตุหิปี สามิเกนปี อนนุญญาตัม สิกขมานัม วุฏฐาเปตีติ.
 “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว
 ฤๅลลนฺหา ภิกขุณี มาตาปิตุหิปี สามิเกนปี อนนุญญาตัม สิกขมานัม
 วุฏฐาเปสฺสตีติ;” เนตัม ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺหานํ วา ปสาทาย ๕เป๕
 เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกขุณีโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺนตฺตุ

[๑๑๖๓] “ยา ปน ภิกขุณี มาตาปิตุหิ วา สามิเกน วา
 อนนุญญาตัม สิกขมานัม วุฏฐาเปยฺย, ปาจิตตियนฺติ.

[๑๑๖๔] ยา ปหาติ ยา ยาทิสสา ๕เป๕

ภิกขุณีติ ๕เป๕ อยํ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกขุณีติ.

มาตาปิตโร นาม ชนกา วุจฺจนฺติ.

สามิโก นาม เยน ปรีคฺคหิตา โหติ.

อนนุญญาตาติ อนาปฺจุฉา.

สิกขมานา นาม เทว วสฺसानิ จสุ ฐมฺเมสุ สิกฺขิตสิกฺขา.

วฺภูจฺจาเปสฺสามีติ อุปสมฺปาเทยฺย. “วฺภูจฺจาเปสฺสามีติ คณฺ ฺวา
 อจฺริณฺ ฺวา ปตฺตํ ฺวา จีวรํ ฺวา ปรีเยสฺสตี, สีมํ ฺวา สมฺมนฺนตี,
 อปตฺติ ฺทุกฺกฏฺสฺส. ฌตฺติยา ฺทุกฺกฏฺ. ทวีหิ กมฺมวาทฺหิ ฺทุกฺกฏฺ.
 กมฺมวาทฺปรีโยสฺสาเน อุปชฺฌายาย อปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส. คณฺสฺส
 จ อจฺริณฺยา จ อปตฺติ ฺทุกฺกฏฺสฺส.

[๑๑๖๕] อนาปตฺติ อชานนฺตี วฺภูจฺจาเปตี, อปฺโลเกตฺวา วฺภูจฺจาเปตี,
 อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ทสฺมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๑๑. เอกาทสฺมสิกฺขาปทํ

[๑๑๖๖] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา ราชคฺเห วิหฺรตี เวพฺพเน
 กลนฺทกนิวาเป. เตน โข ปน สมเยน ฤลฺลนฺนทา ภิกฺขุณฺี “สิกฺขมานํ
 วฺภูจฺจาเปสฺสามีติ เถเร ภิกฺขุ สนฺนิปาเตตฺวา ปหฺตํ ขาทนฺี
 โภชนนฺี ปสฺสิตฺวา “น ตาวาหํ อยฺยา สิขฺขมานํ วฺภูจฺจาเปสฺสามีติ
 เถเร ภิกฺขุ อฺยุโยเชตฺวา เทวทตฺตํ โกกาลิกํ กฏฺโหมรทิสฺสํ”^๑
 ขณฺฑเทวีย ปตฺตํ สมฺมททตฺตํ สนฺนิปาเตตฺวา สิขฺขมานํ วฺภูจฺจาเปตี.^๒
 ยา ตา ภิกฺขุณฺีโย อปฺปิจฺฉา ๔เปฯ ตา อฺชฺฌายนฺตี ขียนฺตี
 วิปาเจนฺตี “กถํ หิ นาม อยฺยา ฤลฺลนฺนทา ปาริวาสิกจฺฉนฺททาเนน
 สิขฺขมานํ วฺภูจฺจาเปสฺสตีติ ๔เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ฤลฺลนฺนทา
 ภิกฺขุณฺี ปาริวาสิกจฺฉนฺททาเนน สิขฺขมานํ วฺภูจฺจาเปตีติ. “สจฺจํ
 ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ฤลฺลนฺนทา

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ ส.,ฉ.,เท. กฏฺโหมรทิสฺสํ

^๒ ส.,ฉ.,เท.,อ. วฺภูจฺจาเปตี, เอมฺปฺริป.

ภิกขุณี ปาริวาสกจณฺหฺททาเนน^๑ สิกฺขมานํ วุฏฺฐาเปสฺสติ; เนตํ
ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺหานํ วา ปสาทาย ๕เปยฺ ๕เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว
ภิกฺขุณีโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺนฺตุ

[๑๑๖๗] “ยา ปน ภิกฺขุณี ปาริวาสกจณฺหฺททาเนน สิกฺขมานํ
วุฏฺฐาเปยฺย, ปาจิตฺตियนฺติ.

[๑๑๖๘] ยา ปหาติ ยา ยาทิสสา ๕เปยฺ

ภิกฺขุณีติ เปยฺ อยํ อิมสฺมี อตฺเต อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

ปาริวาสกจณฺหฺททาเนนาติ วุฏฺฐิตาย ปริสาย.

สิกฺขมานา นาม เทว วสฺसानิ จสุ ฌมฺเมสุ สิกฺขิตสิกฺขา.

วุฏฺฐาเปยฺยาติ อุปสมฺปาเทยฺย. “วุฏฺฐาเปสฺสามีติ คณํ วา
อาจริณี วา ปตฺตํ วา จีวรํ วา ปริเยสฺติ, สีมํ วา สมฺมณฺหฺติ,
อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. ฌตฺติยา ทุกฺกฏํ. ทวีหิ กมฺมวาจาหิ ทุกฺกฏา.
กมฺมวาจาปริโยสํเน อุปชฺฌายาย อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส. คณสฺส
จ อาจรินิยา จ อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส.

[๑๑๖๙] อนาปตฺติ อวุฏฺฐิตาย ปริสาย วุฏฺฐาเปติ, อุมฺมตฺติกาย,
อาทิกมฺมิกายาติ.

เอกาทสมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๑๒. ทฺวาทสมสิกฺขาปทํ

[๑๑๗๐] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุณีโย อนฺวสฺสํ

^๑ ส.ท. ปาริวาสกจณฺหฺททาเนน

^{๓)} อ. เอตถนตเร วิหารจาริก อาหินันทนตา ปสฺสิตฺวาติ อิมะ ปาจา ทิสฺสนฺติ, เอวมุปริป.

๑๓. เतरสมลิกุขาปทံ

[๑๑๗๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตถิย์ วิหริติ เขตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน กิฏฺฐนियो เอกํ
วสฺส^๑ เทว วุฏฺฐจาเปนฺติ, อุปสฺสโย ตเถว น สมฺมติ. มนุสฺสา
ตเถว อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม กิฏฺฐนियो
เอกํ วสฺส เทว วุฏฺฐจาเปสฺสนฺติ, อุปสฺสโย ตเถว น สมฺมตฺติ.
อสฺสํ โข กิฏฺฐนियो เตสํ มนุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตานํ ขียนฺตานํ
วิปาเจนฺตานํ. ยถา ตา กิฏฺฐนियो อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ
ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม กิฏฺฐนियो เอกํ วสฺส เทว
วุฏฺฐจาเปสฺสนฺตฺติ ฯเปฯ “สจฺจํ กิร กิฏฺฐเว กิฏฺฐนियो เอกํ วสฺส
เทว วุฏฺฐจาเปนฺตฺติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ
นาม กิฏฺฐเว กิฏฺฐนियो เอกํ วสฺส เทว วุฏฺฐจาเปสฺสนฺติ; เนตํ
กิฏฺฐเว อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ฯเปฯ เอวญฺจ ปน กิฏฺฐเว
กิฏฺฐนियो อิมํ ลิกุขาปทํ อุทฺทิสฺนตุ

[๑๑๗๕] “ยถา ปน กิฏฺฐนโย เอกํ วสฺส เทว วุฏฺฐจาเปยฺย,
ปาจิตฺตियนฺติ.

[๑๑๗๖] ยถา ปนาติ ยถา ยาทิสสา ฯเปฯ

กิฏฺฐนฺติ ฯเปฯ อयํ อิมสฺมี อตฺถเอ อธิปฺเปตา กิฏฺฐนฺติ.

เอกํ วสฺสนฺติ เอกํ สํวจฺจร^๒.

เทว วุฏฺฐจาเปยฺยยาติ เทว อุปสมฺปาเทยฺย. “เทว วุฏฺฐจาเปสฺสามีติ
คณํ วา อาจรีนํ วา ปตฺตํ วา จีวรํ วา ปริเยสฺติ, สีมํ วา

^๑ อ. เอกวสฺส, เอวมุปริปิ.

^๒ อ. เอกสํวจฺจร, เอวมุปริปิ.

สมฺมณฺณติ, อาปตฺติ ทุกฺกณฺณสฺส. ฌตฺติยา ทุกฺกณฺ. ทวีหิ กมฺมวาจาหิ
 ทุกฺกณฺ. กมฺมวาจาปริโยสาเน อฺปชฺฌายาย อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.
 คณฺสส จ อาจรินฺยา จ อาปตฺติ ทุกฺกณฺณสฺส.

[๑๑๗๗] อนาปตฺติ เอกนฺตริกํ เอกํ^๑ วุฏฺฐจาเปติ, อุมฺมตฺติกาย,
 อาทิกมฺมิกายาติ.

เตรสมสํกฺขาปทํ นิฏฺฐจิตํ.

๕. จตฺตูปาหนวคฺโค

๑. ปจฺมสํกฺขาปทํ

[๑๑๗๘] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน
 อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโณ
 จตฺตูปาหนํ ฐาเรณฺติ. มนุสฺสา อฺชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ
 หิ นาม ภิกฺขุณฺโณ จตฺตูปาหนํ ฐาเรสฺสณฺติ, เสยฺยถาปิ คิหิณฺโณ
 กามโมคฺคิณฺโณติ. อสฺสอสฺสุ โข ภิกฺขุณฺโณ เตสํ มนุสฺसानํ อฺชฺฌายนฺตานํ
 ขียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ. ยา ตา ภิกฺขุณฺโณ อปฺปิจฺฉา ๗เป๗ ตา
 อฺชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโณ
 จตฺตูปาหนํ ฐาเรสฺสณฺตฺติ. เป๗ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว จพฺพคฺคิยา
 ภิกฺขุณฺโณ จตฺตูปาหนํ ฐาเรณฺตฺติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ
 ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโณ จตฺตูปาหนํ

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ อ. อยู่ ปาโจ น ทิสฺสติ.

ธาวะสนฺตฺติ; เนตฺติ ภัททเว อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ๔เปย
เอวญฺจ ปน ภัททเว ภัททนิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺนตฺตุ.

“ยา ปน ภัททนี จตฺตูปาหฺนํ ธาเรยฺย, ปาจิตฺติยนฺตฺติ.

เอวญฺจิทํ ภควตา ภัททนีนํ สิกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ.

[๑๑๗๙] เตน โข ปน สมเยน อญฺญตฺรา ภัททนี คิลานา
โหติ, ตสฺสา วินา จตฺตูปาหฺนํ น ผาสฺสุ โหติ. ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจสฺสุ ๔เปย “อนฺุชานามิ ภัททเว คิลานาย ภัททนิยา จตฺตูปาหฺนํ.
เอวญฺจ ปน ภัททเว ภัททนิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺนตฺตุ.

[๑๑๘๐] “ยา ปน ภัททนี อคิลานา จตฺตูปาหฺนํ ธาเรยฺย,
ปาจิตฺติยนฺตฺติ.

[๑๑๘๑] ยา ปนาติ ยา ยาทิสสา ๔เปย

ภัททนีติ ๔เปย อยํ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภัททนีติ.

อคิลานา นาม ยสฺสา วินา จตฺตูปาหฺนํ ผาสฺสุ โหติ.

คิลานา นาม ยสฺสา วินา จตฺตูปาหฺนํ น ผาสฺสุ โหติ.

จตฺตํ นาม ตีณิ จตฺตานิ เสตจฺจจตฺตํ กิลยฺชจจตฺตํ ปณฺณจจจตฺตํ
มณฺทลพฺพทฺธ.^๑ []^๒

ธาวะยาติ สกัปปิ ธาเรติ, อาปตฺติ ปาจิตฺติยสฺส.

[๑๑๘๒] อคิลานา อคิลานสญฺญา จตฺตูปาหฺนํ ธาเรติ, อาปตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส. อคิลานา เวมตฺติกา จตฺตูปาหฺนํ ธาเรติ, อาปตฺติ
ปาจิตฺติยสฺส. อคิลานา คิลานสญฺญา จตฺตูปาหฺนํ ธาเรติ, อาปตฺติ

^๑ ส.ท. มณฺทลพฺพทฺธ ^๒ ส.ท. เอตฺถนฺตฺเร สลากพฺพทฺธติ อยํ ปาโร ทิสฺสติ, อ. สลากพฺพทฺธ

ปาจิตตฺติยสฺส. จตฺตํ ฐาเรติ น อุปาหนํ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. อุปาหนํ ฐาเรติ น จตฺตํ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. คิลานา อคิลานสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. คิลานา เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. คิลานา คิลานสญฺญา, อนาปตฺติ.

[๑๑๘๓] อนาปตฺติ คิลานาย, อารามे อารามุปจาเร^๑ ฐาเรติ, อาปทาสฺ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ปจฺมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๒. ทุตฺติยสิกฺขาปทํ

[๑๑๘๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโิโย ยานเณ ยายนฺตฺติ. มนุสฺสา อชฺชฌายนฺตฺติ ขียนฺตฺติ วิปาเจนฺตฺติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณฺโิโย ยานเณ ยายิสฺสนฺตฺติ, เสยฺยถาปิ คิหิณฺโิโย กามโมคิณฺโิโยติ. อสฺสโสสุ โข ภิกฺขุณฺโิโย เตสํ มนุสฺसानํ อชฺชฌายนฺตานํ ขียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ. ยา ตา ภิกฺขุณฺโิโย อปฺปิจฺจ ๔เปฯ ตา อชฺชฌายนฺตฺติ ขียนฺตฺติ วิปาเจนฺตฺติ “กถํ หิ นาม จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโิโย ยานเณ ยายิสฺสนฺตฺติติ ๔เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโิโย ยานเณ ยายนฺตฺติติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโิโย ยานเณ ยายิสฺสนฺตฺติ; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสหนฺนํ วา ปสาทาย ๔เปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกทิสฺนตฺตุ

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ ส.จ. อารามุปจาเร

“ยา ปน ภิกขุณี ยาเนน ยาเยยุย, ปาจิตตियนฺติ.

เอวณฺจิทํ ภควตา ภิกขุณีนํ สีกฺขาปทํ ปณฺณตตํ โหติ.

[๑๑๘๕] เตน โข ปน สมเยน อณฺณตฺรา ภิกขุณี คิลานา โหติ, น สกฺโกติ ปทสา คนฺตุ. ภควโต เอตมตฺถํ อารโหเสสฺสึ ฯเปฯ “อนฺุชานามิ ภิกฺขเว คิลานาย ภิกฺขุณียา ยานํ. เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณียเ อิมํ สีกฺขาปทํ อุกฺกิสนฺตุ

[๑๑๘๖] “ยา ปน ภิกขุณี อคิลานา ยาเนน ยาเยยุย, ปาจิตตियนฺติ.

[๑๑๘๗] ยา ปหาติ ยา ยาทิสสา ฯเปฯ

ภิกฺขุณีติ ฯเปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

อคิลานา นาม สกฺโกติ ปทสา คนฺตุ.

คิลานา นาม น สกฺโกติ ปทสา คนฺตุ.

ยานํ นาม วยฺหํ รโห สกฺกํ สนฺทมานิกา สีวิกา ปาฏฺงกิ.

ยาเยยุยาติ สกฺกิปิ []^๑ ยายติ, อาปตฺติ ปาจิตตियสฺส.

[๑๑๘๘] อคิลานา อคิลานสญฺญา ยาเนน ยายติ, อาปตฺติ ปาจิตตियสฺส. อคิลานา เวมตฺิกา ยาเนน ยายติ, อาปตฺติ ปาจิตตियสฺส. อคิลานา คิลานสญฺญา ยาเนน ยายติ, อาปตฺติ ปาจิตตियสฺส. คิลานา อคิลานสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. คิลานา เวมตฺิกา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. คิลานา คิลานสญฺญา, อนาปตฺติ.

[๑๑๘๙] อนาปตฺติ คิลานาย, อาปทาสฺส, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ทุตฺติยสีกฺขาปทํ นิฏฺฐจิตํ.

^๑ ส.เท. เอตฺถนฺตเร ยานเณนาติ อยํ ปาโร ทิสฺสติ.

๓. ตติยสิกฺขาปทํ

[๑๑๙๐] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน อญฺญตฺรา ภิกฺขุณฺ
อญฺญตฺริสฺสา อิตฺถิยา กุลุปิกา โหติ. อถ โข सा อิตฺถิํ ตํ ภิกฺขุณฺ
เอตทวโจ “หนฺทฺยเย”^๑ อิมํ สงฺฆาณิ อมฺกาย นาม อิตฺถิยา เทหิตี.
อถ โข सा ภิกฺขุณฺ “สจฺจํ ปตฺเตน อาทาย คจฺฉามิ, วิสฺสโร เม
ภวิสฺสตีติ ปฏิมุญฺจิตฺวา อคฺมาสิ. ตสฺสา รติยา^๒ สุตฺตเก จินฺहे
วิปฺปกิริยีสฺสุ. มนุสฺสา อฺขุฌายนฺติ ขิยนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ हि นาม
ภิกฺขุณฺนิโย สงฺฆาณิ ฐาเรสฺสนฺติ, เสยฺยถาปิ คิหิณฺนิโย กามโกคิณฺนิโยติ.
อสฺสอสฺสุ โข ภิกฺขุณฺนิโย เตสํ มนุสฺसानํ อฺขุฌายนฺตานํ ขิยนฺตานํ
วิปาเจนฺตานํ. ยา ตา ภิกฺขุณฺนิโย อปฺปิจฺฉา ๔เปฯ ตา อฺขุฌายนฺติ
ขิยนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ हि นาม ภิกฺขุณฺ สงฺฆาณิ ฐาเรสฺสตีติ
๔เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺ สงฺฆาณิ ฐาเรตีติ.” “สจฺจํ ภควาติ.
วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ हि นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺ สงฺฆาณิ
ฐาเรสฺสตี; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺหานํ วา ปสาทาย ๔เปฯ
เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺนิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อฺทฺทิสฺนตฺตุ

[๑๑๙๑] “ยา ปน ภิกฺขุณฺ สงฺฆาณิ ฐาเรยฺย, ปาจิตฺตียนฺติ.

[๑๑๙๒] ยา ปหาติ ยา ยาทิสฺสา ๔เปฯ

ภิกฺขุณฺนีติ ๔เปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณฺนีติ.

สงฺฆาณิ นาม ยา กาจิ กญฺจปคา.

ธาเรยยาติ สกัปปิ ธาเรติ, อาปตติ ปาจิตตियสฺส.

[๑๑๙๓] อนาปตติ อาพาธปฺปจฺจยา,^๑ กฏิสฺสุตฺตํ ธาเรติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ตตฺติยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐจิตํ.

๔. จตุตฺถสิกฺขาปทํ

[๑๑๙๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณีโย
อิตฺถาลงฺการํ ธาเรณฺติ. มนุสฺสา อชฺชฌายนฺติ ขียนฺติวิปาเจนฺติ
“กถํ หิ นาม ภิกฺขุณีโย อิตฺถาลงฺการํ ธาเรสฺสณฺติ, เสยฺยถาปิ
คิหิณีโย กามโกคิณีโยติ. อสฺสิสฺสุ โข ภิกฺขุณีโย เตสํ มนุสฺसानํ
อชฺชฌายนฺตานํ ขียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ. ยา ตา ภิกฺขุณีโย อปฺปิจฺจ
ฯเปฯ ตา อชฺชฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม
จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณีโย อิตฺถาลงฺการํ ธาเรสฺสณฺตีติ ฯเปฯ “สจฺจํ กิร
ภิกฺขเว จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณีโย อิตฺถาลงฺการํ ธาเรณฺตีติ. “สจฺจํ
ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว จพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุณีโย อิตฺถาลงฺการํ ธาเรสฺสณฺติ;^๒ เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสณฺนํ
วา ปสาทาย ฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อิมํ
สิกฺขาปทํ อุกฺกทิสฺสณฺตุ

[๑๑๙๕] “ยา ปน ภิกฺขุณี อิตฺถาลงฺการํ ธาเรยฺย,
ปาจิตตियนฺติ.

^๑ เท. อาพาธปจฺจยา

^๒ อี. ธาเรสฺสณฺตีติ

[๑๑๙๖] ยา ปหาติ ยา ยาทิสสา ๔เปฯ

ภิกฺขุณีติ ๔เปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

อิตฺถาลงฺกาโร นาม สีสฺสปโค คีวฺสปโค หตฺถฺสปโค ปาทฺสปโค
กณฺฐสปโค.

ธาเรยฺยาติ สกัปปิ ธาเรติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.

[๑๑๙๗] อนาปตฺติ อาพาธปฺปจฺจยา, อุมฺมตฺติกาย, อาทิก-
มฺมิกายาติ.

จตฺตตฺถสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๕. ปญฺจมสิกฺขาปทํ

[๑๑๙๘] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณีโย
คณฺวณฺณเกน นุหายนฺติ. มนุสฺสา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ
“กถํ หิ นาม ภิกฺขุณีโย คณฺวณฺณเกน นุหายิสฺสนฺติ, เสยฺยถาปิ
คิหิณีโย กามโกคิหิณีโยติ. อสฺสสํ โข ภิกฺขุณีโย เตสํ มนุสฺसानํ
อุชฺฌายนฺตานํ ขียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ. ยา ตา ภิกฺขุณีโย อปฺปิจฺจ
๔เปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม จพฺพคฺคิยา
ภิกฺขุณีโย คณฺวณฺณเกน นุหายิสฺสนฺตိติ ๔เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว
จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณีโย คณฺวณฺณเกน นุหายนฺตိติ. “สจฺจํ ภควาติ.
วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณีโย
คณฺวณฺณเกน นุหายิสฺสนฺติ; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสหนฺนํ วา
ปสาทาย ๔เปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อิมํ สิกฺขาปทํ
อุทฺทิสฺนตฺตุ

[๑๑๙๙] “ยา ปน ภัทฐนึ คณฺธวณฺณเกน นฺหาเยยฺย,
ปาจิตติยนฺติ.

[๑๒๐๐] ยา ปนาติ ยา ยาทิสา ๕เปย

ภัทฐนึติ ๕เปย อัย อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภัทฐนึติ.

คณฺโธ นาม โย โกจิ คณฺโธ.

วณฺณกํ นาม ยงฺกิณฺจิ วณฺณกํ.

นฺหาเยยฺยาติ นฺहाยติ, ปโยเค ทุกฺกฏํ. นฺหานปริโยसानเ
อาปตฺติ ปาจิตติยสฺส.

[๑๒๐๑] อนาปตฺติ อาพาธปฺปจฺจยา, อุมฺมตฺติกาย, อาทิ-
กมฺมิกายาติ.

ปณฺจมสฺสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๖. ฉนฺนสฺสิกฺขาปทํ

[๑๒๐๒] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิย์ วิหฺรติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน ฉพฺพคฺคิยา ภัทฐนฺโย
วาสิตเกน ปิณฺณาเกน นฺहाยนฺติ. มนุสฺสา อฺชฺฌายนฺติ ขียนฺติ
วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภัทฐนฺโย วาสิตเกน ปิณฺณาเกน นฺहाยิสฺสนฺติ,
เสยฺยถาปิ คิหฺนินฺโย กามโมคฺคินฺโยติ. อสฺสสฺสุ โข ภัทฐนฺโย เตสํ
มนุสฺसानํ อฺชฺฌายนฺตานํ ขียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ. ยา ता ภัทฐนฺโย
อปฺปิจฺจา ๕เปย ता อฺชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม
ฉพฺพคฺคิยา ภัทฐนฺโย วาสิตเกน ปิณฺณาเกน นฺहाยิสฺสนฺตีติ.
“สจฺจํ กิร ภัทฺทเว ฉพฺพคฺคิยา ภัทฐนฺโย วาสิตเกน ปิณฺณาเกน

นุหายนฺตฺติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม
ภิกฺขเว จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโง วาสิตเกน ปิณฺณาเกน นุหายิสฺสนฺติ;
เนตฺติ ภิกฺขเว อปฺปสฺสนฺนํ วา ปสาทาย ๔เปฯ เอยฺยจ ปน
ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโง อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกิสฺสนฺตุ

[๑๒๐๓] “ยา ปน ภิกฺขุณี วาสิตเกน ปิณฺณาเกน
นุหาเยยฺย, ปาจิตฺตียนฺติ.

[๑๒๐๔] ยา ปหาติ ยา ยาทิสสา ๔เปฯ

ภิกฺขุณีติ ๔เปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺเต อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

वासิตกํ นาม ยงฺกิญฺจิ คนฺธवासิตกํ.^๑

ปิณฺณากํ นาม ติลปิณฺณํ วุจฺจติ.

นุหาเยยฺยาติ นุหายติ, ปโยเค ทุกฺกम्. นุหานปริโยสาเน
อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.

[๑๒๐๕] อนาปตฺติ อาพาธปฺปจฺจยา, ปกฺติปิณฺณาเกน นุหายติ,
อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

จณฺฐสิกฺขาปทํ นิณฺฺจติ.

๗. สตฺตมสสิกฺขาปทํ

[๑๒๐๖] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน
อนาถปิณฺฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุณฺโง ภิกฺขุณฺยา

^๑ อ. วาสิตกํ.

อุมฺมทฺทาเปณฺติปิ ปริมฺทฺทาเปณฺติปิ. มนุสฺสา วิหารจาริกํ อาหิณฺทฺทฺตา
 ปสฺสิตฺวา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภัทฺฐนฺิโย
 ภัทฺฐนฺิยา อุมฺมทฺทาเปสฺสนฺติปิ ปริมฺทฺทาเปสฺสนฺติปิ, เสยฺยถาปิ
 จิหฺนฺิโย กามโภคินฺิโยติ. อสฺสํสํ ไช ภัทฺฐนฺิโย เตสํ มนุสฺसानํ
 อุชฺฌายนฺตานํ ขียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ. ยา ตา ภัทฺฐนฺิโย อปฺปิจฺจา
 ๕เป๕ ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภัทฺฐนฺิโย
 ภัทฺฐนฺิยา อุมฺมทฺทาเปสฺสนฺติปิ ปริมฺทฺทาเปสฺสนฺติปิติ ๕เป๕ “สจฺจํ
 กิร ภัทฺฐเว ภัทฺฐนฺิโย ภัทฺฐนฺิยา อุมฺมทฺทาเปณฺติปิ ปริมฺทฺทาเปณฺติปิติ.
 “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภัทฺฐเว
 ภัทฺฐนฺิโย ภัทฺฐนฺิยา อุมฺมทฺทาเปสฺสนฺติปิ ปริมฺทฺทาเปสฺสนฺติปิ; เนตํ
 ภัทฺฐเว อปฺปสฺนฺหานํ วา ปสาทาย ๕เป๕ เอวญฺจ ปน ภัทฺฐเว
 ภัทฺฐนฺิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺนฺตุ.

[๑๒๐๗] “ยา ปน ภัทฺฐนฺิ ภัทฺฐนฺิยา อุมฺมทฺทาเปยฺย วา
 ปริมฺทฺทาเปยฺย วา, ปาจิตฺตियนฺติ.

[๑๒๐๘] ยา ปหาติ ยา ยาทิสสา ๕เป๕

ภัทฺฐนฺิติ ๕เป๕ อยํ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภัทฺฐนฺิติ.

ภัทฺฐนฺิยาติ อญฺญาย ภัทฺฐนฺิยา.

อุมฺมทฺทาเปยฺย วาติ อุมฺมทฺทาเปติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส.

ปริมฺทฺทาเปยฺย วาติ สมฺพาหาเปติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส.

[๑๒๐๙] อนาปตฺติ คิลานาย, อาปทาสฺ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิ-
 กมฺมิกายาติ.

สตุตฺตมสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๘,๙,๑๐. อฏฺฐมนวมทสมสฺสิกฺขาปทํ

[๑๒๑๐] เตเน สมนฺเยเน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวนเ
อนาถปิณฑิกสฺส อารามเ. เตเน โข ปน สมนฺเยเน ภิกฺขุณฺโณ
สฺสิกฺขมานาย อุมฺมทฺทาเปณฺติปิ ปริมฺทฺทาเปณฺติปิ ๔เปฯ สามเณรียา
อุมฺมทฺทาเปณฺติปิ ปริมฺทฺทาเปณฺติปิ ๔เปฯ คิหฺนินียา อุมฺมทฺทาเปณฺติปิ,
ปริมฺทฺทาเปณฺติปิ. มนุสฺสา วิหารจาริกํ อาหิณฺทฺทตา ปสฺสิตฺวา
อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณฺโณ คิหฺนินียา
อุมฺมทฺทาเปสฺสนฺติปิ ปริมฺทฺทาเปสฺสนฺติปิ, เสยฺยถาปิ คิหฺนินฺโ
กามโมคฺชินฺโณติ. อสฺสสํ โข ภิกฺขุณฺโณ เตสํ มนุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตานํ
ขียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ. ยา ตา ภิกฺขุณฺโณ อปฺปิจฺจ ๔เปฯ ตา
อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณฺโณ คิหฺนินียา
อุมฺมทฺทาเปสฺสนฺติปิ ปริมฺทฺทาเปสฺสนฺติปิติ ๔เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว
ภิกฺขุณฺโณ คิหฺนินียา อุมฺมทฺทาเปณฺติปิ ปริมฺทฺทาเปณฺติปิติ. “สจฺจํ
ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ
คิหฺนินียา อุมฺมทฺทาเปสฺสนฺติปิ ปริมฺทฺทาเปสฺสนฺติปิ; เนตํ ภิกฺขเว
อปฺปสฺนฺนํ วา ปสาทาย ๔เปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโณ
อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺนตฺตุ

[๑๒๑๑] “ยา ปน ภิกฺขุณี []” คิหฺนินียา อุมฺมทฺทาเปยฺย
วา ปริมฺทฺทาเปยฺย วา, ปาจิตฺตียนฺติ.

[๑๒๑๒] ยา ปนฺนาติ ยา ยาทิสฺสา ๔เปฯ

ภิกฺขุณีติ ๔เปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

หมดอายุ 26/05/2๐๑๖

สิกขมานา นาม เทว วสุธานี จสุ ฐมเมสุ สิกขิตสิกขา.

สามเณรี นาม ทสสิกขาปทิกา.

คิหิณี นาม อาคารินี^๑ วุจจติ.

อุมมททาเปยฺย วาติ อุมมททาเปติ, อาปตฺติ ปาจิตตियสฺส.

ปริมททาเปยฺย วาติ สมฺพาหาเปติ, อาปตฺติ ปาจิตตियสฺส.

[๑๒๑๓] อนาปตฺติ อาพาธปฺปจฺจยา,^๒ อาปทาสฺ, อุมมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

อฏฺฐม นวม ทสมสิกขาปทานิ นิฏฺฐิตานิ.

๑๑. เอกาทสมสิกขาปทํ

[๑๒๑๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน ภิกขุณีโย ภิกขุสฺส
ปฺรโต อนาปฺจุฉา อาสเน นิสฺสิทฺติ. ภิกฺขุ อฺชฺชฌายนฺติ ขียนฺติ
วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกขุณีโย ภิกขุสฺส ปฺรโต อนาปฺจุฉา
อาสเน นิสฺสิทฺตฺตํ ๕เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกขุณีโย ภิกขุสฺส
ปฺรโต อนาปฺจุฉา อาสเน นิสฺสิทฺติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ
ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว ภิกขุณีโย ภิกขุสฺส ปฺรโต อนาปฺจุฉา
อาสเน นิสฺสิทฺติ;^๓ เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสหนฺนํ วา ปสาทาย ๕เปฯ
เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกขุณีโย อิมํ สิกขาปทํ อฺทฺทิสฺสตุ.

[๑๒๑๕] “ยา ปน ภิกขุณี ภิกขุสฺส ปฺรโต อนาปฺจุฉา อาสเน
นิสฺสิทฺเตยฺ, ปาจิตตियนฺติ.

^๑ ส.,ฉ.,เท.,อ.,ทย. อคารินี

^๒ ส.,ฉ.,เท. คิลานาย

^๓ ส.,ฉ.,เท. นิสฺสิทฺตฺตํ

[๑๒๑๖] ยา ปหาติ ยา ยาหิสสา ๕เปฯ

ภิกฺขุณีติ ๕เปฯ อัย อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

ภิกฺขุสฺส ปฺรโตติ อุปสมฺปนฺนสฺส ปฺรโต.

อนาปุจฺฉาติ อนปฺโลเกตฺวา.

อาสเน นิสฺสเทยฺยาติ อนฺตมฺโส จมายมฺปิ^๑ นิสฺสทติ, อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส.

[๑๒๑๗] อนาปุจฺฉิตฺเต อนาปุจฺฉิตฺตสญฺญา อาสเน นิสฺสทติ, อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส. อนาปุจฺฉิตฺเต เวมตฺติกา อาสเน นิสฺสทติ, อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส. อนาปุจฺฉิตฺเต อาปุจฺฉิตฺตสญฺญา อาสเน นิสฺสทติ, อาปตฺติ
ปาจิตฺตียสฺส. อาปุจฺฉิตฺเต อนาปุจฺฉิตฺตสญฺญา, อาปตฺติ ทฺกฺกฏสฺส.
อาปุจฺฉิตฺเต เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทฺกฺกฏสฺส. อาปุจฺฉิตฺเต อาปุจฺฉิตฺตสญฺญา,
อนาปตฺติ.

[๑๒๑๘] อนาปตฺติ อาปุจฺฉา อาสเน นิสฺสทติ, คิลานาย,
อาปทาสฺ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

เอกาทสมสฺสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๑๒. ทฺวาทสมสฺสิกฺขาปทํ

[๑๒๑๙] เตเน สมเยเน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตเน โข ปน สมเยเน ภิกฺขุณิโย อโนกาส-
กตํ ภิกฺขุํ ปญฺหํ ปุจฺฉนฺติ. ภิกฺขุ อฺชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ

“กถํ หิ นาม ภิกขุณีโย อโนกาสกตํ ภิกขุํ ปณฺหํ ปุจฺฉิสฺสหนฺตํ
 ๕เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกขุณีโย อโนกาสกตํ ภิกขุํ ปณฺหํ
 ปุจฺฉนฺตํ. “สจฺจํ ภควาติ. วิคฺรหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม
 ภิกฺขเว ภิกขุณีโย อโนกาสกตํ ภิกขุํ ปณฺหํ ปุจฺฉิสฺสหนฺตํ; เนตํ
 ภิกฺขเว อปฺปสฺสณฺนํ วา ปสฺสาทาย ๕เปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว
 ภิกขุณีโย อิมํ สีกฺขาปทํ อุตฺทิสฺสหนฺตํ.

[๑๒๒๐] “ยา ปน ภิกฺขุณี อโนกาสกตํ ภิกขุํ ปณฺหํ
 ปุจฺเจยฺย, ปาจิตฺตियหนฺติ.

[๑๒๒๑] ยา ปนาติ ยา ยาทิสสา ๕เปฯ

ภิกฺขุณีติ ๕เปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺถเถ อธิปฺเปตา ภิกฺขุณีติ.

อโนกาสกตหนฺติ อนาปุจฺฉา.

ภิกฺขุหนฺติ อุปสฺมปฺนํ.

ปณฺหํ ปุจฺเจยฺยาติ สุตฺตหนฺเต โอกาสํ การาเปตฺวา วินยํ วา
 อภิธมฺมํ วา ปุจฺฉติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส. วินเย โอกาสํ
 การาเปตฺวา สุตฺตหนฺตํ วา อภิธมฺมํ วา ปุจฺฉติ, อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส.
 อภิธมฺเม โอกาสํ การาเปตฺวา สุตฺตหนฺตํ วา วินยํ วา ปุจฺฉติ,
 อาปตฺติ ปาจิตฺตियสฺส.

[๑๒๒๒] อนาปุจฺฉิตฺเต อนาปุจฺฉิตฺตสญฺญา ปณฺหํ ปุจฺฉติ, อาปตฺติ
 ปาจิตฺตियสฺส. อนาปุจฺฉิตฺเต เวมตฺติกา ปณฺหํ ปุจฺฉติ, อาปตฺติ
 ปาจิตฺตियสฺส. อนาปุจฺฉิตฺเต อาปุจฺฉิตฺตสญฺญา ปณฺหํ ปุจฺฉติ, อาปตฺติ
 ปาจิตฺตियสฺส. อาปุจฺฉิตฺเต อนาปุจฺฉิตฺตสญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส.
 อาปุจฺฉิตฺเต เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. อาปุจฺฉิตฺเต อาปุจฺฉิตฺตสญฺญา,
 อนาปตฺติ.

[๑๒๒๓] อนาปตฺติ โโอกาสํ การาเปตฺวา ปุจฺจติ, อโนทิสฺส
โโอกาสํ การาเปตฺวา ยตฺถ กตฺถจิ ปุจฺจติ, อุมฺมตฺติกาย, อาทิ-
กมฺมิกายาติ.

ทฺวาทสมสสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๑๓. เตรสมสสิกฺขาปทํ

[๑๒๒๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหริติ เชตฺวเน
อนาถปิณฺฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน อญฺญตฺรา ภิกฺขุณี
อสงฺกจฺจิกา^๑ คามํ ปิณฺฑาทาย ปาวิสิ. ตสฺสา รติยาย^๒ วาตมณฺฑลิกา
สงฺฆาภฺมิโย อุกฺขิเปสฺส. มนุสฺสา อุกฺกฏฺฐี อกํสฺ “สุนฺทโร อยฺยาย
ถนฺทโรติ.”^๓ सा ภิกฺขุณี []^๔ มนุสฺเสหิ อุปฺปณฺฑิตยฺมานา^๕ มงฺกุ
อโหสิ. อถ โข सा ภิกฺขุณี อุปฺสสยํ คนฺตฺวา ภิกฺขุณีนํ เอตมตฺถํ
อาโรเจสิ. ยา ता ภิกฺขุณิโย อปฺปิจฺฉา ฯเปฯ ता อชฺฌายนฺติ
ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ हि นาม ภิกฺขุณี อสงฺกจฺจิกา คามํ
ปวิสิสฺสตีติ ฯเปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว ภิกฺขุณี อสงฺกจฺจิกา คามํ
ปวิสตีติ.”^๖ “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ हि นาม
ภิกฺขเว ภิกฺขุณี อสงฺกจฺจิกา คามํ ปวิสิสฺสตี; เนตํ ภิกฺขเว
อปฺปสนฺนํ นวํ ปสาทาย ฯเปฯ เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณิโย
อิมํ สิกฺขาปทํ อุกฺกทิสฺนตฺตุ.

^๑ ส.จ. อสงฺกจฺจิกา, อ. อสงฺกจฺจิกา

^๒ ส.เท. รติกาย

^๓ ส.จ. เท. มหา. สุนฺทรา อยฺยาย ถนฺทราติ, อ. สุนฺทรา อยฺยาย ตนฺตโรติ

^๔ ส.เท. เอตฺถนฺตเร เตหิตี อยํ ปาโจ ทิสฺสตี.

^๕ ส.เท. อุปฺปณฺฑิตยฺมานา

^๖ ส.จ. เท. อ. ปาวิสิตี.

[๑๒๒๕] “ยา ปน กิกขุณี อสงฺกจฺจิกา คามํ ปวิเสยฺย,
ปาจิตฺตียนฺติ.

[๑๒๒๖] ยา ปหาติ ยา ยาหิสสา ๕เปฯ

กิกขุณีติ ๕เปฯ อยํ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา กิกขุณีติ.

อสงฺกจฺจิกาติ วินา สงฺกจฺจิกํ.

สงฺกจฺจิกํ นาม อธฺกขกํ อุพฺภนาภิ, ตสฺส ปฏฺิจฺฉาทนตฺถาย.

คามํ ปวิเสยฺยยาติ ปริกฺขิตตสฺส คามสฺส ปริกฺเขปํ อติกุ-
กมนฺติยา^๑ อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส. อปริกฺขิตตสฺส คามสฺส อุปจาร์
โอฏฺกมนฺติยา อาปตฺติ ปาจิตฺตียสฺส.

[๑๒๒๗] อนาปตฺติ อจฺฉินฺนจิวฺริกาย, นฏฺฐจิวฺริกาย, คิลานาย,
อสฺติยา,^๒ อชานนฺติยา, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

เตรสมสฺสิกฺขาปทํ นิฏฺฐจิตํ

อุทฺทิกฺกจา โข อยฺยาโย จสฺสฏฺฐิสฺตา ปาจิตฺตียา ฐมฺมา.
ตตฺถยฺยาโย^๓ ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปริสฺสุทฺธา. ทฺติยมฺปิ ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ
ปริสฺสุทฺธา. ตติยมฺปิ ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปริสฺสุทฺธา. ปริสฺสุทฺธตฺถยฺยาโย,
ตสฺมา ตฺถนฺทึ, เอวเมตํ ธารยามีติ.

กิกขุณีวิภังค

ปาจิตฺตียกณฺทํ นิฏฺฐจิตํ.

๕. ปาฏิเทสนียกณฺท์

อิเม โข ปนยฺยาโย^๑ อฏฺฐ ปาฏิเทสนียา ฐมา อุทฺเทสํ
อากจฺจนฺติ.

๑. ปจฺมปาฏิเทสนียสิกฺขาปทํ

[๑๒๒๘] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สวตฺถิยํ วิหริติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโง
สปรปี วิญญาเปตฺวา ภุญฺชนฺติ. มนุสฺสา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ
วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณฺโง สปรปี วิญญาเปตฺวา ภุญฺชิสฺสนฺติ,
กสฺส สมฺปนฺนํ น มนาปํ, กสฺส สาทํ น รุจฺจตีติ. อสฺสํ โข
ภิกฺขุณฺโง เตสํ มนุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตานํ ขียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ.
ยา ตา ภิกฺขุณฺโง อปฺปิจฺฉา ๔เปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ
วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโง สปรปี วิญญาเปตฺวา
ภุญฺชิสฺสนฺตีติ ๔เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว []”^๒ ภิกฺขุณฺโง สปรปี
วิญญาเปตฺวา ภุญฺชนฺตีติ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา
“กถํ หิ นาม ภิกฺขเว จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณฺโง สปรปี วิญญาเปตฺวา
ภุญฺชิสฺสนฺติ; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺหานํ วา ปสาทาย ๔เปฯ
เอวณฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณฺโง อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺสนฺตุ

“ยา ปน ภิกฺขุณี สปรปี วิญญาเปตฺวา ภุญฺเชยฺย,
ปฏฺติเทเสตพฺพํ ตาย ภิกฺขุณฺิยา ‘คารยฺหํ อยฺเย ฐมํ อापชฺชํ
อสปรปายํ ปาฏิเทสนียํ, ตํ ปฏฺติเทเสมีติ.

^๑ ส.เท. ปนยฺยาโย, เอวมุปริป.

^๒ ส.เท. เอตฺถนฺตเร จพฺพคฺคิยาติ อยํ ปาโจ ทิสฺสตี.

เอวณฺจิทํ ภควตา กิกฺขุณีนํ สิกฺขาปทํ ปณฺณตตํ โหติ.

[๑๒๒๙] เตน โข ปน สมเยน กิกฺขุณิโย คิลานา โหนฺติ. คิลานปุจฺฉิกา กิกฺขุณิโย คิลานา กิกฺขุณิโย เอตทวโจ “กจฺจิ อยฺเย ขมนีเย, กจฺจิ ยาปนียนฺติ. “ปุพฺเพ มยฺ อยฺเย สปปิ วิณฺญาเปตฺวา ภูตฺขาม, เตน โน ผาสฺสุ โหตุ, อิทานิ ปน “ภควตา ปฏิกฺขิตฺตนฺติ กุกฺกัจจายนฺตา น วิณฺญาเปม, เตน โน น ผาสฺสุ โหตีติ. ภควโต เอตมตฺถํ อารุเณสฺสุ ฯเปฯ “อนฺุชานามิ กิกฺขเว คิลานาย กิกฺขุณิยา สปปิ วิณฺญาเปตฺวา ภูตฺขิตฺตุ. เอวณฺจ ปน กิกฺขเว กิกฺขุณิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุตฺทิสฺนฺตุ.

[๑๒๓๐] “ยา ปน กิกฺขุณี อคิลานา สปปิ วิณฺญาเปตฺวา ภูตฺเชยฺย, ปฏฺิเทเสตพฺพํ ตาย กิกฺขุณิยา ‘คารยฺหํ อยฺเย ธมฺมํ อาปชฺซี อสฺสฺปาเย ปาฏิเทสนีเย, ตํ ปฏฺิเทเสมีติ.

[๑๒๓๑] ยา ปหาติ ยา ยาทิสฺสา ฯเปฯ

กิกฺขุณีติ ฯเปฯ อยฺ อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา กิกฺขุณีติ.

อคิลานา นาม ยสฺสา วินา สปปินา ผาสฺสุ โหติ.

คิลานา นาม ยสฺสา วินา สปปินา น ผาสฺสุ โหติ.

สปปิ นาม โคสปปิ วา อชฺคาสปปิ วา มหิสสปปิ^๑ วา, เยสํ มํสํ กปฺปติ, เตสํ สปปิ. อคิลานา อตฺตโน อตฺถาย วิณฺญาเปติ, ปโยเค ทุกฺกมฺ. ปฏฺิลาเภน “ภูตฺขิสฺสามีติ ปฏฺิคฺคณฺหาติ, อาปตฺติ ทุกฺกมฺสฺส. อชฺโฆหาเร อชฺโฆหาเร อาปตฺติ ปาฏิเทสนีเยสฺส.

^๑ ส.ฉ.,เท. มหีสสปปิ วา, อ. มาหิส วา สปปิ

[๑๒๓๒] อคิลานา อคิลานสญฺญา สปปิ วิญฺญาเปตฺวา ภูณฺชติ, อาปตฺติ ปาฎิเทสนีเยสฺส. อคิลานา เวมตฺติกา สปปิ วิญฺญาเปตฺวา ภูณฺชติ, อาปตฺติ ปาฎิเทสนีเยสฺส. อคิลานา คิลานสญฺญา สปปิ วิญฺญาเปตฺวา ภูณฺชติ, อาปตฺติ ปาฎิเทสนีเยสฺส. คิลานา อคิลาน-สญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. คิลานา เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส. คิลานา คิลานสญฺญา, อนาปตฺติ.

[๑๒๓๓] อนาปตฺติ คิลานาย, คิลานา หุตฺวา วิญฺญาเปตฺวา อคิลานา ภูณฺชติ, คิลานาย เสสํ ภูณฺชติ, ฌาตกานํ, ปวาริตานํ, อณฺณสฺสตุถาย, อตฺตโน ฐเนน, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ปรจฺมปาฎิเทสนีเยสิกขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

๒-๘. ทุตฺติยาทีปาฎิเทสนีเยสิกขาปทํ

[๑๒๓๔] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิโย วิหฺรติ เชตฺวเน อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณิโย เตสํ วิญฺญาเปตฺวา ภูณฺชนฺติ. สงฺเขโป. มจฺจุ วิญฺญาเปตฺวา ภูณฺชนฺติ. ผาณิตํ วิญฺญาเปตฺวา ภูณฺชนฺติ. มจฺฉํ วิญฺญาเปตฺวา ภูณฺชนฺติ. มํสํ วิญฺญาเปตฺวา ภูณฺชนฺติ. ขีรํ วิญฺญาเปตฺวา ภูณฺชนฺติ. ทธี วิญฺญาเปตฺวา ภูณฺชนฺติ. มนุสฺสา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณิโย ทธี วิญฺญาเปตฺวา ภูณฺชิสฺสนฺติ, กสฺส สมฺปนฺนํ น มนาปํ, กสฺส สาทํ น รุจฺจตีติ. อสฺโสสุ โข ภิกฺขุณิโย เตสํ มนุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตานํ ขียนฺตานํ วิปาเจนฺตานํ. ยํ ตา ภิกฺขุณิโย อปฺปิจฺฉา ๗เปฯ ตา อุชฺฌายนฺติ ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณิโย ทธี วิญฺญาเปตฺวา

ภุญชิสฺสนฺตํ ๕เปฯ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณีโย ทธี
 วิญญาเปตฺวา ภุญชฺชนฺตํ. “สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา
 “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณีโย ทธี วิญญาเปตฺวา
 ภุญชิสฺสนฺตํ; เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสนฺนํ วา ปสาทาย ๕เปฯ
 เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อิมํ สีกฺขาปทํ อุตฺทิสฺสนฺตุ

“ยา ปน ภิกฺขุณี ทธี วิญญาเปตฺวา ภุญฺเชยฺย,
 ปฏฺติเทเสตฺพุทฺธํ ตาย ภิกฺขุณิยา ‘คารยฺหํ อยฺเย ธมฺมํ อาปชฺชํ
 อสฺสํปายํ ปาฏิเทสนียํ, ตํ ปฏฺติเทเสมํติ.

เอวญฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณีนํ สีกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ.

[๑๒๓๕] เตน โข ปน สมเยน ภิกฺขุณีโย คิลานา โหนฺติ.
 คิลานปุจฺฉิกา ภิกฺขุณีโย คิลานา ภิกฺขุณีโย เอตทโวจํ “กจฺจิ อยฺเย
 ขมนียํ, กจฺจิ ยาปณฺิยนฺติ. “ปุพฺเพ มยฺ อยฺเย ทธี วิญญาเปตฺวา
 ภุญฺชาม,” เตน โน ผาสฺสุ โหติ, อิทานิ ปน “ภควตา ปฏฺทิขิตฺตนฺติ
 กุกฺกัจจายนฺตา น วิญญาเปม, เตน โน น ผาสฺสุ โหตํติ. ภควโต
 เอตมตฺถํ อารุเณสฺสุ ๕เปฯ อนุชานามิ ภิกฺขเว คิลานาย ภิกฺขุณิยา
 ทธี วิญญาเปตฺวา ภุญฺชิตฺตุ. เอวญฺจ ปน ภิกฺขเว ภิกฺขุณีโย อิมํ
 สีกฺขาปทํ อุตฺทิสฺสนฺตุ

[๑๒๓๖] “ยา ปน ภิกฺขุณี อคิลานา []^๒ ทธี วิญญาเปตฺวา
 ภุญฺเชยฺย, ปฏฺติเทเสตฺพุทฺธํ ตาย ภิกฺขุณิยา ‘คารยฺหํ อยฺเย
 ธมฺมํ อาปชฺชํ อสฺสํปายํ ปาฏิเทสนียํ, ตํ ปฏฺติเทเสมํติ.

[๑๒๓๗] ยา ปหาติ ยา ยาทิสา ๕เปฯ

ภิกขุณีติ ๕เปฯ อัย อิมสฺมี อตฺเถ อธิปฺเปตา ภิกขุณีติ.

อคิลานา นาม ยสฺสา วินา ทริณา ผาสฺ โหติ.

คิลานา นาม ยสฺสา วินา ทริณา น ผาสฺ โหติ.

เตลํ นาม ติลเตลํ สาสปเตลํ มรฺกเตลํ เอรณฺทเตลํ^๑
วสาเตลํ.

มรฺก นาม มกฺขิกามรฺก.

ผาณิตํ นาม อุจฺจุมฺหา นิพฺพตฺตํ.

มจฺฉ นาม โอทโก วุจฺจติ.

มํสํ นาม เยสํ มํสํ กปฺปติ, เตสํ มํสํ.

ขีรํ นาม โคขีรํ วา อชฺคิขาขีรํ วา มหิสขีรํ วา^๒ เยสํ มํสํ
กปฺปติ, เตสํ ขีรํ.

ทริ นาม เตสญฺเฌว ทริ. อคิลานา อตฺตโน อตฺถาย วิญฺญาเปติ,
ปโยเค ทุกฺกมฺ. ปฏฺฐิลาเภณ “ภฺยฺยชฺชิสสํมิตฺติ ปฏฺฐิคฺคณฺหาติ, อาปตฺติ
ทุกฺกมฺสฺส. อชฺโฆมหาเร อชฺโฆมหาเร อาปตฺติ ปาฏิเทสนียสฺส.

[๑๒๓๘] อคิลานา อคิลานสญฺญา ทริ วิญฺญาเปตฺวา ภฺยฺยชฺชติ,
อาปตฺติ ปาฏิเทสนียสฺส. อคิลานา เวมตฺติกา ทริ วิญฺญาเปตฺวา
ภฺยฺยชฺชติ, อาปตฺติ ปาฏิเทสนียสฺส. อคิลานา คิลานสญฺญา ทริ
วิญฺญาเปตฺวา ภฺยฺยชฺชติ, อาปตฺติ ปาฏิเทสนียสฺส. คิลานา อคิลาน-
สญฺญา, อาปตฺติ ทุกฺกมฺสฺส. คิลานา เวมตฺติกา, อาปตฺติ ทุกฺกมฺสฺส.
คิลานา คิลานสญฺญา, อนาปตฺติ.

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ เท.,อิ. เอรณฺทกเตลํ

^๒ ส.,ฉ.,เท. มหิสขีรํ วา, อิ. มหิสํ วา ขีรํ

[๑๒๓๙] อนาปตติ คิลานาย, คิลานา หุตฺวา วิณฺญาเปตฺวา
 อคิลานา ภูณฺชติ, คิลานาย เสสํ ภูณฺชติ, ฌาตกานํ, ปวาริตานํ,
 อญฺญสฺสตุถาย, อตฺตโน ฐเนน, อุมฺมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ทฺติยาทิปาฏิเทสนีเยสิกฺขาปทํ นิฏฺฐิตํ.

อุทฺทิสฺสา โข อຍယာโย อญฺจ ปาฏิเทสนียา ฐมา. ตตฺถယยาโย
 ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปริสฺสุทฺธา. ทฺติยมฺปิ ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปริสฺสุทฺธา.
 ตติยมฺปิ ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปริสฺสุทฺธา. ปริสฺสุทฺเตตฺถယยาโย, ตสฺมา
 ตฺถนฺหิ, เอวเมตํ ธารยามีติ.

กิคุขุณีวิภังเก

ปาฏิเทสนีเยกณฺฑํ นิฏฺฐิตํ.

๖. เสขียกณฑ์

อิมะ โข ปนยยาโย เสขียา ฐมา อุทเทส อากัจฉนติ.

๑. ปริมณฑลวคฺโค

๑. ปริมณฑลสิกขาปทํ

[๑๒๔๐] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตถิย์ วิหริติ เชตวเน
อนาถปิณฑิกสฺส อารามะ. เตน โข ปน สมเยน จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณิโย
ปุรโตปิ ปจฺจนโตปิ โอลมฺพนฺตา^๑ นีวาเสนฺติ. มนุสฺสา อุชฺฌายนฺติ
ชียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภิกฺขุณิโย ปุรโตปิ ปจฺจนโตปิ
โอลมฺพนฺตา นีวาเสสฺสนฺติ, เสยฺยถาปิ คิหิณิโย กามโกคิณิโยติ.
อสฺสํ โข ภิกฺขุณิโย เตสํ มนุสฺसानํ อุชฺฌายนฺตานํ ชียนฺตานํ
วิปาเจนฺตานํ. ยะ ตา ภิกฺขุณิโย อปฺปิจฺฉา ยเปยฺ ตา อุชฺฌายนฺติ
ชียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณิโย ปุรโตปิ
ปจฺจนโตปิ โอลมฺพนฺตา นีวาเสสฺสนฺตีติ ยเปยฺ “สจฺจํ กิร ภิกฺขเว
จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณิโย ปุรโตปิ ปจฺจนโตปิ โอลมฺพนฺตา นีวาเสนฺตีติ.
“สจฺจํ ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภิกฺขเว
จพฺพคฺคิยา ภิกฺขุณิโย ปุรโตปิ ปจฺจนโตปิ โอลมฺพนฺตา นีวาเสสฺสนฺติ;
เนตํ ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺหานํ วา ปสาทาย ยเปยฺ เอวญฺจ ปน
ภิกฺขเว ภิกฺขุณิโย อิมํ สิกฺขาปทํ อุทฺทิสฺนฺตุ

“ปริมณฑลํ นีวาเสสฺสามีติ สิกฺขา กรณียาติ.

หมดอายุ 26/05/2566

^๑ ส.,ฉ.,เท. โอลมฺพนฺตี, อ. โอลมฺพนฺตา, เอวมฺปฺริปี.

ปริมนุทลํ นีวาเสตพฺพํ นาภิมนุทลํ ชานุมณฺทลํ ปฏิจ-
 จาเทนฺติยา. ยา อนาทรียํ ปฏิจจ ปุโรโต วา ปจฺจโต วา
 โอลมพฺพตา นีวาเสติ, อาปตฺติ ทุกฺกฏสฺส.

อนาปตฺติ อสณฺธิจฺจ, อสฺติยา, อชานนฺติยา, คิลานาย, อาปทาสฺ,
 อุมมตฺติกาย, อาทิกมฺมิกายาติ. (๒-๖ สงฺเขโป)

๗. ปาทุกวคฺโค

[๑๒๔๑] เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา สาวตฺถิยํ วิหฺรติ เชตวเน
 อนาถปิณฑิกสฺส อารามे. เตน โข ปน สมเยน จพฺพคฺคิยา ภัทฺฐนฺิโย
 อุกเก อจฺจารมฺปิ ปสฺสาวมฺปิ เขพมฺปิ กโรนฺติ. มนุสฺสา อชฺชฌายนฺติ
 ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม ภัทฺฐนฺิโย อุกเก อจฺจารมฺปิ
 ปสฺสาวมฺปิ เขพมฺปิ กริสฺสนฺติ, เสยฺยถาปิ คิหิณฺิโย กามโกคิณฺิโยติ.
 อสฺสิสฺสุ โข ภัทฺฐนฺิโย เตสํ มนุสฺसानํ อชฺชฌายนฺตานํ ขียนฺตานํ
 วิปาเจนฺตานํ. ยา ता ภัทฺฐนฺิโย อปฺปิจฺฉา ๕เปฯ ตา อชฺชฌายนฺติ
 ขียนฺติ วิปาเจนฺติ “กถํ หิ นาม จพฺพคฺคิยา ภัทฺฐนฺิโย อุกเก
 อจฺจารมฺปิ ปสฺสาวมฺปิ เขพมฺปิ กริสฺสนฺตฺติ. อถ โข ตา ภัทฺฐนฺิโย
 ภัทฺฐนํ เอตมตฺถํ อาโรเจสฺสุ. ภัทฺฐ ภควโต เอตมตฺถํ อาโรเจสฺสุ.
 อถ โข ภควา ๕เปฯ ภัทฺฐ ปฏิปฺจฺฉิ “สจฺจํ กิร ภัทฺฐเว จพฺพคฺคิยา
 ภัทฺฐนฺิโย อุกเก อจฺจารมฺปิ ปสฺสาวมฺปิ เขพมฺปิ กโรนฺตฺติ. “สจฺจํ
 ภควาติ. วิครหิ พุทฺโธ ภควา “กถํ หิ นาม ภัทฺฐเว จพฺพคฺคิยา

ภิกขุณีโย อุทเก อุจฺจารมฺปิ ปสฺสวามฺปิ เขพฺมปิ กริสฺสนฺติ; เนตํ
ภิกฺขเว อปฺปสฺนฺนํ ว ปสฺสทาย ะเปฯ เวณฺจ ปน ภิกฺขเว
ภิกขุณีโย อิมํ สีกฺขาปทํ อุทฺทิสฺนตุ

“น อุทเก อุจฺจารํ วา ปสฺสวํ วา เขฬํ วา กริสฺสามีติ
สีกฺขา กรณียาติ.

เอวณฺจิทํ ภควตา ภิกฺขุณฺโณ สีกฺขาปทํ ปณฺณตฺตํ โหติ.

เตน โข ปน สมเยน คิลานา ภิกขุณีโย อุทเก อุจฺจารมฺปิ
ปสฺสวามฺปิ เขพฺมปิ กาทํ กุกฺกุกฺจายนฺติ. ภควโต เอตมตฺถํ
อาโรเจสฺสุ “อนฺุชานามิ ภิกฺขเว คิลานาย ภิกขุณฺิยา อุทเก
อุจฺจารมฺปิ ปสฺสวามฺปิ เขพฺมปิ กาทํ. เวณฺจ ปน ภิกฺขเว
ภิกขุณีโย อิมํ สีกฺขาปทํ อุทฺทิสฺนตุ

“น อุทเก อคิลานา อุจฺจารํ วา ปสฺสวํ วา เขฬํ วา
กริสฺสามีติ สีกฺขา กรณียาติ.

น อุทเก อคิลานาย อุจฺจาโร วา ปสฺสวาโว วา เขโฬ วา
กาทพฺโฬ. ยา อนาทรียํ ปฏฺิจฺจ อุทเก อคิลานา อุจฺจารํ วา
ปสฺสวํ วา เขฬํ วา กโรติ, อาปตฺติ ทุกกฺกฺกสฺส.

อนาปตฺติ อสณฺจิจฺจ, อสติยา, อชานนฺติยา, คิลานาย, ถเล
กโต อุทกํ โอตฺถรติ, อาปทาสฺส, อุมมตฺติกาย, ขิตฺตจิตฺตตาย,
เวทณฺณฏฺาย, อาทิกมฺมิกายาติ.

ปณฺณรสมสีกฺขาปทํ นิฏฺิจิตํ.

ปาทุกวคโค สตฺตโม

อุทฺททิฏฐา โข อยฺยาโย เสขิยา ฐมา. ตตฺถยฺยาโย,
 ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปริสฺสุทฺธา. ทฺติยมฺปิ ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถปริสฺสุทฺธา.
 ตติยมฺปิ ปุจฺฉามิ กจฺจิตฺถ ปริสฺสุทฺธา. ปริสฺสุทฺเธตฺถยฺยาโย,^๑ ตสฺมา
 ตฺวณฺหิ, เอวเมตํ ธารยามีติ.

เสขียกณฺท์ นิฏฺฐิตํ.

^๑ สี.,เท. ปริสฺสุทฺเธตฺถยฺยาโย, เอวมฺปิ.

๗. อธิกรณสมถา

อิเม โข ปณฺยยาโย สตฺต อธิกรณสมถา ฅมฺมา อุทฺเทสํ
อากฺขณฺตี.

[๑๒๔๒] อุปฺปนฺนูปฺปนฺนํ อธิกรณํ สมถาย วูปสมาย
สมฺมุขาวินโย ทาทพฺโพ, สติวินโย ทาทพฺโพ, อมฺพุหฺวินโย ทาทพฺโพ,
ปฏฺยณฺดาตกรณํ,^๑ เยภฺยฺยสิกา, ตสฺสปาปิยสิกา,^๒ ตินฺวตฺถารโกติ.

อุทฺทิฏฺฐา โข อยฺยาโย สตฺต อธิกรณสมถา ฅมฺมา. ตตฺถยฺยาโย
ปฺจุณฺามิ กจฺจิตฺถ ปริสฺสุทฺธา. ทฺุตติยมฺปิ ปฺจุณฺามิ กจฺจิตฺถ ปริสฺสุทฺธา.
ตตติยมฺปิ ปฺจุณฺามิ กจฺจิตฺถ ปริสฺสุทฺธา. ปริสฺสุทฺเชตฺถยฺยาโย, ตสฺมา
ตฺถนฺหิ, เอวเมตํ ฅารยามีติ.

อธิกรณสมถา นิฏฺฐิตา.

อุทฺทิฏฺฐํ โข อยฺยาโย นิทานํ, อุทฺทิฏฺฐา อฏฺฐ ปาราชิกา ฅมฺมา,
อุทฺทิฏฺฐา สตฺตรส สงฺฆาทีเสสา ฅมฺมา, อุทฺทิฏฺฐา तीส นิสฺสคฺคิยา
ปาจิตฺติยา ฅมฺมา, อุทฺทิฏฺฐา จสฺสจฺจิสตา ปาจิตฺติยา ฅมฺมา, อุทฺทิฏฺฐา
อฏฺฐ ปาฏฺิเทสนียา ฅมฺมา, อุทฺทิฏฺฐา เสขิยา ฅมฺมา, อุทฺทิฏฺฐา
สตฺต อธิกรณสมถา ฅมฺมา. เอตฺตกนฺตสฺส ภควโต สุตฺตาคตํ
สฺตฺตปฺริยาปฺนํ อนฺวทฺธมฺมาสํ^๓ อุทฺเทสํ อากฺขณฺตี. ตตฺถ สพฺพาเหว
สมคฺคาหิ สมฺโมทमानาหิ อวิวทमानาหิ ลิกฺขิตพฺพนฺตี.

ภิกฺขุณีวิภงฺโก นิฏฺฐิตो.^๔

^๑ ส.,ฉ.,เท.,อิ. ปฏฺยณฺยาย การตพฺพ

^๓ ส.,เท. อนฺวทฺธมฺมาสํ

^๒ อิ. ตสฺสปาปิยสิกา

^๔ อิ. ภิกฺขุณีวิภงฺกํ นิฏฺฐิตํ.

วินยปิฎก
ภิกขุณีวิภงกปาติยา
ปทานุกกโม

ปทานุกกโม	ปพฺพ/องฺก	ปทานุกกโม	ปพฺพ/องฺก
[๑]		อภฺพภินีสนฺญา	๑๐๗๐/๑๙๖
อกตสหายํ	๖๖๙/๑๔	อภฺมาสี	๖๙๔/๓๔, ๘๓๘/๑๐๙
อกปฺปิยํ	๖๕๖/๔, ๑๐๗๗/๑๙๘, ๑๐๙๕/ ๒๐๖, ๑๑๑๑/๒๑๔, ๑๑๒๔/๒๑๙,	อภฺกามเก	๙๖๓/๑๕๘
อภฺกรณียํ	๖๕๖/๔	อภฺการํ	๖๘๐/๒๔, ๙๑๘/๑๔๐, ๑๐๐๑/๑๗๑
อภฺกาวฏพทฺธํ	๙๕๓/๑๕๓, ๑๐๑๑/๑๗๔	อภฺกิลานสนฺญา	๑๑๘๒/๒๔๒, ๑๒๓๒/๒๕๙, ๑๒๓๘/๒๖๑
อภฺกํสุ	๑๒๒๔/๒๕๕	อภฺกิลานา	๑๑๗๙/๒๔๒, ๑๑๘๒/๒๔๒, ๑๒๓๐/๒๕๘, ๑๒๓๗/๒๖๑
อภฺกาลจีวร	๗๓๘/๖๖, ๗๔๐/๖๗, ๙๑๑/	อภฺกุนขา	๖๗๖/๑๙
อภฺกาลจีวรสนฺญา	๗๔๑/๖๗, ๗๔๐/	อภฺกุมภฺกานิ	๖๙๙/๓๗, ๗๐๔/๔๐
อภฺกาสี	๘๑๕/๙๙	อภฺกุเหสี	๑๑๑๕/๒๑๕
อภฺกิตฺติ	๖๖๔/๑๐	อภฺกฺมนกํ	๖๘๔/๒๗
อภฺกฺปเปน	๖๕๘/๖	อภฺกฺลีสฺสุ	๘๑๒/๙๘
อภฺโกสวตฺถุหิ	๑๐๓๐/๑๘๒	อภฺจิริวิภฺนตา	๖๖๔/๑๐
อภฺโกสิสฺสนฺธุติ	๑๐๒๘/๑๘๑	อภฺจิริสนฺญา	๖๘๕/๒๘
อภฺโกสีสฺสุ	๑๐๒๘/๑๘๑	อภฺจาวทติ	๘๑๕/๙๙
อภฺกฺษนฺติยา	๗๒๗/๕๕, ๗๓๐/๕๘	อภฺจาวทถ	๖๗๘/๒๓
อภฺกฺษมา	๑๐๙๐/๒๐๔, ๑๑๑๙/๒๑๗	อภฺจินฺหาเปยฺย	๗๔๔/๖๙
อภฺกฺษรภฺษราย	๑๐๑๕/๑๗๕		
อภฺกฺษราย	๑๐๑๕/๑๗๕		

ปทานุกรกโม	ปทุเพ/องุเก	ปทานุกรกโม	ปทุเพ/องุเก
อจันนุทิตวา	๗๓๗/๖๕	อณฺณถา	๘๗๑/๑๒๔
อจันนุทิสสติ	๗๔๓/๖๘	อณฺณทตฺติก	๗๕๘/๗๕, ๗๖๑/๗๖,
อจันนุทยุย	๗๔๔/๖๙		๗๖๓/๗๗-๗๘
อจันนุจวีรกาย	๘๘๖/๑๒๘,	อณฺณทตฺติกสญฺญา	๗๖๑/๗๖,
	๑๐๐๗/๑๗๓, ๑๒๒๗/๒๕๖		๗๖๖/๗๙
อจฺจเยน	๑๐๒๘/๑๘๑	อณฺณมณฺณิสฺสา	๗๓๐/๕๘-๕๙
อชานนุตสฺส	๖๖๓/๙	อณฺณวิหิตา	๘๔๑/๑๑๑
อชานนุติ	๖๗๗/๒๐, ๖๘๕/๒๙,	อณฺณสญฺญา	๗๕๑/๗๒
	๑๑๖๑/๒๓๕, ๑๒๔๐/๒๖๔	อณฺณาสี	๖๖๕/๑๑
อชิกากีรี	๑๒๓๗/๒๖๑	อณฺณททิสฺสเกน	๗๕๘/๗๕-๗๖,
อชิกาสปปี	๑๒๓๑/๒๕๘		๗๖๓/๗๗-๗๘
อชฺฌาปชฺชนฺติยา	๗๑๒/๔๖, ๗๓๐/๕๙	อณฺณ	๖๘๐/๒๕
อชฺฌาปนฺนา	๖๖๔/๑๐	อณฺณการิกา	๖๘๐/๒๔
อชฺฌาวสตี	๖๘๐/๒๔,	อณฺณจาสวสฺสาย	๑๑๒๔/๒๑๙
	๙๑๘/๑๔๐, ๑๐๐๑/๑๗๑	อณฺณจาสี	๗๕๓/๗๓, ๘๑๐/๙๗
อชฺฌูปกตา	๖๕๘/๕	อณฺณจิกาย	๘๒๖/๑๐๔
อชฺฌโณกาเส	๘๔๖/๑๑๒, ๘๕๖/๑๑๘	อชฺฌมเตยฺยกํสปรมํ	๗๙๐/๘๙
อชฺฌโณหาเร	๗๐๖/๔๑, ๗๙๔/๙๓,	อชฺฌมโยชเน	๙๖๗/๑๕๙
	๘๒๒/๑๐๒, ๑๒๓๑/๒๕๘,	อชฺฌมาพฺพโกทนํ	๗๓๕/๖๓
	๑๒๓๗/๒๖๑, ๑๐๔๐/๑๘๖	อติกกนฺตปฺปมาณา	๙๘๔/๑๖๕
อณฺชลี	๗๓๕/๖๔, ๑๐๗๗/๑๙๙,	อติกกนฺตสญฺญา	๗๓๖/๖๔, ๙๐๐/๑๓๔
	๑๐๙๕/๒๐๗, ๑๑๒๔/๒๑๙	อติกกมนฺติยา	๘๕๖/๑๑๘,
อณฺณตฺวาร	๖๘๓/๒๗, ๘๙๓/๑๓๑		๑๐๑๐/๑๗๔, ๑๐๒๕/๑๗๙,
อณฺณถตฺตตาย	๖๕๖/๔, ๖๖๔/๑๑		๑๒๒๖/๒๕๖

ปทานุยกโม	ปทุเพ/องเก	ปทานุยกโม	ปทุเพ/องเก
อติฏกาเมติ	๘๙๖/๑๓๓, ๙๒๒/๑๔๒	อตุถวเส	๘๘๓/๑๒๘, ๙๗๓/๑๖๑
อติฏกาเมตฺวา	๘๘๙/๑๓๐	อทสฺสเน	๖๗๐/๑๔, ๖๙๖/๓๖,
อติฏกาเมนฺติยา	๖๙๒/๓๓,		๑๐๓๓/๑๘๓
	๘๑๑-๘๑๒/๙๘, ๘๘๘/๑๒๙	อทาสี	๘๙๒/๑๓๑
อติฏกาเมยฺย	๘๙๘/๑๓๔	อทินฺนํ	๖๘๔/๒๗, ๙๐๔/๑๓๕
อติฏกาเมสฺสติ	๙๒๐/๑๔๑	อทินฺนาทํ	๑๐๗๙/๒๐๐,
อติคฺมฺภีรํ	๘๑๐/๙๘		๑๑๒๕/๒๒๐
อติจฺรติ	๖๘๒/๒๖	อทฺทสฺสํ	๑๐๒๘/๑๘๑
อติจฺริณี	๖๘๒/๒๕	อทฺธานมคฺคปฺปฏิปฺนฺนา	๖๘๘/๓๐
อติเรกอหฺมเตยฺยกํเส	๗๙๑/๙๐	อทฺทกํ	๖๕๗/๕, ๖๕๘/๗,
อติเรกจตุกํสปรมํ	๗๘๕/๘๗		๑๒๒๖/๒๕๖
อติเรกจตุกํเส	๗๘๖/๘๗	อทฺมมกมฺมสญฺญา	๖๗๒/๑๗,
อติเรกทวํจฺกุลปทุเพ	๘๑๓/๙๘		๖๙๗/๓๖, ๗๑๓/๔๖, ๗๓๑/๖๐,
อติเรกสญฺญา	๗๘๖/๘๗, ๘๑๓/๙๘		๙๕๙/๑๕๗, ๑๐๘๒/๒๐๑,
อติเรกมาสกํ	๖๘๔/๒๗		๑๑๒๘/๒๒๑
อติโลเกน	๗๙๓/๙๒	อทฺมมกมฺเม	๖๙๗/๓๖,
อติโลโก	๗๙๓/๙๓		๙๕๙/๑๕๗, ๑๐๘๒/๒๐๑,
อตุถ	๗๔๘/๗๑, ๗๖๕/๗๘,		๑๑๒๘/๒๒๑
	๗๙๓/๙๑, ๘๘๓/๑๒๘, ๑๑๐๑/๒๑๐,	อทฺมมิกสญฺญา	๙๑๔/๑๓๙
	๑๑๓๐/๒๒๒, ๑๒๓๗/๒๖๑	อทฺทกรณการิกา	๖๙๔/๓๔,
อตุถจฺกเต	๘๖๑/๑๑๙		๙๕๔/๑๕๔, ๑๐๓๓/๑๘๓
อตุถต	๗๓๘/๖๖, ๙๒๒/๑๔๒	อติกรณ	๗๑๕/๔๗, ๗๑๗/๔๙,
อตุถปฺเรกขาราย	๘๗๘/๑๒๖,		๙๕๕/๑๖๘, ๙๙๖/๑๖๙,
	๑๐๓๒/๑๘๒		๑๒๔๒/๒๖๗

ปทานุกรกโม	ปพฺพ/องฺก	ปทานุกรกโม	ปพฺพ/องฺก
อริฎฺฐหิตฺวา	๗๓๘/๖๖	อนริฎฺฐจิต	๗๓๕/๖๓, ๗๓๖/๖๔
อริฎฺฐเจติ	๗๓๗/๖๕	อนริฐาสกชาติกา	๑๐๙๐/๒๐๔-๒๐๕,
อริฎฺฐจิตสญฺญา	๗๓๖/๖๔		๑๑๑๙/๒๑๗
อริฐาญฺ	๖๘๐/๒๕, ๗๓๐/๖๐	อนนฺจุณฺวิก	๖๕๖/๔
อริฐาสกชาติกา	๑๐๙๐/๒๐๕	อนนฺจฺญาต	๑๑๖๓/๒๓๖
อริปฺเปตา	๖๕๘/๖, ๗๐๖/๓๔,	อนนฺโณมิก	๖๕๖/๔, ๗๒๓/๕๒,
	๑๑๑๓/๒๑๕, ๑๑๖๐/๒๓๕,		๑๑๖๐/๒๓๕
	๑๒๒๖/๒๕๖, ๑๒๓๗/๒๖๑	อนนฺตฺรานิณิ	๙๙๕/๑๖๘, ๑๑๕๑/๒๓๑
อโรชาณฺมณฺฑล	๖๕๙/๗, ๖๗๖/๑๙	อนนฺตฺริกา	๗๐๔/๔๐
อโรนาภิ	๑๐๖๔/๑๙๔	อนปฺโลเกตฺวา	๖๘๓/๒๗, ๖๙๕/๓๕,
อโรวาเต	๘๑๐/๙๗		๑๐๖๓/๑๙๓
อนนฺณพทฺตฺติกสญฺญา	๗๖๑/๗๖,	อนพฺภิตา	๗๓๒/๖๑
	๗๖๖/๗๙	อนภิริติยา	๘๐๒/๙๕, ๘๐๖/๙๖
อนนฺณพทฺตฺติเก	๗๖๑/๗๖	อนภิริทฺธา	๗๑๑/๔๔,
อนนฺณสญฺญา	๗๕๑/๗๒		๗๑๗/๔๘, ๙๕๒/๑๕๒
อนนฺณาย	๖๙๕/๓๖	อนลสา	๖๕๖/๑
อนนฺณเณ	๗๕๑/๗๒	อนวสฺสฺสโต	๗๐๓/๓๙
อนนฺนฺเจ	๗๓๖/๖๔	อนาจารย์	๘๕๒/๑๑๕
อนตฺติกฺกนฺตสญฺญา	๗๓๖/๖๔,	อนาถา	๖๙๔/๓๕, ๑๐๓๓/๑๘๓
	๙๐๐/๑๓๔	อนาทร	๖๖๙/๑๔
อนตฺตมฺนา	๗๐๙/๔๒, ๙๕/๑๕๒	อนาทรีย	๑๒๔๐/๒๖๔
อนตฺตเต	๙๒๒/๑๔๒	อนาปฺตฺติ	๖๗๗/๒๐, ๗๑๔/๔๖,
อนตฺตสญฺหิต	๑๐๑๕/๑๗๕		๙๔๙/๑๕๑, ๑๑๑๔/๒๑๕,
อนตฺถิ	๖๘๒/๒๖		๑๑๖๑/๒๓๕, ๑๒๔๐/๒๖๔

ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺก	ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺก
อนาปุจฺจนา	๖๘๔/๒๘, ๘๕๔/๑๑๖, ๘๕๕/๑๔๗, ๘๕๙/๑๑๘, ๙๐๒/๑๓๕, ๙๐๔/๑๓๕, ๙๔๓/๑๔๙, ๑๐๒๑/๑๗๗, ๑๐๒๓/๑๗๘, ๑๐๖๔/๑๙๔, ๑๑๖๓/๒๓๖, ๑๒๑๕/๒๕๒	อนุปสมฺปนฺนสญฺญา	๗๔๖/๗๐, ๘๑๘/๑๐๐, ๘๗๒/๑๒๔, ๙๙๗/๑๖๙, ๑๐๓๑/๑๘๒
อนปุจฺจนิตสญฺญา	๘๕๗/๑๑๘, ๑๒๑๗/๒๕๓, ๑๒๒๒/๒๕๔	อนุปสฺสติกํ	๑๐๖๐/๑๙๒
อนาปุจฺจนิเต	๘๕๗/๑๑๘, ๑๒๑๗/๒๕๓	อนุปฺปตฺตนา	๖๘๒/๒๖
อนาโลเก	๘๔๐/๑๐๙	อนุปฺพนฺธิสฺสฺสิ	๑๑๕๔/๒๓๒
อนิจฺจนฺตํ	๖๕๖/๓	อนฺวตฺตติ	๖๖๘/๑๔
อนิวตฺถา	๘๘๕/๑๒๘	อนฺวสฺสํ	๑๑๗๐/๒๓๘
อนิสฺสขฺชิตสญฺญา	๑๐๐๖/๑๗๒	อนฺวาทาธิกรณํ	๗๑๗/๔๘, ๙๙๖/๑๖๙
อนิสฺสขฺชิตเ	๑๐๐๖/๑๗๒	อนฺสํวจฺจํ	๑๑๗๒/๒๓๙
อนิสฺสขฺชิตฺวา	๗๓๖/๖๕, ๑๐๐๓/๑๗๑	อนฺสาสติ	๖๘๔/๒๘
อนุกฺกณฺหาติ	๑๑๐๗/๒๑๓	อนฺสาสนียา	๑๑๐๙/๒๑๔
อนฺชานาตุ	๖๘๒/๒๖	อนฺสาสนึปฺเรกฺขาราย	๘๗๘/๑๒๖, ๑๐๓๒/๑๘๒
อนฺชานามิ	๙๒๕/๑๔๓	อเนกปริยาเยน	๖๕๖/๔, ๑๐๙๖/๒๐๘, ๑๑๐๒/๒๑๑, ๑๑๒๕/๒๒๐
อนฺญมาตา	๘๑๐/๙๘, ๘๘๗/๑๒๙	อโนทิสฺส	๖๘๑/๒๕, ๑๒๒๓/๒๕๕
อนฺตฺตติญฺเณ	๖๘๘/๓๐	อโนกาสกตํ	๑๒๑๙/๒๕๓
อนฺปวิสนฺติ	๖๗๔/๑๗	อโนสาริโต	๖๗๐/๑๕
อนุปสมฺปนฺน	๗๔๖/๗๐, ๘๑๘/๑๐๐, ๘๗๒/๑๒๔, ๑๐๓๑/๑๘๒	อนฺตกิริยาย	๗๑๐/๔๓
		อนฺตมโส	๘๐๔/๙๕, ๘๐๘/๙๗, ๘๑๒/๙๘, ๘๖๖/๑๒๒, ๑๑๑๖/๒๑๖, ๑๒๑๖/๒๕๓

ปทานุกรกโม	ปพฺพ/องฺก	ปทานุกรกโม	ปพฺพ/องฺก
อนฺตราวาสโก	๖๕๒/๓๓	อปฺสาเทติ	๘๑๕/๙๙
อนฺตรามคฺเค	๖๘๘/๓๐	อปฺสฺสนฺดา	๘๕๔/๑๑๖
อนฺตราย	๘๙๓/๑๓๑,	อปฺสฺสนฺดี	๖๖๗/๑๓,
	๙๐๗/๑๓๖-๑๓๗, ๙๔๙/๑๕๑,		๖๘๙/๓๑, ๖๘๗/๒๙
	๙๗๖/๑๖๒, ๙๙๖/๑๖๙,	อปฺารุตา	๘๘๕/๑๒๘
	๑๑๑๐/๒๑๔, ๑๑๕๒/๒๓๒,	อปฺเฏวติ	๖๕๘/๖, ๖๗๖/๑๙,
	๑๑๕๖/๒๓๓		๗๐๑/๓๘
อนฺตรายกีนี	๘๙๓/๑๓๑, ๑๑๕๖/๒๓๓	อปฺเฏววา	๗๐๑/๓๘
อนฺเตवासินี	๖๕๖/๓, ๖๘๗/๒๙,	อปฺปคฺหม	๗๘๗/๘๘
	๗๒๑/๕๑, ๘๓๘/๑๐๘, ๘๖๙/๑๒๓,	อปฺปณฺณตา	๑๐๓๓/๑๘๓
	๙๑๑/๑๓๘, ๙๔๘/๑๕๐	อปฺปฏิกมฺเม	๖๗๐/๑๔, ๖๙๖/๓๖
อนฺโตอรุณ	๗๓๗/๖๕	อปฺปฏิการ	๖๖๙/๑๔
อนฺโตชาโต	๖๘๐/๒๔	อปฺปฏินิสฺสคฺเค	๖๗๐/๑๔, ๖๙๖/๓๖
อนฺโตรฏฺฐเจ	๙๖๑/๑๕๗	อปฺปฏินิสฺสชฺชฺนฺดี	๖๗๑/๑๖
อนฺโตวสฺส	๙๖๙/๑๖๐	อปฺปฏิกาย	๙๖๔/๑๕๘
อนฺวาทุณฺณมาส	๑๐๕๙-๑๐๖๐/๑๙๒	อปฺปฏีรूप	๖๕๖/๔
อปฺกฺขตา	๗๔๙/๕๘	อปฺปฏีสฺนธิกา	๖๗๑/๑๖
อปฺจยสฺส	๖๕๖/๕	อปฺปตฺตทฺวาทสวสฺสา	๑๑๓๘/๒๒๖
อปฺตฺโต	๗๓๕/๖๓	อปฺปตฺตวีสฺติวสฺส	๑๑๒๑/๒๑๘,
อปฺรณฺณ	๘๒๓/๑๐๒		๑๑๖๐/๒๓๕
อปฺริกฺขิตตสฺส	๖๕๒/๓๓, ๑๐๑๐/๑๗๔	อปฺปทีเป	๘๓๘/๑๐๙
อปฺโลเกตพฺโพ	๖๘๔/๒๘	อปฺปรัสฺติตา	๖๘๗/๒๙
อปฺโลเกตฺวา	๗๖๒/๗๗, ๗๖๗/๗๙,	อปฺปสฺนฺน	๖๕๖/๔, ๖๖๔/๑๑,
	๑๐๔๑/๑๘๖, ๑๑๖๕/๒๓๗		๖๗๘/๒๒, ๗๐๙/๔๓, ๙๐๒/๑๓๕

ปทานุกรกโม	ปพฺพ/องฺก	ปทานุกรกโม	ปพฺพ/องฺก
อลฺลจีวร	๕๐๒/๑๓๕	อสติยา	๖๖๓/๙, ๖๗๗/๒๐,
อวณฺณาย	๗๒๙/๕๗		๑๒๒๗/๒๕๖, ๑๒๔๐/๒๖๔,
อวณฺณ	๖๕๖/๕, ๑๐๔๔/๑๘๘		๑๒๔๑/๒๖๕
อวณฺณเช	๘๒๗/๑๐๔	อสตฺถิกา	๙๖๑/๑๕๗, ๙๖๖/๑๕๙
อวสีตฺวา	๙๗๑/๑๖๑	อสทฺฐมฺมสฺส	๖๗๔/๑๗
อวสฺสฎา	๖๖๕/๑๑	อสนฺตฺฐจฺตาย	๖๕๖/๕
อวสฺสตุ	๖๕๖/๔, ๖๕๗/๕,	อสนฺตฺฐจา	๗๘๓/๘๖, ๗๘๘/๘๘
	๖๖๙/๗, ๗๐๑/๓๙	อสนฺเต	๖๙๗/๓๗
อวิกปฺปิต	๗๓๕/๖๓, ๗๓๖/๖๔	อสปฺปายํ	๑๒๒๘/๒๕๗, ๑๒๓๔/๒๖๐
อวิทฺฐเร	๖๗๘/๒๓, ๑๐๒๘/๑๘๐	อสมนฺุภาสฺนายน	๖๘๔/๒๘,
อวสฺมฺเจ	๗๓๖/๖๕		๖๙๒/๓๓, ๗๐๖/๔๑
อวิลฺลตฺเต	๗๓๖/๖๕	อสมนฺุภาสฺนตฺติยา	๗๑๔/๔๖,
อวิสฺสทฺธิเต	๗๓๖/๖๔		๗๓๒/๖๐, ๙๖๐/๑๕๗
อวีตฺติกฺกมสฺมาทหานํ	๑๐๗๙/๒๐๐,	อสมฺมตฺติ	๑๐๘๔/๒๐๑, ๑๐๘๗/๒๐๓,
	๑๐๙๖/๒๐๘, ๑๑๒๕/๒๒๐		๑๑๐๑/๒๐๙, ๑๑๐๓/๒๑๑,
อวฺฐจฺตาย	๑๑๖๙/๒๓๘		๑๑๓๐/๒๒๒
อโวจ	๗๐๔/๔๐	อสิวาสา	๖๕๗/๕, ๖๕๘/๗, ๖๖๕/๑๑
อสทฺยวฺธิตา	๖๕๘/๗, ๖๖๖/๑๓,	อสิสฺสฎา	๙๔๑/๑๔๘, ๙๕๐/๑๕๒
	๖๗๑/๑๖, ๖๗๖/๒๐	อสิหฺริเม	๘๕๘/๑๑๘
อสงฺกจฺจิกา	๑๒๒๔/๒๕๕,	อสาตฺตานํ	๑๐๙๐/๒๐๔, ๑๑๑๙/๒๑๗
	๑๒๒๕/๒๕๖	อสาทฺยวฺธิตฺติยา	๖๖๓/๙, ๖๗๗/๒๐
อสนฺนจฺจิจ	๖๖๓/๙, ๖๖๗/๑, ๑๒๔๐/๒๖๔	อสิทฺธิตฺติสิทฺธิ	๑๐๗๗/๑๙๘,
อสนฺติ	๘๙๔/๑๓๒, ๙๙๖/๑๖๙,		๑๐๘๑/๒๐๐, ๑๐๙๕/๒๐๖,
	๑๑๕๒/๒๓๒, ๑๑๕๖/๒๓๓		๑๐๙๗/๒๐๘, ๑๑๒๔/๒๑๙

ปทานุกรกโม	ปพฺพេ/องฺก	ปทานุกรกโม	ปพฺพេ/องฺก
อเสกฺขา	๖๕๘/๖	อาคาริกสุส	๙๑๖/๑๔๐,
อสุสทุโร	๖๗๘/๒๒		๙๙๒/๑๖๗, ๙๙๙/๑๗๐
อสุสมณี	๖๕๘/๗, ๖๖๖/๑๓, ๖๗๑/๑๖, ๖๗๖/๒๐, ๖๗๘/๒๓, ๘๒๔/๑๐๓, ๘๗๔/๑๒๕	อาการีนี้	๑๒๑๒/๒๕๒
อสุสามณฺกั	๖๕๖/๔	อาจริตุกามา	๘๕๒/๑๑๕
อสุโสสิ	๖๘๒/๒๖	อาจรินี้	๖๘๔/๒๘, ๑๐๖๙/๑๙๖, ๑๐๗๔/๑๙๗, ๑๐๙๘/๒๐๙,
อสุโสสุ	๗๘๓/๘๖, ๙๓๖/๑๔๖, ๑๐๓๗/๑๘๕, ๑๑๗๐/๒๓๙, ๑๑๘๔/๒๔๓		๑๑๖๐/๒๓๕
อหริตสญฺญา	๘๓๑/๑๐๖	อาจาเรน	๙๒๓/๕๒
[อา]		อาจิฏฺขติ	๑๐๔๕/๑๘๘
อาทฺทณฺดา	๘๘๗/๑๒๙	อาจิฏฺขิ	๘๐๖/๙๖
อาทฺทณฺติวาท	๗๑๑/๔๔, ๗๑๗/๔๙, ๗๒๙/๕๘	อาชีวกเสยฺย	๖๗๘/๒๓
อาทฺทณฺติยมาณา	๖๘๑/๒๕	อาณตฺโต	๗๔๕/๖๙, ๗๙๓/๙๑, ๘๒๖/๑๐๔
อาโกฏฺติวาท	๙๖๓/๑๕๘	อาณาเปติ	๗๔๕/๖๙, ๘๒๖/๑๐๔
อาคจฺจนฺติ	๗๙๓/๖๒	อาณาเปยฺย	๘๙๔/๑๓๒, ๙๔๘/๑๕๐, ๙๙๖/๑๖๙, ๑๑๑๗/๒๑๖, ๑๑๕๒/๒๓๒, ๑๑๕๖/๒๓๔
อาคจฺจนฺติยา	๖๙๔/๓๔, ๑๐๓๓/๑๘๓	อาณาเปสิ	๖๕๖/๒
อาคจฺจนฺตี	๙๘๑/๑๖๔	อาทาย	๑๐๓๗/๑๘๕
อาคตา	๖๘๗/๒๙	อาทิกมฺมิกาย	๖๖๗/๑๓, ๗๐๓/๓๙, ๙๐๑/๑๓๔, ๑๐๙๔/๒๐๖, ๑๑๕๗/๒๓๔
อาคเมถ	๘๖๔/๑๒๑, ๙๒๐/๑๔๑	อาทียติ	๖๘๔/๒๗
		อาทียิ	๖๘๒/๒๖
		อาทียิตฺวา	๘๐๖/๙๖

ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺก	ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺก
อาทียิสสาม	๗๔๘/๗๑	อาปาเทนฺดา	๙๖๙/๑๖๐
อาทิสฺ	๗๔๐/๖๗	อาปฺจุณา	๘๓๒/๑๐๖, ๙๔๕/๑๔๙,
อาทินว	๑๐๔๕/๑๘๘		๑๒๑๘/๒๕๓
อาณิสฺ	๗๕๒/๗๒, ๙๑๐/๑๓๗,	อาปฺจุณิ	๑๐๓๓/๑๘๓
	๙๒๔/๑๔๒	อาปฺจุณิตสฺสญา	๘๕๗/๑๑๘,
อาปชฺชติ	๖๘๐/๒๕, ๖๘๔/๒๘,		๑๒๑๗/๒๕๓, ๑๒๒๒/๒๕๔
	๖๙๒/๓๓, ๖๙๖/๓๖,	อาปฺจุณิเต	๑๒๑๗/๒๕๓
	๗๐๑/๓๙, ๗๐๖/๔๑,	อาพาธปฺจุจยา	๘๐๑/๙๕, ๘๐๕/๙๖,
	๗๑๒/๔๖, ๗๑๘/๕๐,		๑๑๙๓/๒๔๖, ๑๒๑๓/๒๕๒
	๗๓๐/๖๐, ๗๓๒/๖๐, ๑๑๔๘/๒๓๐	อามกธณฺญ	๘๒๐/๑๐๑
อปปชฺชิสฺสติ	๑๑๔๖/๒๒๙	อามกฺจมตฺตํ	๖๕๘/๖
อาปชฺชี	๑๒๒๘/๒๕๗, ๑๒๓๔/๒๖๐	อามตฺติกาปณ	๗๓๓/๖๒
อาปณิกสฺ	๗๔๘/๗๐, ๗๖๘/๗๙	อามนฺเตสิ	๖๕๖/๕, ๙๒๕/๑๔๓,
อาปตฺตาทิกรณ	๗๑๗/๔๘, ๙๙๖/๑๖๙		๙๗๓/๑๖๑
อาปตฺติ	๗๐๖/๔๑, ๗๑๒/๔๖,	อามสฺติ	๖๕๙/๗
	๑๐๗๔/๑๙๗, ๑๑๑๓/๒๑๕,	อามสน	๖๕๗/๕
	๑๑๖๐/๒๓๕	อารกฺข	๖๘๑/๒๕
อาปตฺติณิกายสฺ	๖๘๐/๒๕, ๗๓๐/๖๐	อาราม	๗๐๔/๓๙, ๘๓๗/๑๐๘,
อาปทาสฺ	๗๖๒/๗๗, ๗๐๑/,		๑๐๒๑/๑๗๗, ๑๐๙๕/๒๐๖,
	๙๔๙/๑๕๑, ๑๑๑๐/๒๑๔,		๑๑๘๔/๒๔๓
	๑๑๕๗/๒๓๔, ๑๒๔๐/๒๖๔	อารามฺปจาเร	๑๑๘๓/๒๔๓
อาปนฺนสตฺตา	๑๐๖๙/๑๙๖	อาโรจาเปสิ	๖๕๖/๒
อาปนฺนา	๖๗๙/๒๔, ๗๐๕/๔๑,	อาโรเจสฺ	๘๙๗/๑๓๓, ๙๒๕/๑๔๓
	๗๑๐/๔๔	อาโรเจสฺสติ	๖๖๔/๑๐

ปทานุกรโม	ปพฺพ/องฺก	ปทานุกรโม	ปพฺพ/องฺก
อาลิมฺปาเปยฺย	๑๐๖๓/๑๙๓	อิจฺเจยฺยาสี	๗๕๓/๗๓
อาวสธจีวรํ	๑๐๐๓/๑๗๑	อิฏฺฐกาทุกฺโข	๘๒๖/๑๐๔
อาวสธํ	๑๐๐๘/๑๗๓	อิฏฺฐกาปากาโร	๘๒๖/๑๐๔
อาวาสา	๑๐๒๒/๑๗๘, ๑๐๒๓/๑๗๘	อิตฺถนฺนาม	๖๘๗/๒๙ -อาทิ
อาสน	๘๕๔/๑๑๖, ๑๒๑๕/๒๕๒	อิตฺถาลงฺการ	๑๑๙๕-๖/๒๔๖-๒๔๗
อาสนฺทิ	๙๘๒/๑๖๔-๑๖๕, ๙๘๔/๑๖๕	อิทฺโธ	๑๐๔๖/๑๘๘
อาสวานํ	๖๕๖/๕	อิริยาปถสมฺปนฺนา	๗๓๘/๖๕
อาสุมฺภี	๘๒๔/๑๐๓	อิสฺสาปกตา	๙๔๑/๑๔๘, ๙๕๐/๑๕๑
อาสุมฺภิตฺวา	๘๑๕/๙๙	[อุ]	
อาหโฏ	๖๘๐/๒๔		
อาหตจิตฺตา	๗๑๑/๔๔, ๗๑๗/๔๘,	อุกฺกฏฺโ	๗๓๕/๖๓
	๙๕๒/๑๕๒	อุกฺกฏฺกํ	๗๓๕/๖๓, ๑๐๗๗/๑๙๙,
อาหฺร	๗๔๓/๖๘		๑๐๙๕/๒๐๗, ๑๑๒๔/๒๑๙
อาหฺรณ	๑๑๐๑/๒๑๐, ๑๑๓๐/๒๒๒	อุกฺกฏฺจີ	๑๒๒๔/๒๕๕
อาหฺราเปตฺวา	๗๕๘/๗๕	อุกฺขิตฺตํ	๖๖๘/๑๓, ๖๙๖/๓๖
อาหฺราเปยฺยาสี	๗๕๓/๗๓	อุกฺขิตฺตานวตฺตติกา	๖๖๙/๑๔, ๖๗๐/๑๕
อาหฺริเมหิ	๙๘๔/๑๖๕	อุกฺขิปปิ	๖๙๔/๓๔, ๑๐๓๓/๑๘๓
อาหฺริยตุ	๗๔๘/๗๐	อุกฺขิปปิสุ	๑๒๒๔/๒๕๕, ๑๐๓๓/๑๘๓
อาหิณฺทหนฺตา	๗๓๓/๖๒, ๘๘๗/๑๒๙,	อุจฺจาร	๘๒๔-๕/๑๐๓, ๘๒๖/๑๐๔,
	๙๓๒/๑๔๕, ๙๘๒/๑๖๔, ๑๒๐๖/๒๕๐		๑๒๔๑/๒๖๔
[อิ]		อุจฺจมฺหา	๑๒๓๗/๒๖๑
		อุจฺจิมฺภฺโ	๘๒๖/๑๐๔
อิจฺฉนฺติ	๖๕๖/๓	อุทฺทวฺทว	๙๘๘/๑๖๖
อิจฺฉิสุ	๖๘๒/๒๖	อุทฺธมาเปติ	๘๖๙/๑๒๓

ปทานุกรกโม	ปทุเพ/องุเก	ปทานุกรกโม	ปทุเพ/องุเก
อุชฌาเปยฺย	๘๗๐/๑๒๔	อุทฺทิกฺกชา	๖๗๗/๒๑, ๗๓๒/๖๐,
อุชฌายติ	๖๕๖/๓, ๖๗๘/๒๓	๗๕๒/๕๐, ๑๒๒๗/๒๕๖, ๑๒๓๙/๒๖๒	
อุชฌายนฺติ	๖๗๔/๑๘, ๗๐๔/๔๐,	อุทฺทิสฺสติ	๙๔๑/๑๔๘
	๗๐๙/๔๒, ๘๙๗/๑๑๓,	อุทฺทิสฺสนฺติ	๑๑๐๒/๒๑๑
	๑๐๗๒/๑๙๗, ๑๑๗๐/๒๓๙,	อุทฺทิสฺสนฺตฺ	๖๕๖/๕, ๖๗๘/๒๔,
	๑๒๐๖/๒๕๐		๗๐๙/๔๓, ๙๐๒/๑๓๕,
อุณฺณาย	๗๒๘/๖๕, ๗๓๐/๕๘		๑๐๙๖/๒๐๘, ๑๒๓๔/๒๖๐
อุฏฺฐหิตฺวา	๙๓๔/๑๔๕	อุทฺทิสฺสาเปติ	๙๔๑/๑๔๘
อุณฺหกาเล	๗๘๘/๘๘	อุทฺทิสฺส	๙๒๕/๑๔๓
อุณฺหสฺส	๑๐๙๐/๒๐๕, ๑๑๑๙/๒๑๗	อุทฺทเทส	๑๑๐๙/๒๑๔, ๑๒๒๘/
อุตฺตนิโย	๑๐๐๓/๑๗๑	อุทฺทโทสิโต	๖๗๘/๒๒
อุตฺตตรนฺติยา	๖๙๒/๓๓	อุทฺทฐํ	๙๒๖/๑๔๓
อุตฺตตราสงฺกํ	๗๓๕/๖๓, ๑๐๗๗/๑๙๙,	อุทฺทฐริตฺถํ	๙๒๕/๑๔๓
	๑๐๙๕/๒๐๗, ๑๑๒๔/๒๑๙	อุทฺทฐาโร	๙๒๖/๑๔๓
อุตฺตริภงฺเก	๗๙๗/๙๓	อุทฺทริยติ	๗๗๘/๘๔
อุตฺตริ	๗๘๔/๘๗	อุปกจฺจนกา	๘๐๐/๙๔
อุตฺตาราเนนฺติยา	๖๙๒/๓๓	อุปกณฺณเก	๘๕๒/๑๑๕
อุตฺตาราเรสิ	๖๘๘/๓๐	อุปกกฺกมิ	๑๐๖๒/๑๙๓
อุตฺตติณฺโณ	๖๘๘/๓๐	อุปกจฺจิสฺสุ	๖๘๙/๓๑
อุทก	๑๒๔๑/๒๖๔	อุปกตา	๙๕๐/๑๕๑
อุทกทนต์โปณิ	๗๐๑/๓๘,	อุปกนฺตฺวา	๘๖๔/๑๒๑
	๗๐๖/๔๑, ๑๐๐๑/๑๗๑	อุปจาร์	๖๙๒/๓๓, ๘๕๖/๑๑๘,
อุทกสาฎิกกา	๘๘๗-๘/๑๒๙		๑๐๑๐/๑๗๔, ๑๐๒๕/๑๗๙,
อุทกสฺสทฺธิกํ	๘๑๐/๙๗		๑๒๒๖/๒๕๖

ปทานุกรโม	ปทุเพ/องฺก	ปทานุกรโม	ปทุเพ/องฺก
อุปัชฌายา	๖๘๔/๒๘, ๑๐๖๙/๑๙๖, ๑๐๙๘/๒๐๙, ๑๑๑๓-๑๑๑๔/๒๑๕, ๑๑๖๐/๒๓๕	อุปสมปนฺนสนฺญา	๗๔๖/๖๙, ๘๑๘/๑๐๐, ๑๓๒/๕๒, ๙๔๕/๙๔๔/๑๔๙, ๙๙๗/๑๖๙, ๑๐๓๑/๑๘๒
อุปัฏฐปิตุถ	๑๐๒๒/๑๗๘	อุปสมปาทิต	๑๑๑๓/๒๑๕, ๑๑๔๘/๒๓๐
อุปัฏฐหิสนฺติ	๑๑๕๖/๒๓๓	อุปสมปาเทตฺวา	๑๑๑๗/๒๑๖
อุปัฏฐเหยุย	๑๑๑๓/๒๑๕	อุปสมปาเทยุย	๑๐๖๙/๑๙๖, ๑๐๙๖/๒๐๙
อุปัฏฐากุลํ	๙๐๗/๑๓๖	อุปสมปาเทสุสํมิ	๑๑๕๖/๒๓๓
อุปัฏฐาปนาย	๙๔๖/๑๔๙	อุปสํหฺรณฺติ	๖๗๔/๑๘
อุปัฏฐเจติ	๘๖๙/๑๒๓, ๙๔๑/	อุปสฺสยํ	๘๒๐/๑๐๑, ๘๒๔/๑๐๓, ๙๕๑/๑๕๒, ๙๕๒/๑๕๒, ๑๑๗๐/๒๓๙, ๑๒๒๔/๒๕๕
อุปติฏฺเฐยุย	๘๑๖/๑๐๐	อุปาทาย	๖๘๔/๒๘, ๗๐๖/๔๑
อุปทํเสติ	๑๐๓๐/๑๘๒	อุปาสก	๖๗๘/๒๒, ๗๓๘/๖๖, ๗๖๓/๗๗, ๙๒๕/๑๔๓
อุปธาวิตฺวา	๑๐๖๒/๑๙๓	อุโปสฺถปฺจุณฺกํ	๑๐๕๙/๑๙๒
อุปนิกฺขิปี	๖๙๔/๓๔, ๑๐๓๓/๑๘๓	อุโปสถํ	๑๐๕๘/๑๙๒
อุปนิกฺขิปีตฺวา	๑๐๐๒/๑๗๑	อุปฺปนฺนํ	๑๑๑๙/๒๑๗
อุปเนตพฺพิ	๗๖๑/๗๗, ๗๖๖/๗๙	อุปฺปาเทติ	๑๑๖๐/๒๓๕
อุปเนติ	๗๖๗/๗๙	อุปฺพณฺทียมาณา	๘๘๓/๑๒๘, ๑๒๒๔/๒๕๕
อุปปชฺชามิ	๘๗๔/๑๒๕	อุปฺพณฺเทสุํ	๘๘๓/๑๒๘
อุปโภกปริโภกํ	๘๓๐/๑๐๖		
อุปฺริชาณฺมณฺทลํ	๖๕๘/๖		
อุปสงฺกมิตฺวา	๙๒๐/๑๔๑, ๑๑๒๔/๒๑๙		
อุปสมปนฺน	๖๕๘/๖, ๗๒๓/๕๒, ๗๔๖/๖๙, ๘๑๘/๑๐๐, ๘๗๑/๑๒๔, ๘๗๒/๑๒๔, ๙๐๔/๑๓๕, ๙๓๔/๑๔๕, ๙๙๗/๑๖๙		

ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺก	ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺก
อุปฺปลปตฺต	๘๐๔/๔๕, ๘๐๘/๔๗	อุสฺสูกุํ	๘๙๒/๑๓๑, ๙๔๖/๑๔๙,
อุพฺพพาพฺพ	๙๕๐/๑๕๑, ๙๗๒/๑๖๑, ๑๐๒๘/๑๘๐		๙๙๔/๑๖๘, ๙๙๖/๑๖๙, ๑๑๕๐/๒๓๑, ๑๑๕๔/๒๓๒, ๑๑๕๖/๒๓๔
อุพฺพภกฺขกํ	๖๕๙/๗, ๖๗๖/๑๙	อุสฺสยฺยวาทิกา	๖๗๘/๒๔
อุพฺพชาณฺณมณฺฑลํ	๖๕๗/๕, ๖๕๘/๖, ๑๐๖๔/๑๙๔	อุพฺพารสมฺภาวิตา	๙๔๑/๑๔๘, ๙๕๐/๑๕๑
อุพฺพภนาภิ	๑๒๒๖/๒๕๖	[อุ]	
อุภโตอนวสฺสุตฺตา	๗๐๓/๓๙		
อุภโตอวสฺสุตฺเต	๖๕๙/๗		
อุภโตสงฺฆ	๖๕๘/๖, ๗๓๒/๖๐, ๙๒๕/๑๔๓, ๑๐๕๑/๑๙๐		
อุโภ	๘๘๓/๑๒๘		
อุมฺมตฺติกาย	๖๖๓/๙, ๗๐๓/๓๙, ๙๐๑/๑๓๔, ๙๒๔/๑๔๒, ๑๐๒๗/๑๘๐, ๑๐๙๔/๒๐๖, ๑๑๕๗/๒๓๔	อุณฺนกอหุทฺตเตยฺยกํสปรมํ	๗๙๒/๙๐
อุมฺมทฺทาเปติ	๑๒๐๘/๒๕๐	อุณฺนกอหุทฺตเตยฺยกํเส	๗๙๑/๙๐
อุมฺมทฺทาเปนฺติ	๑๒๑๐/๒๕๑	อุณฺนกจตุกกํสปรมํ	๗๘๗/๘๘
อุมฺมทฺทาเปยฺย	๑๒๐๗/๒๕๐, ๑๒๑๐/๒๕๑	อุณฺนกจตุกกํเส	๗๘๖/๘๗
อุมฺมุกํ	๘๒๔/๑๐๓	อุณฺนกทวํกุลปพฺพปรมํ	๘๑๔/๙๙
อุยฺยาน	๙๗๗-๙๗๘/๑๖๒-๑๖๓	อุณฺนกทวํกุลปพฺเพ	๘๑๓/๙๙
อุยฺโยเชติ	๗๐๖/๔๑, ๘๕๐/๑๑๔	อุณฺนกสณฺญา	๗๘๖/๘๗, ๘๑๓/๙๙
อุยฺโยเชยฺย	๘๕๑/๑๑๕	อุณฺนกํ	๘๙๑/๑๓๐
อุสฺสโว	๗๙๓/๙๑	อุณฺนทวาทสวสฺสํ	๑๐๙๐/๒๐๔, ๑๐๙๒/๒๐๕, ๑๑๓๖/๒๒๕
		อุณฺนวิสฺติวสฺส	๑๑๑๙/๒๑๗, ๑๑๒๒/๒๑๘
		[เอ]	
		เอกกมฺมํ	๖๕๘/๗, ๖๖๖/๑๓, ๖๗๖/๒๐, ๑๐๕๖/๑๙๑

ปทานุยกโม	ปพฺพเพ/องฺก	ปทานุยกโม	ปพฺพเพ/องฺก
เอกจีวรา	๑๐๒๑/๑๗๗	[โอ]	
เอกติตฺเถ	๗๙๘/๙๔, ๘๘๓/๑๒๗	โอกาส	๖๕๖/๒, ๘๔๔/๑๑๑,
เอกโตวสุสฺสเต	๖๖๐/๗, ๗๐๑/๓๙		๘๕๖/๑๑๗, ๘๖๑/๑๒๐
เอกตุฏฺฐณปาปฺรณสญฺญา	๙๓๙/๑๔๗	โอฏฺกนุตฺตมตฺเต	๖๗๖/๒๐
เอกตุฏฺฐณปาปฺรณา	๙๓๖/๑๔๖	โอฏฺกมฺนุติยา	๑๒๒๖/๒๕๖
เอกนฺตริกํ	๑๑๗๓/๒๓๙	โอคฺคเต	๘๔๐/๑๐๙
เอกปาปฺรณ	๙๓๙/๑๔๗	โอตาเปนฺติ	๘๙๗/๑๓๓
เอกภิกฺขุณียา	๗๓๕/๖๔, ๗๖๕/๗๘,	โอตุฏฺฐติ	๑๒๔๑/๒๖๕
	๑๐๓๕/๑๘๔	โอตุฏฺฐาเปตฺวา	๑๐๒๘/๑๘๑
เอกมฺนุตฺติ	๖๘๙/๓๑, ๘๐๖/๙๖,	โอทโก	๑๒๓๗/๒๖๑
	๑๐๒๒/๑๗๘	โอทโน	๗๐๑/๓๘, ๑๐๐๑/๑๗๑
เอกํสิ	๗๓๕/๖๓, ๑๐๗๗/๑๙๙,	โอมโก	๗๓๕/๖๓
	๑๐๘๔/๒๐๒, ๑๐๙๕/๒๐๗,	โอลมพฺนฺตา	๑๒๔๐/๒๖๔
	๑๑๒๔/๒๑๙	โอโลเกตฺวา	๘๒๗/๑๐๔
เอกาทสฺมาเส	๗๔๐/๖๗	โอวทฺนฺติ	๑๐๕๔/๑๙๑
เอกิกา	๖๘๗/๒๙, ๖๙๐/๓๒	โอวรกํ	๘๐๒/๙๕
เอกนฺทริยํ	๙๖๙/๑๖๐	โอวาท	๑๐๔๖/๑๘๘, ๑๐๔๘/๑๘๙,
เอกฺกฺทฺเทโส	๖๕๘/๗, ๖๖๖/๑๓,		๑๐๕๔/๑๙๑, ๑๑๐๙/๒๑๔
	๖๗๖/๒๐, ๑๐๕๖/๑๙๑	โอวาทุสสงฺกมฺนํ	๑๐๕๙/๑๙๒
เอเกเนกา	๘๓๘/๑๐๙, ๘๕๑/๑๑๕	โอสาเรยฺย	๖๙๕/๓๖
เอรณฺทเตลฺลํ	๑๒๓๗/๒๖๑	โอสาเรสฺสติ	๖๙๔/๓๕
เอวํสทฺทา	๗๓๐/๕๘	โอหิยฺสฺสติ	๖๙๐/๓๒
เอวํสิโลกา	๗๓๐/๕๘	โอหิณา	๖๙๐/๓๒
เอวาจารา	๗๓๐/๕๘	โอหิเยยฺย	๖๙๑/๓๒

ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺก	ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺก
[ก]		กปฺปกตํ	๖๘๖/๒๙
กกุขลา	๖๖๗/๑๓	กปฺปติ	๘๑๕/๙๙, ๑๒๓๑/๒๕๓,
กกุญฺ	๘๒๒/๑๐๒		๑๒๓๗/๒๖๑
กจวรี	๘๒๖/๑๐๔	กปฺปาสิกํ	๙๘๘/๑๖๖
กจุจิ	๖๗๗/๒๑, ๖๘๗/๒๙,	กปฺปิยํ	๑๐๗๗/๑๙๘,
	๗๙๒/๙๐, ๑๒๒๙/๒๕๘		๑๐๙๕/๒๐๖, ๑๑๐๑/๒๑๐,
กฏาเห	๘๒๔/๑๐๓		๑๑๑๑/๒๑๔, ๑๑๒๔/๒๑๙
กฏิสฺสฺสฺสํ	๑๑๙๓/๒๔๖	กปฺปฺ	๖๗๖/๑๙
กฏิกานํ	๑๐๙๐/๒๐๕, ๑๑๑๙/๒๑๗	กปฺเปติ	๙๔๑/๑๔๘
กฏปค	๑๑๙๒/๒๔๕, ๑๑๙๖/๒๔๗	กปฺเปนฺติ	๗๒๓/๕๒
กฏจฺมยํ	๘๐๘/๙๗	กมฺพลํ	๗๘๓/๘๖, ๙๘๘/๑๖๖
กจิณ	๗๓๘/๖๖, ๙๒๒/๑๔๒	กมฺม	๖๕๘/๖, ๖๙๔/๓๔, ๑๐๓๓/๑๘๓
กจิณฺทฺวารทิวสํ	๙๒๒/๑๔๒	กมฺมกโร	๖๘๐/๒๔
กณฺณกิตานิ	๘๙๗/๑๓๓	กมฺมการกสงฺฆํ	๖๙๖/๓๖
กตํ	๘๙๐/๑๓๐, ๙๗๗/๑๖๒	กมฺมโทสํ	๖๙๔/๓๙, ๑๐๓๓/๑๘๓
กตฺตูกาม	๖๕๖/๑, ๙๔๕/๑๔๙	กมฺมวาจาปริโยสานเ	๖๗๑/๑๖,
กถา	๘๑๐/๙๗, ๑๐๗๗/๑๙๘		๖๘๔/๒๘, ๖๙๖/๓๖,
กเถติ	๘๑๕/๙๙		๗๑๒/๔๖, ๗๑๘/๕๐ -อาทิ
กนฺตติ	๙๘๘/๑๖๖	กมฺมวาจาหิ	๖๗๑/๑๖, ๖๘๔/๒๘,
กนฺตนฺติ	๙๘๖/๑๖๖		๖๙๖/๓๖, ๗๑๒/๔๖,
กนฺติตฺตฺตํ	๙๘๙/๑๖๖		๗๑๘/๕๐ -อาทิ
กนฺติสฺสนฺติ	๙๘๖/๑๖๖	กมฺมวิปฺตฺติ	๑๐๓๓/๑๘๓
กนฺตฺเตยฺย	๙๘๗-๙๘๘/๑๖๖	กมฺมสมฺปตฺติ	๖๙๔/๓๕, ๑๐๓๓/๑๘๓
กปฺป	๖๘๓/๒๗, ๖๘๔/๒๘	กยิรฺมานเ	๗๒๓/๕๒

ปทานุกกโม	ปทุเพ/องเก	ปทานุกกโม	ปทุเพ/องเก
กเยน	๗๔๘/๗๑	กายสัสสุคัม	๖๕๖/๓, ๖๗๖/๑๙
กรณีย	๖๘๒/๒๖, ๖๙๔/๓๔, ๘๓๗/๑๐๘, ๑๐๓๓/๑๘๓	กายิกวาจสิเกน	๗๒๓/๕๒, ๘๕๗/๑๕๕, ๑๑๖๐/๒๓๕
กรรมรานีโต	๖๘๐/๒๔	กาเยน	๑๐๐๑/๑๗๑
กิริยสาม	๙๒๒/๑๔๒	การกสงฆ์	๖๙๕/๓๕
กิริยสามิ	๑๒๔๑/๒๖๕	การยมานาย	๘๘๘/๑๒๙
กเรย	๙๙๕/๑๖๘	การาปีโต	๙๒๕/๑๔๓
กโรถ	๑๑๐๑/๒๑๐, ๑๑๓๐/๒๒๒	การาเปติ	๘๘๙/๑๓๐
กโรนุติ	๑๑๔๙/๒๓๐	กาเรตพัพ	๘๘๘/๑๒๙
กโรนุติ	๗๓๓/๖๒, ๑๐๒๑/๑๗๗	กาลกต	๖๖๖/๑๒, ๖๗๘/๒๒, ๖๙๓/๓๔, ๑๐๔๙/๑๘๙
กลนุทกนิวาเป	๘๓๓/๑๐๗, ๙๖๙/๑๖๐, ๑๑๖๖/๒๓๗	กาลกตา	๑๐๒๘/๑๘๐
กลหการิกา	๖๙๔/๓๔, ๙๕๔/๑๕๔, ๑๐๓๓/๑๘๓	กาลจีวร	๗๓๘/๖๖, ๗๕๐/๖๗
กลโห	๖๖๗/๑๓	กาลจีวรสมญา	๗๔๑/๖๗
กวางุพทุโร	๙๕๒/๑๕๒, ๑๐๑๐/๑๗๔	กาเล	๗๕๐/๖๗
กวางฺเณ	๘๔๔/๑๑๑	กิจจาริกรรม	๗๑๗/๔๘
กหาปณสุส	๗๔๘/๗๐	กิตติสทุเทน	๗๒๓/๕๒
กสาวโฏ	๑๐๒๘/๑๘๑	กิลยชจตุต	๑๑๘๑/๒๔๒
กามโมคินีโย	๗๙๘/๙๔, ๙๓๖/๑๔๖, ๙๘๒/๑๖๔, ๑๑๗๘/๒๔๑, ๑๑๘๔/๒๔๓, ๑๒๔๐/๒๖๓	กิลยเชน	๘๔๘/๑๑๓
กามว	๘๘๓/๑๒๘	กิลมนุติ	๗๖๘/๗๙
กายปฏิพทุเรน	๑๐๐๑/๑๗๑	กิปิตุ	๙๗๙/๑๖๓
		กุกุกุจายนุตา	๑๒๒๙/๒๕๘, ๑๒๓๕/๒๖๐
		กุกุกุจายนุติ	๑๒๔๑/๒๖๕

ปทานุยกโม	ปพฺพេ/องฺเก	ปทานุยกโม	ปพฺพេ/องฺเก
ขียติ	๖๕๖/๔, ๖๗๘/๒๓, ๑๑๔๙/๒๓๐	คณฺหฺนุติ	๗๓๗/๖๕
ขียนธมฺมํ	๑๑๔๖/๒๓๐	คณฺหาติ	๗๓๕/๖๓
ขียนฺติ	๖๗๔/๑๘, ๗๐๔/๔๐, ๗๐๙/๔๒, ๑๐๒๘/๑๘๑, ๑๐๗๒/๑๙๗, ๑๑๗๐/๒๓๙, ๑๑๙๐/๒๔๕	คณฺธพาธิปฺพุพฺ	๖๖๘/๑๓
ขีริ	๑๒๓๔/๒๕๙	คณฺตุํ	๑๑๘๕/๒๔๔
ขุทฺทเก	๙๖๙/๑๖๐	คณฺธวณฺณเกณ	๑๑๙๘/๒๔๗
เขตฺตปาโล	๗๙๓/๙๑	คณฺธวาสิตกํ	๑๒๐๔/๒๔๙
เขตฺตมรียาเท	๘๓๒/๑๐๖	คณฺโธ	๑๒๐๐/๒๔๘
เขตฺตํ	๗๙๓/๙๑	คพฺภินี	๖๖๔/๑๐, ๑๐๖๗/๑๙๕
เขเม	๙๖๔/๑๕๘	คพฺภินีสญฺญา	๑๐๗๐/๑๙๖
เขฬํ	๑๒๔๑/๒๖๕	คมิสฺสาม	๑๐๕๔/๑๙๑
โขมํ	๗๘๘/๘๘, ๙๘๘/๑๖๖	คมิสฺสามิ	๖๕๖/๒
[ค]		ครุคฺคพฺภา	๑๐๖๗/๑๙๕
คจฺฉ	๖๕๖/๒	ครุฑมฺมา	๑๐๕๖/๑๙๑
คจฺฉติ	๘๐๖/๙๖	ครุปาปฺรุณํ	๗๘๔/๘๗
คจฺฉนฺติ	๖๗๔/๑๘	คเวสนฺโต	๖๘๒/๒๖, ๖๘๙/๓๑
คจฺฉนฺตี	๙๘๑/๑๖๔	คหณํ	๖๕๗/๕
คจฺฉนฺตย	๗๑๗/๔๘	คหปติ	๖๘๐/๒๔, ๙๕๗/๑๕๕
คณ	๖๖๔/๑๑, ๖๙๑/๓๒, ๗๓๕/๖๓ - อาทิ	คหปติปฺตฺโต	๖๘๐/๒๔, ๙๕๗/๑๕๕
คณฺหา	๑๐๖๒/๑๙๓	คหิตมตฺตํ	๖๕๘/๖
		คาม	๙๐๒/๑๓๕, ๙๖๓/๑๕๘
		คามก	๖๘๗/๒๙, ๘๓๘/๑๐๘, ๑๐๓๓/๑๘๓
		คามกาวาเส	๗๓๘/๖๕, ๑๐๒๑/๑๗๗, ๑๐๔๖/๑๘๘

ปทานุกรกโม	ปพเพ/องุเก	ปทานุกรกโม	ปพเพ/องุเก
คามนุตร	๖๘๗/๒๙, ๙๖๓/๑๕๘	คุดตตถาย	๑๐๑๖/๑๗๖
คายนุติ	๘๓๗/๑๐๘	คฤกฏาหิ	๘๒๔/๑๐๓
การยห	๗๓๒/๖๑, ๑๒๒๘/๒๕๗, ๑๒๓๔/๒๖๐	คฤโถ	๘๒๖/๑๐๔
คิรคคสมชโซ	๘๓๓/๑๐๗	เคหสิตกถิ	๘๑๕/๙๙
คิลานปจุนิกา	๑๒๒๙/๒๕๘, ๑๒๓๕/๒๖๐	โคขีร	๑๒๓๗/๒๖๑
คิลานสมญา	๑๑๘๒/๒๔๓, ๑๒๓๒/๒๕๙	โคธโม	๘๒๒/๑๐๒
		โคสปปิ	๑๒๓๑/๒๕๘
		[ฆ]	
คิลานา	๗๔๘/๗๐, ๘๕๘/๑๑๘, ๙๐๑/๑๓๔, ๙๔๙/๑๕๑, ๑๐๒๗/๑๘๐, ๑๑๑๐/๒๑๔, ๑๑๑๔/๒๑๕, ๑๑๗๙/๒๔๒, ๑๑๘๑/๒๔๒, ๑๒๒๗/๒๕๖, ๑๒๓๓/๒๕๙, ๑๒๔๐/๒๖๔	ฆมฺมฏฐิ	๖๘๙/๓๑
กิริกค	๑๐๙๐/๒๐๔, ๑๐๙๒/๒๐๕, ๑๐๙๕/๒๐๖, ๑๐๙๕/๒๐๖	ฆร	๗๔๘/๗๐, ๘๕๕/๑๑๖, ๘๖๔/๑๒๑, ๙๐๗/๑๓๖
กิริณี	๗๙๘/๙๔, ๙๓๖/๑๔๖, ๙๘๒/๑๖๔, ๑๑๗๘/๒๔๑, ๑๑๘๔/๒๔๓, ๑๒๑๐/๒๕๑, ๑๒๑๒/๒๕๒, ๑๒๔๐/๒๖๓	ฆาตาเปสฺสนุติ	๖๗๘/๒๓
กิริเวยยาวจจ	๙๙๐/๑๖๗	ฆาเตตฺถกโม	๖๘๒/๒๖
กิตติ	๘๓๓/๑๐๗	ฆาเตม	๑๐๒๘/๑๘๐
กิริวโค	๑๑๙๖/๒๔๗	ฆาเตสฺสามิ	๖๘๒/๒๖
		[จ]	
		จกฺกมฺติ	๙๔๑/๑๔๘
		จจุจริ	๘๕๒/๑๑๕
		จณฺหิ	๑๑๕๘/๒๓๔, ๑๑๖๐/๒๓๕
		จณฺหิภิกขา	๑๐๓๓/๑๘๓
		จณฺโห	๑๐๔๒/๑๘๗
		จตุกกัมสปรมิ	๗๘๔/๘๗

ปทานุกรกโม	ปพฺพ/องฺก	ปทานุกรกโม	ปพฺพ/องฺก
จตุภาคี	๗๓๕/๖๓	จีวรลาภี	๕๐๗/๑๓๗
จตุหปญจาหา	๘๙๓/๑๓๑	จีวรวิภังค	๕๑๒/๑๓๘, ๕๑๓/๑๓๙
จรติ	๑๐๗๒/๑๙๗	จีวรสงุมณีนัย	๕๐๓/๑๓๕
จรตุ	๖๘๒/๒๖	จุตา	๖๖๖/๑๒
จริสฺสณ	๘๘๓/๑๒๘	เจจุจ	๕๔๓/๑๔๘
จริสฺสามิ	๗๐๙/๔๓	เจตาปีติ	๗๖๕/๗๘
จลกานิ	๘๒๖/๑๐๔	เจตาเปตพฺพ	๗๘๔/๘๗
จวตุ	๘๗๔/๑๒๕	เจตาเปติ	๗๖๕/๗๘
จวามิ	๘๗๔/๑๒๕	เจตาเปตูกามสฺส	๗๘๗/๘๘
จาตุทฺทสิโก	๑๐๖๐/๑๙๒	เจตาเปตฺวา	๗๕๔/๗๔, ๗๕๕/๗๕,
จาปฺลสฺสณ	๗๙๗/๙๓		๗๕๘/๗๕, ๗๖๓/๗๗
จาริกั	๑๐๐๘/๑๗๓	เจตาเปนฺติ	๗๖๓/๗๘
จิภฺขลฺโล	๑๐๔๒/๑๘๗	เจตาเปนฺติยา	๗๘๔/๘๗
จิณฺณมานตฺตา	๗๓๒/๖๑	เจตาเปยฺย	๗๕๔/๗๔, ๗๖๔/๗๘
จิตฺตฺรูป	๖๙๙/๓๗	เจตาเปสฺสนฺติ	๗๕๓/๗๔, ๗๖๓/๗๗
จิตฺตาคาร	๙๗๗/๑๖๒	เจติยปฺุชาย	๕๙๓/๑๖๗
จิราจิริ	๘๐๖/๙๖	โจเทศฺส	๖๖๖/๑๒
จีวร	๗๓๘/๖๖, ๘๙๗/๑๓๓,	โจรี	๖๘๔/๒๗,
	๑๐๒๑/๑๗๗, ๑๐๖๙/๑๙๖,		๖๘๕/๒๘, ๘๗๔/๑๒๕
	๑๐๗๔/๑๙๗, ๑๑๒๑/๒๑๘	โจรีสณฺญา	๖๘๕/๒๘
จีวรกาลสมย	๙๒๐/๑๔๑, ๙๒๓/๑๔๒		
จีวรตฺถาย	๗๕๘/๗๕, ๗๖๓/๗๗		
จีวรทฺส	๘๙๒/๑๓๑		
จีวรปจฺจาสา	๙๒๐/๑๔๑		

[ณ]

ฉทฺททาเปยฺย	๘๒๕-๘๒๖/๑๐๓-๑๐๔
ฉทฺทเพนฺตี	๘๒๔/๑๐๓

ปทานุกรกโม	ปทุเพ/องุเก	ปทานุกรกโม	ปทุเพ/องุเก
นทุเทยย	๘๒๕-๘๒๖/๑๐๓-๑๐๔	ชนกา	๑๑๖๔/๒๓๖
นทุเทสิ	๘๐๖/๙๖	ชนปทจาริก	๘๙๗/๑๓๓
นตุต	๑๑๘๑/๒๔๒	ชนปเทศุ	๖๘๙/๓๑, ๖๙๐/๓๒,
นตุตูปาหน	๑๑๘๑/๒๔๒, ๑๑๗๘/๒๔๑		๘๖๔/๑๒๐
นทุทก	๗๕๘/๗๕, ๗๖๓/๗๗	ชนปิสสุติ	๘๕๐/๑๑๔
นทุทคามินิโย	๗๑๕/๔๗	ชนปเปติ	๘๕๐/๑๑๔
นทุทา	๗๑๗/๔๘, ๑๑๔๙/๒๓๐	ชนปเปย	๘๕๑/๑๑๕
นพพฤคิยา	๖๗๔/๑๘, ๗๙๘/๙๔, ๘๓๓/๑๐๗, ๘๘๗/๑๒๙, ๑๑๗๘/๒๔๑, ๑๑๘๔/๒๔๓, ๑๑๙๘/๒๔๗, ๑๒๒๘/๒๕๗, ๑๒๓๔/๒๕๙	ชนานติ	๖๙๔/๑, ๑๐๓๓/๑๘๓, ๑๐๗๗/๑๙๘, ๑๐๙๕/๒๐๖
นพพฤคิยาน	๑๐๒๘/๑๘๐	ชนานติ	๗๐๓/๓๙, ๗๐๘/๔๒, ๙๔๓/๑๔๘
นมาย	๑๒๑๖/๒๕๓	ชนาน	๖๖๔-๖๖๖/๑๑-๑๒, ๖๘๓/๒๗
นสฏจิสตา	๑๒๒๗/๒๕๖	ชนานาติ	๖๖๖/๑๑, ๖๗๘/๒๓, ๖๘๔/๒๗
นาเทติ	๖๖๔/๑๐	ชนานาถ	๑๑๐๑/๒๑๐, ๑๑๓๐/๒๒๒
นินเน	๑๑๙๐/๒๔๕	ชนานาม	๖๙๔/๓๕
นุปน	๖๕๗/๕	ชนานาหิ	๖๘๒/๒๖, ๙๒๐/๑๔๑
เนทนก	๘๘๘/๑๒๙	ชนานิตวา	๖๙๘/๓๗, ๗๕๘/๗๕
		ชนานิตุ	๖๕๖/๒
		ชนานุมณทล	๑๒๔๐/๒๖๔
		ชนาเนยยุ	๖๕๖/๒
		ชนาيمانา	๗๙๓/๙๒
[ข]			
ชตุมฏจเกน	๘๐๖/๙๖		
ชตุมย	๘๐๘/๙๗		

ปทานุกรโม	ปพฺพេ/องฺเก	ปทานุกรโม	ปพฺพេ/องฺเก
ชัมภุญาย	๑๐๙๐/๒๐๕, ๑๑๑๙/๒๑๗	[จ]	
ชัณฺเณ	๘๘๓/๑๒๘	จเปตฺวา	๗๖๕/๗๘, ๑๐๐๑/๑๗๑
ชินฺสาสนเนน	๖๗๐/๑๕, ๖๙๖/๓๖	จานารเหน	๖๕๘/๖
ชีวติ	๑๐๒๘/๑๘๑	จانهิ	๑๐๕๑-๑๐๕๒/๑๙๐
ชีว	๙๖๙/๑๖๐	จิตา	๘๓๖/๑๐๘
ชีวิตนฺตรายํ	๖๖๗/๑๓	จิตฺกาส	๘๓๗/๑๐๘, ๙๖๓/๑๕๘
ชีวิตํ	๗๒๓/๕๒		
	[ณ]	[ท]	
ฉาเปตฺวา	๑๐๒๘/๑๘๐	ทํสมกสฺวาตาทปสฺสึสฺสปสมฺพสุสฺสานํ	
ฉาเปสฺสามิ	๘๒๔/๑๐๓		๑๐๙๐/๒๐๕, ๑๑๑๙/๒๑๗
	[ณ]	[ต]	
ณฺตฺติ	๖๗๑/๑๖, ๖๘๔/๒๘, ๖๙๖/๓๖, ๗๑๒/๔๕, ๗๑๘/๔๙ -อาทิ	ตตฺรฺปายาย	๖๕๖/๑
ณฺตฺติจตุตฺเถน	๖๕๘/๖	ตทฺนฺจฺจวิกํ	๗๙๓/๙๒
ณฺตฺติทฺติเยน	๑๐๘๗/๒๐๓, ๑๑๐๔/๒๑๒, ๑๑๔๓/๒๒๘	ตทฺนฺโลมิกํ	๗๙๓/๙๒
ณฺตฺก	๗๙๒/๙๐, ๘๓๘/๑๐๘, ๑๒๓๓/๒๕๙	ตทฺปิยํ	๗๓๕/๖๓
ณฺตฺตา	๖๘๔/๒๗	ตริตพฺพา	๖๘๘/๓๐
ณฺตฺติกุล	๖๘๗/๒๙, ๑๐๓๗/๑๘๕	ตฺรฺณฺปพฺพชิตา	๖๕๖/๑
ณฺตฺเตตฺทํ	๖๗๐/๑๕, ๗๑๑/๔๕, ๘๒๕/๑๔๓, ๑๐๙๕/๒๐๗	ตฺรฺโณ	๖๖๔/๑๐
		ตลฆาตกํ	๘๐๒/๙๕
		ตฺขนฺตฺติกา	๖๗๐/๑๕
		ตฺทิกฺกา	๖๗๐/๑๕
		ตฺรฺจิกา	๖๗๐/๑๕
		ตาเรตฺตํ	๖๘๘/๓๐

หมดอายุ 26/05/2566

ปทานุกรโม	ปพเพ/องฺก	ปทานุกรโม	ปพเพ/องฺก
	[ท]	ทาทูกาโม	๙๒๕/๑๔๓
ทกฺขา	๖๕๖/๑	ทาทู	๙๒๐/๑๔๑
ทณฺหาเปสฺสุ	๖๗๘/๒๓	ทานํ	๖๗๘/๑๑๒๕/๒๒๐
ทณฺทิต	๖๗๘/๒๓	ทายกา	๗๗๗/๘๔
ทเทยฺย	๗๔๕/๖๙,	ทารุกฺกุโ	๘๒๖/๑๐๔
	๑๐๙๖/๒๐๗	ทารุปาการ	๘๒๖/๑๐๔
ทเทยฺยํ	๗๓๕/๖๔, ๗๔๕/๖๙	ทาสี	๘๕๔/๑๑๖
ทริ	๑๒๓๔/๒๕๙,	ทาส	๖๘๐/๒๔
	๑๒๓๗/๒๖๑	ทิจฺจ	๖๗๘/๒๓,
ทยุหฺติ	๙๐๗/๑๓๖,		๖๘๒/๒๖, ๑๐๕๑/๑๙๐
	๑๐๐๘/๑๗๓	ทิจฺจธมฺมิกานํ	๖๕๖/๕
ทสฺสหาปณฺณกํ	๗๙๐/๘๙	ทินฺน	๖๗๘/๒๓, ๗๖๕/๓๘,
ทสฺสิกาปทิกา	๑๒๑๒/๒๕๒		๑๐๘๑/๒๐๐, ๑๐๙๖/๒๐๘,
ทสฺสนาย	๘๓๓/๑๐๗, ๙๗๗/๑๖๒		๑๑๒๗/๒๒๑
ทสฺสนียา	๖๕๖/๑, ๖๘๙/๓๑,	ทิสฺสติ	๙๖๓/๑๕๘
	๖๙๙/๓๗, ๗๐๔/๓๙	ทิมฺโส	๘๘๘/๑๒๙
ทสฺสนุปจาร	๖๙๒/๓๓, ๘๓๖/๑๐๘,	ทุกฺกุ	๖๕๙-๖๖๒/๗-๙,
	๘๕๒/๑๑๕, ๙๘๐/๑๖๔		๖๗๐-๖๗๑/๑๕-๑๖,
ทสฺสเนน	๖๘๙/๓๑		๖๗๒/๑๗, ๖๗๖/๒๐ - อาทิ
ทสฺสาม	๙๒๒/๑๔๒	ทุกฺกํ	๘๙๒/๑๓๐-๑๓๑
ทสฺเสสิ	๗๔๓/๖๘,	ทุกฺข	๗๑๐/๔๓, ๑๐๙๐/๒๐๔-๒๐๕,
	๑๑๕๐/๒๓๑		๑๑๑๙/๒๑๗, ๑๑๖๐/๒๓๕
ทหรานํ	๘๘๓/๑๒๘	ทุกฺขิตํ	๙๔๖/๑๕๐
ทาดพฺพา	๑๑๒๔/๒๑๙	ทุกฺกนโร	๘๑๐/๙๗

ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺเก	ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺเก
ทุคฺคหิเตน	๘๖๙/๑๒๓	เทถ	๑๑๓๐/๒๒๒
ทุจฺโจพา	๗๓๘/๖๖	เทนฺติ	๖๙๙/๓๗, ๗๐๔/๔๐
ทุตฺติยา	๘๕๓/๑๑๖	เทยฺยธมฺม	๙๐๗/๑๓๖
ทุตฺติยิกา	๖๙๒/๓๓, ๖๙๓/๓๔, ๘๕๑/๑๑๕, ๙๗๖/๑๖๒, ๑๐๕๗/๑๙๑, ๑๑๑๘/๒๑๖	เทโว	๖๘๒/๒๖
ทุทฺฐสโก	๘๒๒/๑๐๒	เทเสตพฺพ	๘๘๙/๑๓๐
ทุปฺโปสตาย	๖๕๖/๔	ทวงฺกุลปพฺพปรม	๘๑๑-๘๑๒/๙๘
ทุพฺพลจิวรปจฺจาสา	๙๒๐/๑๔๑	ทฺวาทสวสฺสา	๑๐๙๐/๒๐๕
ทุพฺพลจิวรสนฺญา	๙๒๓/๑๔๒	ทฺวารวฺจฺจเน	๘๒๐/๑๐๑
ทุพฺพลจิวเร	๙๒๓/๑๔๒	ทฺเวธา	๖๗๑/๑๖
ทุพฺพลยา	๒๒๗/	โทสคามินิโย	๗๑๕/๔๗
ทุพฺภรตา	๖๕๖/๔, ๑๐๙๖/๒๐๘, ๑๑๐๒/๒๑๑, ๑๑๒๕/๒๒๐	โทสา	๑๑๔๙/๑๓๐
ทุมฺมงฺกฺน	๖๕๖/๕	[๖]	
ทฺรากลตาน	๑๑๑๙/๒๑๗	ธนฺกิกิโต	๖๘๐/๒๔
ทฺรุตฺตาน	๑๐๓๐/๑๑๑๙/๒๑๗	ธเนน	๑๒๓๓/๒๕๙
ทฺสฺสิปฺพิต	๘๙๒/๑๓๐	ธมฺเม	๖๙๔/๓๕, ๗๑๐/๔๔, ๗๙๒/๑๐๗๗/๑๙๘-๑๙๙, ๑๑๖๐/๒๓๕, ๑๒๒๗/๒๕๖
ทฺต	๙๕๐/๑๕๑	ธมฺมกมฺม	๖๙๗/๓๖
ทฺปฐาริเตน	๘๖๙/๑๒๓	ธมฺมกมฺมสนฺญา	๖๗๒/๑๗, ๖๙๗/๓๖, ๗๑๓/๔๖, ๗๒๕/๕๔, ๗๓๑/๖๐, ๑๐๙๙/๒๐๙, ๙๕๙/๑๕๖, ๑๐๘๑/๑๑๒๘/๒๒๑
ทฺเสตฺถ	๑๐๖๒/๑๙๓		
ทฺเสนฺติ	๙๖๑/๑๕๗		
ทฺเสสิ	๖๘๘/๓๐		
เทติ	๙๑๖/๑๓๙, ๑๑๒๕/๒๒๐		

ប្រាសាទ	ប្រភេទ/ឈ្មោះ	ប្រាសាទ	ប្រភេទ/ឈ្មោះ
ធម្មបទប្រាសាទ	៨៧៨/១២៦, ១០៣២/១៨២	ធម្មបទប្រាសាទ	៨៦៣/១២០
ធម្មបទប្រាសាទ	៩១៤/១៣៩, ៩៣០/១៤៤	ធម្មបទប្រាសាទ	៦៥៦/៥
ធម្មបទប្រាសាទ	៩១១/១៣៨	ធម្មបទប្រាសាទ	៩៩២/១៦៧
ធម្មបទប្រាសាទ	៨១០/៩៧	ធម្មបទប្រាសាទ	៨១២/៩៨
ធម្មបទប្រាសាទ	៧៧៨/៨៤, ៨៨៣/១២៨, ៩២៥/១៤៣, ១០៧៧/១៩៨	ធម្មបទប្រាសាទ	៨១២/៩៨
ធម្មបទប្រាសាទ	១០៧៤/១៩៧	ធម្មបទប្រាសាទ	១០៦៣/១៩៣
ធម្មបទប្រាសាទ	១០១៦/១៧៦	ធម្មបទប្រាសាទ	៨០៦/៩៦
ធម្មបទប្រាសាទ	៦៧១/១៦, ៧១២/៤៦, ៩២៦/១៤៣, ១០៩៦/២០៨, ១១០២/២១១, ១១២៥/២២០, ១២៣៨/២៦២	ធម្មបទប្រាសាទ	[៧]
ធម្មបទប្រាសាទ	១១៨២/២៤២	ធម្មបទប្រាសាទ	៦៧១/១៦, ៧១២/៤៥, ៩៥៨/១៥៦, ១០៩៦/២០៨, ១១២៥/២២០
ធម្មបទប្រាសាទ	៨០៦/៩៦	ធម្មបទប្រាសាទ	៨២០/១០១
ធម្មបទប្រាសាទ	៩០៣/១៣៥, ១១៧៨/២៤២, ១១៩១/២៤៥	ធម្មបទប្រាសាទ	៧៩៨/៩៤, ៨៨៣/១២៧
ធម្មបទប្រាសាទ	៨៨៧/១២៩	ធម្មបទប្រាសាទ	៨៣៧/១០៨
ធម្មបទប្រាសាទ	១១៩០/២៤៤	ធម្មបទប្រាសាទ	៨៣៣/១០៧
ធម្មបទប្រាសាទ	៧៩៣/៩២	ធម្មបទប្រាសាទ	៦៦៧/១៣
ធម្មបទប្រាសាទ	៩៦១/១៥៧	ធម្មបទប្រាសាទ	៩១៦/១៣៩, ៩៩៩/១៧០
ធម្មបទប្រាសាទ	៩៤៨/១៥០, ៩៧៥/១៦២, ៩៩៦/១៦៩, ១០៥២/១៩០, ១១១៣/២១៥, ១១១៧/២១៦, ១១៥៦/២២៤	ធម្មបទប្រាសាទ	៩១៦/១៣៩, ៩៩៩/១៧០
		ធម្មបទប្រាសាទ	៨៨៦/១២៨, ១០០៧/១៧៣, ១២២៧/២៤៦
		ធម្មបទប្រាសាទ	៧៣៦/៦៥
		ធម្មបទប្រាសាទ	១០០៨/១៧៣
		ធម្មបទប្រាសាទ	៦៨៨/៣០

ปทานุกรกโม	ปพเพ/องเก	ปทานุกรกโม	ปพเพ/องเก
นทีปาร์	๖๘๘/๓๐	นิกกชเคมย	๙๕๑/๑๕๒
นวกตรา	๖๕๖/๒	นิกขนุตา	๖๘๙/๓๑
นวกมมิก	๖๕๖/๒	นิกขมถ	๖๗๘/๒๓
นสสติ	๗๓๗/๖๕	นิกขิตตมตเต	๖๖๖/๑๓,
นุหานปรีโยสาเน	๘๘๕/๑๒๘, ๑๒๐๐/๒๔๘		๙๔๘/๑๕๐, ๙๗๕/๑๖๒, ๑๐๕๒/๑๙๐, ๑๑๐๙/๒๑๔,
นุหายนุติ	๗๙๘/๙๔, ๘๘๓/๑๒๘, ๑๑๙๘/๒๔๗		๑๑๑๗/๒๑๖
นุหายิตวา	๘๒๔/๑๐๓	นิกขิตตานิ	๘๙๗/๑๓๓
นุหายเยย	๘๘๔/๑๒๘, ๑๑๙๙/๒๔๘	นิกขิปี	๗๔๓/๖๘
นানা	๗๒๙/๕๗	นิกขิปีตวา	๘๙๗/๑๓๓
นানাปาปุรณ	๙๓๙/๑๔๗	นิกขิปีสุสามิ	๗๕๓/๘๓
นานุพนุรณติ	๑๑๑๑/๒๑๔	นิขาทน์	๖๕๖/๒
นานุพนุริสสนติ	๑๑๑๑/๒๑๔	นิกุคหาย	๖๕๖/๕
นานุพนุเรย	๑๑๑๒/๒๑๕	นิจุจกตติ	๘๕๔/๑๑๖
นาภิมนุทล	๑๒๔๐/๒๖๔	นิจุจกตติกา	๘๕๔/๑๑๖
นามกมม	๖๘๐/๒๕, ๗๓๐/๖๐	นิทาเน	๘๘๓/๑๒๘
นาวิเก	๖๘๘/๓๐	นิปชชติ	๙๓๔/๑๔๕
นาสิตา	๖๖๖/๑๒	นิปนโนกาส	๘๓๗/๑๐๘,
นิกกณิก	๘๕๐/๑๑๔, ๘๕๑/๑๑๕		๙๖๓/๑๕๘
นิกกชเค	๖๕๖/๒	นิปปตติ	๗๙๓/๙๒
นิกกชคณ	๙๖๔/๑๒๑	นิปปิพน	๖๕๘/๖
นิกกชคณาเปย	๙๕๑/๑๕๒	นิพพตติ	๑๒๓๗/๒๖๑
นิกกชคณาเปสิ	๘๖๔/๑๒๑	นิพพิฏจราชภโฏ	๘๒๔/๑๐๒
		นิมนุติตสณนา	๑๐๔๐/๑๘๖

ปทานุกรโม	ปพฺพ/องฺก	ปทานุกรโม	ปพฺพ/องฺก
นिरย	๘๗๔/๑๒๕	นินฺนุนา	๖๕๖/๒
นินฺนุโน	๑๐๒๘/๑๘๐	นินฺนุโนกาส	๘๓๗/๑๐๘, ๙๖๓/๑๕๘
นิวตฺถ	๖๗๖/๑๙, ๘๘๙/๑๒๙	นินฺนุทติ	๙๓๕/๑๔๖, ๙๔๑/๑๔๘
นิวาเรติ	๙๑๐/๑๓๗, ๙๒๔/๑๔๒	นินฺนุทฺตฺวา	๗๓๕/๖๓, ๑๐๙๕/๒๐๗, ๑๑๒๔/๒๑๙
นิวาเสติ	๘๙๙/๑๓๔, ๙๐๔/๑๓๕	นินฺนุชฺชวโจ	๑๐๒๘/๑๘๑
นิวาเสตพฺพ	๑๒๔๐/๒๖๔	นินฺนุ	๖๕๖/๒
นิวาเสตฺวา	๑๐๒๘/๑๘๑	นินฺนุทฺตฺวา	๗๔๓/๖๘
นิวาเสนฺติ	๑๒๔๐/๒๖๓	นินฺนุสฺสามิ	๖๕๖/๓
นิวาเสสฺสนฺติ	๑๒๔๐/๒๖๓		
นิวาเสสฺสามิ	๑๒๔๐/๒๖๓		
นิวินฺนุจฺจกาโส	๙๖๓/๑๕๘		
นินฺนุสฺสคฺคิย	๖๕๙-๖๖๒/๗-๙, ๗๓๔-๗๓๖/๖๓-๖๕, ๗๓๙-๗๔๑/๖๖-๖๗ -อาทิ	[ป]	
นินฺนุสฺสชฺชิตพฺพ	๗๓๕/๖๓, ๗๖๕/๗๘	ปกฺกิตฺติปิณฺณากเณ	๑๒๐๕/๒๔๙
นินฺนุสฺสชฺชิตสญฺญา	๑๐๐๖/๑๗๒	ปกฺกิตฺติยา	๑๑๔๙/๒๓๐
นินฺนุสฺสชฺชิตเต	๑๐๐๖/๑๗๒	ปกรเณ	๘๘๓/๑๒๘, ๙๓๔/
นินฺนุสฺสญฺจปตฺโต	๗๓๕/๖๓	ปกฺกนฺตฺตา	๖๙๓-๔/๓๔-๓๕, ๙๑๑/๑๓๘, ๑๐๒๓/๑๗๘, ๑๐๔๙/๑๘๙, ๑๑๑๕/๒๑๕
นินฺนุสฺสญฺจ	๗๖๑/๗๗, ๗๖๖/๗๙	ปกฺกมฺติ	๘๕๗/๑๑๘
นินฺนุสฺสํย	๖๘๙/๓๑	ปกฺกมฺมึสฺสุ	๑๐๒๘/๑๘๑
นินฺนุสฺสาย	๘๒๔/๑๐๒	ปกฺกเมยฺย	๘๕๕/๑๑๗, ๙๗๔/๑๖๒
นินฺนุสฺสารณีย	๖๗๙/๒๔, ๗๐๕/๔๑	ปกฺกคามิ	๘๑๐/๙๗, ๑๐๐๘/๑๗๓
นินฺนุสฺสาร์ยติ	๖๘๐/๒๕, ๗๐๖/๔๑, ๗๑๒/๔๖, ๗๑๘/๕๐, ๗๓๐/๖๐	ปกฺกขมานตฺตํ	๗๓๒/๖๐
		ปกฺกขสํกนฺตฺตา	๖๙๓/๓๔, ๑๐๔๙/๑๘๙

ปทานุกรกโม	ปพฺพ/องฺก	ปทานุกรกโม	ปพฺพ/องฺก
ปฏฺชิตฺตํ	๑๒๒๙/๒๕๘	ปฏฺจาทิกํ	๘๙๘/๑๓๔
ปฏฺชปิ	๘๕๔/๑๑๖	ปฏฺณตฺตํ	๖๘๗/๓๐, ๑๐๒๓/๑๗๘,
ปฏฺคณฺเหยฺย	๖๖๙/๑๔, ๙๕๖/๑๕๕		๑๑๗๘/๒๔๒, ๑๑๘๔/๒๔๔,
ปฏฺคเหตฺวา	๗๓๕/๖๓, ๑๐๙๕/๒๐๗,		๑๒๓๔/๒๖๐
	๑๑๒๔/๒๑๙	ปฏฺณเปสฺสามิ	๘๘๓/๑๒๘, ๙๗๓/๑๖๑
ปจฺาเปตฺวา	๘๒๑-๘๒๒/๑๐๑-๑๐๒	ปฏฺณาเปติ	๑๐๔๘/๑๘๙
ปจฺิตฺวา	๘๒๑-๘๒๒/๑๐๑-๑๐๒	ปฏฺณาเปนฺโต	๖๕๖/๒, ๖๘๙/๓๑
ปจฺจกฺขามิ	๗๐๙/๔๓	ปฏฺณาเปสิ	๖๕๖/๒, ๖๘๙/๓๑,
ปจฺจตฺตํ	๘๗๖/๑๒๕		๑๐๓๓/๑๘๓
ปจฺจสฺสสฺส	๖๕๖/๒	ปฏฺณายิสฺสติ	๖๖๗/๑๓
ปจฺจจากฺตา	๖๑๕/๔๗	ปฏฺหิ	๑๒๑๙/๒๕๓
ปจฺจจากฺจฺฉิ	๖๙๔/๓๔, ๑๐๓๓/๑๘๓	ปฏฺกิสฺสติ	๖๘๐/๒๕
ปจฺจจากฺจฺฉิสุ	๑๐๒๓/๑๗๘	ปฏฺกโกสฺติ	๖๙๔/๓๔, ๑๐๓๓/๑๘๓
ปจฺจจากฺนฺตฺวา	๑๐๐๘/๑๗๓,	ปฏฺกโกสนฺติ	๗๒๓/๕๒
	๑๐๓๓/๑๘๓	ปฏฺกฺชิตฺตํ	๘๔๒/๑๑๐, ๑๒๓๕/๒๖๐
ปจฺจาสีลิตฺพฺพา	๑๐๕๙/๑๙๒	ปฏฺกฺเขโป	๑๐๓๙/๑๘๖
ปจฺจาหฺร	๗๔๓/๖๘	ปฏฺกคฺคณฺหาติ	๗๐๓/๓๙, ๘๒๒/๑๐๒,
ปจฺจโนโต	๑๒๔๐/๒๖๔		๑๒๓๑/๒๕๘
ปจฺจนาภตฺตํ	๘๕๙/๑๑๘	ปฏฺกคฺคเหตฺพฺพา	๗๓๕/๖๓
ปจฺจนิหิสุ	๘๕๔/๑๑๖	ปฏฺกคฺคเหสิ	๑๐๓๓/๑๘๓
ปจฺจนิมฺ	๙๗๑/๑๖๑, ๑๐๕๒/๑๙๐	ปฏฺกมาตฺยา	๖๕๖/๕
ปจฺาปติ	๖๘๒/๒๕-๒๖, ๗๙๓/๙๒	ปฏฺกโจเทสิ	๖๖๔/๑๑
ปฏฺจมาสํ	๖๘๔/๒๗	ปฏฺกโจเทสฺสติ	๖๖๔/๑๐
ปฏฺจาทาทิกฺกนฺเต	๙๐๐/๑๓๔	ปฏฺจ	๘๘๓/๑๒๘

ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺก	ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺก
ปฏิจจนน	๖๕๖/๒, ๘๔๔/๑๑๑	ปฏิปถิ	๘๓๗/๑๐๘
ปฏิจจาทนตถาย	๑๒๒๖/๒๕๖	ปฏิปิพน	๖๕๗/๕
ปฏิจจาทนุติ	๗๒๓/๕๒	ปฏิจฺจนุโต	๖๕๖/๓
ปฏิจจาทนุติยา	๑๒๔๐/๒๖๔	ปฏิจฺจนิ	๖๖๔/๑๐
ปฏินุญาย	๖๕๘/๕	ปฏิจฺจสสมฺภนฺติ	๗๑๒/๔๖,
ปฏิตะเสตพฺพ	๑๒๒๘/๒๕๗,		๗๑๘/๕๐, ๗๓๐/๕๙
	๑๒๓๔/๒๖๐	ปฏิจฺจทตฺต	๖๕๖/๒, ๖๕๘/๖,
ปฏิตะเสมิ	๑๒๓๔/๒๖๐		๖๗๖/๑๙, ๖๘๙/๓๑, ๗๐๑/๓๘
ปฏินิสฺสสุกาย	๖๖๙/๑๔, ๖๗๑/๑๖,	ปฏิจฺจ	๖๕๘/๖, ๗๐๑/๓๘,
	๗๑๐/๔๔, ๗๑๒/๔๕, ๗๑๖/๔,		๗๑๑/๔๕, ๘๔๐/๑๐๙, ๘๕๒/๑๑๕,
	๗๑๘/๔๙-๕๐, ๗๒๒/๕๒,		๘๒๕/๑๔๓, ๑๐๓๗/๑๘๕,
	๗๒๔/๕๓-๕๔, ๗๒๘/๕๗,		๑๐๗๗/๑๙๙, ๑๐๙๕/๒๐๗,
	๗๓๐/๕๙, ๘๕๖/๑๕๕, ๘๕๘/๑๕๖		๑๑๒๔/๒๑๙
ปฏินิสฺสขฺขติ	๖๗๐/๑๕, ๗๑๑/๔๔,	ปฏิจฺจ	๙๑๑/๑๓๘, ๙๒๗/๑๔๔
	๗๑๗/๔๘, ๗๒๙/๕๘,	ปฏิจฺจ	๙๗๗/๑๖๒
	๙๕๗-๙๕๘/๑๕๕-๑๕๖	ปฏิจฺจ	๖๕๖/๓
ปฏินิสฺสขฺขนฺติ	๗๒๓/๕๓	ปฏิจฺจ	๑๑๙๐/๒๔๕
ปฏินิสฺสขฺขนฺติยา	๖๗๓/๑๗,	ปฏิจฺจ	๖๖๗/๑๓
	๗๑๔/๔๖, ๗๓๒/๖๐,	ปฏิจฺจ	๗๔๐/๖๗, ๗๕๐/๗๒,
	๙๖๐/๑๕๗		๑๒๓๗/๒๖๑
ปฏินิสฺสขฺขนฺตินิ	๗๒๖/๕๕	ปฏิจฺจ	๑๐๓๗/๑๘๕
ปฏินิสฺสขฺเขยฺย	๖๖๙/๑๔, ๗๑๐/๔๔,	ปฏิจฺจ	๖๕๖/๒
	๘๕๖/๑๕๕	ปฏิจฺจ	๙๙๔/๑๖๘, ๑๑๔๖/๒๓๐
ปฏินิสฺสขฺเขยฺยํ	๗๒๒/๕๒	ปฏิจฺจ	๖๗๔/๑๘

ปทานุกรกโม	ปพฺพ/องฺก	ปทานุกรกโม	ปพฺพ/องฺก
ปฏฺฐเปสฺสุ	๘๕๔/๑๑๗	ปทกฺขิณฺ	๘๑๐/๙๗
ปฏฺฐา	๗๗๘/๘๔, ๙๔๑/๑๔๘, ๙๕๐/๑๕๑, ๙๙๙/๑๗๐	ปทสา	๑๑๘๕/๒๔๔
ปรมาปตฺติก	๖๗๙/๒๔, ๗๐๕/๔๑, ๗๓๒/๖๐	ปพฺพชิต	๖๕๖/๑, ๘๐๖/๙๖
ปณฺทก	๖๖๑/๘, ๗๐๒/๓๙, ๗๐๗/๔๒, ๘๔๐/๑๑๐, ๘๕๒/๑๑๖	ปพฺพชฺช	๖๘๒/๒๖
ปณฺทิตา	๖๕๖/๑	ปพฺพปรมา	๘๑๒/๙๘
ปณฺทฺปลาโส	๖๖๖/๑๒	ปพฺพพาเชตฺตุ	๖๘๒/๒๖
ปณฺณจฺจนฺตํ	๑๑๘๑/๒๔๒	ปพฺพพาเชสิ	๖๘๒/๒๖
ปณฺณรสิโก	๑๐๖๐/๑๙๒	ปมาณาติกกฺกนฺตํ	๘๙๑/๑๓๐
ปณฺณสนฺนทาโร	๘๖๖/๑๒๒	ปมาณิกา	๘๘๘/๑๒๙
ปติวตฺตทา	๖๙๔/๓๕, ๑๐๓๓/๑๘๓	ปมฺุ	๙๕๒/๑๕๓
ปตฺต	๗๓๓/๖๒, ๗๙๓/๙๒, ๑๐๖๙/๑๙๖, ๑๐๗๔/๑๙๗, ๑๐๙๘/๒๐๐, ๑๑๒๑/๒๑๘	ปยฺริฎฺฐาสนฺติ	๗๗๘/๘๔, ๙๔๑/๑๔๘
ปตฺตกฺกลํ	๖๗๑/๑๖, ๗๑๘/๔๙, ๙๒๖/๒๔๓, ๙๕๘/๑๕๖, ๑๑๐๒/๒๑๑, ๑๑๓๑/๒๒๓	ปยฺริฎฺฐาสิตฺวา	๙๔๑/๑๔๘
ปตฺตวณฺนิชฺช	๗๓๓/๖๒	ปโยเค	๗๔๐/๖๗, ๗๕๐/๗๒, ๗๘๐/๘๕
ปตฺตวิสฺตฺวาสุส	๑๑๒๗/๒๒๑, ๑๑๖๐/๒๓๕	ปรโต	๘๒๖/๑๐๔
ปตฺตกริฏฺวา	๙๐๒/๑๓๕	ปร	๘๗๐/๑๒๔, ๘๗๑/๑๒๔
ปตฺตโณทฺ	๗๓๕/๖๓	ปราชิโต	๖๗๘/๓๒, ๗๑๗/๔๘
		ปรามสนฺ	๖๕๗/๕
		ปริกฺขย	๗๙๓/๙๑
		ปริกฺขิณ	๗๙๓/๙๑
		ปริกฺขาร	๗๔๖/๗๐, ๗๕๘-๗๘๐/๗๕๗๖, ๗๖๓-๗๖๕/๗๗-๗๘, ๗๖๘-๗๘๐/๗๙-๘๑ -อาทิ

ปทานุกรโม	ปพฺพ/องฺค	ปทานุกรโม	ปพฺพ/องฺค
ปริกขิตต	๖๙๒/๓๓, ๑๐๑๐/๑๗๔, ๑๐๒๕/๑๗๙, ๑๒๒๖/๒๕๖	ปริภาสิ	๘๒๔/๑๐๓
ปริกฺเขป	๖๙๒/๓๓, ๑๐๑๐/๑๗๔, ๑๐๒๕/๑๗๙, ๑๒๒๖/๒๕๖	ปริภาเสยฺย	๑๐๓๐/๑๘๒
ปริกฺกหิตา	๘๘๓/๑๒๘, ๑๑๖๔/๒๓๖	ปริภุญชติ	๗๓๖/๖๕, ๑๐๐๓/๑๗๒
ปริจฺฉินฺทิตพฺพา	๑๑๔๐/๒๒๗	ปริภุญชิตพฺพา	๘๘๓/๑๒๘
ปริตฺต	๗๔๕/๖๙, ๑๐๑๖/๑๗๖	ปริภุญชีสุ	๗๕๘/๗๕, ๗๖๓/๗๗
ปริปกฺเก	๖๖๔/๑๐	ปริโภชนํ	๑๐๒๒/๑๗๘
ปริปุจฺฉาย	๑๑๐๙/๒๑๔	ปริมนุทลํ	๑๒๔๐/๒๖๓
ปริปฺปณฺณทฺวาทสวสฺส	๑๐๙๕/๒๐๖, ๑๑๓๙/๒๒๖	ปริมฺททาเปยฺย	๑๒๐๗/๒๕๐,
ปริปฺปณฺณวีสติวสฺสาย	๑๑๒๒/๒๑๘	ปริมฺททาเปสฺสนฺติ	๑๒๐๖/๒๕๐
ปริปฺปณฺณสญฺญา	๑๐๙๓/๒๐๖, ๑๑๒๒/๒๑๘	ปริยาปฺปนฺติ	๑๐๑๓/๑๗๕
ปริปฺปฺเรนฺตี	๖๗๖/๒๐	ปริยาเยน	๑๐๐๗/๑๗๓
ปริพาหิรา	๙๐๗/๑๓๖	ปริยฺยฺจฺจิโต	๖๘๙/๓๑
ปริพฺพาชกสฺมาปฺนฺน	๖๘๐/๒๕, ๙๑๘/๑๔๐, ๑๐๐๑/๑๗๑	ปริเยสฺติ	๖๘๐/๒๕, ๖๘๔/๒๘, ๖๙๖/๓๖, ๑๐๖๙/๑๙๖,
ปริพฺพาชกสฺส	๙๑๗/๑๔๐, ๑๐๐๐/๑๗๐		๑๐๗๔/๑๙๗, ๑๐๙๘/๒๐๙, ๑๑๒๑/๒๑๘, ๑๑๖๐/๒๓๕
ปริพฺพาชิกาย	๙๑๗/๑๔๐, ๑๐๐๐/๑๗๐	ปริเยสฺสิตฺวา	๙๔๙/๑๕๑, ๑๐๑๒/๑๗๔, ๑๑๑๘/๒๑๖
ปริภพฺยตา	๗๒๙/๕๗	ปริวฏฺเฐตฺวา	๗๔๓-๗๔๖/๖๘-๗๐
ปริภเวณ	๗๒๗/๕๕, ๗๓๐/๕๗	ปริวิสฺถ	๖๕๖/๓
ปริภาสฺติ	๑๐๓๓/๑๘๓	ปริเวณวาสิกา	๖๗๘/
		ปริเวณ	๑๐๔๘/๑๘๙
		ปริสงฺกาย	๑๐๕๑/๑๙๐

ปทานุกรกโม	ปพฺพ/องฺก	ปทานุกรกโม	ปพฺพ/องฺก
ปริสฺติ	๕๑๖/๑๓๙, ๕๕๙/๑๗๐	ปริสฺสิสฺสนฺติ	๑๐๒๑/๑๗๗
ปริสฺสุทฺธา	๖๗๗/๒๑, ๗๕๒/๕๐, ๑๒๒๗/๒๕๖, ๑๒๓๙/๒๖๒	ปริสฺสิสฺสุ	๑๐๒๓/๑๗๘
ปริหีนา	๗๙๓/๙๒	ปริสฺเสยฺย	๑๐๒๑/๑๗๗, ๑๐๒๒/๑๗๘, ๑๐๒๔-๕/๑๗๙, ๑๒๒๕/๒๕๖
ปฺลนฺทุเก	๗๙๗/๙๓	ปวฺตฺโต	๖๖๖/๑๒
ปฺลิตฺพุทฺติวาท	๘๒๐/๑๐๑	ปเวเสติ	๘๐๘/๙๗
ปฺลลฺงก	๘๕๖/๑๑๗, ๙๘๒/๑๖๕, ๙๘๔/๑๖๕	ปสนฺนํ	๖๕๖/๔
ปวตฺติเน	๑๑๑๑-๑๑๑๓/๒๑๔-๑๒๕	ปสาเป	๑๐๖๒/๑๙๓
ปวาริต	๗๘๗/๘๘, ๗๙๓/๙๑, ๑๐๓๗/๑๘๕, ๑๐๕๐/๑๘๙, ๑๒๓๓/๒๕๙	ปสาทาย	๙๐๒/๑๓๕, ๙๔๑/๑๔๘, ๑๒๓๔/๒๖๐
ปวิฏฺฐมตฺเต	๖๗๖/๒๐	ปสาเรสฺสนฺติ	๗๓๓/๖๒
ปวิวิตฺตา	๙๔๑/๑๔๘, ๙๕๐/๑๕๑	ปสฺสติ	๘๓๖/๑๐๘, ๙๘๐/๑๖๔
ปวิสฺติ	๘๒๔/๑๐๓, ๑๐๒๖/๑๗๙, ๑๐๒๗/๑๘๐, ๑๒๒๔/๒๕๕	ปสฺสสนฺติ	๗๑๑/๔๔, ๗๑๗/๔๘, ๙๕๗/๑๕๕
ปวิสฺนํ	๘๒๔/๑๐๓	ปสฺสว	๘๒๕/๑๐๓, ๘๒๖/๑๐๔, ๑๒๔๑/๒๖๔
ปวิสฺนฺติ	๘๕๒/๑๑๕	ปสฺสิตฺวา	๗๐๔/๔๐, ๗๓๓/๖๒
ปวิสฺตพฺโพ	๑๐๒๒-๑๐๒๓/๑๗๘	ปสฺสเสยฺยาถ	๙๐๒/๑๓๕
ปวิสฺติวาท	๖๕๖/๓, ๘๐๒/๙๕, ๑๐๒๑/๑๗๗, ๑๐๒๒/๑๗๘	ปหาริ	๘๑๕/๙๙
ปวิสฺติ	๑๐๒๒/๑๗๘	ปหฺตํ	๑๑๖๖/๒๓๗
ปวิสฺสิมฺหา	๑๐๒๓/๑๗๘	ปาฏฺงกิ	๑๑๘๗/๒๔๔
ปวิสฺสิสฺสนฺติ	๑๒๒๔/๒๕๕	ปาฏฺเทสฺนีย	๑๒๒๘/๒๕๗, ๑๒๓๔/๒๖๐, ๑๒๓๗/๒๖๑
		ปาณฺหรณํ	๑๐๙๐/๒๐๔, ๑๑๑๙/๒๑๗

ปทานุภุโกโม	ปทุเพ/องุเก	ปทานุภุโกโม	ปทุเพ/องุเก
ปาณาติปาตา	๑๐๗/๙/๒๐๐,	ปารุปนุติ	๙๓๘/๑๔๗
	๑๐๙๖/๒๐๘,๑๑๒๕/๒๒๐	ปาวาริกสุส	๗๕๘/๗๕,๗๖๓/๗๗
ปาณเ	๙๖๙/๑๖๐	ปาวีสิ	๙๐๒/๑๓๕,๑๐๒๘/๑๘๑,
ปาทกถลิโก	๖๙๔/๓๔,๑๐๓๓/๑๘๓		๑๒๒๔/๒๕๕
ปาทปิจิ	๖๙๔/๓๔,๑๐๓๓/๑๘๓	ปาสาณหิ	๑๐๒๘/๑๘๑
ปาทำ	๖๙๒/๓๓	ปาสาทิก	๖๕๖/๑,๖๘๙/๓๑,
ปาทุโป	๑๑๙๖/๒๔๗		๖๙๙/๓๗,๗๐๔/๓๙
ปาเท	๗๓๕/๖๓,๑๐๙๕/๒๐๗,	ปิณฎาก	๑๒๐๓-๑๒๐๔/๒๔๙
	๑๑๒๔/๒๑๙	ปิณฎมย	๘๐๘/๙๗
ปาโททโก	๖๙๔/๓๔,๑๐๓๓/๑๘๓	ปิณฎทาย	๙๐๒/๑๓๕,๑๐๗๒/๑๙๗
ปานิย	๘๑๕/๙๙,๑๐๒๒/๑๗๘,	ปิตุติวิสเยน	๘๗๗/๑๒๖
	๑๐๓๓/๑๘๓	ปิปาสาย	๑๐๙๐/๒๐๔,๑๑๑๙/๒๑๗
ปานิยถาลโก	๘๑๕/๙๙	ปิวัตติ	๑๐๔๑/๑๘๖
ปาปก	๗๒๓/๕๒,๗๙๓/๙๓	ปิพิตา	๖๙๐/๓๒,๘๐๒/๙๕,๘๐๖/๙๖
ปาปสททา	๗๒๑/๕๑	ปุคคลิเกน	๗๗๙/๘๔
ปาปสิโลกา	๗๒๑/๕๑,๗๒๓/๕๒	ปุจุนุติ	๑๒๑๙/๒๕๓
ปาปาจารา	๗๒๑/๕๑,๗๒๒/๕๑	ปุจุนามิ	๑๒๒๗/๒๕๖
ปาปุณณ	๗๘๕/๘๗	ปุจุนิ	๙๐๒/๑๓๕
ปายนุติสญญา	๑๐๗๕/๑๙๘	ปุณณเณ	๙๐๗/๑๓๖
ปายนุติ	๑๐๗๒/๑๙๖,๑๐๗๔/๑๙๗	ปุตุตภาตโร	๖๘๐/๒๔,๙๕๗/๑๕๕
ปาราชิกา	๖๕๗/๖	ปุตุตา	๖๗๘/๒๒
ปาริวาสิกจุนุททาเนน	๑๑๖๗/๒๓๘	ปุถุสิลา	๖๗๑/๑๖
ปารุติ	๖๗๖/๑๙	ปุณวิฐพุทียา	๖๗๖/๒๐
ปารุปติ	๘๙๙/๑๓๔,๙๐๔/๑๓๕	ปุพพณุหสมย	๑๐๒๘/๑๘๑

ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺเก	ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺเก
ปฺพุพณฺณ	๘๓๐/๑๐๖	เปตฺติกั	๖๗๘/๒๒
ปฺรโต	๑๒๑๕/๒๕๒, ๙๕๑/๑๔๘, ๑๒๔๐/๒๖๓	เปสฺลานั	๖๕๖/๕
ปฺรณทฺติยิกา	๘๑๕/๙๙	โปกฺขรณิ	๙๗๘/๑๖๓
ปฺรณราโชโรโร	๘๐๖/๙๖	[ผ]	
ปฺริม	๖๙๒/๓๓, ๖๙๖/๓๖, ๗๐๖/๔๑, ๙๗๑/๑๖๑, ๑๐๕๒/๑๙๐	ผรฺสุ	๖๕๖/๒, ๖๖๗/๑๓
ปฺริสฺปกฺคฺลสฺส	๖๕๖/๔, ๖๕๗/๕, ๖๕๘/๗, ๖๗๔-๖๗๕/๑๘, ๖๙๙-๗๐๐/๓๘	ผาณิํ	๑๒๓๔/๒๙๕
ปฺริสฺปกฺคฺโล	๖๕๘/๖, ๖๗๖/๑๙, ๗๐๑/๓๘, ๗๐๔-๗๐๖/๔๐-๔๑	ผาลาเปยฺย	๑๐๖๓/๑๙๓
ปฺริสฺนฺตรคฺตา	๑๐๙๒/๒๐๕, ๑๐๙๘/๒๐๘, ๑๑๐๔/๒๑๒	ผาเลหิ	๑๐๖๕/๑๙๔
ปฺริสฺสํสฺสจํ	๑๑๕๘/๒๓๔	ผาสฺ	๑๑๘๑/๒๔๒, ๑๒๒๙/๒๕๘, ๑๒๓๕/๒๖๐
ปฺริโส	๖๕๘/๖, ๖๗๘/๒๓, ๖๘๙/๓๑, ๘๓๘/๑๐๘, ๘๔๐/๑๐๙, ๘๔๒/๑๑๐, ๘๔๔/๑๑๑, ๘๔๖/๑๑๒, ๘๔๘/๑๑๓, ๘๕๒/๑๑๕, ๑๐๖๒/๑๙๓, ๑๐๖๔/๑๙๔	ผาสฺวิหาราย	๖๕๖/๕
ปฺรูก	๖๘๓/๒๗, ๖๘๔/๒๘, ๗๖๘/๗๙, ๗๗๓/๘๑-๘๒	ผุจฺจมฺตฺตํ	๖๕๘/๖
เปต	๖๕๘/๖, ๗๐๑/๓๘, ๗๐๗/๔๒, ๘๔๐/๑๐๙	ผุจฺจา	๘๘๒/๑๒๗
		[พ]	
		พนฺธุริณิโย	๖๗๘/๒๓, ๘๒๔/๑๐๓, ๘๖๔/๑๒๑
		พนฺธุรนา	๖๖๖/๑๒
		พนฺธุราเปยฺย	๑๐๖๓/๑๙๓
		พนฺธุราเปสฺสุ	๖๗๘/๒๓
		พลฺลิพฺพโท	๑๐๔๒/๑๘๗
		พหฺรารมโกฏฺฏเก	๖๕๖/๓
		พหฺริทฺวารโกฏฺฏเก	๖๕๖/๓

ปทานุกรม	ปพฺพ/องฺก	ปทานุกรม	ปพฺพ/องฺก
พหุกโต	๖๕๖/๒	พฺรหฺมจฺริยนฺตรายํ	๖๖๗/๑๓
พหุภรณียา	๙๐๗/๑๓๖	พฺรหฺมณฺณกฺลํ	๘๕๖/๑๑๗, ๑๐๔๔/๑๘๘
พหุกํ	๗๔๕/๖๙, ๘๒๖/๑๐๔	พฺรหฺมณี	๘๖๔/๑๒๑
พหุกิจฺจา	๙๐๗/๑๓๖	พฺรหฺมโณ	๘๒๔/๑๐๒
พหุสฺสุต	๗๗๘/๘๔, ๙๔๑/๑๔๗, ๙๕๐/๑๕๑, ๙๙๙/๑๗๐	[ก]	
พหุ	๗๓๓/๖๒		
พาลา	๖๙๔/๓๕, ๑๐๗๗/๑๙๘, ๑๐๙๕/๒๐๖, ๑๑๑๑/๒๑๔, ๑๑๔๐/๒๒๖	ภิกฺวา	๖๕๖/๑, ๔, ๖๖๔/๘, ๖๖๘/๑๓, ๖๗๔/๑๗, ๖๗๘/๒๒, ๖๘๒/๒๕, ๒๗, ๖๘๗/๒๙ -อาทิ
พาหิรํ	๑๐๑๕/๑๗๕	ภิกฺินี	๗๒๓/๕๓, ๗๒๙/๕๘
พาหิรเลปํ	๑๐๐๒/๑๗๑	ภงฺกํ	๙๘๘/๑๖๖
พิมฺโพหนํ	๘๙๑/๑๓๐	ภชฺชาเปตฺวา	๘๒๑-๘๒๒/๑๐๑-๑๐๒
พุทฺธสาสเนน	๖๗๐/๑๕, ๖๙๖/๓๖	ภชฺชิตฺวา	๘๒๑-๘๒๒/๑๐๑-๑๐๒
พุทฺโธ	๖๕๖/๑, ๔, ๖๖๔/๘, ๖๖๘/๑๓, ๖๗๔/๑๗, ๖๗๘/๒๒, ๖๘๒/๒๕, ๒๗, ๖๘๗/๒๙ -อาทิ	ภณฺชนเก	๗๙๗/๙๓
พยุญฺชนํ	๗๓๕/๖๓	ภณฺโโก	๖๘๐/๒๔
พยุตฺต	๖๕๖/๑, ๖๑๑/๙๒๕/๑๔๓, ๑๐๙๕/๒๐๗, ๑๑๒๔/๒๑๙	ภณฺปถํ	๘๒๔/๑๐๒
พยุห	๘๕๐/๑๑๔, ๘๕๑/๑๑๕, ๘๕๒/๑๑๕	ภณฺทกํ	๖๘๒/๒๖, ๘๗๔/๑๒๕, ๑๐๐๘/๑๗๓
พฺรหฺมจฺริย	๖๘๒/๒๖, ๗๐๙/๔๓, ๘๗๔/๑๒๕, ๘๗๕/๑๒๕, ๘๘๓/๑๒๘	ภณฺทนการิกา	๖๙๔/๓๔, ๙๕๕/๑๕๔, ๑๐๓๓/๑๘๓
		ภณฺทนํ	๖๖๗/๑๓
		ภณฺทํ	๗๔๘/๗๑
		ภณฺทิกเก	๗๙๓/๙๑
		ภณฺทิตฺวา	๗๐๙/๔๒, ๘๗๙/๑๒๖

ปทานุกรกโม	ปพฺพ/องฺก	ปทานุกรกโม	ปพฺพ/องฺก
ภคตฤเค	๖๕๖/๒, ๖๕๙/๓๗, ๗๐๔/๓๙	ภิกฺขาจริย	๖๕๘/๕
ภคฺตวิสฺสคฺค	๘๑๕/๙๙	ภิกฺขิกา	๖๕๘/๕
ภคฺต	๙๙๒/๑๖๗	ภิกฺขุณี	๖๕๖/๑, ๖๕๗-๖๕๘/๕-๖, ๖๖๔/๑๐, ๖๖๕/๑๑ - ยาทิ
ภทฺร	๖๕๘/๖	ภิกฺขุณีสงฺฆ	๖๕๖/๑, ๖๗๘/๒๒, ๖๘๔/๒๘, ๗๒๑/๕๑, ๗๙๓/๙๑,
ภคคามินิโย	๗๑๕/๔๗		๙๐๙/๑๓๗, ๑๐๓๓/๑๘๓
ภยา	๗๑๗/๔๙, ๑๑๔๙/๒๓๐	ภิกฺขุญฺปสฺสย	๖๕๖/๒, ๖๗๘/๒๓, ๘๒๔/๑๐๒, ๑๐๕๔/๑๙๑
ภสฺสการกา	๖๙๔/๓๔, ๙๕๔/๑๕๔, ๑๐๓๓/๑๘๓	ภิกฺขุสงฺฆ	๑๐๕๐/๑๘๙-๑๙๐, ๑๐๕๙/๑๙๒
ภาค	๘๒๐/๑๐๑	ภิกฺขติ	๗๓๗/๖๕
ภานนฺตริกาย	๘๕๔/๑๑๖	ภินฺนปฏฺฐรา	๖๕๘/๕
ภานาเปสิ	๗๓๘/๖๖	ภินฺนสญฺญา	๗๓๖/๖๕
ภานฺนิสฺสติ	๙๑๑/๑๓๘	ภินฺนา	๖๗๑/๑๖, ๙๒๒/๑๔๒
ภานฺติ	๙๑๓/๑๓๙	ภิกฺโยภาว	๖๕๖/๕
ภานฺตูกาโม	๙๑๑/๑๓๘	ภิกฺสี	๘๙๑/๑๓๐
ภานฺต	๗๕๘/๗๕	ภุญฺช	๗๐๔/๔๐
ภานิกา	๗๗๘/๘๔, ๙๔๑/๑๔๗, ๙๕๐/๑๕๑, ๙๙๙/๑๗๐	ภุญฺชนฺตสฺส	๘๑๕/๙๙
ภาสติ	๑๐๔๔/๑๘๘	ภุญฺชิตฺต	๑๒๓๕/๒๖๐
ภาสถ	๙๑๖/๑๓๙, ๙๙๙/๑๗๐	ภุญฺชิสฺสนฺติ	๑๒๒๘/๒๕๗
ภานฺต	๗๑๒/๔๕, ๗๒๔/๕๔, ๙๒๖/๑๔๓, ๙๕๘/๑๕๖, ๑๐๙๖/๒๐๘, ๑๑๒๕/๒๒๐	ภุญฺชเยย	๑๒๒๘/๒๕๗
ภิกฺข	๑๐๗๒/๑๙๗	ภุญฺตาวี	๑๐๓๗/๑๘๕
		ภุญฺตอฺกาโส	๙๖๓/๑๕๘

ปทานุยกโม	ปพฺพ/องฺก	ปทานุยกโม	ปพฺพ/องฺก
ภุมมตฺถรณั	๘๕๑/๑๓๐	มธุณิโม	๗๓๕/๖๓
ภุตปฺพฬั	๗๕๓/๕๒	มณฑลพฺนั	๑๑๘๑/๒๔๒
ภททาเปสิ	๑๐๖๒/๑๕๓	มตฺติกาปตฺโต	๗๓๕/๖๓,
ภสชชั	๗๕๘/๗๕	มตฺติกามยั	๘๐๘/๕๗
โภกพฺยสเนน	๘๘๒/๑๒๗	มตฺถกจฺฉินฺโน	๖๗๖/๒๐
โภเกหิ	๕๐๗/๑๓๖	มตฺถเก	๘๑๕/๕๕, ๘๒๔/๑๐๓
โภชน ๖๕๙/๓๗, ๗๐๔/๔๐, ๘๑๗/๑๐๐		มรฺกเตลั	๑๒๓๗/๒๖๑
โภชนปริโยสานเ	๗๐๖/๔๑	มรฺ	๑๒๓๔/๒๕๕
โภชนียั	๖๕๙/๓๗, ๗๐๔/๔๐, ๕๕๙/๑๗๐, ๑๐๓๘/๑๘๕, ๑๑๖๖/๒๓๗	มนาปี	๑๒๒๘/๒๕๗, ๑๒๓๔/๒๕๕
โภเชสิ	๑๐๓๗/๑๘๕	มนุสฺส	๘๖๑/๑๒๐
[ม]		มนุสฺสโทยากุเณ	๘๗๗/๑๒๖
มกฺขิกาหิ	๘๐๖/๕๖	มนุสฺสปุริโส	๖๕๘/๖, ๖๗๖/๑๙, ๗๐๑/๓๘, ๘๔๐/๑๐๕
มกฺขิกามรฺ	๑๒๒๗/๒๖๑	มนุสฺสา	๖๗๘/๒๓, ๖๙๐/๓๒, ๖๕๙/๓๗, ๗๐๔/๓๙, ๗๓๓/๖๒, ๗๗๘/๘๔ -อาทิ
มกฺโค	๑๐๒๗/๑๘๐	มนุเตสุ	๑๐๒๘/๑๘๐
มจฺกั	๘๘๓/๑๐๘, ๑๒๒๔/๒๕๕	มลฺมชฺชโน	๑๐๒๘/๑๘๑
มจฺกลั	๘๒๔/๑๐๓	มหกฺขั	๗๘๓/๘๖
มจฺฉ	๗๐๑/๓๘, ๑๐๐๑/๑๗๑, ๑๒๓๔/๒๕๕	มหตฺตฺรา	๑๐๒๘/๑๘๐
มจฺฉรายนุติ	๑๐๔๕/๑๘๘	มหชฺฉินิเกน	๗๖๕/๘๐
มจฺฉรายิสฺสติ	๑๐๔๒/๑๘๗	มหามตฺตา	๖๗๘/๒๓, ๘๑๕/๕๕
มชฺฉนตฺติกา	๘๕๖/๑๑๗	มหากิตานิ	๒๖๗/๒๔๓
		มหิจฺฉตาย	๖๕๖/๕

ปทานุกรกโม	ปพฺพ/องฺก	ปทานุกรกโม	ปพฺพ/องฺก
มหิจฺฉนา	๗๘๓/๘๖	โมหคามินีโย	๗๑๕/๔๗
มหิสขีร	๑๒๓๗/๒๖๑	โมหา	๑๑๔๙/๒๓๐
มหิสสปิ	๑๒๓๑/๒๕๘	[ย]	
มเห	๕๒๕/๑๔๓		
มัส	๗๐๑/๓๘, ๗๕๗/๕๓, ๑๐๐๑/๑๗๑, ๑๒๓๑/๒๕๘, ๑๒๓๔/๒๕๙	ยกุข	๖๕๘/๖, ๗๐๑/๓๘, ๗๐๗/๔๒, ๘๔๐/๑๐๙
มานตฺต	๖๘๐/๒๕	ยถาโคจร	๖๕๘/๕
มาตา	๑๐๗๔/๑๙๗	ยถาโคตฺตา	๖๕๘/๕
มาตาปิตุ	๕๑๙/๑๔๐, ๑๑๖๓-๑๑๖๔/๒๓๖	ยถาชฺจุจา	๖๕๘/๕
มาตุคาม	๘๑๐/๙๗	ยถาทาเน	๗๖๑/๗๗, ๗๖๖/๗๙
มาโส	๕๒๒/๑๔๒	ยถานามา	๖๕๘/๕
มิจฺฉาชีเวน	๗๒๓/๕๒	ยถายุตฺตา	๖๕๘/๕
มฺณจิสฺสุ	๘๒๐/๑๐๑	ยถาวิหรี	๖๕๘/๕
มฺณฺหา	๖๗๘/๒๓, ๘๒๔/๑๐๓, ๘๖๔/๑๒๑	ยถาสีลา	๖๕๘/๕
มุตฺตกรณ	๘๐๐/๙๔, ๘๐๔/๙๕, ๘๐๘/๙๗	ยวฺกฺเขตฺต	๘๒๘/๑๐๕
มุตฺต	๘๒๖/๑๐๔	ยโว	๘๒๒/๑๐๒
มฺสวาทา	๑๐๗๙/๒๐๐, ๑๑๒๕/๒๒๐	ยฺขนฺติโก	๖๗๐/๑๕
มฺลย	๖๘๐/๒๕	ยฺทิฏฺฐิโก	๖๗๐/๑๕
เมธาวิ	๖๕๖/๑	ยฺรฺจิก	๖๗๐/๑๕
โมจาเปยฺย	๑๐๖๓/๑๙๓	ยาคู	๗๖๘/๗๙, ๙๙๒/๑๖๗
		ยาคูปาเน	๙๙๓/๑๖๗
		ยาจฺนฺติ	๑๐๕๘/๑๙๒
		ยาจามิ	๑๐๕๕/๒๐๗
		ยาจิ	๙๒๕/๑๔๓

ปทานุกรกโม	ปพฺพ/องฺก	ปทานุกรกโม	ปพฺพ/องฺก
ยาจิตพุพา	๑๑๒๔/๒๑๙	รมิตุํ	๙๗/๙/๑๖๓
ยาจิตสูสามิ	๘๒๔/๑๐๒	ราชกุลิ	๘๒๔/๑๐๓
ยาน	๑๑๘๔/๒๔๓, ๑๑๘๕/๒๔๔	ราชาคาริ	๙๗/๘/๑๖๓
ยาปนียํ	๗๕๓/๗๓, ๑๒๒๙/๒๕๘, ๑๒๓๕/๒๖๐	รูกฺเขน	๘๔๔/๑๑๑
ยามกาลิกิ	๑๐๓๙/๑๘๖	รูกฺขจิตติ	๑๒๒๙/๒๕๗
ยายติ	๑๑๘๘/๒๔๔	รุหิตุํ	๑๐๖๓/๑๙๓
ยายนฺติ	๑๑๘๔/๒๔๓	โรคฺพฺยสเนน	๘๘๒-๓/๑๒๗
ยายิสฺสนฺติ	๑๑๘๔/๒๔๓	โรทติ	๘๗๙/๑๒๖-๑๒๗, ๘๘๑-๘๘๒/๑๒๗
ยาวตติยก	๗๑๘/๕๐, ๗๓๒/๖๐	โรทฺหนฺติ	๑๐๒๘/๑๘๐
ยาวตติยํ	๖๖๙/๑๔, ๗๑๐/๔๔, ๙๕๖/๑๕๕	โรทฺหนฺติ	๗๕๓/๗๓
ยาวทตฺถิ	๑๐๓๗/๑๘๕	โรเทยฺย	๘๘๐/๑๒๗
ยาวชีวิกิ	๑๐๓๙/๑๘๖	โรปิมนํ	๘๓๐/๑๐๖
โยชนานิ	๙๗๔/๙๗๔, ๑๑๑๖/๔๒๑๖		

[ร]

รจฺณา	๘๕๒/๑๑๕
รฏฺเฐ	๙๖๓/๑๕๘
รตฺตฺนรฺทกาเร	๘๓๘/๑๐๙
รตฺตฺตาติกฺกนฺต	๗๓๕/๖๓, ๗๓๖/๖๔
รตฺติ	๖๘๙/๓๑
รติยาย	๘๕๐/๑๑๔, ๘๕๑/๑๑๕, ๑๑๘๗/๒๔๔, ๑๑๙๐/๒๔๕

[ล]

ลจฺฉิกานํ	๙๑๖/๑๓๙, ๙๙๙/๑๗๐
ลทฺธิเน	๖๕๖/๔, ๗๐๙/๓๕, ๑๑๔๐/๒๒๗
ลทฺธิ	๗๓๘/๖๖
ลภาติ	๙๔๙/๑๕๑, ๑๑๑๐/๒๑๔, ๑๑๑๘/๒๑๖
ลพฺภา	๖๘๒/๒๖
ลภาม	๗๓๘/๖๖
ลสฺสณ	๗๙/๗๗-๗๘
ลสฺสณสณฺญา	๗๙๖/๙๓

ปทานุกรกโม	ปพฺพ/องฺก	ปทานุกรกโม	ปพฺพ/องฺก
ลหุปาปุรณ	๗๘๙/๘๙	วณฺเณติ	๗๒๓/๕๓, ๗๒๙/๕๘,
ลิจฺฉวิ	๖๘๒/๒๖		๙๕๖/๑๕๕
ลิจฺฉวิกโณ	๖๘๒/๒๖	วตฺตพฺพา	๗๑๑/๔๔, ๗๑๗/๔๘,
ลูบจีวรา	๗๓๘/๖๕		๗๒๙/๕๘, ๑๑๒๕/๒๒๐
เลข	๑๐๑๖/๑๗๖	วตฺตสมฺปนฺนา	๗๓๘/๖๕
เลหฺหฺหฺห	๑๐๒๘/๑๘๑	วตฺเต	๖๙๗/๓๗
โลม	๗๙๘/๙๔	วตฺตุนฺตี	๖๙๗/๓๗
		วตฺตฺตฺตฺตฺตฺต	๖๘๐/๒๕, ๖๘๔/๒๘,
			๖๙๒/๓๓, ๖๙๖/๓๖, ๗๐๖/๔๑,
			๗๑๒/๔๖, ๗๓๐/๖๐, ๗๑๘/๔๒
วฏฺขติ	๗๐๔/๔๐, ๗๐๙/๔๒, ๗๑๕/๔๗	วตฺตฺตฺต	๗๑๗/๔๑
วจนฺปนฺน	๑๐๙๐/๒๐๕, ๑๑๑๙/๒๑๗	วทฺนฺติ	๗๑๗/๔๙
วจนฺนีโย	๖๖๙/๑๔, ๗๑๐/๔๓,	วเทติ	๗๐๔/๔๐, ๗๒๗/๕๕
	๗๓๕/๖๓, ๑๐๗๗/๑๙๙,	วเทยฺย	๗๑๐/๔๓
	๑๐๙๕/๒๐๗, ๑๑๒๔/๒๑๙	วเทหิ	๑๑๒๕/๒๒๐
วจนฺเนน	๗๐๖/๔๑	วทฺทิตฺวา	๑๑๙๕/๒๐๗, ๑๑๒๔/๒๑๙
วจุจ	๘๒๔/๑๐๓	วยฺห	๑๑๘๗/๒๔๔
วชฺชปฺปฏิจฺฉาภิกกา	๖๖๕/๑๑,	วรโก	๘๒๒/๑๐๒
	๗๒๓/๕๑, ๗๒๘/๕๖, ๗๓๐/๕๘	วรภณฺท	๖๘๒/๒๖
วชฺช	๗๒๓/๕๒	วตฺถาน	๙๔๐/๑๔๗
วชฺชปฺปตฺตา	๖๙๔/๒๗	วสฺนฺติ	๑๐๔๖/๑๘๘
วชฺชวทิต	๖๘๓/๒๗	วสาเตล	๑๒๓๒/๒๒๖
วชฺชา	๖๘๔/๒๗	วสฺส	๙๒๐/๑๔๑, ๙๕๐/๑๕๑,
วณ	๘๑๐/๙๘, ๑๐๖๔/๑๙๔		๙๗๔/๑๖๒, ๑๐๔๖/๑๘๘
วณฺณ	๖๕๖/๕, ๙๑๖/๑๓๙, ๙๙๙/๑๗๐		

[ว]

ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺก	ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺก
วสุส้านสุส	๙๒๒/๑๔๒	วิครหิตฺวา	๑๐๙๖/๒๐๘,
วสุส้านิ	๑๐๗๗/๑๙๗, ๑๐๙๕/๒๐๖,		๑๑๒๔-๑๑๒๕/๒๑๙
	๑๐๙๖/๒๐๗, ๑๑๑๑/๒๑๔,	วิกุโห	๖๖๗/๑๓
	๑๑๕/๒๐๑	วิมาส	๘๒๕-๘๒๖/๑๐๓-๑๐๔
วสุสุปกตา	๑๐๔๙/๑๘๙	วิจินิตฺวา	๖๘๒/๒๖
วาจา	๙๒๒/๑๔๒	วิหิตฺวา	๘๓๖/๑๐๘
วาเจนฺติ	๑๐๑๗/๑๗๖	วิหนฺติยา	๖๙๒/๓๓
วาตมณฑลิกา	๑๒๒๔/๒๕๕	วิหิตเ	๖๙๒/๓๓
วาทิต	๘๓๓/๑๐๗	วิชาตา	๖๖๔/๑๐
วาเทนฺติ	๘๓๗/๑๐๘	วิชายิ	๖๖๔/๑๐
วาลา	๑๐๔๒/๑๘๗	วิหิตเ	๑๖๒/๓๓๔
วาเลหิ	๙๘๔/๑๖๕	วิญญตฺติพฺพลา	๙๔๑/๑๔๘,
วาสิตก	๑๒๐๓-๑๒๐๔/๒๔๙		๙๕๐/๑๕๒
วาสี	๖๕๖/๒	วิญญาปิຕ	๗๕๐/๗๒
วิกปฺปนุํ	๗๔๕/๖๙, ๙๐๙/๑๓๗	วิญญาเปตฺวา	๘๒๐/๑๐๑, ๘๒๑/๑๐๑,
วิกปฺเปติ	๗๓๗/๖๕		๑๒๒๘/๒๕๗, ๑๒๓๔/๒๖๐
วิกาลโภชนา	๑๐๗๙/๒๐๐,	วิญญาเปนฺติยา	๗๘๕/๘๗
	๑๐๙๖/๒๐๘, ๑๑๒๕/๒๒๐	วิญญาเปม	๑๒๒๙/๒๕๘,
วิกาเล	๘๖๕/๑๒๑		๑๒๓๕/๒๖๐
วิกฺกายิสฺสติ	๗๔๘/๗๑	วิญญาเปสฺสติ	๗๔๘/๗๑, ๗๘๓/๘๖
วิกฺกิต	๗๔๘/๗๑	วิญญ	๖๕๗/๖, ๗๐๒/๓๒,
วิครหิ	๖๖๔/๑๑, ๗๐๔/๔๐,		๘๔๐/๑๐๙, ๘๕๓/๑๑๖
	๑๐๗๒/๑๙๗, ๑๑๑๑/๒๑๔,	วิทาน	๘๙๑/๑๓๐
	๑๑๕๗/๒๓๔, ๑๒๒๔/๒๕๕	วิทตฺติโย	๘๘๘/๑๒๙

ปทานุกรกโม	ปพฺพ/องฺก	ปทานุกรกโม	ปพฺพ/องฺก
วิทิตา	๖๘๔/๒๗	วิวาทการิกา	๖๙๓/๒๘,
วิฐุปนเนน	๘๑๕/๙๙		๙๕๔/๑๕๔, ๑๐๓๓/๑๘๓
วินฏฺจสญฺญา	๗๓๖/๖๕	วิวาทาธิกรณํ	๗๑๗/๔๘, ๙๙๖/๑๖๙
วินย	๖๙๔/๓๕, ๑๒๒๑/๒๕๔	วิวาท	๖๖๗/๑๓
วินยานุคฺคหยา	๖๕๖/๔	วิวิจฺจ	๗๒๓/๕๓, ๗๒๙/๕๘
วินสฺสติ	๗๓๗/๖๕	วิวิจฺจาหิ	๙๕๖/๑๕๕
วินา	๙๖๓/๑๕๘, ๑๑๘๑/๒๔๒,	วิเวกํ	๗๒๓/๕๓, ๗๒๙/๕๘
	๑๒๒๖/๒๕๖	วิสารทา	๙๙๙/๑๗๐, ๗๗๘/๘๔,
วินิจฺเณี	๙๙๖/๑๖๙		๙๔๑/๑๔๘, ๙๕๐/๑๕๑
วิปาเจติ	๖๕๖/๔, ๖๘๒/๒๖,	วิสิขาย	๑๐๔๒/๑๘๗
	๗๔๘/๗๑, ๗๖๘/๗๙ - อาทิ	วิสฺสชฺชิตสญฺญา	๗๓๖/๖๔
วิปาเจนฺติ	๖๕๖/๔, ๖๖๔/๑๐,	วิสฺสชฺชเชติ	๗๓๗/๖๕
	๖๖๘/๑๓, ๖๗๔/๑๘ - อาทิ	วิสฺสร	๖๕๖/๒, ๖๘๙/๓๑,
วิปฺปลํ	๗๔๕/๖๙		๑๐๖๒/๑๙๓, ๑๑๙๐/๒๔๕
วิปฺปกตํ	๘๙๐/๑๓๐	วิสฺสรติวาท	๘๐๖/๙๖
วิปฺปกริยีสฺสุ	๑๑๙๐/๒๔๕	วิสฺสาสํ	๗๓๗/๖๕
วิปฺปกฺกมฺมฺมฺสฺสุ	๙๑๑/๑๓๘	วิสฺสาเสนฺตี	๗๔๗/๗๐
วิพฺภนฺตา	๖๖๖/๑๒, ๖๙๓/๓๔,	วิหฺรติ	๗๑๕/๔๗, ๑๐๒๘/๑๘๐
	๑๐๔๙/๑๘๙	วิหฺรณ	๗๒๙/๕๗
วิพฺภมิตฺวา	๖๖๔/๑๐	วิหฺริ	๙๕๖/๑๕๕
วิภสฺสีกตา	๗๒๙/๕๗	วิหาร	๙๐๒/๑๓๕, ๙๒๕/๑๔๓
วิรฺมาหิ	๖๘๒/๒๖	วิหารจาริกํ	๗๓๓/๖๒, ๙๘๒/๑๖๔,
วิรุตฺตสญฺญา	๗๓๖/๖๕		๑๒๐๖/๒๕๐, ๙๓๒/๑๔๕,
วิรุตฺตา	๙๖๓/๑๕๘	วิเหเจนฺตา	๙๖๙/๑๖๐

ปทานุกรกโม	ปทุเพ/องเก	ปทานุกรกโม	ปทุเพ/องเก
วิเทศิกา	๗๒๑/๕๑, ๗๒๓/๕๒, ๗๓๐/๕๘, ๗๒๘/๕๖-๕๗		๑๐๗๒/๑๙๗, ๑๑๗๐/๒๓๙
วีนี	๘๑๗/๑๐๐	วุฏฐาเปย	๖๘๓/๒๗, ๑๐๗๓-๑๐๗๔/๑๙๗,
วีกุกโม	๙๔๓/๑๔๘		๑๐๙๗/๒๐๘, ๑๑๖๕/๒๓๓
วีกิตเต	๘๖๑/๑๑๙	วุฏฐาเปสสตี	๑๑๕๘/๒๓๔
วีกิตาย	๖๕๖/๑	วุฏฐาเปสสามิ	๑๐๖๙/๑๙๖,
วีกิตามุส	๖๕๖/๕		๑๐๗๔/๑๙๗, ๑๑๕๖/๒๓๓
วีกิติกโม	๗๓๒/๖๑	วุฏฐิตาย	๑๑๖๘/๒๓๘
วีกิ	๘๒๒/๑๐๒	วุฏฐิตตว	๖๕๖/๒
วุกุจติ	๗๐๖/๔๑, ๑๒๐๔/๒๔๙, ๑๐๖๙/๑๙๖, ๑๐๙๘/๒๐๘, ๑๑๑๓/๒๑๕	วุฏฐิตามิ	๗๓๕/๖๓
วุกุจมานา	๖๘๒/๒๖, ๗๑๐/๔๔, ๙๕๖/๑๕๕, ๑๑๔๖/๒๓๐	วุกุฏ	๗๓๘/๖๕, ๙๗๕/๑๖๒
วุกุจามมตี	๑๑๐๒/๒๑๑, ๑๑๔๐-๑๑๔๑/๒๒๗, ๑๑๓๑/๒๒๓, ๑๐๘๔-๑๐๘๕/๒๐๒	วุกุฏาเสตี	๑๑๑๕/๒๑๕
วุกุจาปนาย	๑๑๕๐/๒๓๑, ๑๑๕๖/๒๓๓	วุกุฏาเสตี	๑๑๑๕/๒๑๕
วุกุจาปิต	๑๑๑๑/๒๑๔, ๑๑๔๖/๒๒๙	วุกุฏสมา	๙๙๔/๑๖๘, ๑๒๔๒/๒๖๗
วุกุจาเปตี	๖๘๖/๒๙, ๑๐๙๔/๒๐๖, ๑๐๙๙/๒๐๙, ๑๑๕๘/๒๓๔, ๑๑๖๑/๒๓๕	วุกุฏสมาตี	๙๙๔/๑๖๘
วุกุจาเปตวา	๑๑๑๕/๒๑๖	วุกุฏสมาเย	๙๙๕/๑๖๘
วุกุจาเปนตี	๑๐๖๗/๑๙๕,	วุกุฏสมาหิ	๙๙๕/๑๖๘
		เวจัน	๙๙๒/๑๖๗
		เวทนามุฏฐาย	๖๗๗/๒๐, ๑๒๔๑/๒๖๕
		เวทนามิ	๑๐๙๐/๒๐๕, ๑๑๑๙/๒๑๗
		เวทสสา	๗๒๗/๕๕, ๗๒๘/๕๖, ๗๓๐/๕๘
		เวมตีกา	๖๗๒/๑๗, ๖๘๕/๒๘, ๖๙๗/๓๖, ๗๑๓/๔๖ - อาทิ

[illegible]

ปทานุกรโม	ปพฺพ/องฺก	ปทานุกรโม	ปพฺพ/องฺก
สตฺตาทกาทิกั	๑๐๓๙-๑๐๔๑/๑๘๖	สนฺนิปติ	๙๑๑/๑๓๘
สตฺตํ	๗๐๑/๓๘, ๑๐๐๑/๑๗๑	สนฺนิปตีสํ	๙๒๐/๑๔๑
สตฺตฺตฺตฺตฺ	๖๖๙/๑๔,	สนฺนิปติโต	๖๘๒/๒๖
	๖๙๔/๓๕, ๖๙๕/๓๕	สนฺนิปาตาเปตฺวา	๖๕๖/๔
สทฺตฺติยา	๑๐๗๒/๑๙๗	สปปฏิกฺกเย	๙๖๑/๑๕๗
สทฺตฺตมมฏฺกฺกิตฺติยา	๖๕๖/๕	สปปิ	๗๔๘/๗๑, ๑๒๒๘/๒๕๗,
สทฺตฺตวิหารินี	๙๔๘/๑๕๐, ๑๑๐๙/๒๑๓,		๑๒๓๑/๒๕๘
	๑๑๑๗/๒๑๖, ๑๑๓๖/๒๒๕	สพฺพโสวณฺณมยา	๗๙๓/๙๒
สทฺตฺโต	๖๗๘/๒๒	สภิกฺขุกสณฺญา	๑๐๒๖/๑๗๙
สนฺตปฺปิตา	๑๐๒๗/๑๘๐	สภิกฺขุก	๑๐๒๕/๑๙๗
สนฺตปฺเปสฺสสามิ	๑๐๓๗/๑๘๕	สมคฺค	๖๕๘/๖, ๖๖๘/๑๓,
สนฺตรรุตฺตเรน	๘๙๗/๑๓๓		๖๙๕/๓๕-๓๖, ๙๑๓/๑๓๙, ๙๒๙/๑๔๔
สนฺตํ	๑๐๒๒/๑๗๘	สมณฺณาย	๖๕๘/๕
สนฺตติเก	๑๐๔๔/๑๘๘	สมณจิวรี	๙๑๖/๑๓๙
สนฺตติฏฺกฺกิตฺติ	๖๗๔/๑๘, ๘๓๘/๑๐๙	สมณปริพฺพาชโก	๖๗๙/๒๔,
สนฺตติฏฺกฺกเจยฺย	๘๕๑/๑๑๕		๖๘๐/๓๕
สนฺตฺตฺตฺต	๖๕๖/๔, ๙๔๑/๑๔๘,	สมณิโย	๗๐๙/๔๓
	๙๕๐/๑๕๑	สมณาย	๑๒๔๒/๒๖๗
สนฺตฺตราเปตฺวา	๘๖๕/๑๒๑	สมณฺณฏฺกฺกา	๖๗๑/๑๖,
สนฺตฺตริตฺวา	๘๖๕/๑๒๑		๗๒๗/๕๖, ๗๓๐/๕๙
สนฺตฺตมานิกา	๑๑๘๗/๒๒๔	สมณฺณาสนาย	๖๘๐/๒๕, ๗๓๐/๖๐
สนฺตฺตสฺสิตฺโต	๗๘๘/๘๘	สมณฺณาสติ	๗๑๗/๔๙
สนฺตฺตสฺสเสสิ	๗๘๓/๘๖, ๘๑๐/๙๗	สมณฺณาสิตพฺพา	๖๖๙/๑๔, ๗๑๐/๔๔,
สนฺตฺตนิยํ	๗๓๓/๖๒		๗๒๓/๕๓, ๗๒๙/๕๘, ๙๕๖/๑๕๕

ปทานุกรกโม	ปพฺพเท/องฺเก	ปทานุกรกโม	ปพฺพเท/องฺเก
สมนุภาสียมานา	๗๑๐/๔๔, ๕๕๖/๑๕๕	สมฺผสฺส	๘๐๔/๕๕, ๘๐๘/๕๗
สมนุภาเสยฺย	๖๗๑/๑๖, ๗๒๔/๕๓	สมฺพหฺล	๖๘๐/๒๕, ๙๐๙/๑๓๗, ๑๐๓๕/๑๘๔, ๑๐๔๖/๑๘๘
สมนุภาคตา	๖๕๖/๑๓๓, ๗๒๓/๕๒	สมฺพาท	๗๙๘/๕๔, ๘๐๐/๕๔
สมเยน	๖๕๖/๑, ๓, ๖๖๔/๑๐, ๖๖๘/๑๓, ๖๗๔/๑๗-อาทิ	สมฺพาหาเปติ	๑๒๐๘/๒๕๐, ๑๒๑๒/๒๕๒
สมสิกฺขาทา	๖๕๘/๗, ๖๖๖/๑๓, ๖๗๖/๒๐, ๑๐๕๖/๑๙๑	สมฺมชฺชนฺตึ	๘๕๔/๑๑๖
สมาทเปสิ	๗๘๓/๘๖, ๘๑๐/๙๗	สมฺมชฺชิตฺถ	๑๐๒๒/๑๗๘
สมาทียามิ	๑๐๙๖/๒๐๘, ๑๑๒๕/๒๒๐	สมฺมตฺติ	๑๑๗๐/๒๓๙
สมานสํวาสโก	๖๗๐/๑๔, ๖๙๖/๓๖	สมฺมทฺทนฺตา	๙๖๙/๑๖๐
สมานสํมายํ	๖๗๐/๑๔, ๖๙๖/๓๖	สมฺมนฺตึ	๖๘๔/๒๘, ๖๙๖/๓๖, ๑๐๖๙/๑๙๖, ๑๐๗๔/๑๙๗-อาทิ
สมานา	๖๖๔/๑๐	สยํ	๑๑๑๓/๒๑๕
สมาปชฺชนฺตํ	๖๕๖/๓	สรณคฺมเนหิ	๖๕๘/๖
สมาปชฺชิตุํ	๖๕๘/๖	สรีรพฺนฺธเนน	๖๕๘/๖
สมุตฺเตชิตฺโต	๗๘๘/๘๘	สลาภพฺนฺธํ	๑๑๘๑/
สมุตฺเตเชสิ	๗๘๓/๘๖, ๘๑๐/๙๗	สลิงฺเก	๖๖๖/๑๒
สมฺปชฺชิสฺสุ	๗๙๓/๙๒	สลฺลภฺเขตฺวา	๖๕๖/๒
สมฺปทฺตฺสสฺส	๘๐๒/๙๕	สลฺลปติ	๘๓๘/๑๐๙
สมฺปนฺนํ	๑๒๒๘/๒๕๗	สลฺลปนฺตึ	๖๗๔/๑๗
สมฺปรายิกานํ	๖๕๖/๕	สลฺลเปยฺย	๘๕๑/๑๑๕
สมฺปริกิณฺณํ	๘๐๖/๙๖	สลฺลเษสฺส	๖๕๖/๕
สมฺปหํสิโต	๗๘๘/๘๘	สวณฺุปจารํ	๘๕๒/๑๑๖, ๖๙๒/๓๓
สมฺปหํเสสิ	๗๘๓/๘๖, ๘๑๐/๙๗	สสฺสกาเล	๘๒๐/๑๐๑

ปทานุกรกโม	ปพฺพฺเพ/องฺเก	ปทานุกรกโม	ปพฺพฺเพ/องฺเก
สิกขิ	๗๐๙-๗๑๒/๔๒-๔๕	สีสานุโลภิกกา	๑๐๒๗/๑๘๐
สิกขา	๑๐๘๑/๒๐๐, ๑๐๘๘/๒๐๙, ๑๑๒๗/๒๒๑, ๑๒๔๐/๒๖๓, ๑๒๔๑/๒๖๕	สีสุปโก	๑๑๙๖/๒๔๗
สิกขากามา	๖๕๖/๔, ๗๐๙-๗๑๒/๔๒-๔๕	สุกตวิทติยา	๘๘๘/๑๒๙
สิกขาสุมมตี	๑๐๗๗-๑๐๗๘/๑๙๙, ๑๐๙๕-๑๐๙๖/๒๐๗, ๑๑๒๔-๑๑๒๕/๒๑๙-๒๒๐	สุณฺณฺติ	๗๑๑/๔๔, ๗๑๗/๔๘, ๙๕๗/๑๕๕
สิกขิตฺตสิกขา	๑๐๘๓-๑๐๘๗/๒๐๑- ๒๐๓, ๑๐๘๙/๒๐๔, ๑๑๐๐-๑๑๑๔/๒๐๙-๒๑๒-ปาทิ	สุณฺนาติ	๘๓๖/๑๐๘
สิงฺฆาฏก	๘๕๐/๑๑๔, ๘๕๑/๑๑๕	สุณฺนาตุ	๗๑๗/๔๘, ๙๒๖/๑๔๓-ปาทิ
สิพฺพปาปนาย	๘๙๒/๑๓๑	สุต	๖๗๘/๒๓, ๑๐๕๑/๑๙๐
สิพฺพเพติ	๘๙๒/๑๓๑	สุตฺต	๙๘๖/๑๖๖, ๙๘๘/๑๖๖
สิพฺพเพสุสामी	๘๙๒/๑๓๑	สุตฺตเก	๑๑๙๐/๒๔๕
สีลาภุทฺโท	๘๒๖/๑๐๔	สุตฺตนฺต	๑๒๒๑/๒๕๔
สีลาปาการโ	๘๒๖/๑๐๔	สุนฺชา	๑๐๕๒/๑๘๗
สีวิกา	๑๑๘๗/๒๔๔	สุทฺทกฺล	๘๕๒/๑๑๕, ๑๐๔๔/๑๘๘
สีตสฺส	๑๐๙๐/๒๐๔, ๑๑๑๙/๒๑๗	สุนฺทร	๘๙๒/๑๓๐, ๑๑๒๔/๒๕๕
สีม	๖๘๔/๒๘, ๖๙๖/๓๖, ๑๐๖๙/๑๙๖, ๑๐๗๔/๑๙๗ -ปาทิ	สุโปสตาย	๖๕๖/๔
สีสจฺฉินฺโน	๖๕๘/๖	สุภารตาย	๖๕๖/๕
สีล	๘๒๔/๑๐๓	สุราเมรยมทฺชฺชปฺปมาทฺฏจฺฉานา	๑๐๗๙/๒๐๐, ๑๑๒๕/๒๒๐
		สุริเย	๘๔๐/๑๐๙, ๘๖๑/๑๑๙
		สุวณฺณนา	๗๙๓/๙๓
		สุปสฺสปาเก	๗๙๗/๙๓
		เสกฺขา	๖๕๘/๖
		เสนี	๖๘๓/๒๗, ๖๘๔/๒๘
		เสตจฺฉนฺตฺต	๑๑๘๑/๒๔๒

ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺก	ปทานุกรกโม	ปพเพ/องฺก
เสตา	๗๙๓/๕๒	หตุถกคหณ	๖๗๔/๑๗
เสนาสน	๑๐๔๘/๑๘๙	หตุถโต	๖๙๙/๓๗
เสยฺย	๖๘๙/๓๑, ๘๖๕/๑๒๑, ๙๔๑/๑๔๘, ๙๔๓-๔๕/๑๔๙	หตุถปาส	๖๗๖/๑๙, ๖๙๒/๓๓, ๘๑๗/๑๐๐-ปาที
เสสํ	๗๖๒/๗๗, ๗๖๗/๗๙, ๑๒๓๓/๒๕๙, ๑๒๓๙/๒๖๒	หตุถุปโต	๑๑๙๖/๒๔๗
โสภชฌายิกาน	๙๑๖/๑๓๙, ๙๙๙/๑๗๐	หฺราเปสิ	๗๙๓/๙๑
โสภ	๑๑๖๐/๒๓๕	หฺริตตตาย	๖๖๖/๑๒
โสภาวสฺ	๑๑๕๘/๒๓๔, ๑๑๖๐/๒๓๕	หฺริตสญญา	๘๓๑/๑๐๖
โสเชนฺตา	๘๕๔/๑๑๖	หฺริตเก	๗๙๗/๙๓
โสฬสหาปนคฺหมนํ	๗๘๕/๘๗	หฺริต	๘๒๘/๑๐๕, ๙๖๙/๑๖๐
สุวากฺขาโต	๖๘๒/๒๖, ๗๑๐/๔๓	หฺริยมานา	๘๕๙/๑๑๘
[ห]		เหฏฐกฺขกํ	๖๕๘/๖
หฺ	๗๔๘/๗๑	เหมนฺตํ	๙๗๓/๑๖๑
หตา	๙๖๓/๑๕๘	โหมิ	๘๗๔/๑๒๕
		หฺสโยนี	๗๙๓/๙๒
		หฺสราข	๗๙๓/๙๒
		หฺสโร	๗๙๓/๙๒

วินยปิฎก

ภิกขุณีวิภงกปาติยา

อสาธารณนามานิ

นามานุกกโม	ปพฺพเพ/องฺเก	นามานุกกโม	ปพฺพเพ/องฺเก
อจิรวดี (นที)	๘๘๓/๑๒๗	๘๗๔/๑๒๕, ๑๐๓๓/๑๘๒,	
อธิกรณสมถา (ธมฺมา)	๑๒๔๒/๒๖๗	๑๑๔๖/๒๒๙, ๑๑๕๘/๒๓๔	
อนาถปิณฑโก (เสฏฺฐิ)	๖๕๖/๑,	เชตวนํ (สาวตฺถิยํ มหาวิหาโร)	
๔เป๔ ๑๒๔๑/๒๖๔		๖๕๖/๑, ๖๖๔/๑๐, ๖๖๘/๑๓,	
(เชตวนนฺติ ปาโจ ปสฺสิตพฺโพ)		๖๗๔/๑๗, ๖๗๘/๒๒, ๖๘๒/๒๕,	
อริฏฺโฐ (ภิกฺขุ)	๖๖๘/๑๓	๖๘๗/๒๙, ๖๙๔/๓๔, ๖๙๙/๓๗,	
อาโรหฺนโต (มหามตฺโต)	๘๑๕/๙๙	๗๐๔/๓๙, ๗๐๙/๔๒, ๗๑๕/๔๗,	
อุปาลิ (เถโร)	๑๐๒๘/๑๘๐	๗๒๑/๕๑, ๗๒๗/๕๕, ๗๓๓/๖๒,	
กฏโมรกตีสสโก (ภิกฺขุ)	๑๑๖๖/๒๓๗	๗๓๘/๖๕, ๗๔๓/๖๘, ๗๔๘/๗๐,	
กปิลวตฺถุ (สกุณชนปเท มหานครํ)		๗๕๓/๗๒, ๗๕๘/๗๕, ๗๖๓/๗๗,	
๘๑๐/๙๗, ๑๐๕๔/๑๙๐		๗๖๘/๗๙, ๗๗๓/๘๑, ๗๗๘/๘๔,	
กปฺปิตโก (เถโร)	๑๐๒๘/๑๘๐	๗๘๓/๘๖, ๗๘๘/๘๘, ๗๙๓/๙๑,	
กุฎาคารสาลา	๑๐๒๘/๑๘๐	๗๙๘/๙๔, ๘๐๒/๙๕, ๘๐๖/๙๖,	
โกกาลีโก (ภิกฺขุ)	๑๑๖๖/๒๓๗	๘๑๕/๙๙, ๘๒๐/๑๐๑, ๘๒๔/๑๐๒,	
โกสโล (ชนปโท, รฏฺฐํ)	๖๘๙/๓๑,	๘๒๘/๑๐๕, ๘๓๘/๑๐๘, ๘๔๒/๑๑๐,	
๘๖๔/๑๒๐		๘๔๖/๑๑๒, ๘๕๐/๑๑๔, ๘๕๔/๑๑๖,	
ขณฺฑเทวียา ปตุโต (ภิกฺขุ)	๑๑๖๖/๒๓๗	๘๕๙/๑๑๘, ๘๖๔/๑๒๐, ๘๖๙/๑๒๓,	
จณฺฑกาลิ (ภิกฺขุณี)	๖๙๔/๓๔,	๘๗๔/๑๒๔, ๘๗๙/๑๒๖, ๘๘๓/๑๒๗,	
๗๐๙/๔๒, ๗๑๕/๔๗,		๘๘๗/๑๒๙, ๘๙๒/๑๓๐, ๘๙๗/๑๓๓,	

นามานุกุโณ

ปพเพ/องฺเ

๙๐๒/๑๓๔, ๙๐๓/๑๓๖, ๙๑๑/๑๓๘,
 ๙๑๖/๑๓๙, ๙๒๐/๑๔๑, ๙๒๕/๑๔๒,
 ๙๓๒/๑๔๕, ๙๓๖/๑๔๖, ๙๔๑/๑๔๗,
 ๙๔๖/๑๔๙, ๙๕๐/๑๕๑, ๙๕๕/๑๕๔,
 ๙๖๑/๑๕๗, ๙๖๕/๑๕๘, ๙๗๗/๑๖๒,
 ๙๘๒/๑๖๔, ๙๘๖/๑๖๕, ๙๙๐/๑๖๗,
 ๙๙๔/๑๖๘, ๙๙๙/๑๗๐,
 ๑๐๐๓/๑๗๑, ๑๐๐๘/๑๗๓,
 ๑๐๑๓/๑๗๕, ๑๐๑๗/๑๗๖,
 ๑๐๒๑/๑๗๗, ๑๐๓๓/๑๘๒,
 ๑๐๓๗/๑๘๕, ๑๐๔๒/๑๘๗,
 ๑๐๔๖/๑๘๘, ๑๐๕๐/๑๘๙,
 ๑๐๕๘/๑๙๒, ๑๐๖๒/๑๙๓,
 ๑๐๖๗/๑๙๕, ๑๐๗๒/๑๙๖,
 ๑๐๗๗/๑๙๘, ๑๐๘๔/๒๐๑,
 ๑๐๙๐/๒๐๔, ๑๐๙๕/๒๐๖,
 ๑๑๐๑/๒๐๙, ๑๑๐๗/๒๑๓,
 ๑๑๑๑/๒๑๔, ๑๑๑๕/๒๑๕,
 ๑๑๑๙/๒๑๗, ๑๑๒๔/๒๑๘,
 ๑๑๓๐/๒๒๒, ๑๑๓๖/๒๒๕,
 ๑๑๔๐/๒๒๖, ๑๑๔๖/๒๒๙,
 ๑๑๕๐/๒๓๐, ๑๑๕๔/๒๓๒,
 ๑๑๕๘/๒๓๔, ๑๑๖๒/๒๓๕,
 ๑๑๗๐/๒๓๘, ๑๑๗๔/๒๔๐,

นามานุกุโณ

ปพเพ/องฺเ

๑๑๗๘/๒๔๑, ๑๑๘๔/๒๔๓,
 ๑๑๙๐/๒๔๕, ๑๑๙๔/๒๔๖,
 ๑๑๙๘/๒๔๗, ๑๒๐๒/๒๔๘,
 ๑๒๐๖/๒๔๙, ๑๒๑๐/๒๕๑,
 ๑๒๑๔/๒๕๒, ๑๒๑๘/๒๕๓,
 ๑๒๒๔/๒๕๕, ๑๒๒๘/๒๕๗,
 ๑๒๓๔/๒๕๙, ๑๒๔๐/๒๖๓,
 ๑๒๔๑/๒๖๔

อฺลฺลจฺจํ (อาปตฺติ)

๖๗๑/๑๖,

๖๘๔/๒๘, ๖๙๖/๓๖,

๗๐๖/๔๑, ๗๑๒/๔๖

อฺลฺลนฺนฺหา (กิฏฐนํ)

๖๕๖/๑,

๖๗๗/๒๓, ๗๒๑/๕๑, ๗๒๗/๕๕,

๗๓๘/๖๖, ๘๕๐/๑๑๔, ๙๒๗/๑๔๓,

๙๑๑/๑๓๘, ๙๒๗/๑๔๓,

๙๔๑/๑๔๗, ๙๙๔/๑๖๘,

๑๑๐๗/๒๑๓, ๑๑๑๕/๒๑๖,

๑๑๕๐/๒๓๐, ๑๑๕๘/๒๓๔,

๑๑๖๖/๒๓๗

ทฺกฺกํ (อาปตฺติ)

๖๗๑/๑๖,

๗๐๖/๔๑, ๗๕๐/๗๒,

๑๑๖๐/๒๓๕, ๑๒๓๗/๒๖๑

นฺนฺทวตี (กิฏฐนํ)

๖๕๖๑/๑,

๗๙๓๑/๙๒

นามานุกุโหม	ปพฺพเท/องฺก	นามานุกุโหม	ปพฺพเท/องฺก
นันทา (ภิกขุณี)	๖๕๖/๑, ๗๙๓๑/๕๒	เวสาลี (วชฺชีรฎฺฐเจ มหานคริ)	
นิโครธาราโม	๘๑๐/๙๗, ๑๐๕๔/๖๓		๖๘๒/๒๕-๒๖, ๑๐๒๘/๑๘๐
นิสฺสคฺคิยิ ปาจิตฺติยิ (อาปตฺติ)		เวพฺพวนิ (ราชคฺเห มหาวิหาริ)	
	๗๓๔/๖๓		๘๓๓/๑๐๗, ๙๖๙/๑๖๐,
นิสฺสคฺคิยา ปาจิตฺติยา (ธมฺมา)			๙๗๓/๑๖๑, ๑๑๖๖/๒๓๗
	๗๓๔/๖๓	สกุโก (ชนปโท, รฎฺฐจิ)	๘๑๐/๙๗,
ปเสนทิ โกสล (โกสฺลราชา)			๑๐๕๔/๑๙๐
	๖๘๒/๒๖, ๗๘๓/๘๖	สมุทฺททตฺโต (ภิกขุ)	๑๑๖๖/๒๓๗
ปาจิตฺติยิ (อาปตฺติ)	๗๓๔/๖๓,	สาเกตํ (นคริ)	๖๘๘/๓๐
	๘๐๗/๙๗, ๑๐๗๓/๑๙๗	สาวตฺถิ (โกสฺลรฎฺฐเจ มหานคริ)	๖๕๖/๑,
ปาจิตฺติยา (ธมฺมา)	๗๙๓/๙๑,	...	๖๘๒/๒๖, ๖๘๘/๓๐, ๙เปฯ
	๑๒๒๗/๒๕๖	(เชตวนนฺติ ปาโจ ปสฺสิตพฺโพ)	
ปาราชิกํ (อาปตฺติ)	๖๕๙/๖-๗	สาพุโท (มิการนตฺตา)	๖๕๖/๑
ปาราชิกา (ธมฺมา)	๖๗๗/๒๑	สุนฺทรินนฺทา (ภิกขุณี)	๖๕๖/๑,
ภทฺทา กาปิลานิ (เถริ)	๖๘๗/๒๙,		๖๙๙/๓๗, ๗๐๔/๓๙,
	๘๓๘/๑๐๘, ๙๔๑/๑๔๘,		๗๙๓/๙๒
	๙๕๐/๑๕๑	เสขิยา (ธมฺมา)	๑๒๔๐/๒๖๓,
มหาปชาปตี โคตมิ (เถริ)	๘๑๐/๙๗		๑๒๔๑/๒๖๖
มหาวนํ (เวสาลิยิ วนํ)	๑๐๒๘/๑๘๐	สํมาทิสฺสํ (อาปตฺติ)	๖๗๙/๒๔
ราชคฺหิ (มคฺชรฎฺฐเจ มหานคริ)		สํมาทิสฺสา (ธมฺมา)	๖๗๘/๒๒,
	๘๓๓/๑๐๗		๗๓๒/๖๐

วินยปิฎก

ภิกขุณีวิภงคปาติยา

ธมมปปเภท

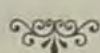
มาติกา	ปพฺพ/องฺก	มาติกา	ปพฺพ/องฺก
[ทุก]		[อฏฺฐก]	
อุโปสธา	๑๐๖๐/๑๙๒	ครุฑมมา	๑๐๖๐/๑๙๒
กปฺปานิ	๖๘๔/๒๘	ปาฏีเทศนียา ฐมมา	๑๒๒๘/๒๕๗,
ปตฺตา	๗๓๕/๖๓		๑๒๓๙/๒๖๒
[ติก]		ปาราชิกา ฐมมา	๖๕๖/๑,๖๗๗/๒๑
กุกฺกาทา	๘๒๖/๑๐๔	[ทสก]	
ปตฺตสฺส วณฺณา	๗๓๕/๖๓	อตุถวสา	๖๕๖/๕
ปาการา	๘๒๖/๑๐๔	[สตุตรสก]	
[จตุก]		สัฆาทีเสสา ฐมมา	๖๗๘/๗๓๒/๖๐
อธิกรณานิ	๗๑๗/๔๘	[ตีสก]	
กุลานิ	๑๐๔๔/๑๘๘	นิสฺสคฺคิยา ปาจิตฺติยา ฐมมา	๗๓๔/๖๓,๗๙๒/๙๐
ภคินิโย	๖๕๖/๑	[นสฺสจิสฺสก]	
[ปญจก]		ปาจิตฺติยา ฐมมา	๗๙๓/๑๓๑,
โกชนานิ	๑๐๐๑/๑๗๑,๑๐๓๙/๑๘๖		๑๒๒๗/๒๕๖
[ฉก]			
ฐมมา (สิกฺขาสมฺมตฺติ)	๑๐๗๙/๑๙๗		
[สตุต]			
อธิกรณสมฺมตฺตา ฐมมา	๑๒๔๒/๒๖๗		

คณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎก*

๑. สมเด็จพระพุฒาจารย์	วัดสระเกศ	ประธานกรรมการ
๒. พระพรหมมุนี	วัดบวรนิเวศวิหาร	รองประธานกรรมการ
๓. พระพรหมเวที	วัดไตรมิตรวิทยาราม	รองประธานกรรมการ
๔. พระพรหมเมธาจารย์	วัดบูรณศิริมัตยาราม	กรรมการ
๕. พระพรหมโมลี	วัดพิชยญาติการาม	กรรมการ
๖. พระวิสุทธิวงศาจารย์	วัดปากน้ำ	กรรมการ
๗. พระธรรมกิตติวงศ์	วัดราชโอรสาราม	กรรมการ
๘. พระธรรมเจดีย์	วัดกัลยาณมิตร	กรรมการ
๙. พระธรรมปัญญาภรณ์	วัดปากน้ำ	กรรมการ
๑๐. พระธรรมคุณาภรณ์	วัดสามพระยา	กรรมการ
๑๑. พระธรรมไตรโลกาจารย์	วัดราชประดิษฐ์	กรรมการ
๑๒. พระธรรมรัตนดิลก	วัดสุทัศนเทพวราราม	กรรมการ
๑๓. พระเทพปริยัติสุธี	วัดบพิตรพิมุข	กรรมการ
๑๔. พระเทพปริยัติเมธี	วัดชลประทานรังสฤษฎ์	กรรมการ
๑๕. พระเทพเวที	วัดอนงคาราม	กรรมการ
๑๖. พระเทพปริยัติมุนี	วัดทองนพคุณ	กรรมการ
๑๗. พระเทพมุนี	วัดไตรมิตรวิทยาราม	กรรมการ
๑๘. พระเทพรัตนโมลี	วัดหงส์รัตนาราม	กรรมการ
๑๙. พระเทพเมธี	วัดอรุณราชวราราม	กรรมการ
๒๐. พระเทพโสภณ	วัดราชบูรณะ	กรรมการ

* มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒๓/๒๕๔๘ มติที่ ๕๐๙/๒๕๔๘ เรื่อง ขอความเห็นชอบรายนาม คณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฉบับภาษาบาลีและฉบับภาษาไทย เพื่อร่วมงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี และ มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๖/๒๕๔๕ มติที่ ๓๕๗/๒๕๔๙ เรื่อง แต่งตั้งกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฯ แทน กรรมการที่พ้นจากตำแหน่ง

๒๑.	พระราชวชิราภรณ์	วัดพระเชตุพนฯ	กรรมการ
๒๒.	พระราชวชิรโมลี	วัดสวนพลู	กรรมการ
๒๓.	พระราชปริยัติดิลก	วัดประยุรวงศาวาส	กรรมการ
๒๔.	พระราชเมธี	วัดราชนันทาราม	กรรมการ
๒๕.	พระราชโมลี	วัดจักรวรรดิราชาวาส	กรรมการ
๒๖.	พระราชวรมุณี	วัดดุสิตาราม	กรรมการ
๒๗.	พระราชวิสุทธิโมลี	วัดมหาธาตุฯ	กรรมการ
๒๘.	พระราชวรเมธี	วัดเทพธิดาราม	กรรมการ
๒๙.	พระราชสุธี	วัดเทวราชกุญชร	กรรมการและเลขานุการ
๓๐.	พระราชกิตติโสภณ	วัดเบญจมบพิตรฯ	กรรมการ
๓๑.	พระราชปฎิภาณโสภณ	วัดราชโอรสาราม	กรรมการ
๓๒.	พระศรีวิสุทธิมุณี	วัดสุทัศนเทพวราราม	กรรมการ
๓๓.	พระศรีรัชมมงคลเมธี	วัดอาวุธวิกสิตาราม	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๔.	พระปริยัติกวี	วัดปากน้ำ	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๓๕.	พระเมธีวราลงกรณ์	วัดชนะสงคราม	กรรมการ
๓๖.	พระศรีวิสุทธิธำมรณ	วัดบรมนิวาส	กรรมการ
๓๗.	พระมหานายก	วัดบวรนิเวศวิหาร	กรรมการ
๓๘.	พระอมรโมลี	วัดปทุมวนาราม	กรรมการ
๓๙.	พระมหาโชน จิตตสุทโธ	ป.ธ. ๙ วัดบวรนิเวศวิหาร	กรรมการ
๔๐.	พระมหารังษี เขมวีโร	ป.ธ. ๙ วัดพระศรีมหาธาตุ	กรรมการ
๔๑.	พระมหาวินัย ธีรวินโย	ป.ธ. ๙ วัดราชาธิวาสวิหาร	กรรมการ
๔๒.	นายวิชัย ธรรมเจริญ	ป.ธ. ๙	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๔๓.	นายบุญสืบ อินสาร	ป.ธ. ๙	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๔๔.	นายบุญเชิด กิตติธรางกูร	ป.ธ. ๙	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๔๕.	นายแก้ว ชิตตะขบ	ป.ธ. ๙	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

คณะอนุกรรมการประจำศูนย์ประสานงานกลาง
พิจารณาตรวจต้นฉบับพระไตรปิฎก*

๑. พระธรรมกิตติวงศ์	วัดราชโอรสาราม	ประธานอนุกรรมการ
๒. พระเทพมุนี	วัดไตรมิตรวิทยาราม	อนุกรรมการ
๓. พระราชวชิราภรณ์	วัดพระเชตุพนฯ	อนุกรรมการ
๔. พระราชวชิรโมลี	วัดสวนพลู	อนุกรรมการ
๕. พระราชโมลี	วัดจักรวรรดิราชาวาส	อนุกรรมการ
๖. พระราชกิตติโสภณ	วัดเบญจมบพิตรฯ	อนุกรรมการ
๗. พระศรีวิสุทธิมุนี	วัดสุทัศนเทพวราราม	อนุกรรมการ
๘. พระศรีวิสุทธิภรณ์	วัดบรมนิวาส	อนุกรรมการ
๙. พระมหานายก	วัดบวรนิเวศวิหาร	อนุกรรมการ
๑๐. พระอมรโมลี	วัดปทุมวนาราม	อนุกรรมการ
๑๑. พระมหารังษี เขมวีโร	ป.ธ. ๙ วัดพระศรีมหาธาตุ	อนุกรรมการ
๑๒. พระมหาวินัย ธีรวินโย	ป.ธ. ๙ วัดราชาธิวาสวิหาร	อนุกรรมการ
๑๓. พระมหาไฉน จิตตสุทฺโธ	ป.ธ. ๙ วัดบวรนิเวศวิหาร	อนุกรรมการ

* มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๗/๒๕๔๕ มติที่ ๓๗๒/๒๕๔๙ เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฯ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ลงนามแต่งตั้งโดย สมเด็จพระพุฒาจารย์ ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

คณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับพระวินัยปิฎก*

๑. พระพรหมเมธาจารย์	วัดบูรณศิริมัตถาราม	ที่ปรึกษา
๒. พระธรรมคุณาภรณ์	วัดสามพระยา	ประธานคณะกรรมการ
๓. พระธรรมปริยัติเวที	วัดพระปฐมเจดีย์	รองประธานคณะกรรมการ
๔. พระธรรมรัตนดิลก	วัดสุทัศนเทพวราราม	รองประธานคณะกรรมการ
๕. พระเทพปริยัติสุธี	วัดบพิตรพิมุข	รองประธานคณะกรรมการ
๖. พระเทพปริยัติเมธี	วัดชลประทานรังสฤษฎ์	รองประธานคณะกรรมการ
๗. พระเทพปริยัติมุนี	วัดทองนพคุณ	คณะกรรมการ
๘. พระราชเมธี	วัดราชนัคดาราม	คณะกรรมการ
๙. พระราชวรมนู	วัดคูสิดาราม	คณะกรรมการ
๑๐. พระราชวิสุทธิโมลี	วัดมหาธาตุฯ	คณะกรรมการ
๑๑. พระราชวรเมธี	วัดเทพธิดาราม	คณะกรรมการ
๑๒. พระราชวิสุทธิดิลก	วัดสามพระยา	คณะกรรมการ
๑๓. พระเมธีธรรมานันท์	วัดไร่ขิง	คณะกรรมการ
๑๔. พระเมธีปริยัติวิบูล	วัดสามพระยา	คณะกรรมการ
๑๕. พระเมธีวราลงกรณ์	วัดชนะสงคราม	คณะกรรมการ
๑๖. พระสุธีรัตนภรณ์	วัดสุทัศนเทพวราราม	คณะกรรมการ
๑๗. พระศรีปริยัติโมลี	วัดราชนัคดาราม	คณะกรรมการ
๑๘. พระกิตติสารเมธี	วัดดาวดึงษาราม	คณะกรรมการและเลขานุการ

* มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๗/๒๕๔๕ มติที่ ๓๗/๒/๒๕๔๙ เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฯ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ลงนามแต่งตั้งโดย สมเด็จพระพุทธปาพจนจารย์ ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

๑๙. พระมหาอิทธิยาวัธ ธีรวโร ป.ธ. ๙ วัดสามพระยา คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ
๒๐. พระมหาวัชระ จิตวณฺโณ ป.ธ. ๙ วัดสามพระยา คณะทำงาน
และผู้ช่วยเลขานุการ
๒๑. พระมหาชโล ปิยาจาโร ป.ธ. ๙ วัดชนะสงคราม คณะทำงาน
๒๒. พระมหาปราโมทย์ วิริยธมฺโม ป.ธ. ๙ วัดดุสิตาราม คณะทำงาน
๒๓. พระมหาอุดม สารเมธี ป.ธ. ๙ วัดทองนพคุณ คณะทำงาน
๒๔. นายประสิทธิ์ แสงทับ นักวิชาการภาษาโบราณ ๔ คณะทำงาน
๒๕. นายสำรวย นักการเรียน นักวรรณศิลป์ ๗ คณะทำงาน

คณะทำงานพิจารณาตรวจต้นฉบับพระสุตตันตปิฎก*

๑.	พระวิสุทธิวงศาจารย์	วัดปากน้ำ	ประธานคณะทำงาน	
๒.	พระธรรมปัญญาภรณ์	วัดปากน้ำ	รองประธานคณะทำงาน	
๓.	พระราชวิริยาลังการ	วัดปากน้ำ	คณะทำงาน	
๔.	พระราชสุตาภรณ์	วัดปากน้ำ	คณะทำงาน	
๕.	พระปริยัติกวี	วัดปากน้ำ	คณะทำงาน	
๖.	พระปิฎกโกศล	วัดปากน้ำ	คณะทำงานและเลขานุการ	
๗.	พระวิเชียรทวี	วัดปากน้ำ	คณะทำงาน	
๘.	พระมหามนตรี	ชนุตติสาโร	ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะทำงาน
๙.	พระมหาประนอม	กิตติปิโย	ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะทำงาน
๑๐.	พระมหาสมจินต์	สมมาปิโย	ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะทำงาน
๑๑.	พระมหาบุญชู	กิตติโชติโก	ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะทำงาน
๑๒.	พระมหาจรรย์	วิจารณ์เมธี	ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะทำงาน
๑๓.	พระมหาทองดี	ปญญาวิชโร	ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะทำงาน
๑๔.	พระมหาเสนาะ	กิตติเสโน	ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะทำงาน
๑๕.	พระมหาครรชิต	สุจิตคนุโ	ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะทำงาน
๑๖.	พระมหาวัฒน์พร	อภิวฑฒโน	ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะทำงาน
๑๗.	พระมหาชำนาญ	มหาชาโน	ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะทำงาน
๑๘.	พระมหาหวน	ยสาโส	ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะทำงาน
๑๙.	พระมหาสมาน	มโนพนโ	ป.ธ. ๙ วัดปากน้ำ	คณะทำงาน

* มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๓/๒๕๔๕ มติที่ ๓๗๒/๒๕๔๙ เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฯ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ลงนามแต่งตั้งโดย สมเด็จพระพุทธาจารย์ ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

คณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับพระอภิธรรมปิฎก*

๑.	พระพรหมโมลี	วัดพิชยญาติการาม	ประธานคณะกรรมการ	
๒.	พระธรรมเจดีย์	วัดกัลยาณมิตร	รองประธานคณะกรรมการ	
๓.	พระเทพเวที	วัดอนงคาราม	รองประธานคณะกรรมการ	
๔.	พระธรรมไตรโลกาจารย์	วัดราชประดิษฐฯ	คณะกรรมการ	
๕.	พระเทพรัตนโมลี	วัดหงส์รัตนาราม	คณะกรรมการ	
๖.	พระเทพโสภณ	วัดราชบูรณะ	คณะกรรมการ	
๗.	พระเทพเมธี	วัดอรุณราชวราราม	คณะกรรมการ	
๘.	พระราชปริยัติดิลก	วัดประยุรวงศาวาส	คณะกรรมการ	
๙.	พระราชเวที	วัดพระเชตุพนฯ	คณะกรรมการ	
๑๐.	พระราชปฎิภาณโสภณ	วัดราชโอรสาราม	คณะกรรมการและเลขานุการ	
๑๑.	พระราชสิทธิมนี	วัดมหาธาตุฯ	คณะกรรมการ	
๑๒.	พระสุธีธรรมนุวัตร	วัดพระเชตุพนฯ	คณะกรรมการ	
๑๓.	พระศรีวิสุทธิโกศล	วัดเพชรสมุทร	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ	
๑๔.	พระวิสุทธิธีรพงศ์	วัดพิชยญาติการาม	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ	
๑๕.	พระศรีศาสนวงศ์	วัดอรุณราชวราราม	คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ	
๑๖.	พระมหาบุญเทียม	ฌาณินโท ป.ธ. ๔	วัดพิชยญาติการาม คณะกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ	
๑๗.	พระมหาสมลักษณ์	คณธสาโร ป.ธ. ๔	วัดท่ามะโอ	คณะกรรมการ
๑๘.	พระมหาประนอม	ธมฺมาลงกาโร ป.ธ. ๖	วัดจากแดง	คณะกรรมการ
๑๙.	พระครูธรรมธรสุนนต์	นนทิกโก	วัดจากแดง	คณะกรรมการ
๒๐.	นายนิมิตร	โพธิพัฒน์		คณะกรรมการ
๒๑.	ผศ. เวทย์	บรรณกรกุล		คณะกรรมการ

* มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๑๓/๒๕๔๕ มติที่ ๓๗๒/๒๕๔๙ เรื่อง รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์พระไตรปิฎกฯ เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี ลงนามแต่งตั้งโดย สมเด็จพระพุทธมอญจารย์ ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

พระไตรปิฎกฉบับเฉลิมพระเกียรติ
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
เนื่องในการจัดงานฉลองสิริราชสมบัติครบ ๖๐ ปี
พุทธศักราช ๒๕๔๕

เจ้าของ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
ผู้จัดทำ คณะกรรมการพิจารณาตรวจต้นฉบับและจัดพิมพ์
คณะทำงานพิจารณาตรวจต้นฉบับพระวินัยปิฎก
คณะทำงานพิจารณาตรวจต้นฉบับพระสุตตันตปิฎก
คณะทำงานพิจารณาตรวจต้นฉบับพระอภิธรรมปิฎก
คณะอนุกรรมการประจำศูนย์ประสานงานกลาง

ที่ปรึกษา พระพรหมสุธี วัดสระเกศ
พระธรรมกิตติเมธี วัดสัมพันธวงศาราม
พระธรรมวรเมธี วัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม

บรรณาธิการ พระราชสุธี (โสภณ โสภณจิตฺโต ป.ธ. ๙)

คณะบรรณาธิการ/ประสานงาน

พระศรีรัชมงคลเมธี (ประนต กิตฺติวฑฺฒโน ป.ธ. ๙)

พระปริยัติกวี (สุบิน ธีรวโร ป.ธ. ๙)

นายวิชัย ธรรมเจริญ ป.ธ. ๙

นายบุญสืบ อินสาร ป.ธ. ๙

นายบุญเชิด กิตติธรางกูร ป.ธ. ๙

นายแก้ว ชิดตะขบ ป.ธ. ๙

พิมพ์ที่ บริษัท อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง จำกัด (มหาชน)
๖๕/๖๖ ถนนชัยพฤกษ์ เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร ๑๐๑๗๐
โทร. ๐-๒๔๒๒-๙๐๐๐

โทรสาร ๐-๒๔๓๓-๒๗๔๒, ๐-๒๔๓๔-๑๓๔๕

รัฐบาลจัดพิมพ์โดยเสด็จพระราชกุศล
ในพิธีพระราชทานเพลิงศพ

สมเด็จพระพุฒาจารย์ (เกี่ยว อุปเสโณ)

อดีตประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

เจ้าอาวาสวัดสระเกศ ราชวรมหาวิหาร

ณ เมรุหลวงหน้าพลับพลาอิศริยาภรณ์ วัดเทพศิรินทราวาส

วันอาทิตย์ ที่ ๙ มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๗

